

د جمهوري رياست عالي مقام دفتر لوی رياست
د ستراتيژيکو اړيکو او رسنيو معاونيت
مطبوعاتو رياست

د جمهوري رئيس غني غني ويناوې

(د جمهوري رئيس محمد اشرف غني د ويناوو ټولگه)

لومړۍ جلد - ۱۳۹۳ لمريز

د جمهور رئیس غني ویناوی

لومړی جلد: ۱۳۹۳ لمريز

د جمهوررئيس غني ويناوې

(د جمهوررئيس محمد اشرف غني د ويناوو ټولگه)

لومړۍ جلد: ۱۳۹۳ لمريز

د جمهوري رياست عالي مقام دفتر لوی رياست

د ستراتېژيکو اپيکو او رسنيو معاونيت

مطبوعاتو رياست

(۱۳۹۷ لمريز)

عالمی، سید حسن، ۱۳۶۲.

د جمهوررئیس غني ويناوې: د جمهوررئیس محمد اشرف غني د ويناوو ټولگه. لومړی جلد - ۱۳۹۳ لمريز / سید حسن عالمی. - حشمت الله حمید؛ سید حسن عالمی؛ حزب الله اتل. - کابل - افغانستان: د جمهوري رياست عالي مقام دفتر لوی رياست د مطبوعاتو رياست، ۱۳۹۷.
۲۵X۱۷، عکس.

د جمهوري رياست عالي مقام دفتر لوی رياست
د ستراتېژیکو اړیکو او رسنیو معاونیت
مطبوعاتو رياست

د جمهوررئیس غني ويناوې

(د جمهوررئیس محمد اشرف غني د ويناوو ټولگه - لومړی جلد: ۱۳۹۳ لمريز)

د سید حسن عالمی په زیار

پښتو ایډیټر: حزب الله اتل

دري ایډیټر: سید حسن عالمی

انگلیسي ژباړونکي: حشمت الله حمید، عبدالاحد کټیوازی

د پښتې ډیزاین: نصرت الله رادمهر

چاپ: لومړی - ۱۳۹۷ اوری / کابل - افغانستان

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

ISBN: 978-9936-631-03-8

Email: media@ocs.gov.af

www.ocs.gov.af

[f ocs.afg](https://www.facebook.com/ocs.afg) [OCS_AFG](https://www.instagram.com/ocs.afg) [ocs.afg](https://www.youtube.com/channel/UC...)

د مطالبو ليک لړ

- مننه ۹
- مقدمه ۱۱
- سريزه ۱۳
- د پيل خبرې ۱۵
- لومړۍ څپرکۍ ۱۹
- ويناوې ۱۹
- د افغانستان اسلامي جمهوريت د جمهوررئيس په توگه ۲۱
- د ډاکتر محمد اشرف غني د لوړې مراسم ۲۱
- له امريکا او ناټو سازمان سره د افغانستان د امنيتي هوکړه ليکونو ۴۱
- د لاسليک مراسم ۴۱
- د ملي وحدت حکومت د اجرائيه رئيس د معرفي مراسم ۴۷
- د اصلاحاتو او بني حکومتولي په چارو کې د جمهوررئيس د خانگري استازي د لوړې
مراسم ۵۱
- د ښوونکي د ورځې نمانځنې مراسم ۵۵
- د کابل ښاروال د ټاکلو طرز، ښاري نظم، ساتنې او څارنې او ښاري ماسټر پلان گډه ناسته
..... ۶۵
- د ترکيې له جمهوررئيس سره گډه مطبوعاتي کنفرانس ۷۷
- په شينخوا پوهنتون کې د جمهوررئيس محمد اشرف غني وينا ۸۱
- د استانبول پروسې - آسيا زړه هېوادونو د بهرنيو چارو وزيرانو څلورمه غونډه ۹۹
- د چين او افغانستان د سوداگرو او پانگه والو غونډه ۱۰۷

۶ | د جمهوررئيس غني ويناوې

- سعودي عربستان او چين ته د جمهوررئيس د سفرونو د لاسته راوړنو په تړاو مطبوعاتي
کنفرانس ۱۱۷
- د ناټو له سکرترجنرال سره گډه مطبوعاتي کنفرانس ۱۲۹
- د افغان ښځو د ځواکمنتيا (ارتقا) لپاره د امريکا او افغانستان د گډه پروگرام پرانسته ۱۳۹
- د پاکستان له لومړي وزير سره گډه مطبوعاتي کنفرانس ۱۴۷
- د «نني هند» گردی مېز ۱۵۵
- د سويلي آسيا د سيمه ييزو همکاريو سازمان (سارک) اتلسمه سرمشريزه ۱۶۳
- اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون د توشيح مراسم ۱۶۹
- د نفوسو د احوالو ثبت قانون د توشيح مراسم ۱۷۱
- له امريکا متحده ايالتونو او ناټو سازمان سره د امنيتي هوکړه ليکونو د توشيح مراسم ۱۷۳
- د ناټو له سکرترجنرال او اجرائيه رئيس سره گډه مطبوعاتي کنفرانس ۱۸۱
- په بروکسل کې د ناټو سازمان د بهرنيو چارو وزيرانو غونډه ۱۸۵
- د افغانستان لپاره د لندن کنفرانس ۱۹۳
- د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تيورۍ تر عمل ۲۰۵
- د امريکا متحده ايالتونو دفاع وزير سره گډه مطبوعاتي کنفرانس ۲۳۵
- د سي.آی.اي له لوري د بنديانو د ځورونې په تړاو مطبوعاتي کنفرانس ۲۴۹
- د بشري حقونو نړيوالې ورځې نمانځغونډه ۲۵۳
- د يحيی خېلو ولسوالۍ پېښې د شهيدانو يادغونډه ۲۶۱
- په لوړو زده کړو کې د معلوماتي ټکنالوژۍ رول يوولسم ملي کنفرانس؛ پرمختگونه او ننگونې
..... ۲۶۹
- په بريالي ډول د امنيتي مسؤوليتونو د لېږد پای ته رسېدو او د امنيتي ځواکونو د زړورتيا ستايلو
مراسم ۲۷۵

د مطالبو ليکلړ | ۷

- د مشرانو جرگې د نويو غړو د لوړې مراسم ۲۸۷
- په متحده عربي امارتو کې له مېشتو افغان سوداگرو، پانگه والو او صنعت کارانو سره ناسته ۲۹۵
- ولسي جرگې ته د نوماند وزيرانو د معرفي مراسم ۳۰۱
- د افغانستان او چين ولسي جمهوريت د سياسي اړيکو د شپيتمې کليزې د نمانځنې مراسم ۳۲۱
- مونېخ يو پنځوسم امنيتي کنفرانس ۳۲۹
- د امريکا متحده ايالتونو له دفاع وزير سره گډه مطبوعاتي کنفرانس ۳۳۷
- د ښځو نړيوالې ورځې نمانځغونډه ۳۴۹
- د ملي شورا د شپاړسمې دورې د پنځم کاري کال پرانسته ۳۵۷
- د مارشال محمد قسيم فهميم لومړنی تلين ۳۶۹
- د مارشال محمد قسيم فهميم د دفاعي پوهنتون له ملي پوځي اکاډمۍ څخه د افسرانو د اووم دور فراغت مراسم ۳۷۳
- د پوهنې د زنگ وهلو مراسم ۳۸۳
- دويم څپرکی ۳۹۱
- پيغامونه ۳۹۱
- د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي له منځه وړو نړيواله ورځ ۳۹۳
- د ډاکتر علي وردگ له لوري د رادزینویکس جایزې ترلاسه کول ۳۹۵
- د طبعي پېښو د فاجعو اړوند ۳۹۷
- د استاد عبدالعلي مزاری د شهادت شلم تلين ۴۰۳
- په اسلام آباد کې د لوی عارف شاه رکن عالم اووه سووم تلين ۴۰۵
- موضوعي ليکلړ ۴۰۹

مننه

تدوين شوي اسناد او متون دولتي مجريانو، رسنيو، مدني بنسټونو او خلکو ته دايمي لار پرانيسټونکي دي. په همدې اساس، دغو ټولو ته د لاسرسي زمينې برابرول د اړوندو بنسټونو دنده ده. د هېواد په کچه د دغو اسنادو تر ټولو مهم يې، هغه دي، چې جمهوررئيس ته اړوندېږي او د دولت د رئيس په توگه د هغه لارښوونې او ويناوې انتقالوي.

دغه کتاب د جمهوررئيس محمد اشرف غني د ويناوو لومړنۍ ټولگه ده، چې تدقيق، ترتيب او تدوين يې په متفاوت ډول ترسره شوی دی. دغه ټولگه کولای شي مخاطبينو ته د ملي وحدت حکومت د سياست او د جمهوري رياست عالي مقام د فکري خطوطو واضح تصوير وړاندې کړي. په همدې اساس، د رسنيو او ستراتيژيکو اړيکو له محترم معاونيت، مطبوعاتو رياست او د ټولو هغو همکارانو مننه کوم، چې په دې برخه کې يې خپله دنده په ښه ډول ترسره کړې ده.

عبدالسلام رحيمي

د افغانستان اسلامي جمهوري رياست د عالي مقام دفتر عمومي رئيس

مقدمه

د تحول، ثبات، هوساینې او امنیت د رامنځته کېدو او د دولتداری د نورو مسایلو په برخه کې د دولت د طرحو او پروگرامونو په اړه د پوهاوي یوه سرچینه، د جمهوري ریاست عالي مقام ویناوې دي. دا ویناوې، هغه مهال لا غښتلې کېږي، چې د دولت رهبري تل هڅه وکړي چې بېلابېل اقشار له روانو چارو خبر کړي او په پرېکړو کې د هغوی مشارکت د دولتداری اصل وگرځوي. جمهوررئیس محمد اشرف غني پخپلو ویناوو کې، د دولت او جمهوري ریاست د کارکړنو واضح راپور او د هېواد د روان وضعیت په اړه معلومات وړاندې کوي. د ویناوو په یوه برخه کې داسې مسایل هم مطرح کېږي، چې نشو کولای هغه د بیانېدو په وخت پورې محدود کړو؛ دا د ایډیولوژیو او مطالبو هغه برخه ده، چې د هرې تاریخي دورې لوستونکي مطالعې ته رابولي.

د ویناوو په متن کې نغښتې پوهه، د نورو د تجربو لېږد، د تئوریانو وړاندې کول او په آسانی د اکاډمیکو مسایلو بیان، د جمهوررئیس وینا جذابه کړې او لوستونکی له ځان سره ساتي. پر دې سربېره، جمهوررئیس غني په مهمو او حساسو تاریخي شېبو کې د دولت رهبري پر غاړه واخیسته. ملي ځواکونو ته د امنیتي مسؤلیتونو د لېږد پروسې د رهبري په وخت کې د هېواد د مسایلو عیني مطالعې او مشاهدې د هغه پوهه زیاته کړې او په افغانستان کې د دولتداری پر وړاندې د خنډونو او فرصتونو په اړه یې د هغه په ویناوو کې ژور درک څرگندېږي.

د جمهوررئیس په ویناوو کې یووالی، اجماع، ملي حاکمیت، فرهنگ، ژبه، تحول، اصلاحات او پراختیا منعکس کېږي. هغه په بشپړې توجه دغه مسایل مخاطبینو ته بیانوي او ددې کتاب متن ددې ښودنه کوي، چې د مخاطب پېژندل ویناوو ته د هغه د تیاري عمده برخه جوړوي.

د جمهوررئيس د نظرياتو، پروگرامونو او فكري خطوطو په اړه د صحيحو او اغېزناکو معلوماتو رسول له دولتي بنسټونو سره مرسته کوي، خو خپل کاري اهداف او پروگرامونه ترسيم کړي. دا کار د بنسټونو ترمنځ په پرېکړو، پلان جوړونې او فعاليتونو کې د همغږۍ په رامنځته کولو پام وړ مثبت اغېز لري.

له بل لوري د دولت د رئيس ويناوې د هېواد د تاريخ يوه برخه ده. د جمهوري رياست عالي مقام ويناوې هغه حقيقتونه او واقعيتونه منعکس کوي، چې د هغه د جمهوري رياست په دوره کې پېښ شوي دي او دا ددې لامل گرځي، چې د هغه بيانياتو ته رجوع د مطالعې لپاره اړينه ده.

په همدې اساس، د يوه کتاب په چوکاټ کې د افغانستان اسلامي جمهوريت جلالت مآب جمهوررئيس ويناوې راتلول او خپرول کولای شي له اکاډميکو مرکزونو، د چارو له شنونکو، رسنيو، تاريخ ليکونکو او خلکو سره مرسته وکړي، چې د جمهوررئيس محمد اشرف غني د فكري خطوطو، د ستونزو د عواملو او رينبو او د هغه له نظره په خنډونو او د هغو په حللارو او د حکومت د سياستونو په اړه معلومات ترلاسه کړي.

ستاسو په لاس کې کتاب، له رسمي او بااعتباره آدرس څخه د جمهوررئيس محمد اشرف غني د ويناوو متفاوتې مطالعې ته زمينه برابروي. د رسنيو او ستراتېژيکو اړيکو په معاونت کې له خپلو ټولو همکارانو مننه کوم، چې ددې کتاب په ترتيب، تدوين او خپرولو کې يې نه ستړې کېدونکې هلې ځلې کړې دي.

محمد هارون چخانسوري

د جمهوري رياست عالي مقام وياند او د دفتر رياست معاون

سريزه

ويناوې، په مستقيم او غيرمستقيم ډول حاضر او غايبو مخاطبينو ته د پيغام د لېږد وسيله ده. ويناوې كله د پوهې لېږدونكې دي، كله هم تاريخ جوړوي او كله هم معلومات لېږدوي. د اشخاصو ويناوې د هغوی په اړه د تاريخ د قضاوت عمده برخه جوړوي. د دغو ويناوو هره برخه په مطالعاتي، څېړنيزو او عامه پوهاوي رسولو كې ددې متونو پر مقام او اهميت ټينگار كوي.

د وينا لپاره لومړنۍ ځانگړنه، ويونكي شخص دی. په وينا كې څومره پوهه نغښتل شوې ده؟ د كوم مقام په ادرس وينا كېږي؟ او د خلكو ترمنځ څه شهرت لري؟ د ويناكوونكي پوهه، مقام، شهرت او نورې ځانگړنې ويناكوونكي ته د پاملرنې كچه تشبتيوي.

اوسنی كتاب د افغانستان اسلامي جمهوريت جمهوررئيس ډاکتر محمد اشرف غني د ويناوو مجموعه ده. دغه ټولگه سره له دې چې د دولت د لومړني شخص ويناوې دي، ځينې نورې ځانگړنې هم لري، چې منځپانگه او اهميت يې زياتوي او په همدې دليل تلپاتې كېږي. د امنيت د ټينگښت، د اقتصادي ودې او پراختيا، فرهنگي او ټولنيزو مسایلو، له اداري فساد سره مبارزې، بهرني سياست او... برخو كې د حكومت د سياستونو يوه لويه برخه او د جمهوررئيس د حكومتولۍ فكر، د هغه د ويناوو په چوكاټ كې بيان شوی دی.

جمهوررئيس د هېواد د ادارې په رأس كې دی او پر مختلفو مسایلو احاطه او بشپړ واک لري؛ په همدې اساس د يوه كتاب په چوكاټ كې د هغه د ويناوو خپرول ضروري كار دی؛ په ځانگړي ډول په داسې حالت كې، چې هېواد مو د بيارغاونې، انكشاف او د لېږد پروسو بشپړولو په حال كې دی.

د ډاکټر محمد اشرف غني د جمهوري رياست په دوره کې، افغانستان د «تحول لسيزې» سره برابر شوی دی، د اقتصادي او سياسي پراختيا او ادارې په برخه کې مهم بدلونونه تجربه کوي، چې ددې دورې اهميت يې زيات کړی او د دولت په ليدلوري او کارکړنو پوهاوی حتمي کوي. په همدې دليل، د جمهوررئيس ويناوې، چې د خنډونو، فرصتونو، پروگرامونو او د حکومت کارکړنې منعکسوي، د نخبه گانو او ټولو خلکو لپاره د تأمل وړ دي.

دغه ويناوې په مختلفو وختونو کې د مختلفو مناسبتونو په اړه شوې دي. د دغو ويناوو زماني فاصلي او د مختلفو کانالونو له لارې د هغو نشرولو، دې ويناوو ته د متقاضيانو او په ځانگړي ډول د دولتي ادارو لاسرسی ستونزمن کړی دی. د جمهوري رياست عالي مقام دفتر د رسنيو او ستراتېژيکو اړيکو معاونيت تر چتر لاندې مطبوعاتو رياست، د جلالت مآب جمهوررئيس د ويناوو دغه ټولگه تر تدقيق او اېډېټ وروسته، اطلاعاتو ته د لاسرسي د پراختيا لپاره وړاندې کوي، خو په دې برخه کې يوه معتبره سرچينه وي.

تل دې وي افغانستان

ناجيه انوري

د رسنيو او ستراتېژيکو اړيکو معاونيت د مطبوعاتو رئيسه

د جمهوري رياست عالي مقام دفتر لوی رياست

د پیل خبرې

دا کتاب «د جمهوررئیس غني د ویناوو» لومړنۍ ټولگه ده، چې د هرو شپږو میاشتو لپاره ترتیبېږي. په دې کتاب کې د لوړې له مراسمو د ۱۳۹۳ تر پایه د جمهوررئیس ویناوې او پیغامونه په دوو څپرکو کې راټول شوي دي.

په لومړي څپرکي کې، د جمهوررئیس څلورنیمت ویناوې ځای شوي دي، چې اصلي متنونه یې په انګلیسي دي. دا ویناوې د کتاب په پای کې په اصلي ژبه راوړل شوي دي. په دویم څپرکي کې، په ۱۳۹۳ کال کې د جمهوررئیس عمده پیغامونه لوستونکو ته وړاندې کېږي. ټولې ویناوې او پیغامونه د وړاندې کېدو او خپرېدو پر اساس په پام کې نیول شوي دي.

هڅه شوې چې دا کتاب د لوستونکو لپاره په ساده او اسانه ډول ترتیب شي. د وینا په هر متن کې، د حکومتولۍ مختلفو سکتورونو ته اشاره شوې ده؛ په همدې اساس د هرې یوې په پیل کې، اړوند سکتور راوړل شوی دی. په دې ټولگه کې چې د جمهوررئیس غني د حکومتولۍ لومړۍ میاشت په ځان کې رانغاړي، سکتورونه پر شپږو برخو وېشل شوي دي، چې په کې بهرنی سیاست، امنیت، اقتصادي، ټولنیز خونديتوب، پوهنه او لوړې زده کړې شاملې دي. د ویناوو عمده محورونه هم د متن په پیل کې واضح شوي دي.

همداراز د متن غورچاڼ هم راوړل شوی شوی دی. د غورچاڼ په ترتیب کې هم د ویناوو ادبیاتو ته پاملرنه شوې ده. هڅه شوې چې په غورچاڼ کې د ټولې وینا خلاصه وړاندې شي او په اوږدو ویناوو کې له ناچاری یوازې د ویناوو محتوا ته اشاره شوې ده.

د امانت ساتلو په پار او دا چې د ټولني ډېری کسان د هېواد له دواړو رسمي ژبو سره بلدتیا لري، د پښتو او دري ژبو ترمنځ ژباړه نه ده شوې؛ خو د کتاب د یووالي ساتلو لپاره، ژباړې او

توضیحي متنونه په پښتو ژبه هم ترتیب شوي دي.

د کتاب په پای کې د موضوعاتو لیکلې ترتیب شوی، چې لوستونکو ته د جمهوررئيس د ويناوو موضوعي مطالعه برابروي. په دې برخه کې، د هغو کسانو خبرې په موضوعي فهرست کې نه دي اخیستل شوې، چې په دې گډو پروگرامونو کې یې حضور درلود. دا فهرست به د هغو څېړونکو لپاره قوي وسیله وي، چې د ځانگړو اهدافو لپاره د جمهوررئيس نظریات، افکار او پروگرامونه مطالعه کوي. همدا راز د دولتي ادارو د سترو مدیرانو لپاره به هم یوه کیلي وي، چې وکولای شي په ساده ډول په اړوندو موضوعاتو او چارو کې د جمهوررئيس ويناوو ته لاسرسی ولري.

لوستونکي به د متن په ځینو برخو کې له دې () نښې سره مخ شي. د قوس په منځ کې دغه کلمات په اصل کې په متن کې شامل نه دي او دا چې لوستونکي وکولای شي متن په ساده او روان ډول ولولوي او د متن اصلي پانگې ته هم زیان وا نه وړي، نو د تشریح په ډول په دې () کې زیات شوي دي. همداراز لوستونکي به له دې [] نښو سره هم مخ شي. ددې علامو په منځ کې راوړل شوي کلمات د وړاندې او وروسته کلماتو او جملو د توضیح په تړاو لوستونکو ته وړاندې کېږي.

د تورو، اصلاحاتو، پېښو، اشخاصو او... په تړاو توضیحات، چې په [] کې یې د تشریح امکان نه وو، په حاشیه کې راوړل شوي دي، خو لوستونکي وکولای شي له کوم ذهني اختلال او د متن سرچینې ته له رجوع پرته، لنډ معلومات ترلاسه کړای شي.

په ایډېټ کې هڅه شوې، چې د جملو په اجزاوو کې ډېر کم دخالت او تصرف وشي. د جملې په اجزاوو کې تغیر او تبدیل هم یوازې د متن د سادهوالي او د لوستونکو لپاره د اسانتیاوو رامنځته کولو په موخه شوی دی؛ په همدې اساس، ځینې مهال د جملو فعلونه رغول شوي دي. په لیکني ډول د ويناوو وړاندې کولو پر مهال د تینگار او احساس ساتلو او د اشارو د لېږد لپاره، له لیکنیو علامو ډېره گټه اخیستل شوې ده، خو په دې ډول لوستونکي په اسانۍ د ويناوو روح او روان درک کړای شي.

په انگلیسي ژباړو کې، چې ډېری وخت وینا په شفاهي ډول یا د خبرو په جریان کې وړاندې شوې، د علمي او تئوریکي محتوا په دلیل، سرچینو ته رجوع شوې ده، چې ډېر دقت او

د پيل خبرې | ۱۷

پاملرنې ته يې اړتيا لرله. په ژباړه کې د امکان تر کچې هڅه شوې له هغو اصطلاحاتي کلماتو اسفاده وشي، چې جمهوررئيس پخپلو ويناوو کې د هېواد په رسمي ژبو کې ترې استفاده کړې ده، خو د کتاب يووالی او د مطالعې اسانتيا په پام کې ونیول شي. دې ته په پام چې د متنونو په داخل کې د انگليسي اصطلاحاتو معادل پښتو يې کم استفاده کېږي، نو د ژباړې پر مهال د تورو په انتخاب کې له زياتې حوصلې کار اخيستل شوی دی او د امکان تر کچې هڅه شوې، چې نااشنا توري ونه کارول شي.

دا چې په ژباړل شويو متنونو کې دقيق او سل په سلو کې د اصلي ژبې د محتوا ساتل امکان نه لري، نو هېڅکله هم ژباړې له اصلي متنونو سره نشي پرته کېدای؛ په همدې دليل د ويناوو اصلي متنونه د کتاب په پای کې راوړل شوي، خو د اړتيا پر مهال ورته لوستونکي لاسرسی ولري.

د جمهوررئيس ډاکتر محمد اشرف غني د ويناوو په محتوا کې که له يوه لوري د هغه د حکومتولۍ تگلارې، کړنلارې، لاسته راوړنې او د حکومت پروگرامونه شامل دي، نو له بل لوري د ملتونو تئوريکي مسائل، تجربې او تاريخ بيانوي. د دغو ويناوو غني کول، راټولول، ترتيب او تدوين پېچلی او وخت نيونکی کار و. ليکلي ډول ته په وينا کې د حاکمو ادبياتو اړول، او دا چې د پيغام رسولو په بهير کې د محتوا امانت وساتل شي او ورته هېڅ ډول زيان وانه وږي، ستونزمن او په ورته مهال خوندور کار دی. په همدې دليل، ددې کتاب د چاپ په لومړۍ نسخه کې به ځينې ستونزې او کمۍ وي. له ټولو لوستونکو او د نظر له خاوندانو غوښته کېږي، چې د تخنيکي ستونزو، کميو او ددې کتاب د ښه والي لپاره خپل وړاندیزونه د کتاب په پېژندپاڼه کې په يادو شويو برېښنايي ادرسونو له مور سره شريک کړي، خو په راتلونکي او ددې ټولگو د نورو ټوکونو په چاپ کې ورته پاملرنه وشي.

سيد حسن عالمي

د مطبوعاتو رياست د معلوماتو او نشراتو آمر

لومړۍ څپرکۍ

ویناوې

د افغانستان اسلامي جمهوریت د جمهور رئیس په توګه

د ډاکتر محمد اشرف غني د لوړې مراسم

کابل | ۷ تله ۱۳۹۳ | ۲۹ سپټمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

امنیت - حکومتوالي - اقتصاد

د وینا عمده محورونه:

- د هېواد عمومي وضعیت
- د قانون حاکمیت
- د درې ګونو قواوو ترمنځ د همغږۍ اړتیا
- بڼه حکومتوالي
- امنیتي ځواکونه
- د افغانستان بهرنی سیاست

غورچاڼي:

تر ټاکنو وروسته واک په سوله ییز ډول ولېږدول شو. د قانون پر اساس جمهور رئیس د درېو قواوو په رأس کې قرار لري او د قواوو ترمنځ به لازمه همغږی موجوده وي. د افغانستان د ثبات په مثلث کې، اقتصاد، امنیت او بشري ځواک شامل دي او د هېواد جغرافیایي ظرفیتونو او موقعیت ته په پام، په بنسټیز اقتصادي تحول کولای شو تولیدي او پر ځان بسیا اقتصاد ته ورسېږو. اساسي موخه دا ده، چې تولیدي او پر ځان بسیا اقتصاد پر

صادراتو ولاړ دی. سوله د سیاسي ثبات اساسي رکن دی او د ملي وحدت حکومت ټینګار پر دوامداره سولې دی، نه پر مقطعي او لنډمهالې. د هېواد د امنیتي ځواکونو هر اړخیز ملاتړ باید وشي او د هېواد، ملي نوامیسو او قانون حاکمیت ساتنې لپاره باید د هغوی لیکې غښتلې شي. په ورته مهال باثباته او هوسا افغانستان، د هېواد د بهرني سیاست له پنځو کړيو سره اړیکې لري او نړیوالې اړیکې به پر همدې اساس غښتلې کېږي.

د جمهوررئیس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

جلالت مآب محترم حامد کرزی اولین رئیس جمهور منتخب جمهوری اسلامی افغانستان، جناب محترم حضرت صبغت الله مجددی اولین رئیس دولت اسلامی افغانستان، محترم سترجنرال عبدالرشید دوستم معاون اول ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، محترم قانونپوه محمد سرور دانش معاون دوم ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، محترم یونس قانونی معاون اول اسبق ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، محترم احمد ضیا مسعود معاون اول سابق ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، محترم استاد کریم خلیلی معاون دوم اسبق ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، محترم داکتر عبدالله عبدالله رئیس اجرایی حکومت جمهوری اسلامی افغانستان، جلالت مآب رئیس جمهور پاکستان، جلالت مآب حمید انصاری معاون رئیس جمهور هند، جلالت مآب شریعتمداری معاون اجرایی رئیس جمهوری اسلامی ایران، والاحضرت آغاخان دوست عزیز افغانستان، جلالت مآب نعمان کورتولموش معاون صدراعظم جمهوری ترکیه، محترم داکتر نزار بن عبید مدنی وزیر دولت در امور خارجه عربستان سعودی، محترم محمد بن عبدالله الرمیحي وزیر دولت و سرپرست وزارت امور خارجه قطر، وزرا و نمایندگان ارشد کشورهای دوست و همکار و هیئت های دولت های دوست، جلالت مآبان رؤسای مجلس شورای ملی، فضیلت مآب قاضی القضاة کشور، رهبران گرانقدر جهادی، جناب پیرصاحب، استاد صاحب سیاف، جناب نادری صاحب، و همه بزرگان دیگر، علمای کرام دین و مشران قومی، نمایندگان محترم کوردیپلوماتیک در افغانستان، نمایندگان محترم رسانه های جمعی، اعضای محترم کابینه!

عزیز وطنداشدر، خوش کیلیب سیز [د حاضرینو چکچکې] پیروز لیک برچه نگیز ګه مبارک بولسین.

وطنداران گرامي، خواهران و برادران! السلام عليكم و رحمت الله و بركاته!

غواړم تر خپلو خبرو مخکې د اسلام د لومړي خليفه حضرت ابوبکر صديق (رض) د خلافت د لومړۍ خطبې پيغام درته نقل کړم چې فرمايي: ای خلکو! زه ستاسې مشر ټاکل شوی يم؛ خو له تاسې بهتر نه يم، که مې سم کار وکړ مرسته مې وکړئ او که مې ناسم کار وکړ لارې ته مې برابر کړئ؛ رښتيا نه ويل، د امانتدارۍ خیانت؛ او دروغ ويل خیانت دي، ستاسې کمزوری ما ته غښتلی دی؛ تر څو چې مې د خدای په اراده د کمزورتيا علت لرې کړی نه وي او ستاسې غښتلی ما ته ضعیف دی، تر څو چې مې د خدای په زور د نورو حق نه وي ورڅخه ترلاسه کړی.

که نن ما یوازې د همدغو خبرو لپاره وخت درلودای، نو یوازې د اسلام د لومړي خليفه په همدې نقل به مې اکتفا کړې وای.

ما مردم افغانستان موفقانه از امتحاناتی که پیش روی ما قرار داشت، گذشتیم؛ با حمایت و قربانی بی شائبه‌ی ملت قهرمان افغانستان و رهبری خردمندانه‌ی جلالت‌مآب حامد کرزی، قانون اساسی و انتقال اقتدار مسالمت‌آمیز در کشور نهادینه شد. مبارک وایم درته. [د حاضرینو چکچکې] [حامد کرزی ته خطاب:] ټول ولس مندوی دی رییس صیب! به همین منظور من مناسب می‌بینم که از تمام مردم کشورم و به‌خصوص از جلالت‌مآب حامد کرزی اظهار سپاس و قدردانی کنم.

با اغتنام از فرصت می‌خواهم به روح تمام شهدایی که برای کامیابی کشور و ملت جان‌های‌شان را در دوران انتخابات فدا کردند، اتحاف دعا نمایم. شهادت، رشادت و قربانی بی‌نظیر نیروهای امنیتی افغانستان در چنین شرایط حساسی قابل تقدیر و تحسین است. جا دارد از شهید «حشمت خان خلیل کرزی»^۱ و سایر شهدای هر دو ستاد انتخاباتی هم در اینجا یادآوری نمایم. د افغانستان خلک، له یوې لویې ازموینې څخه بریالي راوتلي، د امید فضا راسته شوې ده. دا ځل په ټاکنو کې زموږ علماوو، ځوانانو او ټولو اقشارو پراخه برخه

^۱ د تحول او تداوم ټاکنیز ټیم غړی، چې د ۱۳۹۳ د زمري په ۷ نېټه، د یوه ځانمرگي برید کوونکي له لوري د کوچني اختر د مبارکۍ پر مهال د کندهار ولایت د ډنډو ولسوالۍ په کرز سیمه کې په شهادت ورسېد. جمهوررئيس د یوه فرمان له لارې د ۱۳۹۵ په زمري میاشت کې هغه ته د «ملت شهید» لقب ورکړ.

واخيسته. د افراط يا تفريط لوری يې انتخاب نه کړ او د ولس د مشارکت له برکته د اساسي قانون پر بنسټ د اقتدار د سوله ييز انتقال دود، رامنځته شو او دا دود به ان شاءالله تعالی تينگيږي. مور ژمنه کوه چې د دې پروسې د لا سمون لپاره به د ټاکنو په بنسټونو، قوانينو او پروسه کې بنسټيز او ضروري بدلونونه راوړو تر څو چې د هر افغان رایه په اينده کې بې شک و شبهه حساب شي او نتيجه يې معلومه يې. مور زيات هيله من يوو چې تر دې وروسته به په دې خاوره کې سياست د بې ثباتی وسيله نه؛ بلکې د دوامداره ثبات د تامين وسيله وي او همدغه زموږ د ملي حکومت تر ټولو اساسي هدف دی.

غواړم د تحول او تداوم له تيم، د افغانستان له خلکو، له سياسي او ټولنيزو اقشارو، ټولو هغه رضاکارانو څخه چې د ټاکنو پر مهال يې له مور او له ډاکتر صاحب عبدالله عبدالله سره همکاري کړې، مننه وکړم.

د افغانستان ټولو خلکو قهرماني وکړه او د ملي وحدت حکومت به د ټولو استازيتوب وکړي. زه له محترم احمدضيا مسعود څخه مننه کوم. مسعود صاحب «نماينده فوق العادهی رئیس جمهور در امور اصلاحات و حکومتداری خوب» است.

د ملي وحدت حکومت د افغانستان اړتيا ده؛ د ملي وحدت حکومت د واک ویش په معنا نه؛ بلکې د خلکو د خدمت لپاره د دندو او وظيفو د ویش په معنا دی، دا ډول حکومت به د افغانستان د خلکو د ارادې، غوښتنو او آرمانونو تمثيل کوونکی وي.

دلته له گران ورور ډاکتر صاحب عبدالله عبدالله نه مننه کوم چې په خپله همکاري او گډون يې دا پروسه د برياليتوب تر منزله ورسوله. [د حاضرینو چکچکې]

افغانستان امروز، متفاوت از افغانستان ديروز است. افغانستان امروز نوید تولد شهروند نوین را می دهد؛ ما دیگر «تبعه» نیستیم و هم تابع کس نیستیم؛ ما همه من حیث و پنداران، دارای حقوق و وجایب یکسان می باشیم. قانون اساسی ما حکومت را مکلف به تأمین و تحفظ حقوق تمام افغان ها می کند، مردم افغانستان بر اساس همین مواد قانون اساسی، حکومت پاسخگو و مسؤول می خواهند؛ ما مصمم هستیم که پاسخگو باشیم.

بدون شک افغانستان عزیز درگیر مشکلات و مصائب متعدد است؛ اما از سوی دیگر، توسعه امکانات در قرن بیست و یک، مانند رشد سریع تکنالوژی معلوماتی و رسانه های اجتماعی،

د جمهوررئيس په توگه د ډاکتر محمد اشرف غني د لوړې مراسم | ۲۵

فرصت‌های بی‌سابقه‌ای را برای توسعه و پیشرفت کشور فراهم کرده است.

مور د افغانستان د سياسي پروسې مالکان یو. دا سياسي پروسه پر ولسواکۍ ولاړه ده او زموږ د خپلو واقعیتونو هېنداره ده. ولس ژوندی دی او ژوندی ولس یو متحرک او باورمند دولت غواړي او مور به دا برابر کړو.

د سياسي پروسې د دوام ترڅنگ، تحول هم زموږ د ولس جدي غوښتنه ده، مور د ولس دې غوښتنې ته ژمن یو او د مثبتو ارزښتونو د دوام ترڅنگ د بنسټیز تغیر او بدلون پر اړتیا او د خلکو د خدمت پر اصل ټینګار کوو.

نبايد فراموش کړد که ما مديون وارثين اصلی جهاد هستيم. وارثين اصلی جهاد، مردم افغانستان اند. بيوه زنان، یتیمان، فقرا و معلولين، وارثين واقعی جهادند. ما همه یکجا باید برای ادای این دین بزرگ آماده شویم. امروز زمان آن فرارسیده است که جهاد ما به «جهاد اکبر» برای تأمین صلح، ثبات و رفاه در کشورمان، تبدیل شود. ما باید با انجام جهاد اکبر وسیله‌ی خدمت به هر بیوه‌زن و یتیم معصوم این سرزمین شویم. این مسؤلیت ماست و ما در برابر خداوند(ج) و مردم افغانستان مسؤول هستیم.

مور د اسلام مبین دین لپاره تر ټولو زیاته قرباني ورکړې او هېڅوک دې دا هڅه نه کوي چې په دې اړه مور ته درس راکړي.

به آینده باید با امید بنگریم. موقعیت (جغرافیایی)، آب، معادن و ظرفیت انسانی سرزمین ما،

باعث ایجاد تحول بنیادی اقتصادی در آینده خواهد شد. تلاش ما برای این خواهد بود که این توانایی‌های بالقوه را باید به توانایی‌های بالفعل تبدیل نماییم. افغانستان در ۲۵ سال آینده با این توانایی‌ها در یک وضعیت متفاوت قرار خواهد داشت و ان‌شاءالله دوره‌ی طلایی افغانستان بر اساس و تهداب ارزش‌های ۱۳ سال گذشته آغاز خواهد شد.

تهدیدات و چالش‌هایی را که افغانستان در شرایط کنونی با آن مواجه است، نباید دست کم گرفت. برخی کشورهای عربی در حال انفجارند؛ برخی از حلقات می‌خواهند که کشور عزیز ما میدان جنگ دوام‌دار باشد؛ به همین منظور ما موضوع «صلح پایدار» را جدی می‌گیریم.

صلح یکی از ارکان اساسی «ثبات سیاسی» را تشکیل می‌دهد. کشوری که گرفتار ناآرامی بوده و امنیت و مصونیت شهروندان آن به درستی تأمین نباشد، نمی‌تواند به ثبات برسد. به یاد باید داشت، صلحی که سرخط فصل نو برای شروع جنگ همه‌جانبه باشد، مورد قبول نیست. به همین منظور تأکید ما بالای صلح پایدار است، نه صلح مقطعی و کوتاه‌مدت.

«عدالت اجتماعی» تهداب صلح را تشکیل می‌دهد. صلحی که باعث بی‌عدالتی در جامعه شود، مقطعی خواهد بود و نمی‌تواند ما را به ثبات برساند. امروز ما ثابت کردیم که همدیگرپذیر شده‌ایم. این همدیگرپذیری باید ما را در رسیدن به صلح پایدار کمک کند.

تحکیم ثبات و تأمین امنیت بدون ختم حکومت‌های موازی میسر نیست. ما وعده می‌سپاریم که با تشکیل «حکومت وحدت ملی» به تمام حکومت‌های موازی نقطه‌ی پایان خواهیم گذاشت. [د حاضرینو چکچکې]

دولتداری او حکومتداری:

د اساسی قانون پربنسټ دولت پر درېو قواوو ولاړ او ولسمشر د درې گونو قواوو په رأس کې دی. زموږ له نظره هم د درې گونو قواوو ترمنځ د همغږۍ په برخه کې او هم د درې گونو قواوو په دنده کې بنسټیزو بدلونونو ته اړتیا ده.

اول - مقننه قوه: مقننه قوه درې اساسي دندې لري: د خلکو استازیتوب، د حکومت د کړنو نظارت او تقنین. مور غواړو د اجرائیه او مقننه قواوو ترمنځ د قانوني دندو او صلاحیتونو پربنسټ یو قرارداد رامنځته شي. هر وزیر او هر وزارت باید یو واضح، یو کلن قرارداد ولري چې د هغه پر اساس ملي شورا ته راپور ورکړي.

د جمهوررئيس په توگه د ډاکټر محمد اشرف غني د لوړې مراسم | ۲۷

خواست ما از وکلای محترم در شورای ملی این است که دیگر خواهان ملاقات‌های شخصی با رهبری و مدیریت وزارتخانه‌ها نباشند. [د حاضرینو چکچکې] در عین حال از آنها می‌خواهیم که از ارائه پیشنهاد در مورد تقرر، انفکاک و یا هم تبدیلی، مخصوصاً در دواير امنیتی ما، اجتناب کنند. [د حاضرینو چکچکې] مردم برای رسانیدن پیام و آوازشان به دولت، نیاز به نمایندگی دارند. برای انجام نمایندگی بهتر و مؤثرتر از موکلین، شیوه‌ی نمایندگی از مردم در شورای ملی، اصلاح و واضح خواهد شد.

بر اساس حکم قانون اساسی، قانون «تشکیلات اساسی (دولت)» هم تسوید و امید است به‌زودی تصویب شود تا راه برای تدوین لویه‌جرگه‌ی تاریخی که ما موافقه داریم باز شود.

بدون شک، مردم افغانستان خواهان حاکمیت قانون هستند و برای تحقق این امر نیاز به آن است که یک اجندای تقنینی برای شورای ملی آماده شود. این کار ما را کمک خواهد کرد که برای تکمیل قانون اساسی، قوانین فرعی را تسوید و تصویب نماییم تا مشکلات موجود در این راستا مرفوع شود. ما مصمم هستیم که برای تقویه‌ی کار مثبت شورای ملی، اقدامات مؤثر و همه‌جانبه نماییم.

دویم - قضائیه قوه: عدالت د اسلام د مبین دین اساس دی او قاضیان د عدالت د اجراکولو مسوولیت لري. په قضائیه قوه کې، چې د شریعت او قانون هېنداره گڼل کېږي، باید شفافیت حاکم وي. له بده مرغه، پر قضائیه قوه د فساد تورونه موجود دي. [د حاضرینو چکچکې] په قضائیه قوه کې فساد بد امنی ته لاره هواروي. له سترې محکمې په ډېر احترام همدا نن غواړم چې په یوه میاشت کې دننه د مکافاتو او مجازاتو د اصل پر اساس د محاکمو د ټول پرسونل ارزونه وکړي. [د حاضرینو چکچکې] د قاضیانو تعیین، عزل، تقاعد او استعفا منل د ولسمشر صلاحیتونه دي او زه به د مکافاتو او مجازاتو د اصولو په رڼا کې د دې مهم سکتور د اصلاح لپاره له خپلو ټولو صلاحیتونو کار واخلم. [د حاضرینو چکچکې] که غواړو د قانون حاکمیت پلی شي او لوړپوړي چارواکي چې په فساد بوخت وي مجازات شي، نو قضائیه قوه باید پاکه او د اعتماد وړ وي.

ټولې ناتکمیل شوې دوسیې باید ژر تر ژره د مدني قانون او جزا د قانون پر اساس بشپړې شي. پر هغو دوسیو به عاجل غور وشي چې برخلیک یې نامعلوم دی. د دې کار لپاره به یوه

باصلاحیته کمپته توظیف شي. د محاکمو ترڅنګ د څارنوالۍ په اجراآتو کې هم جدي بدلون ته اړتیا ده. [د حاضرینو چکچکې]

د اساسي قانون د ۱۳۴ مادې د حکم پر اساس څارنوالۍ د جرایمو د تحقیق او په محکمه کې پر متهم د دعوي د اقامې دنده لري. څارنوالي باید تر خپلو دندو ورهاخوا قدم کېږدي. او نورو امورو کې مداخله و نه کړی. [د حاضرینو چکچکې]

سوم - قوه اجرائیه: در نظام های ریاستی، «ریاست جمهوری» نهاد استراتژی و پالیسی ساز، نظارتی، تصمیم گیرنده و مسؤول است. بر مبنای قانون اساسی ریاست جمهوری دارای صلاحیت های مشخص است. قوه اجرائیه بازوی اجرایی وظایف رئیس جمهور است. تجارب بین المللی نشان می دهد که مؤثریت دولت در نظام ریاستی به نهادینه شدن صلاحیت های ریاست جمهوری در چوکات یک «نهاد» تعلق دارد تا از طریق آن صلاحیت های فردی رئیس جمهور به نهاد ریاست جمهوری انتقال یابد. این کار، امکان آن را فراهم می کند که رئیس جمهور به مردم پاسخگو باشد.

بر اساس یک پالیسی منظم و سریع، وظایف ادارات حکومتی مشخص خواهد شد و تداخل کاری بین وزارتخانه ها و سایر ادارات رفع خواهد گردید. این اقدام در عین حال موجب آن خواهد شد که ادارات مستقل و موازی، دوباره در چارچوب وزارتخانه ها به صورت اساسی جذب گردند. جناب حامد کرزی فرمودند که اداره ی افغانستان شکل یک «پوستین پیوندی» را به خود گرفته است^۱؛ ضرورت است که طبق بررسی ای که جناب ایشان انجام داده بودند، ما اقدامات همه جانبه کنیم که دارای لباس موزون به خود باشیم. [د حاضرینو چکچکې]

حکومتداری خوب در یک رابطه ی شفاف و بر مبنای یک قرارداد قانونمند با سکتورهای خصوصی، نهادهای مدنی و عامه ی مردم بیشترین نقش خود را در نظارت بر ارائه خدمات معطوف می سازد، نه آن طور متمرکز که همه ی خدمات را در انحصار خود داشته باشد. برای تحقق این هدف قانون کابینه و قانون اجرائات و وظایف هر وزارت در اولین فرصت مجدداً بازنگری و تصویب خواهد شد. برای ایجاد حکومتداری خوب و فرهنگ حسابدهی، هر وزارت یک تعهد سه جانبه ی قانونمند را طرح و عملی خواهد ساخت؛ تعهد بین وزارت با شورای ملی، رئیس اجرایی، ریاست جمهوری و مردم. این قراردادها معیار مکافات و

^۱ پخواني جمهوررئیس، حامد کرزي، د جمهوررئیس غني د لورې په مراسمو کې وينا وکړه.

د جمهوررئیس په توګه د ډاکټر محمد اشرف غني د لوړې مراسم | ۲۹

مجازات وزرا و وزارتخانه‌ها خواهد بود. در اینجا تأکید می‌خواهم بگویم که ما فساد اداری را در ادارات کشور تحمل نخواهیم کرد [د حاضرینو چکچکې] و برای دفع علل پدیده‌ی شوم فساد، اقدامات همه‌جانبه خواهیم نمود.

در مورد حکومتداری محلی باید گفت که ولایت، ولسوالی، و شاروالی حیثیت حکمی خواهند داشت. در عین حال دارای صلاحیت‌ها و مسؤولیت‌های مشخص خواهند بود. ما تعهد داریم که بودجه ملی را رأساً به ولایت‌ها انتقال بدهیم. [د حاضرینو چکچکې]

برای تأمین عدالت اجتماعی و تضمین مشارکت مردم در سطح قریه‌جات، ولسوالی‌ها، شاروالی‌ها و ولایات برنامه‌های خاص، طرح و عملی خواهند شد.

تأمین ارتباط منظم و هماهنگی بین دواير مرکزی و دواير ولایتي در سطح ولایت، شاروالی، ولسوالی و قریه یکی از نیازمندی‌های اساسی است که در حکومت وحدت ملی به آن توجه جدی صورت خواهد گرفت.

قابل ذکر است که تمام ولایات افغانستان از اهمیت خاص برخوردار و تمام شهروندان افغانستان، مردم درجه یک هستند. [د حاضرینو چکچکې] در این کشور عظیم ما، شهروند درجه دو و یا سه وجود ندارد. [د حاضرینو چکچکې] بر همین ملحوظ «انکشاف متوازن» یک امر حتمی است و اصل شیوه‌ی حکومتداری ما را تشکیل می‌دهد. خوشبختانه که منابع طبیعی در تمام ولایات نسبتاً به طور مساویانه وجود دارد و بر این اساس انکشاف متوازن سد راه توسعه اقتصادی نخواهد بود.

متوازن انکشاف یوه حتمي اړتیا او زموږ د حکومت مهمه او اساسي دنده ده. له نیکه مرغه د افغانستان طبيعي سرچینې په ټول هېواد کې په نسبتاً مساویانه شکل تیت او تقسیم دي، چې دا حالت په بالقوه توګه د هېواد په متوازن انکشاف کې مرسته کوي. د حکومت بله اساسي دنده د موثرې دولتداری او حکومتداری رامنځته کول دي. موثره دولتداری او حکومتوالي د افغانستان د خلکو مسلم حق دی او باید تر لاسه یې کړي. خلک تر دې زیات فساد نشي زغملای. [د حاضرینو چکچکې]

زه او د دولت ټول اراکین به د فساد پر وړاندې مقابله له خپل ځانه پیلوو، زه کومه سیاسي کورنۍ نه لرم، که چا زما د ورورۍ او خپلوۍ ادعا وکړه او د دولت کوم مامور ته یې په سپکه

وکتل ورته د قانون پر اساس جزا ورکړئ. [د حاضرینو چکچکې]

د موثرې حکومتداری له لارې به وکړای شو خپلو سترو ملي معضلاتو، لکه د مهاجرینو او کډوالو، داخلي بې ځایه شویو، بېوزلو، معلولینو، معیوبینو، کوچیانو او ځایي ستونزو ته د پای ټکی کېږدو. مور لا هم پنځه میلیونه مهاجرین لرو او تر څو چې د وطن دا بچي د باندې دي، زموږ وجود تکمیل نه دی. [د حاضرینو چکچکې] د «بې ځایه شوي» کلمه باید زموږ له قاموس څخه لرې شي. [د حاضرینو چکچکې]

په افغانستان کې ځوانان، ښځې او بېوزله وگړي، درې عددي اکثریتونه دي چې د استازیتوب له لحاظه په اقلیت بدل شوي دي. زموږ هڅه به دا وي چې دا درې عددي اکثریتونه د سیاسي، ټولنیز او اقتصادي چارو متن او محور ته راولو. [د حاضرینو چکچکې]

ځوانان او مېرمنې به په حکومت کې ان شاءالله تعالی په پراخه پیمانې گډون وکړي. [د حاضرینو چکچکې]

در اینجا لازم می دانم که از شریک حیاتم [مکث] و همسر گرامی خود «بی بی گل» برای حمایت همیشگی از من و افغانستان تشکر کنم. [د حاضرینو چکچکې] بی بی گل همیشه از بیجا شدگان داخلی، زنان و اطفال افغان حمایت کرده و مطمئنم که به این کارش به صورت رضاکار در آینده هم دوام خواهد داد. [د حاضرینو چکچکې]

هدف ما فقرزدایی، ایجاد کار برای همه به خصوص جوانان و زنان، و مسکن سازی است. در این راستا اقدامات جدی و پی گیر را انجام خواهیم داد.

چهارم - مثلث ثبات: اقتصاد، امنیت و قوای بشری با هم به شکلی ارتباط دارند که سه ضلع مثلث را برای تأمین ثبات می سازند.

امنیت با استفاده از زور و قوت تأمین می شود؛ اما ثبات، از مشروعیت، قبولیت و مشارکت مردم شکل می گیرد؛ به شکلی که جلالت مآب حامد کرزی در عمل تثبیت کرد.

تا به حال «امنیت» زیادتر به مفهوم و معنای مصونیت فزیکتی افراد استفاده شده است؛ اما در بحث امنیت، عمده ترین مسأله مصونیت بشری و یا همان امنیت انسانی است. بدون توسعه اقتصادی و سرمایه گذاری بالای قوه بشری، نمی توان به مصونیت بشری دست یافت.

ما افغان‌ها زمانی که از اقتدار ملی و یا همان حاکمیت ملی صحبت می‌کنیم، به این مفاهیم خیلی ارزش می‌دهیم و این مسایل برای ما اهمیت زیاد و حیاتی دارد؛ اما باید متوجه بود که رسیدن به اقتدار ملی و تضمین حاکمیت ملی تا زمانی که از لحاظ اقتصادی وابسته باشیم، کاری بس دشوار است. ما اکنون صاحب اقتصاد مصرفی استوار بر واردات و متکی به کمک‌های خارجی هستیم. هدف اساسی ما این است که اقتصاد تولیدی، پویا و استوار بر صادرات را اساس‌گذاری کنیم تا زمینه رفاه مردم و تحکیم اقتدار ملی را فراهم سازیم. [د حاضرینو چکچکې]

افغان‌ها طبیعتاً متشبث‌اند اما برای تبدیل نمودن ظرفیت بالقوه به ظرفیت بالفعل نیاز به طرح و تطبیق برنامه‌های همه‌جانبه برای انکشاف قوای بشری وجود دارد. بدون رشد و انکشاف قوای بشری، توسعه اقتصادی غیرممکن است. نسل نو افغانستان باید صاحب مهارت و مسلک بر اساس معیارهای قرن بیست و یکم شود تا دختران و پسران ما بتوانند در سطح منطقه و جهان رقابت کنند. این امر ما را کمک می‌کند تا به کشور صادرکننده‌ی مهارت، مسلک و خدمات تبدیل شویم و از صادر کردن کارگران غیرماهر نجات یابیم و از مهاجرت‌های اقتصادی جلوگیری کنیم. تعداد زیادی از جوانان ما که به شکل کارگر غیرمسلکی و برای یافتن کار کشور را ترک می‌کنند، یا در راه‌ها کشته و یا در آب‌ها غرق می‌شوند. این یک معضله‌ی اساسی است و ما برای حل آن برنامه‌های مشخص را جهت توسعه مهارت‌های مسلکی طرح و عملی خواهیم کرد.

عزت هر افغان در آبادی یک افغانستان واحد و متحد است. [د حاضرینو چکچکې]

باور ما این است که موقعیت جغرافیایی افغانستان می‌تواند این سرزمین را به یک کشور ترانزیتی و خدماتی تبدیل سازد؛ معادن می‌تواند افغانستان را به یک کشور صنعتی مبدل کند؛ و آب و زمین ما، می‌تواند ما را به یک کشور زراعتی فعال بدل کند.

ما باید پول موجود در کشور را به «سرمایه» مبدل کنیم؛ توسعه اقتصادی نیازمند یک پیمان همه‌جانبه بین دولت و سکتور خصوصی می‌باشد. ما مصمم هستیم که چنین پیمانی را در زودترین فرصت ایجاد کنیم؛ پول هر افغان باید به سرمایه مصون وی و قوه متحرک کاریابی و توسعه مبدل گردد.

ما اراده قوی داریم که موانع مقابل سرمایه‌گذاری را از بین ببریم. در عین زمان خواهان آن هستیم که سکتور خصوصی از رشوت به حیث وسیله رقابت غیرسالم دست بردارد. [د حاضرینو چکچکې] رشوت‌دهنده و رشوت‌گیرنده، هر دو عامل شرّ و فسادند و با ایشان برخورد جدی و قانونی صورت خواهد گرفت. [د حاضرینو چکچکې]

زموږ امنیت به هغه وخت تامینېږي چې د ځواک مشروع استعمال په دولت پورې منحصر وي او د ځواک استعمال یوازې د قانون د حکم پر اساس او د قانون د حاکمیت د ټینګښت لپاره وي. پر همدې بنا، زموږ عزم او هدف دی چې نور به په افغانستان کې د ناقانونه وسله‌والو ډلو له خوا د قوې نامشروع استفادې ته د پای ټکی کېږدو.

زه د افغانستان د وسله‌والو ځواکونو د اعلیٰ سرقوماندان په توګه د افغانستان د اتلو وسله‌والو ځواکونو د ځان، حیثیت او سلامتۍ مسوول یم. زه د ملي اردو، ملي پولیسو او ملي امنیت د بې‌دریغه قربانیو قدرداني کوم او ژمنه کوم چې د دې بنسټونو د تقویې او لا مسلکیتوب لپاره به له هېڅ ډول هڅو مخه ونه ګرځوم.

د وسله‌والو ځواکونو سرتېري، افسران او ټول اراکین دې ډاډه وي چې ضوابط به ان‌شاءالله تعالیٰ پر روابطو حاکم کېږي او د مکافاتو او مجازاتو فرهنگ به عام شي. [د حاضرینو چکچکې]

د وسله‌والو ځواکونو فعالیتونه به هغه وخت موثر وي چې د ولس د خلکو په زړونو کې لار پیدا کړي. ګولۍ د خلکو په زړه کې لار نه پیدا کوي؛ د هغوی محافظت د خلکو په زړه کې لاره پیدا کوي. [د حاضرینو چکچکې]

د بڼ د پروسې^۱ له پیل څخه تر اوسه پورې، نړیوالو ځواکونو د ملګرو ملتونو د امنیت شورا د پریکړې په چوکاټ کې په افغانستان کې فعالیت کاوه. د امنیتي انتقال د پروسې له بشپړېدو او د نویو امنیتي ټروټونو لاسلیکیدو وروسته، د قوې مشروع استعمال صلاحیت به یوازې او یوازې د افغانستان دولت سره وي او د دې لاسته‌راوړنو له امله جناب حامد کرزي ته مبارکي وایم. [د حاضرینو چکچکې]

اوس موږ د خپلې خاورې د ساتلو بالفعل وړتیا لرو؛ خو د وسله‌والو ځواکونو ترمنځ په ټولو

سطحو کې لارياتي همغږۍ ته اړتيا ليدل کېږي.

موږ به د هېواد په هر گوټ کې که هغه هلمند وي که کندز، غزني، کونړ، پکتیکا يا کوم بل نارام ولايت وي؛ د خپلو اتباعو د ځان، مال او عزت د ساتنې لپاره قاطعانه عمل وکړو.

نيزه به تفکیک واضح وظيفې پوليس ملي و اردوی ملی وجود دارد و ما برای وضاحت این امر اقدامات لازم را انجام خواهيم داد.

ما مسؤوليت داريم که برای نیروهای امنیتی ما شرایط خوب زندگی را فراهم کنیم؛ به خانواده‌های شهدا رسیدگی نماییم و به زخمی‌ها توجه هر چه بیشتر داشته باشیم. نیروهای امنیتی افغانستان خدمتگار تمام مردم کشورند، به همین دلیل می‌خواهم از تمام جوانان کشور تقاضا کنم که از نیروهای امنیتی کشورشان حمایت کنند و هم به صفوف آنها برای حفاظت از کشور، نوامیس ملی و حاکمیت قانون پیوندند.

کسانی که امروز در صفوف قوای مسلح قرار دارند، حافظین کشور و افتخار همه مردم افغانستان می‌باشند و من به آنها می‌بالم. زه پر قومي مشرانو، مدني ټولني په تېره بيا په ديني علماوو غږ کوم، چې په هېواد کې د امنیت او ثبات د ټينگښت لپاره لاس په کار شي.

امنیت د افغانستان د ټولو خلکو غوښتنه ده او د امنیت د تامین لپاره يې بايد ټول وگړي يو بل ته د همکارۍ لاس ورکړي.

د اسلام مبین دين، تفرقه؛ شر او ناروا گڼلې ده. ديني علما د پيغمبر (ص) د وارثينو په توگه په دې برخه کې تر ټولو مهم نقش تر سره کولای شي. دا زما او د افغانستان د خلکو غوښتنه ده، چې له هر جومات او مدرسې څخه بايد د سولې او ثبات ناره را پورته شي.

د امنیت د تامین لپاره د خلکو او وسله‌والو ځواکونو ترمنځ دوه طرفه قرارداد او تړون ته اړتيا ده.

د هېواد ښځې له جگړې سترې دي او د جگړې تر ټولو ستر قيمت ادا کوي. د سولې او بيارغاونې په برخه کې د ښځو د ونډې د تامینولو لپاره د ښځو اړتيا ته توجه لازمه ده او د دې کار لپاره د حساب‌ورکولو دوه اړخيزه قرارداد او تړون ته اړتيا ده.

مور له جگړې سترې یو، زموږ پیغام د سولې پیغام دی؛ خو زموږ دا پیغام دې، زموږ کمزورتیا نه گڼل کېږي. هغه وگړي چې په جگړه، زور ازمویلو او زموږ د اطفالو او بې گناه وگړو په وژلو تکیه کوي؛ په دې دې وپوهېږي چې مور به د افغانستان د خلکو ساتنې لپاره له هرې ممکنې مشروع وسیلې نه کار واخلو.

جگړه د سیاسي اختلافاتو د حل لار نه ده، مور ثابته کړه چې سیاسي اختلافات له سیاسي لارې حل کېدای شي. په همدې دلیل د دولت له مخالفینو خاصاً طالبانو او حزب اسلامي نه غوښتنه لرم، چې سیاسي مذاکراتو ته حاضر شي. هر هغه څوک چې ځان ته افغان وایي او افغانستان د افغانانو لپاره غواړي؛ خپله ستونزه دې ووايي، چې مور یې حل ورته ولټوو. [د حاضرینو چکچکې]

هغه وگړي چې د نورو د گټو لپاره زموږ هېواد د جگړې په ډگر بدلوي؛ له نرخ نه وتلي دي او له کلي دباندې پاتې دي. خلک وایي، له کلي ووځه له نرخه مه وځه. دوی له نرخه او کلي؛ دواړو وتلي دي.

ټول کلي او ولسونو باید پرېکړه وکړي چې نور دې دا رقم اعمالو ته ځای او حوصله نه ورکوي؛ اما له هر کلي غوښتنه ده چې د سولې اواز جگ کړي او نور په خپل غېږ کې ونیسي. علما، قومي مشران او ځوانان باید دوی ته نصیحت وکړي او که په نصیحت نه کېږي؛ پرېکون او مقاطعه دې وکړي.

د بد امنۍ یو عامل په امنیتي ځواکونو کې فساد او له دندې او دولتي امکاناتو نه ناوړه استفاده ده. له دندې ناوړه استفاده جرم دی او مجرم ته باید د قانون مطابق جزا ورکړل شي. [د حاضرینو چکچکې]

پر لویو لارو، شوکې او لارې نیونې باید پای ته ورسېږي. د حرکت حق د افغانستان د وگړو مسلم حق دی او هېڅا ته به د خلکو د دې حق د سلېولو اجازه ور نه کړو.

پنجم - سیاست خارجي: مشکل افغانستان ابعاد خارجي دارد؛ به همین ملحوظ سیاست خارجي برای ما نقش حیاتی دارد.

افغانستان نقطه‌ی تقاطع جریان‌های مثبت و منفی بین‌المللی است. به همین اساس ثبات و رفاه افغانستان به ثبات دنیا گره خورده است و از طرف دیگر پدیده‌های منفی در دنیا بالای

ما تأثیرات منفی داشته است.

استفاده و قاچاق مواد مخدره یک مشکل جهانی است، مانند اقتصاد مافیایی بین‌المللی که با قاچاق و فروش مواد مخدر میلیاردها دالر را برای حمایت و تمویل عناصر فاسد در کشورهای مختلف به مصرف می‌رساند. همچنین حرکت‌های نهیلیستی^۱ و متمرّد که در برخی از کشورهای اسلامی و عربی در حال رشدند، تأثیرات منفی بالای کشور ما هم داشته و باعث تقویت عین حرکت‌ها در داخل افغانستان نیز شده است.

برای انسجام و مدیریت سیاست خارجی که منتج به ثبات و رفاه کشور شود، ضرورت داریم که پنج حلقه ارتباط خود را در سطح منطقه و جهان مشخص کنیم که برای هر بخش طرح‌های معین و اقدامات همه‌جانبه خواهیم داشت.

دې برخه کې خان صیب اخکزي^۲ نه، شېرپاو^۳ صیب نه، اسفندیار خان ولي^۴ نه، زمور له گرانو او قدرمنو ورونو څخه مننه کوم چې تشریف مو راوړی، خپل کور ته همپشه بڼه راغلاست. [د حاضرینو چکچکې]

حلقه اول؛ کشورهای همسایه: ثبات کشور ما به هر کدام از کشورهای همسایه ما به شکل زنجیری ارتباط دارد. همان‌گونه که بی‌ثباتی در کشور ما خطر برای همسایه‌هاست، بی‌ثباتی در هر یک از این کشورها خطر برای ثبات ما نیز است. بنابراین با این کشورها سهم‌دار و شریک خوب در زمینه تأمین ثبات در سطح منطقه خواهیم بود. این دیدگاه کلی، اساس پالیسی جناب حامد کرزی را تشکیل داده بود و ما آن را دوام و توسعه خواهیم داد.

کوشش همه‌جانبه ما این خواهد بود که در قدم نخست با تمام کشورهای همسایه خود، بر یک پیمان همکاری منطقه‌یی برای ایجاد صلح، ثبات، امنیت و انکشاف اقتصادی به نتیجه برسیم. اساس این پیمان همکاری منطقه‌یی را پذیرش مشروعیت هر دولت از طرف دولت

^۱ Nihilism: هغه فلسفي لیدلوری چې د یوه نظام لپاره د یوه عیني بنسټ په توگه د بشر ارزښت ردوي. دغه فکر معمولاً

له ژورې بدینې او راډیکالې شک جوړونې سره نږدې اړیکې لري.

^۲ محمود خان اخکزی: د خېبر پښتونخوا ملي عوامي گوند مشر.

^۳ آفتاب احمدخان شېرپاو: د پاکستان د خلکو گوند غړی.

^۴ اسفندیار ولي خان: د پاکستان ملي عوامي گوند مشر.

دیگر تشکیل خواهد داد. هیچ دولت حق مداخله در امور داخلی دولت همجوار خود را نخواهد داشت و تمام مشکلات در روابط دو طرف از طریق مذاکره سیاسی و همکاری بین دولت‌ها حل خواهد شد.

در عین حال می‌خواهم که اطمینان بدهم - قسمی که جناب کرزی اطمینان داده بودند - از خاک افغانستان بر ضد هیچ کشوری استفاده نخواهد شد و از همسایه‌های خویش نیز عین توقع و انتظار را داریم. [د حاضرینو چکچکې]

حلقه دوم؛ کشورهای اسلامی: این، حلقه مهمی در سیاست خارجی ما خواهد بود. از خادم الحرمین شریفین و تمام بزرگان ممالک عربی و خانواده‌های سلطنتی که در این جا تشریف آورده‌اند ابراز امتنان می‌کنیم؛ امید داریم که در ایجاد صلح پایدار و پیشرفت اقتصادی افغانستان، نزدیک‌ترین همکاران ما گردند. اولین سفر من طبق وعده برای ادای عمره خواهد بود.

باورهای دین مبین اسلام به شکلی در جامعه ما موجود است که هیچ بخش از وجود ما نیست که در فرهنگ اسلامی ما بر آن حاکم نباشد. به همین اساس روابط ما با کشورهای اسلامی عمیق، همه‌جانبه و مؤثر خواهد بود.

از مهمانانی که از عربستان سعودی، قطر و کویت تشریف آورده‌اند، ابراز امتنان می‌کنم.

حلقه سوم؛ اروپا، امریکا، کانادا و جاپان: با تغییر در تعریف مناسبات ما با جامعه جهانی به مرحله جدیدی وارد می‌شویم که عبارت از ارتباط دولت با یک دولت دیگر بر اساس مساوات متقابل دولت‌ها است.

افغانستان به حیث یک دولت با دولت امریکا و سایر دولت‌های عضو ناتو و جاپان، و ممالک عضو اتحادیه اروپا داخل رابطه می‌شود. به این ترتیب دولت ما از یک دولت ناکام که برای جامعه بین‌المللی، سیزده سال پیش نقطه‌ی خطر تلقی شد و با استناد به آن استعمال قوه را در چارچوب فیصله شورای امنیت ملل متحد جایز دانستند، به حیث یک دولت دارای حقوق و وجایب بین‌المللی وارد صحنه می‌گردد.

این تغییر موقعیت، یکی از دستاوردهای دهه گذشته بوده و حکومت وحدت ملی با استناد به این دستاورد مناسبات خود را با حلقه سوم تعیین می‌کند.

د جمهوری رئیس په توگه د ډاکتر محمد اشرف غني د لورې مراسم | ۳۷

صلح، هدف استراتژیک ما است. بنابراین تحکیم مناسبات ما با جامعه جهانی کمک خواهد کرد که یک طرح سیاسی را برای تأمین صلح و ثبات پایدار به وجود آوریم.

ما با جامعه جهانی منافع مشترکی داریم و از کمک‌های سخاوتمندانه آنها در این سال‌ها ابراز امتنان می‌کنیم. ما با جامعه جهانی بر اساس منافع مشترک برای از بین بردن خطرات جهانی، قربانی‌های مشترک دادیم.

نیروهای امنیتی ما حاضرند مسؤلیت امنیت کشور و مردم را به عهده بگیرند اما به حمایت جامعه جهانی در قسمت تجهیز، آموزش و تسلیح نیروهای امنیتی خود نیاز داریم. امید است که تعهدات جامعه جهانی در این باره به زودترین فرصت جامه‌ی عمل بپوشد. ما از کمک‌های جهانی به طور قانونمند و شفاف برای «نهادسازی» و تقویت نیروهای امنیتی استفاده خواهیم کرد.

می‌خواهم امروز اعلام نمایم که تعهد ما به شفافیت و مؤثریت کمک‌های خارجی، بالاتر از توقع و خواهش جامعه جهانی خواهد بود. ما بر تعهد خویش برای از بین بردن فساد ایستاده‌ایم و از این تعهد عدول نخواهیم کرد، چون خواست مردم افغانستان ایجاد دولت شفاف و حسابده است. امید داریم که کمک‌دهنده‌های جهانی ما هم، کمک‌های خود را مؤثر و شفاف بسازند. [د حاضرینو چکچکې]

تجربه جهانی نشان داده که بهترین راه کمک، کمک از راه بودجه دولت است؛ امید است که این تقاضای مکرر مردم افغانستان، (از سوی جامعه جهانی) این بار جامه‌ی عمل بپوشد.

حلقه چهارم؛ کشورهای آسیایی: از لحاظ اقتصادی، آسیا شاهد یک تغییر تاریخی بزرگ است. در بیست و پنج سال آینده آسیا به بزرگ‌ترین قدرت اقتصادی جهان تبدیل خواهد شد. همسایگی ما با چین و نزدیکی ما با هندوستان و روابط نزدیک ما با خلیج و همسایگان ما، باعث یک تغییر کلی در وضعیت اقتصاد در سطح آسیا خواهد شد.

افغانستان «قلب آسیا» است، ما افغانستان را به چهارراهی آسیا و پل زمینی برای ارتباط منطقه مبدل خواهیم کرد. در حالی که ما شاهد پیشرفت‌های غیر قابل تصور در برخی از کشورهای آسیایی هستیم؛ اما آسیا هنوز هم یکی از مراکز عمده فقر جهانی است. تلاش ما آن است که بتوانیم به ایجاد یک «اجماع» قاره‌یی برای فقرزدایی در آسیا برسیم.

حلقه پنجم؛ نهادهای بزرگ جهانی: دایره پنجم در سیاست خارجی ما مربوط به نهادهای بزرگ انکشافی جهان و سرمایه‌گذاران بزرگ خصوصی است؛ سازمان ملل متحد، بانک جهانی، بانک آسیایی، صندوق بین‌المللی پول، اتحادیه اروپا و نهادهای کمک‌کننده خارجی و سایر نهادهای بین‌المللی شامل این حلقه می‌شوند.

هدف ما این است که از کمک‌ها به طور مؤثر استفاده نماییم تا زمینه را برای جلب سرمایه‌گذاری بزرگ در کشور فراهم سازیم. تجارب بین‌المللی نشان می‌دهد، کشورهایی که استراتژی واضح، اراده قوی سیاسی و مدیریت فعال و مؤثر دارند، می‌توانند از کمک‌های بین‌المللی و سرمایه‌گذاری استفاده درست و مؤثر، جهت توسعه اقتصادی و تحکیم ثبات نمایند. ما نیت، اراده و برنامه‌های واضح برای ایجاد تغییر، اصلاحات و تحول پایدار در کشور عزیزمان داریم.

افغانستان باثبات و مرفه، به نفع این هر پنج حلقه است. به همین سبب می‌خواهم افغانستان مرکز همکاری‌های این پنج حلقه باشد تا در عرصه همکاری‌های خارجی افغانستان به یک نمونه بدل شود.

شپږم - تحول او اصلاحات: د انتخاباتو له هر اړخیزو بحثونو دا ثابت شوي چې د ولس مطلق اکثریت تحول او اصلاحات غواړي. خبره د ولې نه ده؛ خبره د څنگه ده. دا چې ولس اصلاحات غواړي، د اصلاحاتو په تطبیق کې د ولس گټه یون حتمي دی. زه د حضرت ابوبکر صدیق (رض) او اصحاب کرامو د سنتو په پیروي تاسې، خپل ځان او هر افغان مسوول گڼم، زه د ټولو افغانانو ولسمشر او خادم یم او هر افغان ته ځان مسوول بولم. [د حاضرینو چکچکې]

همدارنگه جناب ډاکتر صاحب عبدالله لکه ما غوندې هر افغان ته ځان مسوول بولي [د حاضرینو چکچکې] او موږ به په گټه ټولو افغانانو ته مسوول و اوسو او د افغانانو پیرزويني به ان شاء الله تعالی په ځای کړو.

زموږ په نزد د قانون او دولت پر وړاندې هېڅ افغان تر بل افغان لوړ یا ټیټ، کم یا زیات نه دی. دا زما او د دولت د ټولو اراکینو وجیبه ده، چې د بیت‌المال هره افغانی د ولس د سوکالی-لپاره وکاروي. که غواړو چې په اساسي قانون کې درج شوي حقوق مورنیتیا عملي شي دا لازمه ده چې خپل فردي، ټولنيز او ملي وجایب وپېژنو. زموږ وجیبه دا ده چې هر یو ځان د

د جمهوررئيس په توگه د ډاکتر محمد اشرف غني د لوړې مراسم | ۳۹

دې خاورې څښتن وگڼو او دا و منو چې د وطن، عزت، حيثيت او سرلوري مو د يوه بل په عزت، حيثيت او سرلوري پورې تړلي ده. راشئ دا وطن سمسور کړو چې لمسيان او کړوسيان مو په خير ياد کړي او د قيامت په ورځ د خدای په حضور کې د خپلو اعمالو ځواب وشو ويلاى.

د افغانستان خلک همدې ته لاس په دعا دي چې مور له جگړې، وينې تويېدنې او بې ثباتې څخه سولې، ثبات او سوکالی ته ورسېږو. اميد دى چې نور به خدای تعالی زموږ ستاسې د دې ستر، خو دردمن او ځورېدلي ملت زارۍ اورېدلې وي.

خدای تعالی دې نور زموږ ملت ته د فکر او عمل وحدت او مطابقت ورکړي چې دا وطن هوسا، اباد او سرلوري وي.

تل دې وي افغانستان! پاينده باد افغانستان!

له امریکا او ناپو سازمان سره د افغانستان د امنیتي هوکړه لیکونو

د لاسلیک مراسم

کابل | ۸ تله ۱۳۹۳ | ۳۰ سپتمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

امنیت - حکومتوالي

د وينا عمده محورونه:

- له امریکا او ناپو سره د افغانستان د امنیتي هوکړه لیکونو د لاسلیک پایلې
- د هوکړه لیکونو په لاسلیک کې گاونډیانو ته د خطر نشتوالی

غورچاڼ:

له امریکا متحده ایالتونو او ناپو سره د افغانستان د امنیتي هوکړه لیکونو لاسلیک، له نړۍ سره د افغانستان اړیکې نوې څپرکي ته دننه کړې او هېواد یې د یوه خپلواک دولت خاوند کړ. دغو هوکړه لیکونو د افغانستان ملي حاکمیت ته ارزښت ورکړ او افغانستان ته یې د قوې د استعمال حق ورکړ. د هغو لاسلیک هوساینې او ثبات ته د افغانستان د رسېدو لپاره و او له افغانستان سره مرسته کوي، چې د شبکو له لورې د رامنځته کېدونکو گواښونو پر وړاندې دفاع وکړای شي. د دغه ډول هوکړه لیکونو لاسلیک گاونډیانو ته گواښ نه پېښوي، ځکه د افغانستان ملي حاکمیت په کې په پام کې نیول شوی دی.

د جمهوررئیس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

بزرگان مملکت، خواهرها و برادرهای عزیز!

امروز، روزی است که افغانستان «حاکمیت ملی» خود را به صورت اساسی به دست می آورد. تا امروز استفاده از قوه از طرف همکارهای بین المللی ما در خاک ما، بر اساس فیصله نامه شورای امنیت ملل متحد صورت می گرفت که بعد از حادثه سپتمبر ۲۰۰۱ شکل گرفته بود. امروز ما شاهد مساوات دولت افغانستان با دولت های همکار خود در دنیا هستیم؛ به صورت یک دولت مستقل بر اساس برداشت از منافع ملی خود، (امضای) قراردادی را که برای ثبات، خیر و رفاه مردم ما، برای ثبات منطقه و ثبات دنیاست، انجام دادیم. مبارک باشد!

بر اساس این قرارداد، بعد از این کمک های بین المللی برای تقویه نهادهای افغان است؛ حق استعمال قوه تنها بر اساس فیصله های دولت افغانستان صورت می گیرد؛ و کمک های بین المللی تا حد ممکن از راه بودجه ی ما صورت می گیرد، به شرط این که ما اصلاحات بنیادی را در مصرف، عملی کنیم و شفافیتی را که ملت ما می خواهد، انجام بدهیم؛ فضای ما زیر کنترل خود ما می باشد، هر کسی که به افغانستان می آید بر اساس یک نظام قبول شده ی ویژه، به خاک ما خواهد آمد؛ قراردادی های بین المللی تحت قوانین مشخص ما اقدامات خود را انجام خواهند داد؛ قوای بین المللی به هیچ یک از اماکن مقدس ما، مثل مساجد ما، نمی توانند داخل شوند؛ حریم زندگی ما یعنی خانه های ما و مساکن ما طبق ارزش های قانون اساسی محفوظ خواهد بود؛ همچنین قراردادی های ما که از قراردادی های بین المللی قرارداد می گیرند، دارای حقوق مشخص و واضح خواهند بود. بدین جهت [امضای موافقت نامه] یک نقطه ی بنیادی تحول در مناسبات ما با دنیاست.

خوشبختانه هنوز هم، افغانستان (در) محور توجه دنیاست، چون خطرات مشترک هنوز هم منافع ملی ما و منافع دنیا را تهدید می کند. این خطرات مشترک موجب شده که ما دارای «منافع مشترک» باشیم. منافع مشترک و ایجاد یک دیدگاه مشترک، موجب می شود که در مقابل خطرات با جدیت اقدام کنیم.

له امریکا او ناپو سازمان سره د افغانستان د امنیتي هوکړه لیکونو د لاسلیک مراسم | ۴۳

تعهداتی که در شیکاگو^۱ برای تقویة قوت‌های امنیتی افغانستان انجام شده بود، در حدود شانزده میلیارد دالر است. در شرایط فعلی این کمک‌ها برای تعلیم، تجهیز و تمویل مصرف خواهد شد. نوع همکاری ما به صورت بنیادی به طرف «نهادسازی» می‌رود. ساختن نهادهای درجه اول امنیتی از خواسته‌های مردم ماست، تا موجب ثبات شود.

همچنین هیچ خطری از این قرارداد برای همسایه‌های ما متصور نیست. هیچ همسایه‌ی افغانستان، خود را از امضای این قرارداد نباید در خطر ببیند چون امضای این قرارداد صرفاً و صرفاً برای ثبات افغانستان و رفاه افغانستان و دفاع در مقابل خطراتی که برای ما و برای دنیا از شبکه‌ها سرچشمه می‌گیرند، صورت گرفته است. هیچ نوع تجهیزات هستوی، یا کیمیاوی، یا غیره در خاک ما جابه‌جا نخواهد شد و مورد استفاده قرار نخواهد گرفت.

نو دا ټول که سره را ټول کړو معنی یې دا ده چې که خدای ناخواسته زموږ خاوره؛ افغانستان له جدي خطر سره مخامخ شي بیا هم د هغه په چوکاټ کې موږ خاصه غوښتنه کولای شو او زموږ غوښتنه به تر جدي او فوري توجه لاندې و نیول شي ترڅو دوه دولته په ګډه او بیا ناپو او افغانستان وکړای شي اقدام وکړي.

په دې مرحله کې زه غواړم لومړی تر ټولو له جلالت‌مآب حامد کرزي نه مننه وکړم.

د امنیتي قرارداد هر ټکی د ولسمشر کرزي له خوا په زینت ډېر دقت تر نظر لاندې و نیول شو.

زموږ له ټیم نه اول سفیر صاحب حکیمي،^۲ زموږ سفیر په امریکې کې د ټیم مناسبات شروع کړل او ډېر ښه یې دا انجام ته ورسول. حکیمي صاحب موجود دی، غواړم د افغانستان د دولت او ملت په نمایندګۍ ورنه مننه وکړم. بیا ډکتور صاحب سپینا زموږ د ملي امنیت مشاور، د ټیم مشري وکړه او ما هم ورسره د همکاری شرف درلود او زموږ نورو همکارانو هم. زموږ د ټولو امنیتي ځواکونه مسوولینو جناب وزیر صاحب د دفاع چې هم وزیر د داخله او بیا وزیر د دفاع شو، جناب لوی درستیز صاحب، پتنگ صاحب، چې په هغه وخت کې وزیر د داخلې و او نور ټول چارواکي چې په امنیتي برخه کې مسوول وو، زینت زیات په دقت او د

^۱ د امریکا متحده ایالتونو په شیکاگو ښار کې، د افغانستان له لوړ پوړي پلاوي او د ناپو سازمان له ۲۲ همکارو استازو سره د ناپو د غړو هېوادونو سرمشریزه امریکا ۲۱-۲۲ مې ۲۰۱۲ (۱-۲) غبرګولی ۱۳۹۱ لمريز).

^۲ اکلیل احمد حکیمي: په واشنگټن کې د افغانستان اسلامي جمهوریت لوی سفیر (۱۳۸۹-۱۳۹۳ لمريز).

ملي روحيې له نظره، ټکي په ټکي دا قراردادونه يې تر نظر لاندې ونيول او له بلې خوا نه زموږ ورور جناب زاخيلوال صاحب او جناب ارغنديوال صاحب او د اقتصادي ټيم له نورو غړو نه هم مننه کوم.

دوی هر يوه د افغانستان اقتصادي منافع په نظر کې ونيول او د دوی د توجه له نظر نه، د مثال په توگه هر يوه تاسيساتو؛ نور نو کلمه د بېز بې معنی ده، دوی به زموږ په تاسيساتو کې وي اما هلته چې څوک راځي هم به گمرک وي او هم به ويزه وي.

دې برخو کې جناب زاخيلوال او همکارانو زښته زياته مرسته وکړه او زمينه د دې برابره شوه، چې دا قرارداد ډېر متوازن شکل ونيسي. بې طرفه اشخاص دې قضاوت وکړي چې په مقايسه د هغو قراردادونو چې زموږ دوست هېواد د متحده ايالاتو دولت له شپېتو نورو ممالکو سره کړي دا قرارداد څومره جامع او هر اړخيز دی.

نو له دې لحاظه دا قرارداد د هغو کوشنونو نتيجه ده چې افغانستان په حيث يوه دولت سر ته رسولې.

زه غواړم چې جناب حضرت صاحب^۱ نه او د مشورتي لويې جرگې له ټولو اراکينو نه مننه وکړم. د جناب حضرت صاحب تر مدبر رياست لاندې دې تاريخي غونډې د افغانستان ملي گټې په پام کې ونيولې او ورباندې يې هر اړخيز غور وکړ او دې نتيجه ته ورسيدل چې دا د وطن په خیر ده. اخري کلمه دا ده چې معلوم داره دا قرارداد يو قرارداد دی او يوه مفاهمه، اصلي قرارداد مخکې شوی و او هغه چې نوم يې ستراتيژيک تړون و. هم د مشورتي لويې جرگې او هم د افغانستان د شورا له خوا په تصويب رسيدلی او ځکه چې مفاهمه نامه ده او معلوم داره چې تړونونه نه وي؛ دا د تغيير وړ دي، که د دوی ملي گټې ايجاب وکړي يا زموږ ملي گټې ايجاب وکړي په مفاهمه نامې کې د تغيير شرايط واضح دی چې که واړه تغييرات وي په څه توگه وشي او که بنيادي تغييرات وي دا به په څه حالت کې کېږي او هر امضا کوونکی د دې حق لري چې د دوو کلونو په چوکاټ کې وکولای شي د مفاهمه نامې يا تړون نه ووځي چې دې ته به ان شاء الله تعالی ضرورت نه وي. ولس سره ځينې تشويشونه ول؛ ځکه پخوا ملکي تلفات يا بندي کيدل يا د قوې استعمال؛ ولس سره د تشويش وړ خبرې

^۱ حضرت صبغت الله مجددي: د ۱۳۹۲ کال د مشورتي لويې جرگې رئيس.

وي.

پس له دینه دا په وضاحت وایوو چې استعمال د قوې په هغه شکل صورت نه نیسي. هغه ستونزې چې په هغه دوران کې وې، چې یوه ډیره ستره قوه په افغانستان کې پرته وه او عملاً په جنگ کې وه هغه دوره تېره شوې ده.

تاسې ټول خبر یئ، ولسمشر او باما د دوو کلونو چوکاټ ټاکلی چې قوې به میاشتو کې کمېږي او بالاخره به یوې ډېرې محدودې قوې باندې سفارت د امریکې کې بدلېږي. نوزه غواړم ولس ته اطمینان ورکړم؛ دا قدم چې نن د افغانستان مشرانو په گډه او په اجماع واخیسته د وطن په خیر او سلا دی. مور د دې خاورې د مسوولینو په حیث باندې هر افغان ته مسوول یوو او د نن شرایط چې په بد امنیو کې ځینې شبکې لاس وهي او غواړي چې خدای مه کړه مور ناکام شو؛ ځواب یې واضح دی. مور قوي اراده لرو چې دې وطن کې ثبات، امنیت، سوله او سوکالي راشي. دا مفاهمه د سولې زمينه برابروي، نه دا چې د سولې لاره ونیسي او ان شاء الله تعالی لکه چې جناب حضرت صاحب وویل؛ مور به دواړه خواوې په امانت خپل تعهداتو باندې درېږو او عملي کوو به یې.

د ملي وحدت حکومت د اجرائیه رئیس د معرفي مراسم

کابل | ۹ تله ۱۳۹۳ | ۱ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي

د وينا عمده محورونه:

- د اجرائیه رئیس او د هغه د مرستیالانو معرفي

غورچاڼ:

افغانستان مهمه ازموینه ورکړه، چې د هېواد د سیاسي قشر د تدبیر او بلوغ نښه ده. زموږ په سیاسي فرهنگ کې باید د حذف سیاست ځای ونه لري، دا ځکه چې د همپالنې او اصلاحاتو سیاست په تړاو اجماع شته ده. ډاکتر عبدالله عبدالله د ملي وحدت حکومت د اجرائیه رئیس او انجینر محمد خان او استاد حاجي محمد محقق د هغه د مرستیالانو په توګه معرفي شول.

د جمهور رئیس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

برادر محترم ډاکتر صاحب عبدالله عبدالله رئیس اجرائی حکومت وحدت ملی افغانستان،

جناب دانش صاحب معاون ریاست جمهوری افغانستان، جناب محمد خان و جناب استاد محقق معاونین رئیس اجرایی، رئیس صاحب شورای ملی، اعضای محترم کابینه، بزرگان مملکت و علمای کرام!

امروز روزی است که ما از گذشته به طرف آینده می‌رویم؛ آینده‌ای که در آن وحدت فکر و عمل ملت بزرگ و قهرمان افغانستان، جهت پیدا می‌کند؛ آینده‌ای که بر اساس تصامیم ماه‌های گذشته، حکایت از بلوغ و رشد و تدبیر قشر سیاسی افغانستان می‌کند.

من می‌خواهم اول به ملت بزرگ افغانستان، برآمدن از این آزمون تاریخی را تبریک بگویم؛ دوم از جلالت‌مآب حامد کرزی رئیس جمهور سابق ما ابراز امتنان کنم؛ و سوم از برادر خردمند و دانشمند جناب داکتر صاحب عبدالله و تمام همکاران‌شان ابراز امتنان کنم. [د حاضرینو چکچکې] اگر به جای ما افراد دیگری قرار می‌داشتند، شاید امروز وضع مملکت دگرگون می‌بود، اما چون ما به برادری خود، به همکاری خود، و به هدف مشترک ثبات افغانستان و رفاه مردم افغانستان باورمند هستیم و سر یکدیگر اعتماد داریم، توانستیم از یک گذر مشکل بگذریم. تبریک جناب داکتر صاحب! [د حاضرینو چکچکې] وقتی که بهار سبز باشد، خزان را درک کرده می‌توانی.

شروع کار ما به فضل خداوند (ج) بر تهداب محکم وحدت ملی، عقاید اسلامی ما، درک قربانی‌های جهاد مقدس مردم افغانستان و دین ما به مردم افغانستان بنیاد دارد.

هر دوی ما و تمام همکاران ما و تمام ملت، متحد و هم‌زبان هستیم؛ از جنگ خسته هستیم، از نفاق خسته هستیم؛ صلح می‌خواهیم، ثبات می‌خواهیم، رفاه می‌خواهیم؛ و می‌خواهیم هر افغانی که در فقر است، از فقر برآید. این خاک به همه ما تعلق دارد و به همه ما به صورت مساوی تعلق دارد؛ «هیچ افغان از هیچ افغان برتر نیست، هیچ افغان از هیچ افغان کمتر نیست»! [د حاضرینو چکچکې]

سیاست حذف در فرهنگ سیاسی ما، باید جایی نداشته باشد؛ سیاست همگرایی، سیاست پذیرش و سیاست اصلاحات نکاتی است که ملت ما سر آن اجماع دارد. این اجماع ملی را ما ان شاء الله تعالی به اراده‌ی محکم سیاسی مبدل خواهیم کرد، تا با هم آرزوهای هر زن، هر

^۱ د داکتر محمد اشرف غني په مشرۍ د تحول او تدام ټيم له ټاکنيزو شعارونو څخه.

د ملي وحدت حکومت د اجرائیه رئیس د معرفي مراسم | ۴۹

طفل، هر جوان و هر پيرمرد و پيرزن افغانستان را عملی کنیم.

من می خواهم که از قوای امنیتی مان ابراز امتنان کنم، من می خواهم که از تمام شهدای مان قدردانی کنم و مخصوصاً از شهدای هر دو تیم انتخاباتی که با قربانی خود، ثابت ساختند دموکراسی در این خاک نهادینه می شود و باور محکم به آن داریم.

جای افتخار است که من امروز جناب داکتر صاحب عبدالله عبدالله دوست عزیز و برادر گرامی ام را به حیث رئیس اجرایی حکومت وحدت ملی افغانستان معرفی می کنم [د حاضرینو چکچکې] و در عین حال معاونین محترم شان انجینیر صاحب محمد خان و جناب استاد محقق را هم برای شما معرفی می کنم. [د حاضرینو چکچکې] از خداوند (ج) رهنمایی می خواهیم و کمک می خواهیم که کاری را که امروز آغاز کردیم به خیر ملت و دین و دولت ما باشد.

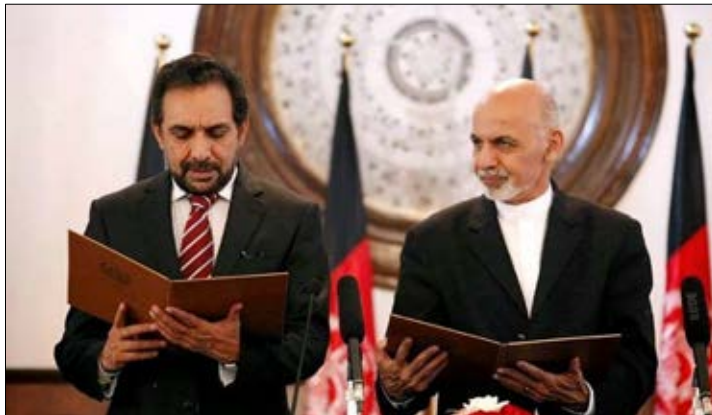
من الله التوفیق.

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

د اصلاحاتو او بنې حکومتولۍ په چارو کې د جمهوررئیس د ځانګړي

استازي د لوړې مراسم

کابل | ۱۰ تله ۱۳۹۳ | ۲ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي

د وينا عمده محورونه:

- د اصلاحاتو او بنې حکومتولۍ په چارو کې د جمهوررئیس د ځانګړي استازي معرفي
- بنې حکومتولۍ ته د پاملرنې اهميت

غورچاڼ:

افغانستان ښه ظرفيتونه او پانګونه لري، خو له بنې حکومتولۍ پرته به هېڅ ډول انسجام رامنځته نشي. ښه حکومتولۍ بايد د حکومتولۍ په ټولو کچو کې په يوې ملي سراسري پروسې بدله شي. ضوابط بايد پر روابطو حاکم شي او کار بايد اهل کار ته وسپارل شي. د اصلاحاتو او بنې حکومتولۍ په چارو کې د جمهوررئیس ځانګړی استازی به بنې حکومتولۍ ته د رسېدو لپاره د خلکو هیلې رهبري کړي.

د جمهوررئیس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

اول از همه تحفه پیشوای بشریت را خدمت همه بزرگان ارائه می‌کنم: السلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

جلالت مآب احمد ضیا مسعود، جلالت مآب دانش، اعضای محترم کابینه، بزرگان جهادی، رهبران بخش‌های مختلف مملکت! به این محفل پرشکوه خوش آمدید!

جناب احمد ضیا مسعود، یک شخصیت ملی افغانستان است، و یک سرمایه ملی این مملکت است. برادر شهید مسعود و فرزند معنوی استاد ربانی، امروز میراث جهاد برحق مردم افغانستان را نمایندگی می‌کند و برای مبدل شدن جهاد برحق مردم افغانستان به «جهاد اکبر» که در آن صلح، ثبات و رفاه مردم افغانستان نهفته باشد، نقش محوری را ان شاء الله تعالی ایفا خواهد کرد. [د حاضرینو چکچکې]

ما مردم باعزت و واحد افغانستان، از خون، از جنگ، از ظلم و از بی‌قانونی خسته شده‌ایم. کلمه‌ی «مرگ» باید در فرهنگ سیاسی ما وجود نداشته باشد. ما حق زندگی می‌خواهیم. ما می‌خواهیم که هر افغان با آرامی و با آسودگی در چارچوب کامل وحدت ملی و عقیده اسلامی، در این خاک با مساوات زندگی کند. بنابراین «حکومتداری خوب» یک پروژه نیست، حق ثقه مردم افغانستان است. بدون حکومتداری خوب حقوق شرعی و قانونی ما نمی‌تواند عملی شود.

ما به فضل خداوند، ثروت طبیعی داریم - ثروت طبیعی ما میلیاردها دالر تخمین شده -، موقعیت (استثنایی) داریم، مردم متشبه داریم؛ اما تجربه بین‌المللی نشان می‌دهد که هیچ کدام اینها در ذات خود کافی نیست. سنگاپور شصت سال پیش بدون هیچ نوع منابع طبیعی شروع به کار کرد، اما کانگو بالعکس مالا مال از معادن است. سنگاپور حتی آب آشامیدنی خود را وارد می‌کند، اما امروز سنگاپور یک قدرت عظیم اقتصادی دنیاست و کانگو، در این شصت سال، تنها یک میلیارد دالر به عواید ملی اش اضافه شده! سرّ در چی است؟ سرّ در حکومتداری خوب است! بدون حکومتداری خوب، هیچ چیز نمی‌تواند انسجام بگیرد. بدین جهت تعهد حکومت وحدت ملی به ایجاد حکومتداری خوب است. حکومتداری

د اصلاحاتو او ښې حکومتولۍ په چارو کې د جمهوررئیس د ځانګړې استازي د لوړې مراسم | ۵۳

خوب باید مبدل به یک پروسه سرتاسری ملی در تمام سطوح دولتداری شود.

قریه، ولسوالی، شاروالی، ولایت، وزارت‌ها و نهاد ریاست جمهوری، در همگی به اصلاحات ضرورت داریم. به حیث رئیس جمهور، من می‌خواهم که صلاحیت‌هایم محدود شود؛ محدود به این معنی نی که قانون تغییر کند، محدود به این معنی که قانون، صلاحیت‌های من را تعیین کند و معیارهای مشخص دولتداری، ما را از این جنجال که کی را در کجا مقرر می‌کنی و بر اساس کدام واسطه و ارتباط، نجات بدهد. [د حاضرینو چکچکې]

من بر این باورم - همان‌طور که ملت قهرمان در زمان انتخابات بار بار گفتند - «ضوابط» باید سر «روابط» حاکم شود و کار به اهل کار سپرده شود. اهل کار هم خواهران ما هستند و هم برادران ما؛ [د حاضرینو چکچکې] اهل کار هم جوان‌های ما هستند و هم علمای کرام ما و هم شخصیت‌های سیاسی ما. [د حاضرینو چکچکې] اول باید کار را تعریف کنیم، تا بتوانیم اهل کار را تشخیص کنیم. افغانستان عزیز امروز به همه ما ضرورت دارد. مبدل ساختن افغانستان به حیث «قلب متحرک آسیا»، ضرورت به سهم‌گیری هر افغان دارد، و هر افغان باید خود را در افغانستان آینده، ذی‌دخل و ذی‌نفع بشمرد.

جناب مسعود صاحب در تیم تصمیم‌گیری نقش فعال خواهد داشت، نقش همه‌جانبه خواهد داشت و (تحقق) آرزوهای مردم افغانستان را برای ایجاد حکومتداری خوب، که تهداب همه اقدامات بعدی ماست، ان‌شاءالله تعالی رهبری خواهد کرد.

من می‌خواهم باز هم از جناب مسعود و از تمام (شما) همکاران ما که در ایجاد فضای اطمینان، در ایجاد فضای وحدت ملی، در ایجاد اجماع سیاسی برای اصلاحات گسترده و برای تحول متداوم قدم گذاشتید، ابراز امتنان بکنم.

ملت از ما اراده سیاسی می‌خواهد و امید است اقدامات دو روز گذشته ما^۱ ثابت کرده باشد که ما مردم (ایستاده بر) قول خود هستیم. [د حاضرینو چکچکې] یقین دارم که با اتحاد و اتفاق ان‌شاءالله تعالی و به فضل خداوند بزرگ (ج) آرزوهای ملت نجیب خود را می‌توانیم

^۱ له امریکا متحده ایالتونو سره د امنیتي هوکړه‌لیک لاسلیک او همدا راز د فساد ضد مبارزې په برخه کې د کابل‌بانک دوسیې پرانستل کېدل، د ښو اقداماتو له ډلې دي.

به واقعیت مبدل کښم.

زه بیا هم غواړم، چې له ټولو خویندو او ورونو څخه مننه وکړم، چې نن یې دې معظمې جلسې ته تشریف راوړی او باور په دې لرم، چې ان شاء الله تعالی؛ په راتلونکو جلسو کې به یوازې په دې نه غږېږو چې څه وشي؟ په دې به غږېږو، چې څه مو کړي، څنگه مو انجام کړي او څنگه به پر مخ ځو؟ [د حاضرینو چکچکې]

من الله التوفیق.

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

د ښوونکي د ورځې نمانځنې مراسم

کابل | ۲۳ تله ۱۳۹۳ | ۱۵ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

پوهنه - حکومتوالي

د وينا عمده محورونه:

- د ښوونکو ستونزې او امتيازات
- د پوهنې د کیفیت ښه والی
- د زده کړو د برابرېو فرصتونو رامنځته کول

غورچاڼې:

په اتو برخو کې د ښوونکو او د هغوی پر ستونزو بحث شوی او د هغو د له منځه وړو لپاره ځینې دندې اړوندو ادارو ته ورکړل شوې دي. د زده کوونکو په شمېر کې بنسټیز بدلونونه راغلي دي، په راتلونکو پنځو کلونو کې عمده هدف، په کیفیت کې بدلون راوستل دي. په ښوونیز نظام او تعلیمي نصاب کې باید بنسټیز بدلونونه رامنځته شي. د زده کړو لپاره د برابرېو فرصتونو رامنځته کول، په ځانگړي ډول د هغو ولایتونو لپاره چې له دې نعمت څخه بې برخې دي، د ملي وحدت حکومت د اهدافو یوه بله برخه ده.

د جمهوررئیس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

«اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ»^۱.

نن ماته د ډېر لوی وياړ ځای دی، چې خپلو هم مسلکانو سره وینم، بالاخره توانستید که یک «معلم» را رئیس جمهور بسازید؛ تشکر! [د حاضرینو چکچکې] بعد از این که من ان شاءالله تعالی بتوانم این امانت را به جانشین منتخیم تحویل بدهم، باز به صف شما خواهم آمد، چون وظیفه مقدس تر از معلمی، من سراغ ندارم.

عوض این که به تعریف معنوی تان پردازم، اول سر کارهای عملی سخن می گویم.

له محترم ورور د معارف له وزیر صاحب او د کابینې له نورو غړیو څخه چې دلته حضور لري او هم له هغه خاص کمپسیون څخه چې ما وټاکه؛ مننه کوم!

در چند روز گذشته سر مشکلات تان به صورت جدی صحبت کردم؛ نتیجه تصامیم ما طبق زیر است:

یک - برای این که دوگانگی در قانون مأمورین ملکی رفع شود، یک کمیسیون خاص که از (ترکیب) وزیر صاحبان معارف، عدلیه، کار و امور اجتماعی، مالیه و کمیسیون اصلاحات اداری خواهد بود، قانون را به زودی ممکن مرور خواهد کرد تا تبعیض بین معلم و سایر مأمورین از بین برود. [د حاضرینو چکچکې] ما نمی توانستیم این را دفعتاً در یک هفته فیصله کنیم؛ از این جهت که این مسأله نتایج زیاد مالی را در بر دارد، باید دقت شود که باز مورد تبعیض دوگانه قرار نگیرد.

دوم - امتیازات منطوقی معلمین در بودجه سال ۱۳۹۴ گنجانیده و عملی می شود؛ [د حاضرینو چکچکې] مصرفش در حدود ۸۰۰ میلیون افغانی است. من تصمیم گرفتم که ۸۰۰ میلیون افغانی برای بهبود معارف منطوقی اختصاص داده شود؛ از هر جای دیگر که کم می کنیم، کم می کنیم و به شما زیاد می کنیم. [د حاضرینو چکچکې]

^۱قرآن کریم، ۹۶: ۱.

د نبوونکي د ورځني نمانځني مراسم | ۵۷

سه - شورای امنیت ملی و ارگان‌های ثلاثه‌ی امنیتی یعنی وزارت‌های محترم دفاع و داخله و امنیت ملی، موظف هستند که در ظرف چهار ماه همه املاک غصب‌شده وزارت معارف را به این وزارت بازگردانند. [د حاضرینو چکچکې] هر غاصبی که در مقابل جایداد وزارت معارف قرار بگیرد، در این مملکت جایی ندارد. [د حاضرینو چکچکې]

چهارم - به همه والیان و مسؤولین محلی هدایت داده می‌شود که در توزیع شهرک‌ها و نمرات رهایشی معلمین اقدام عاجل نموده و در ظرف شش ماه، از توزیع یک‌یک نمره زمین به هر معلم، به ما اطمینان دهند. [د حاضرینو چکچکې]

پنجم - کمیسیون وظیفه دارد که در تفاهم با بانک‌ها، ادارات مالی و سکتور خصوصی، طرح جامع را به منظور پیدا نمودن وجوه مالی و قرضه‌های طویل‌المدت برای ساختن خانه‌های استادان تهیه نماید.

ششم - امتیازات تشویقی و تقدیرنامه‌ها حسب خواست وزارت معارف و بر مبنای اصل شایسته‌سالاری و مستحق بودن، در تفاهم با وزارت مالیه به مناسبت همین روز ترتیب و توزیع خواهد شد. تا حد امکان من می‌خواهم مدال‌ها را شخصاً برای تان بدهم. امیدوارم که مورد قبول تان شوند. [د حاضرینو چکچکې]

هفتم - کمیسیون وظیفه دارد در هماهنگی با کمیسیون اصلاحات اداری در جریان سال آینده‌ی تعلیمی، همه استادان و کارمندان وزارت معارف را تحت پروسه ریفورم و اصلاح اداره قرار بدهد. [د حاضرینو چکچکې]

هشتم - کمیسیون وظیفه دارد که کار توزیع شهرک‌ها و نمرات رهایشی تمام معلمین باقی‌مانده را نظارت نماید و به مقام ریاست جمهوری در هر دو هفته یک بار گزارش پیشرفت را ارائه نماید. می‌فهمید که من گزارش‌ها را می‌خوانم و اگر کسی گزارش‌اش غلط بود، لطفاً آماده باشد که ترک خواهد شد و طرد خواهد شد. [د حاضرینو چکچکې]

خواهران و برادران مسؤول! اگر در دیگر امور شوخی می‌کنید، در امور معلم همراه من شوخی نکنید؛ معارف، جای شوخی نیست! وعده‌ی مقام ریاست جمهوری باید اجرا شود، و ان‌شاءالله تعالی اجرا می‌شود.

مسأله عمدۀای که مطرح است، معلوم دار که امروز جواب آن را داده نمی توانیم، آیندهی معاشات معلمین است.

په دې برخه کې زه غواړم تاسې له ما سره یو تړون وکړئ؛ تړون په دې دی، تر څو چې د افغانستان عواید ضایع کېږي تاسو ته معاش نه رسېږي. راسی له فساد سره د مبارزې لپاره ما ته ټینګ لاس راکړئ، فساد له دې خاورې نه لرې کړئ. [د حاضرینو چکچکې]

هر معلم نه مې د هم مسلک په حیث کې ډېره عاجزانه غوښتنه ده؛ فساد مه منئ، د فساد عوامل او اشخاص له ماسره شریک کړئ چې په ګډه اقدام وکړو، هرڅومره مو چې فساد لرې کړ په هماغه اندازه به مو په معاشاتو کې ډېروالی راشي. سمه ده؟ منئ یې راسره؟ [د حاضرینو چکچکې]

در عین حال درباره سیستم پرداخت معاشات معلمین، تصمیم گرفتم، که به زودی ممکن از طریق تلفون (انجام) شود تا بروکراسی و کاغذ(پرانی)، از آن دور شود و معاش های هر کدامتان به وقت و زمانش برسد. ممانعت هایی که در این بخش بود، آنها دور می شود. ما با مشارکت کمپنی های تلفون، یک سیستم منسجم را می سازیم که دیگر هیچ نوع تعللی در پرداخت معاشات نباشد.

من از جناب وزیر صاحب معارف و تمام همکاران شان که قبل از اینها این مقام معظم را اختیار کرده اند، ابراز امتنان می کنم. در تعداد شاگردان ما تغییر بسیار بنیادی آمده است. هدف عمدۀای ما در پنج سال آینده، تغییر کیفیت است. کمیت کې مو ډېر والی راغلی او کیفیت کې مور بنیادي ستونزه لرو.

ستاسې له ټولو زحمتونو سره، هغه شی چې تاسې تولیدوئ ټولنه ورته ضرورت نه لري.

مور باید په بنیادي توګه خپل تربیتي نظام داسې عیار کړو چې هر فارغ التحصیل د دولسم صنف یا د نهم صنف وکړای شي د کار خاوند شي.

نن گورئ چې زموږ او تاسې بنیادي ستونزه دا ده، چې د دولسم صنف فارغینو ته کار نه شته، پوهنتونونو کې نه شي داخلېدای او بېکاره [وزگار] دي. اصلي پروګرام به مو دا وي چې د شپږم صنف فارغ التحصیل، د نهم صنف فارغ التحصیل او د دولسم صنف باید وکړای شي چې په دې ټولنه کې ابرومند کار پیدا کړي، دا په دې معنی ده چې زموږ او تاسې په نصاب

کې بايد بنيادي تغيير راشي.

د خپلو معلمينو د روزني لپاره بايد موږ سرتاسري اقدامات وکړو او دا ضروري ده او ان شاء الله تعالی په دې باندې به بريالي کېږو.

گورئ خویندو او وروڼو! افغانستان هر شی لري، اوبه لرو د منطقي ټول گاونډي ملکونه زمور په اوبو باندې درېدلې، معادن لرو، عظيم موقعيت لرو د اسيا په زړه کې يوو. هغه شی چې موږ کمبود لرو بشري پانگه ده او د بشري پانگې د توليد مرکز تاسې ياستئ، نو ځکه اول ژمنه دا ده، چې د معلم په تربیې باندې هر اړخيزه پانگه واچوو.

امروز، فرق بين شهر و ده، مشکل ایجاد کرده، امروز فرق بين مکتب امانی و مکتب حبیبیه و مکتب بينی حصار فرق ایجاد کرده؛ ما بايد اقداماتی کنیم که حداقل بیست مکتب درجه اول خود را به لیسه‌های سرتاسری (دارای) لیلیه مبدل کنیم. [د حاضرینو چکچکې]

طرحی را که سفارت محترم آلمان برای (دارای) لیلیه شدن مکتب امانی پیش کرده، از پشتیبانی سرتاسری شخص من برخوردار است و امید است که این اولین پایه باشد که از صنف شش تا دوازده، مخصوصاً برای ولایاتی که شاگردان ما از نعمت تعلیم محروم مانده‌اند، فرصت مساوی تعلیم داده شود.

نو وزیر صاحب د معارف غوښتنه مې داده، یو پلان جوړ کړئ چې د افغانستان په ټولو عمدۀ ښارونو کې د لیلیې مراکز جوړ شي او دا رقابتي شي، هر افغان، یک بچه یا دختر افغان، در هر نقطه افغانستان که هست، باید اطمینان داشته باشد که موانعش برای پیشرفت رفع می شود.

اگر یک بچه از یک قریه می تواند رئیس جمهور افغانستان شود، هر بچه قریه ی افغان باید بفهمد که می تواند رئیس جمهور افغانستان شود. [د حاضرینو چکچکې] ما به تمام زبان‌های ملی خود افتخار می کنیم، که ازبکی دی، که ترکمنی دی، که بلوچی ده که پامیری ده، هره ژبه د هر افغان ویاړ دی او معلوم دار که پښتو ده که دري ده چې هیر مې نه شي رسمي ژبې. له پوهني وزارت نه مې غوښته دا ده، چې د مورنۍ ژبې د تقویې لپاره دې کلک اقدامات وکړي. افتخار این ملت این است که هیچ وقت شعار جدایی طلبی نداشته، بنابراین با اطمینان کامل گفته می توانیم که هر زبان ما موجب افتخار ماست و باید تقویه شود.

بله مسأله زموږ د خویندو او مخصوصاً زما په سن کې زما د لمسیانو ده. تجربه بین المللی نشان داده که سرمایه‌گذاری سر یک طفل دختر، پنج نسل را تغییر می‌دهد؛ اگر نمونه می‌خواهید طرف من ببینید! مادرکلان من در تبعید به هندوستان تحصیل یافته شد. تمام اولادهايش به شمول شش بچه و یک دخترش تحصیلات عالی را انجام دادند.

از خواهران گرامی ما که مسلک معلمی را اختیار کرده‌اند، از صمیم قلب تشکر می‌کنم و اطمینان می‌دهم که هیچ نوع خشونت مقابل زن افغان در دواير افغانستان تحمل نخواهد شد. [د حاضرینو چکچکې]

بناءً ایجاد فرصت مساوی - مخصوصاً تحت رهنمایی جناب وردک صاحب^۱ - پیشرفتی که در صنوف ابتدایی زیاد شده است؛ در صنوف متوسطه و عالی هم باید این پیشرفت تأمین شود.

مور یوه مسلمانه ټولنه یوو، مسلمان وو، مسلمان یوو، او تر اېده به مسلمان و اوسو، ان‌شاءالله تعالی. د مکتب او د مدرسې واټن زموږ د منلو وړ نه دی، هر محصل د معارف، هر متعلم باید د اسلام د مبین دین او د نورو ادیانو چې د هغې نه پخوا راغلي دي تاریخ باندې پوه شي او په خپلو عقایدو باندې باید پوهه ولري.

نو د دیني علومو معینیت، جناب وزیر صاحب او نورو همکارانو! ډېر ضروري دی، زه د شیخ‌الزهر او نورو شیخانو نه د زړه له کومې مننه کوم چې مور سره حضور لري!

مور باید په واضح توګه په خپلو اسلامي احکامو باندې له لومړي صنف نه تر ۱۲ صنفه پورې پوه شوو او ټینگ باور ولرو، ځکه دا هغه حبل‌المتین^۲ دی چې مور یې ټول سره تړلي یوو.

در عین حال ما تاریخ پرافتخاری داریم. موندی گک^۳، وقتی قصر بود که اکثر جهان، هنوز در حالت بدوی زندگی می‌کرد. درک تاریخ ما، درک تمدن ما و خصوصیات جامعه‌ی ما، باز هم جز وطن پرستی است.

^۱ فاروق وردک: د پوهنې وزارت سرپرست.

^۲ حبل‌المتین: په لغت کې، غښتلی اړیکه؛ او په اصطلاح کې، اسلامي شریعت.

^۳ د کندهار په شمال لویديځ کې لرغونی ښار، چې د ځینو لرغونپېژندونکو په وینا، لرغونیت یې تر تاریخ وړاندې دورې ته رسېږي.

د ښوونکي د ورځني نمانځني مراسم | ٦١

من که ٢٤ سال بعد (از مهاجرت به کشور) آمدم، بعد از پروسه بن، یک خارجی از من پرسید که چرا زندگی آرام را یله دادی؟

جواب من این بود: به خاطر معلم صنف چهار ما! گفت: خصوصیت معلم صنف چهار شما چه بود؟ خصوصیت معلم صنف چهار من «وطن پرستی» بود!

«هزار خُم نکند مست، می پرستان را / چنان که ذره ی خاکی، وطن پرستان را»^١ [د حاضرینو چکچکې]

پژواک، شاعر شهیر ما، قصه ی اسکندر و افغان ها را می گوید: اسکندر که آمد، از باقی دنیا بسیار به سرعت گذشت، به این خاک که رسید، بند ماند. ارسطو و المپیا، مادرش، سؤال کردند که چرا؟ گفت: من نمی فهمم.

گفت: یک کار کن! گفت: چه کنم؟

گفت: چند جوال خاک و چند نفر از مردم (افغان) را روان کو.

مردمی که رفتند چون محبوس بودند، در روز اول بسیار به آرامی رفتار کردند. روز دوم خاک را زیر قالین ها پاش دادند، به محضی که افغان ها درآمدند، تغییر هویت دادند.

ارسطو گفت: صفت در خاک هست!

این خاک سر ما و شما حق دارد، و وطن پرستی را «معارف» تعیین می کند.

بنابراین روحیه وحدت ملی از معارف می آید. لازم است که ما و شما یک تصویر آینده از ملت را داشته باشیم که در آن هر افغان مساوی به یک افغان دیگر است. هیچ افغان برتر نیست و هیچ افغان کمتر نیست. و ان شاء الله تعالی معارف ما و شما این هدف را عملی خواهد کرد.

در خاتمه من می خواهم که از همکاران جهانی ما، سفیر صاحب آلمان، نماینده آغاخان و دیگر اراکین که حضور دارند، ابراز امتنان کنم.

^١ د «مردان پاروپامیزاد» شعر یو بیت، د استاد عبدالرحمن پژواک شادروان اثر (١٢٩٨ - ١٣٧٤ لمریز).

پوهنه کې بين المللي ټولنې مور سره ډېرې مرستې كړې دي او دا مرستې د قدر وړ دي او ان شاء الله تعالى دا مرستې به ډېرېږي.

مور يو خاص هدف لرو او د هغې لپاره ما مذاكرات شروع كړي دي. مذاكرات په دې دي چې بايد هم د داووس^۱ له لارې چې بين المللي اقتصاد مركز دى؛ مور هغه ميليونها افغان كوچنيانو ته چې لا وسيله د داخل كېدو مكتب ته نه لري زمينه برابره كړو چې هر افغان ماشوم وكړاى شي مكتب ته لاړ شي. دا په ابتدايي مراحلو كې دي؛ اما هيله ده چې ښاغلى گوردن براون^۲، پخوانى صدراعظم د انگلستان، چې خاص په بين المللي توگه د دې څانگې مسوول دى؛ څنگه د ملگرو ملتونو هدف چې هر ماشوم بايد مكتب كې وي؛ تر سره شي. نو هيله ده چې دا اقدامات به هم ترسره كړو.

در پايان باز هم من مى خواهم، اول از عزيزان بسيار نزديكم و جگرگوشه هايم، اعضاى آرکستر ابراز امتنان کنم. هميشه خداوند روح سرمست^۳ صاحب را شاد داشته باشد که اساس آرکستر را گذاشت و از پسرشان پروفيسور سرمست^۴ که در اين بخش اقدام کردند و جناب اتمر صاحب که در وقت (عهده داری) وزارت معارف^۵، اين آرکستر را تشکيل داد، ابراز امتنان مى کنم.

دوم، از هر يك از استادانى که در اين جا حضور دارند، تک تک و يک يک ابراز امتنان مى کنم. زندگى تان بامعنا است، چون مرا که امروز در اين مقام مى بينيد، نتيجه ي زحمت هاى شماست. «ولى محمد خان» معلم صنف چهارم من بود. مرا درس داد که چه طور مقاله بنويسم، اما پهلوى مقاله، روحيه وطن پرستى و روحيه تعهد را تربيه داد. خدا روح تمام معلمين گذشته ما را شاد داشته باشد و اميد است که هر کدام شما عمر دراز داشته باشيد.

و سوم، از هر معلم در هر گوشه افغانستان، امروز ابراز امتنان مى کنم، مخصوصاً له هغو استادانو نه چې نارامو مناطقو كې دي او دلته سياسي مخالفينو ته يو پيغام دى: ځان مو له تعليم نه محروم كړ، اولادونه مو له تعليم نه مه محروموى! لاس راكئ چې دې خاورې كې

^۱ د نړيوال اقتصادي فورم غونډه (World Economic Forum) په كلني ډول د سوئيس په داووس ښار كې جوړېږي.

^۲ Gordon James Brown: گوردن براون، د بریتانیا دوه پنځوسم لومړی وزیر (۲۰۰۷ - ۲۰۱۰ ز).

^۳ استاد محمد سلیم سرمست: د افغانستان د موسیقۍ نوموتی استاد (۱۳۰۹ - ۱۳۶۸ ل).

^۴ ډاکتر احمد ناصر سرمست: د افغانستان د موسیقۍ ملي انستېټيوټ بنسټگر.

^۵ ۱۳۸۵ - ۱۳۸۷ لمريز.

د ښوونکي د ورځې نمانځني مراسم | ٦٣

سوله راولو، سوله د هر ماشوم غوښتنه ده، [د حاضرینو چکچکې] له سولې پرته ثبات نه راځي.

مور نه غواړو چې کال کې ۵ میلیارده ډالر پر امنیت باندې ولگوو، مور غواړو چې کال کې ۵ میلیارده ډالر په معارف باندې ولگوو، په صحت باندې ولگوو، په ودې باندې ولگوو.

و در ختم از وزیر صاحب معارف به نمایندگی تمام اراکین معارف و همکارهای شان، ابراز امتنان می کنیم، خدای مو بریالی لره، خدای د دې ورځې ویاړ ساتي او مور به په هغه تاریخ کې چې درسره مو ژمنه کړې بېرته تاسې ته گزارش درکړو چې ان شاء الله تعالی دواړه خوا وې مسوولې پاتې شي.

ورځ مو نیکمرغه!

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

د کابل ښاروال د ټاکلو طرز، ښاري نظم، ساتنې او څارنې او ښاري ماسټر

پلان گډه ناسته

کابل | ۲۵ تله ۱۳۹۳ | ۱۷ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي - ټولنيز خونديتوب

د وينا عمده محورونه:

- د ښاروال ټاکل او د هغه د صلاحیتونو کچه
- د ښاروالۍ د فعالیتونو اړوند قوانینو بیا کتنه
- د کابل د وضعیت بڼه والي لپاره د خلکو مشارکت
- د کابل ښار پلان جوړونه او ماسټر پلان
- د تنظیم او ترافیکو ستونزه

غورچاڼې:

کابل د چاودېدو په حال کې دی او د یوه هېواد د پلازمېنې استازولي نه کوي. په همدې موخه لس اساسي ستونزې مشخصوي، څو د حل لپاره یې لارې چارې ولټول شي. اوسنۍ عمده ستونزې د انتخابي ښاروال نشتوالی، د ښاروالۍ اړوند قوانینو زړښت، د کاري تداخل، د ښاروالۍ په واک کې د تنفيذي قوې نشتوالی، تنظیمي او ترافیکي ستونزې او... دي. د کابل د ستونزو د حل لپاره د کابل له خلکو سره باید سراسري بحث، د ښاروال د ټاکلو د معیارونو تشخیص، د قوانینو بیا کتنه، د صلاحیتونو تعریف او تفویض، پلان جوړونه او د

نوي ماسټر پلان طرحه، د خلکو مشارکت، د نورو له تجربو استفاده او.. بايد ترسره شي.

د جمهوررئیس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

اول از همه تحفه پيشوای بشریت را خدمت همه تان تقدیم می کنم: السلام عليكم و رحمت الله و بركاته!

شاروال صاحب، اعضای جامعه مدنی، خواهران و برادران، همشهریان کابل! خوش آمدید! من ابراز تشکر می کنم از نظریات تان او خو عمده ټکي به هم ستاسې خدمت ته وړاندې کړم. لومړی، زه موافق یم چې یوه کمیته دې ایجاده شي چې د معیارونو پر اساس باندې مور ته نومونه وړاندې کړي، زه نه غواړم چې د دې ښار مسولیت زه په غاړه واخلم، دا مسولیت د کابل د ښاریانو او د دولت مشترکه ونډه ده او په ډېر تاسف سره دا مشترکه ونډه نه ده اخیستل شوې.

کابل در حال انفجار است، من از وضعیت فعلی کابل مطلقاً ناراضی هستم، مثل هر شهروند کابل که از وضعیت فعلی کابل ناراضی است. شهر کثیف است. سرک‌هایی که ساخته می شود، در یک سال، دو سال، از بین می رود. حفظ و مراقبت وجود ندارد. سهم گیری وسیع وجود ندارد. در یک قسمت از تعمیرات بلندمنزلی که ساخته شده، مقررات ابتدایی زلزله سنجی مراعات نشده است. بنابراین در یک چیز، ما اجماع داریم: وضع فعلی نمی تواند دوام کند.

این که دلایلش چه بوده را یک سو می گذاریم؛ اما نکته بنیادی این است که این، شهر قابل زندگی نیست، و این شهر نماینده پایتخت یک مملکت معظم نیست. از میدان هوایی که می آیم با بی نظمی سر و کار داریم. ما نتوانستیم یک سرک را، یا سرک میدان هوایی را، و یا سرک دارالامان را، از حالت غیرپلان شده و یا نیمه پلان شده به پلان شده مبدل نماییم؛ بناءً باید بفهمیم که مشکل جدی داریم.

پیشنهاد مشخص من این است که کمیته ای که تعیین می شود یک بحث سرتاسری را همراه

د کابل ښاروال د ټاکلو طرز، ښاري نظم، ساتنې او څارنې او ښاري ماسټر پلان گډه ناسته | ٦٧

شهروندان کابل به راه بیندازد، تا ده مشکل کابل به صورت اساسی طبقه بندی و اولویت بندی شود.

پیشنهاد من برای تان این است که به هر ناحیه کابل و شاروالی کابل، از طرف مردم نمره داده شود. یک پارچه امتحان مردمی را بسازید؛ شاروال صاحب را هم نمره بدهید؛ شاروالی را هم نمره بدهید؛ هر ناحیه و هر گذر را نمره بدهید تا ما آواز مردم را به صورت مستقیم بشنویم، که چه مشکلات را حس می کنند و اداره فعلی را چه رقم بررسی می کنند. بدون این سهم گیری وسیع مردمی به پیشنهادهای حل کننده نمی رویم. درست است؟

که د خلکو گډون غواړو راځئ چې مستقیم یې وغواړو. از جامعه مدنی و رسانه ها تقاضای من این است که بیایند و سر یک پارچه امتحان مردمی به نتیجه برسیم تا مردم بررسی های خود را کنند. مردم بررسی های خود را از راه تلفون انجام بدهند. از راه رسانه ها یک بحث اساسی (به راه) انداخته شود که مشکلات عمده کابل چیست؟ تا به این صورت ما یک بررسی منسجم داشته باشیم و به پیش برویم. بدون بررسی مردمی، ما نمی توانیم مسؤولیت را راجع کنیم، چون می فهمیم که مشکلات بی نهایت زیاد است.

کابل از شهرهای بسیار کمی است که در آن یک کوچه به نام یک لوی سارنوال که زنده است، نام گذاری شده است! من تعجب کردم، سهم همشهریان ما در کجاست؟ عموماً، باید یک سلسله مقررات وجود داشته باشد؛ [د نارضایتی څرگندونه] من نمی فهمم! و اما! می فهمم که برای تان بگویم به حیث یک شهروند کابل، من مشکل دارم؛ و می خواهم به حیث شهروندی که در آینده، پس، می خواهم در شهر زندگی کنم، باید یک فضای مصون داشته باشم؛ این نکته ی اول عرض من است. از این خاطر پیشنهادتان مورد تأیید ماست.

جامعه مدنی با نهادها و ساختارهای دولتی ذی دخل و ذی نفع به (ایجاد) یک کمیته مشترک به نتیجه برسند. او خصوصی سکتور باید په دې کې شامل وي؛ ځکه چې خصوصی سکتور هم برخه د مشکل ده او هم د حل لاره ده. مور ټول باید سره یو ځای په دې معیارونو باندې په نتیجه ورسېرو، ښه معیارونه مو مطرح کړي دي؛ مخصوصاً کفایت او امانت اطلاعات او دسترسی ده اما دا باید واضح او مشخص شي او د خلکو سویی واضح شي. اما وړاندیز مې درته دا دی چې دا په یو بحث واچوئ تنها دا کمیته دا کار نه شي کولای چې پنځه نفره

راوړي. دا بحث راځي چې په تلویزیونونو کې په راډیوگانو کې په اخبارونو کې وکړو.

بیاید این بحث را به یک بحث شهروندی مبدل کنیم. با چه معیارهایی شاروال باید انتصاب شود؟ چون تعهد ما واضح است، ما در برنامه تعهد کردیم که در ظرف دو سال باید شاروالی انتخابی شود. اساسات یک اداره مستحکم باید گذاشته شود؛ تا آن وقت مردم و همشهریان کابل نمی توانند انتظار کنند، تا سهم نگیرند؛ بنابراین حد وسط را باید در این دو سال پیدا کنیم. این، یک تیم کار دارد. پیشنهاد ما این است که از «فرد» یک قدم فراتر بگذاریم. این کار با یک فرد حل نمی شود؛ این (خواسته)، کار تیمی می خواهد. تیم های مشخص، خود را پیش کنند که به حیث تیم، اینها چه پیشنهادهایی دارند و چه طور مدیریت مشترک را می توانند ایجاد کنند که همکاری وجود داشته باشد.

مسأله دوم که قاسمیار صاحب ذکر کردند، زه مننه کوم نن قانون او مقررات او لویج باید مراعات کړو، اما اوله خبره داده چې نه قانون د ښاروالی د ۲۱ پېړۍ ځواب ورکوي نه مقررات، نه لویج. دو دلیل دارد؛ یکی این که این قوانین، مقررات و لویج، بار بار از طرف زورمندان زیر پای گذاشته شده، بنابراین اصلاح کار داریم؛ دوم، مقررات و قانون!

قانون شاروالی میراث دوره امیر امان الله خان است که ضروریات قرن ۲۱ را جواب نمی دهد. ما باید وظایف عمده شاروالی کابل را تعیین کنیم. شما پیشنهاد کردید که اداره ها مدغم شوند؛ اما اول به من اطمینان بدهید که کفایت شما در جذب این اداره ها از اداره های دیگر زیادتر است. در ادغام من همراهتان از نگاه اصول موافق هستم، اما کفایت خودتان به چه اندازه است؟ شما می توانید اینها را جذب کنید؟ آیا شما تثبیت کردید که مدیریتتان بهتر از ادارات دیگر است؟ این اداره هم باید از طرف شهروندان بررسی شود تا یک میدان مسطح باشد و یک پلان ادغام منظم داشته باشیم.

ما امپراتوری نمی خواهیم، ما یک شاروالی خدمتگار به مردم می خواهیم. او ځکه باید واضح شي چې دا خدمات به څه رقم وي. شما گادی و اسپ را به هم ارتباط بدهید، اگر گادی پیش از اسپ گذاشته شد و همه چیز را جذب کردید؛ بعد، فردا پاسخدهی تان به چه شکل می شود؟ مسأله پاسخدهی را در هر ادغام باید جواب بدهید، که به چه شکلی صورت می گیرد، با چه اصولی و با چه ظرفیت هایی صورت می گیرد، تا یک وضاحت کامل داشته باشیم. اما از نگاه اصل، من همراهتان موافق هستم که یک شاروالی قرن ۲۱، باید یک قسمت

د کابل ښاروال د ټاکلو طرز، ښاري نظم، ساتنې او څارنې او ښاري ماسټر پلان گډه ناسته | ٦٩

صلاحیت‌های واضح داشته باشد تا بتواند وظایف خود را در قبال شهروندان به صورت واضح اجرا کند. یعنی دلته خبره د صلاحیت مسوولیت دی؛ ښاروالی باید دا صلاحیتونه ولري، چې بیا ولس یې مسوول وساتي په دې کې له خاص وړاندیز سره راشی او له انتقالي پلان سره، چې په څه موده کې دا انتقال عملي دی؟

تداخل وظیفوی در فرهنگ ما به نهایت زیاد است؛ برداشت شخصی من این است که ٦٠ فیصد مشکلات ما، از تداخل وظیفوی در دولتداری سرچشمه می‌گیرد. ما باید یک تصویر واضح داشته باشیم. بهترین بررسی وظایف عمده شاروالی در حدود ١٩٢٢ (میلادی) به صورت مقایسوی در امریکا (انجام) شد؛ یک کتاب به نهایت خوب در این مورد وجود دارد که مقایسه می‌کند. از این جهت پیشنهاد من این است که (تیم) تخنیک‌تان بنشیند، شاروالی‌های عمده را بررسی کنید. سه مثال واضح و سه بدیل عمده از نگاه صلاحیت‌ها به من بدهید. به طور مثال استانبول! سنگاپور! و از بهترین شهرهایی که خود را در ظرف ده سال گذشته بدل کرد، شیکاگو است؛ از یک شهر به نهایت خراب به یک شهر عصری! در این بخش یک پروفیسور در تورنتو است، یک کتاب بسیار خوب را نوشته (درباره) ده شاروالی عمده‌ی دنیا که واقعاً تثبیت کرده‌اند چه طور می‌توانند شهر را تغییر دهند. مشوره بگیریید! و مخصوصاً از شاروالی‌های آسیایی.

چه می‌خواهیم شویم؟ نه این که چه صلاحیت‌ها را می‌خواهیم بلکه از این صلاحیت‌ها برای ایجاد کدام اهداف استفاده می‌کنیم؟ بنابراین چند بدیل واضح باید داشته باشید و ما را قناعت بدهید که در شرایط افغانستان کدام اینها عملی است و به کدام مدارج، عملی می‌شود. چراکه وقتی از ظرفیت صحبت می‌کنیم باید این ظرفیت‌ها در جامعه وجود داشته باشد، و این که از ظرفیت‌های فعلی چه رقم استفاده می‌کنیم و معیار خدمات باید به چه شکل باشد و شکل سهم‌گیری به چه رقم باشد.

یکی از نکات عمده‌ای که معلوم است مانع شاروالی شده که وظایف خود را انجام دهد، این است که قوه تنفیذی ندارد. پولیس همکار شاروالی نبوده و این ریشه‌ی یک قسمت از مشکلات عمده است. نقش تنفیذی را باید به وجود بیاوریم؛ اما اول من را هم قناعت بدهید که شاروالی پاک است و از قوه نظم عامه سوءاستفاده نمی‌کند.

من می خواهم پوست کنده همراهتان گپ بزنم چون این آواز مردم است. دا د ولس غوښتنه ده، که زه نظم عامه در کړم تاسې به له نظم عامه څخه خصوصي باډیگاردان جوړوئ؟ یا انفاذ د قانون به کوئ؟ یو شی واضح دی! «شیرپور»^۱ نه تکرار پري [د حاضرینو چکچکې] او هر څوک چې شیرپور کې قسط لري اقساط به را کوي! شاروال صاحب قسط را بگير، جمع کو! [د حاضرینو چکچکې] غریب بی جای نمی شود تا زمانی که (شخص) قوی زندگی او را به دست نگیرد. بنابراین تمام کارهایی که برای رسمی شدن و قانونی شدن می شود باید در خود نقطه صورت بگیرد. من حاضر نیستم، با این تجربه که مسؤلیت بیجاشدگان تمام آسیا را من در بانک جهانی داشتم؛ مردم را به دشت ها ببرم. اگر زمین کسی را تصاحب می کنید، برایش نگویند که به دشت پدوله روانت می کنیم، در جای خودش باید زمین بدهید! [د حاضرینو چکچکې] عدالت به این شکل نمی شود!

تلیفون شکایات من هست. در این قسمت شکایت های مشخص آمده؛ از شما جواب های مشخص می خواهم. چرا در بعضی قضایا ده سال مردم را می دوانید و املاک شان استملاک می شود اما شما بدیلش را نمی دهید؟ قانون استملاک باید واضح شود. ما حسابدهی می خواهیم تا وضاحت کامل داشته باشیم. چې ښار د ټولو ده صحیح شوه، چې یو وضاحت سره ولرو، په دې ترتیب نه کېږي.

تفیدي قوه هم په کار ده، تفیدي قوه باید د یوه ښار لپاره وي چې ټولو باندې تطبیق کېږي نه دا چې په یو قسمت خلکو باندې نه تطبیق کېږي او نورو باندې تطبیق کېږي، په دې شپوه باندې په دې ښار کې عدالت نه شي را تللای.

سر سه اصل بیانیم:

یک - این شهر باید با ارزش های اسلامی و ملی ما هماهنگ باشد. دارالامان را ببینید. «اصول نامه ی دارالامان» را بخوانید. دارالامان در ظرف چهار سال از طرح، عملی شد، بدون تکنالوژی عصری و تنها بیست نفر مشاور خارجی داشت. سرک دارالامان ساخته شد، دو قصر دارالامان ساخته شد، خانه ها کلش ساخته شد. پنج نقشه وجود داشته، از آن پنج نقشه کسی نمی توانست عدول کند. اگر همه چیز کابل از آن زمان دوام می داشت، (امروز) مشابه

^۱ شیرپور ښارگوټی: شیرپور پروژہ د کابل په لسمې ناحیې کې ترسره شوه، خو تر یوې لسیزې وروسته هم پور ورو تر اوسه خپل پورونه دولت ته نه دي ورکړي او د کابل ښاروالی لپاره په یوه ستر خنډ بدل شوي دي.

د کابل ښاروال د ټاکلو طرز، ښاري نظم، ساتنې او څارنې او ښاري ماسټر پلان گډه ناسته | ۲۱

برلین و ویانا می شد. ښا براین ما یک طرح فرهنگی واضح برای کابل کار داریم.

امروز هر گوشه‌ی کابل را که بینیم، ما پشت به کوه کرده‌ایم؛ کوه‌ها و تپه‌های کابل را نمی‌بینیم در حالی که کابل تا قرن ۱۹ بهترین باغ‌های منطقه را داشت. اگر (تاریخ) جهانگیر در قرن ۱۶ را بخوانید (می‌بینید که) کل این شهر از باغ پر بود که نام‌هایش هنوز هم مانده است.

یک طرح اساسی برای کابل کار است. پلان‌گذاری فعلی و ماسترپلان فعلی، به عقیده شخصی من جوابگو نیست. من می‌خواهم پلان کابل را به یک مزایده بین‌المللی بگذارم تا ما یک تصویر اساسی داشته باشیم که کابل را چه طور انسجام می‌دهیم. بله! به چی رقم انسجام پیدا می‌کند؟ بدرفت به چی رقم انسجام پیدا می‌کند؟ نقاط تمرکز ما چیست؟ و مخصوصاً سرک حلقوی کابل را چه طور انسجام می‌دهیم که همه کابل جمع شود؟

نو څکه خبره د داسې ماسټرپلان د تطبیق نه ده چې هوا کې جوړ شوی وي، موږ باید په اساسي توگه د دې ښار په ظرفیت باندي پوه شو. کدام جای کابل خاک‌شناسی شده؟ همکاری‌های من از جاپان آمدند؛ من بی‌نهایت از آنها ممنون هستم. روزی سه ساعت یک بحث طویل همراه‌شان داشتیم. کدام نقطه‌ی کابل است که در آن بر اساس خاک‌شناسی اجازه تعمیر بلندمنزل را داده باشند؟ [دوه تنه حاضرینو ته په اشارې: شما دو تا تحقیق کردید؟ نی! چه طور پیش می‌رویم؟ خاک‌شناسی باید به صورت اساسی صورت بگیرد، ظرفیت‌ها باید سنجیده شود، زلزله‌سنجی باید صورت گیرد، کل اینها باید در یک چارچوب واضح بیاید.

این یک اصل است که ما پلان‌گذاری قرن ۲۱، نه پلان‌گذاری ۱۹۶۰، را عملی کنیم. به فضل خدا جوان‌های افغان، دخترها و بچه‌ها، با ظرفیت کافی به این جا آمده‌اید؛ اگر همکاری بین‌المللی کار داشته باشید، آن را جذب می‌کنیم. پیشنهاد من این است که این همکاری در زمان زمستان صورت بگیرد، تا اول بهار آماده‌ی کار باشیم.

دوم - تفویض صلاحیت‌ها است. پیشنهاد من این است که اول وظایف «گذر» را معلوم کنیم. [د ښاروالی - مسؤولینو ته خطاب:] پروگرام کرب تنها به سه ناحیه رسیده؟ تا به حال در چند جای کرب عملی شده؟ پیشنهادم واضح است؛ «همبستگی ملی» که در قریه‌ها بود، در هر

گذر کابل به حیث «همبستگی شهری» باید تطبیق شود. [د حاضرینو چکچکې] ناحیه، بسیار دور است از شهروندان؛ اگر مشارکت می‌خواهیم، در سطح گذر باید یک قسمت از صلاحیت‌ها را تفویض کنیم و (همچنین) یک قسمت از مسئولیت‌ها را بدهیم.

من یک روز را همراه شاگردهای (مؤسسه تحصیلات عالی) گوهرشاد گذراندم. بحث ما سر شهروندی و ملکیت بود. از آنان پرسان کردم «ملکیت» را تعریف کنید. اکثریت آنها ملکیت را تنها داخل چهاردیواری خود می‌دانند. کوچه را کسی ملکیت خود نمی‌داند اما این پروگرامی که انجینیر صاحب ذکر کردند، در خیرخانه (کابل) یک تغییر بنیادی در ذهنیت آورده که کوچه و گذر جزء ملکیت شده است.

تعریف ملکیت باید به صورت بنیادی تغییر کند؛ در غیر آن، نمی‌توانیم کثافات را جمع کنیم. چون (جمع‌آوری) کثافات همکاری می‌خواهد؛ این گذر، توانسته خاک را دور کند. چهل و پنج فیصد قیمت زیربنا را خود مردم می‌دهد. بنابراین مشارکت تنها در تصمیم‌گیری نیست، مشارکت پولیس به کار است تا شهروندان مشارکت کنند.

من نظریات مشخص را می‌خواهم که چه طور همبستگی به این صلاحیت‌ها مبدل شود تا مردم گرد هم شوند. شهر کهنه کابل هر کوچه‌اش «هویت» داشت، یک هویت بسیار محکم داشت؛ به این اندازه که جنگ که می‌شد، کوچه‌ها دروازه‌های خود را در مقابل یکی دیگر بسته می‌کردند. در عین حال عصیبت مثبتی که ابن خلدون^۱ می‌گوید، به نهایت وجود داشت. ما که آن کوچه‌های قدیمی را می‌بینیم، هنوز برای دو دقیقه با هم مانوس هستیم.

شهر ما باید از (حصار) قومیت برآید، این شهر باید مدنی شود. هر کس باید همسایه خود را بشناسد. [د حاضرینو چکچکې] پایتخت افغانستان است، باید از وحدت ملی افغانستان نمایندگی مطلق کند. و هر کس باید خود را مسؤول بداند.

قسمت دیگر از نگاه مشارکت؛ ناحیه‌های کابل باید دوباره تعریف شود. آیا این ناحیه‌ها کافی است؟ سطح دسترسی مردم به معلومات و تصمیم‌گیری به چی اندازه است؟ باید مصنویت هر ناحیه معلوم شود. طور مثال وعده ما این است که تمام نقاط غیرپلان شده، پلانی شود. این مشارکت مردم را می‌خواهد؛ چون مردم باید موافقه کنند که زمین‌های فعلی خود

^۱ ابوزید عبدالرحمن بن محمد بن خلدون حَضْرَمِي: تاریخ لیکوونکی او تولنپوه (۱۳۳۲-۱۴۰۶ ز).

را دوباره تقسیم می‌کنند و در بدل قبالة شرعی برای زیربنا، جای می‌دهند.

جایداد عرفی، مردم ما را به بینی رسانده است. اینها ناکامی پالیسی دولت است؛ مردم به دلخواه، نه سر کوه‌ها بالا می‌شوند، نه نقاط غیرپلانی می‌سازند. دولت نتوانست ده ناحیه نو ایجاد کند. در سال ۱۹۳۰ (م) کارته چهار را پلان کردیم؛ سال ۱۹۶۰ (م) کارته سه و کارته پروان و اینها را پلان کردیم و دیگر نقاط را. چرا در دهه ۲۰۰۰ ما نتوانستیم چهار ناحیه نو پلان شده را ایجاد کنیم؟ خوب ضرورت به تفکر می‌خواهد؛ جمع شدن می‌خواهد. بنابراین در بخش نواحی دوباره باید فکر کنیم که ظرفیت‌ها و صلاحیت‌های نواحی چه باشد تا یک رقابت مشروع به وجود بیاید. از طرف دیگر باید یک میکانیزم انتقال امکانات از نواحی معتبر به نواحی غریب صورت بگیرد تا عدالت در داخل شهر تأمین شود.

سوم - شاروالی است. من موافق هستم که ولسوالی‌ها در داخل شهر بیایند به شرطی که ما بتوانیم نواحی را به صورت درست تعریف کنیم. اما من می‌خواهم یک قدم پیش‌تر بروم. امروز کابل، از پروان، از کاپیسا، از میدان وردک و لوگر جدا نیست. بنابراین یک ساحه متروپولیتن^۱ وسیع‌تر هم کار داریم تا در بین اینها انسجام بیاید؛ چون زندگی در این ولایات، به صورت اساسی با کابل ارتباط دارد و آینده کابل نیز به اینها تعلق دارد. ما نفوس تمام مملکت را نمی‌توانیم در کابل جذب کنیم، باید نفوس پس تیت [=پراکنده] شود.

از این جهت ما به پلان‌گذاری اساسی ضرورت داریم، که (محل) کار باید در کجا باشد و چه طور نزدیک کار، محل‌های رهائشی باشد. از این خاطر است که برای تان پیشنهاد می‌کنم که ولایات را هم مد نظر بگیرید. ضرور نیست واحد اداری باشد، اما من عقیده دارم ضرور است که واحد پلان‌گذاری، باشد.

در اینجاست که یکی از نکات عمده ما به عواید برمی‌گردد. هر کسی که می‌خواهد شاروال کابل شود یا هر تیمی که این را می‌خواهد؛ باید یک پلان منظم ازدیاد عواید داشته باشد.

^۱ Metropolitan: په پلازمېنې پورې تړلې سیمه. متروپولیتن (د ښارونو مور) معمولاً له یوه مرکزي او یو شمېر ساحوي ښارونو څخه جوړ شوی دی. د ښارونو مور معمولاً سیاسي، اقتصادي، سواگریز او فرهنگي اهمیت لري. د ښارونو مور په عمومي ډول ورزشي، فرهنگي، روزنيز او د تورېزم پرېمانه امکانات لري او په همدې دلیل، د نورو ښارونو او هېوادونو د مسافرنو مېلمنه پالنه کوي.

کسی در بین شما باور دارد که یک سند قباله کابل بر اساس واقعیت تثبیت شده؟ کسی در این جا هست که باور داشته باشد سندی را که برای کرایه می دهند، در محکمه ثبت می کنند و یا در خرید و فروش ثبت می شود، واقعیت بازار را نشان می دهد؟ اگر کسی وجود دارد لطفاً مرا بگوید؛ اگر وجود ندارد معنایش چیست؟ ما میلیون ها دالر عواید را از دست می دهیم به خاطر اینکه اسناد به صورت درست نمی آیند. بنابراین در شکل ایجاد عواید ما، باید تغییرات اساسی بیاید.

من حاضر نیستم به هیچ شهر افغانستان منابع (تخصیص) بدهم، تا زمانی که اول پلان ازدیاد عواید نداشته باشد؛ و (در این بخش) از کابل تقاضای بسیار زیاد داریم. برای حفظ و مراقبت زیربنای کابل و امکانات وسیع، از یک طرف سهم گیری مردم به کار است و از طرف دیگر ازدیاد عواید. ازدیاد عواید، پس به شفافیت ادارات تعلق دارد. اداره باید به صورت بسیار شفاف در وبسایت ها و در گزارش های خود، به مردم کابل واضح بسازد که پولی را که آنان می دهند، مصرف می شود و به صورت اساسی و با حسابدگی مصرف می شود. در این چارچوب ما می توانیم این شهر را جمع کنیم و شهر از همه ی ما و شما باشد.

تنظیف، مسأله ی اصلی است. امروز این شهر را ما از خود نمی دانیم. مهم ترین مسأله اش این است که خانه ی خود را به نهایت پاک نگاه می کنیم؛ کثافت را می کشیم و در پهلوی دیوار خود می اندازیم. چون گذاشتیم که کوه ها غیر پلان گذاری (ساخته) شود حال تمام کثافات پس پایین می آید!

خوشبختی در چیست؟ خوشبختی در این است که مشکلات کابل مشکلاتی نیست که قبلاً شهرهای عمده با آن مصادف نبوده باشد. ۴۰ سال پیش «انقره»^۱ عین مشکلات کابل را داشت. مثال های بسیار زنده و واضح وجود دارد. سنگاپور ۶۰ سال پیش، انقره ۴۰ سال پیش و نقاط دیگر در امریکای لاتین. (تجارب) هر کدام از اینها می تواند وسیله ای باشد که یکی از مشکلات بنیادی کابل حل شود. توقع من از نسل جدید ما، از تمام جامعه مدنی ما و از تمام شهروندان ما این است که تجارب را با هم یکجای کنیم تا بتوانیم این شهر را واقعاً از خود بسازیم و همه مشترکاً نسبت به آن مسؤول باشیم.

^۱ Ankara: د ترکیې د پلازمېنې د ښارونو نوي کولو پروگرامونه په اتيايمه ميلادي پېړۍ کې پيل شوي دي. انقره د چټک پرمختگ او وده کونکو لسو ښارونو له ډلې ده. (د بروکېنگ مؤسسې څېړنې - ۲۰۱۲ ز)

د کابل ښاروال د ټاکلو طرز، ښاري نظم، ساتنې او څارنې او ښاري ماسټر پلان گډه ناسته | ۷۵

د لمونځ وخت دی، زه بیا هم له ټولو څخه مننه کوم، زما ژمنه در سره دا ده چې زه نه غواړم زما صلاحیتونه ډېر شي؛ زه غواړم چې زما صلاحیتونه کم شي، زه غواړم چې زما صلاحیتونه د قانون په اساس کم شي، زه غواړم د کابل د ښاريانو صلاحیتونه ډېر شي، زما صلاحیتونه کم شي؛ ځکه هر څومره چې د کابل ښاريانو صلاحیت ډېر شي او مسوولیت یې ډېر شي په هماغه اندازه بوج کمېږي نو په گډه؛ اما بله خواته یې دا ده چې زه باید نظارت وکړم. هره ژمنه چې موږ سره کېږي باید نظارت یې وشي. نو عملي کارونه غواړو، داسې وړاندیزونه نه غواړو چې په خبرو کې ډېر خواږه وي او عمل و نه لري؛ ځکه باید عملي امکانات وښوو او خبره په دې کې ده چې عملي امکانات زموږ په ابتکار راځي، اول ما ته وښایاست چې له اوسنیو امکاناتو نه څنګه بهتره استفاده کېږي دا زموږ او ستاسو په لاس کې ده.

ترافیک د کابل کومه معما نده او معجزه نه غواړي؛ تحقیق غواړي، دقت غواړي او حل کول غواړي. نن سهار خلک د شکایت لپاره را ته راغلی وو زه خو د شکایت تیلیفون لرم، اجاره پیاده روها را در یک نقطه کابل برای من تشریح کردند. صدها هزار افغانی روزانه در اجاره این پیاده روها دست به دست می شود. من از مردم کابل درخواست می کنم که تمام این اسناد را همین رقم به من روان کنید؛ [د حاضرینو چکچکې] مردم می فهمند که چه می گذرد. بیاید که یک قرارداد واضح شفافیت داشته باشیم تا این مسایل را حل کنیم. به خاطر این که پیاده روها اجاره داده می شود، ترافیک بند می ماند؛ یکی به دیگری بسته است.

نو زه غواړم له ټولو څخه مننه وکړم، چې تشریف مو راوړ، وړاندیز مې دا دی چې تاسې په عملي توګه بېرته کېنئ، جلسې منسجمې کړئ، په منسجمو وړاندیزونو راشئ، هر وخت چې تیار اوسئ ماته وویاست، زه مو په خدمت کې یم، چې نور اقدامات وکړو، سمه ده؟!

مننه! کور مو ودان. به خیر باشید، شامتان به خیر!

د ترکیې له جمهوررئیس سره گډ مطبوعاتي کنفرانس

کابل | ۲۶ تله ۱۳۹۳ | ۱۸ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

بهرنی سیاست - اقتصاد

د وینا عمده محورونه:

- د بیارغاونې، امنیت، پوهنې او روغتیا په برخو کې د ترکیې همکاري
- د دواړو جمهوررئیسانو د غونډې بحثونه

غورچاڼ:

افغانستان او ترکیه ژورې اړیکې لري، چې رېښې یې د دواړو هېوادونو تاریخ ته رسېږي. ترکیې له افغانستان سره په مختلفو برخو کې هر اړخیزې مرستې کړې دي. د دواړو جمهوررئیسانو په لیدنه کې، په اسلامي نړۍ کې د هوسا اقتصاد او ډیموکراسۍ د تحکیم، افغانستان ته د ترکیې دولت د اصلاحاتي تجربو لېږد، په استانبول پروسه کې ددې هېواد دوامداره هڅې او د آسیا څلورلارې په توګه د افغانستان د بدلولو او د لاجوردو لارې جوړولو په تړاو د ترکیې په رول بحث وشو. ترکیې د اوسپنیزې کرنې په جوړولو، د علي آباد روغتون په بیارغاونې، په کابل کې د مولانا جلال الدین محمد بلخي پوهنتون جوړولو په برخه کې مرسته کړې ده. همداراز د کرنې، کانونو، ترانسپورت، ودانۍ جوړولو او د کوچنیو او منځنیو شرکتونو د تقویت په مختلفو برخو کې د هر اړخیزو همکاريو د دوام لپاره د دواړو هېوادونو ترمنځ هوکړه لیکونه لاسلیک شوي دي.

د جمهوررئیس غني وينا:

د لوی او بښونکي څښتن په نامه!

ما ته د لوی وياړ ځای دی چې نن اولين جمهوررئیس چې له انتخاباتو نه وروسته افغانستان ته تشریف راوړي؛ زموږ خوږ وروږ د ترکیې رئیس جمهور جلال مآب اردوغان دی، به افغانستان خوش آمدید!

جلالت مآب رئیس جمهور! افغانستان همیشه خانه‌ی دوستان است. همیشه سرچشم‌های ما بیاید و همچنین به همراهانتان که هیئت عالی رتبه ترکیه است، وزرا، وکلا و اشخاص برجسته، خوش آمدید می‌گوییم.

ما علایق عمیقی به همدیگر داریم. مولانا در بلخ تولد شد و در قونیه مدفون است. جای افتخار است که یکی از اولین پروژه‌های احیای تاریخی، مدرسه‌ای خواهد بود که بهاء‌الدین ولد، پدر مولانا، در آن تدریس می‌کرد و جلال مآب شما ترمیمش می‌کنید.

مناسبات ما در طول قرون، حسنه بوده و برای همیشه در قرن‌های آینده، حسنه خواهد ماند. دولت جمهوری ترکیه در طول قرن ۲۰ و مخصوصاً در ابتدای قرن ۲۱ - که افغانستان فصل نو تاریخ خود را شروع کرد - به ما کمک‌های همه‌جانبه کرده است. در ساحه امنیت دومین قوماندان قوای آیساف، یک جنرال ترکی بود. خدمات افسرهای ترکی در طول تاریخ و فعلاً در تربیه‌ی اردو و پولیس ملی مورد امتنان و سپاس ماست. در معارف، برای تقویه سرمایه بشری افغانستان، ترکیه قدم‌های بزرگی برداشته است. امروز به خاطر توجه شخص جلال مآب شما، هزارها افغان در پوهنتون‌های ترکیه درس می‌خوانند. ما منتظر این هستیم که این جوان‌ها، رهبرهای آینده افغانستان و مدیرهای پروژه‌های بزرگ ما باشند و افغانستان را به رفاه و ثبات برسانند. در بخش صحت و هم در بخش ساختن مکاتب، دولت برادر ما، با ما همکاری‌های زیادی کردند.

امروز صحبت ما همه‌جانبه بود و من نسبت به آن تشکر می‌کنم. صحبت ما در چهار بعد تمرکز داشت:

یک - حالت دنیای اسلام و نقش ترکیه در ایجاد تحکیم دموکراسی و یک اقتصاد مرفه. ترکیه، امروز در دنیای اسلام مثال ثبات و رفاه است که در آن اصلاحات گسترده با تعهد

د ترکیبی له جمهوررئیس سره گډ مطبوعاتي کنفرانس | ۲۹

همه‌جانبه، موجب رفاه اقتصادی، ثبات سیاسی و تحکیم دموکراسی شده است و افغانستان امیدوار است که فصل نوی را با تحکیم دموکراسی و اقتصاد مرفه در خاک ما شروع کند.

(دوم) - تأکید ما سر این بود که چه طور ما از درس‌های اصلاحاتی که تحت سیاست مدبرانه جناب اردوغان^۱ و همکاران‌شان صورت گرفته، استفاده کنیم. بناءً به موافقه رسیدیم که کابینه با کابینه، اداره با اداره و افراد خبره با خبره، شیوه همکاری مشترکی را ایجاد کنیم، در تمام این ساحات از تجارب بیاموزیم و درس‌هایی را که نتیجه داده، پیاده کنیم.

سوم - پروسه قلب آسیا و تلاش‌های دوام‌دار دولت برادر ترکیه برای ایجاد صلح و ثبات در منطقه است. ما از نقش سازنده دولت برادر ما، ترکیه، در ایجاد فضای ثبات و صلح در منطقه - مخصوصاً با نقش سازنده‌ای که پاکستان ان‌شاءالله تعالی ایفا خواهد کرد - استقبال می‌کنیم و امیدوار هستیم پروسه‌ای را که شروع کرده بودیم، بتوانیم دوام بدهیم؛ به تدریج، اما به صورت اساسی و با دستاوردهای مشخص.

چهارم - بخشی از ملاقات و بحث‌های ما، متمرکز سر مناسبات دوجانبه بود. نکته اول برای ما به حیث یک مملکت که در قلب آسیا و محاط به خشکه هستیم، این است که چه طور به «چهارراه آسیا» و یک پل خشک مبدل شویم.

در این جهت جلالت‌مآب رئیس‌جمهور (ترکیه) همکاری خواهد کرد که افغانستان از راه ترکمنستان و بحیره کسپین به ترکیه وصل شود و زمینه همکاری همه‌جانبه به خاطر «راه لاجورد» فراهم شود.

همچنین در ایجاد خط آهنی که در چارچوب (سازمان) ایکو^۲ زیر پلان است، همکاری اینها وجود خواهد داشت تا ما بتوانیم به صورت همه‌جانبه راه‌های ترانزیتی خود را استحکام بخشیم. همچنین در ایجاد مدیریت هوایی ما و موارد دیگر ترانسپورتنی، دولت ترکیه همکاری خود را وسیع‌تر خواهد کرد.

^۱ Recep Tayyip Erdogan: د ترکیبی جمهوریت پخوانی لومړی وزیر، رجب طیب اردوغان (۲۰۰۳-۲۰۱۴)، چې د ۲۰۱۴ اگست په ۲۸ دې هېواد د جمهوررئیس په توگه وټاکل شو.

^۲ Economic Cooperation Organization (ECO).

خاصاً جای خوشی است که امروز جلالت مآب اردوغان اسکیج‌های شفاخانه علی آباد را که بار اول با کمک پروفیسور ریفکی ساخته شده بود، به ما نشان دادند. در اول بهار سال آینده شفاخانه علی آباد با کمک جمهوری ترکیه به یک مرکز مجهز و همه‌جانبه مبدل خواهد شد و همچنین تعمیر تاریخی اش احیا می‌گردد.

ما خاصاً جای افتخار داریم که جلالت مآب اردوغان در اعمار پوهنتون «مولانا جلال‌الدین محمد بلخی رومی» در کابل اقدام خواهد کرد. دولت افغانستان زمین لازم و وافر را در اختیار این پوهنتون قرار خواهد داد. این پوهنتون نمونه همکاری دوام‌دار ما خواهد بود.

علاوه بر این ما به موافقه رسیدیم که بر اساس موافقت‌نامه‌ای که امروز ما شرف امضایش را داشتیم، در ساحه‌های اقتصادی به همکاری همه‌جانبه پردازیم. این (موافقت‌نامه) ساحه زراعت، معادن، ترانسپورت، ساختمان و مخصوصاً تقویه‌ی شرکت‌های کوچک و متوسط را در بر خواهد گرفت. برای شیوه‌ی عملی این (موافقت‌نامه)، ما به سطح وزرا کمیسیون‌هایی خواهیم داشت و به سطح رؤسای جمهور، سالانه جلسه‌های تعقیبی خواهیم داشت.

من می‌خواهم به نمایندگی از مردم افغانستان، امروز از تشریف‌آوری‌شان ابراز امتنان کنم و از این جهت بود که من شرف این را داشتم که مدال امیر امان‌الله خان را که عالی‌ترین مدال ملکی افغانستان است، خدمت‌شان ارائه کنم.

[د جمهوری رئیس اردوغان ته خطاب:] تشکر از نقش رهبری که در جهان اسلام، در ترکیه، در شرق میانه و به سطح بین‌المللی ایفا کردید! تشکر از دوستی‌تان با دولت و مردم افغانستان! اجازه بدهید که سلام‌های بسیار گرم جلالت مآب حامد کرزی رئیس جمهور (سابق) ما که بار اول توانست قدرت را بر اساس آرای مردم از یک رئیس جمهور منتخب به رئیس جمهور منتخب دیگر انتقال بدهد، خدمت شما اظهار کنم. آنها هم شما را دوست دایمی افغانستان می‌دانند و من شیوه‌ای را که ایشان آغاز کردند، دوام خواهم داد.

من الله التوفیق.

په شينخوا پوهنتون کې د جمهوررئيس محمد اشرف غني وينا^۱

بيجينگ - چين | ۷ لړم ۱۳۹۳ | ۲۹ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

بهرنی سیاست - اقتصاد

د وينا عمده محورونه:

- د ابرېنمو لار
- سيمه یيزه همپالنه او د هغه ځنډونه
- د ابرېنمو لار او نړيوالتوب
- د آسيا په زړه کې د افغانستان رول

غورچاڼي:

اقتصادي، سياسي او فرهنگي همپالنې، په اروپا کې بياخلي جگړه غیر ممکنه کړه؛ خو د آسيا اوږده جگړه لا هم دوام لري. په راتلونکو پنځوسو کلونو کې په قاره يي همپالنې تمرکز کولای شي په آسيا کې قاره يي اقتصاد رامنځته کړي. ددې همپالنې پر وړاندې ۷ ځنډونه شته دي. په همپالنې کې د سويلي آسيا کمزوري؛ په آسيا کې د انرژۍ يو ځای کولو مارکېټ نشتوالی؛ پراخو زېربناوو ته د چين، هند او روسيې اړتيا؛ کافي اومه توکو ته د چين نه لاسرسی؛ د خلکو د مالکيت په حقونو کې محدوديت؛ د چاپېريال ساتنې ستونزو حل ته کمه لېوالتيا؛ او ښاري کېدو ته د خلکو پراخه راماتېدنه، هغه ځنډونه دي، چې په پراخې او هر اړخيزې همکارۍ کېدای شي

^۱ Xinhua University: د چين په سيچوان ايالت کې شينخوا پوهنتون.

په آسيا کې له منځه يوړل شي. په دې منځ کې د ابرېنمو لارې رول نه هېرېدونکی دی. د ابرېنمو لارې په مطالعې سره مور کولای شو ومومو، چې څه ډول کولای شو له «نړيوالتوب» سره اړيکه ټينگه کړو. د ابرېنمو لار، پرمختللی مالي سيستم او همدا راز د شخړو د حل سيستم پاتې شوی دی؛ ددې لارې په اوږدو کې کليدي او محوري بناړونه او پرمختللي چينايي شبکې موجودې وې، چې مور يې سره يو ځای کولو؛ له يو بل سره تړلې ترانسپورتي شبکه او د حاکم محوري سوداګرۍ فرهنگ، ددې لارې له نورو ځانګړنو څخه دي. په واقعيت کې د ابرېنمو زړې لارې، خپل وارثين د اړيکو ټينګولو او شبکو جوړولو وړ ګرځولي دي. په نړيوالتوب کې هم تمرکز پر شبکو دی او افراد هم د شبکو پر مټ له يو بل سره يو ځای کېږي. بايد يادونه وشي، چې جګړه او شخړې زموږ د يو ځای کېدنې استازولي نشي کولای، بلکې په چين کې زموږ څلور زره افغان سوداګرو زموږ د يو ځای کېدو استازولي کړې ده. اړتيا ده، چې له طرحې واقعيت ته ارتقا وکړو، برخه وال وپېژنو او خپلې شتمنۍ وارزوو. د محدوديتونو پېژندل د کار بله برخه ده؛ د آسيا رهبران بايد د يو ځای کېدنې تر ليدلوري لاندې يو ځای شي او غير فزيکي خنډونه له منځه يوسي. همدا راز زموږ د افکارو د لوري بدلولو لپاره علم ته د لاسرسي له لارې سيمه ييزې، قاره يي او نړيوالې همکارۍ ته پراختيا ورکړو؛ د حکومتوالۍ په چوکاټ کې هم داسې قوانينو ته لاسرسی ومومو، چې فزيکي زبرېناوې او سياسي اراده رامنځته کړي. د څو اړخيزه ائتلاف جوړولو لپاره سياسي ارادې ته اړتيا ده، څو وکولای شو خپل خوبونه رښتينې کړو. د چين سويل کې اقتصادي نوښتونه، د سنګاپور اقتصادي پرمختګ، د ماليزيا ۲۰/۲۰ ليدلوری او د ابوظبي خپلواک صندوق ته په کتو کولای شو ومومو، چې افغانستان هم ددې وړتيا لري، څو د اسيا زړه د څلورلارې په توګه ظهور وکړي. يوويشتمه پېړۍ زموږ لپاره د نوې يو ځای کېدنې پېړۍ ده، ځکه چې مور اوسمهال د ليدلوري، ارادې او سرچينو لرونکي يوو. دې اهدافو ته د رسېدو لپاره مور اوسپنيزو کرښو ته اړتيا لرو، څو خپلې سرچينې شريکې کړو. مور ټولو ګاونډيانو ته اوبه برابرې او د انرژۍ د سوداګرۍ مرکز به يوو. د افغانستان په تړاو ذهنيت بايد بدلون ومومي او دې هېواد ته بايد د نويو اقتصادي فعاليتونو، د سيمه ييزو مخابراتي همکاريو او مالي راکړې ورکړې د مرکز په سترګه وکتل شي. مور پخپلې جغرافيه کې له تمرکز څخه بيلوو او په راتلونکي کې خپلو منرالي سرچينو ته پام زياتوو او په دې لاره کې کولای شو له چين سره د يوه ستراتيژيک همکار په توګه لنډمهالي، منځمهالي او اوږدمهالي څرګونه ترسيم کړو. د ابرېنمو نورې لارې په جوړولو به «د ابرېنمو لارې کمربند» په واقعيت بدل شي، چې د سيمې د تحول په برخه کې به بنسټيز ګامونه وي.

د جمهوررئيس غني د وينا ژباړه:

د بښوونکي او مهربانه خدای په نامه.

محترم چن^۱، د پوهنتون ښاغلو غړو، محصلينو!

له محصلينو سره وخت تېرول تل خوښي بښوونکی وي. يو څه وخت په تدریس بوخت وم،

^۱Chen Jining: د شينها پوهنتون رئيس (د ۲۰۱۲ فبروري - د ۲۰۱۵ جنوري).

په شينخوا پوهنتون کې د جمهوررئيس محمد اشرف غني وينا | ۸۳

ومې مونده، چې تر تدریس جمهوررئيس کېدل په څلونو ساده کار دی؛ په همدې اساس هیله لرم له ما سره گوزاره وکړئ! [د جمهوررئيس او حاضرینو خندا]، ما ډېر وخت تدریس کړی دی.

هغه بحث چې غواړم په اړه یې خبرې وکړم، «د آسیا قاره یي همپالنه» او په دې نږدې رامنځته کېدونکې همپالنه کې د «ورېنمو لارې» رول دی.

اروپا او اسیا پنځه سوه کاله په جگړه کې ښکېل وو. مور په نوولسمه او د شلمې پېړۍ په لومړنۍ نیمايي کې د دوو اوږدو جگړو شاهدان وو؛ د اروپا اوږده جگړه چې له دویمې نړیوالې جگړې سره یو ځای پای ته ورسېده او د آسیا اوږده جگړه، چې متأسفانه تر اوسه هم دوام لري.

د شلمې پېړۍ په دویمه نیمايي کې، مور د جگړې په میدان کې د آسیا قارې په ځانگړي ډول د ختیځې آسیا د بدلېدو شاهدان وو. په همدې ترتیب لیدل کېږي، چې د شلمې او یوویشتمې پېړۍ لومړۍ لسيزه کې «لویدیځه آسیا» هم د جگړې ډگر دی. د اروپا جگړه له یوې معقولې پایلې سره پای ته ورسېده؛ په لومړیو کې «د آسیا د ډبرو سکرو او فولادو سازمان»^۱ جوړ شو او له هغه وروسته «د اروپا په جامعي»^۲ او په پای کې په «اروپایي ټولني»^۳ بدل شو. جگړه په اروپا کې - د اوکراین په څېر په مقطعي ډول نه - نن ورځ ناممکنه ده؛ دا ځکه چې اقتصادي، سیاسي او فرهنگي همپالنه په یوه کتار کې ځای لري.

که راتلونکو پنځوسو کلونو ته پام وکړو، څه، څه به ووینو؟ له یوې مفکورې په یوه قاره یي اقتصاد د آسیا بدلېدل!

خوشبختانه، یوویستمه پېړۍ به یوه داسې پېړۍ وي، چې په هغه کې به په عمومي ډول د آسیا قاره او په ځانگړي ډول چین او هند - له ۱۶ تر ۱۸ پېړۍ د نړۍ دوه قدرتونو - به بیا د نړۍ د اقتصاد مرکز وگرځي. په راتلونکو شلو کلونو کې به له امکانه لرې نه وي، چې د نړۍ د اقتصاد څلوېښت سلنه خرڅ به د چین او هند له لوري وخرخول شي. له همدې اړخه باید د آسیا په

^۱European Coal and Steel Community

^۲The European Community

^۳The European Union

قاره يي همپالنې په دقت سره تمرکز وشي. دلته د بېلگې په توگه د امريکا متحده ايالتونو نوم يادولی شو. دقيقاً ۱۸۶۹ ز کال و، چې د امريکا جغرافيايي ماهيت او يو سياسي سازمان په قاره يي اقتصاد بدل شو و، چې د هغه کليدي عامل اوسپنيزه کرښه وه. د متحده ايالتونو قاره يي اوسپنيزه کرښه د اتلانتيک او ارام سمندر د نښلېدو لامل وگرځېده. هماغه کال، د سوئيس کانال کار پای ته ورسېد، په دې اساس يوه نړيواله همپالنه، چې د يو لړ تعاملاتو لامل گرځېده، ترسره شوه او زموږ لپاره يې د شلمې پېړۍ (اقتصادي) تحرک رامنځته کړ.

نن، بايد په ياد راوړو، چې څه ډول کولای شوو آسيا له يو لړ متفاوت دولتي اقتصاد او جغرافيايي فضاوو څخه د قاره يي همپالنې اقتصاد پر لور بوځو. د آسيا قاره به د نړۍ د اقتصادي ثقل په مرکز^۱ بدله شي او په ورته مهال به دغه قاره د يوې ډلې فرهنگونو د مرکز په توگه، چې زموږ د لرغونو تمدنونو د (ميراث په توگه) پرېښي، وپېژندل شي.

د ابرېښمو لار به په دې بهير کوم ځای ولري او افغانستان بايد په دې برخه کې څه کار ترسره کړي؟ په لومړي گام کې، د موضوع د درک لپاره موږ بايد له هغو خنډونو خبر شوو، چې د آسيا د همپالنې پر وړاندې پراته دي. په همدې اساس ددې همپالنې پر وړاندې ۷ کليدي خنډونه کوم دي؟

لومړۍ - سويلي آسيا لا تراوسه هم د نړۍ يو له کمو همپالو سيمو ده. د ختيځې آسيا داخلي همپالنه، چې د حکومتونو ترمنځ د سوداگرۍ او نښلونې له لارې ارزول شوې، په چټکۍ د ترسره کېدو په حال کې ده. خو سويلي آسيا اوس هم د همپالنې په برخه کې له کمزورو سيمو ده، چې د هغه رېښه د پاکستان او هند ترمنځ ستونزو ته ورگرځي.

دويم - ختيځه او سويلي آسيا د انرژۍ اصلي واردوونکي دي. د مرکزي آسيا له انرژۍ پرته، چې له سويلي او ختيځې آسيا سره د نښلېدو په حال کې ده، اړتيا وړ تحرک امکان نه لري، ځکه انرژي پخپله د نورو زېربناوو زېربنا ده. په دې وروستيو کې د روسيې او چين ترمنځ د گازو په نلليکې څلويښت ميليارد ډالري هوکړه په دې برخه کې د ډېر مهم انکشاف ښودنه کوي. د ترکمنستان له لوري وړانديز شوې نلليکه، چې د افغانستان له لارې به پاکستان او هند ته لېږدول کېږي، د تاريخ د بدلون راتلونکې مهمه نقطه وي. په آسيا کې د انرژۍ له يوه

^۱ Economic gravity

همپاله مارکېټ پرته به زموږ مجموعي پرمختگ کموالی ومومي يا به له ستونزو سره مخ شي. درېيم - چين، هند او روسيه هر يو پخپل وار په قاره يي کچه خپل اقتصاد لري، خو په ورته مهال هر يو پراخو زېربناوو ته اړتيا لري. کله چې د زېربنا کومه برخه جوړېږي، د آسيا د همپالنې پر لور يو بل گام اخيستل کېږي. کولای شو ووايو، چې ځينې مهال يوه ملي پروژه په لږو هڅو هم کېدای شي په يوې سيمه ييزې پروژې بدله شي او هغه څه چې موږ ورته اړتيا لرو دا ده، چې زموږ د گازو لېږد ليدلوری له ملي محدود او سيمه ييز ليدلوري نړيوال (ليد لوري) ته بدلوي، هغسې چې د پنځوس کيلومتره اوسپنيزې کرښې يا لويې لارې زياتول د همپالنې د پرمختگ لامل گرځي. له بل لوري بايد پلان جوړونه له ملي او سيمه ييزې کچې نړيوالې او زېربنايي کچې ته ولېږدول شي.

څلورم - د انگلستان په څېر چين ته هم د نوولسمې پېړۍ د «نړۍ کارخانې» په سترگه کتل کېږي، خو دغه کارخانه اومه توکو، فولاد، ډبرو سکرو، اوسپنې او هر هغه څه ته چې د نړۍ په کچه د تصور وړ دي، اړتيا لري او همدلته ده، چې د افغانستان خبره راپورته کېږي. بايد ووايم، چې موږ د معدني موادو دېرش سلنه ذخيره ته، چې له يوه تر درې تریليون ډالر ارزښت لري، لاسرسی لرو. ددې کارخانې لازمو موادو برابرولو لپاره د يووېشتمې پېړۍ د ارزښت کړۍ لازمي دي او له يووېشتمې پېړۍ پرته د ارزښت کړۍ او اړيکو ته پام په کار دی، چې هغه ته د نه لاسرسي له وجې به يادې کارخانې او سيمه هم له رکود سره مخ شي. زه د جمهوررئيس «شي»^۱ د ليدلوري، چې په سيمه کې يې د چين پرمختگ ته زمينه برابره کړې، ستاينه کوم. موږ ټول بايد په دې موضوع فکر وکړو، چې د چين پرمختگ نه يوازې د چين پرمختگ دی، بلکې د سيمې د پرمختگ لامل گرځېدلای شي.

پنځم - د آسيا ډېری نفوس اوس هم په بېوزلۍ کې ژوند کوي او زموږ په ډېر پرمختگ سر بېره هم موږ لا تر اوسه يوه داسې قاره يوو، چې د نړۍ مطلق بېوزله اکثريت په کې ژوند کوي. بنسټيزه موضوع دا ده، چې زموږ د هېواد ډېری خلک لا تر اوسه مالکيت ته د لاسرسي حق نه لري، يا دغه لاسرسی په کمزورې کچه پاتې دی. د مالکيت حقونو ته د لاسرسي نشتوالی له وجې به - چې البته چين په دې برخه کې لوی گامونه پورته کړي دي - د آسيا ذاتي تحرک،

^۱ Xin Jinping: د چين جمهوريت جمهوررئيس.

له محدود دیتونو سره مخ شي. د آسیا تشبثاتي انرژي ساری نه لري، خو د مالکیت حقونو ته د (لاسرسی) پر وړاندې پام وړ خنډونه موجود دي.

شپږم - چاپیریال پخپل وار یو گواښ دی. هر کله چې د نړۍ چاپیریالي بېلگې بدلون مومي، مور د (منفي) اغېزو له گواښ سره مخ کېږو. سېلابونه، زلزلې او طبعي پېښې هغه خطرونه دي، چې تل ورسره د آسیا قاره له گواښونو سره مخ ده، خو (ددې ستونز حل) ته لېوالتیا کمه ده. دا مسأله د کاربن د آزادېدو په برخه کې هم صدق کوي. په همدې اساس، مور باید د چاپیریال ساتنې په برخه کې له یو بل سره همکار و او سو او احتمال لري هغه څه، چې «د ډبرو سکرو او فولادو ټولنې» اروپا ته برابر کړي، چاپیریال ساتنه یې مور ته برابر کړي. د چاپیریال آفتونه سرحدونو ته احترام نه ساتي؛ په همدې اساس باید هغه ته په نړیواله کچه او په ورته مهال اغېزناکه رسېدنه وشي.

اووم - که تاسو د چین په تړاو د پرل پاک^۱ «ښه خاوره» کتاب ولولئ، دا کتاب د کلیو نفوس تشریح کوي. هغه تصویر، چې د آسیا په اړه زموږ په ذهن کې شته، هماغه د کلیوالي ټولنې تصویر دی، خو آسیا د بدلېدو په حال کې ده، چې تر ډېره یوه ښاري ټولنه جوړوي. هر کال، په چین کې یو میلیون ښاریانو ته ښارونه جوړېږي، چې دا ښاري تحرک پخپل ذات کې هم فرصتونه او هم ستونزې رامنځته کوي.

که چېرې دغه یاد شوي اووه خنډونه سره یو ځای کړو، یوې ساده پایلې ته رسېږو؛ د آسیا په کچه د پراخې همکارۍ د نشتوالي له وجې، نشو کولای په ملي کچه اقدامات وکړو او خنډونه او ستونزې له منځه یوسو. یعنې، آسیایي همپالنه د نړیوالتوب پر ضد نه ده، بلکې د همکاريو یوه شبکه ده، ځکه چې ډېری دغه مسایل په نړیواله کچه همکاريو ته اړتیا لري.

اوس، هغه څه چې د ابرېښمو لار کولای شي ترسره یې کړي، څه دي؟ ولې باید د چین له جمهوررئيس نیولې د افغانستان تر جمهوررئيس پورې په دې تړاو خبرې وکړي؟ د لا زیات وضاحت لپاره، اجازه راکړئ په پیل کې د ابرېښمو د پخوانۍ لارې په تړاو معلومات ورکړم. باید ووايم، چې د نورو ډگرونو ترڅنګ زه یو تاریخپوه هم یم او د خپل عمر څوارلس کاله مې د پنځه سوه وروستيو کلونو پېښو په مطالعې لگولي دي. هغه تصویر چې د ابرېښمو لارې په تړاو زما په ذهن کې شته، په تدریجي ډول له نیپال څخه چین ته د کاروانونو د سلسلو

^۱ The Good Earth by Pearl S. Buck

تېرېدل دي، خو ددې تصوير تر شا پېچلې حقيقت نغښتی دی. هغه حقيقت څه دی؟

لومړی - د يو آن^۱ د واکمنې سلسلې پر مهال په چين کې کاغذي پيسې رامنځته شوې او په ټول قلمرو کې يې خپرې شوې. لومړی موضوع دا ده، چې د ابرېنمو جاده يو پرمختللی مالي سيستم و، چې د يو آن د واکمنې سلسلې پر مهال مو کولای شول له دې لارې پيسې ولېږدو، خو بدبختانه د مينگ^۲ د واکمنې سلسلې پر مهال کاغذي پيسې له منځه ولاړې. د تبادلې بيلونو^۳ د نړۍ دا برخه د زرگونه کلونو لپاره متحده کړې وه. د يوه پېچلي بانکي سيستم د موجوديت په دليل، چې ددې برخې شاملې سيمې يې له يو بل سره نښلولې وې، د فزيکي پيسو لېږد ته هېڅ اړتيا نه وه، په دې معنی چې د تبادلې بيلونه له يوې برخې تر بلې برخې پورې د اعتبار وړ وو. د ابن بطوطه^۴ د يونليکونو پر اساس، هغه مهال فارسي سندرې په گوانگ ژو^۵ ښار کې ويل کېدې. چينايي سوداگر به هم له دې سيمې تېرېدل.

دويم - د ابرېنمو لار د حقوقي شخړو سيستم درلود، چې د هغه پر مټ به يې د سوداگرو ترمنځ ستونزې حل و فصل کولې. اسلامي نړۍ کې د قوانينو يو سيستم و، چې د هغه پر اساس به منځگړتوب او پرېکړې کېدې. پردې سربېره، د سوداگرو اړوند محاکمې هم وې.

درېيم - کلیدي او مرکزي ښارونه موجود وو، چې د سوداگرۍ محورونه وو. د بېلگې په توگه کولای شو د شپاړسمې زيردیزې پېړۍ د کابل نوم ياد کړو. بابر چې په هند کې يې د مغولو امپراتورۍ بنسټ کېښود، ليکي؛ ختيځ او لويديځ، شمال او سوېل ټول له کابل سره يو ځای کېږي او سوداگر په ۲۰۰ سلنه گټې هم راضي نه دي.

څلورم - مور په شپاړسمه پېړۍ کې په کابل ښار کې ډېرو پرمختللو چينايي شبکو ته لاسرسی درلود، چې دغو شبکو له هرې خوا مور يو ځای کولو.

^۱ Yuan Dynasty: د مغولو امپراتورۍ يو جلا شوی شخص (۱۲۷۱ - ۱۳۶۸ ز).

^۲ Ming Dynasty: د لوی مينگ امپراتورۍ د يو آن مغولو د پادشاهۍ له پاشل کېدو وروسته رامنځته شوه. (۱۳۶۸ - ۱۶۴۴ ز).

^۳ Bills of exchange

^۴ Ibn Battuta

^۵ Guangzhou: د چين په سوېل کې يو ښار دی.

پنځم - د ابرېنمو لار یوه جامع ترانسپورتي شبکه وه. له شته ټولو خنډونو سره، کارواني سوداگرۍ په ډېر پرمختللي ډول د نېلوونې زمينه برابره.

شپږم - له ټولو مهم، د سوداگرۍ محوره فرهنگ موجودیت دی. د چین د چټک پرمختګ یو عامل کله چې ښاغلي دنگ ژیاو پینگ^۱ نوي معرفي کړل، چې د چینایانو تشبې انرژي ده، هېواد د تلپاتې شتمنۍ په توګه حسابېدلی شي. هغه سیمې، چې د اویا کلونو لپاره د شوروي اتحاد تر واک لاندې وې، دا وړتیا له لاسه ورکړې، خو دا باید درک شي، چې چینایان، هنديان، افغانان، پاکستانیان او ټول د تشبې فرهنگ وارثین دي. په بل عبارت، د ابرېنمو لارې را پاتې اوږدمهالی میراث د تشبې دی.

د ابرېنمو لار څه ډول له «نړیوالتوب» سره اړیکه ټینګوي؟ نړیوالتوب یوه شبکه محوره پدیده ده. د یادونې ده، چې د نړیوالتوب لومړۍ څپه په نولسمه زیږدیزه پېړۍ کې پیل شوه، چې په ۱۹۲۹ ز کال کې په ستر اقتصادي بحران سره پای ته ورسېده؛ د نړیوالتوب دویمه څپه په ۲۰۰۸ ز کال کې خپلې اوسنۍ مرحلې ته ورسېده او اوسمهال د نړیوالتوب په درېیمې څپې کې ځای لرو، چې په بله وینا «نیم نړیوالتوب»^۲ دی، دا ځکه چې دولتونه بیا ځلي دي بهیر ته ورګډ شوي دي. نړیوالتوب پر شبکې متمرکه پدیده ده او افراد د شبکو پر مټ له یو بل سره په اړیکه کې کېږي. مور، یعنې د لرغونې ابرېنمو لارې وارثین، د اړیکو په ټینګولو کې ډېر مهارت لرو. په همدې دلیل نړیوالتوب د آسیایي فرهنگ تشبې سره بشپړ مناسبت لري او باید په مناسبو سلسله مراتبو سره یو ځای شي، څو دولتي جوړښتونه په بشپړ ډول سم عمل وکړي، چې یو اساسي بنسټ ګڼل کېږي. کله چې کلیو ته د سفر پر مهال له افغانانو سره مخ کېږم، زما پوښتنه چې د نړیوالتوب فعالیت ښيي، دا ده: ستاسو څو کسه له هېواده بهر ژوند کوي او په بهر کې څو خپلوان لري؟ معمولاً ځواب راکوي، چې «له ۶۰ سلنې زیات» دي. په همدې دلیل، غواړم دې نقطې ته ستاسو توجه جلب کړم، چې د جګړې په اړه زموږ شته تصویر، له اتصال استازیتوب نشي کولای. اوسمهال، په چین کې زموږ څلور زره متشبثین شته دي او زموږ د اتصال لامل ګرځي. باید ووايم، هغوی له چین سره د افغانستان پر اتصال سربېره، د آسیا له نورو هېوادونو سره هم د هېواد د نېلوونې لامل ګرځي. د ابرېنمو نوې لار یا په بل عبارت د یوویشتمې پېړۍ د ابرېنمو لار باید دې [سیمه ییز اتصال] ته زمينه برابره

^۱ Deng Xiaoping

^۲ Semi Globalization

کړي.

مور څه ډول کولای شو په دې برخه کې مخ ته ولاړ شو؟ افغانستان له چين سره يو ځای کوم اقدامات ترسره کولای شي؟ څه ډول له نظري مرحلې د عملي مرحلې پر لوري حرکت کولای شو؟

لومړی، مور بايد اوسنی اراضي درک کړو. څه بايد وکړو؟ لومړی بايد مور برخه وال وپېژنو. د ابرېنمو لارې برخه وال څوک دي؟ برخه وال يې حکومتونه، شرکتونه، متشبثين او خلک دي. په بل عبارت، مور ټول چې په دې سالون کې حاضر يوو، د ابرېنمو لارې برخه وال يوو، ځکه زمور متقابل هوساينه په ابرېنمو لارې کې برخه وال کېدو پورې تړلې ده. له حکومت سره د حکومت، له شرکت سره د شرکت، له سوداگر سره د سوداگرو او له خلکو سره د خلکو له همکارۍ پرته، به مور د هغه د اهميت له کچې غافله شوو.

دويمه موضوع، زمور د شتمنيو ارزونه ده. د ابرېنمو لار يوه مفکوره نه ده، بلکې د يوه دوامداره عمل پروگرام دی. چين، روسيه او هند هر يو هر کال له يو تريليون ډالرو زيات پخپلو زېربناوو مصرفوي. په همدې اساس، له دې سره هممهاله، چې مور دلته خبرې کوو، د ابرېنمو لار د جوړېدو په حال کې ده. هره پانگونه، په انرژۍ د ۴۰ ميليارډ ډالري پانگونې په څېر، مور له يو بل سره نږدې کوي.

پر زېربناوو نړيواله پانگونه په راتلونکو شلو کلونو کې له ۳۶ تر ۷۰ تريليون ډالر تخمينيږي، چې ډېره برخه به يې په آسيا کې ترسره شي. خو د حکومتونو د هڅونې عمده موضوع د پانگونې لپاره نه ده، بلکې داسې شرايط بايد برابر شي، چې هغوی پانگونې ته وهڅول شي، چې دا د ټولو لوريو لپاره د نښلونې د قوي کېدو لامل گرځي.

درېيم، محدوديتونه بايد وپېژندل شي. دلته محدوديتونه دوه اړخه لري. لومړی دا چې آیا سياسي نخبه گان د اوسنی همکارۍ درک ته اړتيا لري؟ دويم، آیا اجازه ورکول کېږي، چې اوسنی زېربناوې په ډېره اغېزناکه کچه د استفادې وړ وگرځي؟

په بل عبارت؛ دوه خنډونه موجود دي:

لومړی - د آسيا ټول رهبران بايد په يوه متحد ليدلوري سره يو ځای شي.

دویم - آیا غیر فزیکي خنډونه به له منځه لري شي؟

غیر فزیکي خنډونه څه دي؟ ویزه، له اوسپنیزو کرنو استفاده او نور.

دا کار به څه پایله ولري؟ په داسې حال کې، چې په لیدلوري کې یوې سیاسي همپالنې ځای لرلی، په اوسنیو فزیکي زېربناوو، کېدای شوای اوسنی سوداګري څو برابره شوې وای. په دې برخه کې کولای شو د بېلګې په توګه د پاکستان او هند ترمنځ د سوداګرۍ یادونه وکړو. ددې دوو هېوادونو ترمنځ سوداګري اوه کاله وړاندې، له یو میلیارد ډالرو زیاته وه، خو اوسمهال ۷ میلیارد ډالرو ته ورسېږي؛ دا کچه په اسانۍ ۴۰ میلیارد ډالرو ته لوړېدای شي. د مرکزي آسیا او ګاونډیو ترمنځ یې سوداګري کېدای شي تر دې زیاتې کچې ته ورسېږي؛ په همدې اساس موږ باید پوه شو، چې سیمه د شانګهای همکاریو سازمان^۱، د مرکزي آسیا سیمو اقتصادي همکاریو سازمان^۲ او نور سازمانونه باید د خنډونو لري کولو په برخه کې ډېر رغاونکی رول ولوبوي.

همدا راز پوهه او حکومتوالۍ ته د لاسرسي په برخه کې هم محدودیتونه موجود دي.

علمي پوهه زموږ له مفکورې اخیستل شوې ده. دلته، شینخوا پوهنتون په دې برخه کې د نړۍ د یوې قوي بېلګې په توګه مطرح کېږي. موږ باید له ملي اړخه او یوازې د خپلې جغرافیې په سرحدي محدودیتونو له فکر کولو هاخوا، خپله تگلاره سیمه ییزې، قاره یي او نړیوالې همکارۍ ته واړوو.

د یوویشتمې پېړۍ په دویمه لسيزه کې، د دولت - دولت جګړه د بایللو - بایللو اصل ګڼل کېده. یوازینۍ لاره د «نسبي ګټو»^۳ شته اصل دی. په همکارۍ کې، عمده ګټې نغښتې دي؛ په مقابل کې یې جګړه ډېر زیات زیانونه لري. په همدې دلیل، زموږ فکري مرکزونه، د شینخوا پوهنتون په څېر، باید د عمل نوبت پخپل لاس کې واخلي او وښيي، چې همکارۍ څومره

^۱ Shanghai Cooperation Organization (SCO)

^۲ Central Asia Regional Economic Cooperation (CAREC)

^۳ Comparative advantage: د نسبي ګټو اصل ته وايي. د ملتونو د یوې ډلې خلکو تولید یا اقتصاد هغه مهال پرمختګ کولای شي، چې د هر جنس تولید د یوه فرد یا شرکت له لوري په داسې ډول ترسره شي، چې کم لګښت ولري. د نسبي ګټو د مفهوم پر اساس، دا چې یو هېواد خپل توکي له نورو تولیدونکو ارزانه پلوري، دغه هېواد د دغه ډول توکو په تولید کې له نسبي ګټو برخمن دی. همدا راز که دغه هېواد وکولای شي خپل اړتیا وړ توکي د نورو هېوادونو په پرتله په کم لګښت صادر کړي، په صادراتو کې به له نسبي ګټو برخمن شي.

گټې لري او څه ډول کولای شي د محصلينو له مقام څخه - د سيمې د راتلونکو رهبرانو په توگه - د همکاريو د پراختيا لپاره ملاتړ وکړي. رئيس صيب چن! هيله مند يم په دې برخه کې تاسو زيات سيمينارونه جوړ کړئ او په دې ډول د آسيا ځوان رهبران، متشبين او سياسي رهبران سره يو ځای کړئ، خو په مختلفو اړخونو غور او ارزونه وکړي.

حکومتوالی. يعنې داسې قوانينو ته لاسرسی ومومو، چې د همکارۍ ميکانيزمونو له لارې فزيکي زېربنا او سياسي اراده رامنځته کړو. د بېلگې په توگه، مور کولای شو په قاره يي کچه د شخړو د حل سيستم ولرو او مالي مسايل چې په اسانۍ له يوه تر بل هېواده د منلو وړ وي. کولای شو دا د سترو نوښتونو په توگه ياد کړو، چې امکان لرونکي دي.

وروستۍ نقطه، په فزيکي زېربناو کې خاليگاوي دي. هغه مورد، چې د ټولو پام ورته اوښتی دی. په دې برخه کې عمده خاليگاوي تر سترگو کېږي، چې کولای شو هغه په سياسي ارادې پورې وتړو. کله چې سياسي اراده او ليدلوری موجود وي، مور کولای شو يو ځای شوو او مخ پر وړاندې حرکت وکړو. دا په دې معنی ده، چې مور بايد د «ابربنمو لارې کمربند»^۱ کې د ابربنمو لارې د تحقق برخه والو څو اړخيز ائتلاف جوړ کړو، دا ځکه چې ددې څو اړخيزه برخه والو ائتلاف جوړول د خوبونو د رښتيا کېدو لامل گرځي. آیا دا يوازې يوه خيالي هيله ده؟ دا هغه پوښتنه ده، چې بايد وپوښتل شي؟! نه داسې نه ده. ولې!؟

لومړی، د چين تحول ته پام وکړئ. په ۱۹۷۹ ز کال کې کله چې د چين په سوېل کې نوي اقتصادي نوښتونه عملي شول، چا وړاندوينه کولای شوه، چې له دې وضعيت څخه راپورته شوی تحول به دوامدار وي؟ د ۱۹۹۰ لسيزې په جريان کې، کله مې چې د لويو پروژو په چوکاټ کې له چين سره د همکارۍ افتخار درلود، تل دا پوښتنه مطرح وه: آیا دوه رقمي پرمختگ به راتلونکی کال ودرېږي؟ خو چين نړۍ ته ثابته کړه، چې د ارادې، انرژۍ او نوښت په موجوديت کې، پرمختگ نشي درېدای.

دويم، د «آسيایي ډرامې»^۲ کتاب ولولئ. گنار ميردال^۳ د خپل وخت له مخکښو متخصصينو

^۱ Silk Route Belt: هغه پروگرام، چې د چين جمهوررئيس شي جينگ پينگ د ابربنمو لارې په تړاو مطرح کړی دی.

^۲ Asian Drama; An Inquiry into the Poverty of Nations

^۳ Gunnar Myrdal: سويډني اقتصاد پوه او سياستوال.

څخه و، چې د سولې نوبل جایزه یې هم اخیستې وه. پوهېږئ، چې په ۱۹۶۵ ز کال کې د سنگاپور په اړه د هغه لیدلوری څه و؟ هغه وړاندوینه کړې وه، چې د جگړو له وجې به سنگاپور وچوېږي. البته چې سنگاپور وچوېد! خو د اقتصادي پرمختګ له اړخه! [د حاضرینو خندا]

بله بېلګه مالیزیا ده. د مالیزیا پخوانی لومړی وزیر بناغلی ماهاتیر^۱ په یوه کنفرانس کې د مالایي^۲ هېواد د لومړي وزیر ترڅنګ ناست و؛ دواړه هېوادونه ډېر بېوزله وو او د مالیزیا او مالایي په منځ کې یې هېڅ توپیر نشوای کولای. دا چې د مالیزیا لومړی وزیر د سترګو یو ډاکتر و، تر ۲۰/۲۰ عنوان لاندې یوه لیدلوري سره په کنفرانس کې حاضر شو. ټولو فکر کاوه، چې ۲۰/۲۰ لیدلوری له ۲۰۲۰ کال څخه اخیستل شوی دی، خو په حقیقت کې دا معنی له بشپړ لید څخه اخیستل شوې. مالیزیا د راتلونکي پلان جوړونې په برخه کې له خپل ځان څخه نوبت ونېست و؛ اوسمهال د نړۍ هر هېواد، ښار او شرکت له ۲۰/۲۰ لیدلوري استفاده کوي.

په بل عبارت، آسیا د خپلو ستونزو د حل لپاره، له خپل ځانه لور نوبت نېستلی دی.

خلیج ته وګورئ. د خلیج حوزه نن د پیسو مرکز دی. د ابوظبی^۵ خپلواک صندوق د نړۍ په کچه د پیسو یو لوی لوبونکی دی. څه موده وړاندې، په ریاض کې وم. یوازې په ریاض ښار کې ۵۵ میلیارد سعودي ریال - یو ډالر ۱۷ ریالو سره برابر دی - مصرف شوي دي. همدا راز، ډېری له دې خبر نه دي، چې په ریاض کې د یو پر څلورمې برخې مخابراتي شبکې، له هغو شبکو زیاتې دي، چې په دویمې کې دي. په حقیقت کې مور امکانات لرو او د موجودې شتمنۍ ښه کولو لپاره باید له یو بل سره یو ځای شوو، دغه شتمنۍ باید سره یو ځای شي، له

^۱ Mahathir bin Mohamad: د مالیزیا څلورم صدراعظم (۲۰۰۳ - ۱۹۸۱ ز).

^۲ Malawi: د افریقا لویې وچې په سویل کې یو هېواد دی.

^۳ د سترګو یو ډول تېسټ دی، چې په ۲۰ فوټو کې د یو چا د سترګو د لید ځواک ارزوي.

^۴ Wawasan 2020: د ۲۰/۲۰ لیدلوری د وخت د مالیزیا صدر اعظم ماهاتیر محمد له لوري په ۱۹۹۰ ز کال کې د نوې اقتصادي پالیسي (NEP) په توګه، چې یو اوږدمهالی هدف یې درلود، معرفي شو. ددې لیدلوري پر بنسټ مالیزیا تر ۲۰۲۰ ز کال پورې له اقتصادي، سیاسي، ټولنیز، معنوي، روحي او فرهنگي اړخه په «بشپړې پراختیا موندلې هېواد» بدلېږي. د ماهاتیر محمد په وینا دې لیدلوري له عیب پرته د بشپړ لیدو ځواک له (۲۰/۲۰) څخه الهام اخیستی دی.

^۵ Abu Dhabi Sovereign Fund

هغوی استفاده وکړو او کچه يې لوړه کړو.

اوس، بېرته گرځم او د خپل هېواد، افغانستان، په اړه خبرې کوم. مور د آسيا په زړه کې ځای لرو. نور له مور پوښتي: آیا تاسو په مرکزي آسيا کې موقعیت لرئ؟ آیا تاسو په غربي آسيا کې یاست؟ آیا تاسو په سویلي آسيا کې یا په ختيځې آسيا کې یو هېواد یاست؟ زموږ ځواب، دا ټول! [خندا] مور، د آسيا د څلورو برخو ترمنځ نښلونکی محور یوو. بریتانیایي تاریخپوه آرنولد توین بی^۱، د استفادې په اړه دوه اصطلاح گانې کارولې: «څلورلارې»^۲ او «په ټپه ولاړ حالت»^۳. څلورلارې هغه ځای دی، چې هلته لیدلوري تگ راتگ کوي او په ټپه ولاړ حالت، د څلورلاري خلاف، هغه فضا ده، چې په هغه کې مطرح کېدونکی لیدلوری، بند پاتې کېږي او حرکت نشي کولای. افغانستان په مختلفو دورو کې د څلورلاري په توگه پېژندل کېده. دا زموږ لپاره د ویاړ ځای دی، چې بودېزم زموږ له لارې تاسو [چین] ته رسېدلی دی. مور د دوو چینایي زائرینو په واسطه د «بامیان» ښار - زموږ په هېواد کې د بودایي فرهنگ مرکز - په اړه په مسایلو پوه شوو، چې له هغوی پرته پرې نه پوهېدو.

د اسلام مبارک دین، یو وار بیا، مور نړیوال تمدن ته راوستو. په پنځلسمه پېړۍ کې، مور په چین کې سفارت درلود، چې زموږ په هېواد کې د هنري تحول لامل وگرځېد. د اسلامي نړۍ د ژوندیو قوي هنرمندانو له ډلې «بهزاد»^۴ دی، چې د هغه کاري سبک عثمانیان، صفویان، مغول او د ۳۰۰ کلونو لپاره د نورو پادشاهو سلسلې تر اغېزې لاندې راوستې. بهزاد چین ته راغی او ددې تعاملاتو په پایله کې د هغه د نقاشۍ سبک په پراخ ډول تغیر وکړ.

خو، څه ډول دغه څلورلارې په یوه په ټپه ولاړ حالت واوښته او په پای کې د شخړو پر یوې ساحې بدله شوه؟ د هغه دلیل غربي امپراتورۍ دي. په نولسمه پېړۍ کې، دوه امپراتورۍ یعنې بریتانیا او روسیه د غرونو د سلسلې لپاره زموږ په خاوره کې - چې مور هغه هندوکش نومو - په سیالۍ واوښتل. هندوکش د هماليا غرونو سلسله ده، چې د افغانستان په داخل کې یې امتداد موندلی او د افغانستان شمال، چې د هېواد یو پر درېیمه برخه مساحت رانغاړي، د

^۱ Arnold Joseph Toynbee: آرنولد توین بی (۱۹۸۹ - ۱۹۷۵ ز).

^۲ Roundabout

^۳ Cal-de-sac

^۴ د هراتي سبک لرونکی نقاش، کمال الدین بهزاد، (۸۳۴ - ۹۱۴ ه.ل).

افغانستان له سوېل څخه جلا کوي. په حقيقت کې، ټولې شخړې د همدې غرونو لپاره وې او هره امپراتوري په دې هڅه کې وه، چې ځانته سرحد جوړ کړي او دې غرونو ته لاسرسی ومومي.

زموږ افغانانو له تاريخ څخه دا څرگنده ده، چې زموږ هېواد ته راتلل اسانه دي، خو ترې وتل ډېر ستونزمن دي. ځکه د هغو کسانو گرم هرکلی کېږي، چې په بلنه راغلي وي، خو هغوی چې د دښمنۍ په نيت زموږ په خاوره قدم ږدي د افغانانو له مقاومت سره مخ کېږي. دا د پخوانيو دودونو او عنعناتو له وجې زموږ او د چين ترمنځ گډه وجه ده.

د غربي امپراتوريو سيالی ددې لامل شوه، چې يوه مرکزي څلورلارې پر يوې منزوي ساحې بدله شي او موږ له نړيوالو زېربناوو محروم شوو. په ۱۸۸۰ ز کال کې په يوې زماني مرحلې کې د اوسپنيزې کرنې له لارې له اروپا سره د آسيا نښلېدل امکان وړ و، خو داسې يو وخت هم و، چې هغه اوسپنيزه کرنه زموږ د خپلواکۍ له لاسه ورکولو په معنی وه؛ په همدې اساس، د وخت حاکم له دې کاره ډډه وکړه، چې په پايله کې يې د افغانستان د منزوي کېدو لامل شو او له همدې امله شلمه پېړۍ، زموږ د انزوا پېړۍ وه.

خو په مقابل کې يې، يوويشتمه پېړۍ زموږ لپاره د نوې نښلېدنې پېړۍ ده. اوس، افغانستان د ليدلوري، ارادې او سرچينو لرونکی دی، څو يو وار بيا د نښلېدو په مرکز بدل شي.

موږ په لومړيو کې د اوسپنيزې کرنې يوه سيستم ته اړتيا لرو، چې د آسيا د اوسپنيزې کرنې ټولې شبکې له يو بل سره ونښلوي؛ يعنې هماغه وړانديز چې موږ د مطالعاتو د ترسره کېدو او امکاناتو ارزونې په موخه د تخنيکي مرستو لپاره د چين دولت ته وړاندې کړ. پنځه زره کيلومتره اوسپنيزې کرنې ته د لاسرسي پر مهال به، افغانستان د نښلېدو په محور بدل شي.

موږ ددې ظرفيت لرونکي يوو. موږ به يقيناً په راتلونکو لسو کلونو کې د نړۍ د مسو او اوسپنې لوی توليدونکي وؤسو. د نړۍ کارخانه [چين] زموږ دې توليد ته اړتيا لري او د اوسپنيزې کرنې سيستم پر هغه ټينگار کوي. موږ د مرمرو کافي ډبرې لرو. د وضاحت لپاره بايد ووايم، چې زموږ د مرمرو ډبرې د ۴۰۰ کلونو لپاره د سيمې اړتياوې پوره کولای شي، خو دغه محصول ډېر دروند دی، دا چې زموږ ډبرې محصولات درانده دي، يوه نقطه مهمه ده. په همدې دليل، د اوسپنيزې کرنې شبکې له موجوديت پرته موږ پرمختگ نشو کولای.

دويم، افغانستان، له چين پرته، ټولو گاونډيانو ته اوبه برابروي، د افغانستان ټول گاونډيان زموږ

په شينخوا پوهنتون کې د جمهوررئيس محمد اشرف غني وينا | ۹۵

له اوبو په گټې اخيستو ژوند کوي او په واقعيت کې مور يوازې د خپلو اوبو له ۱۰ سلنې په پرمختللي ډول استفاده کوو. وياړم، چې د چين د اوبو او سرچينو له محترم وزير سره مې کار کړی دی. هغه مهال د ۹۰ لسيزې په منځ کې، ستاسو وزير ۸ ميليونه کارکوونکي لرل. هغه لوی خوب چې ما پخپل سر کې درلود دا و، چې يوه بشپړه ورځ د چين په لوی کانال کې بېړۍ وچلوم، چې بالاخره په ۱۹۹۲ ز کال کې وتوانېدم خپل دا خوب پوره کړم. د چيناياتو د تخيلاتو او تصوراتو د درک لپاره، له دې کانال څخه يو وار ليدنه اړينه ده. البته، ما د چين لوی دېوال هم ليدلی دی؛ يعنې د چين د سياست له دې دوو اړينو جاذبو مې ليدنه کړې ده. [خندا]

د اوبو سرچينې نه يوازې زموږ لپاره، بلکې د سيمې د راتلونکې لپاره بنسټيز او ځانگړی اهميت لري.

درېيم، پايپ لاین دی. افغانستان کافي تېل لري؛ پر دې سربېره، په هېواد کې د گازو عمده سرچينې هم د ښه کېدو په حال کې دي. پايپ لاین به د ابرېښمو نوې لارې يو له کيليدې اجزاوو څخه وي، ځکه چې گاز يوه پاکه انرژي ده او د اوبو په څېر له کيليدې ارزښت څخه برخمنه ده.

حاضر دمه، پر اوبو له کار سره زموږ د لېوالتيا دليل دا دی، چې مور تمه لرو افغانستان د انرژۍ د سوداگرۍ پر مرکز بدل شي. له بل لوري، سويلي آسيا انرژۍ ته شديدې اړتيا لري او له بل لوري مرکزي آسيا د انرژۍ يو لوی توليدونکی دی. داسې هيلې شته، چې افغانستان وکولای شي نه يوازې د خپلو اوبو له سرچينو ۲۰۰۰ ميگاواټه برېښنا توليد کړي، چې دا کار به افغانستان متحول کړي او له يو بل سره به زموږ د هېوادونو د نښلونې لامل وگرځي.

مور خپل ځان د سيمې د ترانزيتي محور په توگه هم تصور کوو. مور په دې اړه له ايراني همکارانو سره خبرې کړې دي، چې زموږ له حلقوي سرک سره په نښلېدو به، د ايران او چين ترمنځ سوداگرۍ پيل شي.

که په لنډ ډول ووايو، هغه تصوير چې د افغانستان په اړه دی ښيي، چې مور له هر چا سره

همکاری ته تیار یوو، ځکه زموږ راتلونکې، چې په هغه کې له بېوزلې خلاصون او د ځان بساینې پر لور حرکت کوو، همکاری ته اړتیا لري. موږ د خپلو ځانونو لپاره هڅه کوو، خو په هغه قیمت نه، چې گاونډیو ته مو په زیان تمامه شي. د افغانستان په اړه باید ذهنیت بدلون ومومي او دې هېواد ته باید د نویو اقتصادي فعالیتونو د مرکز په توگه وکتل شي.

په همدې اساس، هغه تصویر چې موږ د افغانستان په اړه ترسیم کړی، د سیمه ییزو مخابراتي همکاریو او همدا راز د مالي راکړې ورکړې، مرکز دی.

موږ یو انتخاب لرو؛ اوس خپل جغرافیایي موقعیت ته ارزښت ورکړو که خپلو منرالي سرچینو ته؟ هغه ځواب چې زه او همکاران مې وړاندې کوي دا دی، چې موږ لومړی غواړو په بنسټیز ډول پر خپل جغرافیایي موقعیت تمرکز وکړو. د هغه دلیل ډېر ساده دی. کانگو له سنگاپور سره پرتله کړئ. په تېرو پنځوسو کلونو کې د کانگو کورني ناخالص عواید، یوازې یو میلیارد ډالر زیاتوالی موندلی دی، په داسې حال کې، چې د سنگاپور کورني ناخالص عواید د کانگو په پرتله، ۴۴ برابره دي! سنگاپور د طبیعي منابعو له لرلو محروم دی، خو د حکومتوالۍ په برخه کې ظرفیت او بشري منابعو لرونکی دی. کانگو د طبیعي سرچینو له اړخه د ځمکې پرمخ یو له شتمنو مالداره هېوادونو دی، خو د «طبیعي منابعو له لعنت»^۱ سره مخ دی. په همدې اساس، موږ لومړی غواړو د سنگاپور په څېر شوو، چې د خپل نوبت او موقعیت پر اساس خپل ژوند ته دوام ورکړی او وروسته غواړو د چيلي یا ناروې په څېر عمل وکړو، خو زموږ طبیعي منابع نه یوازې زموږ اوسني نسل ته، بلکې د راتلونکي نسل لپاره هم گټه ورڅخه پورته شي.

اجازه راکړئ، بېرته د چین موضوع ته وگرځم. راتلونکی کال به له چین سره د دوستۍ شپېتمه کلیمه ولمانځو. موږ په دې لټه کې یوو، چې دغه نمانځغونډه په یوې فرهنگي پېښې بدله شي، یعنې له پوهنتون سره د پوهنتون اړیکه، له مسجد سره د مسجد، له عبادتځای سره د عبادتځای، خلک له خلکو سره، سوداگر له سوداګرو سره او دولت له دولت سره. په همدې اساس، زموږ خلک چې شپېته کلنه همکاري لري، کولای شي لنډ مهالې، منځمهالې او

^۱ Curse of Natural Resources: د هغو هېوادونو اقتصادي پرمختګ ته وايي، چې د پراخو طبیعي سرچینو لرونکی وي، خو د نورو هېوادونو په پرتله، هغه تناقض دی، چې د سرچینو بلا، د سرچینو لعنت یا پریمانه تناقض په نوم یادېږي. دا پدیده مختلف عوامل لري، د بېلګې په توګه په نورو اقتصادي برخو کې د رقابتي واک کموالی، د طبیعي سرچینو له برخې د پانګې فرار، د مدیریت نشتوالی او سیاسي فساد.

په شينخوا پوهنتون کې د جمهوررئيس محمد اشرف غني وينا | ۹۷

اوردمهالې هيلې ترسيم کړي.

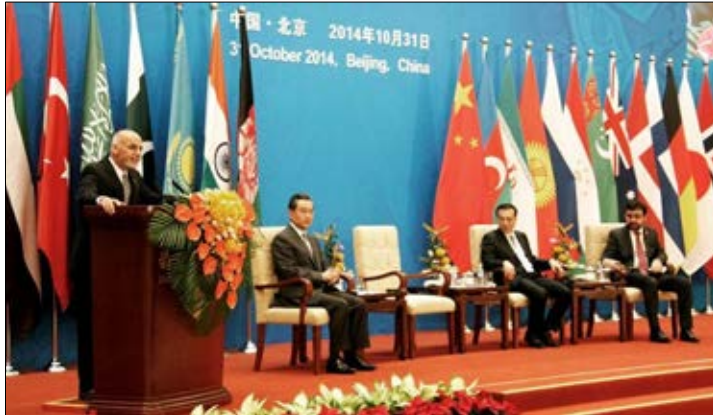
چين د افغانستان ستراتيژيک ملگری دی. دغه سفر په مختلفو برخو کې پر پخوانيو تهداونو، خو تر ډېره د اپیکو په ژوروالي او پراخوالي ولاړ دی.

د ابرېنمو نوې لارې «د ابرېنمو لارې کمربند» په جوړېدو به د سيمې د تحول په برخه کې يو بنسټيز گام په واقعيت بدل شي؛ هغه ميراث چې د دواړو هېوادونو رهبري کولای شي، پر هغه وياړ وکړي.

مننه!

د استانبول پروسي - آسيا زړه هېوادونو د بهرنيو چارو وزيرانو څلورمه غونډه

بيجينگ - چين | ۹ لړم ۱۳۹۳ | ۳۱ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

اقتصاد - حکومتوالي - امنیت - بهرني سیاست

د وينا عمده محورونه:

- د آسيا زړه په څلورلاري د افغانستان بدلېدو ظرفيت
- د سياسي لېږد بهير او د ملي وحدت حکومت جوړېدل
- له سياسي مخالفينو سره د سولې بين الافغاني خبرې اترې
- د اقتصادي لېږد بهير
- د افغانستان بهرني سیاست

غورچاڼي:

د تخريبي سیاست او جنايت يو ځای کېدل د جنايتکارو شبکو د چټکتيا او انعطاف لامل ګرځېدلی او له هغه سره مقابله د «دولتي نظام» يو ډله یيز او منسجم غبرګون ته اړتيا لري. افغانستان د واک سياسي لېږد د ملي وحدت حکومت په جوړولو سره په ښه ډول ترسره کړ او له سياسي مخالفينو سره سوله يي پخپل تر ټولو مهم لومړيتوب پېژندلې ده. خو زموږ اقتصادي لېږد له لويو ننگونو سره مخ دی. افغانستان هوډمن دی، چې له خپلو ظرفيتونو لکه موقعيت، اوبه، ځمکه، منرالي سرچينې او د خلکو تشبثاتو څخه کار واخلي. په بهرني اړخ کې، له هغه ځايه چې افغانستان د آسيا زړه او د قدرتونو او سيالو افکارو ترمنځ د تقاطع اصلي نقطه ګرځېدلې، زموږ هدف د نړيوالو اړيکو د پنځو حلقو ترمنځ د همکارۍ لپاره د مناسب بستر جوړول دي. افغانستان د سولې

پراختيا، هوساينې او د افغانستان او سيمې د ثبات په برخه کې د چين پر فعالې همکارۍ حساب کوي.

د جمهوررئيس غني د وينا ژباړه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

د چين ولسي جمهوريت صدر اعظم جلالتمآب لي، د ملگرو هېوادونو د بهرنيو چارو محترم وزيران او د پلاوو محترم رئيسان، آغلو او ښاغلو!

د خوشالۍ ځای دی، چې يو وار بيا په بيجهنگ ښار کې حضور لرم. هغه ښار چې په هغه کې د نړيوالتوب بهير له درېيمې څپې څخه څلورمې څپې^۱ ته د لېږدېدو په حال کې دی، هغه څپه، چې له نېکه مرغه زموږ په دې متصله نړۍ کې به په برخه والو او شريکانو تبديل شي. له جگړې او بوزلۍ د ثبات او هوساينې پر لور، د ختيځې آسيا د خلکو تلپاتې سفر کولای شي پر تېر د بريالي کېدو لپاره موږ ته درس راکړي.

زما قدرمن ملگری د ترکيې جمهوررئيس، ښاغلی اردوغان، د خپل صدرات پر مهال د استانبول پروسه پيل کړه. موږ په ټول درناوي ددې پروسې په رهبرۍ کې د هغه د هڅو مننه کوو او د نوي جمهوررئيس په توگه يې له شخصي ملاتړ او همدا راز د سولې او ثبات په برخه کې د ترکيې حکومت مننه کوو. همدا راز د قزاقستان د حکومت او د جمهوررئيس ښاغلي نظربايف په رهبرۍ د استانبول پروسې د پخوانۍ غونډې د کوربه توب له امله، مننه کوم.

ترکيې او قزاقستان وښوده، چې يو روښانه ليدلوری او رهبري کولای شي لويديځه آسيا او مرکزي آسيا د همکارو، د خلکو د اړيکو بستر، د افکارو د تقاطع او سوداگريزو مالونو د لېږد مرکزونو او د ښوونې شبکو جوړولو په يوه څلورلاري، بدل کړي.

لويديځه آسيا چې هغه ته منځنی ختيځ هم وايي، يو وار بيا د پيرياني جگړې شاهد ده. په آسيا کې ددې اوږدې جگړې د اور لمن، چې ځينې مهال يې شغلې زياتېږي او ځينې مهال خاموشه کېږي، د ورانۍ يوې نوې مرحلې ته ننوتې. هماغسې چې د نړيوال نظام دوام د

^۱ د نړيوالتوب مرحلې د «ني هند» د گړدي مېز په وينا کې بيان شوي دي.

د استانبول پروسي - آسيا زړه هېوادونو د بهرنيو چارو وزيرانو څلورمه غونډه | ۱۰۱

دولت تشكيل، د دولتدارۍ حقوق او مكلفيتونو په عملي كولو پورې تړلي، همدغه ډول په څو دولتونو كې د سياست ناکامي، كولاى شي پر ټول دولتي نظام (منفي) اغېز پرېباسي. ناکام يا كمزوري دولتونه پخپل وار د بې كاره سياستونو او جرمي شبكو روزنې ته زمينه برابروي. د وړانكارو سياستونو او جنايتونو يو ځاى كول، چې د نړيوالتوب بدرنگه څېره نندارې ته وړاندې كوي، دغو شبكو ته لا ډېره چټكتيا او انعطاف وربښي، چې هغوى له سلسله مراتبو سره د سازمانونو د مقابلې ظرفيت په شدت له ننگونو سره مخ كوي. يقيناً ددې ستونزې لپاره حل لاره، د هغو غير دولتي عناصرو د گواښونو پر وړاندې د دولتي نظام په ډله ييز او منسجم غبرگون كې نغښتې ده او له بل لوري بايد دولتونه د هر ډول غير دولتي عناصرو له ملاتړ څخه ډډه وكړي، چې يوازينى هدف يې د دولتونو له منځه وړل دي.

د هغه هېواد په توگه، چې په ۱۹۷۸ ز كال كې د جگړې په خبيثه كړۍ كې گير شوي يوو، مور د افغانستان خلك او ملي وحدت حكومت هوډمن يوو، چې هغه لومړنى هېواد واوسو، چې د سولې، هوساينې او ثبات پاكه كړۍ د ډيموكراتيكې پروسي د غښتلي كولو له لارې - هماغسې چې زموږ په اساسي قانون كې يې يادونه شوې - پيل كړو.

په داسې حال، چې د پخواني عظمت دورې په ژوندي كولو د لېږد له څلورو هممهاله او حساسو بهيرونو سره مخ يوو، زموږ ژمنتيا داده، چې خپل هېواد يو وار بيا د آسيا په څلورلاري او د تېرېدو په لار او زموږ د ابرېښمو لارې په رځولو سره - هماغسې چې لومړي وزير ښاغلي لي ورته اشاره وكړه - راتلونكې لسيزه د خپلو خلكو لپاره د دوامداره بدلون په يوې دورې بدل كړو.

زموږ د «سياسي لېږد» بهير په ښه ډول جريان لري. له دې ذهنيت څخه په ډډه كولو، چې د ټاكنو بريالي د ټولو امتيازات مالک دی - دا ځكه چې دا ذهنيت بالاخره د حذفولو سياست لامل گرځي - مور «ملي وحدت حكومت» جوړ كړ، څو په حماسه زېږونكي ډول په ټاكنو كې د ټولو افغانانو په گډون سره، چې د سياسي لېږد لامل گرځي، په لومړي ځل، له يوه منتخب جمهوررئيس څخه بل منتخب جمهوررئيس ته د واک لېږد په برخه كې د خلكو مستقيمي ارادې ته، درناوى وكړو. همكار مې، ښاغلي ډاکتر عبدالله، زيات شمېر خلك، نور سياسي نخبه گان او زه، له جمهوررئيس كرزي مننه كوو، چې د سياسي لېږد لپاره په زمينه او اسانتياوو رامنځته كولو كې يې رول ولوباوه. په دې برخه كې زموږ كار نوى پيل شوى او

هوډمن یوو، چې ټول سیاسي لوبغاړي د سیاست مشروع دایرې ته داخل کړو او د موازي حکومتونو نظریې ته د پای ټکی کېږدو.

«سوله» زموږ له مهمو لومړیتوبونو ده. موږ خپلو «سیاسي مخالفینو»، په ځانگړي ډول طالبانو ته بلنه ورکوو، چې بین الافغاني خبرو سره یو ځای شي او همدا راز د افغانستان له ټولو نړیوالو همکارانو غواړو، چې د افغانانو په مالکیت او مشرۍ د سولې له پروسې ملاتړ وکړي. موږ هېڅ ډلې ته اجازه نه ورکوو، چې د خپلو باطلو باورونو عملي کېدو لپاره، زموږ له هېواد څخه د جگړې ډگر یا د نړیوال نظام پر وړاندې د بریدونو ترسره کولو لپاره استفاده وکړي.

د لوړې له مراسمو وروسته، په یوه میاشت کې د اصلاحاتو راوستو لپاره زموږ اراده ټولو ته څرگنده ده. له هېڅ شک او تردید پرته، د افغانانو پر وړاندې به موږ پخپلو ژمنو - د خدمتگار په توگه عمل وکړو. موږ د فساد، د حذفولو سیاست او بې عدالتیو پر وړاندې قاطع اراده لرو او دې ته تیار یوو، چې سیاسي اختلافات له سیاسي لارې حل و فصل کړو.

د سولې لپاره زموږ هڅې په واقعیت کې د هماغه قدرت ښودنه کوي، چې زموږ هېوادوال او داوطلب وسله وال ځواکونه - چې له خپل مور هېواد د دفاع او ساتنې لپاره خپله هېوادنۍ دنده ترسره کوي، له غوښتنې څخه اخیستل شوی دی. د روان کال (۲۰۱۴) د ډسمبر په ۳۱ نېټه [۱۳۹۳ د مرغومي لسمه]، د پخواني پروگرام پر اساس، په افغانستان کې د نړیوالو ځواکونو جنګي رول پای ته رسېږي او افغان دفاعي او امنیتي ځواکونه به د هېواد د امنیت بشپړ مسوولیت پر غاړه واخلي.

اجازه راکړئ له دې فرصت څخه په استفادې د ناپو او ایساف په گډون د ټولو هېوادونو له قربانیو، په ځانگړي ډول د هغو زړورو مېرمنو او نارینه وو، چې د افغانانو ترڅنګ یې، ځانونه قرباني کړل، احترام ترسره کړم او قدرداني یې وکړم.

اجازه راکړئ له جمهوررئیس اوباما او په ناپو «غوڅ ملاتړ» کې د گډونوالو هېوادونو له رهبرانو مننه وکړم، چې په لېزبون^۱ او شیکاگو^۲ کې یې د^۳ (۲۰۱۵ تر ۲۰۲۴) لسيزې په اوږدو

^۱ د پرتګال په لېزبون ښار کې د ناپو سرمشريزې ناسته، ۱۹ - ۲۰ نومبر ۲۰۱۰ ز (۲۸ - ۲۹ لړم ۱۳۸۹ ل).

^۲ د امریکا متحده ایالتونو په شیکاگو ښار کې د ناپو د همکاريو سازمان ۲۲ استازو او د افغانستان د جگپوړي پلاوي په حضور کې د ناپو غړو هېوادونو سرمشريزه، ۲۱ - ۲۲ مې ۲۰۱۲ (۱ - ۲ غبرگولی ۱۳۹۱ ل).

^۳ د بدلون لسيزه: ۲۰۱۵ - ۲۰۲۴ کلونه. د ۲۰۱۱ ز کال د ډسمبر په ۵ په بڼ کې د افغانستان په نړیوال کنفرانس کې،

د استانبول پروسي - آسيا زړه هېوادونو د بهرنيو چارو وزيرانو څلورمه غونډه | ۱۰۳

کې د افغان ملي دفاعي او امنيتي ځواکونو د ملاتړ لپاره پخپلو نويو ژمنو ټينگار وکړ. د هېواد د وسله‌والو ځواکونو د اعلى سر قوماندان په توگه، زه هوډمن يم، څو د خلکو، امنيتي ځواکونو او افغان دولت ترمنځ د باور ژورې اړيکې رامنځته کړم. په دې ډاډمن شو، چې دا بار زموږ د زړورو امنيتي ځواکونو - بنځو او نارينه وو - پر اوږدو په نابرابر ډول نه پرېوزي. موږ ژمن يوو، چې د هېواد په عدلي او قضايي بنسټونو، حکومتوالی، اقتصاد او فرهنگي برخو کې هر اړخيز اصلاحات عملي کړو.

زموږ د «اقتصادي لېږد» بهير له سترو ننگونو سره مخ دی. موږ د چارو مسووليت داسې مهال پر غاړه واخيست، چې د هېواد ملي خزانه د اټکل شويو عوایدو راټولو په کچه کې له جدي کموالي سره مخ ده او په پایله کې يې، موږ د بودجې له پام وړ کسر سره مخ يوو. تر دې بدتره خو دا چې موږ په تېر کې يو اقتصادي ليدلوری نه درلود، څو د هغه پر اساس جرمي، غير قانوني او د هېواد د اقتصاد غير رسمي اجزاو سره مبارزه وکړو او له منځه يې يوسو.

د يو کار وړ دولت لپاره د خنډونو له منځه وړو او د يوه پايداره مالي بنسټ رامنځته کېدو لپاره موږ هوډمن يوو، يو داسې اقتصادي نظام رامنځته کړو، چې دولت جغرافيا، زموږ اوبه، ځمکې او منرالي سرچينې، زموږ د خلکو تشبې ظرفيتونه او هغه پرېمانه پيسې، چې د خلکو، کورنيو او شرکتونو له لوري زموږ په هېواد کې ټولې شوې دي، له يوه داسې سيستم سره يو ځای کړي، چې وکولای شي مشروع ثروت توليد کړي او زموږ خلکو ته د عالي خدمتونو وړاندې کولو لامل وگرځي. له خصوصي سکتور سره زموږ جدي خبرې اترې او په عوایدو راټولولوونکو بنسټونو او د هېواد په امنيتي ځواکونو کې د اصلاحاتو عملي کولو لپاره بايد زموږ هڅې د افغان او نړيوالو شرکتونو د باور لامل وگرځي، څو په افغانستان کې واقعي سوداگري ته شرايط برابر شي.

افغانستان او نړيوالې ټولنې په يوه نوي مشارکت کې د تحول لسيزې لپاره قاطعانه ژمنتيا اعلان کړه. د تحول لسيزه له نړيوالو ځواکونو افغان ځواکونو ته د مسووليتونو د لېږد بهير دوام دی، چې په ۲۰۱۴ ز کال کې پای ته ورسېد. په دې لسيزه کې افغانستان د يوه کار وړ او تلپاتې دولت په توگه - چې خلکو ته خدمت وکړای شي - له لارې ځان غښتلی کوي. د بدلون لسيزه به د افغانستان او نړيوالې ټولنې ترمنځ د گډون نوې بېلگه وي، چې د راتلونکي امنيت ټينگښت او په سيمه کې د سولې او ثبات د مثبت عامل په توگه به د ملي حاکميت لرونکي افغانستان، له نړيوالې ټولنې سره تعامل کوي.

مور له نړيوالې ټولني خيرات نه غواړو. مور هوډمن يوو، چې لومړی بايد له خانه پيل وکړو او هغه څه چې لازم دي، ترسره کړو. خو له افغانستان سره د مرستو له امله د چين د جمهوررئيس بناغلي شي او ددې هېواد له لومړي وزير بناغلي لي مننه او قدردانی کوم. هيله لرم، چې د چين په څېر نور هېوادونه هم خپلې مرستې زموږ له اصلاحي هڅو سره همغږې کړي او زموږ ملاتړ وکړي.

ځوانان، مېرمنې او بېوزله، زموږ د هېواد درې لوی اکثریتونه جوړوي، چې تر اوسه يې د اقتصادي او سياسي لږه کيو په توگه رول لرلی دی؛ خو ټاکنو، د «خاموش اکثریت» مفکورې ته د پای ټکی کېښود.

زموږ څلورم او تر ټولو مهم لېږد «د دولتي فرهنگ بدلون» او له دولت سره د خلکو د اړیکو په داسې ډول تغیر دی، چې په هغه کې خلک د «بادار» او دولت د «خادم» په توگه وي. په همدې اساس، د ځوانانو، مېرمنو او بېوزلو ځواکمنتیا، د اصلاحاتو د بهير اعتبار او پایښت، ثبات او ټولنيزې همغږۍ کليدي عوامل گڼل کېږي. له ښه مرغه، زموږ ځوانانو هغسې چې په ورزش کې له ځانه وړتيا ښودلې، دا يې هم ښودلې، چې تر ټولو لوړو معيارونو ته د رسېدو هيله هم لرلی شي او همدا راز کولای شي پرې بريالي هم شي؛ په ورته ډول زموږ د ښځو انرژي او د بېوزلو د عزت وقار، بل دليل دا دی، چې تل يې پر خيرات خپل صادقانه مصروفیت ته ترجیح ورکړې ده. په واقعیت کې، مور ماهيانو ته نه، بلکې د ماهيانو نيولو مهارتونو ته اړتيا لرو.

بناغلو او آغلو!

له جغرافيايي ديدنه، افغانستان د آسيا په زړه کې ځای نیولی او تاريخ دغه ځمکه د قدرتونو او سيالو افکارو ترمنځ د تقاطع په محوري نقطې بدله کړې ده. په همدې اساس زموږ لپاره په ذاتي ډول بهرنی سياست له کورني سياست سره اړیکه لري. په دې درک سره، چې مور د نړيوالو اړیکو د پنځو کړيو ترمنځ د تقاطع په سيمه کې ځای لرو، نو بیا زموږ موخه د دولتونو، سازمانونو، قدرتونو او پاکو شبکو ترمنځ د همکارۍ لپاره د مناسب بستر برابرول دي.

زموږ په بهرني سياست کې، شپږ گاونډي هېوادونه، لومړنۍ کړۍ گڼل کېږي. اسلامي نړۍ دويمه کړۍ بلل کېږي. شمالي امريکا، اروپا، جاپان، استراليا او د ناټو او ايساف غړي هېوادونه، درېيمه کړۍ گڼل کېږي. آسيا چې په قاره يي اقتصاد د بدلېدو په حال کې ده،

د استانبول پروسي - آسيا زړه هېوادونو د بهرنيو چارو وزيرانو څلورمه غونډه | ۱۰۵

څلورمه کړۍ بلل کېږي او نړيوال انکشافی سازمانونه، ملگري ملتونه، څو مليتي شرکتونه، نړيواله مدني ټولنه او اړوند نور غیر حکومتي سازمانونه، پنځمه کړۍ گڼل کېږي.

دا څکه چې دغه پېچلتيا، د تاريخ زېږنده ده، مور ددې مفکورې له درک پرته بله هېڅ لار نه لرو او هغه بايد په اصولي او عملي ډول رهبري او مديريت کړو. د وخت د کموالي له وجې، په دې برخه کې ځينې لارښودونکي اصول بيانوم:

۱- په کلک باور د دولتونو، شرکتونو، نړيوالو سازمانونو او پاکو شبکو ترمنځ د همکارۍ لپاره، مور هوډ لرو، چې په پنځمه مطرح کېدونکې کړۍ کې د حکومتونو او سازمانونو ترمنځ د همکارۍ لپاره قوي بستر برابر کړو.

۲- مور د چين او امريکا متحده ايالتونو ترمنځ د همکاريو رامنځته کولو وړتيا لرو. د ناټو سازمان او آيساف ترمنځ همکاري له دې ډلې يوه بېلگه ده. همدا راز د چين او سويلي آسيا ترمنځ به په دې اقدام گډ کار کوو. د بدلون لسيزې او عملي کېدو په موخه د عمل پروگرام لپاره زموږ ليدلوری، د ترتيب کېدو په حال کې دی، چې رهبري او مالکيت يې مور افغانان پر غاړه لرو. له همکارانو سره زموږ تعاملات د رغنده خبرو اترو او متقابل احترام پر بنسټ ولاړ دي او په دې برخه کې به د نورو د ملامتولو له سيالۍ څخه ډډه وشي.

۳- د حساب ورکونکو بنسټونو او يوه داسې دولت جوړولو په موخه، چې حقوق او خپل مکلفيتونه ترسره کړي، مور به خپل هر اړخيز اصلاحي پروگرامونه طرحه او تطبيق کړو. د افغانستان له نړيوالو همکارانو غواړو، چې خپلې مرستې او ملاتړ په مشروط ډول په پايلو او اغېز پورې وتړي، نه د غوره کړنو او تگلارو په نظرياتو چې د نا ازمویل شويو پروسو په هلکه دي. تجربو ښودلې، چې له بودجې ملاتړ د اصلاحي بهيرونو او د دولت او ښاريانو ترمنځ د اړيکو رامنځته کولو تر ټولو غوره تگلاره ده. مور د يوه غوره حساب ورکونکي سيستم د رامنځته کولو غوښتونکي يوو او د هغه د عملي کولو هوډ هم لرو.

۴- مور به هېڅکله هم چاته اجازه ور نه کړو، چې زموږ له قلمرو د بل دولت يا مشروع سازمان پر ضد استفاده وکړي او په مقابل کې يې، له نورو هم د ورته چلند تمه لرو.

۵- مور خپل بهرني سياست ته د اړيکو د يوې ټولگې په سترگه گورو، چې پراختيا او محدوديتونه يې زموږ د هېواد د حاکميت حق ته په متقابل باور او احترام پورې تړلي دي،

۱۰۶ | د جمهوررئیس غني ويناوې

چې د حاکمیت لرونکي هېواد په توګه زموږ حق دی او خپلې پرېکړې د ملي ګټو پر اساس او د سیمې او نړۍ د ګټو په نظر کې نیولو سره، کوي.

۶- موږ هوډ من یوو، چې د افغانستان د سولې پروسه د بین الافغاني خبرو له لارې رهبري کړو او د هغه مالکیت پخپل واک کې ولرو. له ګاونډیو هېوادونو او نړیوالو همکارانو غواړو، چې په دې حساسه پروسه کې له موږ سره مرسته وکړي؛ په داسې ډول چې په رشتینولۍ او څرګنده وویایي، چې په دې برخه کې له موږ سره د همکارۍ ارادې ظرفیت لري او کنه.

۷- موږ به خپلې هڅې د لېږد د څلورو هممهاله بهیرونو د تحقق په برخه کې د بریالیتوبونو د کچې پر اساس، وارزوو. همدا راز له خپلو همکارانو غواړو، چې له موږ سره په خبرو او عمل کې یو ځای شي.

آغلو او ښاغلو!

د هېواد د جمهوررئیس په توګه په بیجېنگ ښار کې د آسیا زړه پروسې په غونډه کې زما لومړنی حضور دومره خوشالوونکی دی، چې په بل هېڅ غونډه کې دومره نه یم خوشاله شوی. غواړم د چین له جمهوررئیس ښاغلي شي، لومړی وزیر ښاغلي لي او د چین له ولسي جمهوریت مننه وکړم، چې ماته یې ددې لوی ملت د یوه دولتي مېلمه په توګه بلنه راکړه او همدا راز دا چې ددې مهمې غونډې د پرانستو ویار مو راکړ، له تاسو مننه کوم.

اجازه راکړئ، خو د خلکو ګوند، د چین د خلکو او حکومت د ګرمې مېلمه پالنې او همدا راز د آسیا زړه پروسې د بهرنیو چارو وزیرانو څلورمې غونډې کوربه توب له امله په مننې، خپلې خبرې پای ته ورسوم. همدا راز د هغوی له عالي رهبرۍ، چې د قزاقستان له ماتې ښار څخه تر اوسه یې د آسیا زړه پروسې د بهرنیو چارو وزیرانو څلورمې غونډې ګډ ریاست په ښه ډول پرمخ یوړ، مننه کوم.

موږ په افغانستان او ټوله سیمه کې د سولې پراختیا، هوساینې او ثبات په برخه کې د چین ولسي جمهوریت پر فعالې همکارۍ حساب کوو. موږ افغانان د چین له توجه او ملاتړ مندوی یوو او په لېوالتیا یې پایلو ته منتظر یوو. موږ هوډ من یوو، چې پر تاریخ بریالي شو او دې هدف ته د رسېدو لپاره، یوازینی څه چې هغه ته اړتیا ده، ستاسو مرسته ده.

مننه!

د چین او افغانستان د سوداګرو او پانګه‌والو غونډه

بیجینگ - چین | ۹ لړم ۱۳۹۳ | ۳۱ اکتوبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

اقتصاد - بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- د تولیدي هېواد پر لور د افغانستان حرکت
- د افغانستان او چین اقتصادي همکاري
- په چین کې د افغان متشبثینو فعالیت
- ګډه پانګونه او شته فرصتونه
- د بازار موندنې او ارزښت زنجیر

غورچاڼ:

د افغانستان له عمده موخو څخه، په یوه تولیدي او صادرونکي هېواد بدلول دي، چې د هغه لپاره پر صنعتکارانو د افغان سوداګرو بدلول لازمي دي. له نړیوالو صنعتکارانو سره په ګډه پانګونه او پر پانګې د پیسو بدلول، زموږ پام وړ اقتصادي موخې جوړوي. د افغان متشبث لویه ستونزه، د ارزښت زنجیر نه درلودل دي او د بازار موندنې ارزښت لرونکو توکو په پېژندنه کې د افغانانو لپاره د چین همکاري ته اړتیا ده. د مارکېټ پراختیا د دوو محصولاتو په انتخاب ممکنه ده او په دوام یې د وارداتو او صادراتو ستراتیژي جوړېدلای شي. په دوه اړخیزه سوداګریزو اړیکو کې، د پانګه‌وال په پرتله د افغان سوداګر د مصنوعات احساس مهم دی او باید ووایو، چې د هغوی له لوري چین ته امنیتي ګواښونه، د تصور وړ نه دي. په چین کې د افغان سوداګرو لپاره باید داسې چاپېریال برابر

شي، چې وکولای شي خپل ځانونه ځواکمن کړي، دا پخپله د دوو هېوادونو ترمنځ د اړیکو د پراختیا کېلې ده. د چین لوری هم په افغانستان کې د سوداګرۍ لپاره ډېر فرصتونه لري. افغانستان «د ملي زېربناوو پلان» جوړولو لپاره د چین د مشارکت غوښتونکی دی، څو د باور فضا رامنځته شي او افغانستان تر راتلونکو پنځو کلونو پورې خپلو لازمو زېربناوو ته انکشاف ورکړي. همدا راز افغانستان د مناسبې امنیتي فضا جوړولو ته ژمن دی. راتلونکی افغانستان به د سویلي آسیا، مرکزي آسیا، سویلي آسیا او ختیځې آسیا د نښلېدو ځای (د اتصال محور) وي.

د جمهوررئیس غني د وینا ژباړه:

بناغلی وونګ^۱، بناغلی سفیر، د چین د سوداګرۍ او صنایعو خونې غړو، د افغان پلاوي غړو! ډېر زیات خوښ یم، چې نن ستاسو په خدمت کې یم. ددې خوښۍ سرچینه هغه محرک دی، چې افغانستان کې به تحول رامنځته کړي. د پرمختګ او اقتصاد محرک! که دا محرک په ټولې چټکتیا عمل و نه کړي، موږ به هغو دوه اړخیزه ګټو ته، چې زموږ هېوادونه ورته اړتیا لري، لاسرسی ونه مومو.

اجازه راکړئ لومړی ځینې عمومي موضوعات بیان کړم؛ تر هغه وروسته به په مشخص ډول د افغانستان او چین ترمنځ په همکاريو وغږېږم.

لومړی - په یوه صادرونکي ملت بدلېدل زموږ موخه ده. د چین، کوریا، سنګاپور، مالیزیا، چيلي او نورو تجربې دا موضوع واضح کوي، چې په یوازې د محافظتي اقداماتو له لارې سیالی ته لاسرسی نشو موندلی او د توکو صادراتي وړتیا ترلاسه کول، د ملي سیالی د ستراتیژۍ په عملي کولو پورې تړلې ده. کله چې موږ د چین وارداتي معیارونه عملي کړو، هغه مهال به ددې وړ شو، چې د خپل کورني او ملي مارکېټ اړتیاوې پوره کړو؛ دا یو مهم اصل دی.

د وارداتو او صادراتو ترمنځ زموږ نننی توازن ۱۹ او ۱ دی. موږ نشو کولای په همدې ډول مخ ته ولاړ شو. که په ساده ډول ووايو، موږ باید دا تگلاره، چې په هغه کې حکومت او سوداګري له یو بل سره تړلې ده، بدله کړو.

^۱ Wang Qinmin: د چین ولسي جمهوریت د سوداګرۍ او صنایعو خونې رئیس (د ۲۰۱۲ ډسمبر له ۱۱)

د چین او افغانستان د سوداګرو او پانګه‌والو غونډه | ۱۰۹

دویم - په ورته مهال نشي کېدای، چې د حکومت او سوداګری اړیکې د پرازیت په ډول وي. په همدې اساس، مور غواړو د حکومت او خصوصي سکتور ترمنځ اړیکې نږدې شي. زموږ بنسټیزه ستونزه دا ده، چې مور عالي سوداګر یوو او په ګټه کې له ۲۰۰ سلنې تر ۴۰۰ سلنې ګټې ترلاسه کولو وړتیا لرو، خو زموږ صنعتکاران د ۱۰ سلنه ګټې ساتلو وړتیا نه لري! مور غواړو دا وضعیت بدل کړو. مور له خپلو سوداګرو غواړو، چې په صنعتکارانو بدل شي او دا هغه مهال کېږي، چې مور وکولای شو خپلې لومړنۍ موخې ته ورسېږو. په همدې دلیل د حکومت ټولې پالیسي به پر دې متمرکزې وي، چې افغانستان له یوه مصرفوونکي مرکز څخه په یوه تولیدوونکي مرکز بدل شي.

زموږ خصوصي سکتور هم له حکومت سره د کار په برخه کې، له لویو ستونزو سره لاس و ګرېوان دی. مور نه غواړو، چې ټول تمرکز مو باید د ځواکمن (اقتصادي) چاپېریال، چې په یو معیار باندې بدل شوی وي، په جوړولو وي. مور د حکومت او خصوصي برخې ترمنځ د نږدې والي غوښتونکي هم یوو؛ داسې نږدې والی، چې په هغه کې دوه اړخیزه باور او تعامل موجود وي. دې موخې ته د رسېدو لپاره د خصوصي او حکومتي برخو ترمنځ د همکارۍ رامنځته کولو په موخه مور د یوې ملي اقتصادي شورا جوړولو په حال کې یوو او همدلته ده، چې په یوه صنعتکار د یوه سوداګر بدلولو لپاره د یوه ځواکمن میکانیزم جوړولو زمینه برابریږي.

باید ووايم، چې د نامنظمو وارداتو دوره پای ته رسېدلې. مور ډاډ ورکوو، چې خصوصي سکتور به نه مجبورېږي، څو فاسدو دولتي چارواکو ته پیسې ورکړي. خصوصي برخه به له هغه حالت څخه چې په پالیسيو کې ځای نه لري، یوه داسې ځای ته ورسېږي، چې په دې برخه کې مرکزي رول ولوبوي. همدا راز په عدلي او قضایي برخو کې، چې مور یې د جوړولو په هڅه کې یوو، ددې نږدې والي رامنځته کېدو لپاره امکانات او مناسب چاپېریال برابر کړي.

دا عمومي اصول او قواعد دي، چې محترمو همکارانو ته د ډاډ ورکولو لپاره مې بیان کړل.

ناراحته کوونکې حقیقت دا دی، چې زموږ پانګه‌وال خپلې پیسې بهر ته لېږدوي او که څه هم دوی وړیا استثنا ولري، بیا هم له خپل ملک بهر پانګونه کوي، مور غواړو دا موضوع بدله کړو. د افغان دولت او افغان پانګه‌والو ترمنځ د ټولو پانګه‌والو لپاره د امنیت احساس رامنځته

کولو په موخه به جدي خبرې اترې وشي. غواړم تاسو ته ډاډ درکړم، چې که یو څوک افغان سوداگر اختطاف کړي، له ۲۰ تر ۲۵ کالو بند سزا یا ان اعدام به شي! ما په وروستيو کې د بښنې هغه فرمان لغوه کړ، چې د یو شمېر سړي تښتونکو د بښنې لامل گرځېده. په هېڅ صورت به هغوی ته د بښنې اجازه ور نه کړل شي. د حکومت له لومړنيو موخو، د سوداګرو خونديتوب دی. مور تاسو ته ډاډ درکړو، چې په ګډه به کار وکړو، خو تاسو ډاډه شئ، چې ژوند، پانګه او پانګونه مو خوندي دي. زموږ له لوري دغه موضوع د ډېر اهميت وړ ده.

بله اصلي کلي، له افغانانو سره د همکارو، شرکتونو او نړيوالو شريکانو «ګډه پانګونه» ده. ټينګار کوم، چې دا زموږ لپاره ډېر زيات مهم اصل دی. په دې برخه کې د چين بريالی تجربه ددې ښودنه کوي، چې له ګډې پانګونې، له نړيوالو تجربو او د پيسو او ملي پوهې له استفادې پرته، دې موخو ته رسېدل امکان نه لري. په همدې اساس مور غواړو باوري شو، چې په ټولو سکتورونو کې له نړيوالو شريکانو «صنعتکارانو» سره د ګډې پانګونې اصل - ددې لپاره چې هر يو د مهارتونو يادولو او مارکېټ جوړولو په برخه کې زمينه برابروي - موجود دی.

له هغه ځايه چې «مارکېټ» يوه کليدي نقطه ده، اجازه راکړئ په اړه يې يو څه ووايم. لومړی موضوع دا ده، چې زموږ هېوادوال مارکېټ ډېر ښه پېژني. که چېرې تاسو له افغانانو وغواړئ، چې د منو پر ځای زردالو وکړي يا يې برعکس، هغوی دا کار په اسانۍ ترسره کوي. مور لکه د چينايانو په څېر يوو، مور متشبت خلک يوو؛ زموږ ستونزه «د ارزښت زنځير»^۱ نه لرل دي.

په همدې اساس، ښاغلی وونګ! هغه څه چې زموږ لپاره ډېر زيات مهم دي، د يوې ګټورې دوه اړخيزه اړيکې لرل دي. د چين د سوداګرۍ او صنايعو له خونې زموږ غوښتنه دا ده، خو د هغو توکو په پېژندلو کې له مور سره مرسته وکړي، چې د بازار زنځير^۲ کې وي. مور تېره ورځ د زعفرانو يادونه وکړه - چې زه په دې برخه کې پر هڅو بوخت يم - او د مرمر ډبرو بازار

^۱ Value Chain: بازار ته د ارزښت لرونکو خدمتونو يا يوه محصول وړاندې کولو لپاره د يوه ځانګړې صنعت، يوه سازمان يا يوه شرکت له لوري د کړنو ترسره کولو يوه ټولګه ده. د ارزښت زنځير د طرحې، توليد، بازار موندنې او وپش فعاليتونو يو بشپړ بهير په ځان کې رانغاړي، چې له «مفهوم» څخه «پېرېدونکي ته سپارلو» پورې د يوه محصول يا خدمتونو بهير ترسره کوي. د ارزښت په زنځير کې د فعاليتونو څرنګوالی، د لګښتونو پر ټاکلو او عوايدو اغېز لري.

^۲ Marketing Chain: د اړوندو بنسټونو يوه ټولګه ده، چې د توليد له مرحلې تر پلور پورې د مصرفوونکو لپاره يو ځانګړی محصول برابروي. د زنځير هره کړۍ په کار او عوايدو کې شاملېږي.

د چین او افغانستان د سوداګرو او پانګه‌والو غونډه | ۱۱۱

د بدلون لپاره د لارو چارو په هڅه کې یوو. د دغو بناغلو هر یو یې [افغان متشبثینو ته اشاره ده] ددې وړتیا لري، چې له افغانستان څخه چین ته د صادراتو زمینه برابره کړي. په تأسف سره، چې مېرمنې دلته حضور نه لري، خو ټینګار کوم، چې مور متشبثې مېرمنې لرو، راتلونکې ځل به هغوی پخپل حضور سره ډاډ ورکړي، چې لا ډېر جنسیتی تعادل شته دی. د افغان متشبثو مېرمنو په منځ کې، غښتلي کسان هم شته دي.

هماغسې مې چې وویل، هر یو بناغلی به ددې وړ وي، چې له افغانستان څخه چین ته د صادراتو زمینه وپېژني. تاسو افغانانو ته د باور بښلو په برخه کې، چې هغوی کولای شي ډېره ګټه ترلاسه کړي، کلیدي رول لرئ. دغه مهال، زموږ کروندګر او کارخانې کولای شي خپل ورځني عواید له ۱ تر ۲ ډالرو او له ۴ تر ۶ ډالرو ته پورته کړي. دا زموږ لپاره د اهمیت وړ موضوع ده.

په پایله کې، راځئ په پیل کې په دوو توکو زعفرانو او مرمر ډبرو، مارکېټ ته پراختیا ورکړو. زه وړاندیز کوم، چې وروسته به متشبثین او زموږ د سوداګرۍ خونه، ۱۰ کلیدي توکي، چې د هغو پر اساس د وارداتو او صادراتو لپاره یوه ستراتیژي، کېدای شي منځته راشي، مشخصه کړي. دا کار په فوق العاده ډول مهم دی.

راتلونکې کال، یو ارزښتناک فرصت دی، چې د دواړو هېوادونو ترمنځ د اړیکو شپېتمه کلیزه نمانځل کېږي. مور وړاندې ۲۰۱۵ کال «د افغانستان چین د دوستۍ کال» نومولی دی. مور غواړو لږ تر لږه د کال ۴ میاشتې د سوداګرۍ - سوداګرۍ همکاريو^۱ ته ځانګړې کړو او ددې موضوع یادونه وکړو، چې د چین مارکېټ، د افغانانو د هوساینې کيلي ده.

دا فرصت، د غونډو او نندارتونونو جوړولو زمینه برابروي، خو په ځانګړې ډول خپلې د شرکت - شرکت او سوداګرۍ - سوداګرۍ اړیکې رامنځته کړو او په پایله کې، زموږ او ستاسو د پرمختګ لامل وګرځي.

دویمه موضوع دا ده، چې مور په چین کې لږ تر لږه څلور زره فعال متشبثین او پانګه‌وال لرو. د بهرنیو چارو وزارت یوه ارزونه هم شته ده. ددې موضوع په تړاو وړاندې ما له لومړي وزیر

(لي) سره خبرې كړې دي. هغه بهرنیو چارو وزارت ته لارښوونه كړې، چې د خپل هېواد د پانگونې پر مقدماتو او ويزې سيستم بيا كتنه وكړي. دا يوه ډېره مهمه مسئله ده، چې په يوه مناسب سيستم كې افغان سوداگر په چين كې د خپلې پانگونې په تړاو د خونديتوب احساس وكړي.

په ورته مهال، زه د جمهوررئیس په توگه ډاډ دركوم، چې د افغان متشبثينو هېڅ يو يې امنيتي گواښ نه دی يا په غير قانوني فعاليتونو كې بوخت نه دي. د هغوی هر يو، چې په دغو فعاليتونو كې شاملېږي، په افغانستان كې له سوداگرۍ محرومېږي. زه غواړم دا په ډاگه كړم او تاسو ته ډاډ دركړم، هر افغان سوداگر، چې د افغانستان د سوداگرۍ ټولني عزت او آبرو په خطر كې واچوي، د سوداگرۍ جواز به له لاسه وركړي. البته په دې برخه كې زموږ دواړو لوريو همكاري اړينه ده.

موږ په چين كې د خپلو متشبثينو لپاره د يو ځواکمنوونكي چاپېريال غوښتونكي يوو. هغوی زموږ د هېوادونو د اړيكو كليگانې دي او په دوه اړخيزه گټو ولاړو اړيكو د موجوديت ضمانت كوي.

په دريمه برخه كې غواړم په افغانستان كې د چينايانو لپاره د سوداگرۍ پر برابر و فرصتونو خبرې وكړم. جمهوررئیس شي^۱ او لومړي وزير لي، زموږ هغه وړانديز په مهرباني منلی، چې افغانستان ته به د كاري ځواک يوه نوې ډله استول كېږي. ښاغلي لومړي وزير نن سهار زه خبر كړم، چې په دې برخه كې به په يوه هر اړخيز ملي زېربنايي پلان تمرکز وكړي. په همدې اساس، په برېښنا، اوبو، لويو لارو، اوسپنيزو كرنسو، بيارغاونې او نورو متمرکز ملي زېربنايي پلان جوړولو لپاره دولتي او خصوصي چينايي شركتونو ته بلنه وركوم. د پيل لپاره، دا پنځه سكتورونه مشخص شوي دي.

پر دې سربېره موږ د چين له دولت څخه غوښتنه كړې - چې خصوصي سكتور په مهرباني سره منلې ده - څو د تصديو لپاره په افغانستان كې يو لړ ځانگړي زونونه جوړ كړي. موږ به له چين سره پر پوله په دې برخه كې كار وكړو. ددې ترڅنگ موږ د چين او هند د گډې ټكنالوژۍ د يوې بستې غوښتنه هم لرو. د چين او هند د همكاريو د يوې برخې په توگه، يو لوی فرصت شته، چې افغانستان د معلوماتي ټكنالوژۍ د تصديو مركز په توگه په پام كې

ونیول شي .

د یادونې وړ ده، چې د ملي زېربنايي پلان په بشپړېدو او ترتیب سره به، مور د بودجې جوړولو پروسه په درې کلنې پروسې بدله کړو، چې د هغه په چوکاټ کې به زموږ د فعالیتونو ډګر ملي شي. په همدې اساس، ټول خصوصي شرکتونه او زموږ نړیوال همکار شرکتونه به په دقیق او سم ډول پوه شي، چې مور کومې ملي پروژې تنظیم او ترتیبوو. دا کار به د ابهام راکمولو لامل وګرځي او مور به په یوه منظم او همغږي پلان سره یو بل ته نږدې کړي. په دې برخه کې د مشارکت لپاره چینایي شرکتونو ته ډېر فرصت شته دی، چې د هغوی په عملي کېدو کې برخه واخلي. د مالي تمویل یوه برخه به د چین په بلاعوضه مرستو او پاتې به یې د نړیوالو سرچینو له لوري تامین شي. په لومړۍ مرحله کې مور همدا راز لېوالتیا لرو، چې په عصري نړۍ کې کشف، کار او ابادي وکړو او ورسره یو ځای شو او په دویمه مرحله کې، د چین له صادراتي بانک سره د اړیکو رامنځته کولو په لټه کې یوو.

باوري اوسئ، چې افغانستان به په راتلونکو پنځو کلونو کې له لازمو زېربناوو څخه برخمن شي، چې د هغه په مرسته یو ځل بیا به د ابرېنمو په نوې لارې کې د ابرېنمو سرک په یوه نوي مرکز بدل شي، نو د یوې برخې په توګه عمده فرصتونه موجود دي. په همدې اساس ګډه پانګونه د اصولو پر اساس د زده کړې او ګټې د یوې دوه اړخیزه مهمې وسیلې په توګه بدله شي، چې زموږ د پرمختګ لامل به وګرځي. خو دلته اصول هم شته دي؛ هغه کسان چې ګډه پانګونه کوي باید ضمانت ورکړي، چې په درېیو کلونو کې به خپل افغان سیال په معیاري ډول روزي. لومړۍ مرحله به په یو ډول نویو فعالیتونو سره وغځېږي. کله چې زموږ زېربنايي پلان عملي شي، تاسو کولای شئ د نویو فرصتونو لاسته راوړنو لپاره، مخ پر وړاندې حرکت وکړئ.

اجازه راکړئ د یو دوه نورو موضوعاتو په اړه هم خبرې وکړم:

لومړۍ - دا چې يو شمېر چينايي شرکتونو د عينک مسو کان^۱ او آمو سيند تېلو حوزې^۲ کې پانگونه کړې ده. مور د دغو شرکتونو د ژمنتيا له امله د هغوی قدرداني کوو، هغه عمده ژمنې، چې مور ورته د قدر په سترگه گورو. که څه هم ځينې ستونزې لکه امنيتي ستونزې، زموږ له لوري شته دي. غواړم تاسو ته ډاډ درکړم، چې ما د بناغلي اتمر، د افغانستان د ملي امنيت شورا سلاکار، تر غوره رهبرۍ لاندې اړوندو امنيتي وزارتونو ته لارښوونه کړې، چې په لوگر ولايت کې د عينک مسو کان او د افغانستان په شمال کې د آمو سيند امنيتي وضعيت و ارزوي. تاسو به د داسې اقداماتو شاهدان واوسئ، چې امنيتي فضا به په بنسټيز ډول د ښه کېدو پر لور بدله کړي.

دويم - د ټولنيزو اړيکو او غير منطقي مسايلو يوه ټولگه هم شته، چې مور به هغه ته هم رسېدنه وکړو. خو په مقابل کې يې، د اوسپنيزې کرښې جوړولو ته ژمنتيا زموږ لپاره ځانگړې اهميت لري. مور غواړو ډاډه شو، چې اوسپنيزه کرښه له عينک څخه د افغانستان تر شمال او پاکستان پورې جوړېږي. دا اوسپنيزه کرښه يوازې په عينک مسو کان پورې تړلې نه ده. مور به د توکو په يوه صادرونکي ملت بدل شو او د راتلونکو شلو کلونو په اوږدو کې به، د نړۍ د مسو او اوسپنې له لويو توليدونکو وگرځوو. يوازې د مرمرو ډبرې به زموږ لپاره له ۵۰۰ ميليونو تر يو ميليارډ ډالر عوايد ولري. زموږ توکي (د وزن له نظره) درانده دي. په همدې دليل بايد مور باوري شو، چې اوسپنيزه کرښه جوړېږي. اوسپنيزه کرښه د بار وړلو لپاره تر ټولو لومړنۍ او غوره سيستم دی. په دې تړاو بحثونه روان دي او مور هيله لرو، چې د ملي پلان، د امکاناتو ارزولو مطالعاتو او د برېښنا انرژۍ سکتور طرحې په تړاو د چين د اوسپنيزو کرښو شرکتونه هم له مور سره يو ځای شي.

حقوقې هوکړه لیکونه بايد تطبيق شي او مور بايد د منازعاتو د حل لپاره واضح ميکانيزمونه ولرو. مور په دې برخه کې ډېر دقيق يوو.

^۱ د عينک مسو کان: د لوگر ولايت په محمد آغې ولسوالۍ کې د نړۍ په کچه د مسو دويم لوی کان دی. ددې کان ذخاير ۱۳ ميليون ټنه ښودل شوي، خو د ځمکپېژندنې او د سيمې د تکنوتيکي ځانگړو پر اساس له ۲۵ - ۳۰ ميليون ټنو پورې هم په کې شته دي.

^۲ د آمو سيند د تېلو حوزه: د افغان - تاجک د تېلو له شپږو لويو حوزو څخه يوه ده. په فارياب کې د تېلو په دې حوزه کې د شته تېلو کچه د لومړنيو معلوماتو پر اساس ۸۷ ميليون بوشکې اعلان شوې او د ۲۵۰ ميليون بوشکو وړاندوينه هم شته ده.

د چین او افغانستان د سوداګرو او پانګه‌والو غونډه | ۱۱۵

خوښ یم، چې په ګډه د تېلو په سکتور د خپلو همکارانو او د افغانستان د خصوصي سکتور د تیارې او وړتیا خبر تاسو ته رسوم. خصوصي سکتور ژمن او تیار دی، چې د تېلو د تولید او تصفیې په برخه کې، ګډه پانګونه وکړي. مور غواړو، چې ډېر ژر د افغانستان په داخل کې د تېلو یوه تصفیه‌خونه جوړه کړو. یو شمېر افغانانو په دې برخه کې د ۶۰۰ میلیون ډالرو ژمنه کړې ده.

مهرباني وکړئ له مور مه غواړئ هغه ستونزې حل کړو، چې په توان کې مو نه وي. مور لېواله یوو، چې له ازبکستان سره، چې زموږ یو کلیدي همکار دی، خپلې اړیکې غښتلې کړو؛ خو ډېرې سوکه پرمخ ځي. د افغانستان په داخل کې د (تېلو) تصفیه‌خونو جوړول مخ پر وړاندې تګ لپاره یو مهم ګام دی او هیله مند یوو، چې تاسو هم په دې برخه کې له مور سره یو ځای شئ. که چېرې ستاسو شرکتونه په دې برخه کې کار ترسره کولو ته اړتیا نه لري، نور انتخابونه هم لرو، چې له هغې ډلې کولای شو ووایو، کوریايي شرکتونه هم دې کار ته تیار دي. د تصفیه‌خونو جوړولو لپاره د شرایطو جوړول، زموږ د ملي امنیت او ملي اقتصاد لپاره لازمي دي او مور تاسو ته بلنه درکولو، چې په دې برخه کې له خصوصي سکتور سره مشارکت وکړئ.

اجازه راکړئ، د خپل لیدلوري په بیانولو سره پایلې ته ورسېږو. لرغونی افغانستان، د ابرېښمو لارې مرکز و. څنګه مې چې وړاندې واضح کړه، د ابرېښمو لار یو پېچلي سیستم و. راتلونکی افغانستان به د لویدیځه آسیا، مرکزي آسیا، سویلي آسیا او ختیځې آسیا د نښلېدو محور وي. مور غواړو باوري شو، چې د خپل موقعیت (جغرافیې) او خپلو تښتاتو په اساس، خپل ژوند ته دوام ورکړو. په همدې اساس مور افغانستان ته د انرژۍ لېږد لېږد لېږدو د نښلېدو مرکز په توګه د پایپ لېږدو د نښلېدو مرکز، د هوايي اړیکو، بارچلونې او د اسانتیاوو او نورو مرکزونو له اړخه ګورو. د آیساف او ناټو د حضور په دوام کې، په افغانستان کې لوی هوايي ډګرونه جوړ شوي، چې په لومړیو کې ترې د پوځي اهدافو لپاره ګټه اخیستل کېده. د هلمند په ښوراب کې زموږ هوايي ډګر د سیمې په کچه تر ټولو لوی هوايي ډګر دی او ددې وړتیا لري، چې د بارچلونې د اسانتیاوو برابرولو او سوداګریزو سیستمونو په عمده مرکز بدل شي.

په همدې اساس، مور باید د داسې لارو چارو په لټه کې شو، چې وکولای شو نه یوازې د توکو د سوداګرۍ له دیده، بلکې له نورو اړخونو هم له یو بل سره ونښلېږو. ما له ۱۹ کلونو

وروسته تیانجین او ددې ځای بدلونونه او تحولات ولیدل. دا ښار د چین د بریالیتوبونو یوه بېلگه ده او زموږ خصوصي سکتور باید درک کړي، چې دا د خصوصي سکتور مشارکت ښودنه کوي. موږ لېواله یو، چې د تولید په برخه کې زموږ له دولتي سکتور او یا له وړاندې تیار شویو تولیداتو په برخه کې سره د گډې پانگونې لپاره چینایانو ته بلنه ورکړو. د کور جوړونې مارکېټ باید په چټک ډول په حرکت راوستل شي او موږ د اړتیا وړ شرایطو جوړولو ته لېواله یو.

اجازه راکړئ یو وار بیا له ښاغلي وونگ، زموږ له غښتلي مالېي وزیر، زموږ د ملي امنیت شورا سلاکار، ښاغلي الکوزي او ټولو سوداگرو، چې دغه غونډه یې جوړه کړې، مننه وکړم. د افغان دولت په تړاو، تاسو ته ډاډ درکوم، چې تاسو د ستونزو د حل لپاره یو هوډمن او تیار شریک لری. موږ باید په سوداگریزه ټولنه کې د شته کلیدي ستونزو او د نړیوالو پانگه والو د ستونزو لپاره په عملي حل تمرکز وکړو. اجازه راکړئ، تاسو ته ډاډ درکړم، چې د سوداگرو لپاره د افغانستان دروازه پرانستې ده.

د مشروع شتمنی لاسته راوړل له بېوزلۍ زموږ د اېستو کیلي ده. موږ په دې برخه کې د چین د تجربې د تکرار غوښتونکي یو، موږ دوه رقمي پرمختگ ته اړتیا لرو، ځکه له هغه پرته، زموږ د نفوس زیاتېدل به یوازې زموږ ټولې لاسته راوړنې مصرف کړي. باور لرم، چې خبرې به مو د سوداگری د دوو خونو ترمنځ، مثبتې او اغېزناکې وي او خوښ یم، چې ماته مو دا فرصت برابر کړ.

سعودي عربستان او چين ته د جمهوررئيس د سفرونو د لاسته راوړنو په تړاو

مطبوعاتي کنفرانس

کابل | ۱۰ لړم ۱۳۹۳ | ۱ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

بهرنی سیاست - امنیت - اقتصاد

د وینا عمده محورونه:

- سعودي عربستان او چين ته د جمهوررئيس د سفر لاسته راوړنې
- ملي زېربنايي پلان
- په افغانستان کې پانگونه
- له مخالفو وسله والو سره خبرې اترې

غورچاڼې:

سعودي عربستان ته د سفر پر مهال جمهوررئيس ددې هېواد له مشرانو سره د افغان کارگرو او کډوالو ستونزه شريکه کړه او د حل غوښتنه يې وکړه. همدا راز د کابل او رياض ښارونو ترمنځ د توأमित موضوع ته د رياض ښاروال ځانگړې پاملرنه وکړه. خو د چين سفر د دوو موخو لپاره ترسره شو؛ ددې هېواد د جمهوررئيس په بلنه د جمهوررئيس غني سفر او د آسيا زړه د بهرنيو چارو وزيرانو په ناسته کې گډون. چين ژمنه وکړه، چې سر به پنځه سوه ميليونه چينايي يوان او په راتلونکو دريو کلونو کې ۱,۵ ميليارد چينايي اېوان بلاعوضه مرسته کوي، پنځه زره متخصصينو ته به تخنيکي روزنه ورکوي او پوهنتونونو ته به پنځه سوه بورسونه برابروي. چين په امنيتي برخه

کې هم د مشخصو مرستو ژمنه وکړه. پر دې سربېره د تیانجين او هرات ترمنځ توأمیت رامنځته شو. چين د ملي زېربنايي پلان جوړولو ته هم تياری ښودلی دی. د آسيا زړه په کنفرانس کې، پانگه وال په افغانستان کې پانگونې ته وهڅول شول. د پانگونې بستر د برابرولو لپاره په لومړي گام کې زموږ قضايي او حقوقي سيستم او بانکوالي اصلاح کېږي. همداراز د گمرکاتو د اصلاح او د قاچاق د مخنيوي لپاره هم مسؤولينو ته روښانه لارښوونې شوې دي. د سولې د ټينگښت او د پانگونې لپاره د مناسب بستر رامنځته کولو لپاره، د بهرني سياست په پنځو کړيو کې ځانگړي اقدامات ترسره شوي دي. سوله به له سياسي مخالفينو سره، هغوی چې له نظام سره ستونزه لري، کېږي. ملي وحدت حکومت د گډ سياسي ليدلوري د رامنځته کولو او د اختلافاتو د مخنيوي لپاره رامنځته شوی او موږ سياسي اجماع ته رسوي.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.

ښه راغلاست!

له لوی خدای نه ډېر ممنون یم چې موږ ته یې دا فرصت برابر کړ خو هغه ژمنه چې مو کړې وه، چې اول سفر به مو عربستان ته وي او عمره به ادا کوو دا تر سره شوه. علمای کرام همراهِ من مهربانی کردند به این سفر تشریف بردند و در مدینه منوره و مکه مکرمه یکجای مناسک و مراسم را انجام دادیم. امید است که خدا(ج) دعای ملت افغانستان را برای صلح، ثبات و رفاه دوام دار قبول کند.

همدارنگه د عربستان له ولیعهد او د ریاض والي او د شاهي کورنۍ او د کابینې نورو غړيو سره مو په مقدماتي ډول وکتل. دوه موضوع گانې موږ ته د خاص اهميت وړ وې؛ یوه د افغاني کارگرانو چې په پاکستاني پاسپورټ تللي ول او هلته یې بنيادي ستونزې درلودې او دومره کلونو کې حل شوې نه دي، دې موضوع ته توجه. تعداد تخمینی کارگران افغان که با پاسپورت‌های بیرونی به مملکت برادر ما عربستان سعودی رفته‌اند در حدود سه صد هزار تخمین می‌شود! دلیل عمده‌اش این است که از کودتای ثور^۱ تا به حال، دولت عربستان سعودی اجازه رفتن کارگران افغان، مستقیماً از افغانستان به عربستان سعودی، را اهدا نکرده

^۱ کمونیستي کودتا، ۷ غویی ۱۳۵۷ لمريز.

سعودی عربستان او چین ته د جمهوررئیس د سفرونو د لاسته‌راوړنو په تړاو مطبوعاتي کنفرانس | ۱۱۹

بود. تمرکز ما بر این است. وعده شده که در ملاقات‌های بعدی، ما به دقت این مسأله را تعقیب کنیم و ان‌شاءالله تعالی این مسأله را حل خواهیم کرد.

یکی از وعده‌های حکومت وحدت ملی این بود که مسایل مهاجرین ما به صورت اساسی مورد توجه ما قرار خواهد گرفت. امید است که در این بخش ما بتوانیم مشکلات بنیادی مهاجرین خود را حل کنیم. من می‌خواهم از این فرصت استفاده کنم و از تمام مهاجرین اقتصادی افغانستان ابراز امتنان کنم که به خانواده‌های افغان کمک می‌کنند.

د دوی مرسته یوه لویه مرسته ده. د افغانستان په اقتصاد باندې، سل‌ها زره کورنۍ د دوی له برکته نن په عزت ژوند کوي او له دې جهته ضرور ده، چې د افغانستان سفارتونه، قونسلگری او د ټول دولت مامورین د دوی په خدمت کې وي او دا اقدام به ان‌شاءالله تعالی په اساسي توگه موږ کوو او هغه وضعیت چې ضرور ده چې د دوی د حیثیت سره مناسب وي هغه به تر سره کېږي.

مسأله دوم توأمیت بین شهر کابل و شهر ریاض بود. ریاض یکی از شهرهایی است که در حال انکشاف به نهایت وسیع است. پنجاه و پنج میلیارد ریال سعودی، سر ریاض در این سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری شد که تجارب بی‌نهایت زیاد برای ما دارد. پسر خادم‌الحرمین، شهزاده ترکی، والی ریاض است. وی به توأمیت کابل علاقه خاص گرفت و ما این را تعقیب می‌کنیم. مسایل بعدی که مسایل دولتین است در سفرها و ملاقات‌های بعدی ما ان‌شاءالله تعالی تأمین خواهد شد.

اما زه غواړم په دې فرصت کې د عربستان د دولت له شاهي کورنۍ نه او د مکې معظمې او د مدینې منورې له مسوولینو نه د زړه له کومې مننه وکړم چې زموږ سفر ته یې ډېر اعلیٰ ترتیبات نیولي وو.

افغانستان پنج حلقه سیاست خارجی دارد. حلقه اول ما، شش مملکت همجوار ماست. حلقه دوم ما، حلقه دین مبین اسلام است. حلقه سوم ما، ایالات متحده امریکا، کانادا، اروپا، جاپان، استرالیا و اعضای ناتو، آسیاف و کنفرانس توکیو هستند که به افغانستان کمک‌های امنیتی و اقتصادی کرده‌اند. حلقه چهارم ما، آسیاست. و حلقه پنجم ما، نهادهای بین‌المللی، ملل متحد، بانک جهانی، بانک (انکشاف) آسیایی، شرکت‌های بزرگ سرمایه‌داری و

ساختارهای غیردولتی و جامعه بین‌المللی مدنی است.

افغانستان از نگاه جغرافیه و تاریخ در نقطه تقاطع این پنج حلقه است. سیاست خارجی ما یک سیاست خارجی فعال است تا این پنج حلقه را در همکاری داشته باشیم.

من از دولت همسایه ما، چین، می‌خواهم ابراز امتنان کنم. سفر من به چین دو بخش داشت. یکی سفر رسمی به دعوت جلال‌مآب شی جینگ‌پینگ، رئیس‌جمهور چین، و بخش دوم (شرکت در) کنفرانس وزرای خارجه قلب آسیا بود.

لومپی برخه کپی افغانستان او چین په راتلونکي کال کې به د ۶۰ مه کليزه تجليلوي او راتلونکی کال به د چین او افغانستان د لویو همکاریو د تجلیل کال وي. په دې سفر کې مور په هر اړخیز ډول په خپلو مناسباتو باندې، د آسیا په راتلونکې باندې او د دنیا په راتلونکې باندې وغږېدو او یو سلسله خاصې لاسته‌راوړنې مو تر لاسه کړې او هیله ده چې د افغانستان د ملت د آرامۍ موجب وگرځي.

چین تعهد کرد که امسال پنجصد میلیون یوان چینی و در سه سال بعد از آن ۱٫۵ میلیارد یوان چینی کمک مستقیم و بلاعوض به افغانستان بکند. در عین حال زمینه‌ی تعلیم تخنیکي پنج هزار تن از متخصصین ما را فراهم کند و پنجصد بورس تعلیمی در پوهنتون‌های چینی برای محصلین ما فراهم سازند. علاوه بر این، کمک‌های بشردوستانه نیز هست و همچنین چین در بخش امنیتی برای ما کمک‌های مشخص خواهد کرد.

نکته دوم بنیادی ما این است که چین و ایالات متحده امریکا، در افغانستان با هم همکاری خواهند کرد. چون قسمی که گفتیم سیاست فعال خارجی ما بر این مبنا است که افغانستان نقطه همکاری پنج حلقه سیاست خارجی ما را تشکیل می‌دهد. چین که هم در حلقه اول و هم در حلقه چهارم ما قرار دارد، با همکاری حلقه سوم ما، همکاری نزدیک انجام خواهد داد. علاوه بر آن ابتکاری را که چین در قسمت آسیای جنوبی گرفته؛ در دهلی اعلام شد که ۲۰ میلیارد دالر را چین به آسیای جنوبی کمک خواهد کرد. ما امیدوار هستیم که همکاری چین، هندوستان و پاکستان در بخش انکشافی در افغانستان انجام شود و بتوانیم یک قسمت پارک‌های صنعتی و پارک‌های تکنالوژی را مشترکاً به وجود بیاوریم که موجب پیشرفت افغانستان و موجب کارایی برای جوانان مرد و زن افغان شود.

علاوه بر این بین شهر تیانجین که یکی از شهرهای به نهایت دینامیک و پرتحرک چین است

سعودي عربستان او چين ته د جمهوررئيس د سفرونو د لاسته راوړنو په تړاو مطبوعاتي کنفرانس | ۱۲۱

و شهر هرات، توأمیت را ایجاد کردیم. شهرهای دیگر افغانستان با شهرهای عمده چین توأمیت خواهد داشت.

امروز بیش از چهار هزار تاجر افغان در چین فعالیت دارند و مصروف سرمایه گذاری هستند. د دوی مشکلات مو هم په عمده توگه وکتل او د چین مقاماتو سره په دې باره کې وغرېدو او دې باندې وغرېدو چې هم څرنګه افغانان چین کې پانګه واچوي او څنګه چينايي شرکتونه افغانستان کې پانګونه وکړي او د پانګې اچونې مشکلات به څرنګه حل کوو او په ګډه به پر مخ ځو.

برای تعقیب عملی این وعده‌ها و تعهدات، یک هیئت بلندرتبه‌ی چین به زودی ممکن به افغانستان تشریف خواهند آورد و از طرف ما یک هیئت متقابل ایجاد خواهد شد تا اول در افغانستان و بعد از آن در چین، بتوانیم تمام این وعده‌ها را شکل عملی بدهیم.

مشخصاً تمرکز ما روی این خواهد بود که چین در راستای ایجاد یک «پلان زیربنایی ملی»، همراه ما در مطالعات و پیاده شدن آن، کمک عملی کند. معنی پلان زیربنایی ملی این است که در شش ماه آینده تصمیم خواهیم گرفت چند هزار کیلومتر سرک، چند هزار کیلومتر خط آهن، چند بند، چه مقدار برق، و چه تعداد مسکن ایجاد کنیم. این ساحاتی است که در تمام اینها تجارب موفق چین و آسیای شرقی مورد استفاده ما قرار خواهد گرفت.

د آسیا د زړه کنفرانس زموږ د قدرمن ملګري او ورور جلال‌مآب اردوغان په ابتکار کله چې د ترکې صدراعظم و، ایجاد شو. اول کنفرانس په استانبول کې و؛ ځکه دې ته د آسیا د زړه د استانبول پروسه وايي. دویم کنفرانس د جلال‌مآب نظربایف د قزاقستان د مشر په ابتکار په الماتې کې دایر شو، درېیم کنفرانس چین کې دایر شو او د چین ګډون او میلمه پالنه دې کنفرانس کې خورا ډېر اهمیت لري؛ ځکه د دې کنفرانس په اساس باندې، چین به ان‌شاءالله تعالی افغانستان ته د سولې په راوستلو کې عملي او مهم اقدامات وکړي. او په دې کنفرانس کې مور بیا، خپل د خارجی سیاست اساسات تشریح کړل او دا مو څرګنده کړله چې افغانستان به په مستقلة توګه ټولو هېوادونو او ټولو سازمانونو سره خپلې اړیکې ټینګې کړي؛ اما د دې اړیکو قوت او ضعف به د متقابلة اساس معاملي باندې تعلق ولري. دا کنفرانس ان‌شاءالله تعالی د بین‌الافغاني سولې د منځته راوستلو لپاره یو مفید قدم وي، او هیله

ده چې وروسته دا په عملي طور بيا هم تعقيب كړو او تر لاسه يې كړو.

زه بيا هم غواړم چې د چين له دولت نه د ډېرو عظيم الشان تشریفاتو لپاره چې دوی يې ترتيبات نيولې وو، مننه وكړم. د چين د بناغلي رئيس جمهور، د بناغلي صدراعظم، د ملي كنګرس مشر او نورو ټولو اراکينو نه مننه وكړم، او همدا رنگه د تيانجين ښار چې ۱۹ كاله مخکې ما ورکې په کومو پروژو کار کړی و، او نوي خاطرات مې ورنه درلودل، هر نوع د چين او د افغانستان تر منځ د هر ډول مناسباتو پراختيا، ان شاء الله تعالى د افغانستان په گټه ده او يو شی چې د خاص اهميت وړ دی او هغه ورځ مو ورسره مطرح كړ، دا ده چې د واخان كريدور باندې دې عملاً مطالعات پيل شي چې وگورو ايا مور كولاى شو چې په مستقيم ډول چين ته ورسېږو.

هدف ما چيست؟ هدف ما اين است كه افغانستان به يك چهارراه آسيا مبدل شود؛ همانند زمانه‌ی جاده ابريشم كه ما چهارراه آسيا بوديم. اما چهارراه آسيا در قرن ۲۱ اين معنى را دارد كه پايپ‌لاين‌ها، خطوط آهن، شبكه‌های برق و معاملات بانكى و تجارتي همه بتواند در افغانستان انجام شود و بدین جهت تغيير جغرافیای افغانستان به يك جغرافیای اقتصاد سياسی (صورت می‌گیرد) كه بر اساس آن ما می‌توانيم نقطه‌ی وصل آسیای شرقی، آسیای مرکزی، آسیای جنوبی و آسیای غربی باشيم. ان شاء الله تعالى عملی است؛ تهداب آن گذاشته شده و می‌خواهم باز هم از جلالت‌مآب كرزى كه تهداب مناسبات نيك ما با چين را گذاشته بود، ابراز امتنان كنم. يك قدم بزرگ در توسعه آن (مناسبات) گذاشته شده و ملت افغانستان ان شاء الله تعالى نتایج عملی آن را خواهد دید.

پوښتنې او ځوابونه:

د اريانا نيوز خبريال: سؤال من در مورد پروسه استانبول است كه در کشور چين برگزار شد. در آن جا روی گفت‌وگوهای صلح و گفت‌وگو با مخالفين مسلح دولت افغانستان صحبت صورت گرفت. در پنج سال گذشته، گفت‌وگوها و شورای عالی صلح كه ايجاد شده بود، ناکام ماند. چه کاری برای عملی شدن گفت‌وگوهای صلح كه مشخصاً مخالفين را به ميز مذاكره بنشانند وجود دارد؟ آیا شما مطمئن به اين نشست و مطمئن به همکاری کشور پاکستان در اين راستا هستيد؟

جمهوررئیس غني: من دو سؤال را همزمان می گیرم، بعد جواب می دهم. مهربانی!

د نورین خبریال: شما در کنفرانس قلب آسیا بازرگانان چینی را تشویق کردید که در افغانستان سرمایه گذاری کنند، در حالی که بانک جهانی می گوید، افغانستان بدترین کشور برای سرمایه گذاری است. حالا شما برای امنیت و برای سرمایه گذاری در افغانستان چه تدابیری را روی دست دارید تا افغانستان به یک بستر امن برای سرمایه گذاران خارجی تبدیل شود؟

جمهوررئیس غني: نکته اول ایجاد بستر سرمایه گذاری، اصلاح سیستم قضایی و حقوقی ماست. شما متوجه هستید که حکومت وحدت ملی تان اقدامات جدی و سرتاسری را در این بخش انجام داد. ستره محکمه در حال تغییر است. در چند ماه آینده دو قاضی ستره محکمه را ما انتخاب خواهیم کرد. یکی از این معیارهای انتخاب، معلوم است که آشنایی با اصول حقوق تجارتی می باشد و فهم این که از نگاه حقوقی باید در افغانستان بستر سرمایه گذاری را ایجاد نمود.

لوی سارنوالی که خلاف قانون بر نظارت شرکت های خصوصی و دولتی دست انداخته بود، دستش کوتاه شد. اداره عالی ضد فساد محدود به ثبت سرمایه و ساده سازی شد. یعنی مشکلاتی که هر تاجر و سرمایه دار ما، داخلی و خارجی از آن شکایت می کرد که از طرف منابع مختلف مورد تفتیش قرار می گیرد، حل شد. اقدامات زیادتری نیازند که ان شاء الله تعالی در وقت مناسب همراه تان شریک می شود.

مسئولیت عمده تفتیش به اداره عالی تفتیش و تفتیش داخلی وزارت ها راجع شد.

در قسمت کابل بانک اقدامات جدی و سرتاسری صورت گرفته، دوسیه ی کابل بانک زیر تعقیب است، مراحل قانونی خود را به صورت اساسی طی می کند و ما امید قوی داریم که محاکم افغانستان در این بخش فیصله ی عادلانه صادر کنند. در عین حال همراه بانک های خصوصی افغانستان، همراه تمام بانک ها، صحبت سرتاسری داشتیم و همراه اینها به خاطر اصلاح سیستم بانکی افغانستان به نتیجه رسیدیم. در یکی از نشست های بعدی ما، نتایج اساسی اش را خواهید دید. ان شاء الله تعالی افغانستان دوباره شاهد یک بحران بانکی نخواهد بود چرا که بانک ها اساس بنیادی سرمایه گذاری است.

در قسمت شرکت‌های مخابراتی هم اقدام سرتاسری شد. جناب داکتر عبدالله و من، نشست بسیار خوشایند و مؤثر همراه اینها داشتیم. اول تمام راپورهای سال گذشته‌ی اینها را خودم شخصاً خواستم و مشکلات‌شان را بررسی کردم. در عین حال، زمینه پیشرفت زیادتر را برای اینها فراهم کردیم چون اینها زیاده‌ترین سرمایه‌گذاری را در افغانستان انجام داده‌اند. در کنفرانس لندن نیز از آنها دعوت کردیم تا بتوانند در سرمایه‌گذاری در افغانستان، دیگران را تشویق کنند. در عین حال دیدید که برای سفر چین از یک هیئت بزرگ سکتور خصوصی افغانستان دعوت کردیم که ما را شرف بخشیدند و همراه ما رفتند. در هر یک از سفرهای کاری ما، سکتور خصوصی حضور خواهد داشت.

در بخش امنیت، اقدامات همه‌جانبه روی دست است. روز پنج‌شنبه در شورای امنیت ملی جلسه سه و نیم ساعته داشتیم که تمام قوماندانان امنیه، والی‌های هفت ولایت عمده که گمرک دارند، قوماندانان سرحدی و رؤسای گمرک تشریف آوردند؛ برای‌شان تحلیل مشخص شد و هدایات واضح برای اصلاح گمرکات، جلوگیری از قاچاق و ازدیاد عواید داده شد.

اقدامات ما دو جز دارد. یکم، از حالات منفی جلوگیری کنیم؛ و دوم، بسترسازی مثبت. شما شاهد خواهید بود که در شش ماه آینده یک پلان زیربنایی ملی افغانستان را ایجاد می‌کنیم تا بر اساس آن، تمام افغان‌ها بدانند که به صورت عادلانه و متوازن پیشرفت زیربنای افغانستان چه رقم عیار خواهد شد. امید است که با شورای ملی به موافقه برسیم تا بودجه انکشافی ما از چارچوب یک‌ساله به چارچوب سه‌ساله مبدل شود به خاطر این که مردم بتوانند پروژه‌های متوسط و بزرگ را در عمل ببینند. اقدامات در این قسمت جریان دارد. در وقت‌های مناسب دوباره به این مورد برمی‌گردیم.

صلح آسان نیست! اما، اجباری است. اگر آسان می‌بود در سال‌های گذشته انجام می‌شد. ما در هر یک از حلقه‌های پنج‌گانه‌ی سیاست خارجی خویش اقداماتی داریم از خاطر این که زمینه‌ی صلح فراهم شود؛ چون این یک هدف ملی ماست. میزان همکاری پاکستان در هفته‌های آینده معلوم خواهد شد. یک قسمت از اراکین بلندرتبه پاکستان آمده و خواهند آمد. زمینه‌ی سفر کاری من به پاکستان در حال آمادگی است. ما می‌خواهیم که اقدامات کوتاه‌مدت، وسط‌مدت و درازمدت در داخل یک نقشه‌ی کاری منسجم صورت بگیرد.

پيش تر برای تان عرض کردم که افغانستان خواهان مناسبات نیک با اعضای هر پنج حلقه سیاست خارجی خود است. اما مقدار گرمی این مناسبات متقابل است. افغانستان به هیچ کس اجازه این را نخواهد داد که از خاک افغانستان مقابل یک دولت دیگر یا یک نهاد مشروع بین المللی سوءاستفاده کند. و امید است که همسایه ها و همکاران ما به عین اصل برسند.

نکته بنیادی در چیست؟ دنیا تغییر کرده! حرکات افراطی به وجود آمده «نظام دولتی» دنیا را مورد سؤال قرار داده، (در حالی که) نظام بین المللی بر اساس دولت به حیث واحد تشکیل کننده اش بنیاد شده. انفجار دولتداری در عراق، در سوریه، در یمن، تمام نظام را به حیث یک رشته زنجیر، ضعیف ساخته؛ چون هر بار که یک حلقه زنجیر، ضعیف می شود زمینه ضعیف شدن تمام زنجیر را فراهم می کند.

ما در افغانستان امید قوی داریم بدین جهت که اولین حکومتی بودیم که در حلقه خبیثی تعرض، جنگ، مواد مخدر، قاچاق و غیره قرار گرفتیم و امید است که انتخابات و تشکیل وحدت ملی ما، به دنیا ثابت ساخته باشد که ما مردم افغانستان، مصمم هستیم که اولین مملکتی باشیم که حلقه نجیبی صلح، ثبات و رفاه را تشکیل خواهیم داد.

د نیویارک تایمز خبریال [ژباړه]: چين ته ستاسو د سفر پر مهال، د ایغوریانو په تړاو، چې د افغانستان په جگړه کې نیول شوي او دا چې هغوی له کومو هېوادونو لکه پاکستان یا نورو څخه راغلي، څه مطرح شول یا نه؟ چینایي لوري له تاسو څه غوښتنې لرلې او تاسو د همکاری څه ډول ژمنه ورکړه؟ دا ځکه چې زما په نظر د چين رهبري لپاره دا موضوع ډېره، ډېره مهمه ده.

جمهوررئيس غني [ژباړه]: افغانستان او چين له گډو گواښونو او فرصتونو سره مخ دي. هغه گواښونه، چې زموږ تړلې نړۍ ورسره نن مخ ده، د غير دولتي عناصرو له امله ده، چې د دولتي نظامونو د سیستم له منځه وړو لپاره فعالیت کوي. په همدې اساس، چين او افغانستان د دغو گواښونو پر وړاندې کاملاً په یوه ردیف کې ځای لري او له یوه بل سره همکاري کوي، څو دغه گواښونه مهار کړي او له منځه یې یوسي. موږ ددې کار د ترسره کولو لپاره عملي گامونو ته اړتیا لرو.

پر دې سربېره، خوشبختانه جمهوررئیس اوباما او جمهوررئیس شي جينګ پينګ، دواړو په افغانستان کې د پراختيا او امنيت ټينګښت لپاره د همغږۍ په يوه درې اړخيز ميکانيزم هوکړه کړې ده. دا کار نه يوازې د چين، امريکا او افغانستان لپاره، بلکې د ټولې سيمې او نړۍ لپاره ښې پايلې لري. زموږ د گډو نظرياتو او عملي هوکړو اغېزې به په راتلونکو مياشتو کې څرگندې شي.

د کابل نيوز خبريال: تاسې په خپلو خبرو کې هم وويل، چين له افغان ځواکونو سره د مرستې ژمنه کړې، څه فکر کوئ چې دغه مرستې په کومو برخو کې دي که يې لږ واضح کړئ؛ ځکه افغان امنيتي ځواکونه په هوايي برخه کې ستونزې لري؟

جمهوررئیس غني: مننه، سهاک صيب، يو پلاوی مو همدا اوس په چين کې دی، په اصولو باندې نتيجې ته رسېدلي يوو، په تفصيل باندې همدا اوس کار کوو او کله چې د چين لوړپوړی پلاوی راشي؛ ان شاء الله تعالی موږ به نتيجې ته رسېږو. دوه بخشه، چې زموږ د خاصې علاقې وړ دي او هيله ده چې ورباندې اقدام وشي، يو د ماینونو په مقابل کې ټکنالوژي ده چې دې ټکنالوژي ته او په دې برخه کې تعليم او تربیې ته موږ اړتيا لرو او دويمه برخه هوايي ترانسپورټ دی چې مخصوصاً د زخمیانو د ترانسپورټ لپاره موږ وکولای شو هر اړخيز او موثر اقدامات وکړو، چې د ملي اردو، ملي پوليس و او ملي امنيت زخمیان په وخت او شهيدان مو خاصتاً، موږ وکړای شو انتقال کړو. هيله ده چې ژر نتيجې ته ورسېږو اما اصل باندې نتيجې ته رسېدلي يوو، مشخصاتو باندې به بېرته درته معلومات درکړو.

د طلوع نيوز خبريال: شما از چين گفتيد و اين که آنها برای آوردن صلح مصمم هستند، و برای آن تلاش دارند. با توجه به اين که چين با پاکستان روابط تنگاتنگ و بسيار خوبی دارد، آیا شما از چين خواستيد که از پاکستان بخواهد در روند صلح صادقانه عمل کند؟ و دوم اين که شما در نشست روند استانبول، طالبان را «مخالفان سياسی» خوانديد آیا در واقعيت، طالبان مخالفان سياسی هستند؟

جمهوررئیس غني: هر کسی که با نظام مشکل داشته باشد، مخالفت سياسی دارد. مخالف سياسی، به مخالف مسلح مبدل می شود. بدین جهت باید وضاحت داشته باشیم، اختلافات سياسی در برداشت وجود دارد، اگر اين را قبول نکنيم، چرا صلح می خواهيم؟ صلح را با کسی نمی کنيم که دیدگاه مشترک سياسی داشته باشیم. ما افغانها، از نگاه وطن پرستی، از

سعودی عربستان او چین نه د جمهوررئیس د سفرونو د لاسته‌راوړنو په تړاو مطبوعاتي کنفرانس | ۱۲۷

نگاه اعتقاد به دین مبین اسلام، و از نگاه آینده، دیدگاه مشترکی داریم؛ اما در این که دولت چه رقم تشکیل شود، چه وظایفی را انجام بدهد و یا به چه شکلی جامعه‌ی ما اداره شود، نظریات مختلفی در جامعه ما وجود دارد. سی و شش سال جنگ، مهاجرت، زیادتیر از سه میلیون مهاجر در ممالک همجوار، زیادتیر از یک میلیون مهاجر در ممالک اروپایی و امریکایی و غیره، زیادتیر از یک میلیون بیجاشده‌ی داخلی! آیا انعکاس‌کننده این نیست که نظریات مختلفی وجود دارد؟ دلیل این که حکومت وحدت ملی تشکیل شده است، چیست؟ به خاطر این که از اختلافات جلوگیری شود و به «اجماع سیاسی» برسیم. چرا اعضای حکومت وحدت ملی تان، خاصتاً داکتر صاحب عبدالله و من، تأکید داریم که راه حل اساسی، یک راه حل سیاسی است. ما می‌خواهیم که طفل ما وقتی که از خانه می‌برآید، تا دوباره به خانه‌ی خود برمی‌گردد، مصون باشد. ما می‌خواهیم جوان ما که به شکل رضاکار در اردوی ملی خدمت می‌کند و از وطن دفاع می‌نماید، اطمینان داشته باشد موتیری که سوار می‌شود او را به محل کارش می‌برد و دوباره به قاغوش می‌برد.

ما از خون خسته هستیم و می‌خواهیم (ریخته شدن) خون را ختم کنیم. راه ختم آن برای هر کسی که به افغانستان واحد عقیده دارد، صلح است. معلوم (است) کسانی که می‌خواهند افغانستان را به میدان جنگ مفکوره‌های واهی مبدل کنند، مقابل آنها با صف واحد و با عظم راسخ ایستاده می‌شویم.

موضوع چین! کسی یا اشخاصی می‌توانند در صلح ممد واقع شوند که با تمام جوانب قضیه، روابط نیک داشته باشند. ما بر اساس تهدابی که جلالت‌مآب کرزی گذاشته بود، چین را به مراتب راغب‌تر ساختیم که آینده افغانستان به حیث قلب آسیا برای تمام آسیا مهم است. دیدگاه وسیع‌تر شد؛ دیدگاه ما، دیدگاه ملی ما و دیدگاه بین‌المللی ما، از طرف دولت چین، نه تنها جذب شده بلکه مورد تقدیر قرار گرفته است.

(درباره) اقدامات عملی! معلوم است وقتی که یک مسأله سه‌طرفه باشد، تنها به دو جانب قضیه تعلق ندارد. امید داریم که در آینده شاهد حرکت‌هایی باشیم که بتواند زمینه را به مراتب (بیش‌تر) فراهم کند. سه دوست ما، چین که نامش را اول می‌گیرم - به خاطر این که دیروز از آن جا آمدیم - عربستان سعودی، مخصوصاً خادم‌الرحمین شریفین؛ و ترکیه که جلالت‌مآب اردوغان، دوست افغانستان و دوست شخصی من و همکارهای ماست و همراه

ایشان ملاقات‌هایی داشتیم؛ قدم‌های بزرگی در این (زمینه) می‌گذارند.

در عین حال آقای دیوید کامرون، صدراعظم انگلستان، که تشریف آوردند، مناسبات نیک دوجانبه دارند و در این قسمت اقدام می‌کنند. علاوه بر این مذاکرات تلفونی را همراه امارات متحده عربی، قطر و دیگر دوست‌ها انجام دادیم، امید است که همه‌شان در این راه ممد ما واقع شوند. تلاش ما باید این باشد که حلقه‌های ارتباط خود را به مراتب نزدیک‌تر کنیم و بر اساس منافع ملی خود، دنیا را قناعت بدهیم که یک افغانستان باثبات و مرفه، به نفع تمام منطقه و به نفع دنیاست.

تشکر، مننه!

د ناټو له سکرتر جنرال سره گډه مطبوعاتي کنفرانس

کابل | ۱۵ لړم ۱۳۹۳ | ۶ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

امنیت

د وینا عمده محورونه:

- افغان ځواکونو ته د امنیتي مسؤولیتونو لېږد
- د غوڅ ملاتړ ماموریت

غورچاڼې:

افغان ځواکونو ته له بهرنیو ځواکونو د امنیتي مسؤولیتونو د لېږد پروگرام په پنځو مرحلو کې، په بريالي ډول ترسره شو. په افغانستان کې د ناټو د جنګي ماموریت په پای ته رسېدو سره ۳۱ ډسمبر ۲۰۱۴، د غوڅ ملاتړ ماموریت د تقویت، ښوونې او تجهیزات په برخو کې پیل شو او د شیکاګو کنفرانس ژمنې به د تحول لسیزې لپاره دوام ومومي.

د جمهوررئیس غني وینا:

د لوی او ښونګي څښتن په نامه.

ماته د وياړ ځای دی، چې نن د ناټو جنرال سکرټر بناغلی سټولټنبرگ، چې پخوا په ناروې کې صدر اعظم و، په افغانستان کې تشریف لري.

اوله مرحله کې زه غواړم له دوی نه او د ناټو له ټولو گډون کوونکو هېوادونو مننه وکړم. دوی له مور سره اوږه په اوږه درېدلې او د ناټو څو زره عسکر او ملکي کسانو یې په دې خاوره کې ځانونه قرباني کړي دي. مننه!

همېشه به دوی زموږ په یاد وي. همدارنگه د دوی شاوخوا دېرش زره نفرو زخمي شوي دي. ناټو مخصوصاً په تېرو پنځو کلونو کې د افغانستان د امنیتي ځواکونو د پیاوړي کولو لپاره لویه پانگه کړې.

نتیجه این سرمایه‌گذاری یک پروگرام بسیار موفق انتقال امنیتی بود. امروز می‌خواهیم از جناب سکرتر جنرال ابراز امتنان کنیم و هم برای ایشان و هم برای تمام مردم و ممالکی که در ناټو سهم گرفته‌اند، اطمینان بدهیم که در ۳۱ دسمبر سال جاری، ۲۰۱۴، مأموریت گذشته ناټو به پایان موفقانه می‌رسد. هم برای اینها مبارک و هم برای نیروهای امنیتی افغانستان مبارک! در ظرف سه سال گذشته، قوای امنیتی ما قدم به قدم در پنج مرحله، مسؤولیت دفاع وطن و مسؤولیت سرتاسری حفاظت حاکمیت ملی افغانستان را به عهده گرفتند.

بعد از ۳۱ دسمبر ۲۰۱۴، تنها و تنها قوای افغانی مسؤولیت استعمال سلاح را در افغانستان خواهد داشت.

اما معنی ۳۱ دسمبر ۲۰۱۴ ختم همکاری ما با ناټو نیست؛ آغاز یک مرحله جدید است و من از جناب سکرتر جنرال تشکر می‌کنم که پروگرام عزم راسخ [= غوخ ملاتړ]، با قوت تمام ان‌شاءالله تعالی از اول جنوری ۲۰۱۵ عملی خواهد شد.

فرق در این است که در این پروگرام، اینها ممد خواهند بود که در تقویه، تعلیم و امکانات همراه ما کمک خواهند کرد. فعلاً تعهدات واضح در این بخش وجود دارد. ما مشترکاً تفصیلات را با هم عملی خواهیم کرد و به نتیجه دلخواه خواهیم رسید.

در عین حال من می‌خواهم از اینها و تمام رؤسای جمهور و رؤسای حکومت ممالک شامل در ناټو و همچنین ممد ناټو، ابراز تشکر کنم که هنوز متعهد به پرداخت تعهدات کنفرانس

شیکاگو^۱ برای دهه‌ی آینده که ما نامش را «دهه‌ی تحول» گذاشته‌ایم، هستند.

قوای مسلح و قوای امنیتی افغانستان با شهامت از این خاک دفاع می‌کنند؛ اما امکانات مالی ما هنوز هم، بدبختانه، کم است و از این جهت تأیید تعهداتی که امروز اینها آن را به صورت واضح تکرار کردند، موجب اطمینان ما می‌باشد. در عین حال، باید په دې پوه شو، چې د افغانستان راتلونکی به له دې نه، چې مور یو پیاوړی اقتصاد رامنځته ته کړو او د خپلو ځواکونو د تامین وجهه له ملي منابعو نه پیدا نه کړو، دا امکان پذیره نه ده. نو ځکه مور مصمم یو، چې په افغانستان کې داسې اقتصاد رامنځته کړو، چې د هغه په اساس دا وطن په خپلو پښو ودرېږي. البته په خپلو پښو د درېدلو معنا دا نه ده، چې له نړۍ نه بیلېږو؛ برعکس له نړۍ سره به زموږ اقتصادي اړیکې ورځ تر بلې پیاوړې کېږي.

در آخر به عنوان سکرتر جنرال ناتو نه، بلکه (به شما) به حیث سیاستمدار معظم ناروی که چند بار صدارت ناروی را عهده‌دار بوده‌اید، می‌خواهم بگویم، ناروی تنها مملکتی در دنیا است که وقتی منابع سرشار طبیعی را پیدا کرد، این تدبیر را داشت که شکار مصرف منابع طبیعی نشود، اولین مملکتی بود که یک صندوق را برای نسل‌های آینده ساخت و از مصارف بیجا جلوگیری کرد. بنابراین ناروی برای افغانستان یک مثال است (چون) مملکت ما دارای منابع سرشار طبیعی بسیار است و می‌خواهیم مدیریت این منابع را به شکلی (تنظیم) کنیم که با شفافیت و حسابدگی کامل، نسل‌های آینده افغانستان از آنها سهم بگیرند. [د ناتیو سکرتر جنرال ته خطاب:] خواهش ما از شما به حیث صدراعظم سابق ناروی این است که در این بخش از همکاری‌های تان دریغ نکنید. به افغانستان بسیار خوش آمدید، سفر اولتان نیست اما سفر اولتان به حیث سکرتر جنرال ناتو است و این ما را قوت قلب می‌دهد که شما در ابتدای کارتان انتخاب کردید که به افغانستان تشریف بیاورید و یک صفحه نو را در همکاری آغاز کنیم و فصل گذشته را با عزت و سربلندی به انجام برسانیم. تشکر!

^۱ د امریکا متحده ایالتونو په شیکاگو ښار کې، د افغانستان له لوړ پوړي پلاوي او د ناتیو سازمان له ۲۲ همکارو استازو سره د ناتیو د غړو هېوادونو د مشرانو غونډه د ۲۰۱۲ ز کال د مې له ۲۱-۲۲ (۱-۲ غبرگولی ۱۳۹۱ لمريز) ترسره شوه.

د ناټو د سكرتر جنرال د وينا ژباړه:

ماسپينين مو په خير! د خوشالۍ ځای دی، چې په کابل کې او د جمهوررئیس غني ترڅنگ حضور لرم. جمهوررئیس غني! ستاسو له گرمې مېلمستیا او دا چې بڼه لیدنه مو لرله، مننه کوم. زموږ لیدنه له پروگرام شوي چوکاټ څخه ډېره وغځېده، خو دا کار د افغانستان او ناټو سازمان ترمنځ دوستانه اړیکې ښيي. موږ دغو اړیکو ته، چې کلونه دوام لري، پراختیا ورکوو. همدا راز د افغانستان له اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله هم د ورځې په پیل کې د رغاونکي بحث له امله مننه کوم.

جمهوررئیس غني او اجرائیه رئیس، دواړو د ملي وحدت حکومت په جوړولو سره، خپله عالي رهبري وښوده. تاسو دواړو، د افغانستان د خلکو په استازولۍ او د مشارکت لپاره خپله ژمنتیا وښوده، ستاسو رهبري ستایم او د ژمنتیا هرکلی مو کوم. دا د یوه ډیموکراتیک، متحد او د پایداره انکشاف لرونکي افغانستان جوړولو لپاره کیلي ده.

ناټو سازمان او زموږ همکاران له یوې لسيزې زیات د افغانستان ترڅنگ ولاړ دي. د آیساف ماموریت، له ۵۰ زیات هېوادونه سره یو ځای کړي، چې په نوي تاریخ کې تر ټولو لوی ائتلاف گڼل کېږي. موږ توانېدلي یوو، چې له یو بل سره نږدې همکاري ولر، چې پخپله عالي لاسته راوړنه ده. هغه کارونه، چې لپاره یې یو ځای پاتې یوو، په ګډه مو ترسره کړي دي. زموږ هېوادونه اوس تر پخوا خوندي او افغانستان تر پخوا ځواکمن شوی دی. په دې برخه کې، موږ د خپلو سرتېرو د زړورتیا او قربانیو منندوی یوو. موږ د نړیوالو ترهګرو په څارولو، چې د خپلو خطرناکو بریدونو د ترسره کولو لپاره له افغانستان څخه د خوندي پناه ځای په توګه استفاده کوي، خپل هېوادونه له خطرونو ساتلي دي. همدا راز د ځواکمنو افغان ځواکونو د جوړولو په برخه کې، موږ افغانستان په یوه ځواکمن هېواد بدل کړی دی.

د افغان نارینه وو، ښځو او ماشومانو لپاره مو په ګډه د غوره راتلونکې زمینه برابره کړې ده. ناټو سازمان، شریکانو او افغانستان ددې پرمختګ لپاره، دروند قیمت پرې کړی دی. هغوی چې په افغانستان کې خپل ځانونه له لاسه ورکړي، زموږ په خاطر وکې به پاتې وي. په همدې اساس، موږ خپلو ګډو هڅو ته په ژمن پاتې کېدو کولای شو د دغو قربانیو درناوی وکړو او ګډو ګټو ته په ژمنتیا کولای شو دې موخې ته ورسېږو.

د روان کال تر پایه به د افغانستان امنیتي ځواکونه د هېواد بشپړ امنیتي مسؤولیتونه پخپله غاړه

د ناپو له سکرتر جنرال سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۱۳۳

واخلي؛ زه باور لرم، چې هغوی ددې مسؤولیتونو د ترسره کولو لپاره بشپړ تیاری لري. نن مې د افغانستان د کومانډو ځواکونو یو شمېر قطعات ولیدل؛ واقعاً عالی وو. تاسو باید پر هغوی او د افغانستان په ټولو ۳۵۰ زره ځواکونو، چې د افغانستان د خلکو د امنیت ټینګښت لپاره بوخت دي، ویاړ وکړئ.

راتلونکی کال نوی څپرکی پرانېزو، چې په هغه کې به، د افغانستان راتلونکی پخپله د افغانانو په لاس کې وي. زموږ ملاتړ او همکارۍ به دوامداره وي. زموږ نوی ماموریت او مالي ملاتړ به هم پیل شي، چې په هغه کې روزنه، مشوره ورکول او د افغان ځواکونو همکاري شامل دي. هماغسې چې ښاغلي جمهوررئیس او ما پرې بحث وکړ، موږ غواړو چې له افغانستان سره خپلو اوږدمهاله همکاريو ته پراختیا ورکړو. موږ د خپلو افغان همکارانو پر رول او برخې اخیستو باور لرو او پر دې پوهېږو، چې پر خپلو ژمنو ولاړ دي.

موږ په وخت د پارلمان له لوري په افغانستان کې د ناپو ځواکونو د وضعیت (SOFA) هوکړه لیک د تائید پروسې ته په تمه یوو او په لېوالتیا د ښې حکومتولۍ، قانون حاکمیت، بشري حقونو او د ښځو حقونو په برخو کې د لا زیاتو پرمختګونو لپاره شپې شمېرو.

د جمهوررئیس له باتدبیره رهبرۍ او هغو اقداماتو مننه کوو، چې په دې برخه کې یې ترسره کړي دي. زه جمهوررئیس غني ته بلنه ورکوم، چې د ناپو سازمان د وزیرانو په غونډه کې، چې د ۲۰۱۴ د ډسمبر په دویمه ترسره کېږي، گډون وکړي او هلته له موږ سره یو ځای حضور ومومي. همدا راز، اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله ته هم بلنه ورکوم، چې په دې غونډه کې گډون وکړي.

د افغانستان خلکو د سولې او ډیموکراسۍ لاره انتخاب کړې او نن زه غواړم ټینګار وکړم، چې ناپو له افغانستان سره د خپلو مرستو او همکاريو دوام ته ژمنتیا لري. له ښاغلي جمهوررئیس غني او د افغانستان د اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله د گرم هرکلي له امله مننه کوم او ورته بریالیتوبونه غواړم. هیله لرم، چې په دې حساس وخت کې، د افغانستان او ناپو ترمنځ همکاري دوام پیدا کړي.

ډېره مننه!

پوښتنې او ځوابونه:

خبريال [ژباړه]: ښاغلی جمهوررئيس، ډېر ژر بايد تاسې په يوازې د ترهگرۍ پر ضد مبارزه وکړئ، ستاسې پر وړاندې به تر ټولو لوی خنډ څه وي او د څومره وخت لپاره له ناټو د ملاتړ تمه لرئ؟

جمهوررئيس غني [ژباړه]: اجازه راکړئ ستاسو پوښتنې ته په بل ډول ځواب ووايم، چې غوره فرصت څه دی؟ غوره فرصت دا دی، چې زموږ دولت، د افغانستان د ډېرې خلکو استازولي کوي او ددې وړ گرځېدلی، چې د افغانانو پخوانی موقف، چې له نورو متاثر و، د حقوقو او وچاييو په لرونکو کسانو بدل کړي. کله چې موږ له خپلې مخې د خنډونو لري کولو ته متحد او ژمن وائسو، تاريخ ښودلې چې هېڅ هم بيا زموږ خنډ نشي گرځېدلی. کوچني خنډونه ډېر دي، خو تاسو ته ډاډ درکوو، افغانستان هماغسې چې پنځه زره کاله وړاندې تېر کړي، خپلې لارې ته به دوام ورکړي.

موږ د خلکو له رواني اړخه قاطع يوو. موږ پوهېږو، چې څوک يوو او په هماغه ډول پاتې کېدو ته ژمن يوو. خو تر هغه هاخوا، اوس موږ په ۲۱ پېړۍ کې ژوند کوو، ۳۶ سلنه مېرمنو په ټاکنو کې برخه اخيستې؛ هغوی غواړي پخوانی تصوير بدل کړي. موږ يو لرغونی، خو په ورته مهال ځوان هېواد يوو. زموږ ځوانان غواړي فرصتونه ومومي، په همدې موخه موږ د پايداره سولې هيله لرو. موږ ژمن خلک يوو او دولت مو نورو ته ډاډ ورکوي، هغه گټور ځواکونه، چې د نورو پر وړاندې تقابل بلل کېږي، د همکاريو د بستر د رامنځته کېدو لامل به وگرځي. زما په نظر (ډېرې) فرصتونه شته دي. دا چې څه خنډونه زموږ پر وړاندې دي، مهمه نه ده، موږ به پر دغو خنډونو بريالي کېږو.

خبريال: ډېره زياته مننه رئيس صاحب، لومړی خو افغانستان ته د ناټو سرمشري (د راتلو) هرکلی کوو، دوه که درې ورځې مخکې په افغانستان کې د ناټو او امريکايي ځواکونو عمومي قوماندان جنرال جان کمبل له بهرنيو رسنيو سره په مرکه کې ويلي، تاسې ورسره ژمنه کړې، چې د طالبانو او وسله والو مخالفينو پر ضد په عملياتو کې به هغه قيودات ليرې کوي، چې پخواني ولسمشر حامد کرزي وضع کړي وو. دا هغه جنجالي موضوع وه، چې د ولسمشر حامد کرزي د (واک) پرمهال مطرح وه: د شپې عمليات او خپلسري عمليات. تاسې له جنرال کمبل سره څه ډول ژمنه کړې ده؟

د ناټو له سکرتر جنرال سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۱۳۵

جمهوررئیس غني: امنیتي وضع اقدامات غواړي. ما خپله امنیتي قواوو ته هدایت ورکړی، چې بهترینه طریقه، چې په هغه کې هم زموږ ملګري خلک همېشه محفوظ وي او هم زموږ عسکر او پولیس په شهادت ونه رسېږي هغه طریقي ماته وړاندې کړي او پر هغو به فیصله کوو. دغه هدایت دی، دوی پر دې بوخت دي او په دې اساس به وروسته له ډېر غور او دقت فیصله کوو.

د شمشاد خبریال: ښاغلی ولسمشر اوسمهال په ډېرو ولایتونو کې امنیتي وضعیت مخ پر خرابېدو دی او تاسې به هم شاهد اوسئ چې تېرو کلونو کې به دا مهال امنیتي ستونزې کمېدې، تاسو څومره مناسبه بولی، چې د روان کال د ډسمبر تر پایه دې ناټو ځواکونه له افغانستان څخه ووځي؟

جمهوررئیس غني: مننه له تاسو نه. زه دا مطلق مناسبه بولم، چې د ناټو ځواکونه له افغانستانه ووځي؛ ځکه زموږ او ستاسې په ډېر اوږد تاریخ کې افغانانو یوازې یو وار اجماع وکړه، چې بین المللي قواوې راشي او دلته موږ سره مرسته وکړي.

اوس د خدای په فضل او د ولس د ارادې پر اساس هم ملي اردو او هم ملي پولیس ټول رضاکاره دي. کوم څوک مو مجبور کړی؟ که رضاکاره نه وای تاسو به نن په اردو کې وای، په دې ځوانۍ کې.

نو د افغانستان د خلکو اراده ټینګه ده، زه له ټولو امنیتي ځواکونو نه مننه کوم، چې د رضاکار په حیث ګډون کوي. موږ د هغو خلکو شاهدان یو و، چې د څلورم وار لپار یې بیا په رضاکارانه ډول نوم ثبت کړی. بله معنی یې دا نه ده، چې دنیا موږ یوازې پرېږدي، د ناټو ماموریت د جنوري په لومړۍ (نېټه) بدلېږي، چې له موږ سره مرسته وکړي. په تمویل کې، په تعلیم کې او په تجهیزات کې. نو دا یو نوی فصل دی او ددې فصل په اساس به موږ مخته ولاړ شو.

اوسنۍ ناآرامۍ د یو ماحول تغیر دی، چې ټول منځنی ختیځ او اسلامي نړۍ په کې نښتي دي. یو مملکت نن له بل مملکت نه بېل نه دی، دا خطرات تغیر کوي او ځکه یې باید په اړه وارخطا نه شو. موږ ډېره ټینګه اراده لرو، چې د یو منسجم او هر اړخیز پروګرام په چوکاټ کې نه یوازې امنیت راولو؛ بلکې هغه شی، چې ضروري دی او هغه اقتصادي وده او بالاخره

سوله ده.

د ملي وحدت حکومت ټينگه اراده لري، چې بايد په افغانستان کې سوله راشي او په راتلونکو مياشتو کې مور په تدبير او په تدريج دا ملي هدف بايد ان شاء الله تعالى ترلاسه کړو.

خبريال [ژباړه]: ښاغلی جمهوررئیس! پخوانی جمهوررئیس د ناټو سکرتريجنرال ښه ملگری نه و. تاسو او اوسنی سکرتريجنرال په «شاتو مياشت» [honeymoon] کې قرار لرئ، تاسو يوه نوې همکارۍ رامنځته کوئ. له سکرتريجنرال سره مو خپلې شخصي اړيکې څه ډول وينئ؟

[د ناټو سکرتريجنرال ته په خطاب کې:] که وضعیت نور هم خراب شي، د افغان ځواکونو د هوايي ملاتړ او د طالبانو د رهبرانو ښه کولو په برخه کې به د ناټو موقف څه وي او تر کوم وخت پورې به له افغانستان سره خپلو مرستو ته دوام ورکړئ. تر ۲۰۱۶ يا تر ۲۰۲۴؟

د ناټو سکرتريجنرال [ژباړه]: مور هغه څه چې له وړاندې په پروگرام کې نيول شوي او پر هغو مو هوکړه کړې، ترسره کوو. لومړی، د آيساف ماموریت به په منظم او مسؤولانه ډول پای ته ورسېږي او په هغه پسې وروسته به د ۲۰۱۵ کال د جنوري په لومړۍ نېټه د غوڅ ملاتړ ماموریت په څرنگوالي تمرکز وکړو. دا يو مهم ماموریت دی، ځکه چې مور په دې ډول په افغانستان کې د افغان ځواکونو په روزنې، مشورې ورکولو او هوايي ملاتړ سره خپلو مرستو ته دوام ورکړو، خو دغه ځواکونه غښتلي او د هېواد د امنیت ټينگښت بشپړ مسؤولیت پخپله غاړه واخلي. پر دې سربېره، هماغسې چې جمهوررئیس غني وويل، مور د افغانستان د امنيتي او دفاعي ځواکونو د مالي ملاتړ او همدا راز په دوامداره ډول له افغان دولت سره د اوردمهاله همکاريو د پراختيا څرنگوالي له سره ارزوو. زموږ جنګي ماموریت پای ته رسېدلی دی او مور به نور په جنګي عملياتو کې شامل ونه اوسو. نو په همدې دليل، مور يو نوی څپرکی پيلوو، چې په هغه کې به د افغانستان د راتلونکي مسؤولیت پخپله د افغانانو پر غاړه وي. زموږ هېوادونه خوندي او افغانستان غښتلی شوی دی. په همدې دليل مور کولای شو نوی څپرکی پيل کړو، چې د هغه په اساس به مور د روزنې، مرستې او مشوره ورکونې په برخو کې، د افغان ځواکونو همکاري وکړو. د غوڅ ملاتړ په تړاو بايد ووايم، چې ددې ماموریت د دورې په برخه کې، تر اوسه هېڅ ډول پرېکړه نه ده شوې او مور به وروسته پر دې موضوع بحث وکړو. اوسمهال، د پروگرام په اساس، ټول تمرکز د ۲۰۱۵ کال د جنوري په لومړۍ نېټه د غوڅ ملاتړ

د ناپو له سکرتر جنرال سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۱۳۷

ماموریت پیلولو ته شوی دی، چې موخه د افغان ځواکونو روزنه، مرسته او ورته مشوره ورکول دي.

جمهوررئیس غني [ژباړه]: اجازه راکړئ لومړی د ناپو له سکرتر جنرال مننه وکړم، چې د ناپو په سرمشریزه کې، چې د ۲۰۱۴ د ډسمبر په پیل کې به - دقیق د لندن تر کنفرانس وړاندې - جوړېږي، راته د گډوډ بلنه راکړه؛ زه په ویاړ دا بلنه منم.

زه ددې موضوع په یادولو سره غواړم پیل کړم، چې مور نوویو خبرو اترو، نوي څپرکي او زموږ د همکارو د (دوام) لپاره نوویو میکانیزمونو ته اړتیا لرو.

دویم، له ناپو سره د ښاغلي کرزي اړیکې، شخصي اړیکې نه وې؛ دا اړیکې په افغانستان کې د ناپو د ځواکونو د کارونې پر بنسټ وې او هر کله به چې د قوې استعمال په لوړه کچه ترسره کېده، نو د وضعیت د پیچلتیا لامل به گرځېده. په همدې اساس، ددې کار د مخنیوي لپاره، جمهوررئیس کرزي به په ډېرې مهربانۍ له ما غوښتل، خو د امنیتي مسؤولیتونو لپاره رهبري کړم. تاریخ به ددې شاهد وي، چې امنیتي لېږد یوازې یوه خبر جوړونکې پروسه نه وه، بلکې په هغه کې موږ پر واضحو اهدافو تمرکز درلود او یوه ډېره شفافه پروسه وه، چې ما په ویاړ د هغه د ترسره کولو لپاره وړاندیزونه او دلایل وړاندې کړل.

درېیم، موږ او ناپو، ځانونه له هغو بدلونونو سره عیار کړي، چې په دې برخه کې موجود دي. موږ د همکارۍ لپاره یو پروگرام لرو او دا موضوع د «شاتو تر میاشتې» لویه ده. بلکې د دوامداره همکارو د جوړېدو یوه موضوع ده. د شاتو میاشتې راځي او پای ته رسېږي، خو دوامداره همکارۍ ادامه پیدا کوي. [خندا]، زموږ همکارۍ، له ناپو سره اړیکې، د یوه گډ خطر د (درک) له امله دي، چې موږ گواښي. افغانستان له دغو گواښونو سره د مبارزې په لومړۍ لیکه کې ځای لري، چې له امله یې په ناپو کې د شاملو هېوادونو خلک کولای شي په سوله ییز ډول ژوند وکړي یا امکان لري د هغوی ژوند گډوډ شي. نړیوالتوب هم ښه او هم بد اړخونه لري. د هغه بد اړخونه دا دي، چې «پوځي کلا» وجود نه لري او هېڅ هېواد او هېڅ قاره نشي کولای په یوې پوځي کلا کې په محاصرې بدل شي. نه اروپا او نه امریکا کولای شي محاصره وکړي. موږ یو گډ سرنوشت لرو او د هغو گډوډو خطرونو حاصل دی، چې موږ گواښي؛ دغه خطرونه زموږ د مشارکت لامل گرځي.

مور حاضر دمه د بنځو د حقونو، د اتباعو د حقونو، قانون حاکمیت، ډیموکراتیکې حکومتولۍ، هوساینې، د طبیعي سرچینو مدیریت او د چاپیریال ساتنې د موضوعاتو په برخه کې په همکارو تمرکز کوو، چې ددې همکاريو د دوام او ژورتیا لامل گرځي. په همدې اساس، زما په نظر ښه زمینه مساعدده ده او د دغو همکاريو د پیل او پراختیا لپاره د ښه ملگري، ښاغلي ستولتنبگر، تر ټاکلو بل ښه انتخاب نشته. مور دواړو تازه خپلې نوې دندې پیل کړې دي او د پایلې لپاره مور ته لږ څه وخت راکړئ. [خندا]

د ناټو سکرتريجنرال [ژباړه]: اجازه راکړئ، زما او د جمهوررئیس غني د شخصي اړیکو په اړه زیاته کړم، چې زه له ده سره همنظره یم او هغه دا چې زما او د جمهوررئیس ترمنځ د شخصي اړیکو د توصیف لپاره د «شاتو میاشتې» کلمې کارول سم نه دي. د شاتو میاشت پخپل ډول کې ښکلې ده، خو زموږ د اړیکو د توصیف لپاره ترې استفاده کول مناسب نه دي، دا ځکه چې د شاتو میاشت هغه مهال واقع کېږي، چې تاسو یوه نوې اړیکه پیلوئ، خو مور د کلونو لپاره له یو بل سره اړیکې لرو. مور دوه تجربه لرونکي کسان یوو او پر اوږدمهاله اړیکو کار کوو او په یو ځایي ډول به دغو اړیکو ته پراختیا ورکوو.

زما لپاره د خوښۍ ځای دی، چې د ناټو سکرتريجنرال په توگه د نوې دندې پر مهال وکولای شم له جمهوررئیس غني سره د هغه د نوې دندې پر مهال خپلې اړیکې پراخې کړم. خو باید ووايم، چې مور یو ځای کار کړی دی، په تېر کې مو یو بل لیدلي او دواړه یو بل د پخوانیو دندو پر مهال پېژنو. زه ډېر باوري یم، چې مور کولای شو د ناټو سکرتريجنرال او جمهوررئیس په توگه پخپلو نویو کاري چاپیریالونو کې نږدې اړیکې ولرو.

له تاسو مننه!

د افغان ښځو د ځواکمنتیا (ارتقا) لپاره د امریکا او افغانستان د گډ پروگرام

پړانسته^۱

کابل | ۱۷ لړم ۱۳۹۳ | ۸ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

ټولنيز خونديتوب - پوهنه او لوړې زده کړې

د وينا عمده محورونه:

- په حکومتولۍ کې د ښځو مشارکت
- د افغان ښځو د ځواکمنتیا پروگرام (ارتقا)
- د ښځو د ارتقا لپاره د مرستو میکانیزم

غورچاڼ:

د ملي وحدت حکومت مسؤلين هودمن دي، چې د ښځو په مشارکت کې بنسټيز کيفي بدلونونه رامنځته کړي. په يوې نجلۍ پانگونه، پنځه نسلونه بدلولى شي. د اسلام مابين دين هم د ښځو حيثيت ته قائل شوى دى. هماغسې چې له پيله ښځو پام وړ او لارښوونکى رول درلود، زموږ په تاريخ کې هم د لويو ښځو د کارنامو شاهدان يوو. تر کار لاندې پروگرامونه بدعت نه دى او زموږ په اسلامي تمدن او فرهنگ کې ژورې ريښې لري. د افغان ښځو د ځواکمنتیا پروگرام (ارتقا) پر څلورو پام وړ نقطو تمرکز لري، چې زموږ د ژورې پاملرنې

^۱ The Afghan-US Partnership for Women's Empowerment (Promote)

لامل هم دي؛ رهبري او مدیریت، د ښځو د مشارکت کچه، په اقتصاد کې د ښځو رول او د ښځو اړوند بنسټونو تقویت. ددې څلورو حیاتي برخو د تحقق لپاره، اړیکه ده، چې د مرستو پر میکانیزم بیاکتنه وکړو، چې کولای شو؛ د ښځو له لوري اداره کېدونکې د ښځو لپاره د لومړني پوهنتون جوړېدل، په ضربتي ډول د ښځو د کار، ظرفیت او مدیریت د تقویت یو شمېر انستېټیوتونو فعالول، د ښځو تر مدیریت لاندې شرکتونو جوړول، او افغاني بنسټونو ته د ظرفیت لوړونې پروگرام د مسوولیتونو او صلاحیتونو لېږد، یادونه وکړو.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم.

جناب داکتر صاحب عبدالله رئیس اجرائی دولت افغانستان، جناب داکتر صاحب شاه^۱ رئیس یو.اس.ا.آ.دی، سفرای محترم، وزرای محترم، جلالت مآب وزیر خارجه ناروی، خواهران و برادران، السلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

اول، به نمایندگی از حکومت وحدت ملی می خواهم از تمام زنان افغانستان ابراز امتنان کنم که با مشارکت در انتخابات حماسه آفریدند. تشکر! [د حاضرینو چکچکې]

داکتر صاحب عبدالله، من و تمام اراکین حکومت وحدت ملی، مصمم هستیم که در مشارکت زنان افغانستان، یک تغییر بنیادی کیفی بیاید و زنان افغانستان در تمام ساحات زندگی سهم بگیرند. ما، اول، به زنان افغانستان به حیث «زن» احترام داریم. [د حاضرینو چکچکې] [حاضر و مېرمنو ته خطاب:] نقش های دومی تان، دومی است؛ نقش اولتان اساسی است.

در این مرحله من می خواهم اول، از جلالت مآب رئیس جمهور اوباما و تمام اراکین دولت امریکا ابراز امتنان کنم که در این موضوع حیاتی همراه ما کمک می کنند و کمک شان هنوز هم دوام دار است.

دوم، من می خواهم خاصتاً از جناب داکتر صاحب شاه ابراز امتنان کنم؛ داکتر صاحب همیشه

دوست و مدافع افغانستان بوده است.

[ډاکتر شاه ته خطاب - ژباړه:] ستاسو له ملاتړ او د مرستو له برابرولو مننه!

جناب شان در زمان ریاست در یو.اس.ا.آی.دی همیشه تمرکز سر ایجاد سرمایه بشری به صورت عموم و توسعه نقش زنان و دختران به صورت خاص، تمرکز داشته است. به حیث یک ډاکتر طب هم، دردهای عمیق جوامع مثل ما را درک کرده اند و در رفع آنها همیشه همکاری نموده اند.

همچنین از سفیر کبیر ایالات متحده امریکا جناب کیننگهم^۲ و خانم شان لیزلی^۳ کیننگهم ابراز امتنان می کنم. خاصاً از خانم لیزلی کیننگهم که همیشه در تقویت نقش زنان افغانستان سهم گرفته سپاس گزاری می کنم؛ همیشه با ما باشید!

تجربه ثابت کرده وقتی که سر یک دختر سرمایه گذاری می شود، پنج نسل تغییر می کند. مردهای ما خفه نشوند! و اگر سر یک پسر سرمایه گذاری می شود، تنها یک نسل تغییر می کند.

او که ژوندی مثال غواړئ؟! زه یم. زما نیا په تبعید کې وه، په هندوستان کې او تحصیل یافته شوه، شپږو زامنو یې، لور یې [د حاضرینو چکچکې] او ټولو لمسیانو یې نه یوازې چې مکتب خلاص کړ؛ بلکې په هغه زمان کې یې دوکتورا گانې ترلاسه کړې.

زما دعا په هر لمانځه کې اول نیا ته مې ده؛ ځکه که هغه نه وای نن به زه هم نه وم، نو هیله ده چې مور ټول د ښځو په اهمیت او د دوی په مدیریت او تحصیل باندې پوه شو. د اسلام مبین دین همیشه ښځو ته په یو ډېر پراخ او مهم حیثیت قایل شوی، تنها مثال یې دا دی د اسلام په صدر کې پنځو ښځو ته وگورئ، بی بی امنه هغه معظمه ښځه چې د بشریت پیشوا یې په کونډپتوب کې وروزه؛ بی بی خدیجه، آن زنی که از بزرگترین تجار دنیا و عربستان آن وقت بود؛ بی بی عایشه که اگر وجود نمی داشت امروز زیادتز از چهارصد حدیث صحیح

^۱ اصلي متن په انگلیسي: Thank you for advocacy. Thank you for delivery!

^۲ James B. Cunningham

^۳ Leslie Genier

در اختیار ما قرار نمی‌گرفت؛ (همچنین در مورد) بی‌بی فاطمه و بی‌بی زینب. بنابراین تاریخ اسلام نشان‌دهنده این است که زنان از ابتدای اسلام، نقش برانزده و رهنمودی داشته‌اند. همچنین در تاریخ خود ما، اگر ملکه گوهرشاد^۱ نمی‌بود فرهنگ تیموری یک چیز به نهایت دیگری می‌بود. امروز زیاده‌ترین اوقاف هرات و مشهد هنوز هم نتیجه سرمایه‌گذاری این زن بزرگ تاریخ ماست.

مه هبروی^۲ چې رضیه^۳ د هندوستان پادشاه وه، نه ملکه. خپله یې قدرت و نیو، په هغه زمان کې په هغه پېر یو کې او روشاني حرکت د یوې ښځې له خوا رهبري کېده. نو دلته ضرورت دی همدارنگه معلوم‌دار نازو^۴ او زرغونه^۴ به مو همپشه په یاد وي. نکته بنیادی و خواهش من این است که (با توجه به این که) تاریخ ما نقش زنان برجسته و نقش زنان عادی ما را به صورت درست انعکاس نداده، ما ضرورت داریم که تاریخ خود و تاریخ اسلام را پس بدانیم؛ تا بفهمیم پروگرام‌هایی را که حکومت وحدت ملی روی دست دارد، نوآوری‌ها و بدعت نیست و ریشه‌ی عمیق در فرهنگ و تمدن بزرگ اسلامی ما دارد.

مشارکت زنان، قسمی که گفتم برای حکومت وحدت ملی نقش حیاتی دارد، و از این جهت چهار نکته‌ی قابل تمرکز که امروز در پروگرام فعلی وجود دارد، نه تنها مورد تأیید بلکه مورد توجه عمیق حکومت و دولت خواهد بود.

اول - رهبری و مدیریت: زنان افغانستان همیشه مدیر بوده‌اند. من می‌فهمم که اگر نمی‌بودند، یک قسمت زیاد مردم سقف سر خانه و نان خوردن نمی‌داشتند. [خدا] یعنی مدیریت زنان ما همیشه در ساحه‌ی اقتصادی، خاصاً، برجسته بوده؛ اما ضرورت است که این امروز به مدیریت قرن بیست و یک تبدیل شود.

دوم - نقش زنان در حکومت: (این نقش در) سیزده سال گذشته شاهد تغییرات بوده اما باید با وضاحت بگوییم که (سطح فعلی) مشارکت زنان، قابل قبول ما نیست؛ باید زیاد شده و به صورت اساسی تقویت شود. ما سر وعده خود ایستاده هستیم که اولین زن را در ستره محکمه

^۱ ملکه گوهرشاد بیگم: د سلطان شاهرخ تیموري مېرمن (۷۸۰ - ۸۶۱ سپوږميز).

^۲ سلطان رضیه د شمس‌الدین ایلمش لور: هغه مېرمن چې په ۱۲۳۶ - ۱۲۴۰ ز کلونو کې یې په ډیلي حکومت وکړ.

^۳ د میرویس خان هوتکي مور.

^۴ د احمدشاه بابا مور.

د افغانستان ښځو د ځواکمنتیا (ارتقا) لپاره د امریکا او افغانستان د گډ پروگرام پرانسته | ۱۴۳

افغانستان انتصاب کنیم؛ [د حاضرینو چکچکې] اما همیشه معیار ما کفایت است. پنج عضو ستره محکمه در ظرف این پنج سال انتخاب می شوند و ما می خواهیم زنی که (در این جمع) انتخاب می شود به هیچ وجه کمتر از مردی که انتخاب می شود، نباشد. از این جهت سرمایه گذاری بنیادی در سال های آینده در (مورد) نقش زنان در قضا و قوه عدلی ما، به کار است؛ همچنین در دواير دیگر حکومت.

سوم - نقش زنان در اقتصاد: این مهم ترین موضوعی است که ما با آن سر و کار داریم. زن افغان دوام دار کار می کند اما قسمت عمده کار زن افغان، بدون مزد است؛ از این جهت اکثر اوقات که از اطفال پرسان می کنیم: مادرتان مصروف چیست؟ می گوید: بیکار! کاش کسی این طور بیکار باشد که چهارده ساعت و یا شانزده ساعت در روز کار کند! بنابراین باید ارزش ارتباط زن افغان با مارکیت و با اقتصاد مستحکم شود.

چهارم - تقویت نهادهای زنان: تا از حقوق مشروع اسلامی و حقوقی که قانون اساسی ما (به زنان) داده دفاع کنند.

من و به نمایندگی از داکتر صاحب عبدالله و تمام اعضای حکومت، باز هم تأکید می کنم این چهار بخش که در این برنامه است نکات عمده و حیاتی است.

اما به این خاطر که کمک ها نتایج وسط مدت و درازمدت داشته باشد، ضرور است سر میکانیزم کمک ها غور کنیم.

اولین نکته این می باشد که امید است یک مقدار از این کمک ها و مخصوصاً از کمک هایی که ممالک دیگر همکار ما می کنند، برای ایجاد اولین پوهنتون زنان که از طرف زنان اداره می شود، صورت بگیرد. [د حاضرینو چکچکې] با وجودی که زمین در کابل به نهایت کم است ما تعهد می کنیم که (برای ساخت پوهنتون زنان) زمین می دهیم. امید است که یو.اس.ا.آی.دی و همکاران دیگر ما یک قدم بزرگ را بردارند تا صد سال بعد از امروز هم مردم بگویند قدمی برداشته شده بود که دوام دار بود.

دوم، ایجاد انستیتوت هایی است که بتوانند به صورت ضربتی سر تقویت مدیریت و ظرفیت کار کنند. کورس های سه روزه و چهارروزه نتیجه دار نیست، از این جهت ما می خواهیم که اعضای ولسی جرگه و مشرانو جرگه ما - که نماینده های منتخب ملت هستند - بتوانند (در جلب

همکاری) پارلمان‌ها، مخصوصاً سه مملکت اسلامی ترکیه، مالیزیا، و اندونیزیا مشترکاً اقدام بکنند. همچنین در خلیج^۱ تغییر بی‌نهایت زیاد است؛ اکثریت شاگردان پوهنتون قطر، دختر است و تغییرات زیادی آمده است. وزرای ما، معین‌ها، رؤسا و والی‌های ما با همتهای خود در ممالک (دیگر) از نزدیک طوری کار کنند که نتایج آن تغییر اساسی و بنیادی باشد.

نکته سوم، توجه به نقش زنان و ایجاد شرکت‌هایی است که از طرف زنان مدیریت می‌شود. زن افغان استعداد بی‌نهایت و زیادی دارد؛ مشکلش دسترسی به مارکیت است. دکتور شاه! [ژباړه: موبرد «افغان بنڅو په لاس د جوړو شویو تولیداتو» د لېبل په معرفي کولو کې، چې په نړیوالو بازارنو کې پلورل کېږي، له تاسو مرسته غواړو.^۲ [د حاضرینو چکچکې] اگر می‌خواهید کمک‌های تان دوام‌دار [مثمر] باشد، لطفاً چهل مارکیت عمده امریکایی را با زنان افغان مستقیماً ارتباط بدهید تا پیداوار ما در امریکا فروخته شود و شرکت‌هایی که در نیویارک، شیکاگو، و کالیفرنیا دیزاین فیشن می‌کنند، با نهادهای زنان ارتباط پیدا کنند. این موجب کمک پایدار می‌شود. من می‌فهمم که شما، علاقه زیادی به این دارید و به همین خاطر توجه‌تان را می‌خواهم.

و بالاخره نکته آخر. چون در تحت شرایط گذشته، این پروگرام مطرح شد، مسؤولیت اداره‌اش با یک قسمت از قراردادی‌های امریکایی است. امید است با اصلاحاتی که حکومت وحدت ملی به صورت سرتاسری روی دست می‌گیرد، یک پلان منسجم انتقال مسؤولیت و صلاحیت به نهادهای افغانی روی دست گرفته شود. [د حاضرینو چکچکې]

افغان‌ها به صورت عموم و تمام زنان افغان به صورت خصوص، حاضرند که از هر دالر حساب بدهند؛ شفافیت هدف ماست. اما امید است که مؤثریت استعمال پول را با هم بسنجیم و با هم عملی کنیم.

باز هم اولاً از همه حاضرین که از بیرون تشریف آورده‌اند، وزیر صاحب خارجه ناروی، جناب داکتر صاحب شاه، همکاران عزیزشان، معاونین‌شان، همکارهایی که از سال‌ها می‌شناسیم و حالا هم در یو.اس.ا.آ.دی کار می‌کنند و غیره همکاران ابراز امتنان می‌کنم

^۱ خلیج عربی هیوادونه.

^۲ اصلي جمله په انگليسي: "We really ask you Dr. Shah to help us with a 'made in' Afghan woman label to be marketed globally."

د افغانستان بنځو د ځواکمنتیا (ارتقا) لپاره د امریکا او افغانستان د گډ پروگرام پرانسته | ۱۴۵

و همچنین از اعضای محترم کابینه، از تمام خواهرها و جناب داکتر صاحب عبدالله به خاطر همکاری مشترک در ایجاد یک دیدگاه واحد و تعهد ما به اصلاحات و تحول سرتاسری؛ که امید است موجب امید پایدار تمام مردم افغانستان مخصوصاً اطفال عزیز ما شود. [د ملي سرود غبرونکې پلې ته خطاب:] و از شما ابراز امتنان می‌کنم که سرود ملی را با این متانت و اهمیت نواختید. از هر کدامتان تشکر!

روزتان به خیر. ورځ مو په خیر!

د پاکستان له لومړي وزير سره گډه مطبوعاتي کنفرانس

اسلام آباد - پاکستان | ۲۴ لړم ۱۳۹۳ | ۱۵ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

بهرني سياست - امنيت

د وينا عمده محورونه:

- د افغانستان پالیسي او د بهرني سياست پنځه کړي
- د افغانستان او پاکستان هوکړي
- د آسيا په اقتصادي يو ځایوالي کې د افغانستان او پاکستان رول

غورچاڼي:

افغانستان او پاکستان د خپلو خلکو د دردونو پای ته رسولو لپاره گډه هوډ لري، هغسې چې په مسلمانو هېوادونو کې د ډيموکراتیکو پروسو غښتلتيا ښودلې، اسلامي نړۍ د داعش او نورو گواښونو پر وړاندې درېږي. تر يوه واحد ليدلوري لاندې د ملي وحدت حکومت پالیسي د بهرني سياست د پنځو کړيو په يو ځای کولو متمرکز ده. په دې منځ کې پاکستان زموږ دوامداره همکار دی، څو په آسيا کې اقتصادي يو ځایوالي رامنځته شي او افغانستان د انرژۍ د څلورلاري رول ترسره کړي. دواړو هېوادونو پر امنيت يو پراخ بحث پيل کړی دی، څو د باور فضا رامنځته شي او په تېر بريالي شوو او په سوله او ثبات ولاړ راتلونکي ته يو تعريف جوړ کړو. له تازه گواښونو زموږ گډه درک به په دوامداره ډول د هوکړو د عملي کولو پر مهال د عملي اقداماتو لامل وگرځي. موږ د مخ پر وړاندې تگ لپاره لویو گامونو او سيستماتيکې مطالعې ته منتظر يوو.

د پاکستان د لومړي وزير، نواز شريف د وينا ژباړه:

د خوښۍ په ښودو، دويم کور پاکستان ته، د ځانگړو مېلمنو او قدرمن ورور جمهوررئيس غني راتلو ته ښه راغلاست وایم.

په همدې ترتيب، جناب جمهوررئيس او ورسره پلاوي ته يې د پاکستان د خلکو دوستانه او نيکې هيلې وړاندې کوم.

موږ د جمهوررئيس پرېکنده ليدلوري او بدلېدونکې رهبرۍ ته درناوی کوو او په تېر کې د هغه پراخې همکارۍ ته، چې د افغانستان د پرمختگ لپاره يې ترسره کړې او هغه رغنده رول ته، چې د افغانستان راتلونکي لپاره به يې ترسره کړي، د قدر په سترگه گورو.

له فرصت څخه په استفادې، په سوله ييز ډول د واک د لېږد او د ملي وحدت حکومت جوړېدو له امله جناب جمهوررئيس او د افغانستان خلکو ته خپل صميمانه مبارکي وړاندې کوو. دا تر ډېره د افغانستان د نويو رهبرانو د زمامدارۍ پايله ده، چې په دې هېواد کې به د ثبات او ملي وحدت د غښتلي کېدو لامل شي.

جمهوررئيس غني په يوې حساسې زماني مقطع کې، چې افغانستان د امنيتي، سياسي او اقتصادي لېږد بهير تر شا پرېږدي، د چارو مسووليت پر غاړه واخيست. نوموړي پر ښې حکومتوالۍ، خلکو ته د دولت ځواب ويل، ټولنيز عدالت، د بېوزلۍ کموالي او په عامه هوساينې متمرکز يو هر اړخيز کورنی اصلاحي پروگرام پيل کړی دی.

د لېږد د يادو بهيرونو بريالي بشپړېدل به د يوه باامنه او سوکاله افغانستان را څرگندېدل تضمين کړي، چې زموږ د ټولو ملاتړ به ورسره وي. دې کې شک نشته، چې جمهوررئيس غني به پخپلې قاطع ارادې او هوډ بريالی کېږي. ان شاء الله!

د افغانستان او پاکستان ترمنځ اړيکې، استثنايي دي. مشترکه عقیده، نږدیکت او گډ تاريخ، زموږ د ورورولۍ اړيکې نورې هم غښتلې کړې دي. موږ د يو بل په خوښيو او غمونو کې شريک يوو، يو ځای غمجن کېږو او يو ځای جشنونه نيسو. زموږ امنيت او راتلونکې هوساينه په يوه او بل پورې تړلي دي.

د پاکستان له لومړي وزير سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۱۴۹

ما تل د پاکستان په لومړيتوب، چې هغه سوله ييز گاونډيتوب جوړول دي، ټينگار کړی دی. د اساسي عامل په توگه، زما ليدلوری د افغانستان او پاکستان ترمنځ په هر اړخيز، ځواکمنې او دوامداره همکارۍ، ولاړ دی، چې د دواړو ملتونو ترمنځ به د امنيت او هوساينې لپاره همکاري او په سيمه کې د انکشاف او سولې لپاره به د هڅو غښتلتيا له ځان سره ولري. خوښ یم، چې جمهوررئيس غني هم په دې برخه کې له ما سره ورته ليدلوری لري.

موږ درک کوو، چې د گډ کار لپاره يو تاريخي فرصت په لاس کې لرو او د دواړو هېوادونو ملي حاکميت او خپلواکۍ ته د متقابل احترام پر اساس غښتلې اړیکې جوړې کړو، چې د متقابل باور او درک او د نږدې همکارۍ ښودونه وکړي.

زموږ هېوادونه له لويو ننگونو لکه ترهگري او افراطيت، ناڅرگند امنيتي چاپيريال او بې پولې جرمونو سره مخ دي. باور لرم، چې په گډې ارادې او هڅو کولای شو په اغېزناک ډول پر دغو ننگونو بريالي شوو.

لوی فرصتونه هم شته دي، خو موږ بايد د خلکو پراخ ځواک او دوه اړخيزه همکاري په بشپړ ډول عملي کړو، چې ددې لارې د قاطع پيل لپاره يو مناسب فرصت دی.

نن، ما او جمهوررئيس غني پر ټولو پورته موضوعاتو پراخې مشورې وکړې. ما څرگنده کړه، چې د يو سوله ييز، با ثباته، يو موټي او پر ځان بسيا افغانستان موجوديت د پاکستان په گټه دی.

همدا راز، د روغې جوړې له بين الافغاني پروسې، چې نوي حکومت دا نوبت ترسره کړی دی، د پاکستان پر ملاتړ ټينگار کوم. دا پروسه، هماغسې مو چې هوکړه کړې، بايد د افغانانو په رهبرۍ او د افغانانو په مالکيت ترسره شي.

همدا راز، په ټولو کچو له هغې ډلې د پولو له امنيت دفاع، د افغانستان رغاونه او بيارغاونه، ظرفيت جوړول، د پارلمانونو تبادله او په فرهنگي، روزنيزو او ورزشي برخو کې د اړیکو په زياتولو د پاکستان پر ژمنتيا، ټينگار کوم.

موږ د سوداگرۍ د پراختيا، پانگونې د ودې، زېربناوونه ښه کولو، د سپړکونو او رېلارو جوړولو له لارې د يوه ځواکمن اقتصادي مشارکت جوړولو او د انرژۍ په برخه کې د همکاريو

زياتولو لپاره، پخپلې ارادې ټينگار كوو. د دواړو هېوادونو ماليې وزيرانو داسې سند لاسليك كړ، چې پورته موخو ته رسېدو كې چټكتيا رامنځته كوي.

مور همدا راز د «ننېلېدو» او «سيمه ييزې اقتصادي همكارۍ» پر موضوعاتو، چې زموږ د همكارۍ نه جلا كېدونكي عناصر دي، هو كړې ته ورسېدو. مور وړاندوينه كوو، چې سوداگرۍ، انرژي او ارتباطي دهلېزونو ته به د لويو سيمه ييزو پروژو له لارې لكه «كاسا زر» او «ټاڼي» نلليكه، پراختيا وركړو.

افغانستان د «تحول لسيزې» په اوږدو كې ځاى لري. په دې مهم وخت كې، زه افغانو ورونيو ته ډاډ وركوم، چې پاكستان به د هغوى ترڅنگ ودرېږي او سولې او رغاونې ته د رسېدو په برخه كې به د هغو د هڅو ملاتړ وكړي.

له تاسو مندوى يم. اوس جمهوررئيس غني ته بلنه وركوم، چې خپلې خبرې تاسو ته واوړوي.

د جمهوررئيس غني د وينا ژباړه:

نحمده و نصلی علی رسولہ الکریم، اما بعد، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، بسم الله الرحمن الرحیم.

د پاكستان جلالتمآب لومړى وزير، د پاكستان دولت محترم غړي او رسنى!

لومړى اجازه راکړئ، چې د «واگه» د فاجعې له امله د افغانستان د خلکو د همدردۍ شريکولو وسيله شم. د پېښې په ورځ، ما د تليفون له لارې غمرازي وکړه او اوسمهال بيا ځلي خپله همدردي څرگندوم. مور د هغو خلکو په توگه، چې تل يې دردونه ليدلي، ستاسو درد احساسوو، هغه درد چې مشترک دى او زموږ هوډ، مشترک هوډ دى، څو د خپلو خلکو دردونو او تکليفونو ته د پای ټکى کېږدو؛ په دې موضوع بايد شک ونه لرو. له همدې امله مور ستاسو له هغه ډاډ څخه هرکلى کوو، چې يو سوله ييز او باثباته افغانستان د آسيا پياوړي کولو لپاره محوري رول لري، چې خپل تاريخي فرصت، چې د يوه قاره يي اقتصاد جوړول دي، درک کړي.

د پاکستان له لومړي وزير سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۱۵۱

همدا راز غواړم تاسو جلالتماب ته ستاسو د هغه ډاډ له امله، چې ومو ويل، د مسلمانانو په منځ کې ډيموکراسي د غښتلي کېدو په حال کې ده، مبارکي ووايم. په پاکستان کې د ډيموکراتيکو پروسو د غښتلي کېدو پر اساس د ټولو لوريو اجماع او په افغانستان کې زموږ بريالۍ ټاکنې او د ملي وحدت حکومت جوړېدل، هغه نښې دي، خو نړيوال پرې پوه شي، چې اسلامي نړۍ نور د داعش او نورو گواښونو پر وړاندې لاس په کار شوې، نو په همدې اساس بايد نور په پاکستان او افغانستان کې د ډيموکراسۍ پر غښتلتيا تمرکز وشي.

په ملي وحدت حکومت کې ما د ټولو همکارانو او غړو، په ځانگړي ډول د ډاکتر عبدالله عبدالله سلامونه تاسو ته راوړي.

د ملي وحدت حکومت پالیسي منسجمې او متمرکزې دي، خو زموږ د بهرني سياست د پنځو کړيو د رايو ځای کېدو په اړه، يعنې گاونډي هېوادونه، اسلامي نړۍ، ناټو - آيساف، آسيايي هېوادونه، نړيوال سازمانونه او خصوصي پانگه وال، تر يوه ليدلوري لاندې په يوه کتار کې ډاډ ترلاسه شي. ښاغلی لومړی وزير! هغه ليدلوری دا دی، چې پاکستان په دوامداره ډول زموږ شريک دی. زه له هغو لويو گامونو، چې په تېرو درېيو ورځو کې په اقتصادي پرمختگ د لاسبرۍ لپاره اخيستل شوي دي، هرکلی کوم؛ موږ په تېرو درېيو ورځو کې پر ديارلس کلنو ستونزو بريالي شوو. له تاسو مننه! او زه غواړم په دې برخه کې ددې لويو لاسته راوړنو له امله له وزير ډار^۱، وزير خان^۲ او وزير زاخېلوال^۳ مننه وکړم.^۴

هغه څه چې موږ پرې هوکړې ته ورسېدو گډه ليدلوری دی، چې په هغه کې به پاکستان او افغانستان د آسيا زړه په توگه وگڼل شي، خو ډاډ ترلاسه شي، چې په آسيا کې اقتصادي يو ځای والی په يوه واقعيت بدلېږي او د يوه خوب په بڼه نه پاتې کېږي. نن موږ اساسي گامونه پورته کړل، خو باوري شو، چې سويلي آسيا له مرکزي آسيا او مرکزي آسيا له سويلي آسيا

^۱ محمد اسحاق ډار: د پاکستان ماليې وزير.

^۲ خرم دستگير خان: د پاکستان د سوداگرۍ وزير.

^۳ حضرت عمر زاخېلوال: د افغانستان اسلامي جمهوري دولت د ماليې سرپرست وزير.

^۴ په ليدنو کې د افغانستان او پاکستان ترمنځ د سوداگريزو اړيکو د پراختيا، د صادراتو په برخه کې د افغان سوداگرو د ستونزو حل، د ترانزيت په برخه کې د اسانتياوو رامنځته کول، په دوو کلونو کې له ۲.۵ ميليارډ ډالرو ۵ ميليارډ ډالرو ته د دواړو هېوادونو د سوداگرۍ زياتول او په يو شمېر لويو سيمه ييزو پروژو خبرې وشوې.

سره نښلېږي. د افغانستان لپاره زموږ ليدلوري يوازې د برېښنا او انرژۍ له لارې د «څلورلاري» او «انرژۍ دهلبز» په توگه نه دي، بلکې د گازو او تېلو پايپونه هم په کې شامل دي. دا ټول بيا هم له سيمه ييزې اقتصادي همپالنې سره تړلي دي. فکر کوم، تاسو او زه، زموږ دولتونه او زموږ خلک، ټول کولای شوو په دې برخه کې لوی گامونه پورته کړو.

موږ همدا راز پر دې بحث وکړ، چې په تېر بايد بريالي شوو. موږ به اجازه ور نه کړو، چې تېر، زموږ راتلونکې نابود کړي. په همدې اساس موږ پر امنيت يو پراخ بحث پيل کړی دی، خو زموږ په امنيت دوه اړخيزه بحث وشي، تعريف شي او ممکنه شي، چې ځينې پروسې محک شي، خو د باور فضا رامنځته شي.

ښاغلی لومړی وزير! اساسي برخه، چې غواړم په تړاو يې له تاسو مننه وکړم، دا ده، چې د افغانستان او پاکستان دولتونه او خلک غواړي داسې روايت جوړ کړو، چې زموږ راتلونکې تعريف کړي. په دې روايت کې، زموږ خلک، په ځانگړي ډول تر ټولو بېوزله خلک - زموږ تر ټولو محروم خلک - په باثباته او سوله ييزو هېوادونو کې د بريالي اقتصاد برخه وال وي. زموږ سرنوشت له يو بل سره تړلی دی، دا ځکه چې ترهگري هېڅ پوله نه پېژني؛ په پاکستان کې هره بې ثباتۍ، پر موږ اغېز لري او په افغانستان کې هر ډول ثبات پر تاسو اغېز لري.

فکر کوم له نويو گواښونو زموږ گله درک، موږ ددې وړ گرځوي، چې داسې لارې چارې تعريف کړو، خو د هغو پر اساس ملموس اقدامات ترسره شي، چې عملي اړخ ولري. دا کار لازمي توجه او پر هغه څه چې هوکړه شوې د دوامداره عمل لپاره بيا ځلي تمرکز ته اړتيا لري، خو د يو عمده بدلون ښودنه وکړي.

له گرمې مېلمه پالنې او دا چې په يوه ډېر ښه وخت کې مو ما او همکارانو ته له اسلام آباد څخه د ليدنې زمينه برابره کړه، خو دې باور ته ورسېږو، چې زموږ د خلکو د هيلو لوی بنسټ يعنې سوله، امنيت او هوساينه، کېږدو مننه کوم.

زه کابل ته ستاسو راتلو او هلته ستاسو هرکلي ته سترگې پر لار یم. پوهېږم، چې تاسو له پخواني کابل څخه خاطرې لرئ او د هغو ورځو له قرغې او پغمان څخه اورېدل درته په فوق العاده ډول ځواک درېښي. اوس به يوازې تفاوت په دې کې وي، چې تاسو به مجبور نه ياست يوازې د يوه ځانگړي فلم ليدو لپاره کابل ته ولاړ شئ، دا ددې لپاره چې په نورو ځايونو کې هم امکان لري. موږ په کابل کې ستاسو د راتلونکې ليدنې په تمه يوو، خو لا

د پاکستان له لومړي وزير سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۱۵۳

لوی گامونه پورته کړو. په سیستماتیک ډول مطالعه وکړو او د خپل لیدلوري او اړخ د واضح درک لپاره به، په سیمه کې مخ پر وړاندې حرکت وکړو. نړۍ به زموږ د گډو هڅو او درک له امله لا نوره بډایه شي.

بناغلی لومړی وزیر، مننه!

د «نني هند» گړدی مېز^۱

نیپال، کټمانډو | ۴ لینډی ۱۳۹۳ | ۲۵ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

اقتصاد - بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- د وروسته پاتې والي تعريف او د هغه عوامل
- په سیمه کې د بازار همپالنه
- سیمه ییز اتصال

غورچاڼ:

په تېر د بريالي کېدو لپاره د يوه بهير په توگه او په هغه کې د بنيادي عواملو موندلو لپاره د «وروسته پاتې والي» درک لازمي دی. وروسته پاتې والی کولای شو يو داسې وضعیت تعريف کړو، چې په هغه کې بېوزلي او نابرابري له منځه نه ده وړل شوې، خو د حل امکان يې شته. د وروسته پاتې والي د له منځه وړو لپاره مور بايد په سیمه ییزې همپالنې تمرکز وکړو. د توضیح لپاره بايد ووايو، چې د سويلي آسيا حکومتونه لا تر اوسه نه دي توانېدلي په اقتصادي شاخصونو کې له عامل محور څخه اغېزمن محور او نوښت محور مرحلې ته ورسېږي. هند د فوق العاده پرمختگ په لرلو سربېره له چين او سنگاپور سره زياته فاصله لري، دا ځکه چې شاوخوا داسې محدودیتونه شته، چې په سیمه کې د اړیکو د څرنگوالي او د افکارو پر لېږد د نه تمرکز له امله دي. مور لا تر

اوسه هم ابتدايي خوځښت لرو، خو بنيادي تغيير لا نه دی عملي شوی. له دې وضعیت څخه د تېرېدو لپاره هوساينه او «د بازار همپالنه» کليدي عوامل دي او د بازار د همپالنې پراختيا لپاره ستر فرصت موجود دی، نو ددې لپاره دلته درې موضوعات د بحث وړ دي؛ د بازار ناپرمختللی حالت. دويم، بازار نه يوازې ملي، بلکې سيمه ييز دی. درېيم؛ په نړيواله کچه او د سيمه ييزې اقتصادي همپالنې ښه والي ترمنځ د سيالی نشتوالی. د نښلېدنې په برخه کې، زموږ تر ټولو مهم خنډ زموږ زېربنا ده؛ په داسې حال کې، چې انرژي او طبيعي ذخير د نښلېدو محرکونه دي. د نښلېدو لپاره د مرکزي آسيا انتظار يو تاريخي فرصت دی او افغانستان کولای شي ددې نښلېدو يوه مرکزي نقطه وي. ددې رول ترسره کولو لپاره د سيمې په کچه پر پروژو تمرکز ته اړتيا ده او بايد يوه داسې کړنلاره جوړه شي، چې د يوه سيستم د جوړېدو په برخه کې شته عناصر، له يو بل سره ونښلوي.

د جمهوررئيس غني د وينا ژباړه:

مازيگر په خير!

مېرمن ملهوترا^۱، د ډېرې سخاوتمندانه معرفي له امله مننه!

زما لپاره دا د ډېرې خوښې ځای دی، چې بېرته کټمانډو ته را وگرځېدم. کټمانډو، هغه ښار دی، چې ډېر ښه يې پېژنم او نيپال هغه هېواد دی، چې ځلونه مې ورته سفر کړی دی. هغه موضوع چې غواړم پرې خبرې وکړم «د وروسته پاتې والي فرصتونه»^۲ دي.

د تاريخ په اوږدو کې داسې ډېر کم پېښ شوي، چې عامل، فکر، مفکورې او ستراتيژي وکولای شي پر جوړښت، فضا، جغرافيا او هغه تاثيرات چې له تېر څخه راپاتې، غالب شي. سويلي آسيا هغه سيمه ده، چې په هغه کې، مور له يوه لوري د خالصو، پاکو او اهميت لرونکو مفکورو له نعمت څخه برخمن يوو او له بل لوري له يوې داسې سيمې سره مخ يوو، چې تر تجزيې او يا کاله وروسته هم تر اوسه نه ده توانېدلې پر هغو تاثيراتو بريالی شي، چې له تېر ورته پاتې دی. که ټاکل شوې هغه فرصت او تصور، چې نن د بدلون او نويو مفکورو د لېوالتيا لپاره برابر شوی، ترلاسه کړو، بايد په تېر د بريالي کېدو هوډ ولرو او ددې لپاره «وروسته پاتې والي» ته د يوه بهير په توگه وگورو او د هغه بنيادي عوامل وپېژنو او نه يوازې په تکثير، تکرار او پلان جوړونې نه، بلکې پر نويو طرحو کولای شو ستونزې مشخصې کړو او پر دې موضوع بحث وکړو. اوس، ددې لپاره چې پر دې بحث خبرې اترې وکړای شو، زه د

^۱ Jyoti Malhotra: ليکواله او ژورنالېسته؛ او د ننني هند د گډي مېز چلوونکې.

^۲ The Advantages of Backwardness

افغانستان په اړه نه، بلکې په عمومي ډول خبرې کوم.

د «وروسته پاتې والي» معنی څه ده؟ وروسته پاتې والی، داسې وضعیت دی، چې په هغه کې د بېوزلی او نابرابری د حل امکان شته، خو دا کار نه کېږي. افغانستان یو وروسته پاتې هېواد دی. زموږ ۳۶ سلنه خلک د فقر تر کړنې لاندې ژوند کوي، چې د هېڅ بشر لپاره د زغم وړ نه ده؛ باید هم نه وي.

وروسته پاتې والی، تاوتریخوالی دی. کله مې چې خبرو ته تیاری نیوه، زموږ ځوان اولادونه په پکتیکا کې د فوټبال په ډگر کې په وینو ولړل شول؛ ما سمدستي (د بیانيې) لیکل پرېښودل او د پوځي روغتون پر لور ولاړم. هلته مې ۱۸ ماشومان ولیدل، چې په مختلفو کچو ټپیان شوي وو. یو د هغوی روغتون ته د رسېدو په لاره کې ساه ورکړې وه. هغه شپه، د روغتون د جراحی خانگې، ۳۳ عملیات ترسره کړي وو.

موږ هره ورځ په سویلي آسیا کې په یو نه یو ډول د تاوتریخوالي له یو ډول سره لاس وگرېوان یوو؛ د مېرمنو پر وړاندې تاوتریخوالی، د ماشومانو پر وړاندې تاوتریخوالی، د معلولینو پر وړاندې تاوتریخوالی، ... خو د تاوتریخوالي تر ټولو لوی ډول، د بېوزلو پر وړاندې ترسره کېږي. په دې سیمه کې زموږ په فوق العاده ډول پرمختګ سربېره، موږ لا تر اوسه هم د بېوزلی له تر ټولو بد ډول سره مخ یوو او دا حالت د زغملو نه دی. ددې ترڅنګ، سیمه ییزه سویلي آسیا ددې ځمکې پر مخ تر ټولو کمه اقتصادي همپالنه لري؛ موږ د خپلې سیمې پر ځای، د ځمکې پرمخ په نورو سیمو کې ډېره سوداګري کوو.

وروسته پاتې والی، نړیوال اړخ لري. ناندېولي دا مهال په یوې ځانګړې مقولې بدله شوې ده، په داسې ډول چې د هر چا زېږنځای د ژوند فرصتونه ټاکي. د هېوادونو په داخل کې د ځانګړو توپيرونو شته والی، ددې ناندېولي بنسټیز عامل دی. په همدې دلیل، چې شتمنی راټولول محدودیتونه نه لري، موږ د نړۍ په کچه د بېوزلی او ناندېولي تولید ته بیا ځلي دوام ورکوو.

موږ د نړیوالو ټوب په وروستی مرحلې کې ځای لرو. باید ووايو، چې نړیوالو ټوب د درېیو مرحلو لرونکی دی. لومړنی نړیوالو ټوب، پر مستعمرو متمرکز و، چې په آسیا کې نږدې له ۱۸۵۰ تر ۱۹۱۴ ز کال ترسره شو او آسیا د جوړښتي وروسته پاتې والي لور ته ور ټپل وهل شوه. دویم

نړيوالتوب، له ۱۹۸۰ تر ۲۰۰۵ ز کلونو پورې دی، چې د آزادۍ (لېبرال) د اوج نقطه وه او پر اساس يې حکومتونه منزوي شول. په ورته مهال د نړيوالتوب په دويمه مرحله کې، آسيا خپلې منځنۍ طبقې جوړې کړې. په دې دوره کې د چين او هند فوق العاده پرمختگ د قدر وړ دی، چې په لومړي ځل له ۱۸۰۰ ز کال راهيسې، توانېدلي د نړۍ ناانډولۍ ته بدلون ورکړي. له ۲۰۰۸ ز کال وروسته، مور له متفاوتې نړۍ سره سر و کار درلود، خو له ۲۰۰۸ ز کال وړاندې، دود شوی تصور دا و، چې د بازار تجربه په ښه ډول ښيي، چې د «پټو لاسونو» په موجوديت کې شک نشته. له ۲۰۰۸ ز کال وروسته، مور د بازار او دولت ترمنځ په تعادل او تر هغه مهم دا چې له خلکو سره تعادل ته متوجه کېږو، چې سويلي آسيا په دې برخه کې د هيلو يوه دريځه ده.

په ټوله آسيا کې د خلکو خوځښتونه، تاريخ بدلوي؛ که څه هم بل بُعد داسې بيانوي، چې دولتي نظامونه د تاوتریخوالي او ايډيالوژيو پر مټ تر برید لاندې نيول کېږي او په دغو نظامونو د خپل ځواک د نقطو پر اساس نه، بلکې د کمزورو نقطو له اړخه قضاوت کېږي. مور ډېر ښه پوهیږو، چې په افغانستان کې هغه خوځښتونه، چې مور له عادي شتو هم محرومي، څه ډول له منځه یوسو؟

هر هغه څه چې نورو ته عادي ښکاري، زموږ لپاره عادي نه دي. هغه څه چې زموږ لپاره عادي گڼل کېږي دا دي، چې پلې يا سپور ښوونځي ته ولاړ شو. زه د يوه ځوان په څېر بايد فکر وکړم او په دې فکر کې واوسم، چې بېرته خپلو کورونو ته گرځوو. دوه ورځې وړاندې، ما بايد هغه اجساد ترلاسه کړي وای، چې وړاندې مې يادونه وکړه؛ تر هغه يوه اونۍ وړاندې، بايد د هغې ځوانې مېرمنې له جسد سره مخ شوی وای، چې د پوهنتون څلور کاله يې تېر کړل او په يوه ځانمرگي برید کې يې خپل ژوند له لاسه ورکړ. تر هغو چې دولتي نظام په سويلي آسيا کې زموږ د خلکو د سولې او امنيت په بنسټيزې موضوع - چې په نامناسب ډول عادي خلک نومول کېږي - تمرکز ونه کړي، لومړنی هغه خنډ، چې مور بايد ورسره مقابله وکړو، د «بد چلند» حس دی. زموږ خلک فوق العاده اتلان دي او هيله لرم، چې وکولای شو هغوی درک کړو. په همدې دليل، د خلکو خوځښتونه، د نخبه گانو او مشرانو مذاکرات، چې په

^۱ Hidden Hand. اډام سمېټ پخپل کتاب «د ملتونو شتمنۍ» کې دې موضوع ته اشاره کړې، چې په بازار کې د خلکو گټو چلند د اقتصادي همغږۍ او تعادل لامل کېږي. په بل عبارت، شخصي گټې د اقتصادي فعاليتونو د خوښت تر ټولو مهم عامل دی او د شخصي گټو د تامين د خوځښت په پايله کې به ټولنيزې گټې په ښه ډول ترلاسه شي.

سنتي ډول ترسره کېږي، نه مني او غوښتنه لري، چې په خبرو اترو کې بايد هغوی ته هم برخه ورکړل شي.

زه يوازې په دوو عمده موضوعاتو بحث کوم، په همدې اساس کولای شو پوښتنو ته هم وخت ولرو. څه ډول بايد پر سيمه ييزې همپالنې تمرکز وکړو؟ لومړی که چېرې مور د نړيوال اقتصادي ټولگې شاخص^۱، د سيالۍ شاخص^۲ او اقتصادي شاخص^۳ ته پام وکړو، تاسو به د عامل محور^۴، (له يوې مرحلې بلې مرحلې ته)^۵ لېږد، اغېزمنتيا^۶ او نوښت^۷ چې د هغه په کالم کې ياد شوي، سره مخامخ شئ. هغه «مرحلې» نومول کېږي، خو دا چې په يوه وخت کې رامنځته کېږي، نشو کولای هغه «مرحلې» ونوموو. د سويلي آسيا هېوادونه په کوم وضعيت کې دي؟ عامل محور. ان په سويلي آسيا کې يو دولت يا هېواد نشته، چې د اغېزمنتيا يا نوښت په حالت کې وي، چې پر اساس يې پاتې شوی ميراث او په ورته مهال شته امکانات برسي کړو.

د هند فوق العاده پرمختگ ټوله سويلي آسيا پورته کړې او پرېمانه امکانات يې برابر کړي دي، خو د چين او سنگاپور ستراتېژيکو کچو ته تر رسېدو پورې ډېره فاصله پاتې ده.

دلته د خپل چاپېريال د محدوديتونو په موضوع بحث کوو. زموږ په سيمه کې کولای شئ سهارنی په ډيلي، غرمنی په لاهور او د شپې ډوډۍ په کابل کې وخورئ او راتلونکې ورځ يې دوشنبې يا تاشکند ته سفر وکړئ او البته چې دا ټول د ځمکني سفر له لارې کولای شئ! خو تاسو پوهېږئ، چې څه خنډونه په مخ کې دي؟ بايد له څو سرحدي نقطو تېر شئ؟ بايد څو ورقي ډکې کړئ؟ بايد څو ځله استدلال وکړئ؟ هر ډول لېږد، له هغې ډلې د افرادو او توکو لېږد که په پام کې ونیول شي، له محدوديتونو سره مخ دی.

^۱.World Economic Forum

^۲.Competitiveness Index

^۳.Economic Indicator

^۴.Factor Productivity

^۵.Transition

^۶.Efficiency

^۷.Innovation

هغه ځای چې مور په کې ازادي لرو، د افکارو لېږد دی. په دې معنی، چې مور ټول کولای شو بالیوډ فلمونه وگورو [د حاضرینو خندا] خو په بنسټیزو بحثونو کې، د افکارو د لېږد په برخه کې د هغو د اړیکو پر څرنگوالي هېڅ تمرکز نه دی شوی. کله هم چې تاسو د اروپا همپالنې ته وگورئ، د سیاسي گوندونو د پولو نه منونکې یا ان تر اقیانوسونو هاخوا شبکې هم په دې همپالنه کې د اهمیت وړ دي.

مور لا تر اوسه هم ابتدایي خوځښت لرو، خو بنيادي تغیر لا نه دی عملي شوی. په همدې دلیل، د راتلونکي لپاره حلاله د بازار په همپالنې او هوساینې کې نغښتې ده. د بازار د همپالنې بڼه کېدو لپاره ډېر بڼه فرصتونه شته دي. دلته مور له درېیو موضوعاتو سره مخ یوو؛ لومړی، وروسته پاتې بازار. د بازار یو شمېر لوی محدودیتونه شته، چې کولای شي د «بازار بنسټپالنې»^۱ منل هغوی په کار واچوي. دویمه موضوع دا ده، چې بازار یوازې ملي نه، بلکې سیمه ییز دی. درېیمه دا چې، په نړیواله کچه د سیمه ییزې اقتصادي همپالنې په سیالی کې تناقض نشته دی. اروپایي ټولنه د جوړېدو له وخته تر اوسه د همدې ټولني په محدوده کې او د نړۍ له نورو ځایونو سره، له کوم تناقض پرته ډېره زیاته راکړه ورکړه کړې ده.

خو، یو له مهمو عواملو څخه، زموږ نه نښلېدل - هم د اغېزمنتیا له اړخه او هم د هغه د جوړښت له اړخه - زموږ زېربنا ده. که تاسو د سویلي آسیا هېوادونو ودانیز صنعت ته په تېرو ۲۰ کلونو او په ځانگړي ډول په تېرو ۱۰ کلونو کې وگورئ، ډېر زیات تذبذب به ووينئ. ودانیز صنعت او بېوزلي بنایي کاملاً دوه جلا مقولې وي، خو په حقیقت کې د مهمو اړیکو د یوې مجموعې لرونکي دي، چې موږو کولای شو ویې مومو، ځکه چې د ودانیز صنعت اغېز چاپېریال او جغرافیا بدلوي او هغه د نښلېدو په یوې فضا بدلوي؛ او همدلته ده، چې د انتخابونو له لړۍ سره مخ کېږو.

افغانستان د سویلي او مرکزي آسیا ترمنځ یو هېواد دی، چې له چین سره هم کوچنی سرحدي پوله لري، چې مور له ختیځې آسیا سره نښلوي. که څه هم افغانستان د منځنۍ آسیا یو هېواد هم دی. زموږ انتخاب څه دی؟ انرژي یو محرک دی، چې سویلي آسیا یې له کمښت سره مخ ده. په کسپین کې شپږ سوه تریلیون مترمکعب گاز شته دي، چې د نړۍ په کچه د گازو

^۱ Market fundamentalism: یوه سیاسي اصطلاح ده، چې د اقتصادي او ټولنیزو ستونزو په حل کې د ازاد بازار د وړتیا بیانولو لپاره کارېږي، په دې شرط چې ازاد بازار د برابری او هوساینې ښودونکی وي او د بازار په بهیر کې هر ډول مداخله د ټولنیزې هوساینې د کموالي لامل گرځي.

لويه سرچينه ده. اوسمهال، د يوې سيمې په توگه له مرکزي آسيا سره د سويلي آسيا د سوداگرۍ کچه تر ټولو کمه ده. طبيعي ذېرمې د سوداگرۍ له انتخابونو يو دی. آيا سويلي آسيا، چې له لسمې تر نولسمې پېړۍ پورې يې له تاريخچې څخه ښکاره ده، د انرژۍ شبکو له لارې، گاز او تېل، له مرکزي آسيا سره به وښلول شي؟ يا آيا سويلي آسيا به مجبوره شي، چې بيا ځلي د کاربن سونډ توکو ته په پام سره له سويل ختيځې آسيا سره وښلېږي؟ مرکزي آسيا، اوسمهال ښېلېدو ته منتظره ده. که چېرې د اروپا د انرژۍ پلانونو ته پام وکړو، هغوی په څه تمرکز کړی دی؟ مرکزي آسيا! که چېرې ختيځه آسيا درک کړو، هغوی چېرته توجه لري؟ مرکزي آسيا! که چېرې د روسيې د انرژۍ په سيستمونو تمرکز وکړو، د هغوی توجه چېرته ده؟

مور په سويلي آسيا کې، يوازې د خوب ليدلو په حال کې يوو او د چلند عمل مو نه دی کړی. دا يو تاريخي فرصت دی، چې د افغانستان په څېر ځای، چې په تېرو سلو کلونو کې هره شېبه حاشيې ته وړل شوی، په يوې مرکزي نقطې بدل شي.

مور په دې برخه کې د گام پورته کولو لپاره يوه متفاوت ليدلوري او تگلارې ته اړتيا لرو، دا ځکه چې، مور په معمولو تگلارو له پروژو څخه پروژې ته د کار په څېر يا په کوچنيو هڅو، د انکشاف وړتيا نشو موندی. که چېرې مور ددې کار د عملي کېدو غوښتونکي يوو، بايد د سيمې په کچه په پروژو تمرکز وکړو. مور بايد مالي او بشري سرچينې په متفاوت ډول په خوځښت راولو. ټول امکانات موجود دي؛ د يوې داسې تگلارې رامنځته کول، چې وکولای شي شته عوامل د يوه سيستم په ډول له يو بل سره وښلوي، د ځانگړي اهميت وړ ده. هيله لرم دا امکان ترلاسه کړو او ددې وړ وگرځو، چې پر سوق او اداره ولاړ نظريات او سياستونه په همکارۍ او اړيکو بدل کړو.

زمور يو شاعر سعدي داسې وايي: «به دريا در، منافع بی شمار است / و گر خواهی سلامت، بر کنار است»^۱.

^۱ اصلي متن په انگليسي کې: "Deep in the sea are riches beyond compare, but if you seek safety it is on the shore." (د پادشاهانو چال چلند لومړی باب، د شپاړسمې کيسې يوې برخې انگليسي ژباړه، گلستان سعدي؛ له The Sufis کتاب څخه اخيستل شوی، د Idries Shah ليکنه).

زه په وچه کې ايسار يو ملت رهبري کوم، خو افغانستان به خپله راتلونکې په بحر کې پيدا کړي.

مننه!

د سويلي آسيا د سيمه ييزو همکاريو سازمان (سارک) ^۱ اتلسمه سرمشريزه

نيپال | ۵ ليندۍ | ۱۳۹۳ | ۲۶ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

بهرنی سیاست - اقتصاد - امنیت

د وينا عمده محورونه:

- سمه ييزه همپالنه او په سيمه ييزو همکاريو کې د سارک رول
- د تاوتریخوالي له عواملو سره د دولتونو چلند
- د سيمې اقتصادي ليدلوری

غورچاڼ:

د سولې او هوساينې لپاره ژوره همپالنه يو الزامي امر دی. د تاوتریخوالي پر شبکو تکیه او له هغو څخه د سيالی په توگه استفاده کول، نظامونه بې ثباته کوي. په همدې اساس په سارک کې همپالنه د تاوتریخوالي عواملو د له منځه وړو په موخه له رښتیني چلند او ژمنتیا سره تړلې ده، چې سياسي اختلافات باید له سياسي لارو حل شي. له بل لوري د آسيا اقتصاد په «قاره يي» ډول د راڅرگندېدو په حال کې دی. دې ته په پام چې افغانستان د آسيا په زړه کې موقعیت لري، د آسيا په څلورلاري ددې هېواد بدلېدل د سيمې لپاره سوله، ثبات او هوساينه له ځان سره لري او له همدې اړخه کېدای شي د سيمې لپاره نوی اقتصادي ليدلوری وټاکل شي. ددې په منځ کې، سارک د زېربنا د يوه کمپسيون په جوړولو او نښلولو کولای شي د سيمه ييزو همکاريو گټې وڅېړي او بيان

^۱ South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC)

کړي.

د جمهوررئيس غني د وينا ژباړه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

جلالتمآب لومړی وزير سوشيل کوير کويريلا، د دولتونو رئيسانو، د بهرنيو چارو وزيرانو،
عالي جنابانو، اغلو او بناغلو!

د خوښۍ ځای دی، چې نن په نيپال کې حضور لرم، هلته چې د ډيموکراتيکې اجماع له لارې سوله تامين شوې او سيمه ييزې همکارۍ د عملي کېدو په حال کې دي. غواړم ددې غونډې د عالي تنظيم له امله د نيپال له دولت او خلکو او همدا راز د هغوی له گرمې ميلمه پالنې مننه وکړم. په ورته مهال، پخپل وار زه هم د سارک سازمان رياست ته د لومړي وزير کويريلا د ټاکل کېدو مبارکي وایم. مور په دې سازمان کې ستاسو د ځواکمنې رهبرۍ په تمه يوو او غواړم د افغانستان له اړخه د بشپړ ملاتړ او همکارۍ ډاډ درکړم.

اجازه راکړئ د مالديف^۲ له جلالتمآب جمهوررئيس د سارک سازمان د عالي رهبرۍ له امله مننه وکړم او همدا راز ددې غونډې د سکرتريجنرال او ټيم له ژمنتيا او نه سترې کېدونکو هلو ځلو ستاينه وکړم.

د سولې او هوساينې لپاره ژوره همپالنه - چې هممهاله زموږ موخه هم جوړوي - يو الزامي امر دی. زموږ ورځنی ژوند او ملي امنيت د تاوتريخوالي شبکو له لوري، چې هېڅ پوله نه پېژني، له گواښ سره مخ دی. په همدې اساس هغه محدوديتونه او فرصتونه چې زموږ د ښاريانو ژوند جوړوي، د حکومتونو د رهبرانو د ځواکمنتيا په اساس، د نړيوالو او سيمه ييزو فضا رامنځته کولو لپاره، تعريفېږي. په همدې اساس، هغه ازموينه چې رهبران يې په مخ کې لري دا ده، چې د ملتونو ترمنځ د لوبېدو قانون او د لوبېدو ډگر له سيالی، په همکارۍ بدل کړي.

^۱ Sushil Koirala: د نيپال لومړی وزير (۱۱ فبروري ۲۰۱۴ - ۱۰ اکتوبر ۲۰۱۵).

^۲ عبدالله يمین عبدالقيوم.

د سويلي آسيا د سيمه یيزو همکاريو سازمان (سارک) اتلسمه سرمشريزه | ۱۶۵

زه د داسې هېواد رهبري کوم، چې په هغه کې تل بې گناه خلک د پرله پسې ترهگریزو بریدونو هدف گرځي. د پکتیکا ولایت د یحیی خېلو دردونکې پېښه، چې په هغه کې زموږ د هېوادوالو ۵۷ تنه د والیبال لوبې پر مهال په ډېر بې رحمانه ډول ووژل شول، د هغه یوه بېلگه ده او همدا ډول د پاکستان د واګې غموونکې پېښه، چې څه موده وړاندې رامنځته شوه. په روغتونونو کې د ټپي ماشومانو په غېږ کې نیول - هغسې چې د یکشنبې په ورځ زه له همداسې وضعیت سره مخ وم - موږ د بشردوستۍ له احساس او زموږ د مقدس دین له ارزښتونو د لرې والي ژورو ته متوجه کوي.

شرکتونه، شبکې او دولتونه، زموږ له یو بل سره تړلې نړۍ د نښلېدو عواملو ته زمینه برابروي. کار وړ دولتونه د قانوني شرکتونو او شبکو پراختیا او پرمختګ ته زمینه برابروي، خو د دولتونو ماته او ناکامي د بې کنټروله فضا رامنځته کېدو لامل گرځي، چې پخپل وار د جنایتکارو تشکیلاتو او د تاوتریخوالي شبکو رامنځته کېدو ته زمینه برابروي، څو د گلپې اوسېدنې اړیکه جوړه کړي. دغه اړیکه هغه مهال وژونګې گرځي، چې دولتي عناصر غیر دولتي عناصرو ته د پناه ځایونو او سرچینو په برابرولو او د هغوی په تمویل، هغوی د نورو دولتونو پر وړاندې د سیالی لپاره په نیابتي توګه وکاروي.

د گلپې اوسېدنې د اړیکو جوړښت استدلال ته له پام پرته، چې د سیالی د وسیلو په توګه په غیر دولتي عناصرو د دولت د تکيې لامل گرځي، باید په پام کې ونیسو، چې دغه ډول اقدامات معکوسې اغېزې لري او د دغه ډول دولتونو نظام بې ثباته کوي. په همدې اساس، په سارک کې تر هر څه ژوره همپالنه، زموږ د هېوادونو ترمنځ د بېلابېلو ټپو او ښکاره سیالیو سره د رښتیني چلند درلودل لازمي کوي، چې زموږ له هېوادونو بهر او په کور دننه د تاوتریخوالي عواملو له منځه وړو او زموږ د ټولنو او خلکو لپاره د دوامداره سولې د تامین په موخه د همکاريو اسباب برابروي. موږ باید خپلو انساني ارزښتونو، تمدنونو او مذهبي ازادۍ ته په پام، وکولای شو د یو بل منلو لیدلوری او د بېوزلو او محرومو خلکو لپاره مشارکت، د خپلو فرهنگي خبرو اترو له لارې نندارې ته وړاندې کړو، څو له ټکرونو رامنځته شویو ټپونو ته د مرهم پټۍ شي.

تر هر څه زیاته ژوره همپالنه د سولې لپاره او همدا راز د حکومتوالۍ د نیمګړتیاوو منلو لپاره لازمه ده لکه فساد، د حذف سیاست، د زورواکو او شتمنیو په ګټه بې عدالتۍ. له ځواک

مشروع استفاده او د مشروع ځواک د انحصار لپاره د دولتونو هڅې ایجابوي، چې سیاسي اختلافات له سیاسي لارې حل شي. د هرې ستونزې مبارزه باید د ځواک له لارې ونشي، په همدې اساس له سیاسي لارې د سولې هڅې او د ترهگری ضد مبارزه د نورو ژمنتیاوو بله برخه ده.

ژوره همپالنه هوساینې ته زموږ د هېوادونو د رسېدو لپاره یو الزامي امر دی. د هند او ورپسې د سارک غړو هېوادونو باثباته پرمختګ، ثابته کړې، چې له اوسني وضعیت څخه د ځان د خلاصون وړتیا لرو، چې په نړۍ کې د بېوزلۍ له وړې کچې او د کم انسجام لرونکي اقتصادي سیمې په توګه ورسره مخ یوو. موږ تر اوسه په دې نه یو بريالي شوي، چې د واقعي همکارۍ سمدستي خبرې اترې یوې ټولیزې هوکړې ته ورسوو. د خنډونو رینه، په سیاسي اراده او په اقتصادي او سیاسي مشخصو نڅه ګانو کې ده، چې له مختلفو لارو چارو خپل نظرونه عملي کوي.

د آسیا قاره یي اقتصاد د راڅرګندېدو په مرحله کې دی. خو دا چې د کسپین حوزې او مرکزي آسیا د انرژۍ سرچینې، چې له ۶۰۰ تریلیون مترمکعب ګاز او لسګونه زره میګاواټه برېښنا ده، له عامل محور^۱ څخه په اغېزناک محور^۲ او نوبت محور^۳، څخه د سارک سازمان تېرو ته ځواک بښي، زموږ د ټولو په ارادې پورې اړه لري. نن اروپا له کسپین او مرکزي آسیا سره د نښلېدو لپاره پر هوبنیارو شبکو د پانګونې او پلان جوړونې په حال کې دی. وخت په تېرېدو دی او هر هېواد مکلف دی، چې د سیمه ییزې او نړیوالې پراختیا په اړه، چې د «مسیر اړوندوالي»^۴ لامل ګرځي، خپلې پرېکړې وکړي. د لوریو ټاکل کېدل، زموږ د ژوند چانسونه او له سویلي آسیا، ختیځې یا لویديځې آسیا سره زموږ د ځوانانو بلدېدل، د جغرافیوي او تاریخي اړیکو له لارې نه، بلکې د اقتصادي اړیکو په ذریعه تعریفېږي.

له هغه ځایه چې افغانستان د آسیا په زړه کې موقعیت لري، په آسیا کې له هر حرکت او رکود

^۱ Factor-driven growth

^۲ Efficiency-driven

^۳ Innovation-driven

^۴ Path Dependency: ان د نویو طریقو او انتخابونو په موجودیت هم پخوانیو سنتي طریقو ته ګروهنه او یا د هغوی ادامه غوښتل. په بل عبارت، له یوه محصول څخه په دوامداره ډول د استفادې لوری یا د ترجیح ورکولو پر اساس له یوه کار څخه تاریخي استفاده ده. د لوري ټول کېدل هغه وخت واقع کېږي، چې د یوه لوري دوام چې له وړاندې موجود وي، د نوي لوري د رامنځته کېدو په پرتله اسانه او ارزانه وي.

د سويلي آسيا د سيمه ييزو همکاريو سازمان (سارک) اتلسمه سرمشريزه | ۱۶۷

اغېزمن کېږي. مور د آسيا په څلورلارې د بدلېدو ليدلوري ته په پام، چې په هغه کې محصولات، مفکورې او خلک په ټولو لوريو په حرکت کې وي - هغسې چې د دوه زره کالو په اوږدو کې د استعمارگرۍ تر پيدا کېدو همداسې و - د ځان او سيمې لپاره د سولې، ثبات او هوساينې راوستو ته هوډمن يوو. مور پخپل بهرني سياست کې د پنځو ټولو کړيو په برخه کې د همکارۍ چوکاټونه وړاندې کوو، يعنې زموږ گاونډيان؛ اسلامي نړۍ؛ شمالي امريکا، استراليا، اروپا او جاپان؛ آسيا؛ او انکشافی مؤسسې، سيمه ييز او نړيوال شرکتونه او د سيمه ييزو او نړيوالو ټولنو شبکې.

مور به اجازه ور نه کړو، چې زموږ له خاورې د گاونډيو پر ضد استفاده وشي. همدا راز مور به هېچاته اجازه ور نه کړو، چې زموږ په خاوره کې خپله نيابتي جگړه ترسره کړي.

له يوه جمهوررئيس څخه بل منتخب جمهوررئيس ته په ډيموکراتيکه بڼه په لومړني ځل د واک لېږد په بشپړولو، مور له هغه حاکم دود څخه تېر شو، چې گټونکي بايد ټول واک پخپل اختيار کې ولري او يو ملي وحدت حکومت مو جوړ کړ. غواړم د ملي وحدت حکومت د ټولو غړو، ډاکتر عبدالله عبدالله، د جمهوري رياست مرستيالانو او همدا راز د پخواني جمهوررئيس حامد کرزي نيکې هيلې تاسو قدرمندو ته ورسوم.

دې ته په پام چې زموږ په هېواد کې د سولې تامين زموږ په لومړيتوبونو کې ځای لري، مور په دوامداره ډول په دې هڅه کې يوو، چې هغه ته مناسب ملي، سيمه ييز او نړيوال چاپېريال برابر کړو.

مور د گمرکي تعرفو د بن بست په له منځه وړو د کاسا زر پروگرام پيل کړی دی او هيله لرم چې د سارک غړو ترمنځ له مرکزي آسيا څخه د انرژۍ د لېږد لپاره د گڼو پروژو ترمنځ لومړنۍ پروژې وي. همدا راز مور د ټاپي پروژې عملي کولو ته ژمن يوو، چې د هغه له لارې زموږ پټه پانگه به لکه جغرافيوي موقعيت، اوبه، ځمکه، کانونه، هايډروکابن، پيسې، او د افغانانو د تشبثاتو ظرفيت د خلکو د هوساينې په اسبابو بدل کړو. په همدې اساس مور د حساب ورکونې يو داسې سيستم ته ژمن يوو، چې په رامنځته کولو به يې د خلکو او دولت، او د دولت او نړيوالو همکارانو په ځانگړي ډول د سارک غړو ترمنځ، د يو قرارداد رامنځته کېدو لامل شي.

په يوه ملي منزوري اقتصاد کې نه، بلکې په يوې سيمه ييزې شبکې کې د اتکاء نقطې په توگه د افغانستان مقام ته په پام، مور کولای شو د سيمې لپاره يو نوی اقتصادي ليدلوری وټاکو. په شمال کې د نلليکو داسې کرښې شته، چې د مرکزي آسيا ژورو ته رسېږي. په لويديځ کې تېلو او کارموندنې ته لاسرسی شته دی. په سوېل کې، مور کولای شو ترانسپورت ته پراختيا ورکړو او د ترانزيت چارې ښې کړو. آسيا د يوې واحدې سيمې په توگه، مور ته دا فرصت راکوي، چې د پرمختگ او پراختيا پر ستراتيژيو له سره کتنه وکړو.

په سوېل کې داسې سيمې شته، چې په چټکو لاسته راوړنو، پراخو فرصتونو او تر هر څه زيات په سيمه ييزو همکاريو تمرکز برابروي. د کاسا زر پروژې جوړول کولای شي د برېښنا توليد، لېږد او سوداگري لومړني اقدامات وي او ورپسې کېدای شي د تېلو او گازو نلليکې، مخابراتي شبکې، نوري فايبر او ستلايت، اوسپنيزه کرښه او لويې لارې وي؛ که څه هم د کار پيل د اتصال په تأمين نه، بلکې د زېربناوو په طرحه، تمويل، ساختمان، گټې اخيستو، عملياتي چارو او ساتنه کې وي، چې ټول به زموږ د همکارۍ پايله او مخکينی شرط وي.

ساختماني صنعت چې د اقتصادونو په ښه کېدو کې د گټې او نوبت پر بنسټ يو عمده محرک دی، زموږ په سيمه کې له يوه نامنظم پرمختگ سره مل و. که چېرې سارک، د زېربنا او اتصال په موخه د سيمه ييزې همکارۍ د گټو څېړلو او ښکاره کولو لپاره د برخه والو اصلي گروپونو او په توليز ډول ټولو خلکو لپاره يو کمپسيون جوړ کړی وای، مور ښايي توانېدلي وای، چې خپلې لاسته راوړنې او ليدلوری مو له نورو سره برابر کړی وای. د افغانستان د ملي زېربنايي پلان په طرحه کې، مور سيمه ييزو نوښتگرو پانگه والو ته بلنه ورکړې، خو د نړيوالو معيارونو پر اساس د اسانتياوو په رامنځته کولو کې له مور سره يو ځای شي.

دې ته په پام، چې افغانستان په ۱۹۷۸ ز کلونو کې په جگړه کې راگير و، مور د سولې، ثبات او هوساينې د يوې نجيبه کړۍ جوړولو ته ژمن يوو.

د افغانستان د جمهوررئیس او د خلکو، زما د بادارانو، د خدمتگار په توگه، د سولې او هوساينې په موخه د ژورې همپالنې په برخه کې د خپل هېواد ژمنتيا اعلانوم.

له تاسو مننه!

اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون د توشیح مراسم

کابل | ۹ لیندی ۱۳۹۳ | ۳۰ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي

د وينا عمده محورونه:

• اطلاعاتو ته لاسرسي

غورچاڼي:

اطلاعاتو ته لاسرسي د خلکو اساسي حق او د مدني ټولني د فعاليتونو بنسټ دی. هيله لرم، چې مدني ټولنه د شفافيت، حساب ورکونې او قانون حاکميت په برخه کې اساسي رول ولري او د ترسره کولو په برخه کې يې له دولت سره همکاري وکړي. ځای لري، چې د ملي شورا له لوري د هغه د تاييد له امله مننه وکړم. په رسمي جريده کې ددې قانون په خپرولو سره، د هغه تطبيق د يو بل په مرسته او همکاري عملي کېدای شي.

د جمهوررئيس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

دسترسى به اطلاعات يکى از حقوق اساسى شهروندى و جزئى از اساسات فعاليت يک

جامعه مدنی است. (در این باره) حکومت وحدت ملی تعهد واضح داشته؛ همچنان که در برنامه‌های دوران انتخاباتی جناب داکتر صاحب عبدالله عبدالله و هم ما (وجود داشت). و حال با وحدت کامل با توشیح این قانون امیدوار هستیم که جامعه مدنی افغانستان نقش بسیار بنیادی را در شفافیت، در حسابدهی و در حاکمیت قانون دست به دست با دولت اجرا نماید.

زه غواړم له تاسې ټولو نه مننه وکړم، چې هلې ځلې مو وکړې او د دې قانون د آماده کولو او مجلسینو ته د قناعت ورکولو لپاره تاسې خپل نظریات وړاندې کړل. مخصوصاً د ټول دولت او حکومت په استازیتوب باندې له دواړو مجلسینو نه مننه کوم، چې دا ډېر مهم قانون یې وړاندې او نن دې مرحلې ته ورسیدلو، چې د اقدام خوا ته ځو. قانون به په رسمي جريدې کې خپور شي او د هغه په اساس باندې به مور او تاسې د هغه په عملي لارو باندې یو بل سره ته لاس ور کوو او یو بل سره به مرسته کوو.

مننه!

د نفوسو د احوالو ثبت قانون د توشیح مراسم

کابل | ۹ لیندی ۱۳۹۳ | ۳۰ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي

د وينا عمده محورونه:

• د نفوسو د احوالو ثبت قانون

غورچاڼ:

له ارقامو پرته، پلان جوړونه، د سرچينو وېش، متوازنه وده او د خدمتونو وړاندې کول او... له اساسي ستونزو سره مخ کېږي. په هغه ټولنه کې چې ولسواکي په کې د بنسټيز کېدو په حال کې ده، د دقيقو ارقامو لپاره د نفوسو د احوالو ثبت اړين دی. د نفوسو د احوالو ثبت قانون له توشیح کېدو سره په دې برخه کې يو عمده گام واخيستل شو. همدا راز د برېښنايي تذکرو د صادرولو لپاره، چې د خلکو بنسټيزه غوښتنه ده، اقدام کوو. موږ د ټولني له ټولو قشرونو څخه غواړو، چې ددې قانون په تطبيق کې همکاري وکړي، څو په ښه ډول راتلونکو خدمتونو لکه د پاسپورټ او موټر چلونې لاپسښ صادرولو او د ټاکنو ترسره کېدو لپاره زمينه برابره شي.

د جمهوررئيس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

احصائيه، اساس پلان گذاري يک مملکت را تشکیل می دهد. ما تا حال با وجود کوشش های متعدد نتوانستيم که ارقام دقيقی از نفوس خود داشته باشيم. بدون اين ارقام پلان گذاري، توزيع منابع، رشد متوازن و ارائه خدمات، همه به مشکلات اساسی دچار می شوند.

تنها مسأله ی انکشاف نيست؛ سهم گيري مردم در حکومت، مخصوصاً در انتخابات، يک اصل بنيادی است. در يک جامعه که روز به روز در آن مردم سالاری نهادينه می شود، ضرورت به ارقام دقيق و قابل حساب دارد تا ما بتوانيم واقعاً ضرورت و خواسته های مردم را عملی کنيم و اعتبار کامل سر شفافيت داشته باشيم. با توشيح اين قانون ما قدم عمده در اين بخش می گذاريم.

برای ايجاد تذکره برقی، چې د افغانستان د خلکو يوه ډېره اساسی او بنيادي غوښتنه ده مور اقدام کوو. د دې لپاره چې برقی تذکره عملي شي مور يوه بررسې د اوسني ظرفيت تر لاس لاندې نيولې چې په دقيقه توگه پوه شو، چې امکانات مصرفوو، د دې نتيجه ولس ته په بنيادي توگه د شفافيت او د قانون د حاکميت زمينه برابره کړي او پس له دې نه ان شاء الله تعالی هر افغان به په دې و توانيږي چې د خپلې تذکرې په ښودلو باندې د خپلو ټولو اساسي حقوقو د غوښتنو تثبيت ولري. او مور پوه شو چې دا په شفافه توگه برخه اخيستل، د افغانستان په سياسي ژوند کې په يو ډېر دوو قوانينو يو بل سره ټينگ تړلي دي. بيا هم له مدنی ټولني، له ټولو سياسيونو، د افغانستان له ټولو محترمو وگړو او خاصاً له علماوو کرامو نه غوښتنه کوو، چې د دې قانون په عملي کولو کې مرسته وکړي. ځکه تر څو چې ټول خلک ځان تثبيت نه کړي او د هويت پانې په لاس کې و نه لري؛ نور مشکلات راځي او د دې قانون په پلي کولو سره به ان شاء الله تعالی پاسپورټ ساده شي او د موټرواني لايسنس به هم ساده شي؛ اما له ټولو نه عمده تر تذکره او رايه ورکول دي، چې دا اساسي حقوق دي او ان شاء الله تعالی دا به عملي کېږي.

له امریکا متحده ایالتونو او ناټو سازمان سره د امنیتي هوکړه لیکونو د توشیح

مراسم

کابل | ۹ لیندۍ ۱۳۹۳ | ۳۰ نومبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

امنیت - حکومتوالي

د وینا عمده محورونه:

- له امریکا او ناټو سره امنیتي هوکړه لیکونه
- د کابینې د غړو معرفي کول

غورچاڼ:

د ۲۰۱۵ کال د جنوري له پیله په افغانستان کې د نړیوالو ځواکونو جنګي ماموریت پای ته رسېږي او نړیوالې همکارۍ د ښوونې او روزنې، تجهیزاتو، تمویل او زموږ د قوتونو د تمویل په برخه کې پر ځای پاتې کېږي او دا ټول زموږ او د نړۍ د ګډو ګټو له امله دي. زموږ ځواکونه له خپلې خاورې د دفاع وړتیا لري، خو د هغه لوی زیان له امله، چې ۲۴۰ میلیارد ډالر اټکل شوی دی، موږ د نړیوالې ټولنې مرستو ته اړتیا لرو. په دې برخه کې د ملي شورا تر تایید وروسته له امریکا متحده ایالتونو او ناټو سره د امنیتي هوکړه لیکونو توشیح، د هغه د تطبیق زمینه برابره کړې ده. اوس زموږ ځواکونه باور لري، چې دوامداره تمویل، تجهیزات او مرسته یې کېږي. ملي وحدت حکومت به په راتلونکو پنځو کلونو کې اقتصادي خوځښت رامنځته کوي، څو ملي عواید لوړ شي او نړیوالې مرستې راکمې شي. د کابینې د جوړښت په تړاو هم پوښتنې شته دي. باید وویل شي، چې کابینه به له

باکفایته کسانو څخه جوړه شي. د معین صاحبانو په سرپرست کېدو به د محترمو وزیرانو د سرپرستی دوره ختمه شي او دا چې د افرادو د انتخاب لپاره ارزونې او دقت ته اړتیا ده، نو د کابینې غړي به په تدریج پارلمان ته معرفي شي. زموږ ژمنتیا دا ده، چې په سکتوري پوستونو کې تخصص او مدیریت په پام کې ونیول شي، څو روڼتیا او حساب ورکونه رامنځته شي. موږ به له شته ظرفیتونو اعظمي استفاده وکړو او پخوانیو تجربو څخه کار اخلو.

د جمهوررئیس غني وينا - لومړۍ برخه:

د لوی او بښونکي څښتن په نامه.

۳۱ ورځې پس له نن نه زموږ ستر تاریخ کې یو بل فصل شروع کېږي، بین المللي قواوې چې پس د سپټمبر له ۱۱ نېټې نه افغانستان ته راغلي، په دې نېټه به، افغانستان کې خپل جنگي ماموریت پای ته ورسوي. په تېرو درېیو کلونو کې د افغانستان دولت د ارادې او د بین المللي موافقې په اساس افغاني ځواکونو د افغانستان د ساتنې او پالنې وظيفې په غاړه اخیستي وو.

د نوي کال د جنورۍ په اوله موږ یو بل فصل ته ځو. در این فصل همکاریهای بین المللی ما ممد ما واقع می شوند. اینها در تعلیم و تربیه، تجهیزات، تمویل و در تقویه قوای ما ممد ما واقع می شوند. بنابراین دو نکته بنیادی قابل ذکر است:

یک - دنیا و ما (در این) منافع مشترکی داریم که یک افغانستان باثبات، مرفه و دارای صلح و ثبات به وجود بیاید. بنابراین دنیا، افغانستان را ترک نمی کند، در پهلوی ما ایستاده است و ممد حکومت وحدت ملی افغانستان است و باورمند است که این حکومت تعهداتی را که با مردم افغانستان کرده، عملی می کند. روز به روز اعتبار حکومت ما، ان شاء الله تعالی پیش دنیا و پیش مردم ما زیادتر می شود.

دوم - امروز به فضل خداوند متعال قوای افغانی به ظرفیتی رسیده اند که از خاک ما می توانند مثل همیشه، مثل هزارها سال (گذشته) دفاع کنند. ما در تاریخ خود هیچ وقت شاهد حالتی نبوده ایم که ضرورت به تقویت بین المللی داشته باشیم؛ اما ۱۳ سال گذشته، حالات بسیار خاصی بود به خاطر اینکه صدماتی که ملت و دولت و جامعه ما دیده بود، از حد زیادتر بود. بانک جهانی مقدار صدماتی را که تنها از نگاه اقتصادی، ملت افغانستان بین ۱۹۷۸ تا ۲۰۰۱ (۱۳۵۷ - ۱۳۸۰ ه.ش) تحمل کرد، یعنی کودتای ثور الی شروع پروسه بن، ۲۴۰ میلیارد

له امریکا متحده ایالتونو او ناټو سازمان سره د امنیتي هوکړه لیکونو د توشیح مراسم | ۱۷۵

دالر تخمین کړد! ۲۴۰ میلیارد دالر، تنها می تواند به زبان بیاید.

سر قوای امنیتي ما سرمایه گذاری شده است. مخصوصاً حس فداکاری و وطن پرستی قوای امنیتي ما، قابل تقدیر است. ما باید بدانیم که هر فرد اردوی ملی، پولیس ملی و امنیت ملی ما، «رضاکار» است؛ هیچ کس اینها را مجبور نکرده که بروند این یونیفورم مقدس را بپوشند. هر کدام اینها بر اساس فیصله ی خود این تصمیم را گرفته اند. اینها اولاد صادق این خاک هستند و از منافع علیای این وطن صادقانه و وطن پرستانه دفاع می کنند.

در عین حال حکومت وحدت ملی همیشه تأکید کرده و باز هم تأکید می کند که صلح یکی از ضروریات حیاتی جامعه ماست. ما همیشه مشارکت تمام مردم افغانستان را در ایجاد یک افغانستان باثبات و مرفه خواستار هستیم. امید است که هر فرزند صدیق این خاک به این نتیجه برسد که صلح هدف بنیادی تمام مردم ماست و اعمالی مثل حمله بر یحیی خیل یا به کابل یا به کچه یا (همانند) اینها که می شود، نمایندگی از خواسته های مردم نمی کند. یک اقلیت بسیار کوچک می خواهد تمام ملت را گروگان بگیرد، و ما نمی توانیم این اجازه را بدهیم.

کسانی که می خواهند افغانستان عزیز را به یک میدان جنگ بین المللی مبدل کنند و زیر تأثیر نظریاتی واهی هستند، باید بدانند که مردم افغانستان این را قبول نمی کنند.

با امضای (تأیید) این موافقت نامه ها - چون پیمان ها قبلاً مورد تصویب مجلسین قرار گرفته بود که وسیله عملی (شدن) موافقت نامه های استراتژیک بود - شورای ملی افغانستان یک گام بزرگ به پیش گذاشت. من می خواهم از هر دو مجلس، هم ولسی جرگه و هم مجلس مشرانو جرگه افغانستان ابراز تشکر کنم، اینها به دقت و غور تمام این دو موافقت نامه را مورد بررسی قرار دادند او د دوی نتیجه هغه وه چې مشورتی لویه جرگه وه.

دا موافقه د ولس له خوا چې ورباندې ډېره خپره شوې، ورباندې ډېر دقت شوی و او ډېر ور باندې غور شوی و او د انتخاباتو په دوران کې که په یاد مو وي، هم ډاکتر صاحب عبدالله او ما بې له هیڅ نوع تعلل نه ويلي و، چې دا موافقتنامې د افغانستان په گټه دي او ځکه اول مور د قدم واخیست چې موافقتنامه مو ومنله، اما نن د افغانستان مقننه قوا دا نتیجې ته وروسوله، مور د زړه له کومې له دوی څخه مننه کوو او په دې اساس باندې بل سبا چې مور

له ناټو سره مجلس لرو په ډېر اطمینان باندې به په راتلونکي غبرږو، د شک او تردید فضا د افغانستان او نړۍ سره په عامه توګه او امریکا او ناټو سره په خاصه توګه له منځه تللې.

د افغانستان ملي ځواکونه به په اطمینان سره پر مخ ځي، ځکه د راتلونکو لسو کلونو تمویل، تجهیز او مرستې به ان شاء الله تعالی په دوامداره توګه راځي، اما په دې کې باید هیڅ شک نه وي چې د ملي (وحدت) حکومت هدف دا دی چې مور وکړای شو په دې پنځو کلونو کې هغه رقم اقتصادي تحرک راوړو، چې مور وکړای شو خپل امکانات په راتلونکي کې ان شاء الله تعالی ترلاسه کړو اما اوسنیو شرایطو کې درته معلومه ده چې زموږ امنیتي مصارف حد اقل دوه نیم چنده زموږ د ملي عوایدو دي او دا ضرور ده چې د دنیا مرسته راسره وي او د دنیا مرسته را سره ده او دا به په دې راتلونکو څلورو ورځو کې په اساسي توګه د افغانستان له ولس سره شریکه شي.

زه مننه کوم چې نن دا څلور تړون او قوانین^۱ نتیجې ته ورسېدل او عملي به شي او اوس به له ډاکتر صاحب عبدالله نه غوښتنه وکړم چې دوی هم خپل نظریات له مور سره شریک کړي او پس له هغه نه به بیا څه نور خبرونه در سره شریک کړم.

جناب ډاکتر صاحب!

د اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله وینا - لومړۍ برخه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

جناب رئیس جمهور محمد اشرف غني، معاون صاحبان محترم ریاست جمهوری، معاون صاحبان محترم ریاست اجرائیه، حاضرین محترم، السلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

خوشحال هستیم که شاهد توشیح دو قانون [اطلاعاتو او د نفوسو د احوالو ثبت ته لاسرسی] بعد از تصویب توسط شورای ملی و دو موافقت نامه بعد از تصویب توسط شورای ملی، توسط رئیس جمهور جمهوری اسلامی افغانستان هستیم.

^۱ د نفوسو د احوالو ثبت قانون، اطلاعاتو ته د لاسرسي قانون او له امریکا متحده ایالتونو او ناټو سره امنیتي هوکړه لیکونه.

له امریکا متحده ایالتونو او ناتو سازمان سره د امنیتي هوکړه لیکونو د توشیح مراسم | ۱۷۷

به هر دو قانون و دو موافقت نامه اگر از زوایای مختلف نگاه کنیم، هر کدامش اهمیت حیاتی در حفظ سلامت افغانستان و در تأمین و تضمین آینده بهتر برای مردم افغانستان دارد.

قانون دسترسی به اطلاعات، قانونی که نماینده‌های رسانه‌ها و جامعه مدنی و مردم افغانستان و شهروندان افغانستان یک مدت زیادی انتظار تصویب و توشیحش را می‌بردند، برای سلامت اداره، حکومتداری خوب، تأمین شفافیت در امور، حسابدهی، مبارزه با فساد، تأمین عدالت اجتماعی و حاکمیت قانون، یک شرط اساسی است. کشورهایی که این مشکلات ما را پشت سر گذاشته‌اند و تجربه بشری نشان داده‌اند که این [اطلاعاتو ته لاسرسی] یک ضرورت و یک حق اساسی برای افراد بشر است. (توشیح این قانون) یک قدم بسیار خوبی است که امروز خوش خبری‌اش برای مردم افغانستان می‌رسد. عملی شدن این قانون و حمایت حکومت وحدت ملی از این قانون برای تطبیقش ان‌شاءالله سبب بهبود در زندگی مردم افغانستان می‌شود.

نبود قانون ثبت احوال نفوس یک خلأ بسیار بزرگ بود. در حکومتداری، در پیرویه دموکراسی و در تأمین حقوق ابتدایی و حقوق اساسی مردم افغانستان؛ که الحمدالله امروز شاهد توشیحش توسط رئیس‌جمهور افغانستان هستیم.

دو موافقت نامه [امنیتی] هم به تصویب شورای ملی رسید. جا دارد که از شورای ملی ما، از هر دو مجلس، از هیئت اداری و اعضای هر دو مجلس، تشکر کنیم؛ به خاطر تعهدشان به منافع ملی کشور و درک مصلحت و ضرورت افغانستان و به خاطر سرعت در تصویب این موافقت‌نامه‌ها و همچنین به خاطر نقشی که به صورت کل در تأمین ثبات و حاکمیت قانون و نظارت از اعمال حکومت در طول این مدت داشته‌اند. این دو موافقت‌نامه برای اطمینان بیشتر مردم ما از ادامه حمایت‌های بین‌المللی، قانونمند شدن حضور نیروهای بین‌المللی و تقویت نهادهای امنیتی ملی ما، قدم‌های بسیار بزرگ و اساسی است. حال که ما در آستانه کنفرانس ناتو در بروکسل قرار داریم و سفر داریم، جناب رئیس‌جمهور و من هم در معیت‌شان با هیئت افغانستان، با اطمینان از درک مردم افغانستان و حمایت مردم افغانستان از تصویب این موافقت‌نامه و بالاخره توشیحش می‌رویم. (در آن جا) قدم‌هایی را برای آینده و پیشنهاداتی را برای آینده و ادامه همکاری‌ها مطرح می‌کنیم که دولت افغانستان را در یک موقعیت خوب و بهتر قرار می‌دهد. همچنین که بعدتر ما به کنفرانس لندن می‌رویم.

یک وقتی به یاد دارم جناب رئیس جمهور! که شما و یا ما به حیث کاندیدا می‌رفتیم و صحبت می‌کردیم و بعضی‌ها به دیده شک می‌نگریستند که آیا در این تعهدات که ما به خاطر حقوق شهروندی داریم و یا در ارتباط به مسایل ملی و بین‌المللی داریم یا در رابطه بین‌المللی افغانستان داریم، آیا همین‌ها وعده‌های زمان انتخابات است یا بعدتر به دنبالش عمل هم هست؟ امروز ثبوت عملی است که در تعهد خود، ما و شما و تیم‌های ما و همکاران ما، صادق بودیم و این راه پر خم و پیچی را که در پیش رو داریم و مشکلات را ان‌شاءالله با هم، با تحکیم روحیه وحدت ملی، ان‌شاءالله به فرصت‌های خوبی برای مردم افغانستان تبدیل می‌کنیم. باز هم تشکر از شما و نقش رهبری‌تان در تصویب و توشیح موافقت‌نامه‌ها و قوانین مربوط! تشکر جناب رئیس جمهور صاحب!

د جمهوررئیس غني وينا - دویمه برخه:

یک موضوع دیگر را هم به اطلاع می‌رسانم.

ما، جناب داکتر صاحب عبدالله و من، با یک هیئتی فردا به طرف بروکسل، بعد از آن لندن و برلین می‌رویم. قبل از آن فردا در آذربایجان یک توقف داریم تا ضرورت اساسی افغانستان را از نگاه مناسبات بین‌المللی تحکیم بخشیم. چون پرسش‌ها و سؤال‌هایی در اذهان عامه در قسمت تشکیل کابینه وجود داشته، چند نکته را همراه بزرگان و خواهران و برادران شریک می‌سازیم:

همه باید بدانیم که حکومت وحدت ملی یک تعهد اساسی قشر سیاسی افغانستان، مخصوصاً بزرگانی که دور میز هستند و جناب رئیس صاحب اجرائیوی، معاون صاحبان و من است. حکومت وحدت ملی خواسته مردم افغانستان است، او دې باندې یقین وئ، چې دا به پایدار وي، ان‌شاءالله تعالی او ټول دې پدې کې څه شک نلري.

مور ډېر ښه بحثونه درلودل او په ځینو اساسي ټکو په نتیجې رسېدلی یوو.

اول - کابینه آینده از افرادی که قبلاً در کابینه تشریف نداشتند و دارای کفایت‌های همه‌جانبه‌ی مدیریت و رهبری باشند، ان‌شاءالله تعالی تشکیل خواهد شد.

دو - چون موضوع سرپرستی از طرف شورای ملی افغانستان مطرح شده بود که مدت دو ماه

است و امروز اگر به یاد داشته باشیم، روز حلف^۱ بود و دو ماه کامل است، حکومت وحدت ملی به این نتیجه رسیده که اکثریت وزرای محترم بعد از این سرپرست نخواهند بود؛ معین صاحبان، سرپرست خواهند بود، به جز چند تن از وزیر صاحبان که در کنفرانس لندن مسؤولیت دارند، تا ختم کنفرانس سرپرست خواهند بود. تعهد ما، هم جانب داکتر صاحب عبدالله و هم من، در دوران انتخابات بود که حکومت آینده همیشه متعهد به حاکمیت قانون خواهد بود و این جزو تعهد ماست.

سه - کابینه به تدریج در ظرف دو یا چهار هفته آینده به پارلمان افغانستان تقدیم خواهد شد. اختلافی نیست؛ افراد، بررسی کار دارند؛ و تنها از این جهت است که ما می خواهیم با دقت تمام پیش برویم.

چهار - در (مورد) پست های سکتوری که ضرورت به تخصص و مدیریت دارد، تعهد ما این است که افرادی که این شرایط را بتوانند عملی کنند - معلوم است با در نظر داشت شرایطی که در قانون اساسی به صورت مشخص ذکر است - انتخاب و معرفی خواهند شد.

از همه مهم تر تعهدی که هر دو تیم ما داشت، و امروز تیم حکومت وحدت ملی دارد، شفافیت و حسابدهی است. بنابراین ما با شفافیت کامل نه تنها دارایی های خود را ثبت خواهیم کرد و در اختیار ملت قرار خواهیم داد، بلکه تعهد همه جانبه خواهیم داشت که در افغانستان د ولس غوښتنې تر سره کوو او ان شاء الله تعالی په امانت او کفایت خپل وظایف او دندې انجام کوو.

دې باندي باید پوه شوو، چې وظیفوي تداخل په دولت کې زښت ډېر دی، هغه شی چې مور ټول ورباندي کار کوو، دا دی چې اداره په واقعي توگه سالمه شي، موثره شي، کارکوونکې سي، ترڅو د خلکو غوښتنې تر سره کړي او ددې لپاره به چې دا په تدریجاً ځکه اقدام کړي چې اول باید پوه شوي وای چې هم ظرفیتونه څه دي او هم مشکلات څه دي؟

خوشبختی در این است که هر روز نه تنها ما مشکلات را درک می کنیم، بلکه ظرفیت ها را هم پیدا می کنیم. هدف حکومت وحدت ملی این است که از ظرفیت های موجود استفاده

^۱ د لوړې مراسم، ۷ تله ۱۳۹۳ لمريز.

اعظمی بکنیم. از تجاری که وجود دارد، درس بگیریم تا چیزهایی که فایده نداشته، تکرار نشود. اما برعکس، کارهایی که شده تقدیر شود، افرادی که با وطن پرستی و با تعهد کار کرده‌اند، موقع بیشتر برای شان داده شود. نسل جوان ما از یک طرف و علمای کرام ما، افراد سیاسی ما و اینها همه بتوانند در چارچوب حکومت وحدت ملی، جایگاه خود را پیدا کنند. من باز هم از همه تشکر می‌کنم، جناب داکتر صاحب کلمات زیادتری خواهند داشت.

د اجرائیه رئیس داکتر عبدالله وینا - دویمه برخه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

با تعهد به همان چهار اصلی که شما [جمهوررئیس غني] یادآوری کردید - در مورد تشکیل کابینه - که ما و شما روی آن بحث کردیم و با مراعات همین اصول، ان شاء الله در هفته‌های آینده که میان دو تا چهار هفته وقتش است، کابینه افغانستان که یک کابینه کارآ، کابینه‌ای بر اساس اصل شایستگی و با در نظر داشت تمثیل وحدت ملی افغانستان باشد، معرفی می‌شود.

هر چند تبصره‌هایی در مورد اختلاف و مشکلات می‌شود؛ که آنها را می‌شنویم، اما در عین زمان، تعهد خود را برای کامیابی حکومت وحدت ملی که خواست مردم افغانستان و ضرورت افغانستان و ضرورت بقا و سلامت افغانستان و ضرورت آینده بهتر برای مردم افغانستان است که مردم افغانستان همین توقع را از ما دارند و جامعه بین‌المللی هم که همکاری‌های زیادی در این راستا با ما کرده‌اند، این انتظار را دارند؛ در این راستا ان شاء الله با هم کار می‌کنیم و خبرهای خوشی در هفته‌های آینده برای مردم افغانستان خواهیم داشت.

قدمی که امروز به خاطر ختم سرپرستی برداشته شد - با تقدیر از خدمات وزرای محترم سرپرستی که خدمت کرده‌اند برای افغانستان - یک قدم در راستای حاکمیت قانون بود. ان شاء الله این نمونه‌ای از عملکرد حکومت وحدت ملی در سال‌هایی که صلاحیت از طرف مردم به این حکومت داده شده، خواهد بود.

تشکر از شما! به خیر باشید!

د ناټو له سکرتر جنرال او اجرائیه رئیس سره گډه مطبوعاتي کنفرانس

په بلجیم کې د ناټو مقر | ۱۰ لېنډۍ ۱۳۹۳ | ۱ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

بهرنی سیاست - امنیت

د وینا عمده محورونه:

- د ناټو د جنګي ماموریت پای او د افغانستان او ناټو د همکاريو د نوې مرحلې

پیل

غورچاڼ:

د ۲۰۱۵ ز کال د جنوري په لومړۍ نېټه د افغانستان او ناټو د همکاريو نوې مرحلې ته داخلېږو. افغان ځواکونه له خپل هېواد څخه د دفاع د مسؤولیت او د نړۍ خونديتوب ته تیار دي. د همکاريو نوې مرحله د جګړې په جبهاتو کې د ډېرو قربانیو محصول دی، چې قدرداني یې کوو. افغانستان د مبارزې په لومړۍ کرښه کې ځای لري، چې پایله یې د اروپا او شمالي امریکا ژغورل گرځي. زموږ دوه اړخیزه ګټو یو بل ته نږدې کړي یوو او افغانستان په ډېره لېوالتیا د ناټو «د ځواکونو د وضعیت هوکړه لیک» عملي کېدو ته منتظر دی.

د ناټو د سكرتر جنرال ينس ستولټنبرگ^۱، د وينا ژباړه:

خوښ يم، چې جمهوررئیس محمد اشرف غني او اجرائیه رئیس عبدالله عبدالله ته په داسې حال کې د ناټو مقر ته ښه راغلاست وایم، چې په کابل کې زموږ له وروستی لیدني څو اونۍ تېرېږي.

د ناټو په مقر کې د هغوی حضور د ناټو او افغانستان ترمنځ د قوي مشارکت ښودنه کوي.

له یوې لسيزې زیات، د ناټو متحدین او گډوډوال اوږه په اوږه د افغانستان له خلکو سره ودرېدل، چې له دې هېواد سره مرسته وکړي، څو د نړیوالو ترهگرو له خوندي پټنځای څخه په یوه داسې هېواد بدل شي، چې په نړۍ کې په ویاړ خپل سر پورته کړي.

زه ستاسو په رهبرۍ د ملي وحدت حکومت جوړولو احترام کوم او د ناټو له ځواکونو او د امریکا متحده ایالتونو سره د امنیتي هوکړه لیکونو د تائید گرم هرکلی کوم.

حاضر دمه هغه څه ته، چې موږ د خپل نوي ماموریت، غوڅ ملاتړ ماموریت، د پرمخ وړو لپاره ورته اړتیا لرو، زموږ په واک کې دي. له هغه ځایه چې افغانان د خپل امنیت د تامین مسؤولیت پر غاړه اخلي، غوڅ ملاتړ ماموریت زموږ د گډو لاسه راوړنو پر بنسټ ترسره کېږي او د روزنې او مشورې په برخه کې زموږ همکاري به د افغانستان له امنیتي او دفاعي ځواکونو سره د ۲۰۱۵ کال د جنوري له لومړۍ نېټې (۱۱ مرغومي ۱۳۹۳) پیل شي.

موږ د افغانستان د امنیتي او دفاعي ځواکونو د تمویل په برخه کې خپلو مرستو او دوامداره مشارکت ته پراختیا ورکوو. زه په ډېره لېوالتیا په تمه يم، چې د افغانستان د گټو، سولې او نړیوال امنیت ته د رسېدو لپاره له تاسو سره کار وکړم.

د جمهوررئیس غني د وينا ژباړه:

د ناټو او افغانستان ترمنځ همکاري، چې له تراژیديو او قربانیو سره مل وي، خپلې نوې مرحلې ته رسېږي. د ناټو جنګي ماموریت د ۲۰۱۴ کال د ډسمبر په ۳۱ (۱۰ مرغومي ۱۳۹۳) پای ته

^۱ Jens Stoltenberg

د ناټو له سکرترجنرال او اجرائیه رئیس سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۱۸۳

رسپري. د افغانستان امنيتي ځواکونه د خپلو هېواد پاله دندو ترلاسه کولو لپاره، چې هماغه له خپل هېواد څخه دفاع او په ورته مهال د نړيوال امنيت خونديتوب دی، تيار او لېواله دي.

د ۲۰۱۵ کال د جنوري په لومړۍ مور د همکاريو نوې مرحلې ته داخلېږو، چې د ډېرو قربانيو او زموږ د گډه مسؤليت ترسره کولو محصول دی. زه د ناټو د پرسونل له ۳۴۰۰ زياتو کسانو قرباني، د ۳۰ زرو تپيانو او له سلگونه زره نورو سرتېرو له زړه مننه کوم، چې د جگړې په جبهو کې وو. د افغانستان خلکو هم په دې برخه کې ډېرې قرباني ورکړې دي. هغه څه چې مور يو بل ته نږدې کړي يوو، زموږ د دوه اړخيزه گټو لازمي حالت دی.

افغانستان د مبارزې په لومړۍ کرښه کې ځای لري؛ او د ناټو په ژمنتيا کې دغه مبارزه د اروپا او شمالي امريکا د ژغورلو په معنی ده. مور تمه لرو، چې زموږ د همکاريو نوې مرحله، زموږ د خلکو د ثبات او هوساينې د تامين او همدا راز د نړيوال امنيت د ټينگښت لامل وگرځي.

ښاغلی سکرترجنرال، خوښ يم چې له تاسو سره يم. د افغانستان ملي وحدت حکومت د افغانستان د مطلق اکثريت خلکو استازولي کوي. د افغانستان خلکو د خپلو منتخبو استازو له لارې، د دغه همکارۍ په اړوند زموږ اجماع او هوکړه څرگنده کړې. مور يې په ډېره زياته لېواليتا عملي کېدو ته په تمه يوو.

د اجرائیه رئیس عبدالله عبدالله د وينا ژباړه:

مننه ښاغلی سکرترجنرال!

دا چې مور ته مو دا فرصت راکړ خوښ يم او مننه کوم. زما په نظر د ملي وحدت حکومت په جوړېدو او د امريکا متحده ايالتونو سره د دوه اړخيزه امنيتي هوکړه ليک او له ناټو سره «د ځواکونو وضعيت هوکړه ليک» په لاسليکېدو، افغانستان نوې مرحلې ته داخل شوی دی. بايد وويل شي، چې جمهوررئيس غني له ناټو سره د ځواکونو د وضعيت هوکړه ليک تېره شپه توشيح کړ؛ په پايله کې يې، په دې برخه کې يو قانوني چوکاټ وجود لري. لېواليتا لرم، چې د ناټو له همکارو هېوادونو، چې د افغانستان د ثبات په برخه کې زموږ د هېواد له بنسټونو سره همکاري کوي، مننه وکړم.

د دغو همکاريو، د ناټو او نړيوالې ټولنې د ملاتړ، له امله اوسنی افغانستان يو متفاوت ځای دی. افغانستان به نور د ترهگرو د فعاليتونو مرکز نه وي او ترهگرې ډلې نور د سپتمبر يوولسمې پېښې په څېر د بريدونو ترسره کولو وړتيا نه لري؛ خو مور ستاسو دوامداره مرستو ته اړتيا لرو. د نويو همکاريو په هغه روحيې، چې په ملي وحدت حکومت کې رامنځته شوې، د چاپېريال د بدلون ډگر نه يوازې د افغانستان لپاره، بلکې د سيمې او همدا راز د نړۍ لپاره لکه څنگه چې تصور يې کوو د هغه نه زيات پراخ دی.

مننه بناغلی سکرتر جنرال!

په بروکسل کې د ناټو سازمان د بهرنیو چارو وزیرانو غونډه

د ناټو مقر - بروکسل، بلجیم | ۱۱ لیندۍ ۱۳۹۳ | ۲ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

امنیت - بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- د غوڅ ملاتړ ماموریت
- د ځان بسیاینې ستراتیژي
- له ناټو سره گډ گواښونه

غورچاڼې:

موږ له ناټو سره د همکاريو نوې مرحلې، غوڅ ملاتړ ماموریت، هرکلی کوو. ددې همکاريو په تړاو، افغانستان سیاسي او ملي اجماع لري. متاسفانه لا تر اوسه هم امنیت زموږ تر ټولو مهم لومړیتوب دی او زموږ خلک د تحمیل شوي جگړې د ماهیت په درک کولو سره د خپلو هېوادپاله ځواکونو بشپړ ملاتړ کوي. موږ د اصلاحاتو عملي کولو او د خپل هېواد د امنیتي ځواکونو لپاره د سرچینو تخصیص ته ژمن یوو، خو د ناټو دوامداره ملاتړ ته اړتیا لرو، په ورته مهال د پر ځان بسیاینې ستراتیژي عملي کولو ته هم هوډمن یوو. په دې ستراتیژي کې ۷ اصول شامل دي: د سیاسي پانگې جوړول، په سیاسي ارادې سمبالېدل، د ښې حکومتوالی عامل، پر صادراتو ولاړ رقابتي اقتصاد رامنځته کول، له گاونډیو هېوادونو سره د سولې خبرې اترې، نړیواله همکاري او د خلکو لپاره د ثبات تامین. د سولې په تړاو باید ووايو، چې زموږ ملي لومړیتوب دی او موږ په دې برخه کې د افغانانو پخپل مالکیت یوې ټولشموله پروسې ته ژمن یوو. موږ پخپله خاوره کې د نورو د باطلو افکارو عملي

كېدو اجازه نه وركوو او وضاحت وركوو، چې دغه ډول معكوس څه به هم، چې د هغو دولتونو د بې ثباتۍ لامل گرځي، ترسره نشي. بل واقعيت دا دی؛ هغه گواښونه چې دلته د ناټو د حضور لامل گرځي، لا تر اوسه هم شته دي او په مختلفو برخو کې په دوامداره ډول ظهور كوي؛ ددې موضوع له امله اړتيا ده، چې د ناټو سازمان ليد بايد نړيوال شي. رځئ د ناټو غوڅ ملاتړ ماموريت څخه د يو فرصت په توگه استفاده وكړو او د درك، زغم او ستراتېژيكو اقداماتو پر اساس خپلو ستراتېژيكو اړيكو ته پراختيا وركړو.

د جمهوررئیس د وينا ژباړه:

بسم الله الرحمن الرحيم.

د ناټو سازمان ښاغلی سكرتر جنرال^۱، د بهرنيو چارو محترمو وزيرانو، آغلو او ښاغلو!

د افغانستان او ناټو سازمان ترمنځ شته همكاري، چې د تراژيديو له امله رامنځته شوې او په گډو قربانيو غښتلې شوې، يوې نوې مرحلې ته داخلېږي. مور نه يوازې په افغانستان كې د ناټو د جنگي ماموريت د پای ته رسېدو، بلکې تر هغه زيات، د ناټو د غيرجنگي نوي ماموريت هرکلی کوو.

زموږ امنيتي ځواکونه تيار دي، چې له خپل هېواد څخه د دفاع ملي وجيبه پر غاړه واخلي. زموږ باور او ددې ملي وجيبي ترسره کول، په دې خبر نور هم غښتلي کېږي، چې د روزنې، ملاتړ او د ناټو «د غوڅ ملاتړ ماموريت»^۲، په برخه کې به زموږ له امنيتي ځواکونو سره مرسته کېږي.

د ناټو جنگي ماموريت ډېرې مالي او ځاني قربانۍ له ځانه سره لرلې. د ياد ماموريت پر مهال، د ناټو پرسونل له ۳۴۰۰ زياتو کسانو د جگړې پر مهال خپل ځانونه له لاس وركړل، له دېرش زرو زيات سرتېري د جگړې په ډگر كې ټپي شوي او د هغوی سلگونه زره نور د خپل پوځي خدمت ترسره کولو لپاره په افغانستان کې له خاطر و سره ژوند کوي. مور د دغو قربانيانو، ټپيانو او هغو کسانو چې پوځي خدمت کړی دی، احترام کوو او د الله (ج) له دربار څخه هغوی او دوستانو ته يې د هوساينې او ارامۍ هيله لرو.

^۱ Jens Stoltenberg: ينس ستولتنبېرگ.

^۲ Resolute Support Mission.

په بروکسل کې د ناټو سازمان د بهرنیو چارو وزیرانو غونډه | ۱۸۷

مور له ناټو او امریکا سره د ستراتیژیکو همکاريو په اړه، سیاسي او ملي اجماع لرو. د مشورتي لویې جرگې^۱، د پرېکړې پر اساس د ملي وحدت حکومت په توګه زموږ لومړنی ګام د امریکا متحده ایالتونو^۲ سره د دوه اړخیزه امنیتي هوکړه لیک او له ناټو سره د ځواکونو د وضعیت^۳ هوکړه لیک لاسلیکول وو. د ملي شورا له لوري د دغو هوکړه لیکونو تائید، چې مایي د ۲۰۱۴ کال د نومبر پر ۳۰ (۹ لیندۍ ۱۳۹۳) د توشیح ویاړ درلود، دا موضوع نوره هم ثابتوي، چې زموږ خلک او دولت له ناټو سازمان سره همکاريو ته په اهمیت قایل دي.

زه او د ملي وحدت حکومت اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله عبدالله، د خپلو بادارانو، یعنې د افغانستان خلکو په استازولې، د ناټو له دوامداره او ځواکمن ملاتړ مننه کوو او همدا راز د خپلو امنیتي هڅو په برخه کې، د ناټو ځواکونو د برخې پر اهمیت ټینګار کوو.

د لوی الله شکر گزار یو، چې په تېره یوه لسيزه کې په افغانستان کې د ناټو ځواکونو په حضور کې؛ شمالي امریکا، اروپا، استرالیا، جاپان او نورو هېوادونو، چې افغانستان ته خپل سرتېري استولي وو، له لویو ګواښونو خوندي شول.

زموږ ماشومان، ځوانان، ملکي کسان او پوځیان هم زموږ په عامه ځایونو لکه جوماتونو، مارکېټونو، ښوونځیو، د اوسېدو په کورونو او زېربناوو په بریدونو هره ورځ د ترهګرو د شومو اعمالو ښکار وگرځېدل. د والیبال له ډګر څخه د یو ماشوم ټوټه، ټوټه وجود پورته کول یا له هغه پلار سره خبرې کول، چې ځوانه لور یې پوهنتون ته پر لاره په چاودنه کې ټوټه، ټوټه شوې وي، د ازادۍ غوښتونکي اسلامي تمدن له ارزښتونو څخه زموږ د فاصلې ژورې ښيي.

موږ پخپل هېواد کې د ناټو ځواکونو حضور ته ډېر لېواله وو، چې زموږ د خلکو لپاره به په امنیت او خونديتوب د ژوند زمينه برابره کړي او زموږ ټولنه به ددې وړ وگرځوي، چې خپل پام بېوزلی او همدا راز د ښځو او ځوانانو ځواکمنتیا ته وگرځوي. متأسفانه، امنیت تر اوسه هم زموږ له مهمو لومړیتوبونو څخه دی. زموږ خلک پر موږ د تحمیل شوې جګړې د ماهیت

^۱ مشورتي لویې جرگې د ۱۳۹۲ کال د لیندۍ میاشتې په ۳ تر څلور ورځني بحث او خبرو اترو وروسته د ۳۱ ماده یي پرېکړه لیک په خپرولو، له واشنګټن سره د کابل امنیتي او دفاعي هوکړه لیک تائید کړ.

^۲ Bilateral Security Agreement (BSA)

^۳ Status of Forces Agreement (SOFA)

په درک کولو او په ورته مهال سولې ته د رسېدو هیلې په لرلو سره، له امنیتي ځواکونو بشپړ ملاتړ کوي. دا کار موږ ته ځواک راکوي، چې د ملي وحدت حکومت د رهبرانو په توگه، د خپلو امنیتي ځواکونو استازولي وکړو، په هغوی ویاړ وکړو او د هغوی مدیریت او رهبري وکړو.

زما لپاره د ویاړ ځای دی، چې د داسې هېوادپاله وسله والو ځواکونو اعلیٰ سرقومانداني او په بشپړ ډول د هغوی استازیتوب کوم. زموږ دفاعي او امنیتي ځواکونه یو نوی، خو د باور وړ ځواک دی، چې په تېرو دیارلسو کلونو کې یې له یوې پوځي فرقې څخه درې سوه او پنځوس زره نفري مسلکي ځواک ته ارتقا کړې ده.

د جمهوري ریاست تر ټاکنو وړاندې ما له نړیوالو ځواکونو افغان ځواکونو ته د امنیتي مسؤولیتونو د لېږد بهیر رهبري پر غاړه لرله؛ په همدې اساس، د هېواد د سرتېرو، برید ملاتړ او افسرانو له وضعیت څخه خبر لرم، ځکه د افغانستان په ۳۴ ولایتونو کې مې د هغوی له روزنیزو مرکزونو او بارکونو لیدنه کړې ده. زموږ د امنیتي ځواکونو له ژمنتیا او اندېښنو څخه په خبرېدو، موږ د حساب وړکونې سیستمونو جوړېدو، مدیریت او د پرسونل په موخه د لازمو اصلاحاتو عملي کېدو ته ژمن یوو، چې پخپلو رهبرانو د نارینه او ښځینه پوځیانو باور تضمین کړي. زموږ ځوانان د یوه نوي ملت جوړولو لپاره مبارزه کوي او قربانۍ ورکوي. ان شاءالله په تېر به بریالي کېږو.

سره له دې چې عواید مو ډېر محدود دي، خو بیا هم موږ د خپل هېواد ډېرې سرچینې د امنیتي ځواکونو ملاتړ ته ځانگړې کړې دي. که چېرې زموږ د ملي امنیت عمومي ریاست لپاره هغه مالي مرستې بېرته شاملې شي، چې په شیکاگو^۱ کنفرانس کې حذف شوې وې، نو په دې برخه کې به زموږ مالي ملاتړ ۷۵۰ میلیون ډالرو ته ورسېږي، چې د هوکړه شویو ۵۰۰ میلیون ډالرو، پنځوس په سلو کې به ډېرې وای.

په تېرو دوو کلونو کې د عملیاتو د رهبرۍ مسؤولیت په لرلو، زموږ امنیتي ځواکونه اوس تیار

^۱ د ناپټو د غړو هېوادونو د مشرانو ناسته د افغانستان د لوړ پوړي پلاوي او د ناپټو د ۲۲ همکارو سازمانونو د استازو په حضور کې د امریکا متحده ایالتونو په شیکاگو ښار کې د ۲۰۱۲ کال د مې له ۲۱-۲۲ (۲۱-۲۲ غبرگولي ۱۳۹۳ ل) ترسره شوه. د ناپټو مشرانو د افغانستان د امنیتي ځواکونو د تمویل او په کلني ډول دغو ځواکونو ته د څلور میلیارد ډالر برابرولو، هوکړه وکړه.

په بروکسل کې د ناټو سازمان د بهرنیو چارو وزیرانو غونډه | ۱۸۹

دي، چې د راتلونکي زيږديز کال له پيله په بشپړ ډول امنيتي مسؤوليتونه پخپله غاړه واخلي. په شیکاگو کنفرانس کې د امنيتي مسؤوليتونو د لېږد له مطرح کېدو وروسته، په څلورو کلونو کې د هغه تطبيق مور ته پام وړ لاسته راوړنه ده.

د ځواکمنې ژمنتيا باوجود مور تر اوسه نشو کولای ټولې چارې په يوازې ترسره کړو، نو ځکه ستاسو دوامداره ژمنتيا به د تېرو ديارلسو کلونو د گډو لاسته راوړنو د ساتنې او دوام کيلي وي. په ځانگړي ډول، مور د خپلو ځواکونو د اوږدمهالې پايدارۍ د تايمين لپاره د لازمو سيستمونو او پروسو رامنځته کولو لپاره ستاسو مرستې ته اړتيا لرو، خو له دې لارې وکولای شو د تحول لسيزې په اوږدو کې ستاسو د هغو مالي ژمنو مننه وکړو، چې په شیکاگو کنفرانس کې شوې دي.

هماغسې چې د هېواد په مهمو سيمو کې د ناټو غړو هېوادونو حضور يو حياتي امر دی، د برابري او عيني باور په موخه د غوڅ ملاتړ ماموريت لپاره د ځواکونو د شمېر له اړخه د خلا ډکول، هم د اهميت وړ دي.

زموږ د امنيتي ځواکونو لگښت، زموږ د ملي عوايدو نږدې دوه نيم برابره دی. مور نه تر نامعلوم وخته د اوږدې مودې لپاره ستاسو د مالي ملاتړ غوښتونکي يوو او نه هم د هغه څه توقع لرو؛ مور هوډمن يوو، چې «د ځان بساينې ستراتېژي»^۱ عملي کړو. د ملي وحدت حکومت تر جوړېدو او د جمهوررئيس په توگه د لوړې تر مراسمو وروسته، زموږ اقداماتو زموږ تر خبرو زيات، دغه کار په عمل کې ثابت کړی دی، چې مور د خلکو او دولت ترمنځ او د افغان حکومت او همکارو حکومتونو او نړيوالو سازمانونو ترمنځ د قرارداد رامنځته کولو لپاره پخپلو ژمنو عمل کوو. اجازه راکړئ چې ددې ستراتېژۍ ځينې بنسټيز اصول بيان کړم.

زموږ لومړنی اصل «د سياسي پانگې» جوړول او له هغه کار اخیستل دي. د ملي وحدت حکومت په رامنځته کېدو، چې زموږ د هېواد د مطلق اکثريت استازولي کوي، مور په سويلي آسيا او منځني ختيځ کې بې بېلگې گامونه پورته کړي دي. دا اصل بايد زموږ د ظرفيت په اړه بشپړ باور رامنځته کړي، خو د خلکو پر وړاندې د خپلو ژمنو په عملي کولو تمرکز وکړو او

دا باور ترلاسه كړو، چې مور ددې كار د ترسره كولو وړتيا لرو.

دويم اصل، مور «سياسي اراده» لرو او دا مو ثابته كړې، چې د سياسي ارادې په واسطه نوي واقعيتونه رامنځته كړو. امنيتي دوه اړخيزه هوكره ليك او د ځواكونو د وضعیت هوكره ليك يو بېلگه او كابلبانك - په هېواد كې د فساد سمبول په ډول - بله بېلگه گڼل كېږي. په خوښۍ، تاسو ته يو بل خبر درسم، چې زموږ سترې محكمې، د كابلبانك په تړاو د استيناف محكمې پرېكړه تائيد كړې ده. غواړم ټينگار وكړم، چې د كابلبانك له قضیې سره به زموږ د هېواد د نافده قوانينو پر بنسټ چلند وشي. همدا راز د ملي شورا له لوري د امنيتي هوكره ليكونو تائيد، ددې لپاره چې سياسي اراده به د همكارۍ فضا رامنځته كېدو لامل وگرځي، يوه بله مهمه نښه ده.

زموږ د ټول حكومت او ټول دولت له نظره، درېيم اصل، د «ښې حكومتوالۍ» عامل دي. مور ژمن يوو، چې يوازې زموږ له خوا د اصلاحاتو پرمخ وړل، منل او عملي كول تضمين كړو؛ خو دا هغه مهال چې مور ډاډه ترلاسه كړو، چې مور او (نړيوال) همكاران مو په دې برخه كې هوكرې ته رسېدلي يوو. د مرستو برابرولو په برخه كې مور د نړيوالې ټولنې له سترپياوو خبر يوو، په همدې اساس غواړو نه يوازې د نورو هېوادونو د حكومتونو او پارلمانونو مرسته ترلاسه كړو، بلكې زموږ د خلكو مرسته هم ترلاسه كړو. مور علاقه لرو، چې په همغږۍ او اړيكو له تاسو سره كار وكړو. د ښځو حقوق زموږ لپاره اهميت لري او ژمن يوو، چې حد اقل څلور مېرمنې پخپله كابينه كې د وزيرانو په توگه وگماروو. د نوې كابينې جوړښت به له دوو تر څلورو اونيو وخت واخلي او ښځې به د كابينې شپاړس سلنه جوړه كړي. د افغانستان نوې كابينه به له نويو څېرو د وړتيا، ژمنتيا، حساب وركونې او روښتيا پر بنسټ جوړه شي.

زموږ څلورم اصل «پر صادراتو ولاړ رقابتي اقتصاد» جوړول دي. مور غواړو له خپلو ټولو مهمو شتمنيو څخه د هغه اقتصاد جوړولو په برخه كې گټه پورته كړو، چې هم په امنيتي او هم د بېوزلۍ په راكمولو كې زموږ اړتياوو ته ځواب ويونكي واوسي.

زموږ پنځم اصل د گاونډيو هېوادونو «د سولې په تړاو ډيالوگ»، ثبات او هوساينه كې شاملول دي. په تېرو دوو مياشتو كې زموږ اقدامات بايد په دې برخه كې روښانه وي. تېره ورځ مې آذربايجان ته سفر درلود او همدا راز له گاونډيو او عربي هېوادونو سره هم په دې برخه كې پرمختگونو ته رسېدلي يوو. مور د يوې داسې سيمه ييزې اجماع د رامنځته كولو په هڅه كې

په بروکسل کې د ناټو سازمان د بهرنیو چارو وزیرانو غونډه | ۱۹۱

یوو، چې د امنیت او هوساینې لپاره د یوه سوله ییز او باثباته افغانستان شته والی او په ورته مهال، د آسیا د قاره یي اقتصاد تقویت او ظهور اړین دی.

شپږم اصل «نړیوالو همکاریو» ته د زمينې برابرول دي. د جگړې د خبیثه کړۍ په مرکز د بدلېدو پر ځای، غواړو خپل هېواد د همکاریو په نجیبه کړۍ بدل کړو.

زموږ اووم اصل د خلکو لپاره د «ثبات» تامین دی، چې دا اصل د ځان بسیاینې ستراتیژۍ لپاره تر ټولو مهم اصل گڼل کېږي. د امنیت ټینګښت، چې د مشروع قوې له کارونې رامنځته شوی دی، ایجابوي، چې په یو باثباته چوکاټ کې تنظیم شي، په همدې اساس د تداوم د رضایت او د خلکو د اجماع لپاره زموږ د هر اړخیزو اصلاحي پروگرامونو اراده - په ځانگړي ډول د امنیتي ځواکونو په اړه - پخپل ځای ده.

په داسې حال کې، چې سوله زموږ ملي لومړیتوب گڼل کېږي، موږ ژمن او هوډمن یوو، چې د سولې یو ټولشموله پروسه پخپله د افغانانو په مالکیت او رهبرۍ پیل کړو. سیاسي اختلافات باید د سیاسي حل لارو په واسطه حل و فصل شي. موږ هېچاته اجازه نه ورکوو، چې د خپلو باطلو افکارو د تحقق لپاره زموږ له هېواد څخه د جگړې د ډگر او د جنایتکارو شبکو د فعالیتونو یا د هغوی د روزنې د مرکز په توگه استفاده وکړي. جرمي او تاوتریخوالي غوښتونکې شبکې له ترهگرۍ ملاتړ کوي، خو د هغه عمده علت، هغه دولتونه دي، چې په لنډ فکر پرېکړې کوي، چې له دغه ډول شبکو سره گوزاره وکړي یا له هغوی څخه د وسیلو په توگه استفاده وکړي.

باید دا موضوع درک کړو، چې له منطقي دلیل پرته د د اړیکو جوړول، چې د سیالی د وژونکو وسیلو په توگه په غیر دولتي عناصرو د یو شمېر دولتونو د تکیې لامل گرځي، دغه ډول اقدامات سرچپه اغېزې هم لرلی شي، چې پخپله د همدغو دولتونو د بې ثباتۍ لامل به وگرځي.

په داسې حال کې، چې افغانستان او ناټو د دغه سازمان پر غوڅ ملاتړ ماموریت ټینګار کوي، موږ باید دې واقعیت ته پام ولرو، هغه گواښونه چې ناټو سازمان یې افغانستان ته په راتلو مجبور کړی، نه یوازې دا چې تر اوسه هم موجود دي، بلکې په دوامداره ډول په مختلفو شکلونو هم څرگندېږي. لازمه ده د ناټو سازمان لید نړیوال وي. د هغو هېوادونو د گاونډیو د

وضعیت ارزونه، چې ناټو په کې حضور لري، په هره طریقه چې وي د وړانکارو غیردولتي عناصرو د کړنو د ځانگړنو نه منلو او نه ملاتړ لپاره د دولتونو د هڅونې په برخه کې د مکلفیتونو او حقونو نظام په توگه د نړیوالې دولتداری نظام پر تقویت تمرکز به له یو بل سره تړلې نړۍ د ثبات او خونديتوب لپاره ډېرې گټې له ځان سره ولري.

مور - د افغانستان خلک او حکومت - دا ژمنتیا او اراده لرو، چې په تېر بريالي شوو او د خبرو اترو له لوري او نړیوالو همکارانو سره د ارزښتونو پر اساس تړونونه رامنځته کړو. نور اړخې د ناټو غوڅ ملاتړ ماموریت پیل یو فرصت وبولو، د تلپاتې همکاريو اصول واضح کړو او پر هغه هوکړه هم وکړو. له تاسو سره زموږ ستراتیژیکي اړیکې په داسې ډول دي، چې په کې په ستراتیژیک درک، ستراتیژیک زغم او ستراتیژیکو اقداماتو پوهېدل لازم دي.

بناغلی سکرتر جنرال، ستاسو دوامداره همکارۍ ته ډېر زیات لېواله یوو او ډاډ ولری، چې په کابل کې د نویو همکاريو په تړاو داسې روحیه رامنځته شوې، چې دا پروسه به تر دې لا ډېره پرمخ یوسي.

مننه!

د افغانستان لپاره د لندن کنفرانس

لندن - انگلستان | ۱۳ ليندۍ ۱۳۹۳ | ۴ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي - امنیت - اقتصاد

د وينا عمده محورونه:

- سياسي او امنيتي لېږد
- په حکومتولۍ کې د تحول رامنځته کول
- په راتلونکې کې د حکومت فعاليتونه
- د ملي وحدت حکومت پر ځان بسياينې پروگرام

غورچاڼي:

د افغانستان خلک له نړۍ او نړيوالو همکارانو سره د خپلو همکاريو په تړاو ټولنيزې او سياسي اجماع ته رسېدلي دي. مور و توانېدو پر ټولو بدينيو سربېره، سياسي او امنيتي لېږد ترسره کړو. د دولت د تشکيل او تحکيم او د افغانستان سياسي اجماع نه گرځېدونکې ده او د حکومت امنيتي سقوط هم يوازې يو باطل خيال دی. مور د ناټو د غير جنګي ماموريت هرکلی کوو او هغه د باور هغه رايه بولو، چې ترلاسه کړې مو ده. مور ماتې نه منوو او پر گواښونو به بريالي کېږو؛ سوله يو ملي لومړيتوب بولو او هوډمن يوو، چې سياسي اختلافات له سياسي لارې پای ته ورسوو، خو له اساسي قانون او ملي ارزښتونو څخه د خپلې ټولې پېروي له لارې نه منحرفېږو. د تحول د رامنځته کېدو پر مهال، پنځه عمده نقطې لرو: د حکومت کاري ليدلوری د خدمتگاری پر اساس ټاکل شوی دی؛ سياسي پانګه مو رامنځته کړې او هغه مو په سياسي پانګه بدله کړې؛ مشارکت مو په سم ډول روان

دی او هغه روحیه مو هم رامنځته کړې ده؛ سیمه ییزه همکاري مو په سمه توګه ترلاسه کړې؛ او د نظر په یووالي د حکومت د عملي پروګرامونو د تطبیق په حال کې یوو. زموږ د فعالیتونو په تړاو، لومړی به د بنسټونو په ښه والي تمرکز وکړو. بله نقطه د درې اکثریت قشرونو، چې ښځې، ځوانان او بېوزله خلک په کې شامل دي، ځواکمنتیا ده. همدا راز موږ په متفاوت ډول انکشافی چارې پیل کړې دي، چې په هغه کې اصلاحات لومړیتوب لري. موږ د پروګرامونو د ترسره کېدو لپاره، له خپلو شریکانو سره په همکاري د مشخصو میکانېزمونو طرحو ته اړتیا لرو او هغوی ته بلنه ورکوو، چې د حساب ورکونې په تر ټولو غوره سیستم باندې له موږ سره هوکړه وکړي. موږ د ځان بسیاینې پروګرام په لټه کې یوو، چې پر یو رقابتي اقتصاد پر تکیې، په نړۍ کې شامل شو. موږ غواړو د کار له پروژې ماهیت څخه تېر شو او د پایلو په تړاو په لګښتونو هوکړې ته ورسېږو، څو د لوریو رضایت ترلاسه شي.

د جمهوررئیس د وينا ژباړه:

لومړی وزیر کېمرون^۱، لومړی وزیر شریف، اعلیحضرت^۲، جلالتمآب ډاکتر عبدالله، وزیر صیب کېري^۳، اغلو او ښاغلو!

په ټوله خوښۍ د ځان، ډاکتر صیب عبدالله، د افغانستان د خلکو او ملي وحدت حکومت په استازیتوب، ددې مهمې غونډې د کوربه توب له امله له لومړي وزیر کېمرون، مننه کوم. اجازه راکړئ چې له دې فرصت څخه په استفادې د ناټو / آيساف له ۳۴۰۰ پرسونل څخه، چې په افغانستان کې یې ځانونه له لاسه ورکړي، له دېرش زرو زیات، چې ټپیان شوي او سلگونه زره روزل شوي نور سرتېري، چې زموږ غرونه، درې او دښتې به یې تل په یاد وي، مننه وکړم.

غواړم له جمهوررئیس اوباما، وزیر صیب کېري او د ناټو او آيساف د ټولو غړو له ژمنتیا، رهبرۍ او قربانۍ، چې په تېرو ۱۳ کلونو، په ځانګړي ډول وروستیو لسو کلونو کې زموږ لپاره ورسره مخ شوي، مننه وکړم.

همدا راز غواړم د ټولو افغان ماشومانو، نارینه وو او ښځو هم مننه وکړم، چې له ټولو ستونزو سره، سره یې هم د دغو همکاريو ګرم هرکلی کړی دی. له شک پرته موږ د خپلو همکاريو

^۱ David Cameron: د انگلستان لومړی وزیر (۲۰۱۰-۲۰۱۶ ز).

^۲ اعلیحضرت کریم آغاخان: د اسماعيله شیعانو پېشوا.

^۳ John Kerry: د امریکا متحده ایالتونو بهرنیو چارو وزیر (۲۰۱۳-۲۰۱۷ ز).

د افغانستان لپاره د لندن کنفرانس | ۱۹۵

په تړاو، په عمومي ډول له نړۍ او په ځانگړي ډول د هغوی په تړاو، چې اوږه په اوږه له مور سره درېدلې، بشپړه ټولنیزه او سیاسي اجماع لرو. د امریکا متحده ایالتونو^۱ سره دوه اړخیزه امنیتي هوکړه لیک او له ناتو^۲ سره د ځواکونو د وضعیت هوکړه لیک تصویبېدو په اړه د ملي شورا د دواړو خونو د رایو کارولو په دې برخه کې د هر ډول شک له منځه تلو ته زمینه برابره کړې ده.

د ۹۹،۹ سلنه مسلمانانو په لرلو سره افغانستان، په دې مشارکت ویاړ کوي او پر هغه په پابندی خوښ دی. دا په فرد پورې یوه منحصره موضوع ده او ټول هغه رهبران باید وستایل شي، چې له دې مشارکت او همکارۍ سره د خلکو د هوکړې رامنځته کولو کې یې رول لرلی دی. مور - زه او ډاکټر عبدالله - مشخصاً دې مشارکت او همکارۍ ته ژمن یوو او هوډمن یوو، چې د خپلو خلکو د ارادې پر اساس به عمل کوو.

۲۰۱۴ ز کال زموږ افغانانو لپاره د غیر ممکنو لاسته راوړنو کال و. که تاسو د ۲۰۱۴ کال د پیل یا د ۲۰۱۳ کال د پای وضعیت ته پام وکړئ، فکر کوم د نړۍ نږدې ټولو ورځپاڼو د افغانستان د نابودۍ وړاندوینه کړې وه. هغوی ویلي وو، چې افغانستان د لېږد درې مرحلې په مخ کې لري او څه ډول کولای شي ان له یوې څخه یې هم په سم ډول تېر شي؟ مور دوه مرحلې په بریالیتوب تېرې کړې دي او درېیمه هم د بریالي کېدو په حال کې ده.

لومړنۍ هغه یې «سیاسي لېږد»^۳ و. د افغانستان په تاریخ کې په لومړي ځل، مور له یوه منتخب رهبر څخه بل منتخب رهبر ته د اقتدار د لېږد شاهدان وو، نه د قدرت. زه پر دې باور یم، هغه مشارکت او هوکړه چې ما او جلالتمآب ډاکټر عبدالله رامنځته کړې، زموږ د خلکو د پوهې ستاینه ده. ملي وحدت حکومت د افغانستان د مطلق اکثریت خلکو استازیتوب کوي او دا لېږد په دې معنی دی، چې د دولت د تشکیل او تحکیم بهیر او د افغانستان سیاسي اجماع بېرته نه گرځېدونکې ده.

پرېږدئ چې زموږ دوستان یې وستایي او بد غوښتونکي مو په یاد وساتي، چې تاریخ بیا نه

^۱ Bilateral Security Agreement (BSA)

^۲ Status of Forces Agreement (SOFA)

^۳ Political Transition

تکرارېږي، مور په تېر بريالي شوي يوو او د بشپړ يووالي او لوړ ډاډ لرونکې، راتلونکې سره مخ يوو.

دويم، «امنيتي لېږد»^۱ و. په دې تړاو څلور کاله وړاندې، کله چې مور امنيتي لېږد پيل کړ، داسې اوازې وې، چې مور به د امنيت تامين له مسؤوليت څخه ونه وځو. زه د وسله والو ځواکونو د اعلى سرفروماندان په توگه، وياړم، چې امنيتي او دفاعي ځواکونه به خپله هېوادنۍ مينه، چې له هېواد څخه دفاع ده، پخپله غاړه واخلي.

که له امنيتي اړخه د حکومت د سقوط احساس موجود وي، دا يوازې يو باطل خيال دى. ملي پوځي ځواکونه زمور د دوستانو او نړيوالو همکارانو په ملاتړ ځواکمن شوي او د خپلو دندو ترسره کولو په حال کې دي. هغه ځواکمنتياوې چې په تېرو څلورو کلونو کې رامنځته شوې دي، بېسارې دي او ځای لري، چې له ټولو نړيوالو شريکانو او همکارانو پر افغان امنيتي ځواکونو د پانگونې له امله مننه او قدرداني وکړو. له افغانستان څخه ستاسو دوامداره ملاتړ - هغسې چې تېره ورځ د غوڅ ملاتړ ماموريت د هوکړه لیک په ترڅ کې څرگنده شوه - مور ته ډاډ راکوي، چې تاسې به زمور ترڅنگ ولاړ ياست، د يو غير جنګي ماموريت په توگه.

له جنګي څخه غير جنګي رول ته ددې لېږد گرم هرکلی کوو. هغه ضمانت چې د روزنې، مشورې ورکونې او پوځي همکاريو په دوام کې شته، د باور رايه ده، چې ترلاسه شوې. په افغانستان کې له خپلو امنيتي او دفاعي ځواکونو او افغان ځواکونو ستاسو دوستانو د مالي ملاتړ مندوی يوو. زه ستاسو او خپلو امنيتي ځواکونو خبرې کوم، دا ځکه چې مور د گډو گډو او گډو گواښونو پر وړاندې ولاړ يوو او هوډمن يوو، چې پر دې ستونزو به بريالي کېږو.

ترهگريزې کړنې شرمونکې دي. هو! زمور ماشومان قرباني کېږي. هر ځل چې د هغوی بې روحه جسدونه وينم، زړه مې ماتېږي. کله چې د هغې نجلې له پلار سره، چې لور يې پوهنتون ته پر لار وژل شوې وي يا د هغه ماشوم له پلار سره، چې ماشوم يې د واليبال لوبې پر مهال قرباني شوی وي، اړيکه نيسم، يوازې خدای پوهېږي، چې په زړه مې څه تېرېږي. خو باوري اوسئ، چې مور د هغې رهبرۍ لپاره نه يوو انتخاب شوي، چې پايله يې ماته وي!

مور به له دغو گواښونو سره مخ شوو او دا واضح ده، چې پر هغو به بريالي کېږو.

په ورته مهال، سوله زموږ له ملي لومړيتوبونو ده او مور هوډمن يوو، چې سياسي مخالفتونه له سياسي لارو پای ته ورسوو، خو د هېڅ فشار له وجې به له هغې لارې چې ټاکلې مو ده، د اساسي قانون او ملي ارزښتونو له پېرو، ونه گرځو.

د اسلام مقدس دين، د زغم تمدن دی. هغسې چې زموږ د علماوو شورا ويلي، دغه ډول اعمال زموږ په تاريخ کې هېڅ ځای او اساس نه لري. مور له خپلو ټولو شريکانو او گاونډيانو غواړو، چې زموږ ترڅنگ ودرېږي، ځکه چې هېڅ هېواد د جگړې ډگر نه دی او مور ټول اړتيا لرو، څو خپل ځواکونه متحد کړو.

درېيم، «اقتصادي لېږد»^۱ دی. مور وويل، چې ښه فعاليت مو نه دی کړی، خو خنډ هغه څه دی، چې مور ته په ميراث را پاتې او ورسره مخ يوو. فکر کوم له درېيو د دوو لېږد (په بريالي ډول ترسره کول) يو ښه ريكارډ دی. په همدې اساس، اجازه راکړئ د تحول په تړاو خبرې وکړم.

هغه اساسي موضوعات چې غواړم روښانه يې کړم، پنځه نقطې دي:

لومړی - په دې دوو مياشتو کې ملي وحدت حکومت توانېدلی خپل کاري ليدلوری په سم ډول وټاکي. هيله لرم تاسو ته مو قناعت درکړی وي، چې مور چېرته او په څه ډول په حرکت کې يوو او څه ډول کولای شو هغه ترلاسه کړو. ښاغلی لومړی وزير! زما ليدلوری دا دی، چې بايد د خلکو خادم واوسو. د ملي وحدت حکومت ليدلوری دا دی، چې له خلکو سره د حکومت په تړاو بنسټيز بدلون رامنځته کړي. (په دې ليدلوري کې) خلک اصل دي او حکومت د هغوی خادم. دا يعنې دا چې مور د خلکو پر وړاندې حساب ورکونکي يوو، ځکه چې د افغانستان خلک ملي وحدت حکومت ته د رايې ورکولو لپاره، د ټولو گواښونو پر وړاندې په زړورتيا د رايې ورکونې په اوږدو کتارونو کې ودرېدل او بالاخره بريالي شول.

ښاغلی ډاکتر عبدالله او زه هوډمن يوو، چې د خلکو د خدمتگارانو په توگه د هغوی خدمت وکړو. هيله لرم، چې دا تحول، د نجيبه کړی لپاره د پيل يوه نقطه وي، څو مور وتوانېږو د تېرو

۳۵ کلونو پر ستونزو بريالي شو.

دويم - مور وښوده، چې څه ډول کولای شو سياسي پانگه برابره کړو. ملي وحدت حکومت د خلکو د مطلق اکثریت ارادې استازیتوب کوي او تاسو شاهد وئ، چې د ملي وحدت حکومت په جوړېدو سره ډېر ژر ملي اجماع جوړه شوه. پرون چې کله ډاکټر عبدالله او ما دلته د پناه غوښتونکو په ډله کې خبرې کولې، هغوی ته مو وويل، چې د يووالي او ملي وحدت له پيغام سره راغلي یوو. په تېر کې چې هر ځل راغلي وو، هغوی به ويل: کابل ته ولاړ شئ او متحد شئ! حاضر دمه مور هغوی ته وايو، چې مور متحد شوي یوو او تاسو هېواد ته راوگرځئ او له مور سره يو ځای شئ. له ښه مرغه، ډېری نارينه او ښځينه ځوانانو هېواد ته د بېرته گرځېدو او خپل هېواد ته د خدمت کولو وړاندیزونه ورکړي دي.

بايد ووايو، چې مور نه يوازې سياسي پانگه برابره کړې، بلکې سياسي پانگه مو په سياسي ارادې بدله کړې ده. مور په لومړنيو کاري ورځو کې، د امریکا متحده ایالتونو سره دوه اړخيزه امنيتي هوکړه لیک او له ناتو سره د ځواکونو د وضعیت هوکړه لیک لاسلیک کړ او په دويمه ورځ مو، د کابل بانک د موضوع په تړاو، چې د افغانستان لپاره يو حیثيتي خطر بلل کېږي، خبرې وکړې. خوښ یم، چې اعلاتوم، د افغانستان سترې محکمې تېره ورځ [۱۲ ليندۍ ۱۳۹۳] د استيناف محکمې پرېکړه تائید کړه، چې په يوه میاشت کې تورن مکلف دي خپل تأديات ترسره کړي؛ له هغه پرته به يې پر وړاندې جزايي اقدامات پيل شي.

مور د ستونزو د حل په برخه کې هېڅ شک نه دی ښودلی. هیله لرم، چې زموږ کاغذ [= سند] په پراخ ظرفیت او پرېمانه ستونزو د پراختیا په حال کې هېواد له لوري تر ټولو رښتیني برابر شوی سند واوسي. مور پخپلو ستونزو خبر یوو او هغه منو. له نړیوالې ټولنې سره زموږ د خبرو اترو ډول بدلون موندلی. تاسو زموږ شریکانو او همکارانو ته اړتیا نشته، چې مور ته وښیئ، فساد یوه ستونزه ده یا بنسټ جوړونه یوه موخه ده. دا زموږ ستونزې دي او پر هغو به بريالي کېږو او اوس خبرې له «ولې» (... ستونزې شته دي) په «څه ډول» (... دغه ستونزې باید حل شي) بدلې شوې دي.

درېیم - مشارکت دی. مور د مشارکت (مفهوم) ته په سم ډول رسېدلي یوو. زه هیله لرم د مشارکت هغه روحیه چې په کابل کې رامنځته شوې، پراخه واوسي. دلته ستاسو د هر یوه حضور، د یو باباته او سوله ییز افغانستان لپاره د باور د یوې رایې په توگه؛ مور له تاسو هر

یوه ډېره، ډېره مننه کوو.

په یاد ولرئ، چې ملي وحدت حکومت (په حکومت کې) د تشکیلاتي نیمگړتیاوو په تړاو د شریکانو نظریاتو ته درناوی لري، مور د رښتینو او متمرکزو بحثونو غوښتونکي یوو؛ او تر بحثونو زیات، مور عمل ته اړتیا لرو، خو ددې ستونزو له مسؤلیت څخه ووځو.

څلورم - سیمه ییزه همکاري ده، چې مور په تېرو دوو میاشتو کې هغه په سم ډول ترلاسه کړې ده. مور له خپلو ګاونډیو سره یو فعال سیمه ییز تعامل لرو او له هغوی سره د خپلو خبرو اترو له بهیر څخه خوښ یوو. د لومړي وزیر شریف له اشارې څخه مننه، چې ویې ویل، یو نوی ستراتیژیک فرصت برابر شوی دی. مور هیله لرو، چې دا ستراتیژیک فرصت غښتلی شي، خو وکولای شو په دوه اړخیزه ډول عمل وکړو او د دوو خپلواکو دولتونو ترمنځ برابري رامنځته کړو - دوه خپلواک دولتونه، چې همکاري یې د آسیا د قاره یي اقتصاد عملي کېدو ته، ډېره مهمه ده.

مور یو انتخاب لرو، یا د آسیایي هېوادونو نښلولو لپاره یو محور واوسو، چې سپړکونه زموږ له هېوادونو تېر شي او د مرکزي آسیا، سویلي آسیا، ختیځې آسیا او لویدیځې آسیا هېوادونه له یو بل سره ونښلوي او یا به یو بن بست ته ځو، چې د تاریخ په یوې له یاده اېستل شوې برخې بدل شو؛ دا ځکه چې وخت په تېرېدو دی. مور د وخت اهمیت په ښه ډول درک کړی. اوسمهال د نړیوالو توب درېیمه څپه کولای شي مور د سیمې په کچه له بېوزلۍ وباسي. مور ته لازمه ده له دې شېبې په گټنې هر اړخیزه همکاري وکړو او د خپلو خلکو لپاره یوې نوې راتلونکې ترسیم کړو.

پنځم - مور د عملي پروگرام د ترسره کېدو په حال کې یوو، چې وړاندې له تاسو سره شریک شوی دی. ښاغلی ډاکتر عبدالله چې ددې کنفرانس پیلونکی و تاسو ته خبر درکړ، چې مور له دې کنفرانس څخه تر تلو وروسته، له دوو تر څلورو اونیو کې خپله کابینه جوړو. مور هوډمن یوو، چې وړ، ژمن او رښتیني کسان پخپله کابینه کې شامل کړو، خو د ملي وحدت حکومت پروگرامونه رهبري کړي.

کله چې ډاکتر عبدالله خپل نظر د آذربایجان له جمهوررئیس سره شریک کړ، زه ډېر خوشاله شوم. هغه وویل، چې مور په ډېری برخو کې له یو بل سره هوکړې کړې او اوس حیرانونکي

ده، چې مورڅه ډول یو د بل پر وړاندې درېدلې وو! [ډاکټر عبدالله ته خطاب:] مننه وروړه چې له ما سره یو ځای شوی یې!

او د نظر دا یووالی په ټولو برخو کې شته دی. مور یوازې په کوچنیو موضوعاتو هوکړه نه ده کړې، بلکې په ټولو لویو او کوچنیو موضوعاتو د نظر یووالی شته دی. هغه لار چې مور خپله کړې - چې په سیمه کې بېسارې ده - مور هیله مند یوو، چې ملي گټو ته پر ټولو راپاتې اختلافاتو ترجیح ورکړو، چې دا پخپله زموږ د خلکو د ځواکمنتیا لپاره یو اړین امر دی.

وروستی موضوع زموږ فعالیتونه دي. مور خبرو او بحثونو کې موافقې ته رسېدلې یوو، خو زموږ خلک د خبرو پر اساس نه، بلکې زموږ د ظرفیت او فعالیتونو پر اساس قضاوت کوي، ځکه له مور د عمل تمه لري. په همدې اساس زموږ شریکان او نړۍ هم له مور د عمل تمه لري.

زه دلته د غورچاڼ په توگه درې موضوعات بیانوم:

لومړۍ - په لومړۍ مرحله کې، د ملي وحدت حکومت پام به پر بنسټونو متمرکز وي. اجازه راکړئ هغه څه له تاسو سره شریک کړم، چې تېره ورځ ډاکټر عبدالله له تاسو سره شریک کړل. مور غواړو ډاډمن شو، چې ملي وحدت حکومت چې له ځانه کوم میراث پرېږدي، اساسي قانون د یوه ورځني واقعیت په توگه وگڼل شي، مور هېڅکله هم اساسي قانون له پامه نه غورځوو؛ ټاکنیز اصلاحات به په سم ډول عملي کړو؛ لویه جرگه به رابولو؛ او همدا ډول یو شمېر نور موارد. په همدې دلیل، په اوسنیو شرایطو کې به ځینې تعدیلات رامنځته شي، خو هیله لرو دا وروستي تعدیلات وي، چې ډېر اړین دي.

بناغلو، همکارانو او دوستانو! هغه څه چې غواړو، چې پر اساس یې زموږ په تړاو قضاوت وشي، له پنځه کاله وروسته افغانستان سره د ننني افغانستان پرتلنه ده. د افغانستان خلک، وروسته نړۍ او په پای کې به لایزال خدای (ج) زموږ د ژمنو پوره کولو پر اساس زموږ په تړاو قضاوت وکړي. ان شاء الله چې پخپلو ژمنو به عمل کوو.

دویم - زموږ په هېواد کې د شمېر له اړخه، درې اکثریت قشرونه شته دي، چې له اقتصادي، سیاسي او ټولنیز اړخه په لږه کيو کې ځای لري او باید په سم ډول هغوی ځواکمن کړو:

لومړۍ؛ مېرمنې چې زموږ د راتلونکې کیلي ده. د نیمې ټولنې په محرومولو، «بناروندي» په

د افغانستان لپاره د لندن کنفرانس | ۲۰۱

بشپړ ډول نشي جوړېدای. له تاسو ټولو او په ځانگړي ډول له پرمختللو او د پرمختگ په حال کې اقتصادونو (هېوادونو) زموږ غوښتنه دا ده، چې خپل بازارونه مو زموږ د ټولني ښځو پر وړاندې پرانېزي. پنځه ورځني روزنيز پروگرامونو (د ښځو له ځواکمنتيا) سره مرسته نه کوي. راځئ د (افغان) ښځو له مهارتونو په بنسټيز ډول استفاده وکړئ او پرېږدئ چې د هغوی جیبونو ته هم پیسې ورسېږي. ما تېره ورځ د فرانسې له بهرنیو چارو وزیر څخه د فرانسې د موډ او فېشن په برخه کې همکاري وغوښته، څو هغوی تکې طراحی کړي، چې زموږ ښځې یې د تولید وړتیا لري. افغان ښځې ښه مهارتونه لري، خو د هغوی تولیدات یوازې په روغتونونو کې لیلامېږي. موږ غواړو له تاسو سره کار وکړو. له موږ سره مرسته وکړئ، چې په افغانستان کې لومړنۍ ښځینه پوهنتون تاسیس کړو. له موږ سره مرسته وکړئ، چې که څه هم ابتدایي وي، خو د مېرمنو لپاره د فرهنګي نورمونو پر اساس انسټیټیوتونه جوړ کړو، څو سمې پایلې ترلاسه کړو. روزنيز پروگرامونه مو موږ ته برابر کړئ او پرېږدئ چې زموږ د ټولني ښځې له نورو ښځو سره اړیکې ټینګې کړي.

په همدې اساس، په دې درک د ښځو سمه ځواکمنتیا، چې یو پخوانی او تاریخي خنډ دی او د حل لپاره یې دوامداره او اغېزناکې هڅې لازمي دي، یوه ډېره مهمه موضوع ده. موږ ښايي له فرهنګي اړخه حساس واوسو، خو زموږ فرهنګ کولای شي تر ډېرې کچې (له فرهنګي بدلونونو) سره جوړښت وکړي، له همدې اړخه باید فرهنګي بدلونونه جدي ونیسو.

دویم؛ زموږ ځوانان دي. زموږ د نفوس مطلق اکثریت تر ۳۰ کلونو کم عمر لري. زموږ درې نسلونو په جگړه کې ژوند وکړ. موږ په سوله کې د لومړني نسل په توګه د ژوند په تمه یوو؛ نه یوازې چې په سوله کې ژوند ولري، بلکې د سولې، ثبات او غوړېدنې پروسې رهبري کړي. زموږ پر ځوانانو پانگونه نه یوازې زموږ د هېواد لپاره، بلکې د نړۍ د ثبات لپاره ډېر اهمیت لري. موږ هیله مند یوو د ځوانانو د ځواکمنتیا هغه بهیر چې ملي وحدت حکومت پیل کړی، غښتلی شي. له تاسو غواړو، چې زموږ د ځوانانو لپاره په تعلیمي او پر هغه سربېره د مهارتونو او مدیریتی او رهبرۍ وړتیاوو غښتلي کولو په برخه کې د پرمختګ فرصتونه برابر کړئ، څو هغوی وکولای شي یو سرلوړی او اقتدار لرونکی افغانستان رهبري کړي؛ چې دا له لاسرسي لري نه دی.

او درېیم؛ زموږ بېوزله خلک دي. ۳۶ سلنه بېوزلي، په مقاوم ډول په هېواد کې پاتې ده. په یو

ډالر او پنځه ويشت سنتو ورځنيو عوايدو نشو کولای باعزته ژوند وکړو او که چېرې زموږ کډوال او عمده فعاليتونه نه وای، ستونزه به تر دې په ځلونو زياته لويه وای. تاسو پوهېږئ، چې موږ يو پل په ۲ ميلیون ډالره لگښت جوړو، خو يو څوارلس کلن تنکی ځوان هغه په پنځوس ډالره جوړو شويو چاودېدونکو توکو له منځه وړي؛ بېوزلي د بې ثباتۍ اصلي محرک دی؛ د نړيوالو جنايتکارو ډلو له لوري جلب و جذب او همدا راز د نشه يي توکو کښت زموږ د ستونزو بله برخه ده. تاسو پوهېږئ، چې د کوکنارو کروندگرو ته د ورځې له ۱۴ تر ۱۷ ډالرو ورکول کېږي، په داسې حال کې، چې زموږ د دولتي ادارو د غوره پروگرامونو کارکوونکو ته د ورځې ۲ ډالره عوايد ورکول کېږي.

موږ بايد بېوزلي د يوې بنسټيزې ستونزې په توگه له منځه یوسو او پر هغه تمرکز وکړو. دا د ښاروندي يو له مهمو اجنداو څخه ده. يوه ټولشموله ټولنه ټولو ته اړتيا لري. موږ له ښاري نظام او د ځمکو ملکيت څخه اصلاحات پيلوو، څو هر افغان له لازمو اسنادو او د ملکيت له ټولو حقوقو سره يوه ټوټه ځمکه ولري؛ د ۶ يا ۹ کالو په تېرېدو، د ښوونې او روزنې سيستم به د واقعي کلمې په معنی وجود ولري، څو خلک وکولای شي د هغه له لارې دنده واخلي، نه يوازې د دوو يا درېيو ژبو زده کړه.

په همدې اساس په هغه ټولنه کې د خدمتونو وړاندې کول، چې ټول په کې شريک وي، اړينه ده. خوشبختانه موږ ټولشموله سياست رامنځته کړی، چې کولای شي د ټولشموله اقتصاد لپاره بنسټ وي او په پای کې موږ هغه هيلې ته ورسوي، چې يوه ټولشموله ټولنه يې لري.

او دا زما وروستی خبره ده؛ اړتيا ده، چې موږ په متفاوت ډول انکشافی کارونه ترسره کړو. کله چې حکومت پخپلو ادارو کې لازم اصلاحات ترسره نه کړي، موازي بنسټونه رامنځته کېږي، ځانگړې پروژې ترسره کېږي، ترمنځ يې تخنیکي همکارۍ رامنځته کېږي او حکومت له پامه غورځوي. که حکومت اصلاحات ترسره نه کړي، شريکان يې خپل حق بولي، چې له خپلو مالونو او کارونو ساتنه وکړي، خو نړيوالو تجربو دا موضوع ډېره ساده کړې، چې موازي ادارې کار وړ نه وي. هایتې يوه ښه بېلگه ده او ډېرې نورې بېلگې هم شته. له همدې اړخه موږ له خپلو شريکانو غواړو، چې په راتلونکو مياشتو کې له موږ سره يو ځای شي، څو د هغو پروگرامونو د ترسره کولو لپاره چې وړاندې شول، مشخص میکانيزمونه وړاندې کړو.

د افغانستان لپاره د لندن کنفرانس | ۲۰۳

مور د نړۍ د ماليې د غوره وزیرانو په توگه چې دلته راټول شوي یوو، تاسو ته بلنه درکوو، چې له مور سره د حساب ورکونې په تر ټولو غوره سیستمونو هوکړې ته ورسېږئ، خو پرېږدئ چې دغه سیستم د پروگرامونو د طرحې له اړخه، تسلسل، ظرفیت او له انسجام څخه برخمن وي، خو په پایله کې یې مور وټوانېږو د خپلو پایداره لاسته راوړنو یو تاریخ جوړ کړو.

د ځان بسیاینې کاغذ [= پروگرام] په ښه والي، افغانستان ددې ظرفیت لري، چې د خپلو لگښتونو له عهدې ووځي، خو د پخوا په څېر ځان بسیاینه نه، چې له نړۍ سره اړیکې قطع کړو، بلکې هغه ځان بسیاینه چې مور پر یو «رقابتي اقتصاد»^۱ پر تکيې په نړۍ کې شامل شو. په همدې اساس، د یو مشروع اقتصاد رامنځته کول، چې وکولای شي د ښاروندۍ د اجندا پرمخ وړو لامل وگرځي او پر هغه په تکيې وکولای شو خپل امنیتي لگښتونه برابر کړو، ډېر اهمیت لري.

مور هوډمن یوو، چې خپلې دندې په متفاوت ډول ترسره کړو. مور هیله لرو، چې زموږ شریکان د راکړې ورکړې د شراکت د یوې منظمې معاملې پر اساس همکاري وکړي؛ یو د بل خبرې واورې او بیا وروسته هوکړې ته ورسېږي، چې څه ډول حرکت وکړو. په دې اړه مور وړاندیزونه لرو، دا چې د خپل کار ماهیت د مطلوبې پایلې په تړاو د ورکړې په پروژې بدل کړو. راځئ په توقع د وړ پایلو هوکړې ته ورسېږو. تاسو وروسته له هغې پیسې ورکړئ، چې مور کار په سم ډول ترسره کړو او په همدې ترتیب راتلونکي او راتلونکي کارونه. دا میکانیزم د ټولو لوریو په رضایت سر بېره مور ته ډاډ راکوي، چې سمه لار مو انتخاب کړې.

په پای کې اجازه راکړئ چې ستاسو ښاغلي لومړي وزیر له شخصي دوستۍ او هغو سفرونو له امله مننه وکړم، چې افغانستان ته مو درلودل. په یاد مې دي، چې کله تاسو د مخالف گوند رهبر وئ او په لومړي ځل مو هلمند ته سفر وکړ؛ په هغه سخته گرمۍ چې څوک په کې د درېدو زغم نه لري، تاسو په حوصله د هغه افسر - چې چا یې هم د اورېدو لېوالتیا نه لرله - او افغان همکارانو خبرې واورېدې؛ چې دا ټول د یوه رهبر ځانگړتیاوې ښيي. ددې کنفرانس د کوربه توب او هغه رول له امله، چې له افغانستان سره د همکارۍ لپاره مو د نړۍ رهبران وهڅول، مننه کوم.

^۱ Competitive economy

۲۰۴ | د جمهوررئيس غني ويناوې

اجازه راكړئ يو وار بيا د خپل حكومت او افغانستان خلكو په استازيتوب، ډاكتر عبدالله او پخپله زه له ښاغلي لومړي وزير (كېمرون)، اعليحضرت، د امريكا د بهرنيو چارو ښاغلي وزير، عالي جنابانو، آغلو او ښاغلو ددې بريالي كنفرانس جوړولو او د افغانستان په راتلونكې ستاسو د باور رايې له امله، مننه وكړم.

موږ د افغانستان خلك مندوی يوو او هيله لرو، چې ستاسو ترڅنگ او ټول له يو بل سره له غوره امنيت څخه برخمن شو او هغه موخې ته ورسېږو، چې موږ ټولو يې د ترلاسه كولو لپاره پرېمانه قربانۍ وزغملې او هغه د يو باامنه او خوشبخته افغانستان لړل دي!

مننه!

د ناکامو دولتونو د رغاونې بحث؛ له تیورۍ تر عمل^۱

چاټم‌هاوس^۲ - لندن، د نړیوالو چارو سلطنتي انستیتیوت | ۱۳ لېنډۍ ۱۳۹۳ | ۴ ډسمبر ۲۰۱۴

د رابین نیبلټ له لوري د پروگرام معرفي:^۳

خانم‌ها و آقایان!

آغلو او ښاغلو، چاټم‌هاوس ته ښه راغلاست! دا چې نن له مور سره یو ځای شوی خوښ یم. هیله لرم چې تاسو به له ما او همکارانو سره مې یو ځای د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس ډاکتر محمد اشرف غني ته ښه راغلاست ووايئ. [جمهوررئیس غني ته خطاب:] د خوښۍ ځای دی، چې نن بیا ځلي له تاسو سره وینم؛ په حقیقت کې په وروستي ځل چې کله تاسو په بشپړ متفاوت ډول په چاټم‌هاوس کې حضور وموند، ۲۰۰۸ کال و. زه د ډېرې خوښۍ احساس کوم، چې نن یو وار بیا تاسو ته ښه راغلاست وایم.

اجازه راکړئ د ننني پروگرام د جوړښت او ډول په اړه تاسو ته معلومات درکړم، چې څه ډول

^۱ Fixing Failed States: From Theory to Practice. د پروگرام عنوان، د ډاکتر محمد اشرف غني او کلیر لاکهارټ

د لیکل شوي اثر «د ناکامو دولتونو بیا رغونه» له نوم څخه اخیستل شوی دی

^۲ Chatham House, the Royal Institute of International Affairs: د سیاست خپلواکه مؤسسه، لندن، بریتانیا.

^۳ Robin Niblett

مو د هغه د برابرولو لپاره گټور کارونه کړي دي. زما په نظر هغه طريقه، چې ښاغلی جمهوررئیس (محمد اشرف غني) هم ورسره موافق دی، دا ده، چې په حقيقت کې هغه له وړاندې د يوې تيارې شوې وينا پر ځای، زما له همکار مايکل کېټېنگ^۱ سره خبرې وکړې او وروسته يې د حاضرینو پوښتنو ته ځواب ووايه. فکر کوم په همدې طريقې کولای شو له نننۍ خپرونې ډېره گټه واخلو.

بايد ووايم، دا چې په دې پروگرام کې شامل يوو، ځانگړی احساس لرم، ځکه چې ښاغلی مايکل کېټېنگ هم زموږ د پروژې يو له پر مخ وړونکو څخه دی. «په بحران کې فرصت»^۲ زموږ دوه کلنه پروژه ده، چې همدا اوس د ترسره کېدو په حال کې ده. ددې پروژې عنوان هماغسې چې مايکل يو نيم کال وړاندې ښودلی و، ښايي ډېر بې باکانه وي، خو په ښه ډول کولای شي په «بحران» کې د «فرصت» موجودیت ترسيم کړي. [جمهوررئیس ته خطاب:] فکر کوم نن موږ په داسې شرايطو کې تاسو له ځان سره لرو، چې له يوه لوري لندن کنفرانس او هغه هوکړه، چې د افغانستان له ټاکنو وروسته شوې دې هېواد ته د يوه «فرصت» په توگه دی او له بل لوري افغانستان په يوې ستونزمنې زماني مرحله کې واقع دی. موږ په دې برخه کې ستاسو خبرو ته په تمه يوو.

ددې پروژې له پيل څخه يو کال تېرېږي او په دې ديد خپل فعاليت ته دوام ورکوي، چې څه ډول کولای شي ستاسو او نورو په ملاتړ کې برخه واخلي، چې د سولې ټينگښت، روغې جوړې، انکشاف او د افغانستان د امنيت په برخه کې يې درلود. په دې تړاو د ليکنو ټولگه زموږ په سايت کې خپره شوې، که لېوالتيا لرئ ترې استفاده کولای شئ.

يادونه کوم، چې اوسنی خپرونه ثبتېږي، په ورته مهال کولای شئ د خپرېدو پر مهال يې هم ووينئ. په همدې اساس هغه غږي او مېلمانې چې موږ د ټلويزيون له لارې ويني، ورته ښه راغلاست وايوو.

که څه هم جمهوررئیس غني دلته په کافي کچه پېژندل شوی دی، خو وياړ لرم، چې هغه په لنډ ډول معرفي کړم، په ځانگړي ډول د هغو کسانو لپاره چې په تېر کې د هغه له خبرو نه دي مستفيد شوي. ډاکټر محمد اشرف غني، په افغانستان کې لوی شوی، خو د ډېری نورو په څېر

^۱ Michael Keating: د آسيا په پروگرام کې د چاټم هاوس ستر سلاکار.

^۲ Opportunity in Crisis

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۰۲

مجبور شوی، چې د لوړو زده کړو د دوام لپاره له هېواده بهر سفر وکړي. هغه په علمي او اکاډمیکه برخه کې، هم د انسان پېژندنې^۱ او هم د سیاسي علومو په برخه کې ډېره وړتیا لري. پر دې سربېره یې په نړیوال بانک کې هم له خپلو مهارتونو استفاده کړې، چې هلته د کار له امله یې په سویلي آسیا کې د نړیوال انکشاف په برخه کې تخصص ترلاسه کړ. د طالبانو د رژیم تر نسکورېدو وروسته په ۲۰۰۱ کال کې بېرته افغانستان ته وگرځېد. هغه مهال محمد اشرف غني د افغانستان د لنډ مهالي حکومت د جمهور رئیس حامد کرزي سلاکار او مالیې وزیر په توګه دنده ترسره کړه. په ۲۰۰۴ کال کې له حکومت څخه د وتو پر مهال یې له کلیز لاکهارټ^۲ سره په ګډه «د دولت مؤثریت انستیتیوت»^۳ تاسیس کړ. [جمهور رئیس ته خطاب:] فکر کوم په لومړي ځل مې چې له تاسو سره ولیدل ۲۰۰۸ کال و او تاسو په دې انستیتیوت کې فعالیت درلود. هغه بېرته افغانستان ته وگرځېد او په ۲۰۱۰ کال کې د لېږد بهیر د همغږۍ کمېسیون^۴ (امنیتي مسؤولیتونه) د رئیس په توګه کار پیل وکړ او د جمهوري ریاست د ټاکنو بهیر تر پیل پورې یې په دې پوست دنده ترسره کړه. نوموړي په ۲۰۱۳ کال کې د امنیتي لېږد کمېسیون له ریاست استعفا وکړه او د [۱۳۹۳ لمریز] کال د جمهوري ریاست په ټاکنو کې یې د جمهوري ریاست د کانديد په توګه برخه واخیسته. په پای کې، د ۲۰۱۴ د سپټمبر په ۲۲ نېټه [۱۳۹۳ وري ۳۱] د افغانستان د جمهور رئیس په توګه وټاکل شو.

فکر کوم په کافي کچه مې نوموړی تاسو ته معرفي کړ.

[جمهور رئیس غني ته خطاب:] نوبت به تاسو ته درکړو او غواړو ستاسو د افکارو او راتلونکې په تړاو ستاسو د لرلید په اړه ډېر څه واورو.

اوس نوبت مایکل ته ورکوم. غواړم په دې پروژې کې د مایکل له همکارانو، بناغلي مت والډمن^۵ او مینا بهادر^۶ چې په نه سترې کېدونکي ډول یې په ناروې، د امریکا متحده ایالتونو

^۱.Anthropology

^۲.Clare Lockhart

^۳.Institute for State Effectiveness

^۴.Transition Coordination Commission

^۵.Matt Waldman

^۶.Mina Bahadur

او افغانستان کې کار کړی دی، مننه وکړم. خوښ یم، چې وکولای شو د هغوی لیدلوری تعقیب کړو. مایکل! نوبت تاسو ته درکوو؛ ستاسو ټولو له راتلو مننه.

مرکه:

مایکل کېټېنگ:

ښاغلی جمهوررئيس! د رابین د خبرو په تائید، د ډېرې خوښۍ او ویاړ ځای دی چې تاسو له ځان سره لرو. دا چې تاسو دلته په لندن کې څومره بوخت یاست، پوهېږم. د کرکټ په ورزش کې د «گوگلي»^۱ اصطلاح شته، کله چې توپ د یو چا پر لوري غورځول کېږي او هغه یې له سره هېڅ تمه هم نه لري! همدغه ډول تاسو هم زما پر لوري یو توپ را وار کړ او زه مو غافلگیره کړم... [د نوبت ورکولو خبرو ته اشاره]

جمهوررئيس غني:

تاسو ځلونه له ما سره دا کار کړی او دا څه نوې خبره نه ده! [خندا]

مایکل کېټېنگ:

دا چې تاسو له وړاندې تیاره شوې بیانیه نه لرئ، مور به خبرې اترې ولرو. لږ وروسته به فرصت حاضرینو ته ورکړم، څو خپلې پوښتنې مطرح کړي، ځکه پوهېږم، چې ډېری حاضرین لېواله، چې له تاسو پوښتنې وکړي.

له تاسو مې لومړنۍ پوښتنه دا ده، چې کله به ستاسو راتلونکې کتاب^۲ خپور شي؟ اته کاله وړاندې تاسو خپل کتاب لیکلی او دا ډېر کم واقع کېږي، چې یو لیکوال ته چانس پیدا شي، چې په عمل کې یو دولت اداره کړي او هغه تئوري عملي کړي، چې پخپل کتاب کې یې

^۱ Google: د کرکټ په لوبه کې د سیال پر وړاندې په پېچلي او غافلگیره ډول د توپ غورځولو ته وايي.

^۲ Fixing Failed States: A Framework for Rebuilding a Fractured World: د ډاکټر محمد اشرف غني او کلیر لاکهارټ کتاب دی، چې په ۲۰۰۹ کال کې د اکسفورډ پوهنتون د خپرنډوی له لوري په ۲۷۲ مخونو کې چاپ شوی.

د ناکامو دولتونو د رغاونې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۰۹

وړاندې کړې وي. تاسو له هغه وخته چې ۶ یا ۷ کاله وړاندې مو له کلیر لاکهارټ^۱ سره کتاب ولیکه، څه یاد کړي دي؟

جمهوررئیس غني:

د بښونکي او مهربانه خدای په نامه. لومړی ستاسو د بلنې له امله مننه کوم. تمه کېده، چې د چاټم هاوز قوانین پخپله په چاټم هاوز کې رعایت شي [د حاضرینو خندا]، خو دغه ډول عمومي خبرې اترې مې هم خوشبېري او ستاسو له مینه ناکو خبرو مننه کوم.

ستاسو د پوښتنې په ځواب کې باید ووایم: هو، یادول یو دوامداره بهیر دی. غواړم د یادونې په اړه څو موضوعات مطرح کړم. لومړني څه مې چې یاد کړي «د سیاسي پانګونې»^۲ د څرنګوالي جوړول دي. هغه څه چې په اساسي ډول په تخنیکي بحثونو کې له پامه غورځول کېږي دا دي، چې د دولت جوړونې ټول بهیرونه سیاسي او اخلاقي دي. باید یو اخلاقي لوری موندونکی قطب نما ولري، چې هېواد له ځانه لوړ وګڼي؛ یعنې سیاسي پانګه باید جوړه کړي، نه سیاسي وېش^۳. هغه څه چې دوست او همکار مې ډاکټر عبدالله، زموږ مرستیالان او دوستان مو په افغانستان کې په ترسره کولو بریالي شول د ارادې او اخلاقي زپورتیا لازمتیا ده؛ همدا راز هغوی درک کړه، چې د وېش سیاست^۴ د رد او د هغو فرصتونو نه منلو لامل ګرځي، چې د مطلق اکثریت خلکو لپاره شته دي. په پایله کې، دا لومړنی نقطه ده.

دویمه نقطه دا ده، چې په لیکنو، کتابونو او بحثونو کې د سیاسي ارادې په اړه ډېر موارد شته دي، خو هېڅ یو یې لومړني اصول نه بیانوي. هغوی وايي، چې یو هېواد سیاسي اراده لري یا یې نه لري. د سیاسي ارادې د جوړېدو محرک څه شی دی؟ د سیاسي ارادې لپاره لومړنی اساس، سیاسي پانګه ده، ځکه چې هغه مهال تاسو محاسبه کوئ، چې غواړئ د هغې پانګې څومره یې مصرف کړئ او څه ډول یې نوې کړئ.

^۱ Clare Lockhart: عامل مدیر او د دولتي مؤثریت انستېټوټ (ISE) یو له بنسټپالو دی. هغه په ۲۰۰۱ کال کې د بڼ پروسې پر مهال په افغانستان کې د ملګرو ملتونو د یوه سلاکار په توګه دنده ترسره کړې ده.

^۲ Political Capital

^۳ Political Division

^۴ Divisive Politics

يو له هغو موضوعاتو چې «د ناکامو دولتونو بيارغاونه» کتاب کې ورته اشاره شوې دا ده، چې د دولت موخه خلکو ته د خدمتونو وړاندې کول دي. زه يو «خادم» يم او د يوه خادم په توگه پوهېرم چې باداران مې څوک دي. زما باداران، ښاروندان دي. په همدې اساس، مور بايد وکولای شو پرېکړه وکړو، چې په دې بهير کې د تحرک د رامنځته کېدو لامل شي. مور سختې پرېکړې کړې دي، چې په لنډ مهالي ډول د سياسي پانگې د کمېدو لامل شوې دي، خو دا چې دغه پرېکړې د سنجيده او مدبرانه اقداماتو پر اساس وې د سياسي پانگې د زياتېدا لامل شوې دي.

د اکاډميک تفکر خلاف، حکومت کول يو بې وقفي بهير دی، چې په هغه کې، «وخت» منتظر نه پاتې کېږي. که مور د حکومت په دويمه ورځ د کابلبانک له موضوع سره مقابله نه کولای، ما به اوس هېڅ ډول سياسي پانگه نه لرلی، چې په اړه يې نړۍ او خپلو خلکو ته وضاحت ورکړم. که چېرې مور د امريکا متحده ايالتونو سره دوه اړخيزه امنيتي هوکړه ليک^۱ او د ځواکونو د وضعيت هوکړه ليک^۲ د تائيد په اړه پرېکړه نه وای کړې، اوسمهال به له هر ډول اجماع محروم وای. په همدې اساس دا د موضوع مهمې برخې دي.

بله موضوع ثنوري ده. ددې لپاره چې ثنوري عملي شي، تمرکز ته اړتيا لري. تمرکز په دې معنی دی، چې تاسو د څه وارث یاست. هغه څه چې تاسو يې وارث یاست هم ناسم چلند او هم مثبت نقاط لري. د ستونزې تعريف او د دولتي بهيرونو رامنځته کېدل ارادې ته اړتيا لري. د هغه د حل لپاره د ستونزې منل، يوه بنسټيزه موضوع ده. که دا ونه منو چې ستونزه شته، نشو کولای خپل ليدلوری ترسيم کړو.

مايکل کېټېنگ:

هغه نظر پوښتنې چې په افغانستان کې ستاسو په اړه شوې دي واقعاً په زړه پورې دي. داسې ښکاري، چې تاسو د دغې نظر پوښتنې له پيله، ډېر پلويان لرئ او په حقيقت کې بريالي شوي یاست چې لوړ مقام خپل کړئ. تاسو د هيلو او تمو د مديريت په اړه خبرې کړې دي. خو تاسو لا تر اوسه په اقتصادي، امنيتي، سياسي او نورو برخو کې له ډېرو نويو خنډونو سره مخ یاست. څه ډول کولای شئ چې د هيلو او تمو پوره کېدو ته دوام ورکړئ او هغه په سم ډول

^۱ Bilateral Security Agreement (BSA)

^۲ Status of Forces Agreement (SOFA)

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۱۱

مدیریت کړئ؟ تاسو د تمرکز د لرلو په اړه خبرې وکړې، چې په ښکاره ستاسو موخه لومړیتوبونه دي. آیا دغه لومړیتوبونه باید د خلکو د غوښتنو پر اساس تنظیم شي؟

جمهوررئیس غني:

دلته دوه موضوعات شته. نظر پوښتنې ډېرې جدي مه نیسئ، هغه ډېر ژر تېرېږي او بدلون مومي. [د حاضرینو خندا] کیليدي موضوع دا ده، چې تاسو باید یو (اخلاقي) لوری موندونکی ولرئ. که تاسو لوری موندونکی ونه لرئ او د هوا له جهت سره حرکت وکړئ، تاسو نشئ کولای خلکو ته خدمت وکړئ. زه د مشهورېدو لپاره نه، بلکې د اغېزناکوالي لپاره ټاکل شوی يم. خلک به زما مؤثریت او چلند ته په کتو زما په اړه قضاوت وکړي. زموږ خبرې حقیقت لري، خو دا چلند دی چې د باور رامنځته کېدو لامل ګرځي.

دویمه موضوع دا ده، چې افغانانو لویه پوهه وښوده. زه د هغوی پوهې ته د درناوي سرټیټوم وګورئ، ۳۸ سلنه ښځو په ټاکنو کې ګډون وکړ. هغه مېرمنې چې د دېرشو کلونو لپاره له کورونو نه وې وتلې، له خپلو خاوندانو سره په موټر کې سپرې شوې او د رایو ورکونې مرکز ته ولاړې او رایې یې وکارولې؛ باید ووایو، چې هغوی په تېر کې هغه نارینه و، چې خپلو ښځو او لوڼو ته یې له کوره د وتو او د رایې کارولو اجازه نه ورکوله. هغوی څه غواړي؟ هغوی ولې د افغانستان په لرې پرتو سیمو کې له خپلو کورونو ووتل؟ سره له دې چې ما پیسې، رسمي ملاتړ او نور نه لرل، ولې خلکو په پراخ ډول په ټاکنو کې ګډون وکړ؟ په دې دلیل چې هغوی لوی بدلونونه غواړي!

په سیاسي علومو او نورو برخو کې داسې نظریه شته، چې خلک «خاموش اکثریت» دي. اوس دا درک شته، چې خلک خاموش اکثریت نه دي. باید ووایو، چې افغانان خاموشه نه دي. موږ غږ لرو او دا غږ ډېر لوړ او روښانه دی. هغه څه چې زموږ خلک غواړي د ځانونو لپاره یې نه غواړي، بلکې د خپلو اولادونو د متفاوت ژوند لپاره یې غواړي، هغوی په تېرو ۳۵ کلونو یو بېساری بری غواړي. په همدې اساس، زما لومړیتوبونه هماغه دي، چې خلک یې په ورځني، اونیز او میاشتي ډول په ژوند کې د تعادل راوستو په مفهوم غواړي. دا هماغه درک دی، چې ماته لارښونه کوي. فکر کوم موږ کولای شو پر ستونزو بریالي شوو، ځکه بل انتخاب نشته دی.

مايكل كېټېنگ:

د ټاکنو په اړه يو له تفسیرونو دا دی، چې خلکو په پوره زړورتیا د ناامنیو پر وړاندې راپې ورکړې. هغوی د هغه انتخاب د حق لپاره، چې درلوده یې رایه ورکړه. هغوی د خوندي راتلونکې لپاره رایه ورکړه. لطفاً د ټولو هغو تاوتریخوالو لپاره زموږ تأسف ومنئ، چې ترسره کېږي، مور تر اوسه په وحشتناک ډول د تاوتریخوالي کچې زیاتېدو شاهدان یوو؛ دغه زیاتوالی د ملکي تلفاتو، د اردو او پولیسو د وژل کېدو او ټپي کېدو او د خلکو په بېخایه کېدو کې څرگند شوی دی. ستاسو په نظر د تاوتریخوالي زیاتېدا لپاره څه توجیه شته ده؟ دا یو تمایل دی یا اوج ته رسېدنه؟ حاضر دمه چې امنیت د هر شخص تر ټولو لومړی لومړیتوب دی، څه ډول کولای شو د تاوتریخوالي له دې اوج ته رسېدنې سره مقابله وکړو؟

جمهوررئیس غني:

لومړی، اجازه راکړئ یوه پرتله ولرم. تاوتریخوالي زېږونکي حرکتونه سولې ته له رسېدو وړاندې زیاتوالی مومي. که په نړۍ کې د سولې هوکړه لیکونو ته نظر وکړو، تر سولې وړاندې تاوتریخوالي تل صعودي بڼه لرلې ده. دا زیاتوالی په مذاکراتو کې د ځان په گټه د فضا جوړول دي او هدف یې دا دی، چې د تاوتریخوالي او سولې ترمنځ اړیکه رامنځته کړي.

دویم، پر ملکيانو بریدونه د ځواک نښه نه، بلکې د کمزورۍ نښه ده. له یو ډارن شخص پرته بل څوک د والیال په ډگر کې خلک وژني؟ ماشومان د خدای لپاره (وژني)! دا هماغه فلاکت یا بدبختي ده، چې مور په کې غورځېدلي یوو. اسلامي تمدن د بشریت پراخ تعریف وړاندې کوي. مور د یونان، هند او چین تمدنونه ژباړلي او نړۍ ته مو وړاندې کړي دي. آیا د والیال په ډگر کې د ماشومانو وژل مور ډاروي؟ مور باید پوه شو، چې دغه عملونه د کمزورۍ نښه ده، نه د ځواک!

درېیم، هغوی یا بل هر څوک که احساسوي، چې د افغانستان دولت به راوپرځوي، زه تاسو ته یو خبر لرم؛ مور پنځه زره کاله ژوند کړی او د پنځو زرو نورو کلونو لپاره به هم ژوند وکړو! زموږ په اړه غلط قضاوت ونه کړئ! [د حاضرینو چکچکې]

پر دې سربېره، مور قاطع اراده لرو. مور د یوه لومړیتوب په توگه د سولې په تړاو ملي اجماع لرو. تاوتریخوالي ته له یوه بل ځایه لارښوونه کېږي، څو مور سولې ته د رسېدو له لارې منحرف کړي. مور نه منحرف کېږو! سیاسي ستونزې باید په سیاسي ډول حل و فصل شي،

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۱۳

خو ځینې دغه ستونزې چې د تاوتریخوالي رامنځته کېدو ته ځانگړې شوې دي، حاشیې ته به یوړل شي. د اوبو هغه حوض به وچ شي چې [د تاوتریخوالي محرکین] په کې لامبي. راځئ چې یو روښانه دریځ ولرو.

زموږ امنیتي او دفاعي ځواکونه - لومړی ورته احترام اداء کوم - د هماغې دندې د ترسره کولو په حال کې دي، چې د آیساف او ناټو یو سل او پنځوس زره ځواکونو ترسره کوله؛ او د تېرو څلورو کلونو د وړاندوینو خلاف یې، دغه دنده په ښه ډول ترسره کړې ده. د افغانستان دوستانو او بدخواهانو! موږ امنیتي موخو ته د رسېدو په حال کې یوو. د آیساف - ناټو جنګي ماموریت د ۲۰۱۴ د ډسمبر په یو دېرشمه پای ته رسېږي. افغانان به یو وار بیا د مشروع قوې د استعمال مسؤلیت پر غاړه واخلي. د مشروع قوې د کارېدو د ټولو پرېکړو واک به له افغان حکومت سره وي، چې د تحرکاتو او اوسني تصور د بدلون لامل ګرځي - دغه تصور پای ته ورسېد، چې امریکایي ځواکونه دلته حضور لري، بهرنيانو افغانستان اشغال کړی او هغوی به دغه هېواد هېڅکله هم پرېنږدي. موږ مسؤلیت پخپله غاړه اخیستی او موږ یو منتخب حکومت یوو. پر منتخب والي سربېره، موږ یو ملي وحدت حکومت یوو، چې باید د ډېرو مسایلو ځواب ویونکي واوسو.

مایکل کېټینګ:

ښاغلی جمهوررئیس! فکر کوم تاسو په هغو څرګندونو چې سوله راوستل لومړیتوب دی، د ډېری افغانانو روحیه لوړه کړې. د سارک په وروستی ناسته کې د یوه لومړیتوب په توګه د سولې په راوستو هم تاسو خبرې وکړې. همدا راز، تاسو زیاته کړه، چې ډېری مهال د سولې بهیر تر پیلېدو وړاندې تاوتریخوالی زیاتوالی مومي. آیا دا په دې معنی ده، چې د سولې بهیر تر یوې کچې ترلاسه کېدونکی دی؟ او آیا تاسو د سولې بهیر ته د تاوتریخوالي د پای ته رسولو په برخه کې د یوه بنسټیز عامل په سترګه ګورئ؟

جمهوررئیس غني:

د سولې بهیر د تاوتریخوالي پای ته رسېدو لپاره، بنسټیز اهمیت لري. زه نه غواړم د سولې بهیر په اړه یوه عمومي ډیپلوماسي ترسره کړم. دا بهیر باید یو سنجیده بهیر وي. موږ د سولې راوستو په لټه کې یوو؛ موږ نه غواړو د راوستو د څرنگوالي به اړه یې خبرې وکړو. موږ ته

وخت او د عمل ازادې راکړې؛ پایلې به یې حتمي ووينئ.

مايکل کېټېنگ:

تاسو یو کنفرانس په بريالي ډول پای ته ورساوه، چې په هغه کې ملي وحدت حکومت د هېواد لپاره د يوه عالي فرصت په توگه وستایل شو. تاسو د لېږد د درېيو بهیرونو په اړه خبرې وکړې؛ اقتصادي، سياسي او امنيتي. داسې ښکاري، چې تاسو «اقتصادي لېږد» د يوه تر ټولو عاجل لېږد په توگه یاد کړی دی. ومو ويل، چې په هغه کې ډېر کم پرمختگ تر سترگو کېږي او يوه اندازه علت یې د پیسو د چټک جریان له وجې، ستونزه د بودجې دوامداره کسر او نور موارد وي. هغو لومړیتوبونو ته په پام چې تاسو یې لرئ او کارموندنې په برخه کې مو د خپلو ژمنو په اړه څه کارونه په پام کې دي، له ستونزو سره د مبارزې او د هغو د تحقق لپاره مو څه اقدامات ترسره کړي دي؟

جمهوررئيس غني:

لومړی، اقتصاد له دې امله خراب شو، چې آيساف او ناټو زموږ د هېواد په تر ټولو لویو اقتصادي لوبغاړو بدل شوي وو. په همدې دليل، د يوه لوی پوځي سازمان غیر قصدي حضور پخپله د اقتصاد د خرابېدو لامل گرځي. د بېلگې په توگه، د ترانسپورټ برخې دومره وده وکړه، چې نږدې ۲۲ سلنه د کورنيو ناخالصو توليداتو ځواب ويونکی و، دا ځکه چې د بارونو او اکمالاتو لېږد د افغانانو له لارې ترسره کېده، همدا راز په ساختماني برخه کې یې هم زیات اغېز درلود. د کرنې هغه سلنه چې په ملي ناخالصو توليداتو کې رول لوبوي، د هر کال په تېرېدو کموالی موندلی. افغانستان ته ډېرې پیسې راغلې، خو په «پانگونې» بدلې نشوې. همدا راز، زموږ د اقتصاد يوه برخه په لويه پيمانه «جرمي» شوې ده، چې هغه هم د نړيوالو جرمي شبکو يوه برخه ده. د هغه اټکل له مخې، چې په داووس^۱ کنفرانس کې وشو، په نړيواله کچه جرمي اقتصاد ۱،۷ تريليون ډالره دی. د نشه يي توکو له جرمي اقتصاد څخه ترلاسه کېدونکې زياته گټه د نړيوالې مافيا جيونو ته ځي.

له دغو ټولو ځانگړنو سره، کله چې موږ د امنيتي مسؤولیتونو د لېږد بهير پيل کړ، په يوې ليکنې کې مې استدلال وکړ، چې د افغانستان اقتصاد ښايي له عمده ستونزو سره مخامخ شي.

^۱ د نړيوال اقتصادي فورم غونډه (World Economic Forum) د سوئيس په داووس ښار کې په کلني ډول ترسره کېږي.

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۱۵

متأسفانه، په انکشافی ټولنه کې زموږ همکارانو زما دلایلو او خبرو ته پام ونه کړ. هغوی ډېر خوشبین وو او وړاندوینې یې لرلې. ما استدلال وکړ، چې بنایي د ودې نرخ^۱ دوه سلنې یا نږدې سفر ته ورسېږي، چې همدا اوسمهال یې شاهدان یوو.

مایکل کېټېنگ:

فکر کوم، اوس به (د ودې نرخ) ۱.۵ سلنه وي.

جمهوررئیس غني:

دقیقاً ۱.۵ سلنه. په همدې اساس، اوس باید موږ څه کار وکړو؟ لومړۍ موضوع دا ده، چې د مارکېټ جوړونې بهیر ډېر کمزوری دی. انکشافی نړیواله ټولنه د خصوصي سکتور په اړه داسې خبرې کوي، چې هغه یوه بنیادي پدیده ده او هر چېرته حضور لري. مارکېټ جوړونه یو تاریخي بهیر دی. په بریتانیا کې تاسو شاهدان وئ، چې څه ډول ازادې پر کارېګرو اتحادیو د وضع شویو محدودیتونو د له منځه وړو له امله ترلاسه شوه. دا ځکه چې مدني حقونه پر سیاسي حقونو مخکې دي.

موږ باید هغو ستونزو ته پام وکړو، چې مارکېټ یې د حل کولو ځواک ولري. لوی ظرفیت او پوټنشل شته دی. د بېلګې په توګه، اټکلونه ددې ښودنه کوي، چې د کابل ۷۵ سلنه اوسېدونکي ددې پر ځای چې د ملکیتونو بشپړو حقونو ته لاسرسی ولري، د غیررسمي مالکیتونو حقوق لري، په داسې حال کې چې په ۱۹۷۸ ز کال کې د هغو خلکو کچه چې د غیر رسمي مالکیتونو حقوق یې درلودل له پنځه سلنې نه زیاتېدل. راتلونکې کال موږ خلکو ته همالته چې اوسېږي د بشپړو ملکیتونو د حق ورکړې پروګرام پیلولو هوډ لرو. فکر کوم دا ستونزه حل کېږي او موږ به د یوه بېساري پرمختګ شاهدان واوسو.

مایکل کېټېنگ:

دا بهیر په لاتینه امریکا کې ازمویل شوی دی.

جمهوررئیس غني:

^۱Rate of Growth

دا بهير په لاتينه امريكا کې ازمويل شوی، خو په کمه کچه. مور دا بهير په داسې ډول ترسره کوو، چې د لاتيني امريكا او نورو له زده شويو درسونو په کې استفاده وشي. زما دوست ډي سوتو^۱، دا تئوري مطرح کړې ده. فکر کوم د هغه او نورو په مرسته کولای شو هماغه کچه چې ډېره مهمه ده، خپلې موخې ترلاسه کړو.

دويم عامل، د افغانستان د شتمنيو ارزونه ده. په لومړۍ مرحله کې، ټول غواړي زموږ د منرالونو په اړه خبرې وکړي. زه غواړم دا پروسه معکوس کړم. مور اول غواړو د خپل جغرافيايي موقعيت په اړه خبرې وکړو. زموږ موقعيت د تېرو دوه سوه کلونو لپاره په خبرو بلل کېده، خو په راتلونکو شلو کلونو کې، زموږ موقعيت د سرو زرو ارزښت لري. د سويلي او مرکزي آسيا ترمنځ د ټولو لارو نښلېدل يوازې د افغانستان له لارې امکان لري. مور کولای شو ختيځې آسيا ته د لېږد نقطه [د ترانزيت مرکز] هم واوسو.

مايکل کېټېنگ:

يعنې دی يوې څلورلارې په توگه!

جمهوررئيس غني:

د يوې څلورلارې، د آسيا څلورلارې په توگه! په همدې اساس، مور لومړنی ملي زېربنايي پروگرام پيلوو، خو اتصال ته نږدې شو. دا بهير د ځواک او وړتيا رامنځته کېدو لامل کېږي. مور له نظري عملي لوري ته گامونه پورته کړي. د مرکزي آسيا او سويلي آسيا د اتصال په برخه کې؛ کاسا زر هغه پروژه ده، چې د برېښنا انرژي له قرغېزستان څخه تاجکستان، افغانستان او په پای کې پاکستان ته لېږدوي. ددې پروژې طرحه او هوکړه ليک لاسليک شوی او پر هغه د پانگونې لپاره ۱،۲ ميليارد ډالر ځانگړي شوي دي. مور په دې هڅه کې يوو، چې خپل يو تر ټولو مهم سيند د برېښنا انرژۍ د توليد او اتصال په يوې سرچينې بدل کړو.

اوبه، زموږ دويمه پانگه ده. مور پنځه سيندونه لرو. له چين پرته، مور هر گاونډي ته اوبه برابر، خو په عصري مديريت مور تر اوسه ايله له لس سلنه اوبو څخه گټه اخلو. مور په

^۱ Hernando de Soto Polar: د پېرو (هېواد) يو اقتصادپوه دی، چې پر غير رسمي اقتصاد او د کسب و کار د حقوقو په اهميت د کار کولو له امله پېژندل شوی دی. هغه په ۱۹۴۱ ز کال کې زېږېدلی، د پېرو په ليما کې د (ILD) ازادۍ او ډيموکراسۍ مؤسسې رئيس دی.

د ناکامو دولتونو د رغاونې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۱۷

کلني ډول له اته سوه میلیون تر ۱،۵ میلیارد مترمکعب اوبه د سیلابونو او وچکالی له امله له لاسه ورکوو. په همدې اساس د اوبو مدیریت او مهارول د هېواد یوه حیاتي موضوع ده. پر دې سربېره، د شلو بندونو د جوړېدو بهیر چې ټول یې زموږ د هېواد په سیندونو جوړېږي، کولای شي د هېواد د اوبو په مدیریت کې اغېزناک واقع شي.

درېیم، مور پیسې لرو، خو پیسې مو «پانگه» نه ده، ځکه چې د سوداگریزو تاسیساتو (شرکتونو) په جوړولو کې ترې هېڅ راز کار نه دی اخیستل شوی. دا د خصوصي سکتور حاشیې ته وړل او د جلا کولو په معنی نه ده، بلکې د کوچنیو، منځنیو او لویو شرکتونو جوړېدو په معنی ده. مور په یوې وسیلې د بودجې د بدلېدو په حال کې یوو. زموږ بودجه څلویښت سلنه د هېواد کورني ناخالص تولیدات جوړوي، خو له هغو څخه د اقتصادي فعالیتونو د رامنځته کېدو لپاره استفاده نه ده شوې. له بل لوري د عرضې او تقاضا ترمنځ یوه انتزاعي رابطه شته ده. په پای کې مور غواړو، چې له نوې هوکړې وروسته یو شمېر پراخ کاري پروگرامونه پلي کړو. د هغو کارونو او هغو تگلارو په ترکیب سره، چې مور له نورو زده کړي، کولای شو ستونزې له منځه یوسو او اقتصادي فعالیتونه پیل کړو.

مایکل کېټېنگ:

د افغانستان گاونډیان له څه کم و زیات ۳۶ کاله جگړې وروسته ښایي یوې انگېزې ورکولو ته، چې افغانستان - ستاسو د یادونې په اساس - هغه ځای دی، چې کولای شي په هغه کې په خوندي ډول پانگونه وکړي او نه یوازې ددې هېواد خلک، بلکې گاونډي هېوادونه هم کولای شي له هغو سرچینو ګټه واخلي چې په افغانستان کې شته دي. آیا تاسو فکر کوئ، چې هغه اندېښنې، تعبیرونه او اوږدمهالی لیدلوری، چې افغانستان ته د یوه ستونزمن هېواد پر ځای د یوې ګډې زېرمې په توګه وکتل شي، اسانه کار دی؟

جمهوررئیس غني:

په دې برخه کې بېلابېل اړخونه موجود دي.

لومړی - باید ووايم، چې مور (په نړۍ کې) یوازې د خطر یوه سرچینه نه یوو.

مایکل کېټېنگ:

دا رښتیا ده.

جمهوررئیس غني:

پخوانیو تجربو ښودلې، چې زموږ سرنوشت له یو بل سره تړلی دی. که تاسو «دولتي نظام» په پام کې ونیسئ، دولتونه د یوه نړیوال نظام جوړونکي واحدونه دي. کله چې یو دولت یا د هغوی یوه ډله جلا شوې او د غیر دولتي لوبغاړو په څېر یې چلند کړی، دغه بهیر د ټول نړیوال نظام د کمزوري کېدو لامل ګرځېدلی دی.

دویم - یو راپرځېدلی یا ناکام دولت، خپلې کمزورۍ یا زیان لیدلې نقطې څرګندوي او دغه څرګندونې پراختیا مومي. مور یو له هماغو شرایطو کې واقع یوو؛ دا موضوع د سوریې، عراق، لیبیا او یمن په اړه هم صدق کوي. اوس نشو کولای خطر ونه له پامه وغورځوو. وړاندې تر دې د «ښه» او «بد» په نوم ترهګر وپشل کېدل او د هغوی ملاتړ کېده. په همدې اساس، اوسمهال دا درک د ظهور په حال کې دی، چې ګواښونه ګډ دي او یوازې د یوه هېواد عکس العمل بسنه نه کوي. نشو کولای د یوه هېواد یا یوې قارې شاوخوا کلا جوړه کړو. په همدې اساس، زه دغه زمینه د یوې نوې مرحلې پیل بولم.

درېیم - د پخواني شوروي اتحاد پاشلتیا او د مرکزي آسیا اوسنی پرمختګ له سرچینو څخه د استفادې امکانات او زمینه برابروي، هغه امکانات چې وړاندې نه و برابر شوي. مور له پخواني «تبر» سره د نوې نښلېدنې په حال کې یوو.

فردریک ستار^۱ د «ورکې شوې روښانتیا»^۲ په نوم یو ښکلی کتاب لیکلی؛ غواړم په اړه یې تاسو ته یو څه ووايم. دغه کتاب له میلاد څخه وړاندې له درېیمې تر دولسمې پېړۍ پورې د مرکزي آسیا په تړاو موضوعات بیانوي. د کتاب متن ښيي، چې مرکزي آسیا تر کومې کچې له اقتصادي او فرهنگي اړخونو له یو بل سره نښتې وه او اقتصاد او فرهنگ څومره یو پر بل متقابلې اغېزې لرلې. په همدې اساس، زموږ ژور جوړښت مور ته دا وړتیا راکوي، چې بیا یې پیل کړو.

په همدې دلیل د څلورلارې په اړه زموږ خبره، نوې موضوع نه ده. په څلورلارې بدلېدل د

^۱ S. Fredrick Starr

^۲ Lost Enlightenment

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۱۹

عملي کېدو په حال کې دي او دا موږ ته فرصت برابروي، چې بیا سره ونښلېږو.

مایکل کېټېنگ:

تاسو په (لندن کنفرانس) کې د سوریې او اوکراین په اړه خبرې وکړې. یوې موضوع چې زما توجه جلب کړه او نن [د لندن کنفرانس] د ځینو خبرو په اورېدو، زه له وړاندې لا ډېر متیقین شوم دا ده، چې د نړیوالو گټو راټولول تر کومې کچې د ملي وحدت حکومت په بریالیتوب کې رول لري. تاسو نشئ کولای دا موضوع د ډېرو نورو هېوادونو په پرتله...

جمهوررئیس غني:

په نورو هېوادونو کې ملي وېش موجود وي، خو زموږ په هېواد کې ملي وحدت حکومت. [خندا]

مایکل کېټېنگ:

هو. تاسو وویل، چې په خبرو نه، بلکې په عمل او هغو اقداماتو قضاوت وکړئ چې تاسو یې ترسره کوئ. تاسو د هغو خنډونو په اړه چې د کار په پیل کې مو موجود وو لکه کابلبانک، د امریکا متحده ایالتونو سره دوه اړخیزه هوکړه لیک او نور په چټکۍ تېر شوی. خو دې هېواد په تېر کې هم د ائتلافي حکومت د جوړېدو تجربه لرله، چې البته اسانه کار نه دی. هغو ستونزو ته په پام چې د پرېکړې پر مهال ورسره مخ کېږئ، فکر کوئ تر ټولو لوی خنډ چې د یووالي ساتلو په برخه کې ستاسو پر وړاندې شته کوم دی؟

جمهوررئیس غني:

فکر کوم زموږ پر وړاندې احتمالي خطرونه لږ دي. د بنسټونو په واک کې لرل، هم د ځواک او هم د کمزورۍ یوه نقطه ده؛ ځکه کله چې تاسو هغه بنسټونه ولرئ چې له وړاندې رامنځته شوي، پر اصلاحاتو هوکړه ستونزمن کار دی.

مایکل کېټېنگ:

یعنې اصلي خبره د کار وړ او ځواب ویونکو بنسټونو ده؟

جمهوررئیس غني:

بلکل، خبره د کار وړ او ځواب ويونکو بنسټونو ده. مور دواړه - زه او ډاکټر عبدالله - د فساد پر وړاندې مبارزه کې پر صفر زغم پاليسی ټينگار لرو؛ هغه څه چې مور به يې په يو ځايي ډول پخپل کاري دستور بدل کړو. بله موضوع احتمالي خطرونه دي، هماغسې چې تاسو ورته اشاره وکړه او همدا راز گواښونه دي، چې مور ورسره مخ يوو او دغه څه مور اړباسي چې پر اړينو موضوعاتو تمرکز وکړو، نه پر سطحي. په همدې اساس زه بشپړ باوري يم چې کولای شو ستونزې حل کړو. پرېردئ هغه مشهور شک چې اشرف غني يو توندخويه شخص دی، ثابت شي. [خدا]

مايکل کېټينگ:

يوه دقيقه وروسته به حاضرينو ته چانس ورکړو. هيله ده پوښتنې مو تيارې کړئ.

[جمهوررئيس غني ته خطاب:] دا چې پوښتنې هم اخلي، مننه کوم.

پوښتنې او ځوابونه:

مايکل کېټينگ:

ستاسو له حضور څخه خلک خبر وو، نو مور يو شمېر پوښتنې ترلاسه کړې دي. يوه له دغو پوښتنو چې غواړم له تاسو يې وپوښتم دا ده، چې «چين» د ملي وحدت حکومت په برياليتوب کې او ستاسو پر وړاندې شته اقتصادي او امنيتي خنډونو ته د رسېدو په برخه کې څومره اهميت لري؟

جمهوررئيس غني:

افغانستان د پنځو کړيو د يو ځای کولو په نقطه کې قرار لري، چې عبارت دي له: د افغانستان گاونډي هېوادونه؛ اسلامي نړۍ؛ غرب، استراليا او جاپان؛ آسيا؛ نړيوال سازمانونه او شرکتونه. چين په دوه کړيو کې ځای لري. چين او هند د بشري تاريخ په مختلفو مرحلو کې بېساری روايت لري. په دې هېوادونو کې سلگونه ميليونه کسان له بېوزلۍ ژغورل شوي دي. څلور سوه ميليونه کسان په چين او نوي ميليونه کسان په هند کې ددې هېوادونو منځنی قشر جوړوي. په بل عبارت، مور د درې ميليارد کسانو په منځ کې ځای لرو. د افغانستان اقتصادي

د ناکامو دولتونو د رغاونې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۲۱

وده په هر ډول چې کېږي باید ددې مارکېټ پر لوري تنظیم شي، چې یو ډېر معقول کار دی.

دویم؛ د جمهوررئیس شي جینګ پینګ^۱ د ورېښمو لارې کمربند پروژه، چې په دې اړه مور ورسره مفصل بحث کړی دی، په ګاونډیو هېوادونو کې د چین د ودې لپاره لار پرانېزي. که تاسو سویلي آسیا ته پام وکړئ، د دغې سیمې هېڅ هېواد له عامل محور ودې^۲ مرحلې نه دی بهر شوی. د یادونې وړ ده، چې وده په درېیو مرحلو وېش کېږي؛ عامل محور، مؤثریت محور^۳ او نوښت محور^۴. د هند په ګډون د سویلي آسیا هېڅ هېواد د مؤثریت محور مرحلې ته نه دی رسېدلی. چین د مؤثریت په محور او سنګاپور د نوښت محور په مرحله کې ځای لري. دا موضوع مور ددې وړ ګرځوي، چې اقتصادي تنوع ولرو، دا ځکه چې د معدني سرچینو د ارزښت په کړيو کې، کرنه او نورې سرچینې چې مور پر هغوی کار کوو، چین په کې یو عمده عامل ګڼل کېږي. او دویم دا چې چین زموږ دېوال په دېوال ګاونډی دی.

مایکل کېټېنګ:

بناغلی جمهوررئیس! لطفاً واخان دهلېز مه خرابوئ. [د حاضرینو خندا]

جمهوررئیس غني:

تاسو زموږ اقتصادي راتلونکې مه خرابوئ! [د حاضرینو خندا]

ستاسو په څېر کسان - دا چې دغه عبارت کاروم، بښنه غواړم - مور ته ډېر ښه نصیحت کوي، خو پخپله د چاپېریال ساتنې د نابودۍ لامل ګرځي. لطفاً د نړۍ د ککړولو مخه ونیسئ او وروسته له ما وغواړئ چې د واخان دهلېز ساتنه وکړم. تاسو ته یو وړاندیز لرم، یوه هوکړه کوو؛ تاسو زموږ د لمر یوه اندازه وپېرئ او په بدل کې یې مور ته یو څه باران راکړئ! [خندا]

مایکل کېټېنګ:

^۱ Xi Jinping: د چین ولسي جمهوریت رئیس.

^۲ Factor-driven.

^۳ Efficiency-driven.

^۴ Innovation-driven.

بنايي وکولای شو په دې برخه کې هوکړې ته ورسېږو.

جمهوررئیس غني:

بلکل، مور به په سم ډول د واخان دهلېز ساتنه وکړو او مور په بشپړ ډول دې کار ته ژمن یوو. خو د «اتصال» موضوع ځانگړی اهمیت لري او مور باید وکولای شو ورته ورسېږو. بالاخره له کسپین څخه چین ته د ترکمنستان د گازو نللیکه، بنسټیزه موضوع ده او مور د هغه پر اساس ځانونه عیاروو.

پر دې سربېره، چین د زېربنا په برخه کې عالي تجربې لري. که تاسو زېربناوو ته پام وکړئ، په راتلونکو شلو کلونو کې به (په نړیواله کچه) په زېربنايي برخو کې له ۳۶ تر ۷۰ تریلیون ډالر پانگونه وشي، چې د هغه عمده برخه به د آسیا په قاره کې مصرف شي. مور غواړو خپلې ملي زېربناوې جوړې کړو او چین به په دې برخه کې له مور سره یو ځای شي او همکاري به مو وکړي. تر هغه وروسته، زموږ معدني پانگه د [اتصال او زېربناوو] دواړو په برخه کې لازمي ده. له ترانسپورتي دهلېزونو باید استفاده وشي. د معدني پانگې په اړه، اړتیا ده له ترانسپورتي دهلېزونو گټه واخیستل شي.

مایکل کېټېنگ:

یوه موضوع چې تاسو پرې ډېری وخت ټینگار کوئ دا ده، چې د افغانستان تر ټولو غوره پانگه ددې هېواد انساني او په ځانگړي ډول مېرمنې دي.

جمهوررئیس غني:

هو.

مایکل کېټېنگ:

ځینې داسې استدلال کوي، چې د چین پانگونه، د بېلگې په توگه په افریقا کې گټوره نه وه؛ په هغه ډول یې کولای شول د انساني پانگې پر تقویت یې تمرکز کړی وای، خو ځینې مهال ان دغه پانگه حاشیې ته وړل شوې.

جمهوررئیس غني:

زه په لاتینه امریکا کې د چین د پانگې په اړه معلومات لرم، ډېره گټوره ده. مور یو افریقایي

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۲۳

هېواد نه یوو، ځکه چې مور خپل سرنوشت پخپله ټاکو. مور هېچاته دا حق نه ورکوو، چې اقتصادي سرنوشت مو وټاکي، بلکې پخپله یې ټاکو. دا یو مشارکت دی. د کانونو د استخراج غربي شرکتونه په ټوله نړۍ کې ناخوښی چند لري او مور له هغه درسونه زده کړي دي. ځینو دغو شرکتونو ته پام وکړئ، چې د سازماني مسؤلیتونو خبرې کوي، خو د هغوی تاریخچه د نورو په وینو او درد لیکل شوې ده. مور غواړو له دغه ډول شرکتونو لرې واوسو، دا ځکه چې کلیدي موخو ته رسېدل اړین دي. په همدې اساس، دا موضوع مطرح نه ده، چې کومه کمپنۍ له کوم ځایه راځي، مهمه دا ده، چې له مور سره په کومو شرایطو او طریقه کار کوي. مایکل کېټېنگ:

دا د قانون حاکمیت په برخه کې هم مطرحه ده؟

جمهوررئیس غني:

تاسو سم وایئ، د قانون حاکمیت هم بشپړ اړین دی.

مایکل کېټېنگ:

اجازه راکړئ حاضرینو ته فرصت ورکړو. دوه یا درې پوښتنې اخلو.

لومړۍ پوښتنه:

ویلیام پټي^۱: بناغلی جمهوررئیس! خوښ یم چې تاسو ته په دې نوم خطاب کوم. تاسو ته د ټاکل کېدو مبارکي وایم. له هغه وخته چې افغانستان مې پرېښی، هېڅ څه هم دومره خوشبینه کړی نه یم، لکه ستاسو ټاکل کېدو. لطفاً له زره زما مبارکي ومنئ.

هر کله چې د افغانستان په اړه خبرې کوم، یوه موضوع چې تل له ما پوښتل کېږي او زه هڅه کوم خپله خوش بیني وساتم، له افغانستان سره د نړیوالو مرستو د اهمیت په اړه ده، چې له تاسو سره مرسته کوي، څو خپلو موخو ته ورسېږئ. تاسو همدا اوس لندن کنفرانس پای ته ورساوه، چې له افغانستان سره د پخوانیو ژمنو د بیا تازه کولو په موخه جوړ شوی و. آیا د (لندن) کنفرانس له پایلو راضي یاست او آیا باوري یاست چې له نړیوالو په هماغه کچه

^۱ William Patey: د ۲۰۱۰-۲۰۱۳ کلونو په منځ کې په کابل کې د بریتانیا سفير.

مرستې ترلاسه كړئ، چې تاسو ورته له پنځو تر لسو راتلونكو كلونو كې اړتيا لرئ؟

جمهوررئيس غني:

بناغلي ويليام له تاسو مننه. له تاسو سره په ليدو خوشاله يم. مننه له هغو خدمتونو چې خپل او زما هېواد ته مو ترسره كړي دي. تاسو مې په ډېرې لېوالتيا په ياد پاتې يئ، لطفاً بيا افغانستان ته راشئ [د حاضرينو خدا]. زه په تاسو نشم تحمیلولی چې بيا د بریتانیا سفير شئ، مگر د يوه دوست په توگه افغانستان ته راشئ. مور په ډېره لېوالتيا، له دندې وړاندې او وروسته ستاسو او ستاسو د همکارانو شخصیت په ياد لرو.

هو، زه په ډاډ د افغانستان په تړاو له ژمنو راضي يم. پر دې سربېره، د يوه سياسي جوړښت لپاره چې مور رامنځته كړې او د اصلاحاتو يو بهير مو پيل كړی، د باور رايې له ترلاسه كولو راضي يم. راتلونكې زموږ د كارونو سرته رسولو له څرنگوالي سره تړلې ده. دا يو طرفه اړيکه نه ده. راځئ يو بنسټيز حقيقت ومنو؛ هوکړه وکړو؛ د پرمختللو هېوادونو خلک - تمویلونکي يا ډونران - سترې شوي دي. که خدای نخواستې دوه کاله وروسته افغانستان د رویتيا نړيوال سازمان^۱ په درجه بندۍ کې وروستی ځای ونيسي، تازه مرستې به نه وي او دا به د هېچا لپاره د زغملو نه وي. که مور د خپلو ژمنو پوره كولو لپاره بريالی عمل ونه كړو، مرستې به نور دوام ونه مومي. په همدې اساس وضعیت بشپړ درک کوو.

هغه دليل چې زه وایم مور باید پخپلو ستونزو اعتراف وکړو، همدا دی. مور به په حکومت کې د اصلاحاتو بهير پيل كړو. فکر كوم ډېر وخت به تېر نشي، چې مرستندويه سازمانونه به په مور پسې منډې ووهي او راته به ووايي، چې مور تاسو ته ډېرې مرستې درکوو، لطفاً د اصلاحاتو بهير ودرؤئ. جدي وایم! [خدا]

دويم؛ هېڅ هېواد په مرستو نه دی مالداره شوی. باید ووايم، له يوه لوري پانگونه او سوداگري او له بل لوري بنسټونو ته لاسرسی کولای شي د بدلونونو راوستو لامل وگرځي. هغه بېوزلي چې زموږ ۳۶ سلنه خلک ورسره لاس و گړېوان دي، د يو ډالر او پنځه ويشتو سنتو ورځنيو عوايدو په اساس يې ژوند برابر كړی، چې له اتو كلونو راهيسې په همدې ډول پاتې دی. څه ډول کولای شو له يو ډالر او پنځه ويشتو سنتو په کمو ورځنيو عوايدو ژوند وکړو؟ په ورته

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۲۵

مهال زموږ ځینې هېوادوال یوازې د واده په مراسمو کې دوه میلیونه ډالر مصرفوي! دغه فاصله د زغملو نه ده.

له همدې اړخه، شتمنی باید مشروع شي. دا زموږ لومړنۍ موخه ده او موږ یې عملي کولو ته ژمن یوو. تکراروم؛ یوه نجیبه حلقه شته چې د افغانستان په تړاو د «وړاندیز شوي ارزښت»^۱ د لوړولو او د ټولني د مختلفو قشرونو د ژوند کچې ښه کولو لپاره زموږ اصلاحات او چلند په کې شامل دي. اجازه راکړئ په یو بل ډول یې بیان کړم؛ اوسمهال د برنډبنگ^۲ [اعتبار ښلو] موضوع مطرح ده. د تېر خلاف چې زموږ برنډ^۳ [اعتبار] له ستونزو سره مخ و، نن شهرت موندلی دی. موږ باید دغه مخ او شهرت وځلوو. هغه مهال چې دغه کار ترسره شي، مرستې به را ورسېږي. خو تر مرستو وړاندې به د پانګونې، ترانزیت او سوداګرۍ زمینه برابره شي.

ښاغلی ویلیام! د هوساینې او خوشبختۍ کیلي په بهرنیو مرستو پورې نه، بلکې په سیمه ییزې اقتصادي همپالنې پورې تړلې، چې موږ ته ځانګړې پاملرنه لرو.

دویمه پوښتنه:

ښاغلی جمهوررئیس! تاسو د خپل اصلاحي پروګرام په اړه خبرې وکړې، چې «غوره» برېښي...

جمهوررئیس غني:

کله چې څوک وايي، غوره ښکاري، پوهېږم چې وروسته څه پېښېږي! [د حاضرینو خندا]

د دویمې پوښتنې دوام:

دا چې ټول کارونه تاسې کوئ، په اورېدو یې زه ستړی شوم.

... آیا اساسي نه ده، چې تر بل هر ګام وړاندې، کابینه ولری؟

^۱ Value proposition: وړاندیز شوی ارزښت. د سوداګرۍ د مدیریت اصطلاح ده او د یوه تائید شوي ارزښت په اړه د ورکړل شوي ژمنې د مفهوم په معنی ده.

^۲ Branding.

^۳ Brand.

جمهوررئيس غني:

مور اعلان كړی، چې زموږ كابينه له دوو تر څلورو اونيو كې جوړېږي.

د دويمې پوښتنې دوام:

سمه ده. غوښتل مې له تاسو بله پوښتنه ولرم: تاسو د عراق او هلته د شته ستونزو يادونه وكړه. مور په تېرو دوو اونيو كې په افغانستان كې د بريدونو د زياتوالي شاهدان يوو. آيا نړيواله ټولنه له وخت وړاندې افغانستان نه پرېږدي، يا تاسو ته كافي سرچينې او پانگه پر ځای پرېږدي، څو له اوسني امنيتي وضعيت سره مقابله وكړئ؟

جمهوررئيس غني:

نړيواله ټولنه د يوه زماني جدول پر اساس افغانستان پرېږدي؛ خو بايد ووايو چې هغوی افغانستان نه پرېږدي. مور وړاندې، كله چې ما د امنيتي مسؤوليتونو د لېږد بهير رهبري كاوه، په دې برخه كې هوکړې ته رسېدلې وو. ښاغلی ويليام هغه مهال په افغانستان كې و. ټول څه د زماني جدول پر اساس پرمخ ځي. پروډ د بلجيم په بروكسل كې د غوڅ ملاتړ په پروگرام هوکړه وشوه. مور د اړيكو نوې مرحلې ته داخل شوي يوو، چې د تېر په پرتله څو برابره دي. لومړی دا چې افغان امنيتي او دفاعي ځواکونو ته د مالي سرچينو د برابرولو ژمنه ده او په دې برخه كې هم ډاډ ورکړل شوی دی. په دې ژمنتيا كې غير پوځي ماموريت لکه روزنه، مشورې او مرستې شاملې دي. که زموږ تاريخ ته وگورئ، تېر ديارلس کاله په بشپړ ډول غير معمول تېر شوي دي؛ په تېر كې همدا مور افغانان وو، چې د نورو امنيت موټينگوه او مرستو ته مو اړتيا نه لرله. اوس زموږ امنيتي بنسټونه په كافي كچه ځواکمن شوي او ددې وړتيا لري، چې خپله هېوادنی وجيبه په ښه ډول ترسره كړي. يوازې يو ساده حقيقت بيانوم، د افغانستان د ملي اردو هر يو غړی، د افغانستان د ملي پوليسو هر يو غړی، داوطلب افغانان دي. د اردو او پوليسو په ليکو كې حضور په هېچا هم نه دی تحميل شوی.

هو، له تلفاتو سره مخ کېدل ډېر سخت دي. كله چې د قانون د تطبيق موضوع مطرح کېږي، ښايي زموږ پوليس له ستونزو سره مخ وي؛ خو بايد وويل شي چې مور د ډېرو داسې مواردو شاهدان يوو، چې زموږ بېسارو زړورو پوليسو ځانمرگي بريدگر په غېږ كې نيولي دي! يو ځل دوه ځله نه، بلکې په څلورنو بې د نورو د ژغورنې لپاره خپل ځانونه قرباني كړي دي. دا كار د هېوادنی مينې ژور احساس ښيي؛ هماغه احساس چې پرې حساب کوو.

د ناکامو دولتونو د رغاونې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۲۷

که څه هم په دې برخه کې د شک او بدبینۍ ځای شته، خو موږ دغه احساس په بشپړ ډول درک کړی دی. څلور کاله وړاندې، ډېری ژورنالېستانو داسې متنونه ولیکل، چې نن به افغانستان سقوط کړی وای! خو موږ سقوط ونه کړ او و به یې هم نه کړو.

درېمه پوښتنه:

ستاسو او پخواني حکومت ترمنځ توپیر څه دی؟ په بله وینا، تاسو غواړئ څه کار ترسره کړئ، چې پخواني دولت نه دی ترسره کړی؟ تر ټولو مهمه دا چې د کوکنارو او هیروئینو په اړه، که په واضح ډول ووايم، د نشه یي توکو د تولید اړتیا وړ خام توکي. له هغه ځایه چې افغانستان په نړۍ کې د نشه یي توکو تر ټولو لوی برابر ونکی دی، د نشه یي توکو د کر کيلې مخنيوي لپاره به څه لارې چارې عملي کړئ؟

څلورمه پوښتنه:

څو شېبې وړاندې مې په هغه کنفرانس کې حضور درلود، چې په هغه کې دېوېل کامرون^۱ او جان کېري^۲ ستاسو له لوري د فساد پر وړاندې اخیستل شوي گامونه - په ځانگړي ډول د کابل بانک دوسیې بیپرانستل - وستایل. کله به د یو داسې دولت شاهدان واوسو، چې له یو جگپوړي وزیر څخه [د فساد په تړاو] پوښتنې گروپرنې وشي؟ دا کار کولای شي له مجازاتو د معافیت فرهنگ پای ته رسېدل وي؛ ځکه چې په تېرو دیارلسو کلونو کې، ان د حکومت یو جگپوړی غړی د فساد له امله له عدلي او قضايي څار سره نه دی مخ شوی او مجازات شوی نه دی.

پنځمه پوښتنه:

ډاکتر غني! غواړم لندن او همدا راز چاټم هاوز ته ستاسو راتلو ته ښه راغلاست ووايم. غواړم له تاسو د افغانستان د ستراتيژیک جغرافیایي موقعیت په اړه پوښتنه وکړم. له امریکا متحده ایالتونو سره د دوه اړخیزه هوکړه لیک او له ناتو سره د ځواکونو د وضعیت هوکړه لیک په لاسلیکېدو سره تر کومې کچې د افغانستان د «بې طرفۍ» دودیزه پالیسي له گواښ سره مخ

^۱ David Cameron: د بریتانیا لومړی وزیر.

^۲ John Kerry: د امریکا متحده ایالتونو د بهرنیو چارو وزیر.

شوي ده؟ په حقيقت کې امکان لري دا کار په نړۍ کې د افغانستان د غر د رابنکته کېدو لامل وگرځي. د بې طرفۍ پاليسي يو قوي او پر اصولو ولاړ موقف و او تاسو هغه په يوه کمزوري موقف تبادله کړي.

جمهوررئیس غني:

اجازه راکړئ په معکوس ډول پوښتنو ته ځوابونه ووايم:

لومړۍ - غواړم وروستۍ پوښتنې ته ځواب ووايم. افغانستان به د همکاريو بستر برابر کړي، «بې طرفي» د ۱۹۵۰ کلونو اصطلاح ده. آیا اوس هم کولای شو په ۲۰۱۴ کال کې له دې پاليسۍ څخه استفاده وکړو؟ فکر کوم تاسې د موضوع د اړخونو په ارزولو، بايد خپله پوښتنه بېرته واخلئ ځکه نننۍ نړۍ متفاوته ده.

مور د نښېدو يوه نقطه يوو. مور غواړو ډاډ ترلاسه کړو، چې د جگړې يو ډگر نه يوو او ددې موضوع په تړاو بې اعتنا هم نه پاتې کېږو. مور هره ورځ قرباني کېږو؛ تاسو فکر کوئ دا قرباني کېدل د «بې طرفۍ» لپاره دي؟! مور بايد ډاډ ترلاسه کړو چې ټوله نړۍ سره يو شي. زموږ تړلې نړۍ مور په بې طرفه، بني، کين، سرو او شنو اړخونو نشي وېشلی. دا زموږ له يو بل سره د تړلې نړۍ لپاره د همپالنې يوه اړينه کړنلاره ده. مور د سولې، ثبات او هوساينې پر اساس د سيمه ييز قرارداد قوي مدافعين يوو. د آسيا د تقاطع نقطې په توگه زموږ موقعيت مور مجبوروي، چې پر دې موضوع غور وکړو. له منفي اړخه، د نړيوالتوب له امله زموږ زيانمنېدل مور دې ته مجبوروي، چې متحدین ولرو او دا کار په نړۍ کې زموږ او زموږ د خلکو د ساتنې لپاره دی.

له همدې اړخه، مور په نويو شرايطو کې قرار لرو، چې د هغه پر اساس غواړو باوري شوو، چې لومړی به زموږ له خاورې د گاونډيو پر وړاندې استفاده نه کېږي او زه تاسو ته ډاډ درکوم، چې دا کار به ونشي. دويم، مور هېچاته اجازه نه ورکوو، چې زموږ له خاورې د نيابتي جگړو د پرمخ وړو لپاره استفاده وکړي. مور د نورو د لوبو توکي نه يوو. مور د سولې لپاره خپل حقوق ترلاسه کړي او ډاډ ورکوو، چې زموږ د هېواد په کچه به هېڅوک هم د نورو د منفي ليدلوري د تطبيق يوه برخه نه وي. له مثبت اړخه، مور د همکاريو بستر يوو او دا به ثابته کړو.

دويم - د جگپوړو چارواکو عدلي او قضايي څار په خلکو پورې اړه لري. مور تازه اطلاعاتو

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۲۹

ته د لاسرسي قانون تصویب کړی. د خلکو خوځښتونه دا حق لري، چې افراد محاکمې ته راکش کړي. راځئ چې یوه مهمه موضوع درک کړو؛ ځانونو ته ځواب ویونکې راتلونکې ترسیم کړو، نه دا چې پخوانیو ۳۵ کلونو ته وگرځو. هغو اصلاح غوښتونکو چې د «تحول» او «تداوم» ترمنځ له تعادل څخه غلط درک درلود، د ټولو برخو او جوړښتونو د نابودۍ لامل ګرځېدلي دي. زه نه غواړم په لېنن تانګو^۱ کې راګیر شم: یو ګام وړاندې او درې ګامه شاته! مور غښتلي اراده لرو.

د نوي حکومت هر غړی به د خپل کار له لومړۍ ورځې خپله شتمنۍ ثبت او اعلان کړي او په دې برخه کې به ځواب ویونکی وي او د وروستیو بدلونونو ډاډه به ورکړي. مور تېر ته په کتو، د قانون حاکمیت په هڅه کې یوو. هغه څه ته په پام کې پخوا تېر شوي، د قانون حاکمیت په ټینګښت کې به اغېزناک وي او مور به پرې دوامداره تمرکز ولرو. خو له ما په یوه ورځ کې د معجزې تمه مه لرئ. مور باید خپل تمرکز وساتو او ډاډه شو چې مخ پر وړاندې حرکت کوو.

(درېیم -) نشه یي توکي درې برخې لري: مصرفوونکي؛ تولیدوونکي او لېږدونکي؛ او پروسس کوونکي.

هو، مور منو چې د نشه یي توکو لوی تولیدوونکی او پروسس کوونکی یوو، خو په دې خونه کې ناست کوم یو به لاس پورته کړي او وبه وايي، چې د نشه یي توکو لوی مصرفوونکي کوم هېوادونه دي؟ په افغانستان کې د یو اونس نشه یي توکو بیه یو ډالر او لس سېنټه ده او په ایران کې یو ډالر او پنځلس سېنټه ده. نړیوالې کړۍ شته دي. راځئ له دې موضوع سره په یو ځایي ډول مقابله وکړو. مور د ملامتولو له لوبې پرته یوه تړون ته اړتیا لرو.

^۱ «یو ګام وړاندې، دوه ګامه وروسته؛ زموږ په ګوند کې بحران» د ولادیمیر لېنن هغه کتاب دی، چې په ۱۹۰۴ ز کال کې چاپ شوی. د لېنن فرضیه دا وه، چې د حزب مرکزي کمېټه ځانګړی حق ولري، څو د حزب ټولې سیمه ییزې کمېټې او د سیمه ییزو ډلو ټول ګټور بنسټونه له Geneva تر Liege، او له Tomsk تر Irkutsk او همدا راز په ټولو د حزب د لارښوونې لپاره د خپلو اماده کړو قوانینو تحمیل او د سیمه ییزو تشکیلاتو د بیارغاوې یا له منځه وړو او نورو چارو په اړه د پرېکړې حق ولري. په همدې اساس مرکزي کمېټه کولای شي له خپلې غوښتنې سره سم، د حزب د بنسټونو عالي ترکیب وټاکي. په حزب او نورو ټولو تشکیلاتو کې به یوازې متفکر عنصر مرکزي کمېټه وي. (د لېننیزم یا مارکسېزم روسیې سوسیال ډیموکراسۍ تشکیلاتو له مسایلو څخه اخیستل شوی. لیکوال: روزا لوکزامبورګ. ژباړه: کورسو آذر)

که د نشه یی توکو مصرفوونکي هېوادونه د هغه د قانوني کولو اراده ولري، مور په دې برخه (تولید) کې هېڅ نسبي^۱ گټه نه لرو؛ کولای شي هغه په هره شنه خونه کې وکړي. خو کله چې دغه ډول سياسي اراده نشته، بیا راځی دا ستونزه په گډه حل کړو.

ددې ستونزې حللاره څه ده؟ ددې ستونزې د حل کيلی، د افغانستان د کرنې متحول کول دي. د نشه یی توکو سوداگر غیرمسلكي کاریگرو ته د ورځې د ۱۷ ډالرو معادل مزد ورکوي، په داسې حال کې، چې په تر ټولو لوی عامه پروگرام کې یوازې ۲ ډالر ورکول کېږي. ستاسو په نظر، بېکاره خلک کوم یو انتخابوي؟ له نظري اړخه، مور د پرمختللو صنعتي هېوادونو مارکېټونو ته لاسرسی لرو، خو په عمل کې داسې نه ده؛ ځکه چې مور کافي پوه نه لرو، په بل عبارت د ارزښت زنځیر^۲ په اړه پوهاوی نه لرو. څوک کولای شي په دې برخه کې له مور سره ډېره مرسته وکړي؟ تسکو^۳، وال مارټ^۴ او د زنځیري سوپر مارکېټونو کنسرسيوم، مشترکې اتحادیې د عرضې او تقاضا د تنظیم په څرنگوالي پوهېږي.

پر دې سربېره، مور د سعودي عربستان، متحده عربي اماراتو او نورو هېوادونو د هڅولو په لټه کې یوو، چې خپل غذايي خونديتوب زموږ په کرنیز سکتور کې له اوږدمهالې پانگونې سره یو ځای کړي. کولای شو دا بهیر یو بنسټیز تحول وبولو؛ پر هغه سربېره، کولای شو د بېلگې په توگه په تایلنډ او نورو هېوادونو کې د نشه یی توکو د له منځه وړو تاریخچې ته مراجعه وکړو.

زموږ توپیر چېرته دی؟ هغه برخه چې مور په کې له نورو سره بنسټیز توپیر لرو، پر اقتصاد تمرکز دی، یعنې زموږ سیمه ییزه اقتصادي همپالنه. زموږ بناغلي پخواني جمهوررئیس - زه اوس هم هغه ته د جمهوررئیس په نوم خطاب کوم - د هېواد د اداره کولو مسؤولیت په ډېرو سختو شرایطو کې پر غاړه واخیست. د سپټمبر یوولسمې تر پېښې وروسته د هغه او نړۍ لپاره الگو نه وه. هغه، هغه څه ترسره کړل، چې په وس کې یې وو؛ هغه د شرایطو د متوازن کولو

^۱ Comparative Advantage

^۲ Value Chain: د یوه محصول یا بازار ته د ارزښت لرونکو خدمتونو د وړاندې کولو په موخه د یوه سازمان یا یوه شرکت له لوري د عملیاتو مجموعه ده. د ارزښت په زنځیر کې له طرحې، تولید، بازار موندنې او وېش پورې ټول بهیر شامل دی، چې له «مفهوم» څخه «پېرېدونکي ته تر تسلیمېدو» پورې په خدمت د یوه محصول بدلول دي. د ارزښت په زنځیر کې د فعالیتونو څرنگوالی، د لگښتونو پر ټاکلو او عوایدو اغېز لري.

^۳ Tesco: په بریتانیا کې د غذايي توکو د پرچون پلور یو لوی شرکت دی.

^۴ Wal-Mart: د پرچون پلور څو ملتي لوی امریکایي شرکت دی.

د ناکامو دولتونو د رغاونې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۳۱

لپاره سخت کار په مخکې درلود. تاریخ به یې په اړه قضاوت وکړي. د یادونې وړ ده، چې هغه د هېواد په پنځه زره کلن تاریخ کې هغه مقام خپل کړ، چې د لومړني شخص په توګه یې واک د قانون په اساس خپل ځای ناستي ته پرېښود. له همدې اړخه، هغه د ستاینې او قدر وړ دی او موږ غواړو ډاډ ترلاسه کړو، چې دا کار باید وشي.

زموږ پروګرامونه توپیر لري او زه به د سیمې په همپالنې او اقتصادي مسایلو کې مخامخ مدیریټي رول ولوبوم، چې ددې کار د ترسره کولو لپاره ما خپل ټول عمر وقف کړی. هیله لرم هغه پایلې چې ترلاسه کېږي زموږ د هر یوه، زما او جمهوررئیس کرزي، استازولي وکړي.

شپږمه پوښتنه:

زما پوښتنه دا ده، چې پاکستان تر کومې کچې د افغانستان په سیاسي راتلونکې او اقتصادي انکشاف کې خنډ او اسانچاری دی؟

اوومه پوښتنه:

په نننۍ ناسته کې، د بشري حقونو په اړه خبرې ونشوې، په همدې اساس په دې اړه زه لنډې پوښتنې لرم.

لومړۍ - څه وخت به د افغانستان د بشري حقونو کمېسیون له لوري د ارزونو راپور خپرېدو شاهدان وو؟

دویم - غوښتل مې وپوښتم، چې آیا تاسو به د هغو حکومتي چارواکو د عدلي او قضایي څار امر صادر کړئ، چې د ملګرو ملتونو له لوري د خپرو شویو اسنادو پر اساس یې په پراخو او سیستماتیکو ځورونو کې لاس درلود؟

اتمه پوښتنه:

بناغلی جمهوررئیس! آیا کولای شئ په افغانستان کې د ښځو د ازادۍ په اړه خپل راتلونکي پلانونه بیان کړئ؟

جمهوررئیس غني:

افغانستان او پاکستان یو تاریخي فرصت لري. آیا موږ په یوه هغه بن بست بدل شو، چې د

آسيا د اقتصادي همپالنې پر وړاندې خنډ كېږي يا ددې همپالنې محور؟ مور يو د بل لپاره مهم يوو. هغه بحثونه چې مور پيل كړي، زيري وركوونكي دي او په محتاطانه ډول هغه ته خوشبين يوو. دا كار د دواړو هېوادونو متقابل امنيت، د آسيا راتلونكې او نړيوال امنيت ته اړين دي. مور په گډ ډول ستونزه درك كړې او د حل لپاره به يې گډو كړنلارو ته ورسېږو.

د بشري حقونو كمېسيون كولاى شي خپل راپور خپور كړي؛ ځكه دا كمېسيون خپلواك دى او په هېچا پورې تړلى نه دى. د ټاكنيزو كمپاينونو پر مهال مې ژمنه كړې وه، زه خوشاله كېږم، چې د بشري حقونو خپلواك كمېسيون هر كال د بشري حقونو اړوند اسناد او سوابق هغه چې زموږ په اړه وړاندې كېږي، وارزوي. مور د هغوى موندنو ته جدي پام كوو او د هغو پر اساس عمل كوو.

عدلي او قضايي څار د محاكمو د نظام اړوند كار دى، نه د حكومت. د محاكمو په تړاو قانون روښانه دى او وړاندې د پارلمان له لوري تائيد شوى دى. افراد په ازاد ډول كولاى شي خپلې قضايې مطرح كړي. د اسلام قانون په مشخص ډول د حق الله او حق العبد ترمنځ توپير روښانه كړى دى. دولت كولاى شي د خداى حق وښيي، خو د بنده هېڅكله نشي بښلى. په حقيقت كې جنسيت پالنه په اسلام كې ځاى نه لري؛ په واقعيت كې دا بشر دى چې د خپل تعبير پر اساس ښځې او نارينه جلا كوي. په بل عبارت حق العبد تل خوندي حق دى، چې هېڅوك نشي كولاى هغه سلب كړي او اساسي قانون هغه تضمين كړى دى.

ښځې، (د افغانستان په راتلونكې كې) مطلقاً مهمې دي. ددې پوښتنې له امله له تاسو مننه كوم. كه څه هم زه بايد لنډې خبرې وكړم، خو نشم كولاى ددې موضوع له جزياتو همداسې تېر شم. خوشاله كېدم، چې ددې موضوع په اړه مې لس دقيقې خبرې كړې وای. له حقوقي اړخه، د ښځو د حقوقي شخصيت جوړېدو لپاره د يو شمېر اسنادو صادول ډېر اړين دي. دا اسناد عبارت دي، د زيږون، واده، طلاق - كله چې جلا كېږي، ځكه اوس دا موضوع په ځلونو واقع كېږي - او ميراث اسناد. مور غواړو ډاډمن شو چې ښځو ته حقوقي شخصيت وركول كېږي، ځكه د هغوى د قانوني حقونو يو اساس دى.

دويم، محاكم دي. وياړم چې زموږ د سترې محكمې سرپرست دلته حضور لري. هدف مې ښاغلى راشد راشد دى؛ هغه شخصيت چې په رښتينولى او قضاوت مشهور دى. په ستره محكمه كې روان كال د دوو قاضيانو گمارنه او راتلونكى كال د درېيو گمارنه زما

د ناکامو دولتونو د رغاوې بحث؛ له تیورۍ تر عمل | ۲۳۳

مسئولیت دی او دا یو حساس مسؤولیت دی. مور به له قاضیانو سره مرکې وکړو؛ باید ووایم چې شخصاً به زه پخپله له یو شمېر قاضیانو سره مرکې وکړم. په ستره محکمه، د محاکمو نظام او لویې څارنوالۍ کې اصلاحات ځانگړی اهمیت لري. د قانون حاکمیت د ښځو د ځواکمنتیا بنسټیزه برخه ده، خو د شرعیت په چوکاټ کې هغه حقوق ورته ورسپري، چې په مدني قانون او د جرمونو قانون کې یې لري.

خو بشپړه بنسټیزه موضوع، د ښځو اقتصادي ځواکمنتیا ده. له نړیوالې ټولنې غوښتنه کوم، چې لطفاً دوه ورځني روزنیز کورسونه ودرول. هغه څه مې چې تېره ورځ د فرانسې بهرنیو چارو وزیر ته وویل له تاسو سره شریکوم. هغه ته مې وویل: که چېرې واقعاً غواړئ زموږ له مېرمنو سره مرسته وکړئ. په لندن، فرانکفورټ، پاریس، نیویارک او توکیو کې له طراحانو وغواړئ، خو په گډه «د افغان ښځو تولیدات» طراحي کړي. د خپلو زنځیري پلورنځیو دروازې زموږ د ښځو د تولیداتو پر وړاندې پرانېزئ. د ښځو د تشبث لپاره مور ته کوچني پوږونه مه راکوئ، د هغه پر ځای زموږ (د ښځو تولیداتو) ته واقعي باور وښئ. راځئ لوی فکر وکړو. غرب لېواله دی، چې د ښځو د حقونو په اړه خبرې وکړي: آیا کولای شئ هغه په عمل کې ثابت کړئ. مور په دې برخه کې اراده لرو؛ آیا تاسو په دې برخه کې له مور سره همکاري کوئ، چې مور وکولای شو ښځو ته مو واقعي ځواکمنتیا ور په برخه کړو؟

د یوې ځواکمنې مېرمنې تصویر کولای شو زما د انا په شخصیت کې ومومو. هغې شپږ زامن لرل، چې یو یې هم د هغه له اجازې پرته جرئت نه درلود، چې څو زره جریبه هغه ځمکه وربښي، چې له خپل خاوند څخه ورته په میراث پاتې وه. اوس مې د انا له مړینې څلویښت کاله تېرېږي او زامنو یې تر اوسه هم ځمکې نه دي وپشلې او د نه لېږدېدونکې شتمنۍ (غیرمنقول جايداد) په توگه پر ځای پاتې دي. په دې کار کې دوه دلیلونه موجود دي؛ لومړی، انا مې یوه لوستې مېرمن وه او زده کړې یې له هېواده بهر په هند ترسره کړې وې او تر لوړو زده کړو وروسته هېواد ته گرځېدلې وه. دویم دا چې هغې شتمني درلوده. له ملاتړ او اقتصادي بنسټ پرته نشو کولای شرعي حقونو ته لاسرسی ومومو. دې کار ته اساسي پام ځانگړی اهمیت لري.

متأسفانه د ښځو پر وړاندې د تاوتریخوالي ډېری پېښې د اقتصادي دلایلو له امله دي. بېوزلي تاوتریخوالی رامنځته کوي. په همدې اساس، مور باید له دې پدیدې سره مبارزه وکړو. ښاري

مېرمنې، په ځانگړي ډول د هغوی بېوزله قشر تر ټولو آسیب پذیره مېرمنې دي. کلیوالي مېرمنې حد اقل خوړو ته په برابر ډول لاسرسی لري، دا ځکه چې هغوی پخپله یو له اقتصادي عاملینو [تولیدونکو] دي.

وروستی موضوع فرهنگي بدلون دی. د هغې مطالعې پر اساس چې په ټوله سویلي آسیا کې ترسره شوې، هر چېرته چې د میراث وېش د پلار واکې پر اساس دی، ښځې ددې طریقې ملاتړ کوي، تر دې کچې چې ترجیح ورکوي لومړی زامن او نارینه خواړه وخورې او وروسته یې بیا دوی وخورې؛ دا ځکه چې په پای کې د زړښت په دوره کې د هغوی ملاتړ او ساتنه د نارینه وو پر غاړه ده. ختیځې آسیا په عمده ډول دا طریقه بدله کړې، هماغسې چې د ښځو کاروبار، اقتصادي تحرک متحول کړی دی. هیله لرم چې مور هم وکولای شو د فرهنگي بدلون په موخه له دې طریقې کار واخلو، خو باید ووايم، چې ددې بهیر تر ټولو ستونزمنه مرحله ده. په بل عبارت، فرهنگونه له پخواني وخته راپاتې دي او له مالدارو نیولې تر بېوزلو، له شمال نیولې تر سویل او لویدیځ پورې ټول قشرونه یې متاثره کړي دي؛ په همدې اساس، ما په دې برخه کې تل له خپلې انا الهام اخیستی دی.

مایکل کېټېنگ:

ښاغلی جمهوررئيس! ډېر خوشاله يم، چې د ښځو د ځواکمنتیا له موضوع سره ستاسو لېوالتیا ددې لامل شوه، چې درباندي ناوخته شي. [د حاضرینو خندا]

جمهوررئيس غني:

له تاسو مننه!

د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس

کابل | ۱۶ لېنډۍ | ۱۳۹۳ | ۷ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

امنیت - بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- افغان ځواکونو ته د امنیتي مسوولیتونو بشپړ لېږد
- سیمه ییزه سوله او ثبات

غورچاڼ:

د ۲۰۱۵ ز کال له پیله د ملگرو ملتونو د پرېکړه لیک (۲۰۰۱ ز) په چوکاټ کې په افغانستان کې د قوې استعمال پای ته رسېږي او افغان امنیتي ځواکونه د هېواد هر اړخیزه ساتنه پخپله غاړه اخلي. په ورته مهال له امریکا متحده ایالتونو سره نوې اړیکې د امنیتي هوکړه لیک پر اساس، چې د ملي شورا له لوري تصویب شوی دی، پرمخ وړل کېږي. شته خطرونه او فرصتونه د هر اړخیزو سیمه ییزو او نړیوالو همکاريو د رامنځته کېدو لامل ګرځي. نړۍ له گډو گواښونو سره مخ ده او افغانستان په دې برخه کې د امریکا متحده ایالتونو له مرستو مندوی دی.

د جمهوررئیس غني وينا:

د لوی او بښونکي څښتن په نامه.

نن ماته وياړ ځای ده، چې د امریکا د دفاع د چارو وزير جناب هيگل^۱ صيب ته ښه را غلاست وایم.

موږ حد اقل دوه لسيزې کېږي چې يو بل پېژنو، دوی د خپل سناتورۍ وخت کې افغانستان سره علاقه درلوده. لومړی وار په ۲۰۰۲ کې يې تشریف راوړ او له هغې ورځې نه همپشه راغلی دی. ماته خاصاً دا وياړ و، چې د اتلانتيک کونسل په وخت کې، کله چې دی د هغه مشر و، زه د ده مشورتي بورډ غړی وم، نو دوی او د دوی نظريات مې له نږدې څخه ليدلي او ورسره اشنا یوو او له هغې ورځې څخه يې چې دوی ډېره مهمه وظيفه د وزارت دفاع په غاړه نيولې، د دوی د افکارو تاثير هر اړخيز و.

بحث امروز ما سر چند نکته عمده تمرکز داشت:

اول؛ آمدن ایشان [د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر] در فرصتی است که مناسبات ایالات متحده امریکا و افغانستان، ۲۵ روز بعد به صورت اساسی تغییر می‌کند. استعمال قوه در افغانستان در چارچوب قطع نامه ملل متحد که در ۲۰۰۱ میلادی شروع شده بود، در روز ۳۱ دسمبر (۲۰۱۴) به انجام می‌رسد.

از اول جنوری ۲۰۱۵، قوای امنیتی افغانستان مسؤولیت همه‌جانبه حفاظت وطن عزیز ما را بر دوش می‌گیرند و این جزو افتخارات ماست، اما در عین حال در اول جنوری مناسبات نو با ایالات متحده امریکا بر اساس پیمان استراتژیک و موافقت‌نامه امنیتی که پارلمان افغانستان هفته پیش تر با اکثریت آرا آن را تصویب کرد، آغاز می‌شود. ما درباره تقویت، تعلیم و ممد بودن همه‌جانبه و تمویل قوای امنیتی خود همراه اینها صحبت داشتیم و از ابتکار و تقویت اینها که هم در کنفرانس بروکسل در مقر ناتو انجام دادند و هم امروز ایشان [د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر] شخصاً اطمینان دادند، ابراز امتنان می‌کنم.

موضوع دوم ما ضرورت صلح، ثبات و کوشش همه‌جانبه برای ثبات منطقی بود. همه ما به

^۱ Chuck Hagel: د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر (۲۰۱۳/۲/۲۷ - ۲۰۱۵/۲/۱۷).

د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۲۳۷

این نظر هستیم که خطرات از یک طرف و فرصت‌ها از طرف دیگر، ایجاب همکاری همه‌جانبه‌ی منطقی و جهانی را می‌کند.

دنیا با خطرات مشترک مواجه است و ما مصمم هستیم که از این خطرات جلوگیری شود و از فرصت‌هایی که با ختم انتخابات و تشکیل حکومت وحدت ملی به وجود آمده، استفاده اعظمی شود تا یک افغانستانی که در صلح باشد، به ثبات برسد و به طرف رفاه می‌رود، ایجاد شود. از کمک‌های اینها [د امریکا متحده ایالتونو] در این بخش باز هم ابراز امتنان می‌کنم.

صلح یکی از اولویت‌های بنیادی جامعه ما است. مور پر دې باندې ټینګ ولاړ یوو چې باید هر اړخیزې سولې ته ورسېرو. د سولې د نقشي لپاره ملي، منطقي او بین‌المللي شرایط باید آماده شي او دا منسجم او هر اړخیزه فکر او کار غواړي او مور غواړو دا په تدبیر، تأمل او دقت سره ان‌شاءالله تعالی سرته ورسوو.

زه غواړم ښاغلي هیگل ته یو وار بیا ښه راغلاست ووايم.

تاسې د افغانستان دوست یاست، تاسې زما شخصي ملگري یاست او همیشه دلته ښه راغلاست، نو ستاسې له ډېرو ښو نظریاتو نه او ستاسې له بین‌المللي شخصیت نه مور همیشه هرکلی کوو.

ښه راغلاست!

د امریکا متحده ایالتونو د دفاع وزیر چک هېگل د خبرو ژباړه:

مننه! جمهوررئیس غني ډېره زیاته مننه! ماته د ویاړ ځای دی، چې دلته یم او یو وار بیا خپله زړه دوستي - هماغسې چې تاسو یې یادونه وکړه - نوې کوم. په ځانگړي ډول خوښ یم، چې ستاسو د نوي مسؤولیت مبارکي درته وایم او همداراز غواړم ووايم، چې اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله عبدالله زموږ پخوانی دوست دی او خوښ یم، چې هغه هم بیاځلي وینم. غواړم په دې مطبوعاتي کنفرانس کې له ښاغلي جمهوررئیس غني سره لنډې خبرې ولرم. همداراز غواړم د امریکایي تبع لوک سامرز، د وژل کېدو یادونه وکړم، چې څو ساعته وړاندې مې هم په همدې تړاو یوه اعلامیه خپره کړه. لوک سامرز په یمن کې د امریکایي ځواکونو د هغو

عملیاتو پر مهال ووژل شو، چې د ترهگرو له بند څخه د هغه د خلاصېدو په موخه ترسره شول. په دې پېښه له زړه غمجن يم او غواړم د هغه کورنۍ ته تسلیت ووايم. پر دې سربېره، یو بل برمه شوی شخص هم په دې عملیاتو کې ووژل شو؛ ددې پېښې له ټولو غمجنو کورنیو سره په غم کې شریک یو او هغوی ته تسلیت وایوو. دا، تر دې زیات د امریکا متحده ایالتونو هغه ژمنتیا ښيي، چې تل یې د خپلو برمه شویو اتباعو د خلاصون هڅه کړې او دا ټول یې له دې توپیر پرته ترسره کړي، چې هغوی چیرته دي، بېرته یې آزاد کړي او هېواد ته یې گرځولي دي. دا ماموریت چې لا زیات جزیات به یې په راتلونکې کې وړاندې کړم، په بشپړ ماهرانه ډول ترسره شول، خو په ورته مهال یو پیچلی او خطرناک ماموریت و. دا ډول ماموریتونه تل له خطرونو سره مل وي. نن مې خپلې خبرې د لوک سامرز^۱ د وژل کېدو په پېښې پیل کړې او یو وار بیا د زیانمنو کورنیو په غم کې شریک یو او هغوی ته تسلیم وایو. غواړم د افغانستان او امریکا متحده ایالتونو ترمنځ په همکاريو، دوستۍ او اړیکو وغږېږم. هماغسې چې د خبرو په پیل کې مې وویل، ملي وحدت حکومت د جمهوررئیس غني او اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله له لوري اداره کېږي او دا د افغانستان د خلکو پر وړاندې د هغوی د ژمنتیا ښودنه کوي. د امریکا متحده ایالتونه له ملي وحدت حکومت څخه هر اړخیز ملاتړ کوي. بیا هم غواړم له ښاغلي جمهوررئیس غني او ډاکتر عبدالله مننه وکړم، چې د افغانستان گټو ته یې، هماغسې چې خلکو یې غوښتنه کوله، لومړیتوب ورکړ.

هماغسې چې تاسو یې یادونه وکړه، مور ټول په هغو خنډونو خبر یوو، چې پر وړاندې مو موجود دي؛ په افغانستان کې تاریخي او سوله ییز لېږد یو کال او څو میاشتې وړاندې ترسره شو، چې یوه بېسارې پېښه وه او دا هم د ترهگرۍ د گواښونو پر وړاندې نه یوازې د افغانستان د رهبرانو، بلکې د خلکو دردېدل او د افغانستان اسلامي جمهوریت په ټاکنو کې گډون و، چې د نوي حکومت جوړېدو لامل وگرځېد او دا ټول د ستاینې او مننې وړ دي. په ورته مهال په تېرو څو میاشتو کې په افغانستان کې د امریکا له ماموریت او د هغوی د همکاريو له امله مننه کوم. په ځانگړي ډول، په افغانستان کې د امریکا متحده ایالتونو نوي سفیر ښاغلي مک کینلي^۲ ته، چې فکر کوم نن سهار کابل ته راغلی دی، ښه راغلاست وایم. همدا راز د

^۱ Luke Somers

^۲ Peter Michael McKinley

جنرال کمبل^۱، د هغه له ټیم او همکارانو هم مننه کوم، چې د آیساف په چوکاټ کې یې په افغانستان کې فعال رول لوبولی او و به یې لوبوي.

په افغانستان کې د امریکا متحده ایالتونو له پخواني سفير ښاغلي کښنگهم څخه هم مننه کوم، چې خپل هېواد ته یې قدر وړ خدمتونه کړي او په ځانگړي ډول د دواړو هېوادونو ترمنځ یې د اړیکو په تقویت کې رول لوبولی دی. مور له هغه او کورنۍ یې مننه کوم او ورته د لایزیتو بریالیتوبونو هیله لرو.

غواړم زموږ له ټولو نارینه او ښځو، چې دلته په افغانستان کې یې په ملکي او پوځي چوکاټونو کې فعالیت کړی دی، مننه او ستاینه وکړم؛ په ځانگړي ډول کله چې مور (د کرسمس) رخصتو ته نږدې کېږو، هغه قربانۍ چې هغوی په افغانستان کې ورکړې دي، مور ته د ځانگړي اهمیت وړ دي؛ دا ځکه چې هغوی دا ټول څه له خپلو کورونو او کورنیو لرې ترسره کوي.

همداراز، جمهوررئیس اوباما او د امریکا ټول دولت، ستاسو د قربانیو مننه کوي.

زموږ د دوستۍ په اړه د جمهوررئیس د خبرو په تایید باید یادونه وکړم، چې د امریکا متحده ایالتونو د دفاع وزیر په توگه د لوړې تر مراسمو وروسته، لومړنۍ هېواد افغانستان دی، چې ورته سفر کوم. د دفاع وزیر په توگه دا افغانستان ته زما څلورم سفر دی. هغه مهال چې زه په امریکا متحده ایالتونو کې سانتوروم، ۲۰۰۲ کال، هم افغانستان ته راغلی وم. په هغو سفرونو کې چې په تېرو څو کلونو کې مې په افغانستان کې لرل، د انکشاف، ډیموکراسۍ، امکاناتو او د خلکو د هیلو په برخه کې پام وړ پرمختگونه رامنځته شوي دي، چې زما په نظر د امریکا او افغانستان ترمنځ د غښتلو همکاريو ښودنه کوي.

نن تر ماسپښین وروسته مې، یوه نوي څپرکي ته د افغانستان او امریکا متحده ایالتونو د همکاريو داخلېدو او پرمختلگونو په تړاو د افغانستان له جمهوررئیس غني او اجرائیه رئیس سره خبرې لرلې. که په تېر اوږي او د ټاکنو پر بهیر بیاکتنه وکړو، له هغه مهاله تر اوسه افغان ځواکونه د خپلو خلکو او هېواد د دفاع لپاره د پوځي عملیاتو رهبري پر غاړه لري. افغان

^۱ John Campbell: په افغانستان کې د ناټو ځواکونو عمومي قوماندان.

ځواکونو په دې برخه کې واقعاً پام وړ هڅې ترسره کړې دي، خو لا هم گڼ خنډونه او کارونه په مخ کې شته، چې بايد ترسره شي.

د آيساف ماموريت د روانې مياشتې په وروستيو کې پای ته رسېږي او د ناټو نوی ماموريت د «غوڅ ملاتړ ماموريت» په نوم افغان ځواکونو ته د روزنې، مشوره ورکونې او مرستې په ډول پيلېږي، چې دا ښيي، د هېواد او خلکو د امنيت بشپړ مسؤليت تر دې وروسته د افغان ځواکونو پر غاړه دی.

نوی ماموريت، د افغانستان د خلکو ملاتړ له ځان سره لري، چې د برياليتوب لپاره يې حياتي دی. د جمهوررئيس غني او ډاکتر عبدالله له رهبرۍ مننه، چې پارلمان تېره مياشت په افغانستان کې د ناټو ځواکونو د حضور څرنگوالي او امريکا سره امنيتي هوکړه ليکونه تاييد کړل.

د دغو هوکړه ليکونو د لاسليک ځنډېدو له امله، د غوڅ ملاتړ ماموريت لپاره د تشکيل جوړېدو په موخه اقدامات له ځنډ سره مخ دي؛ دا ځکه چې داسې هيله وه، چې دا کار همدا اوس ترسره شي. پر دې ټولو سربېره، جمهوررئيس اوباما د امريکا متحده ايالتونو پوځي قوماندانو ته دا نعطاف پذيرې برابره کړه، چې څو ائتلافي ځواکونه ځای پر ځای کېږي، امکان لري د ځواکونو لنډمهالی کموالی د څو مياشتو لپاره مديريت او تنظيم تجربه کړي. دا به په دې معنی وي، چې زموږ د نږدې زرو سرتېرو د اېستنې بهير به له ځنډ سره مخ شي. په همدې اساس، لس زره او اته سوه امريکايي عسکر - چې وړاندې نهه زره او اته سوه وو - د ۲۰۱۴ کال تر پایه او د راتلونکي کال په څو لومړنيو مياشتو کې به په افغانستان کې پاتې شي.

د جمهوررئيس اوباما د پرېکړې پر اساس په افغانستان کې د ځواکونو شمېر او د اېستنې ضرب الاجل د بدلون وړ نه دی او په ورته مهال، هماغسې چې پلان جوړ شوی په کابل او بگرام کې د غوڅ ملاتړ ماموريت حضور به يوازې يو ساحوي حضور پورې محدود وي. ددې ماموريت د يوې برخې په توگه، د امريکا متحده ايالات تيار دی، چې د افغان ځواکونو محدود پوځي ملاتړ وکړي. پر دې سربېره، امريکايي ځواکونه دا حق او ظرفيت لري، چې د بريدونو پر وړاندې له ځانه دفاع وکړي.

زموږ د ترهگرۍ ضد ماموريت به د القاعده او د هغو د بقاياوو پر وړاندې په محدود ډول پر

د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۲۴۱

ځای پاتې وي، دا ځکه چې زموږ جنګي ماموریت کموالی موندلی، خو موږ دا موضوع له یاده نه وباسو، چې لس کاله وړاندې څه افغانستان ته د امریکا د راتلو لامل شوه. موږ ژمن یوو، چې د امریکا متحده ایالتونو د گواښلو لپاره له افغانستان څخه د خوندي پټنځای په توګه د القاعده د استفادې مخنیوی وکړو او زموږ او د افغانستان د خلکو همکاران پاتې شوو. موږ به د طالبانو د هغو غړو پر وړاندې هم اقدام وکړو، چې په افغانستان کې ائتلافي ځواکونه یا امریکا گواښي او د القاعده مخامخ ملاتړ لري.

نن له ماسپینین وروسته، ما، جمهوررئیس او ډاکتر عبدالله د بروکسل او لندن په وروستیو کنفرانسونو کې د هغو مهمو ژمنو په اړه خبرې وکړې، چې د ائتلاف شاملو هېوادونو کړې دي. امریکا به د ۲۰۱۲-۲۰۱۵ کلونو ترمنځ د ملګري همکاريو په برخه کې اته میلیارد ډالر له افغانستان سره مرسته کوي او زموږ ژمنې به دوامداره وي. د طالبانو د بریدونو وروستی څپې دا موضوع روښانه کړه، چې نړیواله ټولنه باید د یو باثباته، امن لرونکي او هوسا افغانستان له ملاتړ څخه سترګې پټې نه کړي. غواړم یو وار بیا له خپلو دوستانو جمهوررئیس غني او اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله څخه د هغوی د غوره رهبري او د همکارۍ په تړاو له ژمنو مننه وکړم. یوازې د امریکایي ځواکونو نه، بلکې د ائتلافي ځواکونو، نړیوالو همکارانو او په ورته مهال د افغانستان د ملي ځواکونو له قربانۍ هم مننه کوم، چې د هغوی ژمنتیا د افغانستان د راتلونکي او ددې هېواد د خلکو لپاره د ښو فرصتونو رامنځته کېدو لامل شوې ده.

ډېره مننه!!

پوښتنې او ځوابونه:

د ترکی آژانس خبریال [ژباړه]: ښاغلی د دفاع وزیر! د ۲۰۱۲ یا ۲۰۱۳ ز کلونو په جریان کې جمهوررئیس بارک اوباما پلان درلود، چې له افغانستان څخه خپل ځواکونه وباسي او د دغو ځواکونو جنګي ماموریت پای ته ورسوي، خو اوس تاسو وایئ، چې تر راتلونکي کال پورې به هم امریکایي ځواکونه په جنګي ماموریت کې شریک وي، د جنګي عملیاتو د دوام دلایل څه دي؟

جمهوررئيس غني [ژباړه]: فکر كوم سوء تفاهم شوی دی. جنگي ماموریت دوام نه کوي. تاسو په تېروتنې غلط برداشت کړی دی.

د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر [ژباړه]: ما پخپلو څرگندونو کې وویل، چې د امریکایي ځواکونو د ماموریت په تړاو د جمهوررئيس اوباما تصمیم تغییر نه دی کړی او روان کال زموږ جنگي رول پای ته رسېږي. خو د هغو خالیگاوو د ډکولو لپاره، چې بنایي د آیساف د یو شمېر ځواکونو تر اېستنې وروسته - چې اوسمهال په غوڅ ملاتړ ماموریت بدل شوي دي - په افغانستان کې رامنځته شي، پر پخوانیو ځواکونو به زر تنه نور اضافه شي او بنایي تر راتلونکو څو میاشتو پورې به دلته حضور ولري. په همدې اساس، جمهوررئيس اوباما یوازې (د امریکایي ځواکونو د اېستنې) بهیر د دغه وروسته پاتې والي د جبران لپاره ځنډولی دی. خو په ماموریت کې بدلون نه رامنځته کېږي او زموږ جنگي رول پای ته رسېږي.

د خورشید خبریال: در قسمت تجهیز نیروهای امنیتی، تعهدات امریکا در نشست‌هایی که انجام شده چیست؟ نیروهای امنیتی افغانستان در مجموع تمامی مسؤولیت‌ها را پس از این بر دوش می‌گیرند، (اما) از لحاظ تجهیزات سنگین مشکلات دارند. گام‌های امریکا چه خواهد بود؟

جمهوررئيس [د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر ته په خطاب کې - ژباړه]: لومړی، غواړم په یمن کې ستاسو د هېوادوال بناغلي سامرز د وژل کېدو له امله تسلیت ووايم. همداراز اجازه راکړئ، چې فرصت غنیمت وبولم او له هغو کورنیو هم مننه وکړه، چې نارینه او ښځې یې په افغانستان کې قرباني شوي دي. په تېره یوه لسيزه کې په افغانستان کې ناپو له ۳۴۰۰ ډېرو کسانو په قرباني کولو دروند قیمت پرې کړی؛ د هغوی له دېرش زرو زیات کسان تپیان شوي او سلگونه زره تنه تجربه لرونکو (پوځیانو) په افغانستان کې ژوند کړی دی او پوهېږم، چې زموږ د هېواد دښتې، درې او غرونه به د تل لپاره د هغوی په یاد کې پاتې وي. د ټولو هغو کسانو لپاره چې په دې لاره کې یې قرباني ورکړې دعا کوم او له تاسو هم مننه، چې د افغان ځواکونو د قربانیو یادونه مو وکړه.

مور یوه لویه لار وهلې او غواړو ډاډمن شو، چې په دې تاریخي شېبه کې، د امریکایي ښځینه او نارینه پوځیانو کورنی درک کړي، چې د هغوی اولادونه چې څه غواړي ترسره کړي، د خپل هېواد د ساتنې او له مور سره د مرستې لپاره دي. مور د هغوی په قربانی خبر یوو او هیله

لرو، چې مخکې یو سوله ییز کرسمس ولرو. یو وار بیا، ستاسو له راتلو مننه!

[د خورشید خبریال ته خطاب:] جواب سؤالتان این است که بحث‌های متمرکز داشتیم. تعهداتی که شده پا برجاست. این تعهدات در بروکسل و در بلجیم، تکرار شد. حال، مرحله عملی کردن این تعهدات است و (زمان) بهتر ساختن طرز رهبری و مدیریت خود ما (است)، تا بتوانیم استفاده اعظمی را انجام بدهیم. این بحث، معلوم (است که) بحث یک‌روزه نیست. اهداف به ارقام و اعداد و همانند اینها تبدیل می‌شود. (دوباره) کمک شنیدید. کمک عمده‌ای که در قسمت تمویل است، مطلق دوباره تکرار و تأیید شده. این عمده‌ترین نکته است که قوای امنیتی ما باید مطمئن باشند که (منبع) تمویل دارند.

در قسمت تجهیز و تعلیم تعهدات واضحی وجود دارد. این پروگرام‌ها، هم درازمدت است و هم یک‌ساله است. کار سر پروگرام یک‌ساله به شدت جریان دارد تا بتوانیم نکات بنیادی را ان شاء الله تعالی فراهم کنیم.

خبریال [د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر ته خطاب - ژباړه]: تاسو د هغه برید په تړاو، چې په یمن کې د ښاغلي سامرز د ژغورنې په موخه وشوه، ځان مسؤل بولئ؟ آیا تاسو په دې باور یاست، چې که امریکا په دې برخه کې اقدام نه کاوه، برمه کونکو به ښاغلی سامرز وژلی وای؟

[جمهوررئیس غني ته خطاب - ژباړه]: ستاسو امنیتی ځواکونه د امریکا متحده ایالتونو له لوري څه اضافي مرستو ته اړتیا لري؟ آیا ستاسو ځواکونه د راتلونکي کال لپاره، د تجهیزاتو له کموالي سره مخ دي؟

د واشنگتن پوست خبریال [د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر ته خطاب - ژباړه]: زما پوښتنه، په افغانستان کې په موقت ډول د درېیو کلونو لپاره د زرو سرتېرو د ساتلو پرېکړې په اړه ده. آیا فکر نه کوئ، چې ستاسو دا پرېکړه به هغې وروستی پرېکړې ته، چې تر ۲۰۱۴ کال وروسته به امریکایي ځواکونه یوازې هوایي ملاتړ او مشخص واکونه ولري، په افغانستان کې د جگړې پای ته رسېدو لپاره د امریکا پیغام ته زیان ورسوي؟ او آیا تاسو د غوڅ ملاتړ ماموریت په چوکاټ کې د ناټو هېوادونو له لوري د استول کېدونکو ځواکونو د شمېر په تړاو په راتلونکي کال کې مشخصه نېټه ترلاسه کړې، چې هغه مهال تاسو وکولای شئ د امریکایي

سرتېرو شمېر ۹۸۰۰ تنو ته راکم کړئ؟ مننه!

د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر [ژباړه]: هغه پرېکړه چې (د امریکا) جمهوررئيس په افغانستان کې د زرو اضافي سرتېرو د پاتې کېدو په اړه کړې، په غوڅ ملاتړ ماموریت کې د (اړتیا وړ سرتېرو) د خالیگا ډکولو لپاره ده، خو تر یوه وخته دغه خالیگاه ډکه شي. هماغسې مې چې وویل، د افغانستان د جمهوري ریاست ټاکنو بهیر اوږدېدل ددې ځنډ لامل شو. باید ووايم، د جگړې د پای ته رسېدو په پیغام زموږ دغه پرېکړه اغېز نه پرېباسي او د جمهوررئيس اوباما د پالیسي بدلون او د امریکایي ځواکونو شمېر ته د هغه د ژمنتیا د تغیر لامل نه گرځي. دا پرېکړه د جنرال کمبل او بناغلي ډمپسي - د امریکا متحده ایالتونو لوی درستیز - له لوري ماته د وړاندیز پر اساس او جمهوررئيس ته تر راجع کولو وروسته نهایي شوه. (د امریکا متحده ایالتونو) ملي امنیت شورا په دې وړاندیز کې د امریکا له جمهوررئيس سره ورته نظر درلود. په همدې اساس، دا پرېکړه هېڅ هم نه خرابوي او د امریکا د جمهوررئيس د ستراتیژۍ هېڅ برخه هم نه بدلوي.

د ناټو له لوري د ځواکونو د استولو او د هغو د شمېر په تړاو، موږ د نهایي کولو په مرحله کې یوو. هماغسې چې تاسو پوهیږئ، دا زموږ د کار یوه برخه وه. د بهرنیو چارو وزیر جان کیري، جنرال کمبل او نورو د ناټو د بهرنیو چارو وزیرانو او لندن کنفرانس په وروستیو غونډو کې پر دې موضوع بحث وکړ. څلور هېوادونه په دې برخه کې ژمن دي او پاتې به هم په راتلونکو څو اونیو کې مشخص شي. جنرال بریدلاو^۱ له جنرال کمبل سره په دې برخه کې کار کوي. په همدې اساس، زه باور لرم، چې موږ به د هغو ژمنو په عملي کولو بریالي شو.

په یمن کې زموږ د تبع د وژل کېدو په اړه! لومړی، هر شخص که په هره دنده او هر ماموریت کې وي، د موضوعاتو او پېښو په تړاو خپل ځانگړي مسؤولیتونه لري. دویم، د برمه شویو د ژغورنې ماموریت، یوه پېچلې او ستونزمنه موضوع ده او په دغه ډول ماموریتونو کې، باید دقیق استخباراتي معلومات موجود وي، خو د هغو پر اساس هر څه پرمخ یوړل شي او ان تر عملیاتو وړاندې باید ټول ملاحظات په پام کې ونیول شي. استخبارات، د برمه شویو د ځای، برمه کوونکو او د برمه کوونکو له لوري د امنیتي خطرونو د کچې په تړاو ټول معلومات لري. بله برخه پخپله د عملیاتو پلان دی، چې هغه هم ډېره مغلقه برخه ده، چې په هغه کې

^۱ General Breedlove

په یوه وخت څو نورې برخې هم ترسره کېږي.

بل مهم فکتور دا دی، چې آیا د برمه شویو ژوند په خطر کې و؟ آیا مور د برمه شویو د خلاصون لپاره خطر قبول کړ؟ دا هغه موضوعات دي چې باید په نظر کې ونیول شي. نور جزیات هم شته، چې په هغه اړخ او مختلفو ملاحظاتو کې، د برمه شویو د خلاصون په برخه کې تر هر ډول اقدام وړاندې باید وارزول شي. بیا هم وایم، چې له زړه د لوک سامرز د وژل کېدو له امله متأثره یوو. هغه برمه شوی و او یقیناً چې ژوند یې له خطر سره مخ و. مور د امریکا جمهوررئیس ته وړاندیز وکړ او مور باید د خپلو ټولو اقداماتو او فعالیتونو او ان د خپلو کمیو مسؤولیتونه ومنو.

د طلوع نیوز خبریال: رئیس صاحب جمهور! تعهداتی که در نشست لندن به جامعه جهانی نمودید، چه گونه مطمئن هستید که در شش ماه آینده این تعهدات را می‌توانید برآورده بسازید؟

جمهوررئیس غني: تعهدات ما در لندن، تعهداتی است که ما به ملت خود کردیم؛ اصلاحات بنیادی، تدریجی و همه‌جانبه! اینها تعهداتی نیست که از بیرون سر ما تحمیل شده باشد. کاغذ [= سند] را ما نوشتیم، قسمت عمده کاغذ را من شخصاً نوشتم.

از یک طرف اجماع سیاسی در سرتاسر اقشار افغانستان موجود است که باید تغییرات بنیادی بیاوریم، ملت ما آماده تغییرات است و آن را استقبال می‌کنند. از طرف دیگر اراده سیاسی موجود است که عملاً باید اقدام کنیم. امید است دیده باشید که ما توان اراده را داریم و تمرکز می‌کنیم. اما همه چیز در یک روز نمی‌تواند به انجام برسد و عملی شود. بنابراین یک تعادل - که همیشه گفته‌ام - بین تحول و تداوم باید وجود داشته باشد تا ما بتوانیم هر قدمی را که می‌گذاریم، یک قدم دوام‌دار باشد و نتایجش برای ملت در کوتاه‌مدت، وسط‌مدت و درازمدت موجب تغییر زندگی شود. تعهد ما در همینجا است.

جمهوررئیس غني [ستاسو امنیتي ځواکونه کومو اضافي امنیتي مرستو ته اړتیا لري؟ پوښتنې په ځواب کې - ژباړه]: له پوښتنې مو مننه کوم. تر ټولو لومړی له شته وړتیاوو استفاده مهمه ده. هېڅ پوځي ځواک او هېڅ ملکي برخه نشته، چې لا زیاتو مرستو ته اړتیا ونه لري. خو زموږ - د حکومت رهبري - دنده دا ده، چې له ځانه وپوښتو، آیا شته ټولې سرچینې چې په

لاس کې لرو په مؤثر، مسؤولانه او شفاف ډول کارېږي؟ له دې اړخه، زموږ لومړی تمرکز په امنيتي بنسټونو کې د اصلاحاتو په راوستو دی، څو هره پيسه چې مصرفېږي، هره نقلیه واسطه، چې په اُردو کې ترې استفاده کېږي او له هرې وسلې چې کار اخیستل کېږي، بېرته يې حساب اخیستل هم موجود واوسي.

موږ حاضر دمه په انفرادي جگړو نه، بلکې پر سیستم، مدیریت او رهبري، او زموږ د امنيتي ځواکونو پر وړتياوو تمرکز لرو. په تېرو دوو میاشتو کې بېساري گامونه اخیستل شوي دي، چې په پایله کې يې د عمر او فزيکي وړتياوو د معيارونو له امله پنځلس عالي رتبه جنرالان تقاعد شوي دي، چې په اویاوو لوړو پوستونو کې يې تغييراتو ته زمينه برابره کړې ده. ټول دغه اقدامات د يوه ډېر دقیق بهير له لارې ترسره شوي دي. د هېواد د وسله والو ځواکونو د اعلیٰ سرفوماندان په توگه مو ژمنه کړې، هر افسر چې برید جنرالۍ ته ارتقا کوي يا د برید جنرالۍ يا تر هغه لوړ پوست کې گمارل کېږي، شخصاً به زه ورسره مرکه کوم. په همدې اساس، زموږ لومړنۍ دنده دا ده، چې په لاس کې له شته ټولو امکاناتو څخه ښه او مؤثره استفاده وکړو او ترې ډاډ ترلاسه کړو.

په دې اړه، غواړم له جنرال کمبل او د هغه د ټيم له هڅو مننه وکړم؛ دا ددې لپاره چې د افغانستان په يوه لوی تصوير تمرکز لري - همدا راز له وزير صيب هېگل او د امريکا متحده ایالتونو له ټيم څخه مننه کوم، چې په دې برخه کې يې د همکارۍ زمينه برابره کړې ده. دغه تصوير، د افغانستان د سولې د ټينگښت، ثبات او هوساينې تصوير دی. هره ستونزه د زور له لارې نشي حل کېدای؛ اړتيا ده، چې د حکومتولۍ، اقتصاد او قانون حاکمیت په برخه کې پر اصلاحاتو تمرکز ولرو. په همدې اساس، دا يوه پراخه ستراتېژي ده، چې په هغه کې له خپلو سرچينو استفاده کوو.

دويمه برخه، د شیکاگو هوکړه شوی پلان دی. له امريکا سره د دوه اړخيزه هوکړه ليک پر اساس، هوکړه شوې، چې له سرچينو څخه د استفادې لپاره بايد دا پلان په تدريجي او دقیق ډول عملي شي او پر هغو ساحو دقیق تمرکز وشي، چې په دې هوکړه ليک کې شاملې دي. البته موږ په ځينو برخو کې له کمیو سره هم مخ یوو، چې زموږ په دوه اړخيزه او څو اړخيزه بحثونو کې پرې بحث شوی دی. موږ ډېر هيله مند یوو، چې زموږ ځواکونه غښتلي شي.

اجازه راکړئ د افغانستان له امنيتي ځواکونو په مننې نتيجه گيري وکړم. د افغانستان د وسله والو

د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۲۴۷

ځواکونو هر غړی یو داوطلب دی او هېڅوک پوځي خدمت ته مجبور شوی نه دی. د هغوی هېوادنی مینه او له هېواد سره د ژمنتیا لپاره قرباني ددې لامل گرځي، چې مور خپل حرکت ته دوام ورکړو. له شک پرته مور له داسې گواښونو سره مخ یوو، چې په هغو خبر یوو. مور د گواښونو د چاپیریالونو له بدلون سره مخ یوو؛ خو یو څه باید په روښنایی درک شي، چې مور بېرته په شا نه گرځو او هوډمن یوو، چې د خپلو خلکو د امنیت ټینګښت لپاره هغوی خوندي کړو.

هغه څه چې مور یې لپاره هڅه کوو یو مطلوب وضعیت دی، چې په هغه کې یو نیکه له خپل لمسي سره د سړک پر غاړه قدم ووږهلی شي او بېرته خوندي (کور ته) وگرځي؛ کله چې زموږ یو زده کوونکی د ښوونځي پر لور ځي، پخپل امنیت ډاډمن وي او د چاودنې ښکار نشي؛ کله چې زموږ ماشومان د والیبال لوبې لپاره ډگر ته ورځي، له هغه خوند واخلي، نه دا چې بدنونه یې ټوټه، ټوټه شي.

په همدې اساس، په داسې حال کې چې مور د سولې راوستو ته ژمن یوو، له دې هم خبر یوو، چې جگړه باید له سیاسي لارې پای ته ورسېږي. دا موضوع هم باید درک شي، چې زموږ پر ملګري خلکو، په ځانګړي ډول پر ماشومانو، ښځو، دیني عالمانو او مذهبي ځایونو په بزدلانه بریدونو مو روحیه نشي کمزورې کولی.

او دا زموږ قاطع اراده ده، چې بالاخره به د تغییر لامل گرځي او هر کس به درک کړي، چې افغانستان له منځه نشي تللی او پاتې کېږي.

یو سوله ییز افغانستان، هېڅوک نه گواښي. یو باثباته افغانستان، د سیمې د هوساینې کيلي ده. مور هغه سیمه ییزې خبرې اترې په لېوالتیا پرمخ وړو، چې پیل کړې دي او ډېر هیله مند یوو، چې سولې ته ورسېږو.

له تاسو مننه!

د سي. آی. آی له لوري د بنديانو د خوروني په تړاو مطبوعاتي کنفرانس

کابل | ۱۹ ليندۍ | ۱۳۹۳ | ۱۰ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

ټولنيز خونديتوب - امنيت

د وينا عمده محورونه:

- د سي. آی. آی د مامورينو له لوري د بنديانو د خوروني راپور

غورچاڼ:

د وړاندې شوي راپور په اساس، د بشري حقونو او منل شويو اصولو د نقض له امله افغان دولت د سي. آی. آی د مامورينو او قرارداديانو له لوري د بنديانو خورونه په کلکو ټکو غندي. مور غواړو د هغو افغانانو شمېر معلوم کړو، چې خورول شوي دي او د هغوی حقوق او حيثيت بايد بېرته اعاده شي. له امريکا سره د دوه اړخيزه امنيتي هوکړه ليک په اساس د ۲۰۱۴ کال له پای ته رسېدو سره سم، هغوی نشي کولای زندان جوړ کړي. مور د خپل ملي حاکميت يوې نوې مرحلې ته داخل شوي يوو او د مشروع قوې استعمال يوازې زموږ صلاحيت دی. تر دې وروسته به زموږ همکارۍ غير جنگي وي.

د جمهوررئيس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم؛ اما بعد، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم،

بسم الله الرحمن الرحيم.

امروز روز جهانی حقوق بشر و روز ملی یادبود و گرامیداشت از قربانیان جنگ در افغانستان است.

د ټولو شهداوو د روح لپاره دعا کوو او له خدا(ج) نه دوی ته جنتونه غواړو او د دوی کورنیو ته صبر جمیل.

ارزش‌های اسلامی ما و نص قانون اساسی ما، ارزش والایی برای حقوق بشر قایل شده. در دین مبین ما و در قانون اساسی ما زیاده‌ترین احترام برای بشر، به حیث «بشر» گذاشته شده. اما شنیده می‌شود که تخطی‌هایی وجود دارد، ما مصمم هستیم که این تخطی‌ها را از بین ببریم و حقوق حقه‌ی هر افغان را تأمین کنیم. و ان شاء الله تعالی با اقدامات لازمه این مأمول را به دست می‌آوریم.

اما دلیلی که امروز می‌خواهم برای خواهران و برادران‌مان صحبت کنم، به خاطر روز جهانی حقوق بشر نیست، آن را بعداً تجلیل می‌کنیم؛ جناب داکتر صاحب [سیما سمر] لطف کرده‌اند، چند روز بعدتر. نن د دې لپاره راټول شوي یوو چې هغه راپور باندي، چې پرون د امریکې د سنا لخوا خپور شو خپل دریغ خرگند کړو. دا راپور د ۲۰۰۲ او ۲۰۰۸ (زیردیزو) کلونو په باره کې دی.

این راپور ۴۹۹ صفحه است، من از دیروز یازده بجه شب که راپور را از انترنت به دست آوردم تا امروز هر کلمه‌اش را خوانده‌ام. راپور تکان‌دهنده است. تمام اصول قبول‌شده‌ی حقوق بشر، قانون ایالات متحده امریکا، اخلاق قبول‌شده‌ی جهانی، از طرف یک عده مأمورین سی.آی.ای و قراردادی‌های‌شان زیر پا گذاشته شده است. دولت افغانستان این اعمال غیرانسانی را به شدیدترین وجه تقبیح می‌کند.

زموږ په اوسنی نړۍ کې هېڅ نوع توجیه د دا رقم اعمالو لپاره او د انسان د شکنجې لپاره وجود نه لري.

دا یوه خبیثه حلقه ده، وختې چې یو شخص په غیرانسانی توگه شکنجه شي، په غیرانسانی توگه عکس‌العمل ویني، له بده مرغه او یو خبیثه حلقه د عمل او عکس‌العمل مینځ ته راځي او ټول له هغه نه صدمه ویني.

د سي.آی.ای له لوري د بنديانو د ځورونې په تړاو مطبوعاتي کنفرانس | ۲۵۱

این راپور بدبختانه نشان می دهد که وطنداران افغان ما نیز تحت شکنجه قرار گرفته اند و حقوق شان پایمال شده است. تعداد دقیق این افراد معلوم نیست، اما از اشخاص خاصی با نام شان ذکر شده. یک لست موجود است که در آخر راپور است، اما ملیت افراد در آن راپور ذکر نشده. ما می خواهیم که تعداد این افغان ها معلوم شود تا ما برای اعاده حیثیت و حقوق شان به صورت جدی و بنیادی عمل نماییم.

مور غواړو، چې د دوی نومونه معلوم شي، تعداد یې تعیین شي او مور په دې پوه شوو چې دوی څوک دي؛ ترڅو د دوی د حقوقو د اعادې او د حیثیت د ساتنې لپاره اقدام وکړو. خاصاً دا ډېره د درد او رنج خبره ده چې په دې راپور کې واضح شوې، چې ځینې د دې اشخاص، چې د شکنجې لاندې وو، مطلق بېگناه وو او ثابته شوې وه چې بېگناه وو او له بېگناه افرادو سره دا رقم چلند معلوم دار چې زموږ ټول اسلامي عقاید او حقوقي موازین تر پېښولاندې ږدي.

طبق معاهده امنیتی دوجانبه میان افغانستان و امریکا بعد از ختم سال ۲۰۱۴، یعنی ۲۱ روز بعد از این، هیچ کس نمی تواند در افغانستان زندانی بگیرد یا زندان بسازد.

ټول وټنوال دې په دې پوه شي، چې د امنيتي قرارداد يو مهم اصل دا دی چې پس له دې نه هېڅ بين المللي قوه به د دې حق و نه لري، چې افغان بندي کړي، کور ته یې ننوځي يا خپله خاصه بندي خانه ولري.

مور د ملي حاکمیت یوې نوې دورې ته داخلېږو، چې د (قوې) مشروع استعمال د تصمیم صلاحیت زموږ او یوازې زموږ ده، ځکه مور سره همکارۍ غیرجنگي همکاري ده؛ د تقويې، تعلیم او تمویل خبره ده.

مسأله بنیادی برای ما به حیث یک ملت و جامعه ای که سال هاست خشونت جنگ و نتایجش را دیده ایم این است که در حالت جنگ دوام دار تمام ارزش های انسانی پامال می شود. خون پیش چشم را می گیرد، عقل را زیر شعاع قرار می دهد و انتقام، عوض عقل، عمل را تعیین می کند. از این جهت تکرار ما سر این است که ضرورت مبرم این جامعه به صلح پایدار است.

دې ټولنه کې اجماع شته فضل د خدای، چې باید پایداره سوله پلې شي ترڅو، چې مور له

دې اعمالو څخه ووځو او د ثبات او رفاه او سولې په چوکاټ کې ژوند وکړو، د نوي حکومت لومړيتوب سوله ده او مور بايد يو بل ته تل لاس ورکړو، ترڅو د دې جگړې له خبيثه حلقي څخه ځان خلاص کړو.

زه غواړم، چې له علماوو شورا، د سولې د شورا او د بشري حقونو د کمېسيون د مشرې نه او ټولو نه مننه وکړم، چې نن مور ټول يو واضح ملي دريځ لرو.

انکشافات په ابتدايي مرحله کې دي معلومات شايد ډېر شي او په راتلونکو اوونيو کې او هر وخت، چې معلومات ډېر شول مور به بيا پرې په دقت غور وکړو. همدارنگه جلالت مآب حامد کرزی له افغانستان څخه د باندې دى چين کې زه پرون ورسره په ټيليفون وغږېدم او کله چې هغوى جلالت مآب هم بېرته تشریف راوړي؛ د افغانستان نخبگان به ټول سره کينو چې بيا غور وکړو او په دقت څېړنې وکړو.

نيکمرغه و اوسئ! هيله ده چې دا بدې ورځې مور شاته کيدو او په اميد راتلونکي ته وگورو او خپل مناسبات له نړۍ سره په اساسي توگه په هغه چوکاټ کې کېږدو، چې ان شاءالله تعالى د جنگ له فضا نه ووځو، پايدارې سولې ته ورسېږو او بيا د افغانستان د بيا رغاونې او ودانولو لپاره به خپل ټول کونښنونه وکړو.

شپه مو پخیر! شبتان به خیر!

د بشري حقونو نړيوالې ورځې نمانځغونډه

کابل | ۲۳ ليندۍ | ۱۳۹۳ | ۱۴ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

ټولنيز خونديتوب - امنيت - حکومتوالي - بهرني سياست

د وينا عمدې محورونه:

- د بشري حقونو معيارونه
- د بشري حقونو نړيواله اعلاميه
- د بشري حقونو د ارزښتونو پرضد گواښونه

غورچاڼې:

اسلاميت او انسانيت زموږ د بشري حقونو معيارونه دي. ترور، د اخلاقي زوال نښه ده او ځورونه له وحشت سره برابره ده. کله چې متمدنه نړۍ تر وحشت پورې راتپه شي، له يوې نړيوالې اجماع سره، چې اسلامي نړۍ يې هم يوه برخه ده، د بشري حقونو نړيواله اعلاميه د تمدن له اوسنيو افکارو سره په ټکر کې واقع کېږي. دغه اعلاميه نن په يوه نړيوال ارزښت بدله شوې، چې ددې ارزښت د عملي کولو په برخه کې، اساسي قانون د هغه دندې تعريف کړې دي. ددې ترڅنگ، د دغه ارزښت پر وړاندې ځينې گواښونه رامنځته شوي، چې له هغې ډلې څخه ډلې څخه غير دولتي شبکې، ناکام دولتونه، هغه بنسټونه، چې په سياست کې له دې څخه بنسټونو څخه استفاده کوي، بېوزلي او اداري فساد دي. همداراز له دې درک پرته، چې «دولت جوړونه» په اوسني وخت کې له ملي مسؤليت څخه په نړيوال مسؤليت بدله شوې، نشو کولای ارزښتونه پر ځای کړو. ملي اراده، ملي وحدت، سياسي اراده او موجوده واقعيني له مور سره سولې او بالاخره د بشري حقونو په ټينگښت کې مرسته

کولای شي. بشري حقونو ته د لاسرسي لپاره، دولت د بشري حقونو خپلواک کمېسيون خپلواکۍ ته په احترام قائل دی او ددې کمېسيون همکار به وي.

د جمهوررئيس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحيم.

محترمه ډاکتر صاحب سیماسمر، عالی قدرو حاضرینو، خویندو وروڼو له ټولو نه دمخه د بشریت ستر پیشوا تحفه در وړاندې کوم: السلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

اول د افغانستان د شهیدانو پاکو ارواوو ته دعا کوو، چې خدای دې دوی ته جنتونه ورکړي او خدای دې مور ته دا توان راکړي، چې خپل کوچني، خپلې مېرمنې او خپل وگړي مصوون وساتو او د وحشت له فضا نه یې وباسو.

معيار حقوق بشر چیست؟ جواب بسیار ساده است: «اسلامیت» و «انسانیت»!

ارزش های دین مبین اسلام، ارزش های دوام دار و پایداری است که انسانیت را تعریف کرده است. شکنجه در دین مبین اسلام جای ندارد (در این باره) احادیث نبوی صحیح وجود دارد.

قضاوت را کی می کند؟ وجدان فرد، وجدان جمعی! وجدان اجتماعی در افغانستان به فضل خداوند به نهایت قوی است. و وقتی که وجدان اجتماعی ما یک عمل را محکوم می کند، آن عمل باید محکوم باشد. «قدسیه»^۱ چی گناه کرده بود؟ ده سی پاره قرآن شریف را حفظ کرده بود، همان روز (شهادت) با روزه از خانه برآمد. اطفال ما در یحیی خیل پکتیکا خه گناه کړې وه، چې والیبالی یې کاوه؟

دلته اجتماعی وجدان باید په یو غبر ووايي: بس ده! نور یې نه منوو! دا اعمال نور د منلو وړ نه دي، دا اسلامي نه دي، دا انساني نه دي؛ او ټولنه باید په یوه غبر اواز جگ کړي. خاصتاً

^۱ قدسیه: هغه محصله نجلۍ، چې د ۱۳۹۳ د لړم په ۲۵ د کابل په دهمزنگ سیمه کې په یوه خانمرگي برید کې په شهادت ورسېده.

د بشري حقونو نړيوالې ورځې نمانځغونډه | ۲۵۵

علمای کرامو نه غواړم، له ټولو قومي رهبرانو نه او د مدني ټولني له ټولو غړو څخه غواړم، چې په يوه اواز جگ شئ: ترور نه منو!

که خلک د دې په چورت کې دي، چې زموږ اراده به په دې اعمالو ماته کړي؛ ورته و وايئ، چې افغانستان پنځه زره کاله دوام کړی او پنځه زره کاله به نور هم دوام وکړو. څوک يې هم نه شي ماتولای. [د حاضرینو چکچکې]

ترور، شاخص افلاس اخلاقي است. کسی که به ترور دست می زند در حقیقت اعتراف می کند که به افلاس اخلاقي رسیده است. شکنجه از طرف هر کس که صورت می گیرد، تنزل به وحشت است. ما هر نوع شکنجه را، دولتی باشد، بین المللی باشد و یا غیردولتی باشد به یک زبان محکوم می کنیم و از حقوق افراد خود و از حقوق ملت، به یک آواز دفاع می کنیم. چون شکنجه (عمل) انسانی نیست. وقتی که چشم انسان را خون بگیرد، به شکنجه دست می زند و شکنجه قابل قبول نیست.

سر حقوق بسیار زیاد صحبت کردیم. قسمت عمده حقوق در اعلامیه حقوق بشر، فردی است. اما افغانستان به حق اولی خود ضرورت دارد که مصونیت جامعه از ترس و مرگ ناگهانی است.

مورن دې ته ضرورت لرو، چې ټولنه مو له ډار څخه مصوونه و اوسي.

طفل افغان چې گناهی کرده که وقتی از خانه می براید، مادرش، پدرش و برادرهایش و یا خواهرانش تا آخرین دقیقه در دلهره باشند که پس زنده می آید یا نمی آید. مور د ټولني په حيث مصونیت ته ضرورت لرو، سر این موضوع دوباره صحبت می کنم.

اعلامیه حقوق بشر!

اول - ماحول آن را ببینید که چرا اعلامیه حقوق بشر به وجود آمد؟ چون دنیای متمدن، خاصاً اروپا، به وحشت تنزل کرده بود. میلیون ها انسان در کوره ها سوخته شد. قیمت جنگ را دنیا درک کرد و بنابراین یک اجماع بین المللی ایجاد شد که باید تکرار این حوادث صورت نگیرد. اجماع، جهانی بود، چون دنیای اسلام (نیز) بر این اجماع صحه گذاشت. بزرگ ترین متفکرین وقت دنیای اسلام، اعلامیه حقوق بشر را تأیید کردند. این اعلامیه نتیجه فکر یک

تمدن نیست؛ فکر تلفیق تمدن‌های موجود است.

دوم - از چهار نفری که در این اعلامیه نقش بنیادی داشتند، دو تن از آسیا بود. نماینده چین و نماینده لبنان. به من خاصتاً جای افتخار است که نماینده لبنان در پوهنتون امریکایی بیروت، معلم من بود؛ شارل مالک!^۱

از این جهت این اعلامیه را باید نتیجه تراوش یک نوع فکر نبینیم؛ سر این، چند سال بحث شد؛ ده‌ها کتاب تهیه شد تا بالاخره نتیجه‌اش یک اعلامیه‌ی خلص شد.

سوم - اعلامیه، فعلاً از اعلامیه گشته و به «ارزش جهانی» مبدل شده است. کدام قانون اساسی دنیا را خواهید دید که در آن اعلامیه (جهانی حقوق بشر) صد فیصد یا حداقل هشتاد یا نود فیصد موجود نباشد. حرف و نکته دیگر چیست؟ از حرف به معیار رفتیم! معیارها به تدریج اما به صورت اساسی قایم شده رفت.

محک بنیادی ما، جناب داکتر صاحب او ټول همکاران! اعلامیه نه ده، زموږ اساسی قانون دی، دا څکه نه چې موږ اعلامیې سره کوم بنیادی توپیر لرو. بلکې دا چې زما په قاصر نظر باندي، زموږ اساسی قانون له اعلامیې نه څو قدمه اوچت تر شی.

اعلامیه، تنها نصیحت است؛ قانون اساسی تعهد است، وجیهه است و وسیله است. (در قانون اساسی) اول، حقوق افراد است؛ فصل دوم قانون اساسی ما تمام حقوق و ارزش‌های بین‌المللی را در خود دارد. اما (موضوع) دوم، بر هر یک از این ارزش‌ها وجایب دولت، واضح تعیین شده است؛ چون بدون وجیهه، ارزش، تنها به حیث نصیحت باقی می‌ماند. و سوم، وجایب افراد و نهادهای اجتماعی در قبال یکدیگر تعریف شده است.

تأکید ما، قسمی که جناب داکتر صاحب [سیما سمر] ۹ نکته را بیان کرد؛ هغه ټکي مو چې ویلي وو، دا دي چې دولت په دې وتوانېږي څو خپل وجایب ترسره کړي. زما عرض تاسې ته دا دی چې نن دولت مسوول وساتئ. زه ډېر ممنون یم. د افغانستان د جمهوررئیس په حیث باندي چې صلاحیت ونه لرم مسوولیت ولرم. فوق‌العاده امر باید زموږ له فرهنگ څخه لرې شي. فوق‌العاده امر یعنی څه؟ یعنی قانون تر پېښو لاندې اېښودل، نو څکه لازمه ده چې

^۱ Charles H. Malik: شارل حبيب مالک (۱۹۰۶ - ۱۹۸۷ ز) لبنانی ډیپلومات او د بشري حقونو نړیوالې اعلامیې یو لیکونکی.

د بشري حقونو نړيوالې ورځې نمانځغونډه | ۲۵۷

ټولې مدني ټولنې، د حقوق بشر کمېسيون، زموږ علمای کرام، زموږ مېرمنې او زموږ ځوانان، دولت خپلو وجايبو ته متوجه کړي.

يو وار چې دولت وجايب ترسره کړل بيا دويمه مرحله کې دولت کولای شي د حقوقو مدافع شي؛ اما په اوله مرحله کې، جنجال په خپله دولت کې دی. چې زه بېرته ورباندې راځم.

تهديدات عليه اين ارزش ها از کجا می آيد؟

اول - شبکه‌های غیردولتی خبیثه: در فضایی که اعلامیه جهانی حقوق بشر اعلام شد، نهادهای خبیثه بین‌المللی و غیردولتی وجود نداشت. یک حلقه بسیار خبیثه بین حلقه‌های جرمی دنیایی، و سیاست‌های افراطی به وجود آمده است. سریلانکا اولین ملکی بود که در آن ترور فرد به حیث وسیله استعمال شد. این هدیه آسیای جنوبی به دنیا بود. این پدیده‌ی شوم عام شد. این تهدید، بنیادی است، این تهدید را باید ما درک کنیم و انواع جلوگیری از این تهدید ضرور است.

دوم - دولت‌های ناکام است: هر چه دولت ضعیف‌تر شود و نتواند (به) ارزش‌های قانونی خود عمل کند و وسیله اجرای حاکمیت قانون شود، به همان اندازه تهدید (برای) حقوق بشر و حاکمیت قانون است.

سوم - دولت‌هایی که نهادهای خبیثه غیردولتی را به حیث سیاست دولتی استعمال می‌کنند: حال باید ثابت شده باشد؛ مخصوصاً در منطقه ما که تروریزم خوب و تروریزم بد وجود ندارد. افراطیت خوب و افراطیت بد وجود ندارد. نمی‌توانید بلا را سر همسایه یله کنید، خانه خود را مصون نگاه کرده نمی‌توانید! هېڅ مملکت کلا نه ده. خپله ژبه هم کلا ده او هم بلا. دولتي سياست هم کلا ده هم بلا. که دولتي سياستونه په دې وي چې همسايه ځمکه د جنگ په میدان باندې بدله شي، خپل کور يې د جنگ په میدان بدلېږي. دې باندې بايد ټول پوه شي چې نن نړۍ سره تړلې ده. په يوې واحدې نړۍ کې کلا گانې نه شي جوړولای. نو ځکه بنيادي ضرورت دا ده چې موږ دا خطر په گډه جمع کړو.

در عين حال دولت‌های متمدن باید به شکنجه دست نبرند. دولت‌هایی که به دولت‌های دیگر دنیا، دوام‌دار، سفارش تأیید ارزش‌های بشری را می‌کنند، باید خودشان نمونه شوند. یعنی جای شرم است که دو متخصص روحيات با گرفتن قرارداد هشتاد ميليون دالر، وسیله

شکونجه بين المللی شونډ. ^۱ تنزل از علم، اخلاق و تعهد نمی تواند بیش تر از این به وجود بیاید. ما باید همه خود را مسؤول نگاه کنیم.

چهارم - فقر و محرومیت، بی عدالتی و فساد اداری: اینها تهدیدهای بزرگی در مقابل ارزش های بشری است. زموړ ټولنه کې ۳۶ فیصده (خلک) یو ډالر او ۲۵ سېنټو باندې ژوند کوي. یعنی د ۵۰ افغانی نه تر ۷۰ افغانیو پورې په ورځ کې. یوه کورنۍ به څنگه په دې باندې ژوند وکړي. لس کلن هلک یا انجلی، څلور کلنو یا پنځه کلنو ماشومانو غونډې ښکاري. مېرمنې څو ساعته په ورځ کې کار کوي اما په جیب کې یې څه دي؟ او خدای مو له باډي گارډانو وساته که څوک یې مخ ته ودرېږي، خیال کوي چې دنیا (ده) ته د خدای هدیه ده. په دې اساس باندې بېرته راځو جمعي مسوولیت ته او بیا ارادې ته.

در قسمت مسؤولیت های جمعی، (در) نظام بین المللی دولتی باید دوباره بر اساسات روابط بین دولت ها تجدید نظر کنیم. (وجود) ضعیف ترین حلقه در نظام بین المللی دولتی، ضعف تمام نظام را نشان می دهد. از این جهت، تا به یک اجماع اساسی نرسیم که در این مرحله از قرن ۲۱، «دولت سازی» تنها یک مسؤولیت ملی نیست، بلکه یک مسؤولیت بین المللی است، ما نمی توانیم ارزش ها را به جای آوریم. دوم (این که) همکاری منطقی برای ثبات و رفاه حتمی و ضروری است. سرنوشت ما در منطقه به هم گره خورده، بدون همکاری همه جانبه منطقی، ما از این حالت ها برآمده نمی توانیم.

آخري عرضونه: ځان ته متوجه شو، اول ځان نه څه غواړو؟ «ملي اراده» لرو. ضعفونه مو تر هغه وخت دوام کوي چې خلک فکر وکړي موږ تقسیم یوو، موږ ویشلې یوو، او موږ نه شو کولای په مصممه توگه کار وکړو.

نو اول شی چې زموږ ضرورت دی، ملي اراده ده، ملي وحدت دی. حکومت وحدت ملی سمبول وحدت ملی این کشور است، کس سر این مملکت بی باور نباشد که خدای نکرده وحدت ما از هم می پاشد. هر کس که سر نفاق افغان ها قمار زده، باخته. ما متعهد هستیم، ما واحد هستیم و با اراده ی واضح ان شاء الله تعالی به پیش می رویم.

دویم، «سیاسي اراده» ده. سياسي اراده یعنی څه؟ سياسي اراده یعنی دا چې اول و منو چې

^۱ تر دې غونډې څو ورځې وړاندې د سي. آی. اې له لوري د بنديانو د څوړونې خپاره شوي راپور ته اشاره ده.

مشكلات لرو. د مثال په توگه، که سبا ډاکټر صاحب سيما سمر اعلان وکړي چې زموږ بندي خانو کې شکنجه ده. سياسي اراده دا معنا نه ورکوي چې موږ غوږونه پټ کړو يا سترگې پټې کړو. سياسي اراده دا معنا ورکوي چې ورسره کينو، وايو چېرې شکنجه ده، څنگه يې منع کړو، څنگه يې له تکراره نه مخه ونيسو. که بې ځايه شوي دي هر يک از نو مسأله وي. اين مسایلی است که به آن باید اعتراف کنیم که اینها مشکلات بنیادی ماست بعد از آن اراده این است که باید تصمیم بگیریم که تکرار نمی‌شود.

سوم، باید «دیدگاه» داشته باشیم (برای مثال) که از فرهنگ خود کلمه بیجا شده داخلی را در ظرف پنج سال آینده دور کنیم. همه چیز در یک روز نمی‌شود، اما در یک جای ثابت بودن، تنها موجب نزول است.

بنابراین بخش دیگر اراده سیاسی این است که واقع بین باشیم. واقع بینی به این معنی که بتوانیم ظرفیت‌های خود را تا حد اعظم به کار بیندازیم و تعادل را بین «تحول» و «تداوم» حفظ کنیم.

و بالاخره می‌آیم سر صلح! صلح ضرورت حیاتی اجتماع ماست. صلح پایدار معنی‌اش این است که باید از حالت بی‌ثباتی دوام‌دار، به طرف ثبات دوام‌دار برویم و این تدبیر، تأمل و حوصله می‌خواهد. اگر اهداف اعمال تروریستی این است که ما از صلح انکار کنیم، دست‌یافتنی نیست؛ اما اگر فکر می‌کنند که با اعمال تروریستی اراده ما را ضعیف می‌سازند، این را هم باید بفهمند که ملت افغانستان اراده واحد دارد و هیچ وقت تسلیم ترور نمی‌شود. منطق صلح، منطق ثبات است، منطق رفاه است، منطق حقوق است. تمام ممالکی که جنگ را گذرانده‌اند، مجبور بوده‌اند که اوضاع خود را به دقت بسنجند و راه‌های بنیادی و اصولی صلح پایدار را جست‌وجو کنند. ما در جست‌وجوی این شعارها هستیم و با شرایط پیچیده‌ای که ما از نگاه داخلی، منطقوی و بین‌المللی داریم، همه اینها را در یک چارچوبی می‌آوریم که اقدامات ما مؤثر، پایدار و همه‌جانبه باشد.

په آخره کې زه د (بشري حقونو) کمپسيون نه مننه کوم او څو کلمې لرم.

اول - دولت د تاسې استقلال ته احترام لري. اساسي قانون تاسې ته استقلال درکړی، په استقلال کار وکړئ. اساسي قانون څکه تاسې ته استقلال درکړی چې غواړي د افغانستان

دولت ټولنې ته مسوول واوسي. نو ځکه موږ تاسې ته احترام لرو او غواړو هغو ارزښتونو لپاره چې تاسې هره ورځ کار کوئ؛ ټول ولس هره ورځ کار وکړي.

دویم - دولت او کمپسیون په تضاد کې نه دي. د تضاد معنی دا ده، چې تاسې ووايئ، دا حقایق دي او موږ ووايو دا نه دي. د همکارۍ معنی دا ده، چې مشکلاتو باندې په ګډه کار وکړو. بله برخه د همکارۍ دا ده، چې د حل لارې لپاره په ګډه کار وکړو. نو غوښتنه مو دا ده چې مرسته وکړئ. اول، د اساسي قانون ارزښتونه ټولنې ته تشریح کړئ. دویم، دولت باید د دې ارزښتونو نمونه شي. خاصاً زما غوښتنه دا ده، نه د رئیس جمهور په توګه؛ بلکې د افغانستان د یوه تبعه په حیث، که زه له لارې نه و وځم، سم مې کړئ، لارې ته مې راوړئ؛ [د حاضرینو چکچکې] ځکه زما باداران د افغانستان ولس دی. زه د افغانستان واک دار نه یم، زه د افغانستان خادم یم او د خادم معنی دا ده، چې اصول یې باید قانون، ټولنه او ټولنیز وجدان وټاکي.

از قضاوت وجدان افغان ما باید در هراس نباشیم؛ بالعکس با احترام کامل به وجدان جمعی و با تجلیل از وجدان فردی، ان شاء الله تعالی اراده ما روز به روز محکم تر خواهد بود تا خواسته های برحق مردم افغانستان را عملی کنیم.

چون از کمپاین یاد کردید یک کلمه آن را دوباره تکرار می کنیم. هر شش ماه، حکومت وحدت ملی حاضر است که سر اوضاع عمومی حقوق بشر همراه با کمیسیون (حقوق بشر) ما بر اساس یک راپور تحلیلی و ارزیابی تحریری شما، به صورت منظم بنشینیم تا اقدامات بعدی را تعیین کنیم.

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

د يحيی خېلو ولسوالۍ پېښې د شهيدانو يادغونډه

پکتيکا | ۲۵ ليندۍ | ۱۳۹۳ | ۱۶ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

امنیت - حکومتوالي

د وينا عمدہ محورونه:

- محرومو ولايتونو ته پاملرنه
- د پايداره سولې ټينگښت
- د امنيت ټينگښت

غورچاڼې:

ټول افغان ملت د پکتيکا درد درک کوي او په دې کې شک نشته، چې د يحيی خېلو درد د ټولو افغانانو درد دی. د کابل د امنيت لپاره نه بايد، د هغه شاوخوا دېوال راتاو شي، بلکې د پکتيکا په څېر ولايتونه بايد امن شي. مور په حکومتولۍ کې د بدلون راوستو غوښتونکي يوو او په سختو شرايطو کې په ټاکنو کې د گډون له امله د پکتيکا له خلکو مننه کوم. خلکو داسې باور جوړ کړی، چې په تاريخ کې يې بېلگه نشته؛ په همدې اساس زه مجبور يم پور مې اداء کړم. د ستونزو په څېر توقعات هم زيات دي، خو ان شاء الله حل به شي. د پکتيکا په څېر د افغانستان لسو ولايتونو ته کمه پاملرنه شوې ده. زه دې لسو ولايتونو ته ځانگړې پاملرنه کوم. په ورته مهال مې له خلکو د ملي وحدت د ټينگښت غوښتنه ده، دا ځکه چې مور ټول افغانان او مسلمانان يوو. پکتيکا په حقيقت کې بېوزله نه ده، د پراختيا لپاره ښه امکانات لري لکه تېل. خو يوه بنسټيز پلان ته اړتيا ده، څو هر ولايت په هغه کې خپل ځان وويښي، چې څو بندونه او... په کې جوړېږي. زموږ انساني او ملي دنډه، د

پايداره سولې ټينگښت دی. په غير انساني او غير اسلامي اعمالو به د سولې لور ته ولاړ نشو. د ماشومانو وژل به زموږ اراده کمزورې نه کړي، هماغسې چې د يحيی خېلو د مشرانو اراده يې کمزورې کړې نه ده. زموږ اوسپنيزه اراده به هر اړخيزه او پايداره سوله رامنځته کړي. خو د سولې او امنيت ترمنځ توپير شته دی؛ سوله يوه سياسي موضوع ده او امنيت يوه جرمي. له مجرمينو سره بايد قانوني چلند وشي، خو زموږ ماشومان خوندي پاتې شي. هر افغان چې سياسي اختلاف لري، کولای شي د مذاکرې مېز ته راشي؛ هغه مسايل چې په مذاکره حل کېدای شي، په وسله نشي حل کېدای. افغانستان د جرگې، خبرو اترو او شريعت ځمکه ده. هماغسې مې چې ټولې نړۍ ته ويلي، موږ غواړو چې ماشومان مو ښوونځيو ته ولاړ شي، بېرته خوندي کورونو ته وگرځي او وکولای شي واليال وکړي.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلى على رسوله الكريم. اما بعد، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.

ډېر قدر من مشران، د پکتیکا شمله ورو مشرانو، د ولسي جرگې او د مشرانو جرگې ډېرو معززو وکیل صاحبانو او سناتور صاحبانو، له کابل نه راغليو ډېرو قدرمنو مشرانو! د ټولو نه لومړی د بشریت د پيشوا تحفه در وړاندې کوم: السلام عليكم و رحمت الله و بركاته!

امروز کل ملت افغانستان درد پکتیکا را درک می کند. بنابراین از تمام نقاط افغانستان، به یک آواز، مردم خود را پکتیکاوال می دانند؛ ټول درسره پکتیکاوال دي. دې کې شک مه لرئ چې د يحيی خېلو درد د ټولو افغانانو درد دی. له خدای (ج) نه لومړی تاسو ته صبر غواړم. حاجي صاحب گلان خان وغږېده. حاجي صاحب سرور خان مخکې وغږېده. هم يې د زړه درد او هم يې خواله را ته و ويلې. اما د دې په څنگ کې د مېړانې او د غيرت عزم و. زه اول تسليت درکوم، دوم مننه کوم. د زړه له کومې مننه. په غم کې که څوک داسې ټينگ عزم ولري مانا يې دا ده چې افغانستان به تل افغانستان وي! [د حاضرینو چکچکې]

زه له ډاکتر صاحب عبدالله نه مننه کوم چې ما ولېره او ژر يې تاسو ته احوال در ولېره. زه ځکه دباندې بهر لارم چې د سارک (غونډه) کې د ټولې آسيا مشران را ټول وو او پوهيرئ هلته ما ورته څه و ويل؟ افغانستان پنځه زره کاله په پښو درېدلی و، پنځه زره کاله به نور هم وي. [د حاضرینو چکچکې] څوک دې شک نه لري او دا مې ورته و ويل چې د يحيی خيلو بچي ما تېره شپه په غېږ کې نيولي. هر بچي مې په غېږ کې نيولی، وکیل صاحبان را سره

دریدلي وو. هغه خاطر به هېڅ وخت زما هېره نه شي. اما په عین حال کې یحیی خیلو د مېرانو او د ټولو پکتیکاوالو او ټولو افغانانو پیغام مې ورکړ. مور د چا د جنگ میدان نه یوو، چا ته د نیایتي جنگ اجازه نه ورکوو. په دې باندې باید ټول پوه شي او زه د زړه له کومې مننه کوم.

زه غواړم د پکتیکا د شمله ورو مشرانو او یوه خور هم دلته کیناستلې، وکیل صاحبان هم کیناستلي، له خونینو په څو دلیلونو مننه وکړم. اول له غیرت نه، له مېراني نه، له تاریخ نه. پکتیکا دېوال نه دی، بلکې پکتیکا د دې ولس دروازه ده. د کابل دروازه، دروازه د لاهوري نه ده د کابل دروازه پکتیکا ده. وازه خوا ده، نو دلته باید پوه شوو او اول هدایت مې امنیتي قواوو ته ورکړ، جنرال صاحب او لوی درستیز صاحب ناست دي، نور به په کابل کې ځان نه حصاروو، پکتیکا به خوندي کوو. [د حاضرینو چکچکې] لوی درستیز صاحب د قواوو تایا مو له سره وسنجوئ چې قواوې چیرې دي. اورگون کې به څوک کنډک ته ضرورت نه لري انتقال یې کړه چې ورته ضرورت شته. [د حاضرینو چکچکې] نو ځکه په امنیتي برخه کې اطمینان درکوم چې مور به پرې له سره غور وکړو، په جدي توګه ټول افغانستان باندې ما خاصاً ستاسو پیغام واورېده. دویم له پکتیکاوالو نه زه مننه کوم چې په ډېرو سختو شرایطو کې مو انتخاباتو کې ګډون وکړ. ډاکتر صاحب ته مو رایه ورکړه ما باندې چې مو لاس کېښوده د زړه له کومې مننه کوم او درېیم مننه په دې چې زما د مقام په مانا پوه شوی. جناب ګلاب خان! زه مو خادم یم. زه د دې وطن اول خادم یم، اخر خادم یم. [د حاضرینو چکچکې] هر بیانې کې مې وګورئ ما ویلې دي چې زما واک دار د افغانستان ستر ولس دی. زه د افغانستان واک دار نه یم، زه د افغانستان د واک دار ولس خادم یم. نو ځکه ما باندې مو حق دی. ما ته تاسو یو ډېر لوی پور راکړ. د میلیاردو ډالرو پور مو راکړ. د هغه پور په قیمت باندې خدای (ج) او زه پوهېږم، هغه پور څه دی هغه پور اعتبار دی زه یې په یو قسط نه شم درکولای. نو هیله ده چې دا را سره ومنئ چې په قسطونو به یې درکړم. [د حاضرینو چکچکې] سمه ده؟ اما قسطونه به منظم ورکوو او سره حساب به کوو. څلورم؛ زه نن ډېره مننه کوم چې شکایتونه مو ونه کړل، مشرانو صدقه مو شم. رښتیا درته وایم. کاش تعلیم یافته د افغانستان دومره پوه وي چې تاسو یاست. [د حاضرینو چکچکې] شکایت مو ونه کړ خو مطالب مو ډېر واضح و. دې ته پوهه وایي. نو مننه کوم چې مسایل مو ډېر واضح او په سپینه توګه را ته وویل؛ اما د شکایت په ژبه مو ونه ویل؛ ځکه په شکایت څه نه حل کېږي. په پاکۍ باندې، په وضاحت باندې مور او تاسې مطلب ته رسېدلی شو.

نو دويمه خبره مې دا ده چې؛ په حکومتدارۍ کې بدلون غواړئ نو د حکومتدارۍ په به ژر تر ژره ان شاء الله تعالی بدلون درته راوړم. [د حاضرینو چکچکې] زه هم خو کوچی یم، په خبره پوهېرم. له یو بل سره به کوچاني غږېږو. سپین و غږېدئ، سپین به غږېږو. خبره په دې کې ده چې ستاسو پیغام ما واخیست، له ما عمل غواړئ ان شاء الله تعالی اقدامات به وکړو او څنگه چې مو وویل په قسطونو به یې درکوو. تر اخره پورې زما پور له تاسو سره نه خلاصیږي، دا درته رښتیا وایم. زما پور تر هغې ورځې چې ما کې یوه سلگۍ ده نه خلاصیږي. دې ولس په خپل دې بچي باندې داسې یو لوی اعتبار کړی چې په تاریخ کې ساری نه لري، نو ځکه زه مجبور یم چې درته یې ادا کړم. اما ستاسو خواهشونه ډېر دي، د وطن مشکلاتو باندې تاسو پوهیږئ نو په گډه به یې ان شاء الله تعالی حل کوو. امنیت کې مې درته وویل، په حکومتدارۍ کې مې درته وویل.

درېمه برخه دا ده چې؛ تاسو وویل، د مور او میرې سلوک درسره شوی دی. دا سلوک یوازې پکتیکا سره نه دی شوی. لس ولایتونه د افغانستان دي چې له ټولو نه ورته کمه توجه شوې؛ ځکه چې یا غرني دي یا دښتې دي یا ورته بدامنه وایي. د پکتیکا او د بامیان، د پکتیکا او د جوزجان ډېر، ډېر صفتونه سره مشابه دي. د پکتیکا او نورستان، د کنړ، د سرپل او بادغیس. عرض مې دا دی چې زما ژمنه دا ده چې دغه لسو ولایتونو ته به زه خاصاً خپله توجه کوم [د حاضرینو چکچکې] او له وکیل صاحبانو، سناتور صاحبانو او مشرانو نه مې غوښتنه دا ده چې پکتیکا شامل کړئ له دې نورو سره، ملي وحدت په دې ټینګېږي ټول سره یو ځای کېږو. له بامیانو نه یو څو وکیل صاحبان راغلل پکتیکا ته، وروسته پوهېږئ ما ته یې څه و ویل، چې مور فکر کاوه له مور سره د مور او میرې چلند شوی خو اوس مو چې پکتیکا ولیده، اوس پوه شوو چې د مور او میرې چلند څه دی. خبره دا ده چې ټول د خدای په فضل افغانان یوو. فضل د خدای دی د دې خاورې اکثریت مطلق مسلمانانو یوو. د قضاوت معیار شته. مور او تاسو، راشی چې دا وطن قاضی کړو چې څنگه وطن مخې ته لاړ شي. مانا دا نه ده چې هرات به دروو یا به کندهار دروو یا ننگرهار، هغوی به په خصوصي پانګه راشي یا په بله لار به راشي، اما دلته ضروره ده چې په دغو ولایتونو پسې وگرځو. ترانزیتی کېږئ ان شاء الله قرارداد دوه ورځې مخکې امضا شوی. [د حاضرینو چکچکې] د بنرني او انګور اډې قرارداد امضا شوی. زما کار دا دی چې دغه لار ترانزیتی شي له پاکستان سره په خبرو کې دې نتیجې ته رسیدلې یوو. باید واقعي ترانزیتی لاره خلاصه شي، ان شاء الله تعالی. [د حاضرینو چکچکې]

بله برخه مو د بیارغاونې ده، پکتیکا غریب (ولایت) نه ده، تاسو ټول په دې پوهېږئ. ډېر امکانات لري. تیل یې واقعي دي، گاز به ان شاء الله تعالی له هغه ډېر وي. همدارنگه ځمکه مو ده، وخت راکړئ وروڼو چې دغه خبرې درته راټولې کړم. شیر میاشتي مو په کار دي وکیل صاحبانو ته مې ویلي چې د ملي زیربنايو پلان جوړ کړم. هره ورځ درته خلک درواغ وايي چې دا مطالعات شوي او دا شوي دي، نه دي شوي وروڼو. زه غواړم چې یو منسجم پلان جوړ کړم چې هر ولایت پوه شي چې څومره بندونه، کومې لارې به په کې وي چې یو ځلې یې راټول کړو چې هره ورځ دا خبره تکراري نه شي. د ټولو ولایتونو له وکیل صاحبانو سره مې لیدلي دي، سناتور صاحبانو سره مې لیدلي دي، وزارتونو سره مې لیدلي دي. اوس به یې سره ټولوو. نوي کابینه؛ یو نفر به مخکې په کابینه کې خدمت نه وي کړی چې نوي څپرې راشي او په یو نوي قرارداد راشو. [د حاضرینو چکچکې] له نورو مشرانو مننه کوم په مشورې او په نورو کارونو ورنه استفاده کوو. اما ستاسو غوښتنه هم داده چې بدلون راشي نو دغه بدلون به ان شاء الله تعالی په دوو هفتو کې درته راولو او پس له هغه نه ورنه کار غواړو. کار په دې غواړو چې که په خپل قرارداد یې له مور سره خلاص نه کړ او له تاسو سره یې ونه کړ بیا نو ورته خدای په امانې وایو. دا خو زه درته معلوم یم. [د حاضرینو چکچکې]

اوس راغلو ستاسو د ډېرې بنیادي، انساني او ملي وجیبي په لور؛ هغه دا ده، مور او تاسې پایداره سوله غواړو. دا وطن بې له سولې ژوند نه شي کولای، نو اول په دې باندې دې خلک پوه شي چې په غیر انساني او غیر اسلامي اعمالو مور سولې ته نه شي مجبور کولای. مور سوله منلې وروڼو، تاسو ولې انتخاب کړم؟ د دې لپاره چې سوله راولم. [د حاضرینو چکچکې] نو څوک چې افغان وي، څوک چې مسلمان وي، زموږ بچي دې نه وژني. زموږ د بچيو په وژلو باندې زما اراده نه کمېږي. لکه چې د یحیی خېلو د یوه مشر اراده نه ده کمه شوې. مخکې سرور خان وویل چې مور اوسپنه یوو، هر څومره چې مو وهې لا کلک کېږو. ولسمشر مو له اوسپنې جوړ شوی دی، نه له خټو نه؛ [د حاضرینو چکچکې] اما د اوسپنې اراده سوله ده. پایداره او هر اړخیزه سوله. بین المللي شرایط مو جوړ کړي. دا څو میاشتو کې زه کرار په ځای نه یم ناست، بین المللي شرایط مو جوړ کړي دي، منطقوی شرایطو کې مو پرمختګ کړی. مشرانو! دا تدبیر غواړي او بل بې له علمای کرامو نه، بې له جهادی شخصیتونو نه، بې له قومي مشرانو نه دا سوله نه، پایداره کېږي.

زه نه غواړم چې تاسو ته بې ځايه وعده در کړم يا په تلويزيونو کې خبرې وکړم. تاسې له ما نه سوله غواړئ، سمه ده؟ په گډه، په ترتيب او په تدبير به يې راولو چې وطن ارام شي چې پس له هغه نه وکړای شو په بيارغاونې باندې ورگرځو. مگر دا نه کوو چې ځان وغولوو. تاسې راته ويلي چې امنيت کې راسره ودريرئ، درسره درېرم. ځکه د سولې او امنيت ترمنځ فرق وکړئ. سوله سياسي ده او امنيت جرمي ده. مجرمين بايد د قانون منگولو کې راشي او زموږ بچي بايد محفوظ وي. نو دا ضرور ده چې هغه رقم سوله راولو چې ان شاءالله تعالی پايداره به وي او د دې لپاره که زما سر هم لار شي زما سر دې د دې وطن قربان. [د حاضرينو چکچکې] دا چوکۍ د خدمت چوکۍ ده نه د ټينگ نيولو. هر افغان چې سياسي اختلاف لري، راځی د مذاکراتو مېز ته دې کينئ. ستاسې په پرتله په دنيا کې پوه جرگه مار نه شته. تاسې مينځ کې قضاوت وکړئ. هغه خبره، هغه ستونزه او هغه غميزه چې په خبرو حل کېږي؛ په ټوپک نه حل کېږي.

ما ته يو پکتیکاوال تير وار چې اورگون ته راغلم، عجيبه خبره وکړه. ما ټولې دنيا ته تکرار کړه. يو قوماندان و لوی غره ته ختلی و، خلکو ورته ويلي و چې بنکته شه، ويل يې چې نه، ما خپل ټوپک ته روزه ورکړې. راشئ چې ټوپک ته روزه ورکړو او د خبرو د دقت په اساس باندې د وطن ستونزې حل کړو. دا وطن د جرگو وطن دی. دا وطن د مرکو وطن دی. دا وطن د شريعت وطن دی. په دې چوکاټ کې به يې ان شاءالله تعالی حل کوو او دېته به رسېږو چې بيا به د دې خاورې بچي خدای مه کړه نه به شهيدان کېږي. ما ټولې دنيا ته ويلي چې افغانان څه غواړي، موږ دا غواړو چې بچي مو له کوره وځي مکتب ته لار شي، بېرته راشي موږ او پلار يې پرېږدي چې واليبال ميدان ته ووځي موږ يې ننداره وکړو؛ نه دا چې اجازه ور نه کړي، نو د دې لپاره ضرور ده ملا مو ترلې اراده مو ټينگه ده او ان شاءالله تعالی دا ټول شيان به په ځای شي. د خدای (ج) دربار لوی دی. اول ټولو شهيدانو ته د خدای (ج) دربار نه جنتونه او تاسې ته صبر غواړم. هيله ده چې دا غمشريکي چې موږ او تاسې ټول افغان يې لرو، لږ مو درد سپک کړي وي. په دې پوه شئ چې هر افغان يحيی خېلو ته دعا کوي او د باندې هم دغه خبره عامه شوې چې يحيی خېلو کې څه غميزه وه. ټول درسره درېدلې يوو. ان شاءالله تعالی د پکتیکا راتلونکي لپاره چې هوسا اوسي، امن اوسي او د دې وطن ټينگه غرنۍ دروازه اوسي او د تعليم او تربیې له لحاظه په افغانستان کې سر لوړی واوسي، په دې دعا کوو. گورئ که ستاسې يو ورور د لوگر نه د دنيا علمي درجو ته رسېږي هر پکتیکاوال کې دا صفت شته دی. زه هر پکتیکاوال ځوان ته د خپلې ځوانۍ په حيث

د یحییٰ خېلو ولسوالۍ پېښې د شهیدانو یادغونډه | ۲۶۷

گورم او هیله مو دا ده چې په بین‌المللي او ملي سویه دا ځوانان ان شاء الله تعالیٰ په پښو ودرېږي. گلان خانہ! او ملک صاحب شهباز خانہ! دا پیغام مو چې پکتیکا په علم باندې آباد کړئ، د زړه له کومې منو او ان شاء الله تعالیٰ ورباندې اقدام کوو.

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

په لوړو زده کړو کې د معلوماتي ټکنالوژۍ رول یوولسم ملي کنفرانس؛

پرمختګونه او ننگونې

د کابل پوهنتون | ۲۶ لېنډۍ | ۱۳۹۳ | ۱۷ ډسمبر ۲۰۱۴

اړوند سکتورونه:

پوهنه او لوړې زده کړې

د وینا عمده محورونه:

- په زده کړو کې تحول او په هغه کې د ټکنالوژۍ اهمیت
- د افغان محصلینو د ځواک نقطې
- په فرهنگ کې له ټکنالوژۍ کې ګټه اخیستنه

غورچاڼ:

د پوهې، پوهانو او زده کړو تعریف په بنسټیز ډول د تحول په حال کې دی. نن معلومات یې انتها دي او حافظه یې د احاطه کولو وړتیا نه لري. په دې منځ کې افغان ځوانان دوه مثبتې نقطې لري، مغز یې غیر مستعمره دی او د پوهې تېري دي. مور د درسي سیستم اصلاح ته اړتیا لرو، څو تر څلورم ټولګي پورې د لومړي ټولګي د لېواله ځوانانو نوښتونه له منځه ولاړ شي. باید پر داسې لوري ولاړ شو، چې د استاد او زده کوونکي اړیکه پر همکاريو ولاړه وي.

همداراز له زېربنایي اړخه باید ټول پوهنتونونه له نوري فایبر شبکې سره وصل شي. په دې کار سره به د درسونو چوکاټونه او نصاب تغییر وکړي. خو هغه څه چې ثابت پاتې کېږي، د مسلمان او افغان په توګه زموږ هويت

دی. دا باید درک کړو، چې ټکنالوژي له فرهنگ سره په ټکر کې نه ده او پوهې او هغه فرصت ته د لاسرسي یو ډول تغییر دی، چې د خپل فرهنگ په تاریخ باید لا ډېر زیات پوه شو.

د جمهوررئیس غني وينا:

بسم الله الرحمن الرحيم.

محترم فریده مہمند صاحب وزیر تحصیلات عالی، جناب دکتور صاحب قیومی، جناب دکتور صاحب پیروز، سفير محترم آلمان، استادان گرامی همکاران عزیز، محصلین عزتمند ما! السلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

ما امروز در دنیای زندگی می‌کنیم که تعریف دانش، دانشمند و تحصیل، به صورت بنیادی در حال تحول است، که او یا کاله مخکې یې انجنیري لوستې وه تقریباً پنځوس کاله یې انجنیري ثابته وه، اما نن که څوک کمپیوترساینس لولي په شپږو میاشتو کې تغییر کوي، به این خاطر تعریف علم به صورت بنیادی تغییر کرده. در دورانی که دکتور صاحب قیومی^۱ و من در پوهنتون کابل شامل شدیم، بعد به پوهنتون امریکایی بیروت رفتیم، علم یک محدوده بود؛ باید سر صد کتاب یا دو صد کتاب یا چهار صد کتاب، آدم احاطه می‌داشت و بر اساس آن یک قسمت معلومات را باید در مغز خود می‌داشت. اما امروز معلومات بی‌انتهای شده، هیچ نوع انتهایی برای معلومات وجود ندارد. بنا بر این تعریف علم این نیست که احاطه‌ی محدود سر چند کتاب داشته باشیم یا خدانکرده سر نوت‌های پدرکلان‌های ما، [په خندا] از دل محصلین می‌گوییم یا نی؟ [د حاضرینو چکچکې]

معنی علم این است که آدم باید بتواند سؤالات اصلی را مطرح کند. سؤال است که آدم را به جست‌وجو داخل می‌کند. اگر سؤال درست را مطرح نماییم، یک قسمت بسیار زیاد جواب‌ها موجود است. به این خاطر اکنون حافظه به معنی سابقش نیست. وقتی که من در فاکولته بودم، حافظه معنی بی‌نهایت مهم داشت، چون کسی که حافظه بسیار خوب می‌داشت، می‌توانست دانش خود را ثابت کند. اما امروز معنی حافظه به صورت بنیادی فرق کرده، چون معنی حافظه این است که طرق جست‌وجوی سؤالات و راه حل را داشته باشیم،

^۱ په زېربنایي چارو کې د جمهوررئیس غني ستر سلاکار، ډاکتر محمد همایون قیومي.

به لورو زده کړو کې د معلوماتي ټکنالوژۍ رول يوولسم ملي کنفرانس؛ پرمختگونه او ننگونې | ۲۷۱

نه اينکه احاطه. يک کمپيوتر به آسانی جواب چند ميليون يا چند ميليارد انسان را می تواند بدهد. چون سرعت (گسترش) علم در حال تغيير است، نوع دانش ما بايد به صورت بنيادی تغيير کند.

پيشرفتي که افغانها در اينجا دارند يا نکته‌ای که در آن جوان افغان صاحب يک ابتکار خاص است چيست؟ مغز جوان افغان تا حال به فضل خداوند (ج) مستعمره نشده. وقتی من شرف خدمت در پوهنتون را داشتم، مغز جوان افغان را غيرمستعمره شده يافتم. جوانهای افغان به فضل خداوند (ج) گل‌های خودرو هستند. [په خدا] شايد در بيرون کمی خار داشته باشيد اما در بين خود بسيار محکم هستيد. دليل اين که مغزتان مستعمره نشده اين است که به صورت خودجوش علم را پيدا کرديد.

نکته دوم در قسمت جوانهای افغان اين است - که خوشبختانه دخترها و بچه‌ها، هر دو، حضور دارند - واقعاً عطش بسيار زياد برای آگاهی دارند. در بسيار نقاط دنيا من درس داده‌ام يا درس خوانده‌ام، اما سؤالات بسيار مهمی را که جوانهای افغان در ضمن بحث‌ها (مطرح) می‌کنند، در کمتر نقاطی دیده‌ام و اين موجب اميدواری بسيار بزرگ ما می‌شود. اما مشکل ما در چيست؟ مشکل ما در اين است که سيستم درسی ما هنوز به صورت اساسی اصلاح نشده است، همان جوان‌هایی که در صنف اول فاکولته با نهايت اشتياق می‌آمدند - اميد است که حالا پيشرفت‌های پوهنتون زيادتر شده باشد - دورانی که من رياست را به عهده داشتم، در صنف چهارم خسته می‌شدند؛ ابتکارشان در پوهنتون کشته می‌شد.

به ياد دارم که یکی از استادان با تخته‌پاک يک محصل را زده بود، به خاطر اين که هنوز هم کتابی که استاد درس می‌داد، سر سياست اتحاد شوروی سابق بود و اتحاد شوروی سابق وجود نداشت. بدین جهت، با تمام احترام به استادان گرامی که عمر خود را برای تعليم و تربيه جوانهای ما مصرف کرده‌اند، بی‌نهايت ضرور است که همه ما بايد با دنياي نو تطابق کنیم.

دنياي نو در قسمت اول آزادی فکر را تقويت می‌کند؛ نوع ارتباط استاد و شاگرد به صورت بنيادی در حال تغيير است چون حالا هر دوی شان همکار هستند. هيچ استادی در تمام دنيا وجود ندارد که سر يک علم، به تمام معنایش، احاطه داشته باشد و چون اين احاطه وجود

ندارد بنابراین هیچ نوع شرمی در این نیست - البته در فرهنگ ما یک شرم است - که بگوییم من نمی دانم. حالی باید این را قبول کنیم که چون دانش بی انتها است ما محدودیت داریم. دوم، همکاری است؛ چون مشترکاً باید جواب های نور را دریافت کنیم.

از جناب پیروز صاحب^۱ من می خواهم خاصتاً ابراز امتنان کنم. وقتی من از وزارت مالیه به پوهنتون آمدم، از برکت پیروز صاحب بود که من و خانمم تنها جایی که دوام دار می توانستیم از انترنت استفاده کنیم، اتاق اول بود که اینها ایجاد کرده بودند. [دکتر نذیر پیروز ته خطاب:] فکر می کنم در برلین خانمم هم از شما تشکر کرد. توجه پیروز صاحب تنها به پوهنتون کابل نبوده، به پوهنتون قندهار و پوهنتون هرات و تمام پوهنتون های دیگر توجه داشته اند، به این خاطر از دیدگاه بسیار وسیع و ملی شان من ابراز امتنان می کنم، چون تمام پوهنتون های افغانستان را به یک چشم می دیدند.

مسأله در این است که امروز، تکنالوژی در دانش دخیل شده است. پیش از ایجاد انترنت بین تکنالوژی و دانش یک فاصله بود، اما امروز این فاصله وجود ندارد. بنابراین یکی از نکات عمده ای که دولت پیش رو دارد، این است که زیربنای تکنالوژی دانش را فراهم کند. هدایت من به وحیدی صاحب، وزیر صاحب مخابرات، به همین خاطر در قسمت اول این بود که شبکه فایبر نوری باید تکمیل شود و تمام پوهنتون های ما باید به شبکه فایبر نوری وصل شود. در پهلوی این معلوم است که انواع مختلف قمر مصنوعی را هم پیدا می کنیم، اما شبکه فایبر نوری، زیربنا است. در این چارچوب درس تغییر خواهد خورد و همچنین معنی نصاب، معنی درس، معنی دانش.

در پهلوی این معلوم است چیزی که ثابت می ماند این است که ما باید «هویت» خود را درک کنیم. مسلمان بودیم، مسلمان هستیم و تا ابد مسلمان خواهیم بود؛ افغان بودیم، افغان هستیم و تا ابد افغان خواهیم بود. حالا در چارچوب دانش نو و یک دنیای متغیر، هویت ملی ضرورت به سرمایه گذاری دارد. ۵۰ زبان دیگر را یاد بگیرد اما ضرور است که به زبان های خود حاکم باشید. باید بدانیم که تکنالوژی و فرهنگ در تضاد نیست.

با یک مثال دیگر حرف هایم را ختم می کنم. من قسمت های زیادی از عمرم را وقتی که استاد پوهنتون بودم سر تاریخ طرق صوفیه گذراندم، وقتی که در بالتیمور در پوهنتون جانز

^۱ د معلوماتي تکنالوژی په چارو کې د لوړو زده کړو وزارت سلاکار ډاکتر نذیر احمد پیروز.

په لورو زده کړو کې د معلوماتي ټکنالوژۍ رول يوولسم ملي کنفرانس؛ پرمختگونه او ننگونې | ۲۷۳

هاپکينز^۱ درس می دادم. بعضی کتب تنها در کتابخانه کانگرس امریکا پیدا می شد، معنایش این است که من باید هفته ای دو بار به واشنگتن می آمدم و دو ساعت را در راه می گذراندم (در حالی که) کتابخانه هشت ساعت باز می بود اما امروز یک سرچ انترنت مقدار زیادتری از معلومات را در هشت ساعت در اختیارمان قرار می دهد، تا چهار سال بررسی اینها. چون کل این کتابها غیر قابل پیدا شدن بود و فقط در کتابخانه کانگرس پیدا می شد یا هم در موزیم انگلستان، تنها ده کتابخانه امریکا به بعضی از این کتابها دسترسی داشت. بعضی مواقع سه ماه وقت می گرفت که یکی از این کتابها به ما برسد. حالا چون نوع دانش و نوع دسترسی ما به آن تغییر کرده، می توانیم تاریخ فرهنگ خود را به مراتب بیشتر بفهمیم.

در این بخش، چیزی که در ده سال گذشته راجع به تاریخ علوم در اسلام رخ داده واقعاً یک انقلاب فکری است. ده سال پیش ما نمی فهمیدیم که سهم مسلمانها در ایجاد فرهنگ عصری و علمی تا چه اندازه است؛ البته تا امروز هم به اندازه ی سهم چینیها، تثبیت نشده. اما تغییر دوام دار است، مخصوصاً در قسمت الجبر که در تمام زبانها آمده اساس تمام ټکنالوژي معاصر و ټکنالوژي تخنیکي را تعیین می کند.

من باز هم می خواهم از جناب پیروز صاحب، از جناب مهمند صاحب، از سفیر صاحب آلمان و تمام همکارها ابراز امتنان کنم که این کنفرانس را دایر کردند.

من به این خاطر خدمت تان آمدم که اول همراه تان شریک کنم که این موضوع، بی نهایت حیاتی و مهم است و دوم درخواست کنم کنفرانس تان که به نتیجه رسید، پیشنهادهای تان و پروگرامهای آینده تان را همراه شریک کنید تا بتوانیم به تفصیل سر آن بحث کنیم و تصمیم بگیریم.

تل دي وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

^۱ Johns Hopkins University: د امریکا متحده ایالتونو لرغونی څېړنيز پوهنتون، چې د مريلند ايالت په بالتيمور ښار کې موقعيت لري. جانز هاپکينز پوهنتون په ۱۸۷۶ ز کال کې «حقيقت دې آزادي» تر شعار لاندې په فعاليت پيل وکړ. تر اوسه ددې پوهنتون ۳۷ محصلينو او استادانو د نوبل جايزې گټلي دي.

په بريالي ډول د امنيتي مسؤوليتونو د لېږد پای ته رسېدو او د امنيتي

خواکونو د زړورتيا ستايلو مراسم

کابل | ۱۱ مرغومی ۱۳۹۳ | ۱ جنوری ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

امنیت - حکومتوالي - بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- افغان خواکونو ته د امنيتي مسؤوليتونو د لېږد پروسې پای
- له افغان خواکونو ملاتړ
- په سیمه کې امنيتي گواښونه او له هغو سره مقابله

غورچاڼ:

د امنيتي مسؤوليتونو لېږد ترسره شوی او په افغانستان کې مسؤول بنسټونه د مشروع قوې کارونه او انحصار پخپل لاس کې لري. امنيتي او دفاعي خواکونه د خلکو د امنيت ټينگښت په لاره کې د قربانيو له امله، د ټولو اقسارو کلک ملاتړ لري. علما، ښځې، د مدني ټولنو بنسټونه او رسنۍ له امنيتي او دفاعي بنسټونو سره يو ځای په يوه واحد صف کې ولاړ دي. د افغانستان اتل امنيتي او دفاعي خواکونه ددې هېواد له خاورې او ناموس څخه دفاع کوي او ملي وحدت حکومت د هغوی د ترفيع لپاره، ټولنيز امکانات، تعليم، اصلاحات او د هغوی اړوند د سرچينو مصرف لپاره اساسي اقدامات پيل کړي دي. امنيتي مسؤوليتونه په داسې حال کې ولېږدول شول، چې مور له گڼو خطرونو سره مخ یوو. نړيوال نظامونه له خپلواکو دولتونو جوړ شوي دي، چې ملي پرېکړو

او ملي خپلواکۍ ته درناوی يې لازمه اړتيا ده، خو موجوده خبيثه کړۍ «د حکومتولۍ نړيوال نظام» له خطر سره مخ کړی دی. په داسې حال کې چې افغانستان په لومړۍ ليکه کې واقع دی، خو خطرونه يوازې افغانستان ته متوجه نه دي. موږ هغه گواښونه مهاروو، چې له امله يې د هر امریکايي، جاپاني او اروپايي ژوند له گواښ سره مخ دی. گډ گواښونه، گډې گټې رامنځته کوي. د نوي چاپېريال او مقرراتو، او نويو خطرونو او فرصتونو لپاره لازمه ده، چې هره ورځ بايد نړيواله همغږي زياته شي. په بل اړخ کې، آسيا له افغانستان پرته ثبات او هوساينې ته نشي رسېدلی او د آسيا اقتصادي تحول د افغانستان له موقعيت او طبيعي سرچينو څخه له معقولې استفادې سره تړلی دی. زموږ گاونډيان بايد پوه شي، چې د افغانستان سيمه ييز فرصتونه ډېر دي او بايد له موږ سره گډ کار کول وټاکي، يا ځان په انزوا کې واقع کړي. موږ د چا د جگړې ډگر نه يوو او نه پخپله خاوره کې چاته د نيابتي جگړې اجازه ورکوو. موږ په ملي وحدت، غښتلې سياسي ارادې او آزادۍ غوښتنې روحيې سره، د روانې جگړې پای ته رسولو ته ژمن يوو.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم.

جلالت مآب حامد کرزی، زموږ مشر، جناب دانش صاحب، جناب داکتر صاحب عبدالله، معاونین اجرائیه، جناب رئیس صاحب ولسی جرگه، جناب رئیس صاحب مشرانو جرگه، جناب کشاف صاحب، اعضای کابینه، بزرگان وطن، قوماندان صاحب آیساف، سفرای محترم، خواهران و برادران، السلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

نن د مبارکۍ او مننې ورځ ده. زه غواړم له ټولو مخکې د افغانستان ولس ته دا مبارکي ورکړم چې نن زموږ ملي ځواکونه په دې بريالي شوي، چې د افغانستان د ملي حاکمیت، د دې خاورې د ناموس د ساتنې او د وطن د دفاع بشپړ مسوولیت په لاس واخلي. از تمام اراکین قوای امنیتی و دفاعی افغانستان تشکر می کنم. این مسؤولیت بزرگ و خطیر را برای شان تیریک می گویم. ناموس وطن در دست شما است، وطن به شما اعتماد دارد و با اعتماد کامل، (برای) پنج هزار سال آینده از این خاک دفاع خواهیم کرد. [د حاضرینو چکچکې] دوم، می خواهم این روز را به جلالت مآب حامد کرزی تیریک بگویم! تلاش های بی شمار جناب شما (این بود که) دوباره حاکمیت کامل افغانستان به دست افغان ها تأمین شود، (این) نتیجه تلاش های شما است. از این که در آن دوران، اعتماد کردید مسؤولیت انتقال امنیتی را به من سپردید باز هم از جناب شما تشکر می کنم.

په بريالي ډول د امنيتي مسؤوليتونو د لېږد پای ته رسېدو او د امنيتي ځواکونو د زړورتيا ستايلو مراسم | ۲۷۷

زه د افغانستان له سياسي قشر او خاصاً زما له ورور ډاکتر صاحب عبدالله عبدالله نه مننه کوم، زموږ دښمنان په دې فکر وو، چې د افغانستان سياسي قشر به دا پوهه، دا توان او دا اتحاد ونه لري چې سياسي انتقال ترسره کړي. موږ ثابته کړه چې واحد ملت يوو، متحد سياسي قشر يوو او په هېڅ توگه د هېچا له خوا استعمال کېدای نه شو.

تبريکي به ملت غيور افغانستان ضرور است. در طول تاريخ پنج هزار ساله ما، هميشه، ملت نگهبان اين خطه بوده و به اراده خداوند(ج) و تسليمی به هدايات پيغمبر اکرم(ص)، بعد از اين که ما مسلمان شدیم، هميشه با وحدت تمام، از تماميت تمام اين خاک دفاع کردیم. محمود طرزی صد سال پيش چه خوب گفت که دشمن اگر قوی است، نگهبان قوی تر است! ولی باز هم نباید هيچ گاه از اين اندیشه ها فارغ بود. به قدر یک لحظه هم، در حبّ وطن و جان سپاری در راه وطن، باید غفلت و بی پروایی و بی باکی را از خود دور داشت.

به حفظ و حبّ وطن لحظه ای مشو بی باک / بنوش باده ی حبّ وطن ز تاک وطن

ز حق نیاز کند عاشق وطن «محمود» / که دشمنان وطن باد زیر خاک وطن^۱ [د حاضرینو چکچکې]

موږ له خپلو امنيتي او دفاعي ټولو افرادو نه، بریدملانو نه او ساتنمنانو نه، افسرانو نه جنرالانو نه مننه کوو. په دې ۱۳ کالو کې زیاتې قربانۍ، مو ورکړې، هر ورځ قرباني ورکوي. دا وطن په تاسې ویاړي او په تاسې اعتماد لري.

همدارنگه موږ له خپلو متحدینو نه مننه کوو. او پس له څو شېبو به په واضح توگه له هغوی څخه مننه وکړم. او اوسنی ماحول به تشریح کوم.

معنی انتقال امنیتی چیست؟ انحصار و استعمال مشروع قوه. از امروز تصامیم اساسی و عمده راجع به استعمال قوه از طرف نهادهای مسؤول در افغانستان گرفته می شود. هدف ما انحصار مشروع قوه در سرتاسر خاک ما می باشد. در ۱۳ سال گذشته (به دلیل) شرایطی که بر اساس مشکلات عظیم منطقه و دنیا به وجود آمده بود، این صلاحیت، مشترک بود. از این روز به بعد این صلاحیت و همراهش مسؤولیت اخروی و دنیوی، تنها و تنها متوجه خود افغانها

^۱ د ورځپاڼه لیکونکي، سیاستوال او افغان روښانفکر محمود طرزي شعر (۱۲۴۴ - ۱۳۱۲ لمريز).

است. البته ما تنها نیستیم، متحدین داریم و در این چارچوب اتحاد خود را دوام می‌دهیم. من می‌خواهم در شش بخش مختصراً صحبت کنم.

اول - قوای امنیتی و دفاعی ما، اولاد صدیق ما، از افغانستان دفاع کرده‌اند، امروز ضرور است که تمام مردم افغانستان در یک صف واحد، پشتیبانی سرتاسری خود را از قوای دفاعی و امنیتی افغانستان ابراز کنند. [د حاضرینو چکچکې]

(دوم -) اولین خواهش ما از علمای کرام و بزرگان اقشار اجتماعی افغانستان است. جناب کشف صاحب^۱! ستاسې له اعلاميې نه مننه کوم. آرزو و تمنای من این است که از هر مسجد و مدرسه افغانستان پیام واضح اعتماد به قوای امنیتی و دفاعی افغانستان بالا شود. [د حاضرینو چکچکې] «میر افغان»^۲، پولیس شجاعی که زندگی خود را اهدا کرد تا دیگران حفظ شوند، اولاد صدیق این خاک و شهید این خاک است. [د حاضرینو چکچکې] از علمای کرام ما تقاضا داریم که قربانی اولاد ما را تقدیر کنند. از بزرگان اقشار اجتماعی تقاضا داریم، لکه چې همپشه د دې خاورې رهبران وئ او د عزت وړ وئ او د افغانستان شمله مو ساتلې؛ بیا دا شمله وساتئ. او لومړی تر ټولو بچو ته مو ووايئ چې امنيتې قواو ته راشي، امنيتي قواوې د دوی دي او دوی دې له امنيتي قواوو سره په يو خط کې ودريري.

(سوم -) زنان افغانستان. (با وجود) تهدیداتی که متوجه خواهر ما شکریه بارکزی شد، قهرمانانه دو روز بعد، باز هم به تالار شورای ملی رفت تا از موکلین خود نمایندگی کند. این نمایانگر شجاعت زن افغان و تعهد زن افغان به حاکمیت ملی این خاک است. [د حاضرینو چکچکې] هیچ کس برابر با زن افغان از جنگ زجر نبرده است. نو ځکه له ټولو ښځو نه مې غوښتنه دا ده، چې د سولې اواز او د ثبات اواز جگ کړئ او په یو اواز ووايئ چې دا خاوره سوله غواړي پایداره سوله غواړي او تاسي د جنگ اجازه نه ورکوئ او په عین حال کې چې په خپلو بچيو باندې مو اعتماد کړی، زموږ امنيتي او دفاعي ځواکونه تشکیل کړي او د الله کلمه لپاره خدمت وکړي، ورسره ودريرئ.

چهارم - نهادهای جامعه مدنی. نهادهای جامعه مدنی ما نمی‌توانند بدون امنیت زندگی کنند.

^۱ مولوي قيام‌الدین کشف، د افغانستان د سراسري عالمانو شورا رئیس.

^۲ میر افغان: د ملي پوليسو يو غړی و، چې د کابل ښار په نهمه حوزه کې د يوې خانمگي ډلې د پېژندلو او خارلو پر مهال د ۱۳۹۳ د لېنډۍ مياشتې په ۲۷ په شهادت ورسېد. کورنيو چارو وزارت هغه ته د «اتل پوليس» لقب ورکړ.

متأسفانه نه تنها نهادهای جامعه مدنی ما بلکه اراکین ملکی دولت ما، اکثراً، خود را در یک فاصله از قوای امنیتی دور نگه داشته‌اند. ملت، نهادهای امنیتی و دفاعی و دولت، یک صف واحد هستند. خواهش من این است که در ماه آینده تمام افراد ملکی ما به نهادهای امنیتی ما یک بار سر بزنند؛ به قول اردوها بروید، به قوماندانی‌های امنیه بروید، به امنیت ملی بروید، ببینید که اینها برای وطن چی می‌کنند و تقدیرشان کنید. تا نهادهای جامعه مدنی در امنیت باشند و بتوانیم حاکمیت قانون و سهم مردم را عملی کنیم.

(پنجم -) رسانه‌های ما. آزادی بیان، اساس قانون اساسی است. در ممالکی که واقعاً حاکمیت قانون را پیاده کرده‌اند، رسانه‌ها در ملت‌سازی سهم بزرگ داشته‌اند. [رسنیو ته خطاب:] امید است که ضعف‌ها را که می‌گویید، قوت‌ها را هم بگویید، خوبی‌ها را هم ذکر کنید؛ و در ذهنیت‌سازی عامه بر اعتماد و اعتبار بالای نهادهای امنیتی و دفاعی ما کمک کنید. این یک بحث ملی است؛ جمع شدن همه افغان‌ها زیر علم مقدس و بیرق پرافتخار ملی ما است.

(ششم -) خطاب دیگر من به قوای قهرمان امنیتی و دفاعی ما است؛ «انحصار مشروع قوه» و «استعمال مشروع قوه»، بعد از این به عهده شما است. هر دوی این وظایف بی‌نهایت مشکل و دشوار است. امروز در دورترین دشت‌های افغانستان در شامخ‌ترین قله‌های افغانستان قوای امنیتی ما در هر دقیقه از این خاک دفاع می‌کنند. در هر دقیقه از ناموس این وطن دفاع می‌کنند.

ځکه چې تاسې دومره زړه وړ یئ نو ضرور ده چې اعمال مو د قانون په چوکاټ کې او د قانون د انفاذ لپاره وي. که نور خلک د خدای (ج) احکام او د رسول اکرم (ص) هدايات تر پښو لاندې کوي؛ زموږ امنیتي قواوې ټول متعهد دي چې دا احکام عملي کړي. مېړانه هغه ده چې تر فشار لاندې سړی دېته مجبور نه شي چې شکنجې ته لاس وروړي او يا د قانون او شريعت پر خلاف اقدام وکړي. موږ په تاسې افتخار کوو، نو ځکه ستاسې اعمال باید د ټولو ولس د افتخار وړ وي.

به پاس خدمات خاص، من می‌خواهم چند نکته را خدمت اراکین قوای امنیتی و دفاعی مان اعلام کنم:

اول - برای تمام کسانی که در پنج سال یا زیادت‌تر از آن، بنا بر عدم موجودیت بست ترفیع

نکرده‌اند، یک رتبه ترفیع فوق العاده منظور می‌شود. [د حاضرینو چکچکی]

(دوم -) برای ایجاد امکانات اجتماعی از قبیل مسکن، مکتب و سایر خدمات در جوار قول اردوها و قوماندانی‌های امنیه و غیره یک پلان منسجم ترتیب می‌شود و در ختم سال گزارش تطبیق آن را برای تان ارائه می‌کنم. [د حاضرینو چکچکی]

(سوم -) ساتنمن‌های ما و بریدملان ما دوام‌دار قربانی می‌دهند، اما نظر به مشکلات خاص، زمینه ترفیع و پیشرفت آنها نبود؛ ما اول می‌خواهیم زمینه ترفیع ساتنمنان و بریدملانی که شرایط (لازم را) دارند، فوراً مساعد شود و دوم برای آنهایی که از نگاه تعلیم مشکلات داشتند، شرایط خاص تعلیم ویژه فراهم شود تا بتوانند به صف افسران اردوی ملی و پولیس ملی داخل شوند. هدایت من به وزارت‌های محترم داخله و دفاع این است که به‌زودی زمینه کار اینها را فراهم سازند. ساتنمنان و بریدملان، پل ارتباطی بین سربازان و افسران هستند و این پل باید به نهایت قوی باشد. قوای امنیتی ما همه رضاکار هستند، هیچ کس اینها را مجبور ساخته، جز حس وطنپرستی‌شان! بنابراین، این بخش را خاصاً ما تقدیر می‌کنیم.

(چهارم -) زموړ شهیدانو لویه قربانی ورکړې او زموړ مجروحین په سخت حالت کې دي. زه چهارصد بستر [سردار محمد داوود خان] شفاخانې ته تللی یم، امنیت شفاخانې ته تللی یم. د پولیسو شفاخانې راته ویلي دي، چې یو درې هفتې نور صبر وکړئ. همین طور شد سالنگی صاحب^۱؟! خودتان اجازه ندادید و گفتید که به این شفاخانه نرو تا شفاخانه‌تان بهتر شود. از خاطر کمک به ورثه شهدا و کمک به معلولین، ما یک صندوق وجهی را در زودترین فرصت ترتیب می‌کنیم.

علاوً، حکومت‌تان یک وعده واضح و مشخص به قوای امنیتی‌تان دارد؛ قوای امنیتی به سیاست‌های کوچک کشیده نمی‌شود. [د حاضرینو چکچکی] در (زمینه) مسلکی بودن و مصونیت کاری در چارچوب قانون، ما اقدامات سرتاسری خواهیم کرد. اصلاحات ضروری است، اصلاحات بر اساس اصول و قواعد صورت خواهد گرفت، نه بر اساس سلیقه.

در مصرف منابع، ما ضرورت به تغییرات بنیادی داریم و امید است که تمام اراکین عالی‌رتبه حکومت، معاونین، جناب داکتر صاحب عبدالله و معاونین‌شان و همه اعضای کابینه آینده

^۱ ستر پاسوال محمد ایوب سالنگی، د کورنیو چارو وزارت سرپرست او د امنیتی چارو ارشد معین.

افغانستان به اصل شفافيت و حسابدهی متعهد باشند. اين اصل را در قواى امنيتى خود به زودترين فرصت عملى مى‌کنيم.

بخش مديريت منابع، به شکل مطلق، ملکی خواهد شد و تحت حسابدهی کامل به اعضاى شوراى ملی و مردم افغانستان قرار خواهد گرفت.

خطراتو باندې راځم. ما در نقطه تقاطع خطرات زندگى مى‌کنيم. مشکلات ما در ۴۰ سال گذشته مشکلات ملی نى بلکه مشکلات منطقوى و بين‌المللى بوده. بنابراین بايد درک کنيم که محيط پيچيده ما ضرورت به بررسى بى‌طرفانه، عاقلانه و همه‌جانبه خطرات دارد. دولت، واحد قبول‌شده‌ی نظام بين‌المللى است. نظام بين‌المللى از دولت‌هاى مستقل ترکيب يافته است. هر دولت هم حقوق دارد، هم وجايب دارد. مداخله در امور همسايگان از طرف یک دولت، مخالف تمام موازين قبول‌شده‌ی بين‌المللى است. احترام به تصميم‌گيرى ملی و حق خوداراديت ملی از اصول قبول‌شده‌ی نظام بين‌المللى است. امروز یک حلقه خيئه به وجود آمده که «نظام دولندارى بين‌المللى» را با خطر مواجه کرده است.

اجزای اين (حلقه خيئه)، نهادهاى جرمى غيردولتى، شبکه‌هاى جرمى دولتى و بين‌المللى سوءاستفاده بعضى دولت‌ها از اين شبکه‌ها برای دیدگاه خُرد و کوچک خود است. هر دولتى که یک شبکه جرمى را به خاطر منافع کوتاه‌مدت خود مقابل یک دولت ديگر استعمال کند، در حقيقت تمام نظام قبول‌شده‌ی بين‌المللى را با خطر مواجه مى‌کند.

تروريزم خوب و بد وجود ندارد. طفل ما در يحيى خيل^۱ عين عزت و آبروى طفل پيشاور را دارد، يا لاهور، يا کراچى و يا بمبئى. طفل افغان از هيچ (فرد ديگر) کم نيست از هيچ (فرد ديگر) زياد نيست. [د حاضرينو چکچکې] بناءً همه دولت‌ها به صورت عموم، خاصتاً دولت‌هاى منطقه، یک اختيار دارند؛ يا باهم به طرف ثبات و رفاه مى‌رويم، يا باهم خدای نکرده غرق مى‌شويم. اما افغانستان را کسی غرق کرده نمى‌تواند. [د حاضرينو چکچکې] هر چا چې د افغانستان په سقوط باندې په تاريخ کې لوبه کړې خپله يې سقوط کړى دى، دا خاوره سقوط نه کوي د خدای (ج) په توکل او د ملت په اراده افغانستان به تل

^۱ د يحيى خېلو ترهگر بزه پېښه: د پکتيا ولايت په يحيى خېلو ولسوالۍ کې د واليبال په ميدان کې د يوې ترهگر بزه پېښې له امله ۵۷ تنه په شهادت ورسېدل (۲ لېندۍ، ۱۳۹۳).

وی. پنځه زره کاله و؛ پنځه زره کاله به نور هم یوو.

این (بخش) سخنان من متوجه متحدین بین‌المللی ما می‌شود. جناب کمبل! از شما به نمایندگی از تمام قوای امنیتی و دفاعی بین‌المللی که شرف رهبری آن را دارید، در قدم اول به خاطر قربانی‌ها و کمک‌های تان ابراز امتنان می‌کنم. شما در شرایط سخت با ما ایستاده شدید، شانه به شانه سر قوای امنیتی ما سرمایه‌گذاری کردید و پروسه انتقال را با ما مشترکاً انجام دادید، از قربانی‌تان و کمک‌های تان ابراز امتنان می‌کنم.

په اوسني ماحول کې مور له گډو خطراتو سره متوجه یوو. خطراتی را که پیش‌تر خدمت‌تان عرض کردم، تنها متوجه ما نیست. ما در صف اول هستیم، اگر ما این خطرات را مهار نکنیم، زندگی هر امریکایی، اروپایی و جاپانی در خطر است.

نو ځکه دا یوازې کوم اخلاقي تعهد نه دی، گډه خطرونه گډې گټې ایجادوي. خطرات مشترک، منافع مشترک را ایجاد می‌کند. یک افغانستان باثبات موجب تحکیم ثبات بین‌المللی و جلوگیری از خطرات بین‌المللی می‌شود.

مور یوه نوي ماحول کې یوو، ستاسې بچي دې خدای (ج) په خیر، بېرته خپلو کورونو ته ورسوي، هر یو نه مننه کوو، زموږ بچي لا هم مصوون نه دي، مور هره ورځ دې خاورې ته او د نړۍ د بښګڼې لپاره قرباني ورکوو.

افغانستان به ان‌شاءالله تعالی پایدارې سولي، ثبات او رفاه ته ورسېږي؛ اما دې نوي ماحول کې زموږ او ستاسې همکاري د موافقتنامو په اساس باندي باید هر اړخیزه شي او عملي جنبه واخلي. نوی ماحول، نوي مقررات، نوي خطرونه او نوي فرصتونه دا ایجابوي چې زموږ همغږي ورځ په ورځ ډېر ترڅی شي او مور وکولای شو په گډه ټول خطرات وسنجوو او د خطراتو درنولو په اساس باندي یو بل سره مرسته وکړو. اما مرسته هم دوه اړخیزه ده. ځکه چې دوه اړخیزه ده، نو باید پایداره وي.

از پدران و مادرانی که اولاد خود را این جا فرستاده‌اند و قربانی داده‌اند، تشکر می‌کنم. اما امید است که این نکته واضح شود که تمویل، تجهیز و تقویه‌ی قوای افغانی، سرمایه‌گذاری است برای این که افراد ممالک شما، زن و مرد شما، و طفل شما، مصون باشد. این یک نکته بنیادی است چون بدون منفعت مشترک، همکاری دوام‌دار مشترک مشکل می‌گردد.

زه اوس راځم منطقي ته، مور د اسيا زړه يوو. کسی که این مطلب را بسیار واضح درک کرد، «اقبال لاهوری» بود. در سکون افغانستان سکون آسیا است؛ در تلاطمش، تلاطم آسیا^۱. آسیای شرقی، آسیای مرکزی، آسیای غربی - که مردم به آن شرق می‌گویند - و آسیای جنوبی، همه در افغانستان با هم جمع می‌شوند، هزارها سال این رسم بود، افغانستان چهارراه آسیا بود تا استعمار غربی این را به یک گوشه مبدل کرد. آسیا بدون ما نمی‌تواند به ثبات و رفاه برسد. بنابراین تحول اقتصادی آسیا وابسته به استفاده معقول و همه‌جانبه از موقعیت ما و از منابع طبیعی ما است. آسیا در ۲۵ سال آینده به بزرگ‌ترین قوت اقتصادی دنیا مبدل می‌شود اما این بدون ثبات در افغانستان غیرممکن است. بناءً ضرور ده چې ټوله اسيا په گډه راشي په افغانستان کې د سولې، ثبات او رفاه امکانات برابر کړو.

همسایه‌های ما باید بدانند که انتخاب ما می‌تواند همه‌جانبه باشد، یا همراه ما کار کنند که چهارراه آسیا شویم یا افغانستان به بسیار آسانی می‌تواند جزء آسیای مرکزی باشد یا جزء آسیای غربی باشد و همچنین با آسیای شرقی ارتباط داشته باشد. یگانه راه ما آسیای جنوبی نیست. همسایه‌های ما انتخاب کنند که آیا آسیای جنوبی در یک منطقه باثبات به آسیای مرکزی و آسیای غربی وصل می‌شود و یا خود را خودشان به انزوا می‌برند.

ما نمی‌توانیم آینده‌ی افغانستان را قربانی تضامیم دیگران کنیم. [د حاضرینو چکچکې] در سه سال آینده ان‌شاءالله با موجودیت «راه لاجورد» هشتاد فیصد واردات و صادرات ما می‌تواند از راه آسیای مرکزی به اروپا صورت گیرد. راه لاجورد ضد مناسبات ما همراه همسایه‌های ما نیست، راهی است که برای اینها هم راه باز می‌شود. تدبیر به کار است چون ما نمی‌توانیم معطل شویم. بهترین حالت این است که همه بنادر به روی ما باز باشد. ما اختیار و اراده داریم، اراده ملی افغانستان برای ثبات، امنیت، صلح و رفاه را کسی مورد شک قرار ندهد.

در اینجا یک پیغام عملی دارم، پیغامی را که در کتمان‌دو به رهبران آسیای جنوبی و مردم دادم.^۲ ما میدان جنگ کسی نیستیم، و نه جنگ‌های نیابتی را در این خاک اجازه می‌دهیم.

^۱ د علامه اقبال لاهوري د «جاويدنامه» شعري ټولگې يو څو بېتونو ته اشاره ده، چې په هغو کې افغانستان ته اشاره شوې ده: «آسيا يک پيکر آب و گل است / ملت افغان در آن پيکر دل است / از فساد او فساد آسيا / در گشاد او گشاد آسيا».

^۲ د سويلي آسيا د سيمه‌ييزو همکاريو سازمان (سارک) سرمشريزه، د نيپال په پلازمېنه کټمانډو کې د ۲۰۱۴ کال د نومبر

[د حاضرينو چکچکې] کلمات را سيل کنيد! «ميدان جنگ!» «جای جنگ نيابتي!»! آيا اين مردم با تاريخ پنج هزار ساله ميدان شطرنج کسی هستند؟ نقاط تغيير و تبديل هستند؟ نه خير! اين ملک، آزاده است، آزادمش است، و وحدت ملی دارد؛ اراده سياسي محکم دارد که جنگ را ختم کند. ديگران اختيار دارند که ممد ما شوند (يا نشوند؟)، اما مانع ما نمی توانند باشند. هيچ کس را اجازه نمی دهيم که از خاک ما عليه یکی از همسايه های ما استفاده کند، اما توقع عمل بالمثل داريم. بدون عمل بالمثل، دوستی نمی تواند دوام دار گردد، فضای اعتماد ايجاب عمل بالمثل را می کند. ما سر قوای امنیتی خود اعتبار داريم، اما (در عين حال) هر شهيد ما، هر مجروح ما، داغ دل ما است.

بهترین (شرایط برای) قوه امنیتی آن است که برای تنفيذ حاکمیت قانون مجبور به استعمال قوه نشود. خواسته مجموعی مردم ما ايجاد اين شرایط است، اما بدبختانه اين شرایط تا حالا موجود نیست. از اين جهت باز هم قوای امنیتی ما قربانی می دهند و ما از آنها دفاع می کنیم.

پايداره سوله د دې وطن غوښتنه ده، هر څومره چې مو مړه کوي د سولې نه وځو. تروريستانو سره مقابله کوو او يوه ته د دې اجازه نه ورکوو چې د نيول کېدو په صورت کې له بنديخانو نه په رشوت او کثافت ووځي. [د حاضرينو چکچکې]

دوام ورکړئ هر عالم دين، هر مشر، هر وکیل، هر سناتور، د مدني ټولني هر مشر مقابل کې مودرېري په يو اواز باندې؛ اما په عين حال کې پوهېرو چې د جنگ د ختم لاره سوله ده، پايداره سوله؛ د پايداره سولې معنی دا ده چې امنیت به راشي او ثبات به راشي. بين المللي شرایط مو په دې دريو مياشتو کې آماده کړي دي.

مور بېکاره نه يوو ناست، بين المللي شرایطو کې مو واضح چوکاټ جوړ کړی، چين سره زموږ اقدامات په خاصه توگه د امید وړ دي، اما اساسي ټکي باندې چې نتيجې ته رسېدلي يوو؛ طرحه به افغاني وي او د افغانانو له خوا به عملي کېږي، اما بين المللي ماحول آماده شوی.

منطقوي شرایطو باندې جدی کار کې يوو، نه بيخايه امیدواري ورکوو، نه بيخايه نااميدي کوو. دا د گټو بحث دی.

زموږ اصلي خبره دا ده چې زموږ ملي حاکمیت او ملي اقتدار به منل کېږي، زموږ مذاکرات

د نورو دولتونو سره د افغانستان د واحد دولت په اساس دي. افغانستان کې فرايق نشته. واضح، منتخب، ملي وحدت حکومت دی او دا دولت له ټولو افغانانو نه نمايندگي کوي، نو څوک دې مور نه تقسيموي او د تقسيم په فکر کې دې نه وي.

دې شرايطو باندې کار روان دی، چې منطقي شرايط ان شاءالله تعالی په خير اماده شي.

درېيمه برخه زموږ مشخص ملي پلانونه دي چې د اساسي بحث په اساس باندې د افغانستان علماوو سره، مشرانو سره، مېرمنو سره، مدني ټولني سره به کېږي چې حدود په اساسي توگه هغه طرحې باندې ورسېږو، چې هغه باندې واضح سياسي اجماع وي او دا ان شاءالله تعالی خاورې کې شته، بايد عملي بڼه ونيسي او مشخصو ميکانيزمونو باندې بايد کار وکړو، له جناب رباني صاحب^۱ نه مننه کوو چې په ډېرو سختو شرايطو کې يې دا کارونه انجام کړل او استاد شهيد (برهان الدين رباني) ته بيا هم جنتونه غواړو. مننه رباني صاحب!

بالاخره مسأله ډېره ساده کېږي، هر افغان بالاخره بايد يو تصميم ونيسي، افغانستان غواړي يا د نورو وسيله گرځي؟ هر افغان چې افغانستان مني مور ته دې ووايي چې ستونزه څه ده؟ که څوک د نورو قوتونو وسيله گرځي بيا دې افغان ولس لکه همېشه غوندې په يو آواز باندې، دا پنځه گوتې نه دي، دا موتي دی! او دا ملي اراده ده! [د حاضرينو چکچکې] او ملي ارادې کې دې بيا څوک شک نه لري.

نو پايداره سوله د وطن غوښتنه ده او د پايدارې سولې لپاره بايد مور هر راز بحث او هرې قربانۍ ته په سره سينه حاضر و اوسو.

در ختم، اول باز هم از دربار ايزد متعال ابراز سپاس گزارى مى كنم. اگر يك سال پيش در اين وقت به مبصرين بين المللى و يك تعداد از منتقدين منطقه و اينها گوش مى داديد، (آنها) فكر نمى كردند كه «امروز»، به واقعيت مبدل شود. مى گفتند انتقال سياسى و انتقال امنيتى را چه طور يك مملكت با مشكلات افغانستان، مى تواند عملى كند.

درايت سياسى قشر سياسى افغانستان، تقواى قواى مسلح افغانستان، قواى امنيتى و دفاعى افغانستان پشتيبانى سرتاسرى مردم افغانستان، درايت و احساس ملي و مخصوصاً احساسات

^۱ صلاح الدين رباني، رئيس وقت شوراى على صلح.

اسلامی ما و عقیده راسخ ما بر این که ما تسلیم به اراده خداوند(ج) هستیم و خداوند(ج)، صاحب اصلی این خاک است و خلافت این خاک را به صورت موقت برای ما داده، موجب این شد که ما از دو امتحان بزرگ به فضل خداوند موفقانه برآمدیم.

انتقال اقتصادی پیش روی ماست، به دقت سر آن متمرکز می شویم. باز هم می خواهیم که از نهادهای امنیتی و دفاعی ما از صمیم قلب ابراز امتنان کنیم، تاسی د افغانستان واقعی اولادونه یاستی، ډېر درباندي ویاړو. ډېر درباندي دريرو او تاسو هم لوی ترین اعتبار تأمین کړی. د دې وطن ناموس مو په تاسو سپارلی دی. له دې نه لوی تر اعتماد په دې خاوره کې امکان نه لري. [د حاضرینو چکچکې] په گډه، په اتحاد، په وحدت او په قوي ارادې سره ان شاءالله تعالی خپل هغه هدف چې ۰۴ کاله کېږي د افغانستان ولس یی غواړي؛ پایداره سوله، ثبات، امنیت او رفاه ته به رسېږو.

من الله التوفيق.

تل دې وي افغانستان! زنده باد افغانستان!

د مشرانو جرگې د نویو غړو د لوړې مراسم

کابل | ۲۰ مرغومی ۱۳۹۳ | ۱۰ جنوری ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي - اقتصاد

د وینا عمده محورونه:

- د دولت د درېیو قواوو ترمنځ د همغږۍ اړتیا
- د حکومت حساب ورکونه
- د افغانستان ستونزې او فرصتونه

غورچاڼې:

د ملت د استازولۍ لوی امانت او مسؤلیت، د مشرانو جرگې غړو ته ورکړل شوی دی. د ملت غوښتنه د فکر او عمل په یووالي کې نغښتې ده، چې د اصلاحاتو او تحول د رامنځته کېدو لامل به وگرځي. یو واحد دولت له درېیو قواوو جوړ شوی دی، چې د ملي وحدت د تمثیل لپاره د هغوی ترمنځ لازمه همغږي نشي رډېدای. د امنیتي قراردادونو په تایید کې له اجرائیه قوې سره د مشرانو جرگې همغږي ددې لامل شوه، چې د نړۍ سراسري باور بیا را ژوندی کړو. همداراز اساسي قانون ته په پاملرنې، ملي وحدت حکومت د ملت استازو ته د اجرائیه قوې په حساب ورکونې ټینګار کوي. په دې اساس، د دولت اجرائیه مسؤلیت به په هرو شپږو میاشتو کې په منظم او منسجم ډول د خپلو کارکونو راپور وړاندې کوي او ملي پروژې به د راپور ورکونې په یوه چوکاټ کې منسجمېږي. په بله برخه کې باید ووايو؛ په هماغه کچه چې ستونزو افغانستان احاطه کړی، د فرصتونو ډگر هم پرانستې دی. د جغرافیایي موقعیت له نظره، آسیا له مور پرته ثبات او هوساینې ته نشي رسېدای. زموږ

د هېواد پرېمانه اوبه زموږ پانگه ده، چې د برېښنا د توليد سرچينه ده. همداراز زموږ د خلکو په تشبېي ځانگړتياوو کې چې کوم فرصت نغښتی دی، بايد ورته لوری ورکړل شي. زموږ بله پانگه زموږ تېل او گاز دي، چې د راتلونکو نسلونو لپاره له هغه څخه د استفادې زمينه برابروي. بايد زموږ توجه فرصتونو ته وي او د ستونزو د حل لپاره بايد په تحول او تداوم کې خپل تعادل وساتو.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم، اما بعد، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم، بسم الله الرحمن الرحیم.

سناتور صاحبان محترم خوش آمدید! مبارک باشد! حرمت لی سناتور صاحب لر، خوش کیل دینگیز!^۱ [د حاضرینو چکچکې] محترمو سناتورانو ښه راغلاست! مبارک دې وي!

لومړی - تر ټولو مبارکي او مننه! مبارکي به سناتور صاحبانی که برای بار دوم یا سوم انتخاب شدید! مبارکي به سناتور صاحبانی که بار اول انتخاب شدید! از صمیم قلب به هر کدامتان مبارک باد می گویم. امانت بزرگ و مسؤولیت سترگ به شما سپرده شد و یقین داریم که شما با اتکا به خدا(ج) از اراده ملت عظیم افغانستان نمایندگی خواهید توانست.

دویم - له ټول ولس نه زه مننه کوم چې د ولایتي شوراگانو په انتخاباتو کې یې برخه واخیسته. او له ټول سیاسي قشر نه چې تاسې پیاوړي استازې یې مننه کوم، چې اساسي قانون او انتخابات یې جدي نیولي، ستاسې برخه اخیستلو معنی دا ده چې زموږ اساسي قانون ورځ په ورځ ټینګېږي او ولس ته د گډون لاره برابروي.

نو ځکه چې تاسې برخه اخیستې معنی یې دا ده چې ولس په دې هڅو کې که برخه اخیستې. پیام من چیست؟

افغانستان کشوری است که بعد از این، مسایل عمده سیاسی خود را از راه سیاست حل می کند نه از راه زور و تفنگ. [د حاضرینو چکچکې] امروز نمایندگان واقعی ملت افغانستان با یک آواز می گویند: صلح، ثبات، رفاه! [د حاضرینو چکچکې]

^۱ ښه راغلاست [په اُزبکي ژبه].

تقاضای ملت از ما چیست؟ وحدت فکر و عمل! ملت ما از یک طرف خسته است، از طرف دیگر امیدوار. خستگی ملت ما از چهار دهه خرابی، جنگ و بدبختی است؛ امید ملت ما از وحدت عمل و نظر و ایجاد اصلاحات و تحول است، این اعتبار را هم سر شما کرده‌اند و هم سر من. هر دوی ما جمعاً به ملت پاسخگو هستیم؛ و ان شاء الله پاسخگو خواهیم بود.

نوزه غواړم چې د زړه له کومې مبارکي درکړم. او بیا درته ووايم، د مبارکي معنی دا ده چې امانت باید ملت ته په اساسي توگه د خدمت په اساس ترسره شي. لوی امانت دی او خدا(ج) دې مور او تاسې بریالي کړي چې دا امانت په سمه توگه انجام کړو.

نظام ما از سه قوه مستقل اما یک دولت واحد تشکیل شده است. سه قوه مستقل با هماهنگی با هم، یک دولت واحد و قوی را که بتواند از وحدت ملی افغانستان نمایندگی نماید، تمثیل می‌کند.

«مشر» کلمه یوه ډېره ستره او پاکه کلمه ده. خوشال خان ویلي د دستار سپري په شمار دي.^۱ تاسې د شمار خلک یی. نو ځکه د مشر اطلاق او د مشرانو اطلاق پر تاسې د دې ولس لوی اعتماد دی. زموږ په ولس کې مشري په اسانه نه ورکول کېږي. نو مشري گټل کېږي. گټلې مو ده مبارک دې شي، وبې ساتی. [د حاضرینو چکچکې]

ایجاد شهرت سیاسی و سرمایه سیاسی در ملک ما کار آسان نیست. من به شما تبریکی می‌دهم که اعتماد ملت را برای ایجاد این سرمایه سیاسی جذب کرده‌اید. شهرت ۳۰ ساله، در یک روز در قریه از دست می‌رود. اما نکته بنیادی فرهنگ ما این است که ما مشران خود را بر اساس وجدان اجتماعی خود انتخاب می‌کنیم؛ و میراثی نیست، حاصل شده و چون به دست آوردیم سرمایه سیاسی ایجاب این را می‌کند که باید تقویه شود و استعمال درست شود تا نتیجه سرتاسری داشته باشد.

در این بخش من می‌خواهم از سناتور صاحبانی که از سابق تشریف داشتند مثل ایزدیار صاحب، زابلی صاحب و غیره دوستان که قبلاً هم تشریف داشتند د زړه له کومې مننه وکړم. امنیتي تړونونه^۲ چې تاسې پاس کړل او په ډېر دقت مو وڅېړل د دې زمينه یې برابره

^۱ د خوشال خان خټک دې بیت ته اشاره ده: چې دستار تړي هزار دي / د دستار سپري په شمار دي.

^۲ له امریکا او ناټو سازمان سره د افغانستان امنیتي هوکړه‌لیکونه.

کړه چې مور بيا د دنيا اعتماد ترلاسه کړو. مننه! کور مو ودان، په دې عمل باندې تاسې ثابته کړه چې د افغانستان مشرانو جرگه د افغانستان گټې همپشه ساتي او خوندي کوي يې. [د حاضرینو چکچکې] بدون این اقدام مدیرانه شما، امکان این که نیروهای امنیتی ما تمویل، تجهیز و تعلیم شوند، نمی بود. شما می فهمید در شرایطی که این امانت به من سپرده شده بود، به دست آوردن اعتماد سرتاسری دنیا در صدر کارهای من قرار داشت. از همکاری تان ابراز امتنان و به امید این هستم که در هر قدم تقنین و موافقه سر قراردادهای آینده و معاهدات آینده، فضای صمیمیتی را که مشرانو جرگه نشان داده، همیشه پایدار بماند.

سوم - ما تقسیم وظایف داریم. دولت واحد هستیم اما تقسیم وظایف داریم. من می خواهم به حیث رئیس دولت، اول برای تان اطمینان بدهم که من هر سه قوه را به عین چشم می بینم. [د حاضرینو چکچکې] عزت و احترام مشرانو جرگه و ولسی جرگه در صدر کار من قرار دارد. [د حاضرینو چکچکې] نگه داشتن امنیت تان، نگه داشتن عزت تان، به اعتبار مشری و شخصیت تان، وظیفه ماست و وظیفه قوه اجرائیه است. خواهر روگل برای تان اطمینان می دهم که کسانی که فیر کرده بودند، همه بازداشت شده و زیر توقیف هستند.^۱ [د حاضرینو چکچکې]

او خپله په شفاخانې کې ده ما خپله پوښتنه کړې او هیله ده چی خدا(ج) دې داسې حوادث بیا نه راولي او همدومره پوه شئ چې زه هر سناتور صاحب ته په همدې سترگه گورم چې خان ته گورم. [د حاضرینو چکچکې]

در تقسیم وظایف، شما هم نمایندگی می کنید، هم تقنین می کنید، و هر دو را ما با احترام جدی می گیریم.

چهارم - یک مشکل در سابق این بود که اکثر موکلین تان با عریضه ها می آمدند و با این عریضه ها دفتر به دفتر می رفتند و زیرشان نوشته می کردند که اجراءات قانونی شود. پیشنهاد من این بود و به اداره امور (ریاست جمهوری) هدایت دادم که یک دفتر خاص ایجاد شود و یک نماینده و یا دو نفر در مشرانو جرگه و یک یا دو نفر در ولسی جرگه باشند که تمام

^۱ د کابل ولایت د امنیه قوماندانې له جنایي جرمونو سره د مبارزې مؤظفینو د ۱۳۹۳ د مرغومي په ۱۹ خبر ورکړ، چې د ۱۳۹۳ د زمري په ۱۶ د غزني ولایت په مقر ولسوالۍ کې د مشرانو جرگې د امنیت کمېسیون پر رئیس سناتور روگل خیرزاد يې د وسله وال برید په تړاو څلور تنه د کابل په څلورمه ناحیه کې تر پېژندنې وروسته نیولي دي.

د مشرانو جرگې د نويو غړو د لوړې مراسم | ۲۹۱

خواسته‌های موکلین تان را به صورت منظم تعقیب بکنند و پس به شما احوال بدهند. [د حاضرینو چکچکې]

ستاسې حیثیت له دې څخه په مراتبو ډېر دی چې د یو وزارت دی، د موکل لپاره تاسو مجبوره شوي وئ، زه غواړم مرسته وکړم چې تاسې مجبوره نشئ چې چیرته لار شئ او هغوی تاسې ته در شي.

پنځم - حساب نیول او حساب ورکول دواړه په اساسي قانون کې معلوم دي، تاسې به حساب نیسئ او اجرايیه قوه به حساب درکوي. زما وړاندیز دا دی چې په هرو ۶ میاشتو کې د اجرايیه قوې ټول مسوولین راشي، د خپلو کارونو یو منظم او منسجم راپور درکړي.

له ټولو وزیرانو سره به زما او ستاسې قرارداد دا وي چې هر شپږ میاشت راپور درکړي، که د راپور څخه ونه وتل ورته وایو د خدای (ج) په امان. [د حاضرینو چکچکې]

اما کار باید منسجم کړو، منظم یې کړو، ځکه د ولس غوښتنې یو دي. من به (نظرات) همه شما گوش کردم و به فضل خداوند (ج) غیر از خیر ملت، غیر از پرسان از پروژه‌های حیاتی، غیر از توجه به حقوق مردم، از شما چیز شخصی نشنیدم. تشکر از رفتار تان! این صلاحیت تان است که از احوال مردم پرسان کنید. یک دلیل مشکلات این بوده که وزارت‌ها، بدبختانه در سابق، شیوه (ارائه) گزارش منظم نداشتند. هر پروژه ملی، خرد باشد یا بزرگ باشد، باید یک چارچوب راپوردهی منسجم را داشته باشد. [په ټوکه:] تا زابلې صاحب^۱ مجبور نشود که بیاید از پیش شان پرسان کند. [د حاضرینو چکچکې]

ما باید به ملت حساب بدهیم و چون شما نماینده برحق ملت هستید باید برای تان راپورهای منسجم پیشرفت وجود داشته باشد. اگر بندش باشد نباید سناتورهای مجبور شوند که دواير را زیر فشار بگیرند، این وظیفه دواير است که پیشرفت کار را تعقیب کنند و از مصارف برای تان راپور بدهند. هر جایی که غبن باشد، جایی که سوءاستفاده باشد، من در خدمت تان هستیم، هر کسی که در هر جایی باشد را به قوه عدلی و قضایی راجع می‌سازیم. [د حاضرینو چکچکې]

^۱ زلمی زابلی: د مشرانو جرگې د شکایتونو او رېډو کمېسیون رئیس.

د یو موټي او واحد دولت معنی داده، چې ټوله دنیا مور او تاسې ته د ملي وحدت د نمونې په حیث وگوري، ملي وحدت ساتل په لفظ کې آسانه دي، په عمل کې گران کار دي، حوصله غواړي، توجه غواړي او پالنه غواړي.

زه د افغانستان ولسمشر نه یم، زه د افغانستان د ملت اول خادم یم، [د حاضرینو چکچکې] نو هیله ده؛ هغه تورونه چې پر ما باندې سناتور صاحبانو لگول چې حوصله نه لري، په دې رانه شي چې لکه حضرت صاحب (صبغت الله مجددی) ورته ووايي چې حوصله دې بس ده، سمه ده؟ کابینه در ته اعلانېري، حوصلې مو نتیجه ورکړې، [خندا] ان شاء الله چې هر څه به جوړ تیار شي، [د حاضرینو چکچکې] له تاسې نه فشار، زما نه حوصله، کارونه به جوړ شي، څنگه، سمه ده؟ او تاسې فشار راکړئ، ځکه د ولس فشار او استازي تاسې یاست او له دې څخه زه هېڅکله نه خفه کېرم، په سر او سترگو هر وړاندیز چې ولرئ او هر معقول انتقاد چې ولرئ او هر لارښود چې ولرئ؛ ځکه د مشر معنی همدا ده چې د ټول وطن غم خوري.

آخري خبرې. ما، هم مشکلات داریم و هم فرصت ها داریم. بر سر مشکلات صحبت نمی کنم. میراث چهار دهه برای تان معلوم است. همه تان می فهمید که مشکلات چیست؟ روزانه همراهش پنجه نرم می کنیم و روزانه از مشکلات رنج می بریم. اما پیغام آخر من برای شما چیست؟ افغانستان به همان اندازه که پایگاه مشکلات است، میدان فرصت ها هم است.

ما از نگاه سمبولیک، قلب آسیا نیستیم ما واقعاً قلب یک آسیای متحرک هستیم؛ بدون ما آسیا آرام نمی ماند. [د حاضرینو چکچکې] در ثبات و رفاه ما، ثبات و رفاه آسیا نهفته است. از این جهت امید است دیده باشید که در این سه ماه، ان شاء الله تعالی منطقه را به صورت عمده به یک اجماع، راجع به آینده روشن افغانستان (گرد) آورده ایم. راه لاجورد به بحیره کسپین ان شاء الله تعالی به شکل اساسی باز می شود. [د حاضرینو چکچکې] با چین (برای) بار اول به نتیجه رسیدیم که سر و اخان کار شود. ۱۵ نقطه نو سرحدی ان شاء الله تعالی در طول خط دیورند باز می شود تا ترانزیت همه جانبه شود. (بهره گیری از) چابهار را کابینه هند تصویب کرد (و به مثابه) راه بنیادی باز می شود.

فرصت ها را ببینید! نکته اول این است که از موقعیت افغانستان باید استفاده اعظمی کنیم.

دومین سرمایه ی ما آب ماست. ما همیشه مردم دارای آب بوده ایم. منابع آبی خود را نگاه می کنیم و برای خیر افغانستان استعمال می کنیم. [د حاضرینو چکچکې]

د مشرانو جرگې د نويو غړو د لوړې مراسم | ۲۹۳

قدم‌های اول را برداشته‌ایم تا افغانستان مرکز تجارت برق در تمام منطقه شود. ما باید واردکننده برق نباشیم، باید صادرکننده برق باشیم. همه افغانستان برق می‌خواهد ان‌شاءالله تعالی ترتیب بنیادی برق در این سال‌ها گرفته خواهد شد.

خواهران و برادران! مهم‌ترین سرمایه‌ی ما، مردم ماست. ما به فضل خداوند از متشبه‌ترین مردم دنیا هستیم. من تنها امریکایی‌ها و چینیایی‌ها را می‌بینم که به اندازه ما واقعاً حس تشبث دارند. افغان را ببینید که در شرایط روسیه میلیونر می‌شود، کم‌گپ نیست [خدا] و در (سطح) تمام دنیا.

نکته در چیست؟ باید انرژی تشبث ما جهت داده شود و شکل بگیرد. نسل نو ما، هم عنعنات ما را درک کنند و هم مشری و کشری را بفهمند و در عین حال در دنیا آرام باشند. شمله مو را کرله، دا شمله دا افتخار شمله ده. [د حاضرینو چکچکې] خوانان دې دریشي واغوندي بڼه ښکلي پکې ښکاري، پرېردئ، چې مور سپین‌زیري په کمیس، پرتوگ او لنگی کې وگرځو. [د حاضرینو چکچکې]

می‌فهمید که مهم‌ترین وزارت‌های اقتصادی ما کدام دو تا است؟ وزارت محترم دفاع و وزارت محترم داخله! تعجب خواهید کرد! زیادتین قوه خرید، خواهران و برادران در این دو وزارت متمرکز است.

تصمیم من این است که تمام خریداری‌های دولت، موجب ایجاد شغل و ایجاد شرکت‌های درجه اول و تصدی‌های درجه اول دولتی شود تا بتوانیم حلقه نجیبه تقاضا و تولید را به هم بسته کنیم.

خواهران و برادران! آخرین سرمایه ما، نفت و گاز و معادن ماست. به دولت‌تان حق بدهید که این را با آهستگی و با احتیاط و با تدبیر انکشاف بدهیم. چهارصد سال آینده، نسل‌های آینده‌ی ما، باید از این نان بخورند، ما باید بدآموز نشویم مثل این که در سابق بزرگان وقف را ایجاد کردند، باز نسل‌های دیگر از آن مفت خوردند. ما باید سرمایه طبیعی خود را به صورت اساسی مدیریت کنیم و ان‌شاءالله تعالی این را می‌توانیم.

بناءً در ترازوی مشکلات و فرصت‌ها، امید است که همه ما، توجه ما سر فرصت‌ها باشد و در حل مشکلات باید تعادل را بین تحول و تداوم حفظ کنیم. آمادگی اصلاحات سرتاسری را

گرفته ایم، اما ظرفیت‌های ما باید به صورت واقعی سنجیده شود. در این ظرفیت‌ها، ظرفیت به کمپیوتر یا به انگلیسی نیست؛ ظرفیت‌های علمای کرام ما، ظرفیت‌های مشران قومی ما، ظرفیت‌های جوانان ما، ظرفیت‌های خواهران ما، همه اینها باید به شکلی با هم جمع شوند که ما بتوانیم استفاده اعظمی را از هر بخش ظرفیت‌های موجوده‌ی خود بکنیم.

په ختم کې بیا د خدای (ج) له دربار نه اول مننه کوم چې دا ورځ یې برابره کړه، له تاسې نه مننه، ځکه هر چا چې هجرت لیدلې، هغه غم به یې هېڅ وخت هېر نشي. نن دا د قدر او عزت ورځ ده، چې د افغانستان انتخابي سناتوران په یو ډېر شانداره توگه خپل حلف اجرا کوي او د افغانستان د بقا، ثبات او سوکالی. لپاره ژمنه کوي. دا ډېره لویه خبره ده، اما ځکه چې مور او تاسې هجران هم لیدلې، هجرت مو هم لیدلې، تبعید هم لیدلې، بدې ورځې هم لیدلې. باید دا لوړه وکړو چې بیا به هېڅ وخت هېچاته دا اجازه ورنکړو چې دا خوږ وطن بې ثباته کړي. [د حاضرینو چکچکې]

دا وطن د هر افغان وطن دی، د هر افغان مساوي وطن دی او د هر افغان د ویاړ وطن دی. هر افغان به یې ساتي، هر افغان به یې پالنه کوي او هر څوک چې افغان ته په بد نظر گوري، خدای (ج) یې ماتوي او مور یې ماتوو. [د حاضرینو چکچکې]

پاینده باد افغانستان! تل دې وي افغانستان!

په متحده عربي امارتو کې له مېشتو افغان سوداگرو، پانگه والو او

صنعت کارانو سره ناسته

د اماراتو ماڼۍ - ابوظبی - متحده عربي امارات | ۲۵ مرغومی ۱۳۹۳ | ۱۵ جنوری ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي - اقتصاد - بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- په متحده عربي اماراتو کې د مېشتو افغانانو چارو ته رسېدنه
- د متحده عربي اماراتو همکارۍ
- ملي اراده او د عمل یووالی

غورچاڼ:

ستونزې شته او د هغو د حل لپاره پیاوړي عزم او قاطع ارادې ته اړتیا ده. د کونسلگری او سفارت له لوري د ترلاسه شویو ستونزو ارزونه اړینه ده، دا ددې لپاره چې ټولو افغانانو ته په یوه سترگه وکتل شي. زموږ دفترونه ټولو افغانانو ته د خدمت رسونې ځایونه دي او هلته باید هېڅ ډول تعصب حاکم نه وي. د متحده عربي اماراتو چارواکو افغان دولت ته د ملاتړ ژمنه ورکړې او په دې برخه کې یې خپل ځانگړی استازی هم گمارلی دی. زما دا سفر د اقتصادي پرمختګ په برخه کې دی او انشالله و تعالی د تحول، بنسټیز تغییر او پرمختګ زمینه به برابره شي. له افغان پاسپورټونو د افغان کارگرو د استفادې ستونزه به حل شي او د متحده عربي اماراتو په مرسته به هغوی ته د کار ترسره کولو په تړاو روزنه ورکړل شي. متحده عربي امارات به په بنسټیز ډول د

افغانستان په بيارغاونه کې شريک وي او په دې هېواد کې له مېشتو افغانانو څخه هم غواړي، چې په دې چارو کې برخه واخلي. په همدې اساس، افغانان بايد باور ولري، چې پنځه زره کلونه نور به هم پخپل حال پاتې يوو او د ستونزو د حل کيلې زموږ په يووالي او ملي ارادې کې ده. سوله زموږ بنسټيزه غوښتنه ده، هغه سوله چې پايداره وي او په هغه کې په هر ډول سياسي اختلاف خبرې اترې وشي. کابینه د افغانستان له مختلفو قشرونو جوړه شوې او خلکو ته مسؤول دي. له يو بل سره گډ کار ته اړتيا ده، څو مخ پر وړاندې ولاړ شو.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم.

تر ټولو د مخه د بشریت د ستر پېشوا تحفه در وړاندې کوم: السلام علیکم و رحمت الله و برکاته!

لومړی تر ټولو مننه! تاسې وئ چې زه مو دلته ورسولم، د زړه له کومې له هر یوه نه مننه! [د حاضرینو چکچکې] ځان ته مسافر وایئ، مسافر نه یئ، که مسافر وی هر گوټ د افغانستان کې به (مو) ما ته کمپاین نه کاوه. مننه! [د حاضرینو چکچکې]

داسې ځای نه و چې تاسې (هلته) لار نه یئ، داسې ځای نه و چې تاسې (هلته) ځوانان ونه لېږل، زه له ځانه خبر نه وم تاسې کمپاین کاوو. [د حاضرینو چکچکې] نو اوس خبره د مسافرو او د ولسمشر نه ده، اوس خبره دا ده چې زه هم خادم یم، تاسې د دې وطن څښتن یئ. مسافري د څو ورځو ده، موږ خو کوچیان وو، همېشه گرځیدلي یوو، بېرته راځئ! هره ورځ وطن مو خپل دی او له هېڅ بل وطندار نه کم نه یئ. حقوق هم خوندي دي، په ځای دي، زه پوهیږم چې هر شپه د وطن په غم ویده کېږئ، هر سهار یې په غم جگړئ، بل تاسې د وطن د عزت شمله یئ؛ لکه چې ما ته مو دا شمله راکړې. [د حاضرینو چکچکې]

نن په زرهاوو افغان کورنۍ ستاسې د حق د کار له جهت په آبرو ژوند کوي، مننه چې سلها وو کورنۍ مو هم په پښو ودرولې، زرها وو افرادو سره تاسې مرسته کوئ. نو هیله ده چې خبره د بیلتون نه وي، خبره به دا وي چې باندي (بهر) یو څنگه به دا دولت به تاسې ته د خدمت وسیله جوړېږي.

په متحده عربي امارتو کې له مېشتو افغان سوداګرو، پانګه‌والو او صنعت کارانو سره ناسته | ۲۹۷

دا قرارداد خو سم شو. کڼه؟ زه مننه کوم له سفیر صیب او ریښتین صیب. له جنرال قنصول صیب نه مې مننه وکړه. زه ممنون یم؛ مګر پوهیږم چې ستونزې (شته) دي او ټول به په یو عزم او په ټینګې ارادې په دې راځو چې د افغانستان د باندنیو چارو وزارت به لا زیات په اماراتو کې د افغان اوسېدونکو د خدمت وسیله ګرځي او هر رقم تغیر چې په کار وي؛ له سفیر صیب نه غوښتنه کوم چې د ټولو بررسی وکړي او که څه ستونزې وي، بېرته دې ما ته ووايي چې حل یې کړو. که د افغانستان د سفارت یا قنصلوګرۍ یو کارکوونکی، یوه افغان ته کم (په کمه سترګه) لیدلي و، په هماغه ورځ به له کار څخه لرې کېږي. [د حاضرینو چکچکې]

زموږ دفترونه د تعصب ځای نه دي، زموږ دفترونه د خدمت ځای دي او خدمت به درته کوي. [د حاضرینو چکچکې] مقری صیب^۱ مې اوس ولید، څنگه داسې پټ کیناستلی یې. مننه بیا هم له تاسې نه مقری صیب. آواز دې په کمپاین کې اوچت و.

مننه!

زه مننه کوم، کاغذ مو نن ماته راوړسېد. نن شپه او سبا به د اماراتو له افرادو سره به په تفصیل سره پر دغه کاغذ وغږېږم. (دغه کاغذ) د شیخ محمد^۲ له ملاقات څخه مخکې راته نه و رسېدلی، کڼه له هغه سره (پرې) غږېدم؛ مګر غواړم گزارش درکړم چې نن له عالي جناب شیخ محمد سره زما ملاقات د ورورګلوی او د تعهد ملاقات و. ویې ویل چې امارات حاضر دی د افغانستان له دولت سره هره (ډول) مرستې چې له توانه یې (پوره وي) ویې کړي. [د حاضرینو چکچکې]

نو زیری مې درباندي! [د حاضرینو چکچکې] او عالیقدر د اماراتو شاهزاده او رئیس جمهور، خپل ورور، شاهزاده منصور^۳ د خاص استازي په توګه د افغانستان لپاره ټاکلی. [د حاضرینو چکچکې] او سبا به په تفصیل هغوی سره غږېږو، د کورنۍ هر غړي سره ځانګړی (جلا) غږیدلی یم او ټول په یو نظر دي. د افغانستان سوله غواړي، افغانستان کې

^۱ عبدالله مقری: مشهور پښتون سندرغاړی.

^۲ شیخ محمد بن راشد آل مکتوم: د متحده عربي اماراتو د وزیرانو شورا رئیس او همدا راز د دوی حاکم.

^۳ منصور بن زاید آل نهيان: اماراتي شهزاده او د متحده عربي اماراتو د وزیرانو شورا مرستیال دی.

ثبات غواړي او افغانستان کې اقتصادي ترقي غواړي. نو له دې نظره، دا سفر ان شاء الله تعالی د هغه بنيادي تحول او بدلون زینه وي چې په هغه باندې مور او تاسې ان شاء الله تعالی پر محتګ ته ځو. د امارات ښه والی دا دی چې فضل د خدای ډېر مات خلک دي. پوهېږئ، یو مملکت دومره لویه پانګه لري چې په دنیا دومره لوی اقتصادي قوت دی؛ ما ته یې څه ویلي؟ ما ته یې د دې قصې وکړې چې شیخ زاید^۱ خدای (ج) دې وښيي او جنتونه دې نصیب شي، څنګه دوه امریکایانو ته چې راغلي وو، العین ته، کلینیک ورکړ او ویل یې، هغه وخت کې، څلویښت کاله مخکې، له هرو دوو ماشومانو نه یو به یې مړ کېده او چې خویندې راغلې له خویندو نه هم خاصه مننه، خدای مو لره، درې ښځې، ډېرې اوچتې ښځې د افغانستان کابینه کې دي. [د حاضرینو چکچکې] نو ویل یې دا دوه راغلل، دوه امریکایان راغلي ویل یې چې مور غواړو دلته یو کلینیک جوړ کړو. ویل یې خپل کور یې چې خپلې ښځې ته جوړ کړی و، هغه به ورکړو، هغوی ویل، مور خو بې له دې نه چې کلیسا جوړه کړو، دا نه شو کولای. شیخ زاید ورته وکتل، ورته یې وویل دین خو د خدای دی، جوړ یې کړئ. گورئ څومره مشر و او دا خلک څه رقم خلک دي، چې هغه ورځې چې د لوړې، د بدبختۍ ورځې وې او اوس د هوسایۍ ورځ ده مور ته دا وایي چې تاسې هم لکه مور غوندې راتلونکې لرئ او بل یې څه وویل؟ ویل یې مور افغانستان کې هېڅ بله ګټه نه لرو؛ مگر مور یو درد لرو. ویل یې، درد هم څه ده؟ ویل یې، تاسې مور باندې زښت ډېر گران یئ، نو ځکه (مو) هم خپل گڼم. [د حاضرینو چکچکې]

فضل د خدای اماراتو سره به مور په اساسي توګه مخ کې لاړ شو. سبا اوله استراتیژیکه موافقه [= هوکړه لیک] به امضا شي. [د حاضرینو چکچکې] په دې چوکاټ کې بل شي ته چې موافقې ته رسیدلې یوو دا ده چې پس له دې نه افغان کارګر به مستقیماً له افغانستان څخه ان شاء الله تعالی اماراتو ته راځي او په افغانستان کې به د اماراتو په مرسته د اماراتو پر معیارونو روزل کېږي. دا چې تاسې په پاکستانې پاسپورټونو راتلئ، ان شاء الله تعالی دا ستونزه به حل شي. [د حاضرینو چکچکې]

نورې ستونزې هم دوه برخې دي. یوه هغه ده چې کاغذ کې هم لیکلي چې افغانستان پورې تړلي دي. دا چې څنګه تذکرې مو حل کړو، دا چې څنګه برقي پاسپورټونه درکړو، دا چې ظرفیت نه شته، دا به ان شاء الله تعالی مور خپله حل کړو. هغه بله برخه چې اماراتو (پورې)

^۱ شیخ زاید بن سلطان آل نهيان: د ابوظبی حاکم او د متحده عربي اماراتو بنسټګر.

تړلې ده، نن او سبا به زه بحث وکړم ورسره، نتیجه به بیا تاسې ته ووايو. هيله ده چې همدا طريقه درسته وي. امارات به ان شاء الله تعالی په بنيادي توگه د افغانستان په جوړولو کې له مور سره شريک شي او دې ټولو افغانانو ته چې په اماراتو کې دي دا زمينه به برابر وي چې تاسې هم په دې کې برخه واخلي. بل، وطن باندې مو درد دی، زه پوهېږم. شرايط آسانه نه دي، څه چې راته پاتي، سخت دي؛ اما يوه شي باندې ټول افغانان بايد باور ولري، پنځه زره کاله مو تاريخ درلودلای، پنځه زره کال نور به يې هم لرو. [د حاضرينو چکچکې]

نو څوک دې شک او تردید نه لري. شرايط ځکه سخت دي چې دنيا سخته ده. اما زموږ او تاسې وحدت، زموږ او تاسې ملي اراده، زموږ او تاسې اتفاق د حل کيلي ده. او د دې لپاره بيا هم درته وایم، سوله زموږ بنيادي او اساسي غوښتنه ده. د سولې لپاره هره ورځ ده، چې زما سر لار شي تر تاسې څار؛ [د حاضرينو چکچکې] اما سوله بايد پايداره وي، سوله بايد داسې نه وي چې موږ شکلياتو سره لوبې وکړو. سوله دا ده چې هر سياسي اختلاف بايد د مېز سر ته راشي. او دا به ان شاء الله تعالی حل کوو؛ ځکه د افغانستان ولس دا غواړي.

زه بيا هم له تاسې هر يوه مننه کوم.

خويندو! غواړم درته ووايم چې درته ووايم د عالي تحصيلاتو نوې وزيره مو څوک ده. «خاطره افغان» نومېږي، کندهار کې لويه شوه، مکتب ته چې تلله، پوهېږئ تره (کاکا) يې څه ورته ويلې و؟ ويلې يې و، وژنم دې. په ټينگه اراده لاره ماسټري يې واخيستله، په امريکې، اوهايو، کې عمومي اول نمره وه. اوس تره يې خپلې لمسی ته وايي، خاطرې غوندې لويه شه. دا لوی بدلون دی په افغانستان کې چې يوه افغانه نجلۍ چې تهديدېده چې تحصيل به نه کوي؛ د افغانستان د لوړو تحصيلاتو وزيره به وي.

ځوانان راغلي کابينې کې. خصوصي سکتور نه راغلي، ټول افغانستان په کابينې کې هم ده او کابينه به د افغانستان ولس ته په مجموعي توگه مسووله وي. په گډه به موږ او تاسې کار کوو، په گډه به وړاندې ځو. که څه وخت يې ونيوه د دې لپاره و چې ټينگ راشي او ان شاء الله تعالی به ټينگ راشي. [د حاضرينو چکچکې]

زه غواړم چې بيا تکرار کړم: مننه، مننه، مننه! [د حاضرينو چکچکې]

درې وارې مې وويل؛ ځکه موږ چې کلي کې لوبېدو که درې وارې هم پوښتنه نه وی کړې،

روغ يا جوړ يې، خلک به راباندې په قهریدل. ستاسې خو په یاد وي که نه؛ اما زما درې مننې بیا په ځای دي. اوله مننه دا چې انتخاباتو کې مو په ډېره لویه (کچه) برخه واخیسته. زه د دې شاهد وم هغه افغانان چې څلویښت کاله (وطن ته) نه وو راغلي؛ بېرته راغلي. ټولو نه مننه.

دویم، افغانستان مو هم په پښو درولی. دلته ستاسې فعالیتونه د دې موجب دي چې هره ورځ د افغانستان یو کور کې هوساینه وي. زه پوهیږم چې العین د خوستیانو او نورو افغانانو په زحمت باندې جوړ شوی، اما یوه نتیجه یې دا ده چې نن خوست له وزیر اکبرخان نه ښکلی دی. [د حاضرینو چکچکې] کندهار کې بله ننگونه دي، کنړ کې پلازاگانې دي، دا ټول ستاسې له برکته دي او ننگرهار کې، هر گوټ کې. همین طور در فاریاب، جوزجان و جاهای دیگر، بدخشان.

او درېیم له ټولو نه لویه مننه چې بیلتون نه شته. مسافر افغان، افغان دی، پرون افغان و، نن افغان دی، سبا افغان دی. [د حاضرینو چکچکې]

نو هره برحقه ستونزه چې لرئ، دا زما ستونزه ده. ما نه خواهش مه کوئ، ما باندې امر وکړئ! زه مو دې چوکۍ ته ځکه راوړم چې تاسې خادم غوښت، او زه به خدمت کې یم، بېرته به راپور درکوو چې کومې ستونزې ان شاءالله تعالی له اماراتو سره ستونزې حل کولای شو او کومې که بنیادی څه شي وي او دوی وخت غواړي، هغه به هم درسره ووايو.

د زړه له کومې مننه!

تل دې وي افغانستان! پایدار باد افغانستان!

ولسي جرگې ته د نوماند وزیرانو د معرفي مراسم

د ملي شورا تالار - کابل | ۳۰ مرغومی ۱۳۹۳ | ۲۰ جنوری ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي - اقتصاد

د وينا عمده محورونه:

- د درېيو قواوو ترمنځ اړیکې
- په مختلفو برخو کې د دولت لومړیتوبونه
- شته ستونزې او حللارې

غورچاڼې:

د کابینې جوړولو لپاره سیاسي اجماع ته اړتیا ده، چې یوه وخت نیوونکې پروسه وه. د درېيو قواوو د اړیکو ترمنځ به نوی کتاب پرانستل شي. ما په تېرو درېيو میاشتو کې د ملت له گڼو استازو سره وکتل. مساعده فضا رامنځته شوې او باید د ستونزو لپاره هم گډې حللارې وپلټو. لومړنی باید ووايم، چې «مشارکت» د دولت له لومړیتوبونو څخه دی. د ارگ او مسجد ترمنځ فاصله باید له منځه یوړل شي؛ د ثبات، سولې او یووالي په برخه کې چې علمای کرام کوم کار کولای شي، اړدو د هغه په ترسره کولو قادره نه ده. د دولتدارۍ بنسټ د هغو پلونو جوړول دي، چې د قومي مشرانو، د مدني ټولنو رهبرانو او د غښتلو ښځو ترمنځ فاصله له منځه وړي. ددې لپاره چې د افغانستان د راتلونکې مالکان شو، په ثبات، سولې او ثروت کې د هر افغان برخه اخیستل لازمي دي. ټولو برخو، له هغې ډلې سرحدې ولسوالیو، د بېخایه شویو وضعیت، کډوالو، بېوزلو، روږدو، ماشومانو، ښځو او کار رامنځته کولو... ته په رسېدنې به د پام وړ مشارکت شاهدان واوسو. د تولید بل لومړیتوب «پایداره شتمنۍ»

۳۰۲ | د جمهوررئیس غني ويناوې

ده. باید د دولت له لوري په خریداری کې کورنیو تولیداتو، ماهرو افغان کارگرو او متروکو پوځي تاسیساتو څخه استفاده وشي، څو پام وړ اقتصادي ودې ته ورسېږو. همدا راز د مختلفو ستونزو لکه د پروژو مدیریت، د ځمکو غصب، د صادراتو او وارداتو ترمنځ د توازن نشتوالی، د بانکداری ضعف، د ښار او کلي ترمنځ فاصله، د اوبو مهارولو، د بازار هرج و مرج، د همغږۍ نشتوالی، زېربناوې، کاري تداخل او... ته حللارې ولټوو. په همدې موخه به دولت په لومړي گام کې په لسو برخو کې اقدام وکړي: له فساد سره مبارزه؛ د مشارکت او د افرادو اهلیت ترمنځ د تعادل رامنځته کول؛ په دفاعي او امنیتي ځواکونو کې د حساب ورکونې او همغږۍ تأمین؛ د کار رامنځته کولو لپاره عملي پلان؛ تر کار لاندې ملي پروژو بشپړول؛ د مشارکت، په ځانگړي ډول د محرومو طبقو لپاره عملي اقدامات؛ له بشري سرچینو د استفادې پلان؛ د اداري واحدونو د مسؤولیتونو او صلاحیتونو وضاحت؛ په ترانزیتي مرکز د افغانستان بدلول؛ او د انکشافی بودجې اصلاح. په وروستۍ برخه کې تر ټولو عمده پیغام «متوازن انکشاف» دی، چې د شته امکاناتو په پام کې نیولو سره لسو بېوزلو ولایتونو ته پاملرنه لومړیتوب دی.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم.

حرمت لی ملت وکیل لری، نماینده‌های محترم ملت، د ملت معززو استازو!

خوشحاله یم چې د ولس په کور کې او د ولس د استازو په وړاندې د درېدولو فرصت ترلاسه کوم او مننه کوم چې ماته مو دغه ویاړ ور په برخه کړ. کور مو ودان، مننه!

جناب رئیس صاحب مجلس، اعضای محترم اداری، نماینده‌های محترم ملت، خواهران و برادران! تشکر از این که فرصت دادید تا خدمت شما بیایم.

زه نن په ډېر درنښت د افغانستان د حکومت نوې کابینه د اعتماد رای ترلاسه کولو په هیله ولسي جرگي ته وړاندې کوم. د اساسي قانون پر اساس د قواو تفکیک یو اساسي اصل دی او د همدې اصل په اساس ولسي جرگې ته د باور رای ورکولو صلاحیت ورکړل شوی دی.

می‌خواهم یادآوری کنم که تصویب موافقت‌نامه امنیتی با ایالات متحده امریکا و ناتو توسط شما نماینده‌های منتخب ملت، حکومت را در انجام تعهدات بین‌المللی کمک کرد. بر اساس فیصله شما بود که سیاست فعال بین‌المللی ما در ظرف سه ماه گذشته موجب تجدید اطمینان با دنیا و موجب حاصل کردن تعهدات واضح‌شان، خاصاً در قبال نیروهای امنیتی و دفاعی ما گردیده است. از هر یک شما تشکر!

ولسي جرگې ته د نوماند وزیرانو د معرفي مراسم | ۳۰۳

در عین حال از حوصله‌تان برای ایجاد کابینه سپاس‌گزاری می‌کنم. ایجاد اجماع سیاسی یک پروسه زمان‌گیر است و ضرورت به تدبیر و دقت عمیق دارد. اکنون تصمیم در دست شماست. صلاحیت از شماست و مسؤلیت از خانه ملت است.

د درې گونو قواوو اتحاد، اتفاق او هم‌غږي د دولت د غښتلتیا لاره ده او مور تل د درېو اصولو پر درناوي ټینګار کړی دی.

جناب رئیس صاحب، برای‌تان اطمینان می‌دهم که نه‌تنها فصل نو، بلکه کتاب نو، در مناسبات بین قوای مقننه و اجرائیه و در عین حال بین قوه اجرائیه و قوه قضائیه باز خواهد شد. [د حاضرینو چکچکې]

تاسو ټولو ته معلومه ده، چې مور تر یو ډېر سخت حالت د تیریدولو په حال کې یوو. خو خوشحاله په دې یوو چې د حرکت مسیر مو څرګند او واضح دی.

من از هر کدام‌تان ابراز امتنان می‌کنم. مشکلات موکلین‌تان را به صورت واضح با من شریک ساختید. بنابراین صحبت کردن سر مشکلات، صحبت سر یک اجماع است که در بین نماینده‌های محترم ملت وجود دارد؛ تأکید ما باید سر راه حل باشد. و از این جهت است که مسیر ما واضح است، افغانستان پنج هزار سال بوده و پنج هزار سال دیگر نیز باقی خواهد بود. [د حاضرینو چکچکې]

که څه هم مور د خدای په فضل د یو لوی سیاسي ازموینې بریالي راوتلي یوو خو د دوه سترو ازموینو یعنی امنیتي ازموینې او اقتصادي ازموینې سره لاس او گډون یوو.

تاریخ کشور، هم شاهد نتایج «اتفاق» و هم شاهد نتایج «نفاق» بوده است. من از قشر سیاسی افغانستان مخصوصاً از نماینده‌های ملت و نماینده‌ها در مشرانو جرگه امتنان می‌کنم که در ایجاد فضای اتفاق ملی و وحدت ملی قدم‌های بسیار بزرگ برداشته‌اند. وقتی که اتفاق موجود باشد و قشر سیاسی افغانستان متعهدانه عمل کند، هر مشکل را که این ملت داشته باشد، ان‌شاءالله تعالی ما می‌توانیم حل کنیم و از شما متشکر هستم. در خلال سه ماه گذشته زون به زون، ولایت به ولایت و قشر به قشر من همراه شما صحبت داشتم. بحث‌های شما با من بحث‌های نماینده‌های ملت بود، تمام کوشش شما برای این بود که مشکلات را به شکل واقعی‌اش به من برسانید.

به فضل خداوند تا حال از نماینده‌های محترم شورای ملی، من هیچ تقاضای شخصی ندیده‌ام؛ تشکر که تقاضای تان ملی بوده است، [د حاضرینو چکچکې] وضع امنیتی، وضع اقتصادی، کاریابی، پروژه‌ها و مسایل بنیادی کشور محور بحث بوده و امید است در فضای صمیمیتی که ایجاد شده است و در فضایی که ما با همدیگر با وضاحت می‌توانیم صحبت کنیم، راه‌های حل را با هم بسنجیم.

امروز می‌خواهم به شما نماینده‌های ملت و تمام مردم نجیب افغانستان، اولویت‌های دولت را در عرصه‌های مختلف واضح سازم.

اول - مشارکت. دارگ او جومات ترمنخ د فاصلې لمنځه وړل زموږ له اساسي او عمده موخو څخه ده، په دې برخه کې ځینې لومړني گامونه اخستل شوي او د افغانستان دولت په دې برخه کې د نورو اساسي گامونو اخستلو په درشل کې دی. جوماتونه او د جوماتونو چارې به منسجمې شي، د اوقافو چارې به منظمې شي او د حج او عمرې په برخه کې بنسټیز اصلاحات راوستل شي. دیني علما د پیغمبرانو د وارثانو په توگه په ټولني کې د درانه حیثیت نه برخمن دي. د دوی شخصیتونه د ټولنیز وفاق، اخلاقي اجماع او اسلامي ارزښتونو ممثل دي. د افغانستان دولت به په هېواد کې د باثباته نظام د تامین په برخه کې د دیني علماوو د همکاری او ونډې د تامین لپاره قانوني او بنسټي زمينه برابره کړي.

کاري را که علمای کرام در ایجاد ثبات، صلح و وفاق می‌توانند انجام دهند، اردو نمی‌تواند انجام دهد، پولیس نمی‌تواند انجام دهد. بنابراین اول از جلسه عظیم علمای افغانستان که هفته پیش تر دایر شد و از قوای امنیتی و دفاعی افغانستان پشتیبانی کامل خود را ابراز کرد، از صمیم قلب امتنان می‌کنم. با ایستاده شدن علما با دولت مشروع انتخابی و حکومت وحدت ملی، اطمینان داریم که ان‌شاءالله تعالی اهدافمان به دست خواهد آمد.

افغانستان ډېر ځانگړې ټولنيز جوړښت لري، د افغانستان مشرانو تل په هېواد کې د ثبات راوتلو او له خلکو سره د دولت اړیکو د ټینګښت په برخه کې د یو پل حیثیت درلود. کوشش‌های به نهایت زیاد شده که این پل از بین برود. تعداد زیادی از بزرگان و مشران قومی ما مخصوصاً در قندهار و حوزه جنوب را شهید ساختند. ایجاد و تحکیم این پل برای ما اساسی است، اهمیت اساسی دارد و باید به صورت اساسی نقش ارتباطی بزرگانی که از شرایط محیطی مورد مشروعیت مردم و موجب اعتبارشان هستند را فراهم کنیم. ما باید رهبران

واقعی را در هر گوشه و کنار افغانستان تشخیص کنیم و به ایشان مراجعه بکنیم.

دوری بین بزرگان قومی، رهبران جامعه مدنی و زنان برجسته ما، موجب ضعف دولت است. اساس دولتداری ایجاد این پل‌ها است. و همین طور که در قسمت قوه مقننه از شما وکلای محترم ملت که ریشه‌های عمیق در بین مردم دارید، خواهشمند هستیم که شرایط ارتباط و پل‌های ارتباطی را قوی‌تر بسازید، همچنین با شورای ولایتی و ان‌شاءالله تعالی با شوراهای ولسوالی.

په دې کې شک نشته چې په افغانستان کې د ټولني رهبري میراثي نه ده او دا زموږ د ټولنيز جوړښت تر ټولو بارز ټکی دی. زموږ په تاریخ کې د ټولني مشروع رهبري د خلکو او د دولت ترمنځ د ارتباط مهمترین پل پاتې شوی دی او دا به ان‌شاءالله بیا جوړ کړو. هدف ما این است که شوراهاى محلی و مردمی را به یک حرکت ملی و سرتاسری مبدل سازیم، تا این خواسته‌ها جنبه تحکیم فرهنگ اسلامی و ملی ما را بگیرد. نهادهای رضاکارانه اقدامات بنیادی را همیشه در افغانستان انجام داده است.

حَسْر، جزء فرهنگ ما است. اگر می‌خواهیم که واقعاً به رفاه برسیم، خود باید صاحب آینده افغانستان باشیم؛ این (مأمول) بدون سهم‌گیری هر افغان در پروسه ایجاد ثروت، ثبات و صلح نمی‌تواند به وجود بیاید. ما باید از این فرهنگ که قراردادی و خارجی کارهای بنیادی ما را انجام می‌دهد، برآییم و خود ما، مالک و صاحب آینده‌ی خود شویم. امید دارم که فرهنگ رضاکارانه، فرهنگ زکات، و فرهنگ عشر که (از طریق آن) همیشه به فقراى افغانستان بر اساس ارزش‌های دین مبین اسلام کمک شده، باز عام شود و همه‌ی ما وظایف خود را در این بخش بازی کنیم.

ولسوالی‌های سرحدی، خود را فراموش شده احساس می‌کنند. ۹۴ ولسوالی سرحدی ما که شما نماینده‌های محترم ملت، بار بار از وضع‌شان حکایت کرده‌اید، چه سواحل دریای آمو باشد، چه سپین بولدک باشد، چه ابونصر فراهی، چه واخان یا درواز، و چه دانگام، که همه از ۲۰ ولایت سرحدی ماست، در محور اصلی پالیسی و استراتژی دولت قرار خواهد گرفت.

خواهران و برادران، نمایندگان محترم ملت! دروازه لاهوری یا دروازه‌های دیگر کابل، نمی‌توانند کابل را مصون بسازند؛ دروازه‌های واقعی کابل ولسوالی‌های سرحدی این مملکت

است، اسلام قلعه باشد یا آقینه. بدین جهت جمع کردن این مملکت ایجاب این را می کند که هر افغان که در ولسوالی های سرحدی افغانستان هست، خود را مربوط به قلب متحرک ملت، کابل و خانه ملت بداند. وزارتخانه های افغانستان باید هسته ی جذب ولسوالی های سرحدی و ولسوالی های دورافتاده باشند.

ما حداقل ۱،۵ میلیون نفر بیجاشده داریم. امید است در این پنج سال ما قادر شویم که کلمه «بیجاشده ی داخلی» را از فرهنگ خود، از فرهنگ سیاسی و اجتماعی خود، دور کنیم. چه طور می توانیم با وجدان آرام خواب کنیم در حالی که وقتی من با بیجاشدگان گپ می زنم راته وایي چې د سپي د لکۍ لاندې ژوند کوي، ایا دا منو چې زموږ کوچنيان، زموږ خویندې زموږ وروڼه د خپل ژوند په (اوسنیو) شرایطو کې د سپي د لکۍ لاندې ژوند وکړي؟ حکومت افغانستان در کوتاه ترین فرصت، گام هایی خواهد برداشت، هېواد ته د کپوالو وروڼو او خویندو د راستنېدو او د هغوی د بنسټیزو ستونزو د حل په برخه کې به اساسي پروگرامونه طرحه او تطبیق شي.

خو د نورو ستونزو د مخنیوي لپاره د کپوالو د راستنېدو په برخه کې د نړیوالو قوانینو مراعتبدل اړین او ضروري دي.

ما مسؤول هستیم که از حقوق برحق بین المللی مهاجرین خود دفاع کنیم. مهاجرین خود را نمی توانیم فراموش کنیم و همچنین مهاجرین اقتصادی را نیز نمی توانیم فراموش کنیم. مذاکرات ما با دولت عربستان سعودی و با دولت امارات سر ایجاد شرایط مساعدی است که یک افغان دیگر مجبور نشود پاسپورت پاکستانی بگیرد تا در این جاها کار کند. افغان باید با عزت و اعتبار، با پاسپورت افغانی، کار مشروع داشته باشد نه این که در دریاها غرق شود و یا در سرحدات با گلوله مصادف شود.

ایجاد کار، شعاری است که از همه شما شنیده ایم. ایجاد کار عمده ترین وظیفه ما خواهد بود، مخصوصاً برای جوانان و افراد بی بضاعت. ۳۶ فیصد مردم ما زیر خط فقر زندگی می کنند و در این چهار سال، متأسفانه این خط تغییر مثبت نکرده و تا روزی که فقر باشد و فقر به این شدت باشد، این جامعه به ثبات نمی رسد. افراد دارای معلولیت، در عین حال، افراد دارای کفایت هستند. ما باید عوامل فقر را به صورت بنیادی شناسایی کنیم و فقر را نادیده نگیریم و پس به نماینده های محترم ملت در قسمت فقرزدایی راپورهای منسجم

ولسي جرگې ته د نوماند وزیرانو د معرفي مراسم | ۳۰۷

بدهیم. تأکید من و حکومت بالای جوانان است، بدون مشارکت جوانان در اداره و اقتصاد تحول چشم‌گیر و مثبت به وجود نخواهد آمد.

اما امروز جوان افغان دارای مهارت‌های قرن ۲۱ نیست، هنوز با کار جسمی زندگی می‌کند و این کار جسمی غیرفنی و غیرمسلمکی است. جوان افغانستان باید به صورت اساسی، محور ایجاد یک طبقه متوسط در افغانستان شود و دارای مهارت‌هایی باشد که بتواند آینده این مملکت را مدیریت و رهبری کند.

در عین حال مواد مخدر و اعتیاد، یک مسأله جدی شده است. روز به روز اعتیاد بیش‌تر می‌شود و اگر حالت فعلی دوام پیدا کند مقدار معتادین ما، به یکی از بزرگ‌ترین مقادیرهای معتادین در ارتباط با نفوس، مبدل خواهد شد.

همه اینها کار جمعی می‌خواهد، کار یک وزارت نیست.

قشری که همیشه پیش روی چشم ما است اما از یاد ما می‌رود، اطفال ما است. اختطاف، تجاوز و سوءاستفاده از اطفال ما، بدبختانه به یک فرهنگ شوم تبدیل شده که جلوگیری از این، اقدامات سرتاسری همه ما را می‌خواهد، از علمای کرام تا وزارت محترم دفاع، امور داخله، عدلیه و تمام ارگان‌های عدلی و قضایی ما.

باید امروز طفل افغان مصون باشد. تمام اخلاق اسلامی و ملی ما در بخش اطفال ما، زیر پای گذاشته شده است. در این بخش ان‌شاءالله تعالی می‌توانیم کارهای اساسی انجام بدهیم و علاوه بر انجام کمک‌های ملی، کمک‌های بین‌المللی را جذب کنیم.

یکی از خواسته‌هایم از مهاجرین افغان در اروپا، امریکا، استرالیا و جاپان این است که هر کدام اینها زمینه (شمولیت) یک طفل افغان در مکتب را فراهم کند. پول باید یو بل ته لاس ورکړو. حد اقل ۱.۷ میلیون زموږ ماشومان اوس هم مکتب ته نه ځي او هیله مې ده او د انگلستان پخواني صدراعظم سره په کار کې یم، چې زمینه دې ماشومانو لپاره برابره شي، چې مکتب ته لاړ شي.

کار طفل در بعضی اوقات، به غلامی مبدل شده و جلوگیری از این یکی از وظایف بنیادی ماست.

د افغانستان ښځې په انتخاباتو کې هم ډېره لويه ونډه واخيسته، د زړه له کومې مننه کوم، هېڅ چا باور نه کاوه چې ۳۸ فیصده رای ورکونکې به د افغانستان مېرمنې وي، نن مور باید د افغانستان د مېرمنو لپاره هغه شرایط برابر کړو چې بي بي خديجې او بي بي عايشې درلود. زما نیا تعليم يافته وه د سل هاوو جريبو ځمکو خاونده وه، اداره يې درلوده، عزت او اعتبار يې درلود. ما ته يو خارجي ژورنالېست و ويل ته چې د ښځو د حقوقو په تړاو غږيرې ته خو له خپلې ټولنې نه مخکې يې، ما و ويل نه! زه شاته يم دا برجسته مېرمنې مخکې دي او ما ته هدايت راکوي، چې څه وکړم، مننه خویندو! [د حاضرینو چکچکې]

مشارکت سرتاسری زنان افغان را باید در بدنه‌ی حکومت، اقتصاد و در فرهنگ فراهم کنیم و از نقش شما نمایندگان ملت در این بخش، که از حقوق زنان به صورت متداوم دفاع کرده‌اید، متشکر هستم و امید است که فشار مثبت‌تان در این بخش دوام کند. هر چه فشارتان زیادت‌تر شود، به سر چشم، زنده باشید!

د ښځو د تعليم په برخه کې پوښتنه ساده ده، څنگه به مېرمن په اسلامي احکامو باندې پوهيرې چې تعليم يې نه وي کړی. چې علم د ځان د پېژندنې او د خدای (ج) د پېژندنې شرط دی، نو اساسي شرایط باید برابر شي او يو بل ته ضرور ده چې مور به گڼه لاس ورکړو هيله مې دا ده لکه څنگه چې اوس زمينه برابره شوې چې د ښځو د حقونو غوښتنکي يوازې ښځې نه وي. د افغانستان ټول ولس يې او مخصوصاً د افغانستان د ولس استازي.

او ښځو په مقابل کې ټولو ته وايي چې خشونت جای ندارد، مخصوصاً خشونت در دفاتر حکومتی. امید است که هر وزیر صاحب کاندیدا در قسمت منع خشونت و در قسمت برنامه مشخص در این زمینه، همراه‌تان قرارداد کند و از قرارداد مشخص و عملی، هفت ماه بعد با مدارک از پیش‌شان راپور بگیری.

همراه وزارت محترم زنان، زن‌ها همیشه مشکل داشته‌اند. [خدا] چون یکی از تقاضاها این بوده که تمام مشکلات زنان را باید وزارت زنان حل کند، اما کاندیدوزیر صاحب نظریات مشخص دارند و همراه‌تان شریک می‌کنند که چه‌طور دیدگاه عملی و همه‌جانبه را تمام دولت انجام بدهد و این وزارت بتواند نقش داشته باشد.

موضوع دومی که از شما شنیدیم، بعد از مشارکت، تولید ثروت است، تولید ثروت پایدار! همیشه می‌گوییم مملکت، غنی است ولی افغان‌ها فقیر است. بنابراین حلقه خبیثه را چه‌طور

با این (هدف) تبدیل می‌کنیم که مملکت غنی و افغان‌های غنی باشیم؟

نکته اول؛ عملاً قوه خرید دولت را در ایجاد تولید، به کار خواهیم انداخت. مهم‌ترین بازیگران اقتصادی در کابینه، وزیر صاحب دفاع و وزیر صاحب داخله هستند. اینها چهار و نیم میلیارد دالر بودجه دارند اما تا به حال بدبختانه بر اساس طرح‌هایی که اتکا به قراردادی‌ها شده اتکا به یک مارکیت ناقص شده، قوه خرید این دو وزارت برای تحکیم اقتصاد افغانستان به کار انداخته نشده است.

تعهد مشخص ما همراه نماینده‌های ملت این است که از بوت گرفته تا غذا، وزارت‌های محترم، تولیدات افغانی را ترجیح خواهند داد و در ایجاد شرکت‌های مختلط و شرکت‌های خصوصی افغانی قدم‌های اساسی بر خواهند داشت. [د حاضرینو چکچکې]

همچنین هزاران کارگر ماهر داریم، هم در داخل وطن و هم از شما شنیدیم که در بین مهاجرین. این کارگران ماهر باید بیایند سامان‌آلات، ورکشاپ‌ها، و گدام‌ها را مدیریت کنند. بخش مدیریت منابع این دو وزارت ملکی می‌شود، حرفوی و مسلکی می‌شود و هر قرارداد بزرگ را تا من شخصاً امضا نکنم، پیش شما روان نخواهد شد. [د حاضرینو چکچکې]

تأسیسات نظامی ایجاد شده بود، میدان‌های بزرگ ایجاد شده بود، هلمند کی دی کندهار کی دی لوگر کی دی عظیم خایو کی دی. یکی از بزرگ‌ترین فرصت‌های ما برای تحرک اقتصاد این است که در بگرام امکانات به نهایت زیاد است. این تأسیسات را در این ۵ سال، مرکز ثقل حرکت اقتصادی و ملکی بسازیم. ۸۵ فیصد میدان هوایی قندهار در مدت کم ان‌شاءالله تعالی در اختیار ما می‌آید. این تأسیسات باید ضایع نشود، باید مورد استفاده اساسی برای رشد اقتصادی قرار بگیرد. هدف ما این است که از میلیارد‌ها دالر سرمایه که روی این (تأسیسات) گذاشته شده بود، بتوانیم برای تبدیل افغانستان به محور ثقل ترانزیتی و خدماتی منطقه استفاده کنیم.

از تعمیرهای معارف هر کدامتان شکایت داشتید. یکی‌تان تا به حال نیست که به من گفته باشد، تعمیرهای معارف مورد اطمینان‌تان است. این مشکل را به چی شکل حل می‌کنیم؟ این مشکل را به این شکل حل می‌کنیم که سه تصدی دولتی مانند دستگاه ساختمانی افغانی و بنایی را به فابریکه‌های تولید پیش‌ساخت بدل می‌کنیم تا به شکل اساسی مکتب‌های

استندرد ساخته شود. بعد از این اداره مکتب‌ها شرط بسته کردن (قرارداد) را داشته باشد نه این که ده‌ها قراردادی که شما وکلای ملت نتوانید پیدایش کنید، ادارات محلی هم نتوانند پیدایش کنند و ادارات مرکزی هم.

این دو مثال را برای تان دادم؛ هدف عمده ما این است که ما باید سرمایه‌گذاری را با نقش فعال دولت ایجاد کنیم و عرضه و تقاضای دولت را با هم بسته کنیم. مخصوصاً در قسمت گندم، خریداری قوای امنیتی ما برای ۴۰۰ هزار نفر است. انسجام خریداری خوراکیه‌باب اینها، ان‌شاءالله تعالی می‌تواند موجب تحرک عمده در تولیدات زراعتی ما شود. مثال‌های دیگری وجود دارد و نکته بنیادی من این است که مصارف دولت باید وسیله تولید کار شود، وسیله تحول و تحرک شود.

حفظ او مراقبت نه پول شکایت لری، پروژې چې تکمیل شوي دي درستې نه دي، میلیاردها دلر مو په سپکونو ولگول نن د دې لپاره چې ترازوگانې نشته سپکونه له منځه ځي. دلته هیله ده چې له ما سره موافقه اوسې چې بیا به د کار قوه ژوندی کړو او دا وظیفه به دولت ته وسپارو تا یک قوه کار منسجم، با انسجام امنیتی که امنیت خود را هم بتواند نگاه کند (شکل بگیرد) تا ما بتوانیم حفظ و مراقبت را وسیله عملی خدمت کنیم و از راه حفظ و مراقبت شاهراه‌ها، مخصوصاً پول اعمار شاهراه‌های دیگر را به دست بیاوریم. همه‌تان در این قسمت نظریات خاص دارید و این نظریات تان قابل قبول ماست.

مشکل دیگری که داشتیم مدیریت پروژه‌ها وجود ندارد (باید حل شود) تا نماینده‌های ملت، ژورنالیستان و مردم، شکایت نکنند. یک فرهنگ قراردادی در این خاک حاکم شده، وقتی که کار را به یک قراردادی دادید، بعد از آن دولت وظیفه نظارت و مراقبت را ندارد. من می‌خواهم که ما و شما یک تعهد واضح کنیم تا فرهنگ را پوردهی و مدیریت را برای تان به وجود می‌آوریم. از هر پروژه، ماهانه راپور پیشرفت را به صورت بسیار شفاف به نماینده‌های ملت و ملت ارائه می‌کنیم تا یک قرارداد واضح موجود باشد و شما مجبور نشوید که روزانه به وزارت‌ها بروید که کار در کجا است و قراردادی به کجا فرار کرده؟ ارگان‌های عدلی و قضایی ما، باید قراردادی‌های متخلف را تعقیب نماید، نه شما. اما راپور منسجم ان‌شاءالله تعالی خدمت تان ارائه می‌شود.

او په دې برخه کې د خلکو گډون حتمي دی، مور باید خلکو ته گډون ورکړو، په دې مانا

چې د افغانستان ولس باید د دې پروژو نظارت وکړي او معقوله لار باید پیدا کړو چې څنگه محلي کلي، ولسوالۍ او ولایتونه په دې کې شامل کولی شو عمده شي او دا مې له تاسې غوښتلي دي چې انجنیر صاحب تاسو ته په خاصه توګه ګورم خلک حساب غواړي هر سپرک ته چې ګورې پنځلس او شپاړلس وارې درته ویل شوي دي، هره پروژه د اوبو ته چې ګورې شل وارې درسره خلکو وعده کړې، راشی چې دغه د درواغو له فرهنگه راوځو څه چې کولی شو په واقعي توګه درته ووايو چې نشو کولی ورته ووايو چې نشو کولی. اما درواغ بس کړو، درست است؟ [د حاضرینو تأیید] یک فرهنگ واضح.

در اینجا چند منبع دیگر هم است. امنیت و تقاضای دولت را وسیله ایجاد یک حلقه نجیبه‌ی ملی می‌دانم که همه با هم دست بدهیم تا هر تولید افغانی حداقل ۱۵ فیصد سر یک تولید خارجی ترجیح داشته باشد. تدارکات وسیله این است که مملکت را آباد کنید نه این که یک مملکت را خراب کنید؛ (باید تدارکات) پاک و حسابده باشد، ان‌شاءالله تعالی. در این بخش همراه سکتور خصوصی هم به نتیجه می‌رسیم.

زمین‌های دولتی مورد غضب بود، صدها هزار هکتار زمین، استفاده نشده. من سر مشکل نمی‌آیم، من سر راه حل می‌آیم. راه حل من این است که از زمین دولتی شهری برای ایجاد مسکن سالم برای تمام ملت استفاده کنیم، پروگرام شهرسازی ما پروگرام بنیادی ایجاد مسکن و ایجاد زندگی شهری باعزت است. در جایگاهی که شما تشریف دارید، همیشه از امیر امان‌الله خان غازی نام بردید، اما هیچ وقت یک پروژه امان‌الله خان را تکمیل نساختم. در امارات من توانستم که دولت امارات را قناعت بدهم که کارته دارالامان، به شکل اساسی اش که عمده‌ترین کارته افغانستان گردد، ان‌شاءالله تعالی تمویل و ایجاد خواهد شد.

پایتخت افغانستان باید نظر امان‌الله خان را قدر بدهد. نظر امان‌الله خان این بود که افغانستان باید دارای شهرهای متحرک [= خوځند] باشد. هر شهر افغانستان را ما می‌فهمیم که چه قدر مشکلات دارد تا به صورت اساسی تنظیم شود، وعده منسجم برای تان این است که می‌توانیم پلان‌های استراتژیک شهرها را به کوتاه‌ترین مدت ان‌شاءالله تعالی عملی کنیم. زمین دولتی را ما باید نفروشیم، زمین دولتی را برای آباد کردن بگیریم، در بدلش آپارتمان بخواهیم و آپارتمان را به مأمورین دولت و افراد مستحق توزیع کنیم تا یک حلقه نجیبه خاص به وجود بیاید. «مسکن سالم» موجب این می‌شود که هر افغان صاحب گوشه‌ای از این سرزمین باشد.

دا مه هېروئ په تېرو پېړيو که افغانستان بېوزلو افغانانو ساتلی، هغه افغانان چې خپلې يې نه درلودې لوی ترين قوتونو ته يې شکست ورکړ، نو وخت د دې دی چې ددغو افغانانو قدر وکړو. د افغانستان د شهداوو قدر وکړو د افغانستان د برحق جهاد قدر وکړو. کونډو او معلوليت افرادو سره وگرځو او دلته ده چې دغه پروگرامونه ان شاء الله تعالی يوه وسيله وي.

غصب وقتی هست که خلأ دولت باشد و (برنامه توزیع) زمین ایجاد نشود. تعهد ما این است که در این ۵ سال، ان شاء الله تعالی قسمت عمده جايداد افغان، مصون گردد و به صورت اساسی دارای مصونیت خواهد بود. روزی که جايداد تمام افغانها مصون گردد، فضای اعتماد و ثبات ان شاء الله تعالی می تواند به وجود بیاید.

مشکل بنيادی اقتصاد خود را ببینیم. تنها یک رقم (برای وضاحت) کافی است. بر اساس ارقام (اداره) احصائیه مرکزی ما - که دقیق نیست [خندا] - واردات ما بیست و یک چند صادرات ماست؛ بر اساس ارقام بین المللی، که دقیق تر شاید باشد، واردات ما سی چند صادرات ما است. اگر یک چیز را در قسمت افغانستان می خواهید بفهمید (این است که) این گونه عدم توازن، موجب بدبختی دوام دار و وابستگی دوام دار است. با این رقم توازن، یک مملکت نمی تواند زندگی کند. بناءً هدف اقتصادی ما ساده است؛ باید از واردکننده به صادرکننده، مبدل شویم. امکانات این را داریم، تمام امکانات، موقعیت ما، آب ما، زمین ما، معادن ما، نفت و گاز ما. ان شاء الله تعالی بر ایجاد این تغییر (فایق) می آیم.

یک تعداد از وکلای ما در بخش اقتصادی نظریات بسیار خوب و مفصل دارند، اینها را شریک کردیم و از شما تشکر!

تولید سمنت را در افغانستان در اولویت بگیریم. صدها میلیون دالر را ضایع کردیم. حرف های مقدماتی را زده ایم، ان شاء الله تعالی هم در هرات و هم در کندز و بغلان شرایط اولیه فراهم است. صدایم سر سرمایه گذار افغان این است: سمنت تولید کن! فولاد تولید کن! یک سکاتور ساختمانی قوی را به وجود بیاورید تا از واردکننده به صادرکننده مبدل شویم. این راه اساسی است که ما می توانیم خود را بدل کنیم.

بانکداری در افغانستان ان شاء الله تعالی منسجم خواهد شد. بانک مرکزی نقش نظارتی قوی را سر بانکداری ایفا خواهد کرد و بانکداری اسلامی با اصول واضح و مشخص، خدمت تان تقدیم خواهد شد. امروز مقرر و لوایح وجود ندارد، ما زمینه این را باید فراهم کنیم که از

ولسي جرگې ته د نومانند وزیرانو د معرفي مراسم | ۳۱۳

اصول دین مبین اسلام در پیشرفت اقتصادی استفاده کنیم. این اصول در طول قرون گذاشته شده، بسیار واضح و محکم است. به طور مثال جایداد به اندازه‌ای که در دین مبین اسلام محکم است، در بسیار کم جایی است. جایداد اولیه کسی را هیچ محکمه‌ای به خاطر قرض از پیشش نمی‌تواند بگیرد. بنابراین بانکداری محکم، راهی می‌شود تا پول افغان برای ایجاد ثروت در افغانستان به کار انداخته شود.

نکته بنیادی دیگر ما این است که شهر و ده از هم فاصله گرفته. من همراه یک نفر کار می‌کند که همراه جناب کززی صاحب هم کار می‌کرد؛ از کلنگار لوگر است، بیست بار به خارج رفته اما در پنج سال، به لوگر نرفته! وضعیت امنیتی، علایق ما و شما را مورد سؤال قرار داده؛ رمز ثبات در افغانستان ارتباط شهر و ده است. وکیل صاحبان پروان و کاپیسا! هر جمعه، یا (هفته) سه، یا چهار بار (به ولایت) می‌رفتند؛ این رسم قدیمی ما بود.

ارتباط شهر و ده باید به صورت اساسی تأمین شود. از این خاطر من می‌خواهم پروگرام «همبستگی ملی» را به پروگرام همبستگی شهری و دهاتی^۱، هر دو، بدل کنم تا سهم‌گیری واضح باشد و سهم شهر در ایجاد و مصرف تولیدات ده باشد. هر چیزی را از خارج وارد می‌کنیم؛ در حالی که ۴۰ تا ۶۰ فیصد میوه و سبزیجات خودمان ضایع می‌شود. این وضع قابل قبول نیست. بناءً ارتباط مستحکم شهر و ده و ارائه خدمات جز از این است.

موضوع آب و زمین، اساسی است. ده فیصد تخم‌های (بذری) ما اصلاح شده است، ۹۰ فیصدش مشکل بنیادی دارد. زمین للمی افغانستان کمترین حاصل را دارد. من به تفصیل نمی‌روم اما یک نکته بنیادی من این است که سالانه ۸۰۰ هزار تا ۱،۲ الی ۱،۵ میلیون تن گندم وارد می‌کنیم (در حالی که) افغانستان باید کندوی منطقه باشد.

(در مورد) مشکل! بعضی وکیل صاحبان خودتان گفتید و از زبان خودتان می‌گویم. شش ماه سیلاب‌هاست و شش ماه خشکسالی! آب ما نکته اساسی است. مهار کردن این آب طبق فرمایشات‌تان نکته اول کاری ما می‌شود و بعد انسجام زمین.

عمده‌ترین سرمایه افغانستان، موقعیتش است. دوصد سال این موقعیت به ما ضرر رسانده. په

^۱ ملی پیوستون پروگرام د ۱۳۹۵ کال د تلې په ۴ نېټه په «ولسي تړون» پروگرام بدل شو.

راتلونکې شل کالو کې ان شاء الله تعالی دا موقعیت په طلا بدل شي. ۲۰ ولایت افغانستان سرحدی است. هر یک از این ولایات سرحدی باید به یک نقطه عمده ترانزیتی و تجارتي مبدل شود. تمرکز من سر سیاست منطقوی، به خاطر ایجاد ثبات در افغانستان است. کمک خارجی مثل مرهم است، کمک های اروپا و امریکا دردهای بنیادی ما را دوا نمی کند؛ اما همکاری منطقوی باعث ایجاد ثروت دوام دار می شود. بنابراین به تمام منطقه باید با عزت و اعتبار بینیم. پشت هر شریک همسایه خود به صورت جدی بگردیم. دوم دنیای اسلام است که شریک بنیادی ماست. امکان سرمایه گذاری بزرگ ان شاء الله تعالی برای ما فراهم می شود.

بشري قوې او کانونو باندې یوازې یو څو کلیمې وایم چې ستاسو ډېر وخت ونه نیسي. ما در قسمت معادن در عجله نیستیم. افغانستان باید برای چهارصد سال آینده از معادن خود نان بخورد. من نمی خواهم معادن را به خاطر این که کسر بودجه ۱۳۶ میلیونی داریم، قربانی کنیم. امید است وزارت محترم معادن را وقت بدهید که چهار مشکل بنیادی را حل کند؛ یک پالیسی ثابت، محیط قانونی مساعد، ایجاد و انکشاف زیربنای لازم، جلب سرمایه که مستلزم کاهش خطرات و ایجاد محیط مورد اطمینان می باشد و منابع بشری کافی.

سر یک مسأله بنیادی می آییم. بازار آزاد یک بازار لجام گسیخته نیست؛ بازار آزاد یک بازار قانونی است، یک بازار اصولی است که تحت نظارت دولت قرار بگیرد. در ظرف سال آینده ما پیشنهادهای مشخص به قوه مقننه خواهیم آمد که، بازار آزاد را چه گونه تنظیم کنیم؟ چه طور نظارت کنیم؟ چه طور به صورت اصولی به یک قوه ی متحرک مبدل کنیم؟ بدون چارچوب قانونی و نظارت اصولی اینها (برآورده) نمی شود.

در بخش سرمایه بشری، بدون قوه متحد فعال و آگاه بشری صلح، ثبات و رفاه، نمی تواند صورت بیابد. ستاسی نظریات می په باکفایت معارف باندې، تولیدي ظرفیت هغه شی چې زموږ پوهنتونونه او معارف تولیدوي ټولنه یې نه غواړي. دا باید به کیفیت بدل شي به تولید بدل شي، کدرونه باید په اساسي توگه اصلاح شي او پانگه باید واچوو. مخصوصاً در قسمت سرمایه ی فرهنگی افغانستان یک پیامتان واضح است؛ تمام وزارت های مربوطه و دواير سر یک فرهنگ اسلامی و ملی متحرک، کار و سرمایه گذاری خواهند کرد.

امید است که تلویزیون ملی را چند چینل بسازیم تا فرهنگ اسلامی ما به صورت اساسی،

ولسي جرگې ته د نوماند وزیرانو د معرفي مراسم | ۳۱۵

فهمیده و ترویج شود، خواسته‌های ملی ما ایجاد شود و بتوانیم باز هم با شعر، ادب، هنر و نثر خود آشنایی داشته باشیم و هم تولید کنیم. همچنین دفاع از میراث فرهنگی و آثار باستانی ما، بی‌نهایت ضروری است؛ که می‌تواند وسیله کاریابی عمده شود.

مسأله عمده دیگری را که از شما شنیدیم، سوله، ثبات، د قانون حاکمیت د اسلام د مبین دین پر اساس عدالت د دولت اساس او بنیاد جوړوي، په دې برخه کې مور ډېرې کمزورۍ لرو.

ژمنه مې داده چې د عدالت د تامین دپاره به ټول یو لاس کړو. امنیتي قواووې ټول رضا کار دي، هر یو ددې وطن بچي دي او په رضا کاره توگه کار کوي. هیله ده هغه ستونزې چې تاسې تشخیص کړي، هغه ستونزې مور زر تر زره حل کړو. دا ستونزې څه دي؟ همغږي نشته. څو خویندې له ټولو نه ډېر تر دې ته متوجه دي او ما سره په تفصیل غږیدلي دي.

خواهران! در بخش عدم هماهنگی به تفصیل همراه من صحبت کرده‌اید. امروز در خانه ملت برای تان می‌گویم که مشکل هماهنگی را ما به صورت بنیادی ان‌شاءالله تعالی حل می‌کنیم و اقدامات واضح و مشخص ترتیب می‌شود.

افسران ما، چون تقاعد وجود نداشت، انگیزه نداشتند. تقاعد به صورت آبرومند در قوای امنیتی ما اجرا می‌شود و زمینه پیشرفت کادرها بر اساس معیارهای واضح و مشخص (فراهم) می‌آید. ما قوای امنیتی و دفاعی غیرسیاسی می‌خواهیم، قوای امنیتی و دفاعی مسلکی می‌خواهیم. تعهد من به حیث رئیس‌جمهور این است که هیچ نوع مداخله سیاسی را من شخصاً نخواهم کرد [د حاضرینو چکچکې] و امید است که همه در این سه ماه (گذشته) شاهد این بوده باشند.

مسأله اساسی ثبات، مساوات همه افغان‌ها در مقابل قانون است. شکایتی که شما نماینده‌های ملت امروز و همیشه دارید از من، و کاندیدوزیر صاحب‌ها هم حتماً از شما می‌شنوند، این است که افغان‌ها خود را در مقابل قانون مساوی نمی‌دانند؛ ایجاد شرایطی که افغان‌ها خود را در مقابل قانون مساوی بدانند، هدف اساسی ماست. بدون این، ثبات نمی‌آید. جنگ مور باندي تحمیل شوی جنگ دی او په شرعي توگه پوهیږي چې چا باندي چې جنگ تحمیل شي حق د دفاع لري، اما قوه، زور، جگړه ددې وطن ستونزه نه حل کوي.

مور چې مجبور شوي یوو که نن دانگام دی او یا بله گوشه د افغانستان ده له مجبوریت نه

ده، هدف مو پایداره سوله ده او پایداره سوله دا غواړي چې هر افغان یو واضح انتخاب وکړي. دا خاوره چې د پلار او نیکه او د نسلونو پیړیو نه راته رسېدلې دا ورته اهمیت لري یا دا چې د یو عراقي او یا سوري متفکر د تاثیر لاندې غواړي افغانستان تباہ کړي.

مور هیخ چاته اجازه نه ورکوو چې دا خاوره تباہ کړي، [د حاضرینو چکچکې] د سولې ولسمشر یم اما زه غواړم تاسو ته د یحیی خیلو قصه وکړم، زه چې یحیی خیلو ته لارم تاسو ته معلومه ده چې لسها وو گلالي ځوانان هم شهیدان شول، قومي مشر جگ شو حد اقل ۷ نفره یې په کورنۍ کې شهیدان شوي وو، پوهېرئ راته یې څه وویل؟

وویې ویل: زه اوس اوسپنه یم، که سلها نفره مو ووژني دا خاوره به ساتو، اما بل یې څه راته وویل؛ وایي سوله غواړم سوله په قلم، په معلم، په تعلیم غواړم، سوله په جور په جنگ په قاچاق نه غواړم، نو هیله ده چې دغه کلمات چې د شهید پلار، نیکه او تره راته ویلي دي زموږ او تاسو طرزالعین شي.

هغه خبرې چې یې راته کړي دي زما د مېز پرسر په یو کارت کې پرتې دي ځکه هره ورځ یحیی خیل او شکرپه خور باندې حمله^۱ زما په یاد ده. کونړ، دانگام او هلمند مې په یاد دی او هر گوډ مې په یاد دی. دوه ساعته په ورځ کې، هره ورځ، هر گوډ د افغانستان ته زه گورم، زما عرض دادی چې داسې ځای د افغانستان نده چې قربانی یې نه وي ورکړي.

اما په دې پوه شوی چې کله چې د کرښې آخوا عملیات کېږي زموږ او تاسو ژوند خرابیږي، ځکه ده چې دا ۹۴ ولسوالۍ گانې او ۲۰ سرحدی ولایات باید مضبوط کړو، د ټولو نه مننه کوم، د ټولو د همت نه مننه کوم او مانا یې داده چې هر نفر په کونړ کې، په هلمند کې، په فاریاب کې، په جوزجان کې، داسې ځای نشته، په کندز کې، بغلان کې، ټول افغانستان، بدخشان کې، نن غم د هر افغان په کور کې دی، بادغیس کی، خبره څه ده؟ عزم مو باید ټینګ وي چې له دې حالت نه ووځو او ان شاءالله تعالی دې حالت نه په اساسي توګه وځو. زموږ ظرفیت پخوانی نه ده، اوسنی نوی ظرفیت لرو.

موضوع دیگرې که از شما شنیده‌ام، مسأله زیربناست. همه، هر کدامتان پروژه‌های مشخص دارید، پیشنهادهای مشخص دارید، من خلص می‌کنم. به ما وقت بدهید که یک پلان

^۱ د دارالامان په سرک د ۱۳۹۳ د لېنډۍ په ۲۵ نېټه په یوه ترهگریز برید کې، زموږ یو شمېر هېوادوال شهیدان شول او د ولسي جرگې غړې شکرپه بارکزی ټپي شوه.

ولسي جرگې ته د نوماند وزیرانو د معرفي مراسم | ۳۱۷

زیربنایی ملی را به صورت اساسی انسجام بدهیم و برای تان تقدیم کنیم. پیشنهاد دوم من این است که بودجه انکشافی را سه ساله بسازید. راپوردهی ما یک ساله خواهد بود، اما بودجه ملی سه ساله باید باشد.

حکومتداری، طریقه عملی تطبیق اهداف است. از حکومتداری شکایت دارید؛ شکایت‌های بنیادی دارید. ما شش ماه از شما وقت می‌خواهیم که با اصول منسجم، اصلاحات وسیع حکومتداری را به خدمت‌تان پیشنهاد کنیم.

تداخل کاری، امروز، افغانستان را به بحران برده است. به هر یک از وزارت‌های محترم که بروید، اگر کار خوب انجام داده شود، می‌گویند که ما کرده‌ایم؛ اگر مشکل باشد، شش جای دیگر ملامت می‌شود. شما که قضاوت کرده‌اید و قضاوت در این مورد کار بسیار مشکل است. من می‌خواهم در این شش ماه، هر وزارت و هر ارگان مستقل، وظیفه مشخصش واضح شود؛ صلاحیت‌ها و مسؤولیت‌هایش واضح شود تا برای هر کس واضح باشد که مسؤول کیست تا با شفافیت بتوانیم حساب بدهیم.

در این بخش یک عرض من این است که قانون اساسی برای رئیس‌جمهور افغانستان بیست صلاحیت داده است. د دنیا پر سر داسې کس نشته چې دغه شل به یوازې سر وکړي. بدین جهت وعده ما همراه شما است که ریاست جمهوری از فرد به یک نهاد مبدل می‌شود. کاندیدوزرا پیشنهادات مشخص داشتند که شورای مشخص وجود داشته باشد که مدیریت روزانه‌اش را اینها می‌کنند و شب‌ها جلسه‌های منسجم باشد.

یک وعده ما همراه‌تان این است که هیچ وزارت افغانستان غیرکلیدی نیست. تمام وزارت‌های افغانستان کلیدی است، از این جهت دسترسی کابینه به رئیس‌جمهور افغانستان دسترسی متوازن می‌باشد.

مشکل دیگری که در حکومتداری داریم این است که همراه وزیرصاحب‌ها دید و بازدیدها دوام‌دار است اما همراه ولایت‌ها ترتیب منسجم نداریم. اراده ما این است که در هر ماه همراه زون‌ها، در هر ربع همراه تمامی ولایات، وزرا و والی‌ها و کارمندان ولایتی جلسه‌های منسجم داشته باشند تا یک حس حسابدهی واضح وجود داشته باشد. معلوم است که از نمایندگان ملت درخواست می‌کنیم همراه ما شریک شوند تا حسابدهی واضح به وجود بیاید.

رياست اجرائیوی کارهایی را که کابینه و رئیس جمهور پالیسی هایش را می سازند، تعقیب خواهد کرد. از جناب داکتر صاحب عبدالله بی نهایت ممنون هستیم که این وظیفه خطیر را قبول کرد، جلسات را به صورت منظم اداره خواهد کرد و راپوردهی منسجم به وجود خواهد آمد.

مذاکراتی که در این سه ماه همراه شما انجام دادیم، ممنون هستیم. دیروز همراه تمامی کاندیدوزیران، روز را سپری کردیم تا برای مشکلاتی که شما مطرح کرده بودید و ملت مطرح کرده بود، راه‌های حل را با هم بسنجیم. بر این اساس له تاسو مو یو قسمت واضح پیغامونه اخیستی، دا پروگرامونه چې مطرح شول د ملت مستقیم اواز او تاسو چې د ملت استازی یاست تشخیص کړي. کابینه به ولس تاسو او ما ته ځواب ویونکې وي، دې چوکاټ کې چې هغه څه اړینه ده دا ده چې کاري شیوه، اساسي څیړنې ته اړتیا لري او موږ له تاسې نه اول اووه میاشتي وخت غواړو چې دا کارونه ترسره کړو.

اول - په هره اداره کې د اداري فساد د لرې کولو او د مکافات او مجازاتو فرهنگ د پلي کولو او تحکیم دپاره مشخص اقدامات وکړو.

مردم از فساد خسته هستند. کاری که شما می خواهید، اقدامات مشخص است. هر وزیر مسؤول است که با اقدامات مشخص و منسجم بیاید. نه فساد را تحمل می کنیم، نه فساد را اجازه می دهیم. اگر یکی از وزیرصاحبان خدای ناکرده مورد شک قرار گرفت، خودش استعفا خواهد داد و یا تعقیب خواهد شد. اگر من کدام اشتباهی بکنم، من در خدمت‌تان هستم، محاکمه ام کنید! تاسو خو لا حق لري، نه! فرهنگ راولو دا مو اول ده.

دوم - کار اهل کار ته سپارل او د حکومت په بدنه کې د ټولو افسارو مشارکت او د عدالت پر اساس د راتلونکې د پاره مشخصه تگلاره. دو خواسته همزمان دارید؛ مشارکت، و کار را به اهل کار سپردن. این تعادل می خواهد. این تعادل را در بدنه دولت ان شاءالله تعالی عملی می کنیم.

دریم - د امنیت د تامین، د امنیتی او دفاعی قواوو د همغږی او د امنیتی قواوو د لامسلکي کېدو، کدري مصونیت او حسابدهي لپاره مشخصه تگلاره.

وضع امنیتی مورد قبول شما نیست، مسؤولین امنیتی آوازتان را واضح شنیدند.

ولسي جرگې ته د نومانند وزیرانو د معرفي مراسم | ۳۱۹

تغییرات مشخص و واضح که موجب بهبود وضع امنیتی شود و مصونیت کاری که اینها بتوانند کار خود را انجام بدهند، (به وجود خواهد آمد).

چهارم - برای ایجاد کار یک پلان عملی و ارائه نتایج ابتدایی.

پنجم - در قسمت زیرینا، در مرحله اول تمرکز سر یک قسمت از پروژه‌های ملی که در حال انجام بوده و تکمیل نشده؛ تکمیل کردن اینها بر اساس اولویت و راپوردهی برای شما.

شپږم - د اقشارو د مشارکت په ځانگړي ډول د بېوزلو اقشارو گډون او په دې برخه کې عملي اقدامات.

اووم - د بشري قواوو د تولید او استفادې ابتدایي پلان، چې افغانان وکولای شي ټولې چارې په خپل لاس کې ونیسي.

هشتم - واضح کردن صلاحیت و مسؤولیت ولایات، شاروالی‌ها، ولسوالی‌ها و قُرا. امروز ما در ابهام مطلق در این بخش زندگی می‌کنیم که صلاحیت والی چیست؟ مسؤولیتش چیست؟ و منابعش چیست؟

باز هم فشار ما سر والی نیست، فشار ما سر ولایت است. تعریف ولایت و صلاحیت‌هایش باید به صورت واضح (ترتیب) شود، امروز قرن ۲۱ است. امور محلی را باید انسجام بدهیم و ترتیب انتخابی شدن شاروالی‌ها را در دو سال، به صورت اساسی‌اش انجام بدهیم تا قانون اساسی تطبیق شود.

نهم - د افغانستان د ترانزیتی مرکز د جوړېدو لپاره د پروژې د طرحې او تطبیق او پروگرامونو د دقیق مدیریت او د حساب ورکړې طرحه وړاندې کول.

لسم - درې کلنه انکشافی بودجه. بودجه فعلی مشکلات زیادی دارد. شما سرش غور کردید و من هم ممنون هستم.

در حالات فعلی، خواهران و برادران! حاضر نیستم که قرض بگیرم. مشکل افغانستان را نمی‌توانیم با قرض حل کنیم. اول باید مدیریت سالم بیاید، بعد در صورتی که شما موافقه کردید، قرض تنها به خاطر زیرینا گرفته می‌شود و ایجاد کار. اما من می‌خواهم که وقت

بدهید تا اول عواید داخلی را به پای ایستاده کنیم و حسابدهی را به وجود بیاوریم تا مردم افغانستان و نماینده منتخب مردم افغانستان، و دنیا، بالای ما اعتبار کنند؛ در مرحله آخر در ضرورت به قرضه‌های سهل درازمدت می‌رویم.

به انسجام کمک‌های فعلی هدایت دادم. در ۴۵ روز آینده تمام منابع کمک‌کننده، پروژه‌های‌شان مورد بررسی ما قرار می‌گیرد. هر پروژه‌ای را که موفق نبود، ایستاده می‌کنیم یا دوباره مدیریتش را می‌گیریم. در مصرف منابع نو تأکید سر عملی شدن نظریات شما خواهد بود.

عمده‌ترین پیغامتان انکشاف متوازن است. تاسې له کونړ نه وویل، هر گوټ د افغانستان ته باید تاسې په دې پوه شئ، چې زه تللی یم او د ځان زړه یې بولم. اما مخصوصاً ده مورد از فقیرترین ولایت‌های افغانستان، باید اولویت داشته باشد. امید است که شورای ملی به بزرگواری خود این را قبول بکنند که اگر می‌خواهند گذشته را جبران کنیم، برای این ۱۰ ولایت یک ضریب اضافی امکانات فراهم شود. ما این را عملی می‌کنیم، در نظر نی، عملاً! کابینه برای شما و مردم افغانستان پاسخگو است.

صلاحیت تصویب و رد کابینه (پیشنهادی) از نماینده‌های ملت است. من کوشش اعظمی خود را کردم که کابینه‌ای برای‌تان تقدیم شود که مورد تأییدتان باشد. اما فیصله قانونی، شرعی و اصولی از شماست.

از این که فرصت را مساعد ساختید تا به خانه ملت بیایم، یک جهان سپاس! مردم بالای شما اطمینان کردند و شما نماینده‌های مردم هستید. مطمئن هستم که فیصله‌های شما به خیر ملت و بر اساس خواسته‌های مردم خواهد بود.

ژوندی دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان! یشه سن افغانستان!

د افغانستان او چین ولسي جمهوریت د سیاسي اړیکو د شپېتمې کلیزې د

نمانځني مراسم

سلامخانه مانی - کابل | ۱ سلواغه ۱۳۹۳ | ۲۱ جنوری ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- د نړۍ په فرهنگ او پوهې د چین اغېز
- د افغانستان او چین د اړیکو مخینه
- د چین او افغانستان د اوسنیو اړیکو څرنگوالی

غورچاڼې:

چین په درېیو برخو کې عمده نوښتونه ترسره کړي؛ کاغذ، باروت او د اوبو انجنیري. له چین سره زموږ اړیکې لږ لږ کولونو ته نه، بلکې پېړیو ته رسېږي او خوشبختانه تل زموږ اړیکې ښې وي، په ځانګړي ډول زموږ فرهنگي اړیکې ۱۵ پېړیو ته رسېږي. د بېلګې په توګه، د هرات د نقاشۍ مکتب له چین سره یوه زرخیزې اړیکه رامنځته کړې ده. د سوداګرۍ په برخه کې هم ژورې اړیکې موجودې دي او ورپسې لار ددې اړیکو ښودنه کوي. مور هیله لرو، چې تېر تاریخ، په راتلونکې کې بیا هم تکرار شي. مور د پښتو - چینایي قاموس د چاپېدو شاهدان یوو، چې د دواړو ملتونو ترمنځ په نږدېوالي اغېز لري. نن افغانستان او چین د همکاریو او مشارکت نوی څپرکی پرانېزي او ان شاء الله آسیا به د تېرو پېړیو په څېر یو وار بیا په اقتصادي مرکز بدله شي. مور همدا

راز هيله لرو لومړنی هېواد واوسو، چې د چين او متحده ايالتونو ترمنځ د مشارکت زمينه برابره کړو. چين د سولې په ټينګښت کې اغېزناک دی او په فرهنگي، اقتصادي او امنيتي برخو کې به هم اقدامات وشي.

د جمهوررئيس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکريم. اما بعد، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.

جناب جنرال صاحب دوستم، معاون اول رياست جمهوري افغانستان، جناب دانش صاحب معاون دوم رياست جمهوري افغانستان، جناب انجينير صاحب محمد خان، معاون اول اجرائيوي، جناب حاجي صاحب محقق معاون دوم اجرائيوي، اعضای عالی رتبه دولت افغانستان، جناب سفير صاحب چين، جناب پروفيسور چه خونگ ساي^۱، خانواده‌ی محترم شان! السلام عليكم!

بڼه راغلاست!

نن ما ته وياړ ده، چې د افغانستان او چين شپيتمې کليزې لمانځنه کوو. زموږ علايق چين سره د لسيزو نه دي، بلکې د پېړيو دي. د چين درې عمده اختراعات و نړۍ ته تغير راوړ. کاغذ اول بار په چين کې توليد شو او پس له هغه نه په مري کې، په بلخ کې کاغذ له پنبې نه جوړ شو او په دې وسيله باندې دنيا کاغذ وپېژانده. له مري او بلخ نه کاغذ لاړه بغداد ته، له بغداد نه لاړه قرطبي ته او له هغې ځايه اروپا ته خپور شو.

چين په عين حال کې د باروتو مخترع دی. مخکې له چين نه (پرته) باروت چا په دنيا کې نه پېژانده. نو د دوی اختراعاتو، چې د دنيا رنگه او د جنگ او سولې رنگه يې بدله کړه. همدارنگه چين د اوبو په انجنيرۍ کې له ټولې دنيا نه د باندې و. د چين لوی کانال، چې جنوبي چين او شمالي چين يې سره وصل کړل د دنيا د انجنيرۍ له شاهکارونو دي او بل لوی شاهکار د چين، د چين لوی دېوال يا ستر دېوال دی.

وختې چې د دغه دېوال په هکله خلک فکر کوي چې له افغانستانه څومره ليرې ده او شايد

^۱ Che Hongcai: د پښتو - چينايي قاموس ليکونکی او د چين د اريکو پوهنتون استاد (زېږېدنه: ۱۹۳۶ ز).

د افغانستان او چین ولسي جمهوریت د سیاسي اړیکو د شپېټمي کلیزې د نمائځني مراسم | ۳۲۳

پر افغانستان یې اثر نه وي کړی. اما هر وار چې په چین کې نوي امپراتوري راغلله او دېوال ته یې وسعت ورکړ. قبایل له هغه ځایه وغځیدل او مرکزي آسیا ته راغلل، مور ته راغلل او بیا له مور نه تر هندوستانه ورسېدل. زموږ تاریخ د دوی له تاریخ سره به پېریو کې تړلې و، اما مناسبات مو د خدای په فضل سره همپشه حسنه و. زموږ فرهنگي ارتباطات خاصتاً په پنځلسمه پېړۍ کې له چین سره د هنري له نظره خاص نېردي و.

بهباد هنرمند هراتی،^۱ که سه صد سال نقاشی و میناتورکاری را در جهان اسلام، در امپراتوری عثمانی، امپراتوری صفوی، امپراتوری مغول و امپراتوری ایلخانی و غیره امپراتوری‌های ترک‌زبان مخصوصاً امپراتوری عبدالله خان، تحت تأثیر داشت، با سبک چین آشنا بود. نقاشی هرات با نقاشی چین یک ارتباط زنجیری پیدا کرده بود. هرات باستان وسیله ارتباط فرهنگی با چین بود.

تجارت ما با چین، از هزاره‌ها (پیش) بود. اسپ افغان، مخصوصاً اسپ آقچه - که جنرال صاحب تشریف دارند، آن نسل‌ها را مردم به فضل خداوند تا به حال نگاه کرده‌اند - در سرتاسر چین و هندوستان نام داشت. تجارت اسپ در چین در دست مسلمان‌ها بود. از این جهت، ارتباطات عمیق داشتیم و در طول قرن‌ها «جاده ابریشم»، نام این ارتباطات بود.

در دوران امپراتوری یو وان، جاده ابریشم یک جاده سرتاسری بود که در آن برای بار اول پول کاغذی ایجاد شد. پول کاغذی را هم، چینی‌ها اختراع کردند و عام شد. (در این مسیر) امنیت کامل وجود داشت و ترتیب انتقال اسناد، شواهد و پیام‌ها توسط قاصدها به زیادترین فرصت صورت می‌گرفت. ارتباطات عمیق فرهنگی در این زمان، بین بغداد، کابل، بلخ، هرات و نقاط مختلف چین وجود داشت. این را بدین جهت می‌گویم که تاریخ گذشته ان‌شاءالله تعالی در آینده باز تکرار خواهد شد.

نن؛ په تېرو شپېټو کلونو کې چین همپشه د افغانستان دوست و او د دې دوستۍ لویه علامه د پښتو - چينايي لغت نامه ده. پروفیسور صاحب (چې خونگ سای) شپږ دېرش کاله په دې باندې کار کړی او نن دا یو خاص ویاړ دی ما ته، د افغانستان د ولس د خادم په حیث چې نن دوی ته مې د سید جمال الدین افغان مډال وړاندې کړ. مننه جناب پروفیسور صاحب!

^۱ کمال‌الدین بهزاد، د هراتي سبک نقاش (۸۳۴-۹۱۴ لمريز).

[د حاضرينو چكچكې]

دا رقم كار بې له مينې نه، بې له ډسپلين نه، بې له دې نه چې سړی رښتيا اراده ولري، نه كېږي او جناب پروفيسور صاحب ته مباركي وايو، چې دا ستر كار يې د افغانستان او چين د ولسونو د نېردي كولو لپاره ترسره كړ. زه په عين حال كې غواړم چې د دوی محترمي ميرمنې او لور نه مننه وكړم.

مادام [= مېرمن] «شي» له افغانستان سره اشنا ده، يو نيم كال په افغانستان كې د چين په سفارت كې وه. كابل ته بېرته ښه راغلاست زموږ په ليمو راغلی. خدای موبيا، بيا راوله!

او د دوی محترمي لور ته ښه راغلاست وایم. ښه راغلي، شي شي!^۱ [د حاضرينو چكچكې] د چين او افغانستان اړيكې (به) مور سړ كالې په تفصيلي توگه ولمانځو. زما سفر چين ته او هغه پذيرايي چې ولسمشر «شي جينگ پينگ او صدراعظم «لي» وكړه بې ساري ده.

نن افغانستان او چين نه يوازې يو نوی فصل د همغږۍ او همكاري ايجادوي، يو نوی كتاب به په گډه وليكو. دا كتاب به د آسيا بيارغاونه وي. په راتلونكو شلو كالو كې به ان شاء الله تعالى آسيا به لکه چې درې قرنه مخکې وه، د دنيا اقتصادي مرکز وي. د چين پروگرام نوی پروگرام هم د ورينس لارې د ژوندۍ كولو او هم د دې لپاره چې گاونډي هېوادونه د چين له پرمختگ نه په اساسي توگه برخمن شي او هوسا شي، دېر لوی قدم دی.

مور په دې هم وياړو چې مور لومړی هېواد يوو چې د چين او متحده ايالاتو د همغږۍ زمينه مو برابره كړې او په مشترکه توگه مور كولاى شو، چې ټول لوی قدرتونه د دنيا او د افغانستان د ثبات لپاره سمبال كړو او هيله ده، چې چين به د افغانستان د سولې د راتگ لپاره ستر قدمونه واخلي. ځكه چينايان چې هر شی کوي په تدبير او تعمق يې کوي او اوس چې د دوی پښه ان شاء الله تعالى په دې برخه كې راغلي، مور به د ډېرو اقداماتو شاهد و واسو، چې هغه ثبات او هغه سوله او روغه چې هم د افغانستان او هم د چين او هم د منطقي ټولو هېوادونو په گټه ده. ان شاء الله تعالى له دې لارې عملي شي.

زه له ټولو تاسو مننه كوم او غوښتنه مې دا ده، چې د دولت ټولې ادارې به راتلونكو مياشتو

^۱ مننه [په چينايي ژبه].

کې د چین او افغانستان د شپېتمې کلیزې د تجلیل لپاره خاص اقدامات وکړي.

بیا هم پروفیسور صاحب له تاسو مننه چې دا کلیزه مو له ډېر یو عمده قدم سره پیل کړه، نور قدمونه به په فرهنگي ساحې کې، اقتصادي ساحې کې، امنیتي ساحې کې او خاصاً د سولې په ساحې کې کېښودل کېږي.

جناب سفير صاحب له تاسو مننه، زموږ تودې هیلې د چین جلال مآب جمهور رئیس او جلال مآب صدراعظم ته ورسوئ او بیا هم ترې مننه وکړئ چې د افغانستان ولس ته یې ویاړ ورکړ، په هغه ترتیب چې له مور سره یې روغېر وکړ او له مور سره یې همکارۍ وکړه.

تل دې وي د افغانستان او چین ملگرتیا او دوستي!

د چین د سفير دینګ زی جون^۱، د وینا ژباړه:

د افغانستان اسلامي جمهوریت جمهور رئیس بناغلی محمد اشرف غني، د افغانستان اسلامي جمهوریت لومړی مرستیال محترم عبدالرشید دوستم، د افغانستان اسلامي جمهوریت دویم مرستیال سرور دانش، د افغانستان اسلامي جمهوریت د اجرائیه ریاست لومړی مرستیال انجینر محمد خان او د افغانستان اسلامي جمهوریت د اجرائیه ریاست دویم مرستیال استاد محمد محقق، قدرمنو وزیرانو، قدرمنو دوستانو، آغلو او بناغلو!

غواړم د جمهور رئیس له احساس څخه د ډکې وینا، او د افغانستان او چین ترمنځ په نږدې راتلونکې کې د اړیکو د پراختیا، په ځانگړي ډول د خلکو - خلکو ترمنځ د فرهنگي اړیکو د تقویت لپاره، مننه وکړم.

تر ټولو لومړی اجازه راکړئ، چې د چین جمهور رئیس^۲ د مبارکۍ پیغام تاسو د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس ته، د افغانستان اسلامي جمهوریت او د چین ولسي جمهوریت ترمنځ د ډیپلوماتیکو اړیکو د شپېتمې کلیزې په مناسبت، چې د چین او افغانستان د دوستۍ

^۱.Deng Xijun

^۲.Xi Jinping

کال يې بولو، وړاندې کړم:

«د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس عالی جناب محمد اشرف غني! له هغه ځایه چې د چین ولسي جمهوریت او د افغانستان اسلامي جمهوریت، د خپلو ډیپلوماتیکو اړیکو شپېتمه کلوزه د چین - افغانستان د همکارۍ او دوستۍ کال په نوم نمانځني، غواړم د دولت او د چین د خلکو په استازولۍ مبارکي او نېکې هیلې تاسو د افغانستان دولت او خلکو ته وړاندې کړم. په تېرو شپېتو کلونو کې د چین او افغانستان ترمنځ ډیپلوماتیکې اړیکې د تفاهم، همکارۍ، دوه اړخیزه ملاتړ او متقابل احترام پر اساس ولاړې دي. زموږ دوستي د دواړو هېوادونو د خلکو په زړونو کې ژور ځای لري. په اکتوبر میاشت کې چین ته ستاسو له لاسته راوړنو ډک سفر د دواړو هېوادونو ترمنځ ستراتیژیکې همکارۍ لا زیاتې غښتلې کړې. د چین او افغانستان ترمنځ اړیکې زما لپاره ځانگړی اهمیت لري. چین په افغانستان کې له سولې او بیارغاونې، هر اړخیز ملاتړ کړی او تیار دی، چې له افغانستان سره د سولې بهیر په پرمخ وړو کې رغنده همکاري وکړي، څو تر بل هر وخت د چین او افغانستان ترمنځ اړیکې پراختیا ومومي. د افغانستان د خلکو د هوساینې او کامیابۍ په هیله او تمه ده، چې د افغانستان او چین ترمنځ دوستي دوامداره پاتې شي. / د چین د ولسي جمهوریت جمهوررئیس شي جینگ پینګ / ۲۰ جنوري ۲۰۱۵»

بناغلی جمهوررئیس! له دې فرصت څخه په استفادې غواړم د افغانستان په تړاو د چین پر دریځ ټینگار وکړم. له هغه ځایه چې افغانستان د چین گاونډی دی، په افغانستان کې سوله او ثبات د چین له سولې او ثبات سره مخامخ اړیکه لري. د چین دولت په افغانستان کې له سولې او بیارغاونې هر اړخیز ملاتړ کوي؛ او ټوله هڅه کوي، چې له تاسو او د افغانستان له دولت سره د دواړو هېوادونو د خلکو د عالی گټو د ترلاسه کولو لپاره همکاري وکړي.

له هغه ځایه چې افغانستان او چین گډه سرنوشت لري او د دواړو هېوادونو ترمنځ د متقابل احترام او ملاتړ پر اساس ولاړې اړیکې د شپېتو کالو ډیپلوماتیکو اړیکو د متن پر اساس پرمخ روانې دي. چین به له افغانستان سره د سیاسي، اقتصادي، امنیتي، فرهنگي او د خلکو - خلکو ترمنځ د فرهنگي تبادلاتو پر اساس خپلې دوستۍ او همکارۍ ته دوام ورکړي.

دواړه هېوادونه د عطف په یوې حساسې تاریخي شېبې کې د پراختیا په حال کې دي. چین د خپلو خوبونو د تحقق لپاره، چې هماغه بیاځلي د ملت ځوانول دي هڅه کوي او افغانستان

د افغانستان او چین ولسي جمهوریت د سیاسي اړیکو د شپېتمې کلیزې د نمانځنې مراسم | ۳۲۷

هم د خپلو ملي گټو او اقتصادي خپلواکۍ لپاره هڅې کوي؛ چین به په دې مرحله کې د افغانستان یو باوري ملگری وي او د دواړو هېوادونو د روښانه راتلونکې لپاره به له تاسو سره همکاري وکړي.

په پای کې غواړم له ښاغلي جمهوررئیس څخه د افغانستان او چین د خلکو ترمنځ د همکاري او دوستۍ ددې ورځې د نمانځنې او درناوي له امله مننه وکړم او دا چې د پښتو - چینایي لومړني قاموس د تألیف له امله مو د پروفیسور چه خونگ سای هڅې وستایلي، کور مو ودان. همدا راز، ټولو هغو دوستانو ته احترام کوم، چې د چین او افغانستان ترمنځ دوستۍ ته ژمن پاتې دي.

له تاسو مننه!

مونځ^۱ یو پنځوسم امنیتي کنفرانس

مونځ - جرمني | ۱۹ سلواغه ۱۳۹۳ | ۸ فبروري ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

بهرنی سیاست - امنیت

د وینا عمده محورونه:

- د غوڅ ملاتړ ماموریت
- د ترهگری چاپیریال پېژندنه
- د افغانستان سیمه ییزه ډیپلوماسي
- د جنایتکاری ژورې شبکې

غورچاڼ:

ترهگری د یوې ځانګړې چاپیریال پېژندنې کې په یوه سیستم بدله شوې ده. داعش په چټکۍ سره خپل څلورم کلاسلیک جوړښت ته نږدې کېږي او افغانستان ددې ګواښ د یو ځای کېدو ډګر دی، چې دې موضوع ته نه پاملرنه به ناوړه عواقب ولري. مور خپل مسؤولیت پر غاړه اخلو، زموږ اصلاحي پروګرامونه بنسټیز او متمرکز دي.

^۱ Munich Security Conference (MSC): مونځ امنیتي کنفرانس د نړیوال امنیت په برخه کې یوه له نړیوالو ناستو ده، چې د خصوصي برخې له لوري ترسره کېږي. دغه ناسته هر کال په فبروري کې د جرمني په مونځ کې په بايريشر هوټل کې ترسره کېږي. ددې کنفرانس ګډونوال د خپلو نظرونو په څرګندولو، وړاندیزونو او د نړیوال امنیت د یوې مهمې موضوع په چوکاټ کې په سیاسي لیدنو خبرې اترې کوي.

سیاسي اجماع د مخته تګ لپاره لومړنی اساس دی. موږ د سیاسي اجماع پر لور په حرکت کې یوو، سیمه او د خپل بهرني سیاست پنځه کړۍ مو هم همکارې کړې دي. په مبارزه کې، ټولو جلا هېوادونو ته د پام پر ځای باید د ترهګرۍ د چاپېریال پېژندنې په سیستم تمرکز وشي. د غبرګون اوسنی سیستم د ترهګرۍ شبکو د واقعي نه پېژندنې له امله سوکه دی؛ هغه څه چې په عراق، سوریه، یمن او سولې آسیا هېوادونو کې واقع کېږي، له هغه څه باید جلا ونه بلل شي، چې په افغانستان کې واقع کېږي، بلکې ګواښونو ته باید سیستماتیک لیدلوری ولرو. بله موضوع د وړانګارۍ ژورې شبکې دي، چې د جګړې محرک ګڼل کېږي. باید په یاد ولرو، چې د وړانګارۍ او جرایمو کلني عواید ۱,۷ تریلیون ډالرو ته رسېږي او د جګړې د تمویل د ژورو رېښو له پېژندنې پرته، نشو کولای دا پدیده درک کړو. موږ د ثبات تامین او هوساینې لپاره په څلورو کچو هوکړې ته اړتیا لرو: ملي، سیمه ییزه، اسلامي او نړیواله. د افغانستان خلکو نړیوال نظم کې د برخې اخیستو لپاره درنه بیه پرې کړې او یوه نوې صفحه نه، بلکې یو نوی دفتر پرانېزي، چې هماغه همکارۍ، تفاهم او برخه اخیسته ده.

د جمهوررئیس غني د وينا ژباړه:

د بښوونکي او مهربانه خدای په نامه!

سفیر ایشینګر^۱، محترمو آغلو او ښاغلو!

زه د داسې هېواد جمهوررئیس یم، چې ۹۹,۹ سلنه نفوس یې مسلمان دی؛ هغه هېواد چې په ټاکنو کې یې ۳۸ سلنه رایه ورکونکې مېرمنې وې؛ هغه هېواد چې په هغه کې خلک په ټاکنو کې د ګډون له امله د ګوتو پرې کېدو له ګواښ سره مخ وو!

غواړم لومړی څو موضوعات درته بیان کړم او وروسته د کنفرانس موضوع ته راګرځم.

د ۲۰۱۴ کال په جون میاشت کې، یوه شخص چې د څلویښتو کلونو لپاره یې خپلې مېرمنې ته له کور څخه د وتو اجازه نه وه ورکړې، څلویښت څله یې ښځې پخپل ټراکتور کې د رایې ورکونې مرکز ته بوتلې؛ دا ددې لپاره چې اوس مې په هېواد، افغانستان، کې مشروعیت د خلکو له رایو ترلاسه کېږي.

د ۲۰۱۴ کال د ډسمبر په ۱۶ نېټه، زموږ ماشومان د والیال لوبې پر مهال په ظالمانه ډول ووژل شول او تر دې پېښې وروسته، کله مې چې د پېښې د قربانیانو له والدينو سره لیدل، راته یې وویل، چې هغوی د ترهګرۍ له ګواښونو سره د درېدو لپاره، اوسپنیزه اراده او عزم لري او د

^۱ Wolfgang Ischinger: د مونیخ امنیتي کنفرانس رئیس.

سولې غوښتونکي دي، هغه سوله چې وکولای شي د دوی ماشومانو ته ښوونځي ته د تللو زمينه برابره کړي، خو زما په څېر شي. ددې خبرو په اورېدو خوښ شوم؛ هغه خبرې چې د افغانانو په عالي تمدن کې ژورې رېښې او د برابر و حقونو لپاره ژمنتيا لري.

دوه اونۍ وړاندې، څلور زره ديني عالمان سره راټول شول او په يوه غږ يې د افغانستان له ملي اردو ملاتړ اعلان کړ او له امريکا متحده ايالتونو^۱ سره د افغانستان پر امنيتي هوکړه ليک او د ناټو ځواکونو^۲ وضعيت هوکړه ليک يې د تائيد ټاپه ووهله. مور دلته د واقعي اسلام، خپلو خلکو باورونو او د راتلونکو نسلونو د هيلو په استازولۍ خبرې کوو. داعش ډله، القاعده او ورته نوې ترهگرېزې شبکې، گمراه کوونکې او منحرفې ډلې دي او مور بايد ددې جرئت ولرو، چې د خپلو مطلق اکثريت خلکو په استازولۍ خبرې وکړو. خو ددې لپاره بايد هغوی ته خدمت وکړو، مگر تر هغه وړاندې، سفير ايشينگر! لومړی اجازه راکړئ چې له تاسو او د ناټو او ايساف سازمان له غړو، په ځانگړي ډول له امريکا متحده ايالتونو، اروپايي هېوادونو او اړوندو همکارانو مننه وکړم. د مېرمنو او نارينه وو په گډون ستاسو له څلور زرو زياتو کسانو زموږ په هېواد کې خپل ځانونه له لاسه ورکړي دي او ستاسو شاوخوا يو ميليون کسانو په نوبتي ډول په افغانستان کې خدمت کړی دی. مور ستاسو قربانيو ته احترام کړی او کوو يې؛ ستاسو قربانۍ به بې ځايه نه وي.

غوڅ ملاتړ ماموريت^۳ چې د ۲۰۱۵ کال د جنوري په ۱ نېټه [۱۱ مرغومي ۱۳۹۳] پيل شو، د افغانستان د ملي شورا د دواړو خونو د ډېری غړو له لوري تائيد شو او دا پخپله زموږ او نړيوالو همکارانو د راتلونکو همکاريو چوکاټ دی. ډېر کارونه دي، چې کولای شو په گډه يې ترسره کړو، خو د هغو گواښونو ماهيت چې ورسره مخ يوو، څه دی؟ غواړم د ترهگرۍ د چاپېريال پېژندنې^۴ په اړه خبرې وکړم. ترهگرې په ځانگړي چاپېريال پېژندنې کې په يوه «سيستم» بدله شوې ده. بدبختانه تر اوسه هم افغانستان - هغه هېواد چې زموږ برياليتوب په کې د رسنيو سرخط نه دی گرځېدلی او بايد وپوښتل شي، چې رسنۍ به کله زموږ ددې برياليتوب

^۱ Bilateral Security Agreement (BSA)

^۲ Status of Forces Agreement (SOFA)

^۳ The Resolute Support Mission

^۴ Ecology of terror

په اړه راپور ورکوي - ددې گواښ د چاپېريال پېژندنې مرکزي نقطه ده.

په شمالي او سويلي وزيرستان کې د پاکستان پوځي عمليات د بېخايه کېدو لامل وگرځېدل او ټول پام يې افغانستان ته اوښتی دی. داعش ډله د عمل په چټکتيا د خپل کلاسيک جوړښت څلورمې مرحلې ته د لېږدېدو په حال کې ده، چې هماغه سازماندهي، لوري ورکول، پرېکړه کول او اقدام دي. دا گواښ، نړيوال دی، خو افغانستان ددې نړيوالې پديدې د راتولېدو ډگر دی؛ که موږ دا موضوع له ياده وباسو او ورته پام ونه کړو، ناوړه عواقب به ولري؛ خو دا هله چې موږ ژمن نه شوو. نړيواله ټولنه زموږ پوروړې نه ده؛ موږ بايد لومړی خپل مسؤوليت پخپلو اوږو واخلو، څو خپل کارونه بيا تنظيم کړو، چې عملاً دا کار ترسره کوو.

هغه اصلاحي پروگرامونه چې موږ تر لاس لاندې نيولي، بنسټيز او متمرکز دي او ددې پروگرامونو کليدي موخې رايه ورکوونکو ته اهميت ورکول دي. په دې برخه کې، هغه کار چې موږ ترسره کړی بې جوړی دی، يعنې دا چې د افغانستان د ټاکنو گټوونکی د ټولو امتيازاتو غوښتونکی نه شو، بلکې «ملي وحدت حکومت» يې جوړ کړ، څو د ټولو رايه ورکوونکو استازولي وشي.

سياسي اجماع، د پرمختگ لپاره لومړنی بنسټ گڼل کېږي او د هغه د جوړېدو لپاره، موږ افغانان د پرمختگ په حال کې يوو. دويم، موږ سيمه همکاره کړې. د افغانستان فعاله ډيپلوماسي د درې اړخيزو اړيکو د سلسلې رامنځته کېدو لامل شوې، چې مهمه هغه يې د چين، امريکا متحده ايالتونو او افغانستان دي. په همدې ډول، له پاکستان سره زموږ تعامل ژور، هر اړخيز او بې غږه دی. موږ اعلاميې نه خپروو، بلکې د هغه د پايلو په لټه کې يوو. هيله لرو، داسې پايلې ترلاسه شي، چې په سيمه کې د لوبې د بدلون لامل وگرځي. موږ د مرکزي آسيا گاونډيو همکاري جلب کړې او ډېر ژر به د لاجوردو لارې د جوړېدو شاهد واوسو، هغه لاره چې د ترکمنستان، آذربايجان، گرجستان او ترکيې له لارې افغانستان له اروپا سره نښلوي. موږ، ټول هغه لوري چې زموږ د بهرني سياست په پنځو کړيو کې شامل دي، خپل همکاران گرځولي دي. دلته غواړم له امريکا متحده ايالتونو، جرمني، ايتالېي، ترکيې، انگلستان او په غوڅ ملاتړ کې شاملو نورو گډوونوالو هېوادونو، بياخلي مننه وکړم.

خو د ترهگرۍ د چاپېريال پېژندنې په تړاو بايد ووايم، زموږ ټولو تمرکز، په جلا ډول په

هېوادونو دی، نه د ترهگرۍ د چاپېريال پېژندنې «سیستم» په پېژندلو. له هغه ځايه چې له ترهگرو شبکو واقعي پېژاند نه لرو، د هغوی پر وړاندې زموږ د غبرگون سیستم ډېر سوکه دی؛ گواښونو ته په انفرادي ډول گورو، نه په سیستماتیک ډول. دا خبره ډېره د اهميت وړ ده، چې موږ نه باید هغه پېښې چې په سوريه، عراق، يمن او لیبیا کې ترسره کېږي، له هغو جلا وېولو، چې په افغانستان او سويلي آسيا کې ترسره کېږي، ځکه د شبکو د ماهيت له نظره، دا گواښونه د غښتلي کېدو په حال کې دي، خو په دغو گواښونو پر وړاندې د دولتونو غبرگون تر هغه کمزوری دی، چې باید وای.

خوښ يم، چې د «هايبريډي جگړې»^۱ اصطلاح د مونځ امنيتي کنفرانس قاموس ته لار ومونده. موږ له دې شخړې زبان ليدلی دی. له همدې اړخه غواړم د ټولو پام يوې بلې موضوع ته يعنې «جنایتي کارۍ»^۲ ته واړم، چې تر اوسه په دې قاموس کې نه ده شامله شوې. د جنایتي کارۍ ژورې شبکې د جگړې محرک گڼل کېږي. په ډېری مواردو کې چې غواړو پر سولې تمرکز وکړو، زموږ ډېر پام د نظريه ورکونکو، خبرو اترو او د شبکو رامنځته کېدو منطقي پوهې ته ورگرځي. عمده پوښتنه دا ده، چې د خبرو اترو د استدلال برخه مهمه نه ده، بلکې د جگړې د تمویل د ژورو رېښو له پېژندلو پرته، نشو کولای دا پدیده درک کړو.

د نړۍ جرمي اقتصاد هر کال ۱،۷ تريليون ډالرو ته رسېږي. د افغانستان د اقتصاد هغه برخه چې له جرمي عوایدو ترلاسه کېږي، يقيناً ددې اقتصاد د ۲۰ لور برخه والو له ډلې دی. په همدې اساس، د غبرگون له نظره، موږ د ثبات او هوساينې تامين لپاره داسې هوکړې ته اړتيا لرو، چې څلورو کچو ته رسېدنه وکړي:

لومړۍ - په ملي کچه د «ښاروند» مرکزي رول ته نه پاملرنې د بې ثباتۍ او ترهگرۍ پراختيا ته زمينه برابره کړې ده. افغانان، د ۱۶، ۱۸ او ۱۹ پېړۍ افغانان نه دي، بلکې هغه خلک دي، چې په ۲۱ پېړۍ کې، ددې پېړۍ له رغاوندونکو غوښتنو سره برابر ژوند کوي. په ټاکنو کې ددې

^۱ Hybrid warfare: هايبريډي جگړه د پېژندل شوې جگړې، نامنظمې جگړې او سايبيري جگړې (گډ) ترکیب دی، چې د موخو د ترلاسه کولو لپاره ده. په دې جگړه کې، مقابل لوری خپل ځواکونه په داسې ډول جوړوي، چې په فرد پورې په يوه منحصر بستر کې له ټولو شته متداولو او غیر متداولو سرچينو استفاده کوي، خو د رقيبانو پر وړاندې زيات او ځانگړی اغېز رامنځته کړي.

^۲ Criminality.

خلکو په مشارکت باید د ټاکنو نفس او ډيموکراتيک نظام ته د احترام له لارې درناوی وشي، نه د هغه برعکس. خو په دې موضوع کې بشپړ ثبات ته رسېدل د نړۍ د يوه بېوزله هېواد، افغانستان، لپاره يو وخت نيوونکی امر دی، خو په نظام کې باید ښاروند شريک کړای شي.

دويم - په سيمه کې عملاً دا کار روان و، چې دولتونو غير دولتي عناصرو يا غير دولتي ډلو ته پناه ځايونه برابر کړي دي يا هغوی تمويلوي او يا دا چې دولتونه، په قصدي ډول د گاونډيو هېوادونو د امنيت کمزوري کولو په موخه عناصر يا غير دولتي ډلې تمويلوي. هيله لرم اوس به دا موضوع روښانه شوې وي، چې نور هغه ورځې تللې دي.

درېيم - د اسلام په کچه. د اسلام د روح لپاره او د هغو کسانو لپاره، چې ددې لوی تمدن استازولي کوي. مور باید ددې موضوع پر وړاندې غلي پاتې نشو، د يو اړدني عسکر يا جاپاني بندي يا نورو د وحشيانه قتل پر وړاندې غلي پاتې کېدل، نور د هېڅ لپاره انتخاب نه دی.

څلورم - د نړۍ په کچه. د نړيوالو بنسټونو کار سوکه دی. دغه بنسټونه د ۲۰ نيمايي پېړۍ محصول دي او د هماغه پېړۍ شرايطو ته ځواب ويونکي دي. د ۲۰۱۵ کال شرايطو ته د يوه نړيوال چوکاټ په نشتوالي کې، ښاغلی الایسون! مور به تل دوه قدمه نه، بلکې لس قدمه شاته يوو؛ په همدې اساس، مور تمه لرو، چې وکولای شو د عمل کولو په نړۍ کې، لوري ته بدلون ورکړو.

مننه دا چې په دې غونډه کې ماته د گډون فرصت برابر شو؛ وروستی پيغام مې، د هيلې پيغام دی! مور به پر ټولو دغو ستونزو بريالي کېږو، ددې لپاره چې افغانستان د اسلام په تاريخ کې ځانگړی ځای لري. افغانستان له ديني عقايدو د دفاع لپاره د سرو لښکرو د تېري پر وړاندې، د بل هر هېواد په پرتله دروند قيمت پرې کړی، ډېره قرباني يې ورکړې او زيانمن شوی دی. اوس د افغانستان خلک دغه ډول وړاندوينې ته په پام سره تيار دي، چې يوه نوې صفحه نه، بلکې يو نوی دفتر، چې د همکارۍ، تفاهم او برخې اخيستو په معنی دی، پرانېزي. د افغانستان جغرافيوې موقعيت، د اوبو سرچينې، طبيعي سرچينې او د خلکو تشبثي ځواکمنتيا مور ته اجازه راکوي، چې د يوې متفاوتې ورځې را رسېدو تمه ولرو. هيله ده، چې تاسو له مور سره د همکار او ژمن په توگه پاتې شئ او تمه لرم، چې مور ټول په گډه وکولای شو د

مونځ يو پنځوسم امنيتي کنفرانس | ۳۳۵

نړۍ د پراخ نظم په برخه کې، چې زموږ ټولو په گټه دی، خپل رول ولوبو.

مننه!

د امریکا متحده ایالتونو له دفاع وزیر سره گډ مطبوعاتي کنفرانس

کابل | ۲ کب | ۱۳۹۳ | ۲۱ فبروري ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

امنیت - بهرنی سیاست

د وینا عمده محورونه:

- د امنیتي مسؤولیتونو لېږد
- په افغانستان کې د ثبات رامنځته کول

غورچاڼې:

د امریکایي او افغان سرتېرو د قربانیو له امله مننه کوم. زموږ قربانیو مور ددې وړ ګرځولي یوو، چې افغانستان باثباته کړو او د نړۍ د ثبات ساتنه هم وشي. مور په بریالیتوب، د امنیتي مسؤولیتونو لېږد بشپړ کړ؛ د امریکایي سرتېرو جنګي ماموریت پای ته رسېدلی او د افغانستان د امنیتي او دفاعي ځواکونو د روزنې، تجهیز او تقویت اساسي هدف لپاره زموږ د همکاريو نوې مرحله پیل شوې ده. مور د ازموینې له دورې په بریالیتوب ووتو او اوس له تېر څخه زیات باور لرو. د ترهګرۍ له ګډ ګواښ سره مقابله لنډمهالو، منځمهالو او اوږدمهالو همکاريو ته اړتیا لري او د امریکا له متحده ایالتونو سره زموږ همکاري به هر اړخیزه وي. مور د ثبات لپاره په سیمه کې ځینې نوبتونه لرل، څو افغانستان د تضاد له یوې نقطې څخه د سیمې د دوامداره همکاريو په یوې نقطې بدل شي. زموږ خلکو تل په ثبات باور لرلی دی او دا په یوه شفاف او باور وړ نظام باندې زموږ د اساسي پانګونې له امله دی. مور د پنځه زره کلن تاریخ پر اساس، د راتلونکو پنځو کلونو لپاره هم لیدلوری لرو او په همدې موخه د کارموندنې، د برخې اخیستنې د شرایطو جوړېدو، ښوونې او روزنې او سیمه ییزو مناسباتو، چې له ثبات سره

اړیکې ولري، په برخه کې د امریکا د نېکو نظرياتو هرکلی کوو.

د جمهوررئیس غني خبرو:

بسم الله الرحمن الرحيم.

برای من جای بسیار افتخار است که امروز بیست و پنجمین وزیر دفاع امریکا را که تنها چند روز قبل از طرف سنای امریکا تأیید شد به افغانستان خوش آمد می گویم؛ جناب کارتر^۱ به افغانستان خوش آمدید!

تاسې د افغانستان دوست یاست. لس وارې مخکې مو دلته تشریف راوړی و او همیشه مو د افغانستان او امریکا د ښو اړیکو د منځته راوړلو او پاللو برخو کې ډېرې هلې ځلې کړې دي. نو زه اول تر ټولو مخکې مبارکي درکوم، چې دغه ستره وظیفه مو بیا ومنله او له خصوصي ژوند نه راغلی بیا مو دولتي کارونه پیل کړل.

جزئی از شخصیت بسیار موفقانه جناب وزیر دفاع امریکا این است که زیادترازیازده کتاب و صد مقاله، در بخش های مختلف نوشته است. هر روز این واقع نمی شود که یک شخصی که در فزیک تئوریک دکتورا دارد، در عین حال تمامی مسایل استراتیژیک منجمنت و اداره را فکر کند. بنابراین دیدگاه ایشان، دیدگاه علمی است و همیشه علم و تکنالوژی را اساس تغییر پالیسی (قرار) داده اند. اما نکته بنیادی شان، تعهدشان با ملت شان، مردم شان و مخصوصاً به قوای مسلح ایالات متحده امریکا است. او په دې برخه کې زه له تاسې غواړم مننه وکړم همدارنگه تقریباً له یو میلیون امریکایي ښځو، نارینه وو او عساکرو څخه چې په تېرو څوارلسو کلونو کې یې له افغانستان سره مرسته وکړه او مخصوصاً له هغو څلور زره نه دېرتر افراد چې آخري قرباني یې ورکړه، د دې لپاره وه چې مور او تاسې وکړای شوو یو باثباته افغانستان منځته راوړو او په عین حال کې د دنیا او ستاسې ثبات وساتو، مننه وکړم.

افغانانو مسلحه قواوو او خاصتاً د افغان ولس ډېره قرباني ورکړې او دا قرباني زموږ دنده وه او تاسې زموږ میلمانه وئ او له مور سره اوږه په اوږه ودرېدئ. مننه! او هیله کوم چې ټولو ته

^۱ Ashton Baldwin Carter: اشتون کارتر، د امریکا متحده ایالتونو پنځه ویشتم دفاع وزیر (۲۰۱۵ ز).

زموږ مننه او احترام ورسوئ.

امروز ما با کمال موفقیت مرحله‌ی انتقال را کامل ساختیم. عساکر امریکایی امروز وظیفه جنگی ندارند و با عزت و افتخار از افغانستان برآمدند. مرحله نو همکاری ما شروع شده که در این مرحله تعلیم، تجهیز و تقویه قوای امنیتی و دفاعی افغانستان هدف اساسی ما است. ما مسؤولیت ملی خود را درک کردیم. می‌خواهم در این فرصت از قوای امنیتی و دفاعی ما ابراز امتنان کنم و در عین حال از جنرال کمبل^۱ در وظیفه نویش ابراز امتنان کنم که باز هم پهلو به پهلو و شانه به شانه همراه ما ایستاده است. قوای امنیتی ما با چالش‌های مختلف در این پنج ماه مصادف شدند. می‌خواهم به نمایندگی، از جناب نظری صاحب سرپرست وزارت دفاع، از جناب لوی درستیز افغانستان، جناب وزیر صاحب امور داخله، و تمامی اراکین امنیتی ما، جناب اتمر صاحب مشاور امنیت ملی ما که استراتژی امنیتی و دفاعی ما را ترتیب کردند، ابراز امتنان کنم.

میراث دشواری بود، اما ما با موفقیت از این مرحله‌ی امتحان گذشتیم. ان‌شاءالله تعالی، ابتکار را به دست خواهیم داشت و زیاده‌تر و زیاده‌تر اعتبار خواهیم داشت.

[د امریکا متحده ایالتونو دفاع وزیر ته خطاب:] همکاری ما و شما همه‌جانبه است. در این شرایط ضرورت این که بتوانیم تعریف همکاری جدید در ساحات مختلف را داشته باشیم از نکاتی است که در بحث با شما به تفصیل سرش صحبت شد. در عین حال در سفر آینده‌ی ما (به ایالات متحده امریکا)، با جلال‌مآب اوباما بحث خواهد شد. در این بخش می‌خواهم که از جلال‌مآب اوباما تشکر کنم که در زمان این پنج ماه، انعطاف نشان دادند و همکاری‌های سرتاسری و لازم را در چارچوب تغییر ماحول و تغییر شرایط ایجاد کردند.

ما به خطرهای نو هم دچار هستیم. تروریزم به حیث یک پدیده، هم ما را و هم شما را تهدید می‌کند و این ضرورت به همکاری کوتاه‌مدت، وسط‌مدت و درازمدت دارد. هدف اساسی ما ایجاد شرایط صلح، ثبات و رفاه است. در این بخش، ما ابتکاراتی در منطقه داشتیم و به صورت دوام‌دار کوشش ما این خواهد بود که افغانستان از نقطه‌ی تضاد به یک نقطه همکاری دوام‌دار منطقه‌یی مبدل شود و مثل قرون گذشته شکل چهارراه آسیا و نقطه

^۱ John Francis Campbell: جنرال جان کمبل، د غوغ ملاتړ ماموریت قوماندان.

همكاري جهاني را به خود بگيرد.

مردم ما دموكراسي را بر انارشي ترجيح دادند، اتفاق را بر نفاق ترجيح دادند. تعهد اساسي به وطن پرستي وجود دارد. هر سرباز و پوليس ما و هر عضو امنيت ملي ما رضاكار است؛ از اين وطن به شكل رضاكارانه و داوطلبانه دفاع مي كنند. سرمايه گذاري اساسي ما بالاي اين است كه يك نظام شفاف، قابل اعتماد و قابل باور به وجود بيايد. مردم ما هميشه به ثبات باور داشته اند و در انتخابات به صورت اساسي اشتراك كردند؛ مخصوصاً اشتراك زنان افغان كه ۳۸ فيصد رأی دهندگان را تشكيل می داد، موجب امید است.

نكته آخر جناب وزير صاحب دفاع! ما يك «ملك» داراي تاريخ پنج هزار ساله هستيم و براي پنج هزار سال آینده هم دیدگاه داريم اما ما يك «مملكت» جوان هستيم، اكثريت نفوس ما، ۶۰ فيصد نفوس ما، عمرشان از ۳۰ سال پايين تر است؛ بنابراین مسایل ثبات، با كار، ايجاد شرايط سهم گيري، تعليم و تربيه و مناسبات منطقه يی ارتباط دارد. در اين بخش شرايط نظريات نيك شما را استقبال می كنيم.

باز هم به حيث يك دوست افغانستان و به حيث دوست شخص خودم و حكومت و دولت افغانستان، شما را خوش آمد می گويم.

Thank you!

د امريكا متحده ايالتونو د دفاع وزير اشتون كارتر د خبرو ژباړه:

ماسپنين په خير!

بناغلی جمهوررئيس، ستاسو د هركلي او په ځانگړي ډول د روان وضعیت په تړاو د بشپړ تحليل له امله ډېره مننه.

غواړم لنډې خبرې وکړم، ځکه چې جمهوررئيس نور پروگرامونه هم لري. هماغسې چې جمهوررئيس وويل، سهار مور له اجرائيه رئيس ډاکتر عبدالله عبدالله او د افغانستان د دولت

د امریکا متحده ایالتونو له دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۳۴۱

د رهبرۍ له ورته نورو غړو سره د امریکا او افغانستان د راتلونکو همکاريو، په ځانگړي ډول واشنگټن ته زموږ د راتلونکې میاشتې سفر - چې جمهوررئیس اوباما او زه یې په تمه وم - گټور او اغېزناک مجلس درلود.

دا چې ډېری وخت د دفاع وزیر په توگه ما د خپل سفر ډېره برخه کې د نظریاتو اورېدو ته ځانگړې کړې ده، نن سهار مې فرصت وموند، چې په افغانستان کې د امریکا د سفير مکینلي،^۱ جنرال ستین^۲ او جنرال کمبل^۳ توضیحي نظریات واورم. له هغوی مننه کوم او د افغانستان او امریکا ترمنځ د همکاريو د تقویت په برخه کې د هغوی د هڅو مندوی یم.

افغانستان لومړنی هېواد دی، چې د مشخصو دلایلو له امله د دفاع وزیر په عنوان ترې زه لیدنه کوم. لومړی مې وغوښتل، چې په دې هېواد کې له مېشتو لسو زرو امریکایي سرتېرو او د افغانستان د امنیتي ځواکونو په لیکو کې د هغوی له همکارانو مننه وکړم.

په افغانستان کې د امریکایانو د قربانیو په تړاو د ښاغلي جمهوررئیس له محبت څخه تر ډکو خبرو وروسته غواړم ووايم، چې زما او د ټولو امریکایانو لپاره ستاسو له خولې ددې خبرو اورېدل ډېر ارزښت لري. زه غواړم د هغو کسانو په اړه خپل احساس او د امریکا د ملت احساس څرگند کړم، چې په افغانستان کې یې خپل ژوند په خطر کې اچولی، دلته ټپیان شوي یا قرباني شوي دي. همداراز په اوسنیو شرایطو کې افغانستان ته په سفر کولو سره غواړم روښانه کړم، چې د امریکا او ائتلافي ځواکونو د نوي ماموریت پیل له افغانستان سره د دوامداره همکاريو د ساتنې پر اساس، د امریکا متحده ایالتونو قوي ژمنتیا پخپل ځای پاتې ده. غوښتل مې د امریکا او زموږ د ائتلافي همکارانو د همکاريو د څرنگوالي او د افغانستان د امنیتي ځواکونو د لایزاتو پرمختگونو په اړه ټول څه له نږدې مخامخ د جمهوررئیس غني، اجرائیه رئیس ډاکتر عبدالله او د افغان دولت له رهبرۍ واورم. دا افغانستان ته زما لسم رسمي سفر دی او په ټوله هغه موده کې چې په پنتاگون کې مې ماموریت ترسره کړی، امریکایي ځواکونه د افغانستان په جگړه کې دخپل وو.

^۱ Peter Michael McKinley

^۲ General Austin

^۳ General Campbell

افغانستان ته زما وروستی سفر په ۲۰۱۳ کال کې و، چې له هغه مهاله تر اوسه په افغانستان کې پام وړ او مثبت تغییرات لیدل کېږي. د افغانستان پارلمان د افغانستان او امریکا ترمنځ دوه اړخیزه امنیتي هوکړه لیک او د ناټو ځواکونو د حضور څرنگوالي دوه اړخیزه هوکړه لیک تایید کړي دي. د افغانستان د امنیتي ځواکونو شمېر اوس ۳۵۰ زرو تنو ته رسېږي، چې په افغانستان کې د امنیت د ټینګښت مسؤلیت لري. جمهوررئیس غني او اجرائیه رئیس د افغانستان د ملي ګټو د تأمین په موخه، ملي وحدت حکومت جوړ کړ. ټول دغه پرمختګونه د امریکایي او ائتلافي ځواکونو د شمېر د کموالي او یوې نوې مرحلې ته زموږ د همکاريو د داخلېدو لامل شوي دي.

امریکا متحده ایالتونو او د آیساف همکارانو په افغانستان کې خپل جنګي ماموریت، هماغسې چې جمهوررئیس یې یادونه وکړه، پای ته رسولی دي او اوسمهال یې ماموریت د روزنې، مشورې ورکولو او د القاعده او نورو بقایاتو له ترهګرۍ سره د مبارزې لپاره له امنیتي ځواکونو سره په همکارۍ تمرکز لري. هماغسې چې جمهوررئیس اوباما او ما د همدې اونی په پیل کې د همدې مسایلو په تړاو په بیضوي دفتر^۱ کې بحث وکړ، د دغو پرمختګونو ساتنه او دوام زموږ لومړیتوب دی. په همدې اساس جمهوررئیس اوباما د جمهوررئیس غني له ستراتیژۍ زموږ د ملاتړ لپاره په څو انتخابونو تمرکز لري، چې په زماني جدول کې د وخت په تغیر او د امریکایي ځواکونو پر اېستنې په کې بحث شوی دی؛ یعنې ددې وخت را رسېدلی دی، چې موږ د ځواکونو پر اېستنې یو وار بیاکتنه وکړو او باوري شو، چې د هغو لاسته راوړنو د ساتنې لپاره، چې په خورا زیار مو ترلاسه کړې دي، له افغان ځواکونو د ملاتړ لپاره زموږ ائتلافي همکاران کافي امکانات او وړتیاوې لري او کنه او همداراز زموږ د هغه پرسونل د ساتنې لپاره هم کافي شمېر ځواکونه شته، چې دلته پاتې کېږي.

پر دې سربېره، موږ په افغانستان کې د خپلو سرتېرو د شمېر څرنگوالي ته ګورو، دا ځکه چې امریکا او زموږ ائتلافي ملګري د تجهیزاتو، د سرچینو برابرولو او په اوږدمهال کې د افغانستان د امنیت لپاره د اړوندو مرستو په برخه کې، له بهرنیو سرتېرو سره برابر اهمیت لري. د همکاريو د پراختیا په معنی زموږ پایداره همکاري له امنیتي برخې پراخه ده او ژورې سیاسي، اقتصادي او فرهنګي اړیکې هم په ځان کې رانغاړي.

^۱ Oval Office: د امریکا متحده ایالتونو د جمهوررئیس دفتر.

د امریکا متحده ایالتونو له دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۳۴۳

فرصت برابر شو، چې زه او جمهوررئیس غني د نورو مسایلو په تړاو هم خبرې وکړو لکه اقتصادي موضوعات، چې دی په دې برخه کې تخصص او ډېرې تجربې لري؛ په همدې دلیل نن مو چې کوم رغاونکي بحثونه لرل، ځانگړی اهمیت لري. غواړم له جمهوررئیس غني او همکارانو یې له ترهگری سره د مبارزې د لیدلوري او د ستراتېژیکو او سیمه ییزو مسایلو په تړاو له پراخ او هر اړخیز تحلیل څخه مننه وکړم.

له هغه ځایه چې غواړم په نږدې راتلونکې کې خپلې مشورې له جمهوررئیس اوباما سره شریکې کړم، نو ددې سفر په پایله کې مې ډاډ ترلاسه کړ، چې (جمهوررئیس اوباما ته) زما وړاندیزونه به په افغانستان کې عیني واقعیتونه منعکس کړي؛ په دغو واقعیتونو کې له افغانستان سره د امریکا مثبت او ځواکمن مشارکت، د افغانستان د امنیتي ځواکونو پرمختگونه او هغه خنډونه چې ورسره مخ دي، په افغانستان کې سیاسي پرمختگونه او هغه سیمه ییز عوامل، چې د افغانستان پر اوږدمهالې جگړې اغېزناک دي، شامل دي.

څو اونۍ وړاندې جمهوررئیس غني په مونیخ کنفرانس^۱ کې د خپل هېواد د پرمختگونو په اړه خبرې وکړې او د هغه افغان شخص یادونه یې وکړه، چې څلوېښت کاله یې خپلې ښځې ته له کوره د وتو اجازه نه وه ورکړې، خو دې شخص د افغانستان په ټاکنو کې څلوېښت ځله پخپل ټراکتور (موټر) کې ښځې د رایې ورکونې مرکز ته بوتلې. جمهوررئیس همداراز یادونه وکړه، چې تېره میاشت په یوې ناستې کې، څلور زره دیني عالمانو په یوه غږ د افغانستان له ملي اُردو او له امریکا او ناټو سره له امنیتي قراردادونو ملاتړ اعلان کړ.

نن مور له ټولو نارینه وو او ښځو، همداراز له ټولو افغان او امریکایي پوځیانو، ملکيانو او نورو، چې د افغانستان د پرمختگونو د تحقق او روښانه راتلونکې لپاره یې ځانونه قرباني کړي او دا چې د امریکا او نړۍ لپاره خوندي راتلونکې رامنځته شي، مننه او یادونه کوو. مور دې قربانیو ته درناوی کوو او دې قربانیو ته د درناوي په پار ډاډ درکوم، چې د افغانستان او امریکا مشارکت او همکاري به د تېر په پرتله غښتلې او ځواکمنه وي او ژمنه درکوم، چې په راتلونکې کې به هم په همدې ډول دوام کوي.

^۱ د مونیخ یو پنځوسم امنیتي کنفرانس د ۲۰۱۵ د فبروري په ۸ نېټه (۱۹ سلواغه ۱۳۹۳) ترسره شو.

پوښتنې او ځوابونه:

خبريال: زما سوال د امريکا متحده ايالاتو د دفاع وزير څخه دا دی، چې په افغانستان کې د پاتي کيدونکو امريکايي ځواکونو د شمېر په اړه انديښنې موجودې دي، په امريکا کې هم چارواکي په بېلابېلو نظرونو باندې دي، که د دقيقې شميرې په اړه معلومات ورکړئ. مننه؟

کارتر [ژباړه]: ستاسو د پوښتنې په تړاو دوه موضوعات مطرح کوم. لومړی دا چې موږ له بناغلي جمهوررئيس، عبدالله او د افغان دولت د رهبري له نورو غړو سره، پر دې موضوع ژورې خبرې وکړې؛ په واشنگتن کې مو هم پر دې موضوعاتو خبرې کړې دي او همداراز له ملکي او پوځي رهبرانو سره غږېدلې يوو. دا هغه څه دي، چې جمهوررئيس غني او جمهوررئيس اوباما به پرې په نږدې راتلونکې کې په واشنگتن کې خبرې وکړي او خپل نظريات به له يو بل سره شريک کړي او يوې نهايي پايلې ته به ورسېږي، چې څومره شمېر سرتېري په افغانستان کې پاتې شي. هماغسې چې موږ هم له جمهوررئيس سره په خبرو کې پرې ټينگار درلود. په افغانستان کې د امنيتي ځواکونو شمېر مهم دی، خو زموږ د اړيکو نور اړخونه هم خپل اهميت لري، چې د افغان امنيتي ځواکونو د تقويت په برخه کې دوه اړخيزه همکاري، او د سيمې او نړۍ په کچه په مختلفو اقتصادي او سياسي برخو کې همکاري په کې شاملې دي.

خبريال [جمهوررئيس غني ته خطاب - ژباړه]: د سناتور مک کين^۱، په وينا، تاسو په مونيخ کنفرانس کې د غونډې گاونوالو ته ويلې، چې له افغانستان څخه د امريکايي ځواکونو د اېستني پلان يا اوسنی پلان، د افغانستان لپاره خطرناک دی. کولای شې ووايئ، چې دليل يې څه دی او ستاسو اندېښنه له کومې ناحيې ده؟

جمهوررئيس غني [ژباړه]: لومړی دا چې موږ له هغه زماني چوکاټ سره، چې جمهوررئيس اوباما ټاکلی دی، بشپړ موافق يوو او هغه منو؛ دا ځکه چې هغه د امريکا له خلکو سره د يوې مشخصې نېټې ژمنه کړې ده، چې بايد ورته احترام وشي. په افغانستان کې د امنيتي مسؤوليتونو د لېږد پروسه په برياليتوب پای ته ورسېده او هغه څه چې بايد پرې پوه شو دا دي، چې د

^۱ Senator Joh McCain

د امریکا متحده ایالتونو له دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۳۴۵

ترهگری د اوسېدو چاپیریال وضعیت (ایکالوژی) تغیر کړی دی. په دوامداره مشارکت کې، شریکان په یوه هر اړخیز تحلیل کې برخه اخلي، چې د روان وضعیت، د وضعیت متعادل کونکې قوې او په مختلفو اړخونو کې له خپلې اړیکو د استفادې څرنگوالی بیانوي. هماغسې چې ښاغلي دفاع وزیر ورته اشاره ورکړه، زموږ اړیکه د سرتېرو د شمېر پر اساس نه، بلکې زموږ د همکارو د هر اړخیز ماهیت پر اساس تعریف شوې ده. په همدې اساس، دا چې کولای شو د ۲۰۱۵ ز کال په تړاو وړاندوینې ولرو، د خوښۍ خبره ده.

جمهوررئیس اوباما هغه ستراتیژي تایید کړې، چې زموږ همکاري دوام پیدا کوي او په افغانستان کې د یوولس سوو اضافي سرتېرو د ماموریت دوام تایید شو، چې یوه ډېره مهمه پرېکړه گڼل کېږي. همدا راز، له واشنگتن څخه زموږ د لیدني پر مهال به هم د سرتېرو په شمېر بحث وشي.

خبريال [ښاغلي کارتر ته خطاب - ژباړه]: د لایزات وضاحت په موخه، تاسو د هغو انتخابونو په اړه خبرې وکړې، چې حاضر دمه د ارزونې په حال کې دي او داسې ښکاري، چې ټول هغه انتخابونه په یوه اړخ، یعنې ورو، ورو د سرتېرو اېستل، حرکت کوي. آیا دا یوه مناسبه ارزونه ده؟

کارتر [ژباړه]: تر ټولو مهم عامل، چې زموږ په افکارو یې اغېز کړی دی، هغه تغیر دی، چې د جمهوررئیس غني او ډاکتر عبدالله په رهبرۍ د ملي وحدت حکومت له لوري رامنځته شوی دی. د باور د نشتوالي له امله، په تېرو څو میاشتو کې د وړاندوینو، پرمختگونو او په دې برخه کې د پروگرامونو جوړولو امکان نه و؛ (خو اوسمهال) یو عمده تغیر بلل کېږي. د اوسنیو ډېرو تغیراتو په اړه مو هم گټورې خبرې لرلې.

بله موضوع دا ده؛ د هغه زماني چوکاټ په اساس چې موږ یې لرو باید په افغانستان کې اوسني ټول تغیرات تحلیل شي. څه چې مهم دي او غواړم پرې ټینګار وکړم - هماغسې چې جمهوررئیس وویل - په افغانستان کې د پوځي سرتېرو شمېر دی، خو دا یوازې یو له بدلونونو دی او ټول نشي کېدای.

خبريال [ښاغلي کارتر ته خطاب - ژباړه]: تاسو وویل، چې د امریکايي ځواکونو د حضور په تړاو بیاکنته کوو. ستاسو په نظر څومره شمېر سرتېري به له ترهگری سره د مبارزې په

ماموريت كې دخيل وي؟

[جمهوررئيس غني ته خطاب:] رئيس صاحب محترم! كه چيرې تاسې مشخصاً ووايئ، چې له وزير صاحب څخه ستاسو مشخصې غوښتنې څه وې او له افغانستان سره د دوى د مرستې په اړه ځواب څه دى؟ تشكر!

كارتر [ژباړه]: د سرتېرو د شمېر په اړه مې وړاندې وويل، پر دې موضوع به امريكا ته د جمهوررئيس غني او ډاكتر عبدالله د سفر پرمهال د جمهوررئيس غني او جمهوررئيس اوباما ترمنځ بحث وشي؛ خو د امنيتي ځواكونو شمېر به يو له هغو مواردو وي، چې د دواړو هېوادونو جمهوررئيسان به پرې خبرې وكړي او هغوى به هم، لكه زموږ د نن سهار بحثونو په څېر، پر دې موضوع پراخ بحثونه وكړي.

جمهوررئيس غني: زموږ بحثونه هر اړخيز وو، نتيجه به زما له سفر څخه يو ځل چې امريكا ته لاړ شو، هلته به ښكاره شي البته اوس مخكې له وخته نه ده چې تفصيلاتو باندې وغږيرو. اما بحثونه هر اړخيز وو، مثبت وو او د افغانستان گټې او د دنيا ثبات به ان شاءالله تعالى په دې نتيجه كې تامين شي.

خبريال [جمهوررئيس غني ته خطاب- ژباړه]: كه ممكنه وي له طالبانو سره د سولې مذاكراتو په تړاو د خپلې ارزونې وضاحت وركړئ او له شپږو مياشتو وړاندې مذاكراتو سره يې څه ډول پرتله كوئ. آيا د طالبانو له لوري هم شين څراغ ښودل شوى، چې مخامخ د سولې مذاكراتو ته داخل شي؛ او آيا حقاني شبكه به هم په دغو مذاكراتو كې شامله وي او كنه؟

جمهوررئيس غني [ژباړه]: له تاسو مننه! په تېرو ۳۶ كلونو كې له اوسني وخت څخه د سولې بله غوره زمينه نه ده برابره شوې. زموږ تگلاره گټوره ده او هيله مند يوو؛ خو د سولې پروسې په تړاو د مشخصو ځوابونو وړاندې كول خطرناك دي. [د جمهوررئيس خندا] ما د سولې له سلو ډېر هوكړه ليكونه مطالعه كړې او په ۲۰۰۷ كال كې مې په همدې تړاو يوه مقاله هم وليكله. كله چې هوكړه وشي او ټول ملاحظات په پام كې ونيول شي، سوله راتللى شي. په دې تړاو چې كومې پوښتنې دي ورته به رسېدنه وشي. هغه لورى چې پرې مخكې څو، مثبت دى، خو اوسمهال ددې پروسې د (اړخونو) د اعلان لپاره مناسب وخت نه دى.

خبريال [ښاغلي كارتر ته خطاب- ژباړه]: ښاغلى وزير! تاسو د مثبتو انكشافاتو لپاره د اوسني پلان په ارزونې او بياكتنې خبرې وكړې. له ترهگرۍ سره د مبارزې ماموريت به چېرته

د امریکا متحده ایالتونو له دفاع وزیر سره گډه مطبوعاتي کنفرانس | ۳۴۷

ورسپري؟ آیا له ۲۰۱۶ کال وروسته به هم د امریکا متحده ایالتونو (ژمنې) په همدې ډول پاتې شي یا دا موضوع د امریکا متحده ایالتونو په راتلونکي حکومت پورې اړه لري.

کارټر [ژباړه]: زه فکر کوم، چې وړاندې مې دې پوښتنې ته ځواب ووايه. له ترهگرۍ سره مبارزه له شک پرته یو دوامداره ماموریت دی، نه یوازې په افغانستان کې، بلکې د نړۍ په هر ځای کې چې ورته اړتیا وي. مور له ترهگرۍ سره د مبارزې ماموریت پر جزیاتو بیا خبرې کوو او که چېرې د ترهگرۍ چاپیریال د هغه وخت په پرتله چې مور ورته پلانونه ترتیب کړي، تغیر ونه کړي، د امریکا جمهوررئیس به په راتلونکو څو کلونو خپل ملاحظات ولري او له جمهوررئیس غني سره به په دې اړه بحث وکړي، څو د هغو اقداماتو په اړه یوې نهایی پایلې ته ورسېږي، چې په راتلونکي کې ترسره کېږي. په همدې اساس، له ترهگرۍ سره د مبارزې موضوع به په راتلونکې میاشت کې (په امریکا متحده ایالتونو کې) د دواړو جمهوررئیسانو په بحث کې شامله وي.

له تاسو مننه!

د ښځو نړیوالې ورځې نمانځغونډه

کابل | ۱۴ کب ۱۳۹۳ | ۵ مارچ ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

ټولنيز خوندیتوب

د وینا عمده محورونه:

- د ښځو رول او مقام
- د تېرو لاسته راوړنو ساتنه او تقویت
- په ټولنه کې د ښځو د رول لپاره بنسټیز او پابداره تحول
- د ښځو په تړاو د حکومت ژمنتیا

غورچاڼ:

طبیعي بېښې د هېواد په کچه په ۲۳ ولایتونو کې رامنځته شوې دي. مور ټول د هغو کسانو په غم کې شریک یوو، چې خپل خپلوان یې له لاسه ورکړي. پر وخت د اقداماتو له امله له ملي اردو، ملي پولیسو او د سرې میاشتي له رضا کارانو مننه کوم. خوښي او غمونه تل له یو بل سره بدلېږي او نن په خوښۍ، په ټولنه کې د ښځو رول نمانځو. زموږ په فرهنگ کې، د ښځو رول او اهمیت پېړیو او زرگونو کلونو ته رسېږي. په داسې حال کې چې د ښځو مقام ته د نړۍ پاملرنه نږدې تېر ته ورگرځي، خو اسلامي فرهنگ له هماغه پیله ورته ځانگړي پاملرنه کړې او د ښځو ټولې چارې یې په غوره ډول له انساني فطرت سره برابرې تأمین کړې دي. زه باور لرم، چې د یوې نجلۍ او ښځې زده کړې، پنځه نسلونه بدلولی شي. دا ځکه چې د ښځو رول دوامداره دی او پر هغه پانگونه د تل لپاره ده. له ښځو سره زموږ لومړنۍ ژمنه د تېرو لاسته راوړنو ساتنه ده او زموږ اصلي ژمنه په ټولنه

کې د ښځو د رول لپاره پايداره او بنسټيز تحول دی. اړينه ده، چې موږ د تمدن او فرهنگ له داخل څخه د ښځو رول په بنسټيز ډول غښتلی کړو. موږ د ښځو لپاره د زده کړو د زميني برابرولو، د مديريت او زعامت رول لوړولو، د ښځو اقتصاد ته پاملرنې، د هغوی روغتيا او د ښځو د ملکيتونو شرعي کولو په برخه کې اساسي اقدامات پيل کړي دي. په پای کې په لرې پرتو سيمو کې له مېشتو افغان ښځو مننه کوم، چې د افغانستان لپاره «هيلې» تقويه کوي، دوی هغه مېرمنې دي، چې په تېرو ۳۶ کلونو کې يې په ځلونو نارامۍ زغملې دي او هېڅکله يې هم هيله او اميد له لاسه نه دی ورکړی.

د جمهوررئيس غني وينا:

نحمده و نصلى على رسول الكريم اما بعد، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.

ملي مشر جلالت مآب حامد کرزی، محترمه بي بي گل، د کابينې محترمو غړيو، مدني فعالانو، خویندو، ډېرې گراني خویندې گورم چې په عسکري لباس کې ياست، په ملکې لباس کې ياست، رنگ رنگ کارونه کوي خدای مو لا تعداد ډېر کره او محترم د مدني ټولني او رسنيو غړيو ته لومړی تر ټولو د بشريت د ستر پېشوا تحفه در وړاندې کوم: السلام عليكم و رحمت الله و بركاته!

موږ لا د غم په حالت کې يوو او لومړی تر ټولو د افغانستان ټولو وگړو ته تسليت وړاندې کوم. تر اوسه پورې د افغانستان په ۲۳ ولايتونو کې طبيعي حوادث حاکم دي چې پنجشير، بدخشان، پروان، نورستان، لغمان، ننگرهار، کابل، تخار، هرات، کاپيسا، ډايکندي، سمنگان، کنړ، بغلان، پکتيا، هلمند، روزگان، زابل، باميان، بادغيس، فراه، غور او بلخ دي.^۱

د پنجشير پېښه په بين المللي سطح کې ناگواره قضيه ده. همدارنگه په بدخشان او نورستان کې موږ خپل ډېر عزيزان له لاسه ورکړي. لغمان کې له يو زرو درې سوه جريب په حدود کې ځمکې تباه شوې. نو اول دا ده، چې په غم کې موږ ټول شريک يوو. فضل د خدای دا ده، چې نن او پرون کوم بل افغان شهادت ته نه و رسيدلی تر ماښام پورې او هيله کوو چې دا د شهادتونو او مجروحيتونو ختم وي. اما په دې برخه کې غواړم دا هم ووايم، چې په

^۱ د ۱۳۹۳ کال د ژمي طبيعي پېښو زياتونه او تلفات ډېر زيات وو. له ۲۵۰ زيات کسان مړه شول او حکومت درې ورځې (۸-۱۰) ملي ماتم اعلان کړ.

غمشریکۍ کې د افغانستان خلک فضل د خدای بې سارې دي او زه غواړم د ملي اردو نه، ملي پولیسو نه خاصتاً مننه وکړم. همدارنگه د سرې میاشت رضاکاران ډېرو لپرو ځایونو ته ورسېدل او له خلکو سره یې مرستې وکړې. ضد د حوادثو، د فواید عامې وزارت او د کلیو پراختیا وزارت کارکوونکي؛ شپارلس، اوولس ساعته یې د ورځې کار کړی. تر پرونه پورې اکثریت کوتلونه او سرکونه پاک شوي دي او فضل د خدای تر اوسه پورې هغه اساس چې جلالت مآب کرزي صاحب ایښی، د هغه په اساس باندې مور دې ته نه یوو مجبور شوي چې له دنیا نه عاجلې مرستې وغواړو، دا په خپله د امید خبره ده، کله چې مور باندې یوه حادثه راځي مور کولای شو، چې ځان ټول کړو او په منسجمه توګه انسجام راولو. په دویمه مرحله کې به البته له دنیا نه مرستې غواړو. اما اول ښه و، چې خپل کور مو منسجم و.

غم و شادی همیشه با یکدیگر بدل می شوند و امروز روزی است که ما با شادی نقش زن افغان را تجلیل می کنیم. تجلیل از هشت مارچ، نو است اما در فرهنگ ما، نقش زن و اهمیت آن به هزاره‌ها و قرن‌ها می‌رسد. اولین چیزی که مورد تأکید است این که از روز آفرینش، خداوند(ج) حوا را همسر آدم گردانید و روند بقا را با این سنت تضمین کرد. ارتباط زن و مرد قدیمی ترین، مهم ترین و با اهمیت ترین ارتباط جامعه است. دنیا، تنها در روزهای نزدیک متوجه این شده اما فرهنگ والای اسلامی، اساس این را گذاشته است. فراموش نکنید که خداوند(ج) پیغمبرش ذکر یا را به خدمت حضرت مریم(س) وا گذاشت و ملائک را هم صحبتش گردانید؛ دین اسلام را با ایمان آوردن اولین مؤمنه، یعنی بی بی خدیجه، آغاز و ترویج بخشید و نخستین کرسی شهادت را نصیب سمیه ساخت. حقوق، تکالیف، عبادات، معاملات و همه امور زنان را به بهترین وجه برای ابد و موافق با فطرت انسان تأمین نمود.

قرآن با این تعریف از زن، در محراق لوح آیین خویش، به کوچک ترین چشم پوشی از مقام راستینش سپر رد زده است. هیچ ایدئولوژی و منطقی را در زمانی و مکانی نمی توان سراغ داشت که دیدگاه خاصی در مورد زن نداشته باشد، زیرا زن به دلیل نقش خاصی که در دستگاه خلقت به عهده دارد، به سرمایه های درونی بس گرانبهائی مجهز است که جامعه ی بشری در رشد خود نیازمند این ارزش هاست.

عطوفت زن، اساس جامعه را تشکیل داده است. من در این روز و در این لحظه می خواستم خاصتاً به روح مادرکلانم، [مکث] و مادرم دعا کنم. مادرکلان من تحصیل یافته بود؛ من

شاهد این هستم که تحصیل یک دختر، پنج نسل را تغییر می‌دهد. در حالی که تحصیل یک بچه یک نسل را تغییر می‌دهد، تحصیل زن پنج نسل را تغییر می‌دهد. ما باید اهمیت این موضوع را درک کنیم. مادرکلان من وقتی از هندوستان از تبعید آمد، یک انقلاب را در قریه ما آورد؛ ماشین خیاطی را رواج داد؛ اداره منسجم را آورد و حساب و کتاب را در کشت و کار آورد. نقش زن یک چیز دوام‌دار است و سرمایه‌گذاری بالای آن همیشگی است.

من می‌خواهم از بی‌بی گل تشکر کنم که طارق، پسر ما، همیشه مساوات مریم، و برتری مریم خواهر بزرگ‌تر خود را قبول کرده. هر فرد، هر پسر و هر دختر، باید، از محیط خانواده مساوات بنیادی اطفال را بیاموزد چون بدون آن، در آینده دیدگاه، منفی می‌شود.

محترمه صفوی صاحب له ما نه تعهدات و غوښتل، نو بهتره ده لومړی کلمه چې و وایم، داده چې په ټولو تعهداتو باندې درېدلي یوو [د حاضرینو چکچکې] او تعهداتو باندې ولاړ یوو او دویم ستاسو زور نه لرو، چې په تعهداتو به ونه درېرو. [د حاضرینو چکچکې]

تعهد اول ما این است که دستاوردهایی که تحت رهبری خردمندانه جناب کرزی صاحب به وجود آمده بود، حفظ کنیم و تقویه نماییم. این تعهد اول ما بود. تعهد اصلی ما، این است که شرایط تحول بنیادی و پایدار را برای نقش زن در جامعه به وجود می‌آوریم. تحول پایدار، ایجاب تعادل بین تحول و تداوم را می‌کند. تحول باید در چارچوب ارزش‌های والای اسلامی و ملی ما باشد. جامعه ما در تضاد با ارزش‌های بین‌المللی نیست اما اگر بر ارزش‌های بین‌المللی همیشه زن‌های افغان تأکید کنند، در حقیقت خود را در تضاد، با جامعه مواجه می‌سازند. هیچ نوع ممانعت در دین مبین اسلام برای کسب حلال نیست؛ قسمی که بی‌بی گل حدیث نبوی و آیات قرآنی را گفت.

ضرور است که ما از داخل تمدن و فرهنگ خود نقش زن را به صورت بنیادی تقویه کنیم. قانون اساسی ما واضح است، مشخص است، و به فضل خداوند کاملاً اسلامی است. بنابراین تعهد ما عملی کردن قانون اساسی ما است. با عملی شدن قانون اساسی ما، ارزش‌ها و خواست‌های زن افغان، ان‌شاءالله تعالی تحقق می‌پذیرد.

من می‌خواهم به صورت خلص یک راپور اقدامات را برای تان بگویم.

لومړی - ښځو ته د تعلیم زمینه برابرول: خوشحاله یم درته و وایم چې د ترکیبې د دولت په مرسته د ښځو لومړی پوهنتون به ژر تر ژره په کابل کې ایجاد شي. [د حاضرینو چکچکې]

د ښځو نړیوالې ورځې نمانځنځونډه | ۳۵۳

زمین را اختصاص دادیم. همراه رئیس جمهور ترکیه صحبت داشتم. قبل از آن، این پوهنتون برای مرد و زن بود؛ بعد از این، تنها برای زنان افغان اختصاص داده خواهد شد. [د حاضرینو چکچکې]

دوم - نقش مدیریت و زعامت زنان: اول از امارات متحده عربی ابراز امتنان می‌کنم که کورس‌های مشخص را که برای رهبری تمام سطوح خود تشخیص دادند، برای ما هم اختصاص خواهند داد و زنان افغان در این کورس‌ها اشتراک خواهند کرد تا به صورت اساسی برای مدیریت و زعامت آماده شوند. [د حاضرینو چکچکې]

در عین حال همراه ممالک دیگر خصوصاً ممالک عربی و اسلامی داخل صحبت هستیم که زمینه سرمایه‌گذاری بالای مدیریت و ایجاد شرایط ضربتی مدیریت برای زنان افغان فراهم شود. مالیزیا مور ته یو ډېر ښه مثال دی، مالیزیایی مسلمانان ښځه هم د هستوي فزیک متخصصه ده، هم په انجنیرۍ کې، اما ځادر یې همیشه پر سر دی. دلته باید یوه مفکوره لیرې کړو، زموږ عقاید له برخې اخیستلو سره په ټکر کې نه دي او باید په ډېر اطمینان سره دا ووايو؛ ځکه نن یو خطر له هغو جهاتو نه دی چې د اسلام مبین دین په منفی توګه بولي او دا ډېره مهمه ده، چې مور په اساسی توګه باندې ودریږو.

درېیم - د ښځو اقتصاد ته خاصه توجه: په دې څو میاشتو کې ما درخواست وکړ چې د افغانستان ټولې پروژې چې د بین‌المللی بنسټونو له خوا تمویلیري د یوې منسجمې بررسی لاندې راشي، د دوی اسناد ۵ ورځې مخکې ماته تسلیم شول. په راتلونکو څو هفتو کې به دا ټولې پروژې له سره وکتل شي، زموږ د لومړیتوبونو په اساس باندې به بیا طبقه‌بندي شي او په هرې پروژې کې به د ښځو برخې ته مور خاصه توجه وکړو. [د حاضرینو چکچکې]

من از وزارت محترم امور زنان تشکر می‌کنم که همیشه از حقوق زن دفاع کرده، اما دفاع از حقوق زن تنها کار وزارت امور زنان نیست؛ هر وزارت و هر اداره افغانستان مسؤول است که از حقوق زن‌ها دفاع کند و راپور بدهد. [د حاضرینو چکچکې] مسأله زن، مسأله طفل، مسأله افراد دارای معلولیت‌ها و مخصوصاً فقرای افغانستان، مسؤولیت تمامی دولت افغانستان است. در این بخش خصوصاً تعهد واضح ما - قسمی که شما گفتید - این است که خشونت در مقابل زن افغان در دواير افغانستان، در پوهنتون‌های افغانستان و در مکاتب افغانستان جایی

ندارد. [د حاضرينو چكچكې]

څلورم - د بنځو روغتيا: زه غواړم زموږ له ډېرو مجربو ډاكټرانو؛ خاصاً ډاكټر صاحب رحيم كريم چې په جرمني كې دى مننه وكړم، دوى د يو وړاندیز سره راغلي چې پس له دې نه به دوى خپله له خارجي ډاكټرانو سره راځي او عمده عملياتونه به دوى په خپله افغانستان كې كوي.

د روغتيا وزارت ته ما هدايت وركړى چې يوه خاصه شفاخانه خاصاً د بېوزلو بنځو لپاره چې نن مجبوريتونه لري او يا مجبورېږي چې په دوامداره توگه هندوستان ته لاړې شي اختصاص وركړي، ان شاء الله تعالى په دې طريقه باندې به دلته مور تشخيص كوو او هغه عمليات چې په ډېر گران قيمت د باندې كېدل، دلته به وشي او په مخكې به لاړ شو.

پنځم - د بنځو شرعي جايدادونه: اداره اراضى افغانستان داراى اهميت خاصى شده؛ بايك پروگرام منظم آمده و در قسمت ايجاد اسناد شرعى، اقدامات سرتاسرى خواهد كرد. زن افغان بايد اطمينان داشته باشد كه ميراث شرعى اش براى او مى رسد و با اسناد شرعى مى تواند آن را حفظ كند كه از اساسات ما است.

د مشاركت له نظره مو پيغام ډېر واضح دى، سفارتونه غواړئ، معينيتونه غواړئ، ولايتونه غواړئ، ان شاء الله تعالى ډېر به يې وشي؛ [د حاضرينو چكچكې او خندا] اما په معيارونو باندې.

قصه وزارت محترم خارجه را تكرر نكنيد. من به وزارت محترم خارجه هدايت داده ام كه هر فردى كه بر اساس ارتباط شخصى، فاميلى و يا غيره داخل وزارت خارجه آمده، لست شان نوشته شود و دست شان گرفته شود. [د حاضرينو چكچكې] زن افغان بايد اين اعتماد را داشته باشد كه به حيث يك فرد در اداره مشاركت مى كند، نه به نام اين كه خواهر كيست و يا خانم كيست. [د حاضرينو چكچكې] و مخصوصاً زن فقير افغان بايد اين اعتبار را داشته باشد كه اداره به رويش باز است. بدین جهت امید است كه تمام خواهران دست به هم دهند تا فضا باز شود. [د حاضرينو چكچكې] انحصار رهبرى بايد بشكند. [د حاضرينو چكچكې] به فضل خدا(ج)، كار، بى نهايت زياد است. براى هزاران نفر جاى است. محدوديت ها بايد بشكند و استعدادها ان شاء الله تعالى بروز كند.

در اخير باز هم تبرىكات خود را [د بنځو چارو وزارت مسؤولينو ته په اشارې:] اول براى

وزارت محترم زنان ابراز می‌کنم که در تدویر این محفل کوشش‌های به‌نهایت زیادی کردید، از همکاران ملی و بین‌المللی‌تان نیز ابراز امتنان می‌کنیم. مخصوصاً، من می‌خواهم از زنان افغان که در دورافتاده‌ترین نقاط کشور تحت مشکل‌ترین شرایط، «امید» افغانستان را تأمین می‌کنند و مردم را نان می‌دهند، تشکر کنم. زن افغان در اطراف، به مراتب زیادتر از مأمور دولت که معاش‌های بسیار بلند دارد، کارهای ثقیل را انجام می‌دهد. این زن افغان است که بار ۳۶ سال ناآرامی را تحمل کرده اما هیچ وقت امید خود را از دست نداده است. این امید است که افغانستان را زنده نگاه کرده. سهم‌گیری زنان افغان در انتخابات، یک حرکت تاریخی و نقطه عطف است. امید این است که ما بتوانیم به زودی شرایط صلح پایدار، ثبات و رفاه را که بر اساس آن امید زن افغان به پروژه‌های ثبات و سهم‌گیری مبدل شود، فراهم کنیم.

من الله التوفیق!

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

د ملي شورا د شپاړسمې دورې د پنځم کاري کال پرانسته

د ملي شورا تالار - کابل | ۱۶ کب | ۱۳۹۳ | ۷ مارچ ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي - بهرنی سیاست - امنیت - اقتصاد

د وینا عمده محورونه:

- د ملي وحدت حکومت بریالیتوب
- د افغانستان بهرنی سیاست
- امنیتي وضعیت
- د اقتصادي انکشاف فرصتونه
- د پایداره سولې تأمین
- له فساد سره مبارزه

غورچاڼې:

زموږ نسبي بریالیتوبونه د سیاسي یووالي محصول دی. د ملي وحدت حکومت په بریالي کېدو مو ثابتته کړه، چې افغانستان سیاسي بلوغ ته رسېدلی او د مخالفت تر ټولو غوره لار، سیاسي حللاره ده. ملي اقتدار په ډېرو حساسو شرایطو کې مور ته ولېږدول شو؛ نیابتی جگړې، د یو شمېر ولایتونو د سقوط طرحې، د نړیوالو همکاريو په دوام کې شک شپه، نوي گواښونه او د داعش ظهور. مور د عمل نوښت په لاس کې واخیست او د افغانستان د ثبات په تړاو مو سیمه ییزه او اسلامي اجماع ترلاسه کړه. ان شاء الله چې افغانستان به د نیابتی جگړې له ډگر

څخه د آسيا په اقتصادي او ترانزيتي څلورلارې او د همکاريو په مرکز بدل شي. هغه ځواک او اقتدار چې د ملي وحدت حکومت له جوړېدو ترلاسه شوی، زموږ د بهرني سياست بنسټ دی. موږ به د عمل په ابتکار سره، افغانستان د سيمې او اسلامي هېوادونو د همکاريو په ځای بدل کړو. په نړيواله کچه په افغانستان د باور فضا جوړه شوې او زموږ اړیکې به لا پراخې شي. د امنيت د ټينگښت په برخه کې، د څو ولايتونو د سقوط لپاره د دښمن طرحې ناکامه شوې دي او زموږ ځواکونه له دفاعي حالت څخه وتلي دي. موږ پخپلو پرېکړو کې چټک او قوي عمل کوو او زموږ ستراتيژيک سکوت، په عمل کې زموږ قوت نښي، او په ورته مهال بايد په پام کې ولرو، چې د هېواد ناامنی دوه اړخونه؛ سياسي او جرمي لري. موږ په بهرني سياست کې، د ترانزيت په شرايطو کې بنسټيز تحول راوستی دی. د افغانستان د لاجوردو لار به له اروپا سره ونښللو، رېل پټلۍ، د گازو نلليکه او برېښنا به تمدید شي او سويلي آسيا به له اروپا سره ونښلول شي. د چين په مرسته د زېربناوو ملي پلان ترتيبوو او د ځمکو او اوبو مديريت به رامنځته کړو. موږ به په راتلونکو مياشتو کې پر اقتصادي پروگرامونو او په ادارو کې پر اصلاحاتو کار وکړو، چې له هغې ډلې انکشافی پروگرامونه به په برياليتوب عملي شي، پاشلي پروژې به د ملي انکشاف پر يوه جامع پروگرام بدلي شي، او د انکشافی بودجې د کم او نه مصرف عوامل به هم تشخيص شي او ورته به حللاړه وموندل شي. د پايداره سولې د ټينگښت لپاره، ملي وحدت حکومت واحد دريځ لري. له اسلامي نړۍ سره زموږ د اړیکو ژورتيا له موږ سره مرسته کوي، چې د سولې په لاره کې پر اوسنيو ستونزو بريالي شو. موږ نه پرېږدو چې د سولې قيمت د جگړې تر قيمت زيات وي. سوله ملي موضوع ده او مسؤوليت يې د ټولو سياسي اقدارو، علمای کرامو، ښځو، ځوانانو او ټولو پر غاړه دی. د فساد په برخه کې موږ هر اړخيز اقدامات کړي دي. د محکمې د حکم پر اساس به د کابل بانک برخه وال خپل پورونه ورکوي. د قانوني چوکاټ نشتوالی او د قانون په تطبيق کې ستونزې د انکشافی او اقتصادي پروگرامونو د نه بريالي کېدو لامل شوې دي، چې په دې برخه کې د درېيو اړو قواوو همکاري اړينه ده. د قانون د حاکميت لپاره حکومت په غښتلتيا، د تشکيلاتو اصلاح او د ادارو ظرفيت، پاليسيو تدوين، او د قوانينو د اصلاح او تدوين لپاره اقدامات کړي دي. د ټاکنيزو اصلاحاتو کمسيون هم جوړېږي، څو د ټاکنو د ترسره کېدو لپاره باوري فضا رامنځته شي. په راتلونکو مياشتو کې پر اقتصادي انکشاف، کارموندنې او کورونو په جوړولو تمرکز کوو. زه د درېيو وروستيو لسيزو په ستونزو، چې موږ ته په ميراث پاتې دي، پوهېږم، شخصاً د خلکو ستونزې اورم او غواړم؛ له خلکو سره مې اړيکه دوامداره وي. موږ ستونزو ته د رسېدو لپاره وخت ته اړتيا لرو، ځکه چې هغه زموږ پر وړاندې خنډونه دي او حرکت مو سوکه کوي. د ستونزو په کچه، فرصتونه هم موجود دي او بايد په يووالي او اتفاق سره د هېواد او خلکو په گټه لازم اقدامات ترسره کړو.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم.

جلالت مآب حامد کزی ملي مشر، جناب معاون صاحب ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، جناب محترم داکتر صاحب عبدالله عبدالله رئیس اجرایی جمهوری اسلامی

د ملي شورا د شپاړسمې دورې د پنځم کاري کال پرانسته | ۳۵۹

افغانستان، جناب رحيمي، جناب مسلميار صاحب، رهبري شوراى ملي افغانستان، جناب راشد صاحب رئيس ستره محکمه افغانستان، محترمين معاونين سابق رياست جمهورى جناب قانونى صاحب و جناب خليلي صاحب، رهبران محترم جهادى، اعضاى محترم شوراى ملي، شيخ السفرا سفير تاجکستان، اعضاى شوراى عالى ستره محکمه، نماينده ويژه سازمان ملل متحد، اعضاى محترم کابينه، وکلا و سناتور صاحبان محترم، هموطنان گرامى، السلام عليكم و رحمت الله!

له رخصتو څخه د وکيلانو او سناتورانو راستنېدو ته ښه راغلاست وایم. ویاړم چې نن د ملي شورا د شپاړسمې تقينې دورې پنځم کال افتتاح کوم.

په پيل کې د هېواد ټولو شهيدانو او خصوصاً د وروستيو طبعي حادثو قربانيانو ته د الله تعالى په دربار کې دعا کوم او د دې وطن د خدمتگار په حيث يو ځل بيا تاسې ته او د افغانستان ټولو خلکو ته تسليت وړاندې کوم. انا لله و انا اليه راجعون.

اين حوادث طبعي در ۲۳ ولايت کشور؛ پنجشير، بدخشان، پروان، نورستان، لغمان، ننگرهار، کابل، تخار، هرات، کاپيسا، دايکندى، سمنگان، کنرها، بغلان، پکتيا، هلمند، ارزگان، زابل، باميان، بادغيس، فراه، غور و بلخ اتفاق افتاده است. برف کوچها در پنجشير فاجعه بارتر از ساير مناطق بود و به سطح بين المللى يک تراژيدى بود. بدخشان، پروان، تخار، نورستان، ننگرهار، لغمان، دايکندى و باميان از لحاظ تلفات انساني در کنگورى بعدى قرار دارد. تلاشهاى ما در قسمت انسجام کمکهاى اوليه نسبتاً مؤثر بوده است. من از تمامى اراکين که تحت رهبري داکتر صاحب عبدالله عبدالله کار را انجام دادند، ابراز امتنان مى کنم. سرکها و کوتلها پاک شده و اين عمليات هنوز هم جريان دارد.

جوي اوضاع ښيي چې موږ د اقليم له تغيير سره مخامخ يوو، نو لازمه ده چې له طبعي حوادثو سره د مبارزې لپاره زموږ ظرفيت، په ملي او ولايتي کچه غښتلى شي. د طبعي حوادثو د وقوع په وخت کې بايد زموږ د انسجام، په موقع او چټک سيستم پياوړى شي.

خواهران و برادران!

موفقيت‌هاى نسبى ما در عرصه‌هاى مختلف محصول وحدت سياسى ماست. ايجاد حکومت وحدت ملي يک اقدام سياسى بى سابقه در سطح منطقه بود. منطقه در اول به

کامیابی حکومت وحدت ملی باور کمتر داشت، اما اکنون به بلوغ و قوت سیاسی افغانستان باور پیدا کرده است. این اقدام سبب شد که فرهنگ تحمل و همدیگرپذیری در کشور نهادینه شود. ما با این حرکت ثابت کردیم که بهترین راه حل مخالفت، راه حل سیاسی است. فرهنگ تحمل نه تنها در داخل حکومت تقویت یافته است، بلکه در روابط هر سه قوه هم به طور واضح دیده می شود. قوای سه گانه کشور اکنون در حال تقابل و تصادم قرار ندارند، بلکه بر اساس اتفاق و همکاری مشترک به پیش می روند. بر اساس همین همکاری قوه مقننه بود که یک اجماع ملی جهت گسترش منافع و روابط استراتژیک افغانستان با جهان شکل گرفت و من به حیث رئیس جمهور افغانستان که مسؤولیت تطبیق آن را دارم از شما و کلا و سناتوران محترم اظهار سپاس می کنم.

اقتدار ملی، در شرایط بسیار حساس و دشوار به ما انتقال یافت؛ به ثبات افغانستان باور و یقین وجود نداشت؛ در مورد ادامه همکاری های جامعه جهانی شک وجود داشت؛ طرح سقوط بعضی از ولایات کشور موجود بود؛ کشور ما میدان جنگ های نیابتی بود؛ و در عین حال منطقه، جهان اسلام و جامعه بین المللی با تهدیدات جدید روبه رو شدند. نوعیت جنگ به طور بنیادی تغییر کرد. درگیری ها در سوریه، عراق، یمن و لیبیا، صفحه جدیدی از خطرات جدی را باز کرد. نوعیت جنگ در کشورهای شرق میانه، برای نابودسازی دولت هاست. تغییر از القاعده به داعش، بزرگ ترین حرکت منفی برای جهان اسلام و کشورهای منطقه است. دولت ها همانند حلقات زنجیر به هم پیوسته اند، بنابراین سقوط هر یک از دولت ها باعث شکست زنجیر می شود و خطرات جدی را متوجه سایر دولت ها می سازد.

په وزیرستان کې د پاکستان عملیات د دې سبب شول چې عمده تروریستي شبکې د کرنې دې خوا ته انتقال ته مجبور شي. په داسې حساسو شرایطو او خطرناک ماحول کې موږ هم په ملي او منطقي سطحه او هم د اسلامي هېوادونو او نړيواله کچه، په څلورو ساحو کې اساسي اقدامات کړي دي.

موږ د ملي وحدت د فورمول په اساس او د منطقي چاپېريال د سم درک په اساس، په منطقي کچه او د اسلامي هېوادونو په کچه او نړيواله سطحه د عمل ابتکار په خپل لاس کې واخيست. د گاونډيو هېوادونو او اسلامي ملکونو په سطحه، د دې ليدلوري په اساس يوه اجماع د رامنځته کېدو په حال کې ده چې باثباته افغانستان په سيمه او اسلامي نړۍ کې د ثبات کيلي ده. چين، هندوستان، پاکستان، ايران، روسيه، تاجکستان، ازبکستان، ترکمنستان،

د ملي شورا د شپاړسمې دورې د پنځم کاري کال پرانسته | ۳۶۱

سعودي عربستان، متحد عربي امارات، اذربايجان او ترکيه په دغه اجماع کې شامل هېوادونه دي. له دغه هر هېواد سره زموږ مناسبات د گډو گټو او مشترکو گواښونو په باره کې د سم درک او تحليل په اساس ولاړ دي. ان شالله موفق به شوو چې افغانستان ته د نيابتي جنگ د ميدان نه؛ بلکې د اسيا د اقتصادي او ترانزيتي څلورلارې او د تعاون د مرکز په سترگه وکتل شي.

بايد هېر نه کړو چې په انتخاباتو کې پراخ گډون، له وضعيت او مشکلاتو څخه بنيادي درک، د هېواد د حرکت مسير ته لوري ورکول او د افغانستان د خلکو مسووليت پذيري د دغو تحولاتو سبب شوي دي. نن ورځ که تاسې په سيمه او گاونډيو هېوادونو کې د افغانستان له سفيرانو څخه پوښتنه وکړئ، په وضاحت به درته ووايي چې د منطقي په سطحه د افغانستان وضعيت څنگه مثبت اساسي بدلون موندلی دی او د افغانستان نوی تصوير څنگه دی.

سياست خارجي ما بر اساس تحکيم حاکميت ملي، تماميت ارضي و منافع ملي بنا يافته است و امروز کنترول آن در دست افغانستان است. اقتدار و قوتي که حاصل ايجاد حکومت وحدت ملي است، بنياد سياست خارجي را گذاشت که بر اساس منافع کوتاه مدت، ميان مدت و درازمدت شکل گرفته است. من می خواهم به همه شما اطمینان بدهم که ابتکار عمل در دست ماست و افغانستان نقطه ای خواهد بود که ان شاء الله منافع متضاد، در این جا، به همکاری بر اساس منافع درازمدت تبدیل شود. افغانستان در حال تبدیل شدن به محل همکاری های کشورهای اسلامی و منطقه است.

نتایج مثبت سیاست فعال خارجي ما در سطح منطقه و کشورهای اسلامی فضای باور و اعتماد را در سطح بين المللی ايجاد کرده است. اروپا، امريکا، جاپان، استراليا و کانادا به تعهدات شان در قسمت همکاری های امنيتی در بروکسل و در قسمت همکاری های اقتصادی شان در لندن تأکيد کردند. با سفر ما به ايالات متحده امريکا و کشور کانادا، روابط ما در سطح بين المللی گسترده تر خواهد شد.

د افغانستان فعال خارجي سياست په اوږدمهالو تاثيراتو سربېره، فوري نتایج او اثرات هم لري. موږ تر ۱۳۹۶ کاله پورې د افغانستان د امنيتي او دفاعي قوتونو د پياوړتيا لپاره د کال د ۴،۵ ميلياردو ډالرو تعهد ترلاسه کړی دی. اوس د افغانستان امنيتي او دفاعي قوتونه هم د تمويل

منابع لري او هم د تجهيز او تعليم امکانات.

در اینجا می‌خواهم به یک نکته دیگر اشاره کنم. با تکمیل انتقال امنیتی، یک فرضیه‌ی نادرست شکل پیدا کرد که گویا نیروهای امنیتی و دفاعی افغانستان انگیزه و ظرفیت دفاع از افغانستان و مردم کشور را ندارند. بر اساس این فرضیه، جنگ بالای ما تحکیم شد و حتی در زمستان هم ادامه پیدا کرد. کوشش‌ها برای سقوط چند ولایت کشور آغاز شد و حملات تروریستی بر شهرهای بزرگ ما شدت پیدا کرد. به صراحت می‌گویم که من به حیث سرقوماندان اعلاى قوای مسلح به نیروهای امنیتی و دفاعی کشورم می‌بالم. نیروهای امنیتی و دفاعی ما با شهامت و قهرمانی، نه تنها طرح دشمن را ناکام کردند بلکه از حالت تدافعی بیرون آمدند و در زودترین زمان، ابتکار عمل را در دست گرفتند. توطئه دانگام^۱ ناکام شد. عملیات ذوالفقار^۲ با کامیابی تمام در هلمند با هماهنگی قوی بین نیروهای امنیتی ما جریان دارد. در زمینه تأمین امنیت در ولایات ناامن پلان منظم و منسجم وجود دارد که شما نتایج آن را در آینده خواهید دید.

توله دنیا باید پوهه شي چې د افغانستان نظام غبنتلی دی او د هېواد او ملي نوامیسو په دفاع کې د افغانستان د خلکو اراده مضبوطه ده. زموږ امنیتی او دفاعی قوتونه د قوې د مشروع استفادې او انحصار لپاره لازمه وړتیا او ظرفیت لري. څرنگه چې امنیت زموږ د خلکو اصلي غوښتنه ده، نو خپل شپېته فیصده وخت می د امنیتی وضعیت ښه کېدو ته ورکړی دی.

محترم وکیلانو، سناتور صاحبانو! له تاسې او د افغانستان له ټول ملته غواړم چې په یوه غږ له خپلو امنیتی او دفاعی قوتونو ملاتړ وکړئ. د علماوو له شورا او علمای کرامو څخه مننه کوم چې په ټول قوت یې د افغانستان له دفاعی او امنیتی ځواکونو څخه قاطعانه ملاتړ کړی دی. په یقین سره چې دا زموږ د ټولو یوه دیني وجیبه وه.

یک بار دیگر با قاطعیت تکرار می‌کنم که زندگی هر هموطن ما برای ما ارزش حیاتی دارد و برای حفظ جان هر افغان بی‌گناه، ما از استعمال مشروع قوه خودداری نخواهیم کرد. ما در

^۱ سلگونه بهرنیو او کورنیو وسله‌والو پر دانگام ولسوالی برید وکړ، خو له امنیتی ځواکونو سره تر لس ورځنی جگړې وروسته ناکام شول. (۱۳۹۳ کب).

^۲ په ۱۴ کلونو کې تر ټولو لوی پوځي عملیات، چې په دوو میاشتو کې د هلمند په ځینو برخو کې د ترهگرو پر ضد ترسره شول.

د ملي شورا د شپاړسمې دورې د پنځم کاري کال پرانسته | ۳۶۳

تصامیم خویش سریع و قوی عمل می کنیم. سکوت استراتیژیک ما قوت ما را در عمل نشان می دهد. این حکومت بی پروا نیست و نخواهد بود.

په هېواد کې د ناامنی دلایل هم سیاسي بعد لري او هم جرمي. ځکه خو د دولت په داخل کې د قوې مشروع استعمال او انحصار یوه ضروري چاره ده. د امنیتي او دفاعي قوتونو او خلکو تر منځ دوه اړخیز قرارداد شته. خلک باید زموږ له امنیتي او دفاعي قوتونو ملاتړ وکړي او زموږ امنیتي او دفاعي قوتونه باید د خلکو ساتندوی وي. دا لازمه ده چې د حکومت له نوم او نفوذ څخه په استفادې سره د خلکو ځورول، رپرول، شکنجه کول او قتلول زموږ لپاره د منلو او زغملو نه دي او نه به وي. دغسې عملونه نه یوازې د قانون له حاکمیت سره په ټکر کې دي، بلکې د هېواد د امنیتي، دفاعي مسؤلیتو او خلکو تر منځ د فاصلې د ایجاد سبب کېږي. د دې لپاره چې عسکر، پولیس، ساتنمنان، بریدملان، افسران او جنرالان، هم قانوني مصونیت او هم قانوني مسوولیت ولري؛ په امنیتي او دفاعي ځواکونو کې به نوي او مسلکي کدرونه داخل شي او په عین حال کې به د تقاعد او مکافات او مجازات سیستم عملي شي.

در بین نیروهای امنیتی و دفاعی، اجماع روی این که نیروهای امنیتی و دفاعی ما ملی، مسلکی و غیرسیاسی باشند، به وجود آمده است. بر همین اساس از تمام شخصیت‌های سیاسی کشور انتظار دارم که در ادارات امنیتی و دفاعی، خصوصاً در مورد تفری‌ها و تبدیلی‌ها، مداخله نکنند.

در اینجا می‌خواهم دوباره در مورد نتایج آنی سیاست خارجی افغانستان صحبت کنم. شرایط ترانزیت در حال تحول بنیادی است. بر اساس آخرین گزارشات، ۶۰ درصد اموال تجارتي در کراچی در یک روز مورد پروسس قرار می‌گیرد. در سه ماه آینده در قسمت ترانزیت، پیشرفت‌های بنیادی خواهیم داشت.

در قسمت «راه لاجورد» که از راه ترکمنستان، آذربایجان و گرجستان و نیز از راه ترکمنستان، آذربایجان، گرجستان و ترکیه، افغانستان را به اروپا وصل می‌کند، پیشرفت‌های اساسی صورت گرفته است. جا دارد از همکاری‌های این چهار کشور در این راستا اظهار سپاس کنم.

راه آهن ترکمنستان به آقینه خواهد رسید. ما مصمم هستیم که پایپ‌لاین گاز، راه آهن و برق

را از طریق هرات به قندهار و از راه شمال به جنوب وصل کنیم. از نقطه نظر تاریخی، این اقدام بزرگی خواهد بود که افغانستان، آسیای جنوبی را به اروپا وصل خواهد کرد.

چین تعهد کمک ۳۳۰ میلیون دالر را داده است. بعد از رخصتی های سال نو چین، - که در دو هفته آینده تکمیل خواهد شد - یک هیئت تخنیکي به افغانستان سفر خواهد داشت که بر اساس مشوره های سایر تمویل کنندگان در قسمت ترتیب «پلان ملی زیربنا» کمک خواهد کرد. مخصوصاً کریدور واخان و ربط بدخشان برای ما حیثیت حیاتی دارد.

په عین حال کې مو په افغانستان کې د تمویل کونکو د ټولو پروژو بررسی پای ته رسولې ده او د افغانستان خلکو ته ډاډ ورکوي، چې د اوبو د مدیریت او تنظیم لپاره کم له کم یو میلیارد ډالر موجود دي او څو میلیارد ډالره نور در زیربنا لپاره موجود دي. په دې برخه کې به ټولې لویې او کوچنۍ پروژې د ځمکې او اوبو د مدیریت د انسجام لپاره په یوه ملي پروگرام باندې بدلې کېږي. دا زموږ د هېواد د بزگرانو لپاره یو ښه زیری او پیغام دی. دا پروگرام به مرسته راسره وکړي چې اکثره بزگران او ځمکه وال د وچکالیو او سیلابونو له خطر وژغورو همدارنگه د نورو برخو زیربنا باندې به اساسی اقدامات وکړو تر څو چې د ملي زیربنا برنامې پر اساس هر وگړی د افغانستان پوه شي چې څه ورته انجام کېږي و به زودی ممکنه وختی که ترتیب شد به شورا ارائه خواهد شد.

با این که تمرکز اساسی ما روی تأمین امنیت بود، اما در قسمت اقتصادی هم کارهای اساسی را انجام دادیم. در ماه های آینده تمرکز بیشتر را روی برنامه های اقتصادی و ایجاد اصلاحات در اداره خواهیم کرد.

اقدامات بعدی ما در قسمت ایجاد زیربنای فزیکي روی موارد زیر تمرکز خواهد داشت:

اول - تقویت برنامه های انکشافی کامیاب و موفق؛

دوم - تبدیل کردن پروژه های پراکنده به یک برنامه جامع انکشاف ملی؛

سوم - تشخیص عوامل عدم مصرف و مصرف کم بودجه انکشافی و حل آن موارد.

د پایداری سولې د تامین په باره کې باید ووايو چې په سیمه او اسلامي هېوادونو کې چاپېریال بدل شوی دی. دغه تغیر په هېواد کې محتاطانه هیله مندي رامنځ ته کړې ده. دا خبره باید یاده وساتو چې پایداری سولې ته رسېدل تدبیر ته ضرورت لري. ما د سولې په اړه یو لړ

د ملي شورا د شپاړسمې دورې د پنځم کاري کال پرانسته | ۳۶۵

مشورتي ناستې تر سره کړې او یو لړ نورې مشورتي ناستې به ضرور تر سره کړم. مخصوصاً د ملي شورا رهبري او غړو سره. د افغانستان خلک په یوه خوله سوله غواړي. مور او سر د قوت په دریځ کې یوو. زموږ قوت د سولې په برخه کې د ملي وحدت د حکومت له واحد موقفه سرچینه اخلي.

ماحول جدید در منطقه کمک نموده است که درک واحد در مورد تهدیدات و نیاز برای همکاری جهت ثبات منطقوی به وجود آید. با قاطعیت می‌خواهم تکرار کنم، ما نمی‌گذاریم که افغانستان مرکز جنگ نیابتی شود.

موقف جهان اسلام در ارتباط با خشونت و صلح بسیار واضح و روشن می‌باشد. بیش از ۴۵۰ نفر از علمای جهان اسلام از بیش از ۱۱۷ کشور جهان، چند روز قبل در مکه مکرمه گرد هم آمده بودند و بحث بسیار عمیقی را در مورد تعریف، عوامل و انگیزه‌های تروریسم و خشونت و سوءاستفاده از بیرق اسلام برای توجیه اعمال خشونت‌بار و راه‌های حل آن انجام داده‌اند. عمق روابط ما با جهان اسلام ما را کمک و یاری می‌رساند که با استفاده از ارشادات الهی و سنت پیامبر بزرگوار اسلام (ص) بر مشکلات فایق آییم.

از دستاوردهای افغانستان در ۱۳ سال گذشته که تحت رهبری جناب کززی صاحب صورت گرفت با قاطعیت دفاع خواهیم کرد و نمی‌گذاریم قیمت صلح، بیش‌تر از قیمت جنگ برای مردم باشد.

یک بار دیگر می‌خواهم به صراحت اعلام نمایم که تأمین صلح پایدار در کشور یک وسیله نیست بلکه یک هدف است و این هدف از راه جنگ و ریختن خون مردم بی‌گناه نمی‌تواند به دست آید بلکه از راه تفاهم و مذاکره امکان‌پذیر است، که باید به زودی آغاز شود؛ در غیر آن مسؤولیت بر دوش آنهایی خواهد بود که به تکالیف و قربانی‌های بی‌شمار مردم افغانستان هیچ التفاتی ندارند و مردم مسلمان کشور و تاریخ در موردشان قضاوت خواهد کرد.

صلح یک مسأله ملی است نه تنها یک مسؤولیت دولتی. بنابراین مسؤولیت صلح را باید تمام اقشار سیاسی، علمای کرام، زنان افغانستان، جوانان و همه با هم و به یک آواز تأمین کنند.

در قسمت اقدامات در سطح ملی باید گفت که ما در برابر فساد اقداماتی انجام داده‌ایم و انجام خواهیم داد. در مورد دوسیه کابل بانک در محاکم ثلاثه کشور فیصله صورت گرفت. من از جناب راشد صاحب^۱ به نمایندگی تمام محاکم ابراز امتنان می‌کنم. محاکم افغانستان و ستره محکمه افغانستان استقلال خود را و تعهد خود را برای شفافیت و حسابدهی ثابت کرده. له تاسو او ټولو قاضي صاحبانو نه مننه.

ارقام ذمت (کابل بانک) که مربوط شرکت‌ها و یا هم افراد می‌باشد واضح شد. بر اساس حکم محکمه، سهام‌داران کابل بانک باید ذمت‌های‌شان را بپردازند. اکثر سهام‌داران آماده شده‌اند که ذمت خود را پرداخت کنند این رقم را بپردازند که در غیر آن فیصله محکمه عملی خواهد شد. بررسی‌های مقدماتی ما بر اساس تقسیم اوقات پرداخت ذمت‌ها نشان می‌دهد که پرداخت قروض، در چند ماه آینده، سرعت قابل ملاحظه‌ای خواهد یافت. باید تذکر دهم که کابینه افغانستان جهت اخذ ذمت‌ها یک مقرر را تصویب کرد تا پول دولت حصول شود.

ټول بانکونه مې ارزيايي کړل او د بانکدارۍ د تقويې اصلاحي پلان به ژر تطبيق شي. د بانکدارۍ په برخه کې به لازم شفافیت رامنځته شي او ډاډه يم، چې دغه اقدام به په هېواد کې د قوي بانکونو او شرکتونو د ايجاد سبب شي.

یکی از دلایل عمده که پروژه‌ها و برنامه‌های انکشافی و اقتصادی موفق نیست و حرکت اقتصادی در کشور بطی است، عدم موجودیت یک چارچوب قانونمند و مشکلات در تطبیق قانون می‌باشد. برای موجودیت، مؤثریت و حاکمیت قانون، هماهنگی و همکاری بین هر سه قوه ضروری است. حکومت در این زمینه اقدامات زیر را انجام خواهد داد:

- تقویت ریاست تقنین وزارت عدلیه از لحاظ تشکیلاتی، ظرفیتی و فراهم کردن سایر امکانات؛
- مصوباتی که به پالیسی‌های واضح ضرورت داشته باشد، بعد از فیصله کابینه به شورای ملی تقدیم خواهد شد؛

^۱ عبدالرشید راشد، دستری محکمی سرپرست.

د ملی شورا د شپاړسمې دورې د پنځم کاري کال پرانسته | ۳۶۷

- قوانیني که بر اساس عدم هماهنگی میان ادارات مختلف آماده نشده است، کمیته قوانین با رفع مشکل و پیشنهاد و بدیل ها، مسوده را آماده می کند و بعد از تصویب کابینه به شورای ملی فرستاده خواهد شد؛
- قوانیني که در قانون اساسی به طور واضح ذکر شده باشد، مانند قانون «تشکیلات اساسی دولت»، بر اساس اولویت ترتیب و به شورای ملی فرستاده می شود؛
- قوانیني که بر اساس آن حرکت قوی اقتصادی و مؤثریت دولت ضعیف شده است، بعد از اصلاح و ترتیب به شورای ملی فرستاده خواهد شد. در این مورد یک برنامه منظم چهارساله ترتیب می شود؛
- قوانین موجوده بررسی خواهد شد و در صورت موجودیت تضاد بین قوانین، قوانین مذکور اصلاح و به شورای ملی فرستاده خواهد شد؛
- امکانات برای تقویت محاکم، ستره محکمه و وزارت عدلیه آماده شده است و برای انجام این کار یک برنامه منظم و منسجم به وجود خواهد آمد.

در مورد کمیسیون اصلاحات انتخاباتی باید بگویم که این کمیسیون به زودی تشکیل خواهد یافت تا روی ایجاد اصلاحات کوتاه مدت، میان مدت و درازمدت کار کند و فضای باورمندی در قسمت برگزاری انتخابات به وجود بیاید.

مردم «کار» می خواهند، و می خواهند که دسترخوان شان خالی نباشد. من قبلاً گفتم که تمرکز حکومت در ماه های آینده روی انکشاف اقتصادی، ایجاد کار و مسکن خواهد بود. کارهای مقدماتی را روی ایجاد مسکن انجام داده ایم اما مهم این است که بالای ایجاد مسکن کار عملی آغاز شود.

ما با مشکلاتی که از سه دهه اخیر به ما میراث رسیده، گریبانگیرییم. مشکلات را می دانیم. من شخصاً شکایت های مردم را یا روبه رو، یا از طریق رسانه های جمعی و یا هم رسانه های اجتماعی می بینم، می شنوم و یا هم می خوانم. ارتباط من با مردم دوام دار است و همچنین با اعضای محترم شورای ملی. در مورد اکثر این شکایت ها رسیدگی صورت خواهد گرفت اما

به زمان نیاز داریم. من به تمام تعهداتم پایبندم و برای عملی شدن آن تلاش‌های پی هم خواهم نمود.

زه به ځوان نسل ته یو پل واوسم چې مدیریت او بیا رهبری ته ورسېږي. له هغه ورو حرکته چې په دې برخه کې مو په تېرو څو میاشتو کې درلود، مه خپه کېږئ. ستاسې ټولو څیرې مې یادې دي او ځوان نسل ته مې کړې وعدې نه هیرېږي. موږ په سمه لاره حرکت کوو او ان شاءالله تاسې ټول به په دې برخه کې د پرمختگونو شاهدان واوسئ.

جوانان و زنان افغان! چنان که شما با حکومت وحدت ملی بودید، ما هم با شما خواهیم بود. اما میراث ما در قسمت مشکلات، سد راه موقتی است. این موانع از بین خواهد رفت، لیکن حرکت ما را در برخی جاها کند می‌سازد.

زما د هدایت په اساس به خارجه وزارت کې ډېر ژر اصلاحات شروع شي. موږ هڅه کوو چې ځوان نسل مدیریت وکړي او په همدې اساس په خارجه وزارت کې نوي اصول ایجاد شوي دي. مقررې گانې به یوازې په اصولو باندې (وي) او هر څوک چې په واسطه مقرر شوي دي باید یا امتحان ورکړي یا له وزارت نه ووځي. د خارجي سیاست په دستگاه کې مقررۍ او تبدیلی د مشخصو او واضحو معیارونو په اساس کېږي.

وکلاي محترم! بعد از انجام انتخابات داخلی و ایجاد هیئت اداری، اعضای باقی مانده کابینه را به شما معرفی خواهم کرد. از یاد نبریم به اندازه‌ای که مشکلات هست، به همان اندازه فرصت‌ها هم وجود دارد و باید با وحدت و اتفاق، از طریق فرصت‌های موجود به نفع مردم و کشور اقدامات لازم را انجام دهیم.

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

د مارشال محمد قسیم فهمیم لومړنی تلین

کابل | ۱۸ کب ۱۳۹۳ | ۹ مارچ ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

حکومتوالي

د وينا عمدہ محورونه:

• د مارشال فهمیم شخصیت او سیاسي مفکوره

غورچاڼ:

د مارشال محمد قسیم فهمیم د مړینې خبر د خلکو لپاره دردونکی و. هغه هم په سیاست او هم د جگړې په ډگر کې ځانگړی ځای درلود. هغه تر ملي اتل شهید احمد شاه مسعود وروسته په ډېرو حساسو او پېچلو شرایطو کې د جبهې رهبري پر غاړه واخیسته. فقید مارشال د ۱۳۷۰ کلونو په جریان کې د ثبات د بېرته راگرځولو لپاره ډېرې هلې ځلې وکړې. هغه د طالبانو د رژیم تر سقوط وروسته د ډیموکراسۍ پر اساس د نوي نظام رامنځته کېدو لپاره کلیدي رول ولوباوه. مرحوم فهمیم په حکومت کې او له حکومته بهر د نظام ملاتړ کاوه او د یوه واقع بین سیاستمدار په توگه تل د ملي وحدت مدافع او د تبعیض، تعصب او تفرقې مخالف و او د هېواد د ملي حاکمیت په ساتنه کې یې مهم رول درلود. هغه په وروستیو شېبو کې هم د سیاسي تدبیر او ملي وحدت له لارې د وروستیو کلونو د لاسته راوړنو پر ساتنې ټینگار درلود. فقید مارشال په دین کې د اعتدال پلوی و او د داسې نظام پلوی و، چې د ټاکنو له لارې واک ته ورسېږي. هغه تل په اصولي ډول د سولې پلوی و او د جهاد پرمهال یې هم د مجاهدینو ترمنځ په همکارۍ او تفاهم ټینگار درلود. هغه له خلکو سره خپلې ولسي اړیکې وساتلې او یو متواضع او صبور انسان و. د مارشال فهمیم مړینې داسې خالیگه رامنځته کړه، چې تر اوسه یې هم کمی

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلى على رسوله الكريم. اما بعد، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.

ملي مشر جلالتمآب كرزى صاحب، د اجرائيه رياست محترم رئيس جناب ډاكتر صاحب عبدالله عبدالله، جناب دانش صاحب، جناب احمدضيا مسعود، جناب قانوني صاحب، جناب خليلي صاحب، معظم معاونين محترم اجرائيه، رهبران جهادي، شخصيت‌هاي معظم سياسي، اعضاي ستره محكمه، رئيس مشرانو جرگه، وكلاي محترم ملت، هموطنان گرامي، خواهران و برادران عزيز، السلام عليكم و رحمت الله و بركاته!

وفات مارشال محمد قسيم فهيم، معاون اول رياست جمهوري، در هجدهم حوت سال گذشته [۱۳۹۲] يک خبر اندوه‌گين براي مردم افغانستان بود. مارشال افغانستان، محمد قسيم فهيم در سن ۵۶ سالگي وفات کرد. وي فرصت زيادي داشت تا براي کشور و هموطنانش خدمت کند، اما حکم قضا چيز ديگري بود.

مارشال فهيم هم در سياست و هم در ميدان نظامي، شخصي بود که جايگاه ويژه‌اي را در تاريخ چند دهه گذشته کسب کرده است. وي در نوجواني رو به جهاد گذاشت و بيشتري بخش عمر خویش را در مبارزات مسلحانه سپري کرد. ايشان هميشه در کنار «قهرمان ملي» افغانستان، شهيد احمدشاه مسعود، به عنوان دوست نزديک وي قرار داشت و پس از شهادت احمد شاه مسعود در يک شرايط خيلي حساس و پيچيده، رهبري جبهه را که يک مسؤوليت سنگين بود، به عهده گرفت.

مسؤوليت پذيري و انجام رسالت، مخصوصاً در حالات دشوار، از ويژگي ديگر مارشال فقيد افغانستان بود.

در جريان سال‌هاي ۱۳۷۰ که پايتخت کشور در جنگ‌هاي داخلي مي سوخت، مرحوم قسيم فهيم مسؤوليت‌هاي مهم را به عهده گرفت و براي برگردانيدن ثبات تلاش‌هاي زيادي انجام داد.

به همین گونه پس از سقوط رژیم طالبان و ایجاد روزنه‌ی جدید امید تحت رهبری جلال‌ت‌مآب حامد کرزی برای تحقق آرزوهای مردم، باز هم مارشال فهیم نقش کلیدی را در روی کار آمدن نظام جدید مبنی بر دموکراسی ایفا کرد. [د حاضرینو تکبیر]

خصوصیت دیگر شخصیت مارشال فقید این بود که چه در حکومت و یا بیرون از آن، از نظام حمایت می‌کرد و سخنان فرزند برومندش، الحاج ادیب فهیم، در تقویت نظام حکایت از رسم پدر بزرگوارش می‌کند.

همان‌گونه که مارشال فهیم از نظر نظامی به بلندترین مقام دست یافت، از نظر سیاسی نیز در جایگاه بلندی قرار داشت. ایشان به عنوان یک سیاستمدار واقع‌بین، همواره مدافع وحدت ملی و مخالف تبعیض، تعصب و تفرقه بود و در حفظ تمامیت ارضی کشورش نقش مهمی را ایفا کرد. [د حاضرینو تکبیر]

دیدار آخرم با وی که یک هفته قبل از رحلت نابه‌هنگامش بود، فراموش ناشدنی است. تأکید ایشان در حالی که اشک از چشمانش می‌ریخت، بر حفظ دستاوردهای سال‌های اخیر از طریق تدبیر سیاسی و وحدت ملی بود. وی طرف‌دار ایجاد حکومت ملی بود و امروز اگر حیات می‌داشت بر آن تأکید می‌کرد. اکنون (در این زمینه) از الحاج ادیب فهیم ممنون هستیم.

مارشال فقید طرف‌دار «اعتدال» در دین بود و حتی در دشوارترین لحظات جهاد هم، راه افراط را پیشه نکرد. مارشال فهیم طبق دیدگاه اعتدالی که داشت، طرف‌دار نظامی بود که از طریق انتخابات به قدرت برسد. ایشان همواره روی انتخابات تأکید می‌کرد و چند ماه قبل از برگزاری انتخابات اخیر ریاست جمهوری، به صراحت اعلام کرد که افغانستان هیچ راهی جز انتخابات ندارد. اگر مارشال فقید زنده می‌بود، شاید مشکلات ما در سال گذشته و حال کمتر می‌بود.

باید از نظریات مارشال فقید در مورد صلح نیز با قدردانی یاد کرد. وی همواره به شکل اصولی طرف‌دار صلح بود و می‌خواست مشکلات از راه تفاهم حل گردد.

در سال‌های جهاد بر ضد شوروی، مارشال فقید وظیفه تفاهم میان گروه‌های مختلف مجاهدین را به عهده داشت و از همان زمان طرف‌دار تفاهم و همکاری میان مجاهدین بود

و نقش مهمی را در اتحاد و اتفاق میان مجاهدین در مناطق مختلف کشور ایفا کرد.

مارشال مرحوم در حالی که به بلندترین مقام‌های نظامی و ملکی رسیده بود، روابط خود را با مردم در هر حال مانند سابق نگه داشت. وی یک فرد مردمی بود و یک قسمت بزرگ وقت خود را به روابط مردمی اختصاص داده بود. وی یک شخص متواضع و صبور بود و حتی در موقع مریضی نیز آرامش خود را حفظ می‌کرد.

مرگ مارشال فهیم یک خلأ را ایجاد کرد که تا هنوز کمبود آن حس می‌شود. اگرچه ایشان در میان ما نیست، اما نقش وی در تاریخ چهار دهه اخیر برجسته است و ماندگار خواهد بود. مارشال کسی نبود که فراموش شود، خداوند ایشان را بیامرزد و جنت نصیب‌شان کند.

همچنین به ارواح پاک تمام شهدا مخصوصاً شهدای حوادث اخیر درود می‌فرستیم.

پاینده باد افغانستان! تل دې وي زموږ ملي وحدت!

د مارشال محمد قسیم فهیم د دفاعي پوهنتون له ملي پوځي اکاډمۍ څخه

د افسرانو د اووم دور فراغت مراسم

کابل | ۲۷ کب ۱۳۹۳ | ۱۸ مارچ ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

امنیت

د وینا عمده محورونه:

- د ناامنیو عوامل
- د جگړې او ثبات مدیریت
- د ملي اُردو ځانگړنې

غورچاڼ:

سرتېري، اتل قشر دی، چې هم د رهبرۍ دنده لري او هم د مدیریت؛ له یوه لوري د ایمان په وسله سمبال دي او له بل لوري له ملي نوامیسو دفاع کوي. مور یوازې افغانان یوو او یوازې د تقوا، هېواد پالنې او ظرفیت په اساس د ارتقا امکان شته دی. اصلي معادله؛ د ملت، اُردو او دولت اړیکې دي. دا ځکه چې د امنیتي بنسټونو تر ټولو لویه پانگه، د خلکو باور دی. د ناامنیو عمده عوامل، جرمي اقتصاد دی، چې د نشه یي توکو له مافیا، نیابتي جگړو، سیمه ییزې او نړیوالې ترهگرۍ څخه تغذیه کېږي او له هغو سره د مبارزې لپاره بنسټیزه موضوع د مشروع قوې استعمال دی. د اعلیٰ سرقوماندان په توگه زما لومړنۍ دنده د مسلکي کېدو له لارې د پوځي یونیفورم د عزت ساتل دي او دا چې اُردو واقعاً په «خدای، هېواد، دنده» واقعي ایمان ولري. د روانې

جگړې عمده اړخ، رواني جگړه ده. هغه کسان چې په زابل کې برمه شول دردونکې پېښه وه، د افغانستان د ملي يووالي پر وړاندې يوه توطئه ده؛ خو دا خاوره پخپل ملي يووالي لوی باور لري، چې د مقدس جهاد او تاريخي ميراث پايله ده. د ثبات په مديريت فکر کول مهم دي، نه د جگړې په مديريت! غوره اړدو، هغه اړدو ده، چې د کارونې گواښ يې په ځلونو تر کارونې غوره وي. په همدې دليل په مارشال قسيم فهيم پوهنتون پانگونه زموږ په لومړيتوبونو کې ده. خو بايد توجه ولرو، چې د علم زده کړو د سند په ترلاسه کولو سره پای ته نه رسېږي او اړدو په ژباړل شويو پاور پوائنتونو سره نه مديريت کېږي. د جگړې تر فن، د سولې او ثبات د مديريت فن مهم دی. په دې چوکاټ کې د اسلام په اړه پوهاوی هر سرټېري او فسر ته اړين دی او همدا راز د ټولني درک کول. ټولنه د سولې په تړاو اجماع لري، هغه سوله چې د قوت له ټکي وي، نه د کمزورۍ او شفافه وي. سوله به د ملي يووالي په پايله کې ترلاسه کېږي.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلى على رسوله الكريم. اما بعد، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم. بسم الله الرحمن الرحيم.

جلالت مآب حامد کرزی ملي مشر، جناب نظري صاحب، د کابينې محترمو غړيو، د ملي شورا غړيو، د اردو او پوليسو محترمو جنرالانو او افسرانو، د ايساف ملگري نظامي اتشه، سفرا، اوله ټولونه مهمه زموږ نويو افسرانو خویندو او وروڼو، لومړی ټولو ته نبوي تحفه وړاندې کوم: السلام عليكم و رحمت الله و بركاته!

[د پوځي اکاډمۍ فارغانو ته خطاب:] از صميم قلب به نمايندگی ملت قهرمان افغانستان، به نمايندگی دولت و به حيث سرقوماندان اعلاى قواى مسلح افغانستان، اجازه بدهيد که به شما تبریک بگويم: مبارکتان باشد! شما امروز به یک قشر قهرمان می پیوندید؛ قشری که در طول تاریخ، مخصوصاً در این سیزده سال و خاصتاً در یک سال گذشته، برای «خدا، وطن، وظیفه» قربانی داد. اول از همه به روح پاک شهدای این وطن دعا می کنیم؛ خداوند جنت نصیب شان کند. شما به معنی واقعی کلمه «سرباز» هستید، چون سر و جانتان را در خدمت به این وطن وقف کردید. از جهتی که شما وقف دفاع از این مملکت هستید، مملکت می تواند نفس نسبتاً آرامی بکشد.

مبارک دې وي چې يوې مقدسې وظيفې ته راغلی او هره ورځ به له تاسې سره مشکلات وي، د تاسې لار اسانه نه ده، تاسې اسانه لار نه ده غوره کړې. کولای مو شواى چې يو اسان

د مارشال فهيم د دفاعي پوهنتون له ملي پوځي اکاډمۍ څخه د افسرانو د اووم دور فراغت مراسم | ۳۷۵

ملکي کار وکړئ اما ځکه چې رضاکار یاست او اماده یاست چې د دې وطن لپاره قرباني ورکړئ مور ټول تاسې ته د احترام لپاره سر ټیټوو. خدای مو همپشه ارامه او اباده وساته. [د حاضرینو چکچکې]

شما هر یک اول رهبر هستید، دوم مدیر هستید، ټولی اساس رهبری است، (همچنین) کندک و لوا. بنا بر این خاصیت اول، یک مملکت از شما تقاضا دارد که باید خواص رهبری تان آشکار باشد. شما هستید که از عقاید مقدس دین مبین اسلام نمایندگی می کنید. در این نباید هیچ شکی باشد که اردوی ملی افغانستان و نهادهای امنیتی افغانستان، همگی، به سلاح «ایمان» مجهز است. در ایمان ما هیچ کس نباید شک و شبهه داشته باشد. [د حاضرینو چکچکې] من بعداً (سر این موضوع) خواهم آمد که جنگ سر ما تحمیل شده است. ما از میراث پنج هزار ساله این خاک دفاع می کنیم. اردوی ملی افغانستان، ضامن این است که این مملکت ان شاء الله تعالی پنج هزار سال دیگر دوام خواهد کرد. [د حاضرینو چکچکې]

دوم، مدیریت است. بزرگترین افتخار این مملکت که دفاع از ناموس ملی افغانستان است به شما سپرده شده است. شما هستید که این میراث بزرگ را که ناموس جمعی افغانستان است، حفاظت می کنید. در فرهنگ سیاسی ما، به فضل خداوند، رهبری ملکي قوای نظامی افغانستان، یک اصل قبول شده است. جلالت مآب حامد کرزی این اصل را تثبیت کرد؛ من راهشان را ادامه می دهم. اما به حیث سرفروماندان اعلاي قوای مسلح افغانستان من (نسبت) به هر کدامتان مسؤول هستم. حفظ جان شما وظیفه ماست. شما را از خطر دور کردن، وظیفه ماست.

بنابراین وظیفه قشر ملکي افغانستان و قشر سیاسی افغانستان این است که باید ثبات افغانستان را تأمین کند. ثبات افغانستان در قدم اول معنی اش چیست؟ زموږ ملي وحدت! تاسې د افغانستان له هرې برخې دلته حضور لرئ او سر له سبا نه یوازې یو شی ستاسو په منځ کې باید مطرح یې؛ ستاسې تفوا او ستاسې کفایت؛ نه نور هزاره یې، نه پښتون یې، نه ازبک یې، یوازې افغان یې. [د حاضرینو چکچکې] له هر یوه سره مو د سترجنرال کېدو امکان شته. هر یو هم باید په دې باور ولري چې په اساس د تفوا، وطن پرستی او په اساس د ظرفیت به ارتقا مومئ. بل معیار باید د تاسو منځ کې نه وي. هره برخه د دې خاورې د بدخشان د پامیر له سترو غرو د نیمروز له دښتو، د پکتیکا له درونه، د بامیان، دایکندي، نورستان، هر گوډ زموږ

او ستاسو زړه دی. مور او تاسې د دې خاورې هر لويشت لپاره مسوول یوو او د دې خاورې هر وگړي لپاره مسوول یوو.

څکه اصلي معادله څه ده؟ معادله اصلی ارتباط ملت، اردوی قوای مسلح و دولت است. شما از ملت برخاسته‌اید و پس ارتباط شما با ملت است. بزرگ‌ترین سرمایه برای اردوی ملی و نهادهای دیگر امنیتی ما، اعتبار مردم ماست. بدون اعتبار مردم ما سر نهادهای امنیتی ما، در وطن نه می‌تواند ثبات بیاید و نه امنیت. در عین حال مردم افغانستان امروز با یک آواز پشت شما خواهان و برادران قهرمان ایستاده‌اند. من از علمای کرام ابراز امتنان می‌کنم. چهار هزار عالم دین با یک آواز پشت قوای مسلح قهرمان افغانستان ایستاده شدند. از همین جهت خواهش از تمام اقشار ملت این است که پشت قوای مسلح ما و پشت اردوی قهرمان ما در یک صف واحد ایستاده شوند.

معنی دولت، عدالت است. در دین مبین اسلام حلقه عدالت، اساس دولتداری است. دولت طبق قانون اساسی ما برتر از جامعه نیست، «خادم» جامعه است. و من شرف افتخار این را دارم که خادم شما باشم و خادم ملت باشم.

په اوسنیو شرایطو کې مور د جنگ او ناامنیو په شرایطو کې یوو، زموږ ملي ځواکونه او زموږ قهرمانه ملي اردو هره ورځ شهیدان ورکوي، هره ورځ قرباني ورکوي، دلته باید پوه شئ چې ناامني او جنگ مور باندې تحمیل شوي.

چند بخش ضرورت به ذکر دارد:

اول - اقتصاد جرمی سر ما تحمیل شده است. مواد مخدر یک پدیده جهانی است که زیاده‌ترین فیصد (عایدش) را مافیای بین‌المللی می‌برد اما یک عامل عمده بی‌امنی است. این پدیده، اساس سیاسی ندارد، جرمی است و ناامنی را وسیله دوام خود می‌داند. باید شما رهبران آینده این وطن، همه ابعاد ناامنی را درک نموده و مقابله کنید.

دوم - جنگ‌های نیابتی است. ما سر کسی تجاوز نکردیم و اخطار می‌دهیم که کسی خاک ما را مرکز جنگ نیابتی خود نداند. [د حاضرینو چکچکې] قورت کردن افغان، امکان نداشته؛ [خندا] هر کسی که فکر می‌کند ما لقمه چرب هستیم و آماده خوردن، فکر دیگری کند که در هضم ما خودش از بین می‌رود. [د حاضرینو چکچکې]

د مارشال فهيم د دفاعي پوهنتون له ملي پوځي اکاډمۍ څخه د افسرانو د اووم دور فراغت مراسم | ۳۷۷

سوم - تروريزم منطقوي و بين المللی یک پدیده قرن بیست و یک است. این پدیده اساسش رد وطن پرستی است. ما مردم، میراث وطن پرستی داریم. پنج هزار سال میراث وطن پرستی داریم. شعر پژواک شهید را ببینید؛ مادر اسکندر پرسان کرد که چرا در این خاک بند ماندی؟ ارسطو جواب این را نمی تواند بدهد، بنابراین دو کار کن. یکی، چند نماینده این مملکت را (گروگان) روان کن؛ و یکی این که چند توبره خاک را روان کن. گروگان ها دفعه اول که وارد شدند، بسیار به آرامی رفتار کردند. دفعه دوم زیر قالین ها، خاک افغانستان را انداختند، به مجردی که افغان ها درآمدند، شمشیر کشیدند! از اینجاست که پژواک می گوید: «هزار خُم مست نکند می پرستان را / چنان که ذره ی خاکی، وطن پرستان را.» شما همین وطن پرستان هستید! [د حاضرینو چکچکې]

در این بخش باید تروريزم جهانی و منطقوي بدانند که زن قهرمان افغانستان - که من امروز در این صف ها می بینم و برای شان تبریکی می دهم - و مرد قهرمان افغان در یک صف ایستاده اند. [د حاضرینو چکچکې]

اوس بنيادي مسأله ته راځو، د قوې استعمال؛ د قوې مشروع استعمال او د قوې نامشروع استعمال، د وطن ساتل د قوې مشروع استعمال ته ضرورت لري اما نامشروع استعمال، د قوې مشروعیت له منځه وړي. ملکي تلفات مشروعیت له منځه وړي، پر خلکو ظلم مشروعیت له منځه وړي، د خلکو حقوق تر پښو لاندې کول مشروعیت له منځه وړي، نو ځکه تاسې د افغانستان قهرمان افسران محترم جنرالان لوی امتحان کې یاست، لوی امتحان په دې کې چې د جنگ په شرایطو کې همپشه ویل حلوانه ویشل کېږي اما مور غواړو چې په هېواد کې ثبات رامنځته کړو د قوې د مشروع استعمال معیارونه ټینگ کړو او پر دې معیارونو باندې ان شاء الله تعالی تاسو سمبال یاست. ځکه تاسې پوهیږئ چې د وطن بچیان یئ او د وطن هر بچی چې شهید کېږي یا لمنځه زموږ په زړه کې لکه یو داغ پاتې کېږي، نو ځکه ضرور ده مور او تاسې د قوې مشروع استعمال او انحصار ترلاسه کړو.

انحصار د مشروع قوې دا ده چې نور به باډي گارډان نه وي، نور به خلک منلې نه وهي یوازې به ملي اردو، ملي پولیسو او ملي امنیت ته به گوري چې امنیت به یې ساتي. مور دغه ورځ غواړو. [د حاضرینو چکچکې]

من در یک خانواده نظامی کلان شدم، از این جهت یونیفورم شما برای من بی نهایت مقدس است. تأمین عزت این یونیفورم، وظیفه اول من، به حیث سرقوماندان اعلاى قوای مسلح افغانستان است. [د حاضرینو چکچکې] تأمین عزت این یونیفورم معنایش این است که اردو، مسلکی شود و واقعاً به «خدا، وطن، وظیفه» ایمان اصلی داشته باشیم. اردو باید متوجه وظایف اصلی خود شود؛ اردو را به قراردادها غرض نیست و مدیریت آنها باید به خاطر حفظ جان و حیثیت یونیفورم هر افغان صورت بگیرد.

جنگ ما در قرن بیست و یک ابعاد مختلف دارد. بعد اولش روانی است. امروز ببینید در کجا که توطئه‌ها وجود ندارد تا در افغانستان نفاق بیاورد. من می‌خواهم در این تالار اعلام کنم که گروگان‌هایی که در زابل گرفته شدند^۱ جزء یک توطئه در مقابل وحدت ملی افغانستان است. من افتخار دارم که بگویم تصمیم گرفتم که قوای خاص ما عملیات کنند (که در نتیجه آن) ۶۹ نفر از مخالفین را از بین بردیم. [د حاضرینو چکچکې] هیچ افغان از هیچ افغان کمتر نیست و هیچ افغان از هیچ افغانی برتر نیست؛ قوای مسلح افغانستان حافظ جان و مال هر افغان است، بدون تفکیک. کسی که جان و مال افغان را بدون دلیل به خطر می‌اندازد، ما آماده استعمال مشروع قوه در مقابلش هستیم. اینها فکر می‌کردند که در دل ما رعب می‌اندازند، امروز خودشان پت هستند. [د حاضرینو چکچکې]

اما خواهرها و برادران! جنگ روحی را متوجه شوید. صدها توطئه نفاق است؛ هزارها راه است که اعتبار ما را سر خود ما کم کند؛ اما همه اینان باید بدانند که از نگاه روحی، این خاک سر وحدت ملی خود باور عظیم دارد. این، میراث تاریخی ماست، میراث میر مسجدی خان است، میراث وزیر اکبر خان، امین‌الله خان، اچکزى، عبدالله خان وردک و تمام اینها و میراث محمد جان خان وردک است و میراث مقدس جهاد ماست. هر باری که افغانستان زیر فشار آمده، وحدت ملی افغانستان واضح و مشهود بوده است. بدین جهت کسانی که فکر می‌کنند با جنگ روانی می‌توانند روحیه قوای مسلح افغانستان و ملت افغانستان را ضعیف کنند، دوباره فکر کنند. در عین حال دې ته ضرورت دی، چې مور د ثبات بوج یوازې د چنل مسلح قواوو باندي وانه چوو. شل فیصده کار ستاسې دی او اتیا فیصده کار د ملکي قواوو دی. ولسوال د افغانستان، څارنوال د افغانستان، قاضي د افغانستان، تاجر د

^۱ ۳۱ تنه ملکی مسافرین، چې کابل ته د سفر په حال کې وو، په زابل کې د ترهگرو له لوري د ۱۳۹۳ د کب په څلورمه نېټه برمه شول.

افغانستان، او مخصوصاً د ملت استازي ټول په دې کې شريک يوو. مور هره مسأله پر يوې امنيتي مسأله نه شو بدلولای. په هغه حالت کې چې مطلق آماده گي لرو چې له خپلو مشروع گټو، ملي وحدت او ارضي تماميت څخه دفاع وکړو په عين حال کې قوه بايد په منطق باندې استعمال شي نه بيله منطقه. نوځکه ضرور ده چې ملکي برخه خپل دنده ادا کړي. هر گود د افغانستان کې بار بار عملياتونو شوي تکراري عملياتونه د ضعيف علامه ده نه د قوت علامه. ځکه چې يو عمليات کپري نتيجه يي بايد ثبات دی. او دا به حکومتدارۍ تللې دا په اقتصاد تللې دا په قضا تللې دلته بايد ټول يو موقعيت ته لار شي. او دا ده چې ستاسو د هر يو ساتل، روغتيا، زموږ ټوله وظيفه دی. وقتي چې تاسې ټول وطن ساتی، ټول وطن بايد تاسې وساتي. بناءً ضرورت است که ما سر مدیریت ثبات فکر کنيم نه مدیریت جنگ. جنگ جزء ثبات است. جنگ (کنونی) تحميل شده است؛ ثبات يک طرح منطقی، اساسی و اصولی تمام ملت افغانستان و خواسته همه ملت است.

در این بخش، من می خواهم از تمام همکارهای بین المللی ما که در دوران آیساف و فعلاً در چارچوب رزولوت ساپورت ميشن [غوخ ملاتړ] با اکادمي امنیتی ما در تجهیز، تمویل، کمک و ابعاد دیگر، کمک می کنند، ابراز امتنان کنم.

پوهنتون مارشال قسیم فهيم يکي از افتخارات افغانستان معاصر است. این پوهنتون ان شاء الله تعالی برای صدها نسل، دخترها و پسرهای قهرمان را تربیت خواهد کرد تا از این جامعه دفاع کنند. سرمایه گذاری سر این پوهنتون، يکي از اولويت های ماست. تداوم این (پوهنتون) و نوع مدیریتش برای ما حیثیت حیاتی دارد.

در اینجا يک پیغام دیگر هم برای شما جوانان دارم، پسرها و دخترهای عزیزم، علم با شهادت نامه ی پوهنتون خلاص نمی شود. شما فن جنگ را یاد گرفتید؛ مهم تر از جنگ، همزمان این است که فن صلح و مدیریت ثبات را یاد بگیرید. این ابعاد دیگر دانشتان است.

اولین چیزی که هر سرباز و افسر افغانستان ضرورت دارد، دانش از دین مبین اسلام است. فلسفه وجودی ما، اسلام است؛ ما فلسفه سیاسی دیگری نداریم. قانون اساسی ما به شکل اساسی، فلسفه وجودی را انعکاس می دهد و حقوق و وجایبی که در آن گنجانیده شده، صد فیصد از دین مبین اسلام می باشد. زبان مردم ما زبان اسلام است؛ باید با زبان مردم خود

صحبت كنيم. صحبت كردن با زبان مردم، موجب عمق مشروعيت می شود.

دوم، ما باید جامعه خود را درک كنيم. اردو در جامعه است. اردو با پاورپوينت های ترجمه شده مدیریت نمی شود. خواهش من از تمام جنرالان ما و افسران ما و اينها این است که فکر ابتکاری افغانی را به کار بيندازند. مشکلاتی را که با انگشت حل می شود، با مشت حل نکنيم. یک قسمت از قوماندان صاحب های قول اردو که حالا در جاهای دیگری تشریف دارند، این فن را به خوبی مراعات کردند؛ و تماس های مردمی حتمی است. ما باید نقش علمای خود را درک كنيم؛ نقش ريش سفيدان خود را درک كنيم؛ نقش جوانان خود را درک كنيم تا اينها با هم انسجام داده شوند. به این ترتيب باور کلی خلق می شود که انحصار مشروع قوه تنها در دولت گنجانیده می شود و قوای مسلح افغانستان وسیله و نماينده این قوه می باشد.

بهترین اردو، اردویی است که تهدید استعمالش به مراتب مؤثرتر باشد تا استعمالش. بدین جهت پیام آخرم این است مثل آن که جناب نظری صاحب در ابتدا شروع کردند، صلح و ثبات پایدار هدف ماست. اجماع این جامعه، برای ایجاد صلح است. اما صلحی که بتواند ارزش ها و دستاوردهای ما را حفظ کند؛ صلحی که از قوت باشد نه از ضعف؛ صلحی که شفاف و واضح باشد نه پشت پرده. من برای تان اطمینان می دهم که سر هیچ یک از ارزش های ملی ما همراه هیچ کس هیچ نوع معامله صورت نگرفته و نخواهد گرفت. [د حاضرینو چکچکې] هدف ما این است که منطقه بدون صلح و ثبات دوام دار و روابط مساوی بین دولت های آزاد، نمی تواند به ثبات برسد. وقتی که از قوت صحبت می كنيم، معنایش این است که یک دولت دوام دار بوده ایم، هستيم و خواهيم بود. [د حاضرینو چکچکې] صلح قربانی می خواهد، صلح گذشت می خواهد؛ اما زیاده تر از همه، صلح، تدبیر و اجماع می خواهد. صلح، نتیجه ی وحدت ملی و اتفاق ملی خواهد بود. بدین جهت ان شاء الله تعالی تلاش های خود را به صورت متداوم نگاه خواهيم داشت تا هدف به دست بیاید. تمرکز سر هدف! شما، درس اول استراتژی را که می خوانید این است که باید بدانید به کجا می رسید، باز کج و پیچ راه قابل توجهی است؛ چون آن تاکتیک است. هدف والای این مملکت صلح پایدار است؛ صلحی که در آن هر افغان خود را در پیکر سیاسی افغانستان شامل بداند؛ هر مهاجر افغانستان دوباره به وطن بیاید و کلمه بیجاشدگی داخلی در قاموس ما جای نداشته باشد.

زه بيا هم ستاسو څېرو ته چې گورم يو بنيادي يقين ته رسېدلی يم، شرايط سخت وو، تېرې مياشتې ستونزمنې مياشتې وې مخصوصا ملي اردو ته؛ ځکه ور باندې له هرې خوا هجوم و اما نن په دې باندې وياړم چې ملي اردو له دفاعي حالت څخه وتلې، په خوځښت کې ده. تشکر، جنرال صاحبان ما! تشکر، قواي مسلح ما! [د حاضرينو چکچکې] ديروز فرید زکريا یکی از سیاستمدارهای تلویزیونی دنیا، به من گفت وضع هلمند چی فرق کرده؟ من گفتم اردوی افغانستان در هلمند در حرکت است، حرکتی که در هشت سال قواي بين المللی نتوانسته بود انجام بدهند. [د حاضرينو چکچکې]

نو ځکه ستاسې په څېرو کې ټينگ عزم وينم، ستاسې دا ټينگ عزم ماته دا اطمینان راکوي چې ان شاءالله تعالی دا خاوره به لومړی خدای (ج) ساتي، پس له هغه څخه به یې تاسې ساتئ. مور ستاسې هغه برياليتوب گورو چې د هغه په اساس د افغانستان له يوه گوټ څخه بل گوټ ته يوه مېرمن پرته له دې چې ډار ولري حرکت وکړي، يو ځوان د افغانستان پرته له دې چې ورته ډار وي هره منطقه کې مکتب ته لاړ شي او هر معلم د افغانستان په دې فکر کې نه وي چې د بې امنيته سيمو امتياز به گټم؛ بلکې دې باندې به فکر کوي چې چېرې به ډېر ته خدمت کوم.

نو غواړم زه يو ځل بيا مبارکي درکړم، و از شما تشکر کنم. مبارکی به خاطر این که یک پروسه بسیار مهم را به انجام رساندید؛ تشکر به خاطر این که هر کدامتان رضاکار هستید، هر کدامتان متعهد هستید، متعهد به این وطن هستید، متعهد به یونیفورم تان هستید، متعهد به قانون اساسی تان هستید و متعهد به دین مبین اسلام هستید.

تل دې وي افغانستان! پاینده باد اردوی ملی افغانستان!

د پوهنې د زنگ وهلو مراسم

کابل | ۲۸ کب ۱۳۹۳ | ۱۹ مارچ ۲۰۱۵

اړوند سکتورونه:

پوهنه او لوړې زده کړې

د وينا عمده محورونه:

- د پوهنې کیفیت
- په پوهنه کې نغښتي فرصتونه
- پر زده کړو د بېوزلې اغېز

غورچاڼې:

ښوونکي یو فرد نه، بلکې ټولنه روزي. مور داسې ښوونکي لري، چې ددې خاورې ملي روحیه یې ټینګه کړې وه. نن د شاگردانو شمېر زیاتوالی موندلی، خو د کیفیت له جدي ستونزې سره مخ یوو. په تعلیمي نظام کې لښته د کمزورۍ نښه ده او خشنه ژبه تر هغه بدتره. د افغانستان ژبې زموږ د تاریخي هويت یوه برخه ده او لهجې، ژبې او سیمې ته احترام زموږ د فرهنګي اساساتو یوه برخه ده، چې باید په ښوونځیو کې ورته احترام وشي. درې زره کاله وړاندې زموږ ښځو مکتوبونه لیکل او زموږ علماوو د ریاضي درس ورکاوه. په همدې اساس اړینه ده، چې په ښوونځیو کې د خپل تمدین درس ورکړو. هېچاته اجازه مه ورکوئ، چې فکر وکړي زموږ افغاني او اسلامي تمدن تر نورو کم دی. په ښوونځیو کې د ټولنې د افرادو هويت جوړېږي او درک کوي، چې څوک دي، نو باید زده کوونکو ته د خپل تمدن او ویاړونو درس ورکړو. همداراز د ښوونکو روحي، مالي او اقتصادي وضعیت هم باید ښه شي. بېوزلي، بنسټیزه موضوع ده. بېوزلي بې عزتي نه ده، د تاریخ تصادف دی. بېوزله

ماشومان باید لا زیات په غېږ کې ونيول شي او د کتاب او قلم نه لرلو احساس باید ونه کړي. له بل لوري باید غذایی بېوزلی ته هم پاملرنه وشي. له رواني اړخه وری ماشوم تعلیم ته تیار نه دی. د پوهني د کتابونو کیفیت ښه والي لپاره باید د غوره متخصصینو او استادانو له لوري ولیکل شي او د ټولني ټول غړي باید د توان تر کچې له مادي، معنوي، تدریس، امکاناتو برابرولو او... له اړخه وړاندې ولاړ شي، خو د پوهني د ښه والي لپاره یو ملي پروگرام ولرو.

د جمهوررئیس غني وينا:

نحمده و نصلی علی رسوله الکریم. اما بعد، اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم.

جلالت مآب حامد کرزی ملي مشر او د پوهني بنياد ايښودونکی، ډېر محترم ډاکتر فاروق وردک، چې ډېر زحمتونه يې گاللي دي او نن يې دغې ورځې ته رسولي يوو، جناب صميم صاحب د پوهني وزارت سرپرست، ډېر محترم د کابينې غړي، د ولسي جرگې او مشرانو جرگې غړيو، محترمين خارجي ميلمانه او د افغانستان مرسته کوونکي، خویندو او وروڼو، شيخ الازهر او مشرانو، السلام عليكم و رحمت الله و بركاته!

هر باری که من به مکتب می آیم، دلم آرام می شود. [د حاضرینو چکچکې] اول به خاطر این که من معلمین عزیزمان را که می بینم یادم می آید که چهارده سال معلم بوده ام و ان شاء الله بعد از ختم این وظیفه [جمهوررئیس]، باز معلم خواهم شد. [د حاضرینو چکچکې]

در اول من می خواهم از معلمین ما ابراز امتنان کنم. هر کدام شما نسل های وطن را تربیه کردید و تربیه می کنید. دیدگاه شما یک فرد را متأثر نمی کند، یک نسل را متأثر نمی کند، نسل ها را متأثر می کند. من می خواهم در این مرحله به روح پاک استادهايم دعا کنم. استادهايم که در مکتب «استقلال»، قلم را به دست من دادند و الفبا را برايم ياد دادند. ببينيد که ياد گرفتن الفبا، چه قدر تأثیرگذار است، می تواند شما را رئیس جمهور بسازد. [خندا] اما واقعاً، ما معلمینی داشتیم که روحیه ملی این خاک را تحکیم کردند. مکتب استقلال آن وقت (منبع) حرارت نداشت، از خنک می لرزیدیم؛ اما سطح تعلیم به نهایت بالا بود و تعهد معلم بی نظیر بود. من یقین دارم که استادهای محترمی که امروز در این تالار نشسته اند از عین

روحیه ملی نمایندگی می‌کنند؛ بنابراین به نمایندگی از ملت و دولت، اول از استادهاى محترم ابراز امتنان می‌کنیم.

کور مو ودان په خیر اوسئ؛ اما په خبرو کې مو ما ته ویلي چې یوازې له استادانو تشکر کول کافی نه دي، نو زما په یاد دي او ژمنه مې د سره ټینگه ده چې یوازې د معلم په ورځې او یا د مکتب د خلاصولو په ورځ کې مې په یاد نه وي.

کابینه راتلونکې اوونۍ کې تشکیلېږي پس له هغه نه ان شاء الله تعالی په هره اوونۍ کې به مور د خپل بشري قواوو د ښه‌والي او پیاوړي کولو لپاره منظم مجلسونه ولرو او د معلمینو مادي او معنوي وضعیت ته توجه به زموږ د برنامو په سر کې وي.

من یک بیانیه نوشته کرده بودم، نمی‌خوانم؛ آن را به وزارت معارف روان می‌کنم که در ویب‌سایت خود بگذارند. به این خاطر که همراه استادان بهتر است که روبه‌رو و چشم به چشم صحبت کنیم. درست است؟ [خدا]

فکتور دوم، اطفال ما هستند.

من بی‌نهایت متشکر هستم که وقتی می‌آمدم یک طفل زیبا پیش من و در بغلم آمد. مننه لورې! این طفل، معصوم است؛ این طفل، پر از استعداد است؛ این طفل، آینده افغانستان را تمثیل می‌کند. حالی سؤال در این است آیا مور پر دې توانېږو چې دغې معصومې نجلی ته مساعد محیط برابر کړو؟ دا زموږ بنيادي پوښتنه ده له کمې پلوه ډېر زیات پرمختګونه مو کړي دي، دیارلس کاله د سترګې رپ دی ولې مه هېرئ چې دیارلس کاله مخکې زموږ نجونو باید په پټو دروازو، پردو لاندې په دې پلمې چې کار کوي، درس یې ویل. نن فضل د خدای څلویښت سلنه یا له دې زیات شاگردان نجونې دي، اما مور په کیفیت کې جدي ستونزې لرو او دا طبعي ده؛ ځکه کله چې په کمیت کې زیاتوالی راځي په کیفیت کې جدي ستونزې وي، نو دلته مور او تاسې ته ډېر زیاته ضروري ده، چې کیفی بدلون راوړو.

امروز روز بسیار خوشی برای ماست که وقتی سال نو شروع می‌شود، بدون این که وقت استادها را ضایع کنیم که معطل زنگ باشند، زنگ مکتب را امروز پیشاپیش می‌زنیم. [د حاضرینو چکچکې]

محیط درسی ما دو جهت دارد: یکی فرهنگ لطف و محبت است؛ و یکی بدبختانه میراث فرهنگ خشونت است. خواهش و تمنای من از تمام استادهاى محترم این است که لطفاً چوب و دشنام را از مکاتب ما دور کنید. [د حاضرینو چکچکې] چوب باید در مکاتب ما جای نداشته باشد. فرهنگ والای اسلامی ما بر اساس احترام بین نسل‌ها، بر اساس الفت و شفقت گذاشته شده. چوب، علامت قوت نیست، علامت ضعف است! [د حاضرینو چکچکې] و (البته) زبان خشن بدتر از چوب است. خپله خوله هم کلا ده هم بلا! نو ډېره زیاته اړتیا ده چې خوله کلا شي نه بلا؛ ځکه که ماشوم تحقیر شو که ماشوم توهین شو ډاریري، نو سبا همدا ماشوم غټیري، سبا همدا ماشوم فکر کوي چې د نورو توهین کول، نورو ته د لرگی را اخیستل، نورو ته سوک نیول د حل لاره ده نو دا باید زموږ او ستاسو په مملکت کې ځای ونه لري. پر دې اساس زیات ضرور ده چې موږ او تاسې سره را ټول شوو او هغه ماحول خپلو درنو ماشومانو ته جوړ کړو چې په هغو کې دوی ځای پیدا کړي.

زبان‌های افغانستان جزء هویت تاریخی ماست، جزء افتخارات وحدت ملی ماست. ما چهارراه تاریخ بودیم. هویت‌های بسیار مختلف در طول پنج هزار سال به این جا آمده اما به یک هویت عظیم ملت بزرگ افغان، مبدل شدند. بنابراین احترام به لهجه، به زبان، به منطقه باز هم جزء اساسات فرهنگی ماست. [د حاضرینو چکچکې] وقتی که دخترها و پسرهای عزیز آرکستر ما، ترانه را می‌خواندند، هر کدام ما از نگاه روحی از یک طرف، احساس راحتی کردیم و از طرف دیگر اشک خوشی در چشم ما بود. هر نقطه این خاک، خانه مشترک این ملت بزرگ است [د حاضرینو چکچکې] و احترام به این فرهنگ مشترک اما با زبان‌های مختلف، باز هم جزء اساساتی است که ما باید یاد بگیریم.

در طول پنج هزار سال، افغانستان مهد تمدن بود. شش ماه پیش یک کتاب سر نقش افغانستان و آسیای مرکزی نشر شده به زبان انگلیسی، به نام «تمدن فراموش شده». سه هزار سال پیش، زن‌های ما، مکتوب نوشته می‌کردند؛ علمای ما ریاضی را درس می‌دادند. بنابراین ضرور است که ما تمدن خود را در مکاتب خود، بدانیم. به هیچ کس اجازه ندهید که فکر کند تمدن افغانی یا تمدن اسلامی از کس دیگر کم است. ما مهد تمدن بودیم، باز هم مهد تمدن‌ها خواهیم شد [د حاضرینو چکچکې] چون امروز مسأله‌ی هویت مطرح است.

نور به په دې سیمه کې خلک پر ځان اطمینان ولري، افغانان په خپل ځان مطلق اطمینان لري، پنځه زره کاله مو ژوند کړی ان شاء الله تعالی پنځه زره کاله به نور په عزت او شرف ژوند کوو.

[د حاضرینو چکچکې] خو د هويت پېژندل په مکتب کې راځي.

در مکتب است که هويت ما تشکیل می شود، در مکتب است که به صورت اساسی ما درک می کنیم که کی هستیم. مکتب است که به ما اطمینان هويت می دهد. ما فرهنگ بسیار بزرگ و عظیم داریم؛ افتخار و درک این فرهنگ از ضروریات ماست. او دلته ده چې له محترمو استادانو له یوې خوا مننه کوم او هم مخصوصاً انځور صاحب^۱، چې تاسې تشریف لرئ، نورې رسنۍ، استادانو ته دا زمينه برابره شي. ملي ټلويزيون بايد ماشومانو او استادانو ته هغسې پروگرامونه برابر کړي چې دوی د افغانستان په هر گوټ کې یوازې کتاب ونه لولي؛ بلکې په سترگو یې وگوري، پوه شي چې د بامیانو تمدن څه دی؟ بغلان ولې د امپراطورۍ مرکز دی؟ په کاپیسا کې ولې لوی تمدن و؟ میرزکه^۲ کې ولې لوی ترین سیکې پیدا شوي؟ سلطان محمود له کومې لارې هندوستان ته، ته؟ دا ضرور ده چې ټولو ته یې راوړئ، باید پوه شئ کله چې له غرناطې غبرېږئ چې د اسلامي تمدن ابن رشد^۳ چیرته درس ورکړ؟ ابن خلدون^۴ چیرې پروت و؟ دا ضرور ده چې په گډه سره یې راوړو او په همدې اساس به زموږ هويت ټینګ وي او د اسلام پېژندنه چې زموږ هره برخه د وجود نه تشکیل شوې ده؛ په مکاتبو کې حتمې او ضروري ده. فلسفه وجودی افغانستان، اسلام است؛ ما به فلسفه دیگرې ضرورت نداریم. تمدن اسلام، یک تمدن باز است؛ با تمام تمدن ها در دیالوگ بوده. جناب رئیس جمهور صاحب کززی این موضوع را به حیث یکی از موضوعات عمده در دوران زعامت شان مطرح کردند. گفت وگوي تمدن ها، جزء فرهنگ ملی ماست.

امروز در حالی که سر معارف خود می‌بالیم، - قسمی که صمیم صاحب ذکر کردند - مشکلات ما بنیادی است. مشکل کیفیت باید از یک طرف حل شود، مشکل خشونت در مکتب از طرف دیگر. اما دو مسأله بنیادی دیگر هم علاوه بر تأمین وضعیت روحی و مالی

^۱ محمد زرین انځور، د ملي راډیو - ټلويزيون رئيس.

^۲ میرزکه: د نړۍ د مسکوکاتو لویه خزانه ده، چې په ۱۳۲۶ لمريز کال کې د پکتیا ولایت د گردېز ښار په شاوخوا کې کشف شوه. په دې خزانه کې شاوخوا ۲۵ زره ارزښت لرونکي اثار شته، چې لرغونیت یې تر میلاد وړاندې شپږمې پېړۍ ته رسېږي.

^۳ محمد بن احمد بن رشد اندلسي: عرب اندلسي مشهور فيلسوف (۱۱۲۶-۱۱۹۸ ز).

^۴ ابوزید عبدالرحمن بن محمد بن خلدون حَضْرَمِي: تاريخ ليکونکی او ټولنپوه (۱۳۳۲-۱۴۰۶ ز).

و اقتصادي استادان محترم ضرورت به کار دارد.

يکي مسأله فقر است. شاگرد فقير و شاگرد يتيم، توجه می خواهد. شاگرد فقير بايد مورد تحقير قرار نگیرد. سی و شش فیصد مردم افغانستان زیر (خط) فقر زندگی می کنند. فقر بی عزتی نیست؛ فقر تصادف تاریخ است. ما باید اولاد فقير را به مراتب بیشتر در آغوش بگیریم و تقویت شان کنیم. فراموش نکنیم کسانی که همیشه در طول تاریخ از این خاک دفاع کردند، افرادی بودند که چپلی در پای شان نبود، پای لوچ بودند. [د حاضرینو چکچکې] مخصوصاً از پروگرام هدیه^۱، من تشکر می کنم. مننه! مرسته و کړئ. غریب ماشوم باید دا حس ونه کړي چې کتاب نه لري، قلم نه لري او ځکه دویمه درجه انسان دی. دا ماشوم د افغانستان اوله درجه سرمایه ده، اوله درجه پانگه ده، مور باید ورته توجه وکړو او ویې روزو [د حاضرینو چکچکې] او دلته ده، که فقر غذایی ما باید مورد توجه ما قرار بگیرد. من چند هفته پیش در قول اردوی سیلاب بودم. با حدود ۳۰۰ نفر از سربازهای جوانان دست دادم، بدبختانه قد اکثرشان از قد من کوتاه تر بود. ما یک نسلی را دیده ام که از محرومیت در تغذیه غذایی رنج برده است.

ماشومانو ته مفیده ډوډی رسول حیاتي دي، نو ځکه له یوې خوا نه کورنی باید په دې پوه شي چې په دې کلونو کې ډوډی ورکول په څو کلونو کې د دوی ماشومان په صحتمندو افرادو تبدیلیوي؛ اما له بلې خوا نه مور او تاسې باید ټول لاس ورکړو، تر اوسه امکانات نه لرو؛ اما ضرور ده چې په دې فکر وکړو چې ماشوم ته څنگه کولای شو دوی ته سمه ډوډی ورسوو؟ هغه ماشوم ته چې سمه ډوډی نه ده رسیدلې نه یوازې له فزیکي نظره به آرامه وي؛ خو د روجي نظره ناآرام دی.

موضوع چلنج دیگر ما که جناب دکتور صاحب وردک سر آن تمرکز کرده بودند و امید است امسال یک قدم بنیادی سر آن بتوانیم برداریم، موضوع اطفالی است که هنوز هم نمی توانند به مکتب بیایند. افغانستان یکی از ممالکی است که موجب شده هدف بنیادی تمام دنیا که تمام اطفال در مکتب باشند، عملی نشود. نن زموږ یو عشریوه درې میلیونه ماشومان د دې توان نه لري چې په ښوونځیو کې [درس ووايي] و اوسئ، د انگلستان د پخواني صدراعظم سره زه په حدي مذاکراتویم چې یو هر اړخیز پلان برابر شي، تر څو مور

^۱ له بوزلو خلکو او په ځانگړي ډول ښوونکو سره د خصوصي سکتور د مرستې پروگرام.

وکړای شو په راتلونکو درېو کلونو ان شاء الله تعالی کې بریالی شوو چې دا ماشومان مکتب ته راوولو. [د حاضرینو چکچکې]

ځکه یو عشریه درې میلیونه ماشومان چې مکتب کې نه دي معنی یې دا ده چې دوی ته د پرمختګ زمینه نه شته، هر ماشوم چې په مکتب کې نه شته معنی یې دا ده چې یو پیاوړی انجینیر، یو پیاوړی ډاکتر یو ډېر برجسته معلم دې خاوره کې نه روزل کېږي.

نو ضرور ده چې مور دا په ګډه وګورو او ورباندې فکر وکړو. زه نه غواړم چې ډېر وغږېږم ځکه چې دا بحثونه به په تفصیل ولرو؛ اما نصاب او د کتاب رسول هم ضروري دي. زموږ نصاب او د درس طریقه باید عملي وي. د یو ماشوم د جذب امکانات باید په نظر کې ونیول شي او د مکتب کتابونه باید د روحیاتو له بهترینو متخصصینو له خوا او د بهترینو استادانو له خوا ولیکل شي.

یک پیشنهاد دارم به وزارت محترم معارف که یک برنامه تشویقی را بگیرند که ۱۰۰ تن از بهترین معلمان ما تشخیص شوند و تمام درس های معارف را این صد معلم ما، هم در تیب و هم ویدیو، ثبت نمایند تا برای تمام مکاتب یک الگوی بسیار واضح موجود باشد و شاگرد بتواند به صورت مستقیم از آن استفاده کند. با وجود تکنالوژی فعلی، این قدر بار را سر هر معلم مان نگذارید. بیایید امکانات را برای شان فراهم کنیم تا اینها بتوانند سهم بگیرند.

عرض آخرم برای والدین ما است. نیپال لکه مور غوندی مملکت دی، له مور نه لا غرنی دی، له سرک نه چې یوه کلي ته ځې یو زمره یا یو نیم زمره باید په پښو لار شې؛ اما د نیپال په پوهنه کې یو بنیادي تغیر راغی، دا بدلون چا راوست؟ هغه پلرونه او خصوصاً میندې وې چې ټولنې یې جوړې کړې، په هر مکتب کې کیناستل او د هر مکتب مدیریت یې تر نظارت لاندې ونیو. په نیپال کې ډېره سخته ده چې ووايې چې مکتب شته که نه شته، په نورو ممالکو کې ډېرې لوبې شوي دي نو ځکه مې دلته وویل.

نو ضرور ده او دلته مې غوښتنه دا ده چې ټول محترم والدین ځان شریک وبولي، مور چې په مکتب کې وو په هغه وخت کې پلار او مور ته اجازه هم نه وه چې مکتب ته ننوځي؛ ځکه مور ټول د ډیرو پیاوړو معلمانو اثر لاندې وو؛ اما تعداد د مکاتبو ډېر لږ وو، د امان الله خان په دوران کې چې اساس د معارف کېښودل شو، د افغانستان د مکاتبو تعداد د ۷۰۰ نه ډېر نه

وو، اوس فضل د خدای (ج) سلها زره مکتبونه لرو؛ اما نظارت او برخه اخیستل د ټولني ضرور ده، که غواړو چې رښتیا زموږ بشري پانگه په پښو ودریږي، پیاوړې شي نو ضرور ده چې ټول د معارف په برخه کې ځان سهیم وپولو او دلته ده چې رضاکارانو ته ضرورت دی.

تقاضای من این است که هر فردی می تواند به معارف کمک کند از نگاه مادی، از نگاه معنوی از نگاه درس دادن، از نگاه امکانات امروز یک قدم به پیش بگذارد! با هر قدمی که در این راه گذاشته شود، پروگرام هدیه را به یک پروگرام ملی مبدل کنید.

تل دې وې افغانستان! ژوندی دې وي د افغانستان معارف! پیاوړي دې وي زموږ معلمین او نیکمرغه دې وي زموږ محصلین!

په درناوي!

دويم خپرکی

پيغامونه

د بنځو پر وړاندې د تاوتریخوالي له منځه وړو نړیواله ورځ

کابل | ۴ لېنډۍ ۱۳۹۳ | ۲۵ نومبر ۲۰۱۴

نخست از همه سلام‌ها و تمنیات نیکم را به همه زنان قهرمان و باشهامت سرزمین ما که در طول تاریخ کشورمان در بدترین شرایط زندگی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی، با قامت استوار، کانون خانواده‌شان را نگه داشتند و به عنوان فرشتگان راه صلح و نجات، دین‌شان را به عنوان دستگیران راه علم و دانش و پرستاران غمخوار در کنار مردان جامعه‌شان با افتخار و سربلندی انجام داده‌اند، تقدیم می‌نمایم.

بیست و پنجم نوامبر، روز بین‌المللی محو خشونت علیه زن، به عنوان نقطه عطف در تاریخ زندگی زنان در جهان نگریسته شده است و به عنوان اولویت‌های کاری برای تأمین حقوق و جایگاه والای زنان در جامعه بشری به آن توجه خاص صورت گرفته است.

خداوند(ج) در قرآن کریم در سوره نساء در پاره پنجم می‌فرماید: [ژباړه:] زندگی بکنید با خانم‌ها به طریقه خوب و احسن؛

و نیز حدیث مبارک چنین می‌فرماید: «استوصوا بالنساء خیراً» [ژباړه:] به زنان به خیر و نیکی وصیت بکنید.

دین اسلام برای اولین بار به زن مقام خاصی داد که حق مالکیت یکی از عمده‌ترین شاخص‌های آن می‌باشد. زنان نخبه از صدر اسلام تا کنون رهبران فکری و عملی جامعه بوده‌اند. من شخصاً و به حکم وظیفه برای رسیدن به این هدف تلاش می‌کنم و از همه دست‌اندرکاران کشور نیز یاری می‌طلبم.

زنان افغان در طول تاریخ کشور ما با آنکه از جایگاه خاص عنعنیه‌یی در کانون خانواده به عنوان مادر، همسر، خواهر و دختر برخوردار بوده‌اند ولی برعکس در همین جامعه‌ی افغانی مصیبت‌های فراوانی نیز متوجه زنان افغان گردیده است. متأسفانه پدیده‌ی شوم خشونت علیه زن، روان جامعه‌ی افغانی را افسرده و متأثر ساخته است. اعمال زشتی چون قطع دست و بریدن بینی و سایر شکنجه‌ها در کانون خانواده و زندگی اجتماعی قابل قبول نبوده، هویت‌مان را خدشه‌دار و ما را به نسل قرون اولیه زندگی بشری نامزد می‌نماید؛ در حالی که زنان امروز

به عنوان قشر زندگی ساز در جامعه بشری از جایگاه خاصی برخوردار می‌باشند.

من یقین دارم که اشتراک وسیع زنان در ساختار نظام حکومتداری، می‌تواند ما را بیش از پیش به آرمان‌های صلح، تأمین عدالت و رفاه همگانی نزدیک سازد. مسلماً یکی از وظایف حکومت وحدت ملی نه تنها محو خشونت علیه زنان کشور ماست بلکه سهم خواهران عزیز کشور ما در ساختار نظام را نیز که از حمایت وسیع زنان آگاه کشور ما برخوردار است، حفظ خواهد کرد. این نویدی است که زنان کشور ما نه به عنوان نسل دوم، بلکه به عنوان نسل بالنده و باافتخار در کنار مردان برای ساختن کشورشان سهم فعال خواهند داشت.

محو خشونت علیه زنان در برنامه‌های اساسی حکومت جا دارد. تلاش خواهیم کرد که محو خشونت علیه زن توسط دولت و نهادهای مرتبط، با همکاری و همیاری فعالان حقوق زن، حقوق بشر، نهادهای عدلی و قضایی و شورای ملی به مرحله اجرا و تطبیق قرار گیرد. همچنین ما مصمم هستیم که محو این پدیده‌ی شوم خشونت با در نظر داشت حمایت همه‌ی بزرگان، عالمان دین، جامعه مدنی و همه‌ی اقشار جامعه به سرعت پی‌گیری شود؛ زیرا تعلق در این عرصه فرهنگ افغانی ما را برای تأمین حقوق مشروع و تأمین عدل و انصاف، زیر سؤال خواهد برد.

بنابراین این وظیفه ماست که زنان باافتخار سرزمین ما با خاطر آسوده در فضای امن و آسایش زندگی‌شان را سپری نمایند.

خواهران عزیز! شما که ستون جامعه‌ی بشری هستید، نگذارید اطفالتان بی‌سواد بماند. اگر به پسرانتان توجه دارید، به دخترانتان توجه زیادتر داشته باشید، زیرا سواد یک نسل زن، پنج نسل دیگر را باسواد می‌سازد؛ و این آینده دختران شما را تضمین می‌نماید.

خوشبختانه نقش فعال زنان در ساختار نظام کنونی نویددهنده آن است که با اشتراک وسیع زنان در امور ساختارهای زیربنایی اعم از سیاسی، اقتصادی و اجتماعی می‌توان بر محو خشونت علیه زنان در کوتاه‌ترین ایام به موفقیت‌های چشمگیری نایل آمد. به امید آن که این پدیده زشت و نامیمون برای همیشه از سرزمین ما ریشه‌کن گردد و خانواده‌ها با محبت در کنار همدیگر زیست نمایند.

برای همه شما از پروردگار بزرگ سلامتی، سعادت و موفقیت‌های بزرگ استدعا می‌نمایم.

د ډاکټر علي وردک له لوري د رادزینوویکس جایزې ترلاسه کول

کابل | ۲۵ سلواغه ۱۳۹۳ | ۱۴ فبروري ۲۰۱۵

جناب دکتور صاحب علی وردک!

با خرسندی زیاد از طریق رسانه‌های بین‌المللی آگاهی یافتم که شما از سوی مجله جرم‌شناسی بریتانیا به خاطر نوشتن اثر تحقیقی‌تان تحت عنوان «جرم و جنگ در افغانستان» با دریافت جایزه یادبود رادزینوویکس (The Radzinowicz Memorial Prize) مورد تقدیر قرار گرفته‌اید.

اجازه دهید تا از طریق این نامه، مراتب تبریکی و آرزوهای نیک خویش را به شما تقدیم کنم.

بررسی عوامل جنگ در افغانستان و پیدا کردن راه حل برای خشونت و مشکلات موجود به زحمات و تحقیق زیادی نیاز دارد که شما به صورت بهتر این کار را انجام داده‌اید.

من در حالی که مطالعه این اثر تحقیقی را به ادارات مربوط افغانستان توصیه می‌کنم، برای شما موفقیت‌های بیشتری در فعالیت‌های تحقیقی‌تان، تمنا دارم.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د طبیعي پېښو د فاجعو اړوند

کابل | ۹ کب ۱۳۹۳ | ۲۸ فبروري ۲۰۱۵

بسم الله الرحمن الرحيم.

هموطنان عزیز! خواهران و برادران گرامی! السلام عليكم و رحمت الله!

می خواهم سخنان امروز را با حدیثی از پیامبر گرامی اسلام آغاز کنم. پیامبر گرامی می فرماید: «مؤمنان از نظر دوستی، عطف و مهربانی در حق همدیگر به یک پیکر می مانند که هر گاه یک عضو آن را دردی برسد، باقی بدن در بیدارخواهی و تب با آن شریک می شود.» د حضرت محمد (ص) د همدې حدیث په اساس مور اوس له ملي ماتم سره مخ یوو.

تقریباً ۲۸۶ افغانان شهیدان شوي، تر ۱۴۳ زیات ټپیان شوي او شاوخوا ۱۲۴۸ کورونه وران شوي دي. د خلکو باغونه او کروندې تخریب شوي او دایوه انساني فاجعه ده. نوزه د دې ملت د خدمتگار په حیث تاسې ټولو ته تسلیت وایم.

بر اساس دین مبین اسلام بین دولت و ملت یک قرارداد وجود دارد. این قرارداد خدمت‌گزاری و ایجاد رفاه در جامعه است. دولت مکلف است تا بر اساس این قرارداد برای مردم، وسیله خدمت باشد. زندگی انسان ارزش دارد، زمانی که یک افغان جاننش را از دست می دهد، دولت مسؤولیت دارد که اقدامات لازم را انجام دهد و از رنج خانواده های مصیبت دیده تا حد امکان بکاهد.

در این زمان حساس من می خواهم در پهلوی مردم خود باشم. به همین منظور تصمیم گرفتم تا سفرم به جمهوری اسلامی ایران را به تعویق بیندازم. از دعوت رئیس جمهوری اسلامی ایران اظهار سپاس می کنم و حتماً به آن کشور سفر خواهم کرد، اما اکنون من مکلف هستم تا در پهلوی شما باشم و نمی توانم خانه خود و هموطنان خویش را تنها بگذارم.

د هېواد له ټولو علماوو، ملا امامانو او شریفو خلکو نه غواړم چې د قرآن کریم ختمونه وکړي او زموږ د شهیدانو لپاره د دعا لاسونه اوچت کړي. وروستي حوادث واقعا بې سابقې وو او زموږ په جوماتونو کې باید له خلکو سره په انسجام کې د تل په څېر غمشریکي وشي.

زمانی که از این اتفاقات غم‌انگیز اطلاع حاصل کردم، تلاش ما برای هماهنگی آغاز شد. داکتر صاحب عبدالله [رئیس اجرایی] در زودترین فرصت به محل حادثه رفت و نظارت مدیریت نجات را به عهده گرفت. محترم ویس برمک به حیث نماینده خاص رئیس جمهور در امور اضطرار، وظیفه گرفت در هماهنگی با مشاوریت امنیت ملی اقدامات عاجل را غرض کمک‌رسانی و نجات مردم آغاز کند. نشست شورای امنیت ملی را برگزار کردم و در آنجا تصمیم بر آن شد تا اقدامات عاجل با همکاری نیروهای امنیتی و دفاعی افغان و بین‌المللی و سازمان ملل متحد صورت بگیرد.

روز جمعه بعد از جلسه مشترک امنیتی و اضطراری، خودم به پنجشیر رفتم و خانواده‌های قربانیان را از نزدیک دیدم. چشم‌ها نمناک بود و چهره‌ها غمگین، اما در همان حال از آمدن من و از این که خودم شخصاً وضعیت را مدیریت می‌کردم، تشکر می‌کردند. ما واقعاً یک ملت بزرگ هستیم. من برای‌شان گفتیم که، من از شما تشکر می‌کنم، ضرورت نیست شما از من تشکر کنید؛ من خادم شما هستم و کسی از خادمش تشکر نمی‌کند؛ ما مکلف هستیم تا خدمتگار شما باشیم.

به همین منظور من می‌خواهم یک بار دیگر ترکیز به قرارداد بین ملت و دولت داشته باشم. ما دولت با‌دار نیستیم و نخواهیم بود. ما دولت خدمت‌گزار هستیم و خود را مکلف به خدمت می‌دانیم.

تپره شپه کابینې فوق‌العاده غونډه وکړه او د فاجعې عمق او زیاتوالي ته په پام سره فیصله وشوه چې ملي ماتم اعلام کړو. په هېواد کې ۱۹ ولایتونو ته په دې حوادثو کې تاوان رسېدلی دی او زموږ اټکلونه ښيي چې زموږ وطنوال اوس هم له خطر سره مخامخ دي.

اردوی ملی و پولیس ملی در اولین لحظات داخل اقدام شدند و جان‌های زیادی از هموطنان ما را نجات دادند. قوای کار و وزارت احیا و انکشاف دهات با ظرفیت موجود در پاکسازی راه‌ها اقدام کردند و تاکنون پیشرفت قابل ملاحظه‌ای در باز کردن راه‌ها صورت گرفته است. سالنگ در خطر است و ما توجه عمیق برای دفع آن خطر داریم. اردوی ملی و پولیس ملی با همکاری سایر نهادهای حکومتی خصوصاً سره‌میاشت و اداره ملی مبارزه با حوادث طبیعی کمک‌های اولیه را برای مردم از طریق هوا و زمین می‌رسانند. مشکل اساسی، عدم ارتباط با مردم محاصره‌شده‌ی پنجشیر بود و دیروز به وزارت‌های مربوطه هدایت دادم که در زمینه

تأمین ارتباط مخابراتی دوام دار با مردم، اقدام کنند.

بنخو او ماشومانو ته زیان په اسانه رسېږي او په دغسې پېښو کې نسبت نورو خلکو ته له ډېر خطر سره مخامخ کېدای شي. دوی که له حوادثو خوندي هم پاتې شي، په هغو ناروغيو باندې یې د مبتلا کېدو خطر زیات دی چې په دغسې وختونو کې راپیدا کېږي. ځکه مې د عامې روغتیا وزارت او د کار، اجتماعي چارو، شهیدانو او معلولانو وزارت ته هدایت کړی چې د اضطرار له کمېټې سره په همغږۍ کې عاجل اقدامات وکړي.

در اکثر ولایات گدام و ذخیره‌ها برای کمک‌های عاجل داریم و در ولایاتی که چنین ذخایری نیست، وزارت‌های مربوط اقدامات عاجل را به راه انداخته‌اند.

همین اکنون درصدد آنیم که با یک ارزیابی سراسری، اندازه آسیب و خسارات واردشده را به سطح هر ولایت دریايم تا اقدامات بعدی برای بازسازی و انکشاف بر اساس همین ارزیابی همه‌جانبه صورت گیرد.

باید ذکر کرد که ما با مشکل خیلی بزرگی مواجه شده‌ایم. خسارات وارده از این حوادث، ما را در وسط‌مدت با مشکلات جدی روبه‌رو خواهد ساخت. در بسیاری ساحات، باغ‌ها و کشت‌های هموطنان ما تخریب شده است. مواشی از بین رفته و خانه‌های مردم تخریب شده است. خطر حوادث طبیعی از بین نرفته و وقوع حوادث مشابه، هنوز هم بدبختانه قابل پیش‌بینی است.

اقدامات ما در چند مرحله است:

مرحله اول - اقدامات عاجل: تمام تلاش‌ها برای رسانیدن کمک‌های اولیه مانند غذا، البسه، ادویه و سایر مواد ضروری صورت گرفت و در عین حال برای نجات مردم اقدامات عاجل انجام شد و انجام می‌شود و جان‌های زیادی از هموطنان ما به وسیله اقدامات اردوی ملی و پولیس ملی نجات یافتند.

مرحله دوم - ثبات نسبی: بعد از اقدامات عاجل، تلاش ما بر این است که وضعیت تا حدی زیر کنترل باشد و ما بتوانیم به خاطر جبران خسارات مردم کارهای همه‌جانبه را انجام دهیم.

مرحله سوم - بهبود بخشیدن: این مرحله وقت‌گیر است اما ما تمام تلاش‌ها را به خرج خواهیم

داد تا در زمینه بهبود روحی و صحتی مردم و بهبود وضعیت اجتماعی و اقتصادی شان اقدامات لازم را انجام دهیم.

مرحله چهارم - انکشاف: قسمی که قبلاً گفتم خسارات وارده از این حوادث ابعاد وسیعی دارد و ضرورت به کمک‌های وسیع و همه‌جانبه دیده می‌شود. به همین منظور به ادارات مربوطه هدایت داده‌ام که یک «صندوق امداد» ایجاد شود تا به این وسیله مردم و تجار ملی بتوانند کمک‌های شان را به مردم آسیب‌دیده برسانند. هدف ایجاد این صندوق آن است که از پراکندگی و حیف و میل کمک‌ها جلوگیری شود. این تصمیم بر اساس درس‌های قبلی خصوصاً حادثه ارگو^۱ گرفته شده است. کمک‌های غیرنقدی تا حد زیادی در توانایی حکومت است و من از مردم و تجار ملی تقاضا می‌کنم که در حد امکان کمک‌های شان نقدی باشد. در صورتی که برخی‌ها می‌خواهند کمک‌های غیرنقدی هم داشته باشند، می‌توانند با اداره ملی مبارزه ضد حوادث طبیعی و سرهمیاشت هماهنگی کنند.

په عین حال کې به د بین‌المللی مرستو یو صندوق جوړ کړو. خسارات دومره زیات دي چې جبران یې، په تېره بیا د انکشاف په برخه کې، یوازې د حکومت د وس خبره نه ده. مور د ارزیابی په حال کې یوو، چې د خساراتو وسعت په دقیق ډول بین‌المللی ټولني ته وړاندې کړو. خو بیا هم غواړم تاکید وکړم چې له بین‌المللی مرستو پرته د تاوانی شویو سیمو دوباره توسعه به گرانه وي. د افغانستان کابو شپږ دیرش فیصده خلک د فقر تر کرنې لاندې ژوند کوي او داسې حوادث د لازياتي بدمرغی سبب گرځي چې له منسجمو بین‌المللي همکاريو پرته یې د جبران لپاره اساسي او اوږدمهاله اقدامات نه شو کولای.

له طبیعی حوادثو سره د مبارزې په برخه کې زموږ سیستم یو بنیادي تحول ته ضرورت لري. دا سمه ده چې مور د ډېرو طبیعی حوادثو مخه نه شو نیولای خو د حوادثو په مقابل کې د چمتووالي او عاجل ځواب لپاره مو په سیستم کې باید تغییرات راشي. له طبیعی حوادثو سره د مقابلې په ملي اداره، سرې میاشتي او نورو هغو ادارو کې چې د اضطرار په کمیټې کې شاملې دي، باید لازم ظرفیت رامنځته شي.

سیستم پاسخدهی اردوی ملی و پولیس ملی در این حوادث قابل قدر است اما ضرورت

^۱ د بدخشان ولایت د ارگو ولسوالی د آب‌باریک په کلي کې، ځمکښوئیدني ۳۰۰ کورونه تر خاورو او خټو لاندې کړل او د ځایي اوسېدونکو په هدیره بدله شوه (۱۲ غویی ۱۳۹۳).

د طبيعي پېښو د فاجعو اړوند | ۴۰۱

تقويت ظرفيت در اين قسمت را دارد.

تجربه سال‌های گذشته نشان داده است که شش ماه در وطن عزیز ما خطر سيلاب‌ها و شش ماه خطر خشکسالی است. ما بر اساس اين تجربه‌ها ضرورت به ايجاد ظرفيت لازم داريم تا بتوانيم خسارات چنين حوادثی را به حداقل آن برسانيم.

در مدت سه هفته اخير، تمرکز ما بالای ايجاد مدیریت آب و سيلاب بوده است. افغانستان نیاز به یک سیستم منسجم مدیریت آب دارد تا زراعت، مالداري، سبزی‌کاري و باغداری در شرایط قابل اعتماد صورت گیرد. همزمان با ايجاد مدیریت منسجم آب، بالای مدیریت تولید و خریداری گندم و ساير حبوبات هم اقدامات لازم صورت خواهد گرفت.

له نوي حديث څخه په الهام سره چې د طبيعي حوادثو قربانيان د شهيدانو درجه لري، مور د الله تعالی په دربار کې درخواست کوو، چې په وروستيو حادثو کې وژل شوي عزيزان مو د شهيدانو په قطار کې شامل کړي او مور ته دې توفيق راکړي چې د هغوی د يتيمانو او پاتې کسانو په مقابل کې خپل مسووليت په ښه ډول ادا کړو، خو د دې هيواد د نورو اوسېدونکو غوندې د تعليم، کار او پرمختگ فرصتونه ولري.

تل دې وي افغانستان! پاینده باد افغانستان!

د استاد عبدالعلي مزاری د شهادت شلم تلین

کابل | ۱۵ کب ۱۳۹۳ | ۶ مارچ ۲۰۱۵

بسم الله الرحمن الرحيم.

هموطنان گرامی، خواهران و برادران عزیز، السلام عليكم و رحمت الله!

شهید مزاری از جمله سیاستمداران وطن ماست که، جهت حرکت تاریخ را تغییر داد. بدون شک، او شخصیت تأثیرگذار در سیاست بود. دلایل اهمیت شخصیت او چیست؟

در شرایط جنگ، او جنگ را راه حل نمی دانست. او بدین باور بود که افغانها در ساحه‌ی نظامی بی نظیرند اما در ساحه سیاسی ضعیف. برداشت او از قضایا آن بود که سیاستی باید مطرح شود که صلح، ثبات و رفاه پایدار را تأمین کند.

او بر «وحدت ملی» تأکید داشت و باور داشت که وحدت ملی تهداب و اساس ثبات پایدار در کشور خواهد بود.

یکی از خواسته‌های او نظام مردم‌سالاری بود که بر اساس سهم‌گیری گسترده مردم ساخته شده باشد. چنین نظامی در واقعیت ضامن عدالت اجتماعی است.

شهید مزاری احترام خاص به نقش زنان در جامعه داشت. او با تمجید از نقش زنان در جهاد برحق مردم افغانستان، بر نقش سازنده‌ی آنها در ابعاد سیاسی سرزمین افغانستان تأکید داشت.

افغانستان کشور همه‌ی ماست و ما همه باید حق تعیین سرنوشت خویش را داشته باشیم. این اصلی بود که او بر آن تأکید می کرد.

هراس او از تکرار تاریخ بود.

امروز ما قانون اساسی داریم و این قانون اساسی به تمام این پاسخ‌ها، جواب می دهد. از دیدگاه من به حیث رئیس جمهور منتخب و کسی که شرف خدمت به مردم افغانستان را دارم، هیچ افغان نسبت به افغان دیگر، نه برتر است و نه هم کمتر. این، حکم قانون اساسی افغانستان است. این باور ما را کمک می کند که بر تاریخ نفاق، بی‌ثباتی و بی‌باوری فایق گردیم.

زندگي هر هموطن ما براي ما ارزش حياتي دارد و براي حفظ جان هر افغان بي گناه ما، از استعمال مشروع قوه خودداري نخواهيم کرد. ما در تصاميم خویش سريع و قوی عمل می کنیم. سکوت استراتژیک ما، قوت ما را در عمل نشان می دهد. این حکومت بی پروا نیست و نخواهد بود.

وحدت عمل و نظر و ایجاد توازن بین «تحول» و «تداوم» کلید موفقیت ماست.

میراث دهه های گذشته دشوار است. مشکلات و چالش ها فراوانند اما تاریخ معاصر، گواه است ملتی که باور به وحدت ملی داشته باشد، می تواند با اراده قوی و برنامه های دقیق، از تکرار تاریخ جلوگیری کند.

بیايد از زمان فعلی و امکانات موجود استفاده اعظمی نماییم تا آینده روشنی را برای نسل های آینده تأمین کنیم؛ و آنها به گذشته نزدیک و دور من حیث گذشته ای بنگرند که رنج آور و درد آور بود، نه گذشته ای که باید آن را تکرار کرد.

په اسلام آباد کې د لوی عارف شاه رکن عالم اووه سووم تلین

کابل | ۲۵ کب | ۱۳۹۳ | ۱۶ مارچ ۲۰۱۵

نحمده و نصلى على رسوله الكريم . بسم الله الرحمن الرحيم .

محترمو حضارو!

د هند بر اعظم کې د لوی عارف حضرت شاه رکن عالم د وفات د اووه سوم کال په مناسبت جوړه شوې غونډه یو ښه فرصت دی، چې په اسلامي دنیا کې د خپلو بزرگانو ژوند، کارنامو او فکرونو ته یو ځل بیا کتنه وکړو او د خپل وخت د ستونزو او مشکلاتو په اواړي کې ورته الهام واخلو.

شاه رکن عالم چې د حضرت بهاولدین زکریا لمسی دی، د خپلو اسلافو او نورو صوفي بزرگانو غونډې یې انسانیت ته یو داسې پیغام درلود چې د اوسنیو خلکو لپاره یې اهمیت کم شوی نه؛ بلکې زیات شوی دی.

حضرت شاه رکن عالم د سهروردي طریقي پیر او مرشد و چې نظریاتو یې په ټولنه کې د زغم له زیاتېدو، د خشونت له کمېدو او د مختلفو عقیدو د پیروانو تر منځ د شخړو له مخنیوي سره مرسته وکړه. په دیارلسمه میلادي پېړۍ او را وروسته زمانه کې د براعظمګي دوو مخکښو عرفاني طریقو یعنی چشتیه او سهروردیه د ټولني په معنوي وده کې مهم رول ولوباوه. دوی خلک د معنوي ژغورنې لټون ته وهڅول او د تشدد او خونریزیو ملاتړ یې ونه کړ. دوی په دې پوهیدل چې که ټولنه ناکراره او ناامنه وي نو وګړي به هم هغه روحي او ذهني سکون ونه مومي چې د معنوي کمال لپاره ورته اړتیا ده.

که څه هم نن سبا داسې ډلې پیدا شوې دي چې د اسلام د ملاتړ په نوم خشونت کوي، خو د تاریخ د شهادت په اساس د اسلام او اسلامي فرهنگ په خپرولو کې د صوفیانو د نرمۍ او محبت طریقه ډېره موثره او کامیابه وه. پخپله د اسلام کلمه د سلام له کلمې سره چې د سولې او کراري معنا ورکوي، ارتباط لري. سلام د الله تعالی یو نوم دی او بل ته سلام اچول په حقیقت کې بل انسان ته د سولې او امن او آرامش وړاندې کول دي. مسلمانو عارفانو، چې د اسلام له جوهر سره ښه بلد وو، مور ته د زغم، سولې او محبت یو عظیم فرهنگ په میراث

پريښود. دوی د زغم او محبت په وسيله نه يوازې په خپلو ټولنو کې اخلاقي ارزښتونو ته لوی خدمت وکړ، بلکې نورو ټولنو ته يې د اسلام او اسلامي تمدن د رڼا په رسولو کې هم لويه برخه واخيسته.

مور په خپل تېر تاريخ کې د قدرت د خاوندانو تر منځ د خونړيو رقابتونو شاهدان يو، خو صوفيان مو برعکس، که يې له متفاوتو فرقو سره هم تعلق درلود، خو د سولې او اخوت په فضا کې سره اوسېدل. د اوولسمې پېړۍ لوی شاعر خوشحال خټک دې حقيقت ته پام شوي او ويلې يې دي چې:

اوليا له اوليا سره بد نه دي / دا په دا چې يې د نفس نشته هوا

په دنيا د پاچاهانو سره ضد دی / امرا سره دښمن دي امرا

صوفي بزرگانو ته چې خودخواهي او ځانځاني د حقيقت د لټون په لاره کې خنډ ښکارېدله، د بلخ د مولانا، جلال الدين محمد غوندي يې ويل چې:

تا که بي رنگی اسير رنگ شد / موسی با موسی در جنگ شد

يعنې کله چې په ظاهري توپيرونو تاکيد وکړو، نو بيا به په خپل منځ کې په جنگ او جدل کې يوو. حضرت شاه رکن عالم او د دوی د کورنۍ مشرانو د محبت پيغام مختلفو سيمو او قومونو ته ورساوه او د دوی په دوستانو او مخلصانو کې د ميرحسيني هروي او حسن افغان غوندي متعدد کسان وپنو چې له افغانستان سره يې تعلق درلود. زموږ عارفان او صوفي بزرگان د سيمو او ملتونو تر منځ د محبت او معنويت سفيران وو. حضرت داتا گنج بخش علي هجويري چې په غزني کې دنيا ته راغلی دی او په لاهور کې يې مقبره ده، د ملتونو تر منځ د فرهنگي او معنوي روابطو يو بل سفير و. صوفي بزرگانو د افغانستان او پاکستان او نورو اسلامي ملتونو تر منځ د کلتوري او معنوي روابطو په ټينګولو کې لويه برخه اخيستې ده. مور د شاه رکن عالم په څېر صوفي بزرگانو له ژوند او افکارو څخه د افغانستان او پاکستان د ورونيو ملتونو تر منځ د فرهنگي او معنوي روابطو د زياتولو لپاره او دغه راز د تروريزم، چې نن د دواړو هېوادونو او ټولې سيمې ګډ لوی دښمن دی، خشونت، فرقه ګرايي او ځانځاني د منفي روحيې د ختمولو او په مجموع کې د اسلام د مقدس دين د سولې، محبت، عدالت او زغم د اساسي لارښوونو او اصولو د احيا او لا غښتلي کولو او د خپل دين د نیک نوم د ژغورلو لپاره اساسي الهام اخيستلای شو.

په اسلام آباد کې د لوی عارف شاه رکن عالم اووه سووم تلین | ۴۰۷

زه دن ورځې د نړیوال کنفرانس د تدویر هرکلی کوم او د دې غونډې د مشري له امله خپل قدرمن ملگري او همکار جلالت مآب ممنون حسین او د کنفرانس تنظیم کوونکو ته مبارکي وړاندې کوم. هیله مند یم چې روانو حالاتو او شرایطو ته په کتلو، د افغانستان او پاکستان او نورو اسلامي ورونو هېوادونو علما، متصوفین، لیکوالان، روشنفکران او سیاسي مشران د شاه رکن عالم په شان مسلمانو صوفي لویانو د سولې او همزیستۍ د پیغام په تحقق او خپرولو کې یو له بل سره له پخوانه لا زیات لاسونه سره ورکړو.

و من الله توفیق

د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهوررییس

محمد اشرف غني

موضوعي ليکلو

اشغال, ۲۱۳	۱
اصلاحات, ۳۸, ۴۲, ۴۸, ۵۳, ۷۹, ۱۰۲, ۱۰۳, ۱۰۴,	اتصال, ۱۰۰, ۱۱۵, ۱۶۱, ۱۶۵, ۱۶۸, ۲۱۶, ۲۲۲
۱۰۵, ۱۴۵, ۱۸۸, ۱۹۰, ۲۰۲, ۲۱۹, ۲۲۴, ۲۲۵,	اتل, ۳۷۶, ۳۷۷
۲۳۳, ۲۴۵, ۲۴۶, ۲۸۰, ۲۸۹, ۲۹۳, ۳۰۴, ۳۱۷,	اجرائيه رياست, ۳۱۸
۳۲۲, ۳۶۴, ۳۶۸	اجرائيه رئيس, ۲۸, ۴۹
اطلاعاتو ته لاسرسی, ۱۶۹, ۲۲۹	اجرائيه قوه, ۲۸, ۲۹۰, ۲۹۱, ۳۰۳
اعتیاد, ۳۰۷	احصائيه, ۱۷۲
افراط پالنه, ۱۲۵, ۲۵۷	احمد شاه مسعود, ۳۷۰
افغانستان, ۸۵, ۹۳, ۹۵, ۹۶, ۱۰۱, ۱۱۵, ۱۲۰, ۱۲۲,	اداري اصلاحات, ۲۸, ۵۷, ۲۰۲
۱۲۵, ۱۲۶, ۱۲۸, ۱۵۰, ۱۵۱, ۱۵۲, ۱۶۰, ۱۶۱,	اداري فساد, ۲۹, ۲۵۸
۱۶۶, ۱۷۴, ۱۸۲, ۱۸۶, ۱۹۱, ۱۹۵, ۲۰۰, ۲۰۴,	اروپا, ۳۶, ۹۴, ۱۰۴, ۱۱۹, ۱۲۷, ۱۳۷, ۱۶۱, ۱۶۶,
۲۱۲, ۲۱۳, ۲۱۶, ۲۲۰, ۲۲۴, ۲۲۶, ۲۲۷, ۲۴۷,	۱۸۳, ۱۸۷, ۲۵۵, ۲۸۳, ۳۱۴, ۳۳۲, ۳۶۴
۲۵۰, ۲۸۱, ۲۸۲, ۲۸۳, ۲۸۵, ۲۸۸, ۲۹۲, ۲۹۳,	اروپايي ټولنه, ۳۸, ۱۶۰
۳۰۴, ۳۰۹, ۳۱۳, ۳۱۶, ۳۳۰, ۳۳۱, ۳۳۲, ۳۳۴,	ازبکستان, ۱۱۵, ۳۶۰
۳۳۹, ۳۶۰, ۳۶۱, ۳۶۴, ۳۸۵, ۳۸۶, ۳۸۷	اساسي حقونه, ۱۶۹, ۱۷۲
افغاني توليد, ۳۱۱	اساسي قانون, ۱۰۱, ۱۷۹, ۱۹۷, ۲۰۰, ۲۳۲, ۲۵۰,
اقتصاد, ۲۶, ۳۰, ۹۶, ۱۰۳, ۱۰۸, ۱۱۵, ۱۱۹, ۱۳۱,	۲۵۶, ۲۵۹, ۲۷۹, ۲۸۸, ۳۰۲, ۳۱۷, ۳۱۹, ۳۵۲,
۱۴۳, ۱۵۲, ۱۶۸, ۲۰۲, ۲۱۴, ۲۱۸, ۲۲۳, ۲۳۰,	۳۶۷, ۴۰۳
۳۰۷, ۳۰۹, ۳۱۲, ۳۵۳, ۳۶۶	استانبول پروسه, ۷۹, ۱۰۰
اقتصادي پراختيا, ۲۹, ۳۰, ۳۱, ۳۸, ۲۹۳, ۳۶۴,	استعفا, ۳۱۸
۳۶۷	استملاک, ۷۰
اقتصادي شاخص, ۱۵۹	استراليا, ۱۰۴, ۱۱۹, ۱۸۷
اقتصادي لېږد, ۱۰۳, ۱۹۷	اسلام, ۳۶, ۴۸, ۵۲, ۶۰, ۷۰, ۸۰, ۹۳, ۱۰۴, ۱۱۹,
اقتصادي نظام, ۱۰۳	۱۲۷, ۱۴۱, ۱۴۲, ۱۵۱, ۱۸۷, ۱۹۷, ۲۱۲, ۲۳۲,
اقتصادي وده, ۸۵, ۱۶۸, ۲۱۵, ۲۲۱, ۳۰۹	۲۵۰, ۲۵۴, ۲۵۵, ۲۷۳, ۳۰۵, ۳۱۳, ۳۱۴, ۳۱۵,
اقتصادي همپالنه, ۸۴, ۲۲۵, ۲۳۲	۳۲۳, ۳۳۱, ۳۳۴, ۳۵۱, ۳۵۲, ۳۵۳, ۳۶۰, ۳۶۵,
القاعده, ۳۳۱, ۳۶۰	۳۷۵, ۳۷۶, ۳۷۹, ۳۸۱, ۳۸۷, ۳۹۳, ۳۹۷, ۴۰۵,
امنيت, ۳۰, ۱۰۲, ۱۰۹, ۱۲۴, ۱۲۶, ۱۳۵, ۱۵۲,	اسلامي بانکداري, ۳۱۲
۱۵۸, ۱۶۴, ۱۸۷, ۱۹۶, ۲۳۲, ۲۴۷, ۲۶۴, ۲۶۶,	اشتون کارتر, ۳۳۸
۲۸۳, ۲۸۴, ۳۱۱, ۳۱۳, ۳۱۸, ۳۳۴	

٤١٠ | د جمهوررئيس غني ويناوې

بازار, ٨٥, ١١٠, ١١١, ١١٦, ١٤٣, ١٤٤, ١٥٨, ١٦٠,
٣١٤, ٣٠٩, ٢١٥
بانكداري, ١٢٢, ١٢٣, ٣١٢, ٣٦٦
بروكسل كنفرانس, ٢٢٦, ٢٣٦, ٢٤٣, ٣٦١
برېښنا, ٩٥, ١١٢, ١١٤, ١٢٢, ١٦٦, ١٦٨, ٢١٦,
٢٩٣, ٣٦٣
برېښنايي تذكري, ١٧٢
بريتانيا, ٩٣, ٢١٥
بشري پانگه, ٥٩, ٧٨, ٣١٤
بشري ځواک, ٣٠, ٣١
بشري حقونه, ٣٢٢, ٢٥٠, ٢٥٤, ٢٥٥, ٢٥٦, ٢٥٧
بشري خونديتوب, ٣٠
بشري سرچيني, ٣١٤, ٣١٩
بُن پروسه, ٣٢, ١٧٤
بنسټ جوړونه, ٣٧, ٤٣, ١٩٨, ٣١٧
بودجه, ٢٩, ٣٧, ٤٢, ١٠٣, ١٠٥, ١١٣, ٢١٧, ٣١٧
بهرني سياست, ٣٤, ٣٦, ٣٨, ٣٧, ٩٦, ١٠٤,
١٠٥, ١١٩, ١٢٠, ١٢٢, ١٢٥, ١٥١, ١٦٧, ١٩٠,
٣٣٢, ٣٦٣
بهرنيو چارو وزارت, ٣٥٤, ٣٦٨
بي پلوه سياست, ٢٢٨
بيخايه شوي, ٣٠٦, ٣٨٠
بيوزله, ١٠٤, ١٥٢, ٢٠١, ٣٠٨
بيوزلي, ٤٨, ٨٥, ١١٦, ١٥٧, ١٦٠, ١٦٦, ١٩٩, ٢٠١,
٢٠٢, ٢٢٠, ٢٢٤, ٢٣٣, ٢٥٨, ٣٠٦, ٣٢٠, ٣٨٨
بيارغاونه, ١١٢, ٣٩٩
بي بي گل, ٣٠, ٣٥٢
بيخايه شوي, ٣٠, ٧٠, ١٢٧, ٢٥٩, ٣٠٦

پ

پاسپورټ, ١١٨, ١٧٢, ٢٩٨, ٣٠٦
پاکستان, ٧٩, ٨٤, ٨٨, ٩٠, ١١٤, ١٢٠, ١٢٤, ١٥١,
١٥٢, ١٦٥, ٢١٦, ٢٣١, ٢٦٤, ٣٣٢, ٣٦٠
پاکي, ٧٤

امنيتي بنسټونه, ٢٢٦, ٢٤٦, ٢٧٩, ٣٧٦
امنيتي ځواکونه, ٣٣, ٣٧, ١٠٣, ١٣٠, ١٣١, ١٣٥,
١٧٤, ١٧٥, ١٧٦, ١٨٣, ١٨٦, ١٨٨, ١٨٩, ٢١٣,
٢٢٦, ٢٣٦, ٢٤٣, ٢٤٦, ٢٧٦, ٢٧٨, ٢٧٩, ٢٨٠,
٢٨١, ٢٨٤, ٢٨٥, ٢٩٠, ٣٠٢, ٣٠٤, ٣١٥, ٣٣٩,
٣٦٢, ٣٦٣, ٣٧٦, ٣٩٨
امنيتي هوکړه ليک, ٤٢, ٤٣, ٤٤, ١٧٥, ١٨٧, ١٩٠,
١٩٥, ١٩٨, ٢١٠, ٢٣٦, ٢٤٦, ٢٥١, ٢٨٢, ٢٨٩,
٣٠٢, ٣٣١
امير امان الله خان, ٦٨, ٣١١, ٣٨٩
انډونيزيا, ١٤٤
انرژي, ٨٤, ٨٩, ٩٥, ١١٥, ١٥٢, ١٦٠, ١٦١, ١٦٦,
١٦٧, ٢١٦
انکشاف, ٢٥, ١٦١, ٢٠٢, ٣٩٩, ٤٠٠
انکشافی بودجه, ١٢٤, ٣١٧, ٣١٩, ٣٦٤
اوبه, ٣١, ٥٩, ٩٤, ٩٥, ١٠٣, ١١٢, ١٦٧, ٢١٦,
٢٩٢, ٣١٢, ٣١٣, ٣٣٤
اوسپنه, ٩٤, ١١٤
ايلات متحده امريکا, ٢٣٦, ٣٤٢
ايکو, ٧٩

آ

آذربايجان, ١٧٨, ١٩٠, ١٩٩, ٣٣٢
آسيا, ٣٧, ٨٤, ٨٥, ٨٩, ٩٤, ١٠٠, ١٠٤, ١٥٠, ١٥١,
١٥٧, ١٥٨, ١٦٦, ١٩١, ١٩٩, ٢١٦, ٢٢٢, ٢٨٣,
٣٢٤, ٣٦١
آقينه, ٣٦٣
آمو, ٣٠٥
آيساف, ١٠٢, ١٠٤, ١١٩, ١٩٤, ٢١٣, ٢١٤, ٣٧٩

ب

بارک حسين اوباما, ٤٥, ١٠٢, ١٢٦, ١٤٠, ١٩٤,
٣٣٩, ٣٤٤, ٣٤٥

موضوعي ليڪلر | ۴۱۱

ترهگري, ۱۵۲, ۱۶۴, ۱۶۵, ۱۶۶, ۱۸۷, ۱۹۱, ۱۹۶,
 ۲۵۵, ۲۵۷, ۲۸۱, ۳۳۱, ۳۳۲, ۳۳۳, ۳۳۹, ۳۴۵,
 ۳۶۰, ۳۶۵, ۳۷۷, ۴۰۶,
 تشبث, ۳۱, ۸۶, ۸۸, ۱۰۳, ۱۱۰, ۱۱۱, ۱۱۵, ۱۶۷,
 ۲۳۳, ۲۹۳, ۳۳۴,
 تعليمي نصاب, ۵۸, ۳۸۹,
 تفتيش, ۱۲۳,
 تقاعد, ۲۴۶, ۳۱۵, ۳۶۳,
 تقنين, ۲۷, ۲۹۰, ۳۶۶,
 تمدن, ۶۰, ۸۴, ۹۳, ۱۴۲, ۱۸۷, ۱۹۷, ۲۱۲, ۲۵۶,
 ۳۳۱, ۳۳۴, ۳۵۲, ۳۸۶, ۳۸۷, ۴۰۶,
 توكيو ڪنفرانس, ۱۱۹,
 توليد, ۳۱, ۹۵, ۱۰۹, ۱۱۴, ۲۱۶, ۳۰۹, ۳۱۲, ۴۰۱,
 تپل, ۹۵, ۱۱۴, ۱۵۲, ۱۶۱, ۱۶۸, ۲۶۵, ۲۹۳, ۳۱۲

ٽ

ٽاڀي, ۱۶۷,
 ٽاڪي, ۱۰۱, ۱۰۴, ۱۲۵, ۱۳۴, ۱۵۱, ۱۷۲, ۱۷۹,
 ۲۱۱, ۲۸۸, ۳۳۰, ۳۳۳, ۳۵۵, ۳۶۷, ۳۷۱,
 ٽاڪنيز اصلاحات, ۲۰۰, ۳۶۷,
 ٽيڪنالوژي, ۱۱۲, ۱۲۶, ۲۷۲, ۳۸۹,
 ٽيولنيز عدالت, ۲۶, ۲۹, ۴۰۳,
 ٽيولنيزه اجماع, ۱۹۱, ۱۹۵, ۲۵۱, ۳۸۰,
 ٽيولنيزي رسني, ۲۴, ۳۶۷

ث

ثبات, ۲۶, ۳۰, ۴۳, ۴۵, ۴۸, ۵۲, ۱۰۴, ۱۹۱, ۲۳۶,
 ۲۸۳, ۲۸۸, ۲۹۸, ۳۰۵, ۳۱۴, ۳۱۵, ۳۳۹, ۳۴۰,
 ۳۶۰, ۳۷۵, ۳۷۷, ۳۷۸, ۳۷۹, ۴۰۳, ۴۸۰

پانگونه, ۳۲, ۳۸, ۸۹, ۱۱۰, ۱۲۱, ۱۲۳, ۱۲۴, ۲۱۶,
 ۲۲۴, ۲۲۵, ۲۳۰, ۳۱۰, ۳۱۴,
 پانگه, ۳۱, ۱۱۰, ۲۱۶, ۲۱۷, ۳۱۳,
 پانگه وال, ۳۸, ۱۰۹, ۱۱۱, ۱۱۶, ۱۶۸, ۳۱۲,
 پائداره سوله, ۲۶, ۳۶, ۲۵۹, ۳۸۰,
 پر خان مٽڪي, ۱۸۹, ۱۹۱,
 پراختيا, ۳۱, ۸۵, ۱۲۶, ۱۶۶, ۱۶۸,
 پلازمينه, ۶۶, ۷۲, ۳۱۱,
 پوهنتون, ۸۰, ۲۰۱, ۲۷۱, ۲۷۲, ۳۱۴, ۳۵۲,
 پوهنه, ۵۶, ۵۷, ۵۸, ۶۱, ۶۳, ۳۰۹, ۳۱۴, ۳۸۷, ۳۸۹,
 پوهني وزارت, ۳۸۹,
 پيسي, ۳۱, ۱۰۳, ۱۱۰, ۱۴۴, ۱۶۷, ۲۱۴, ۲۱۷, ۳۱۳

ت

تاجڪستان, ۲۱۶,
 تاوتریخوالی, ۱۵۷, ۱۵۸, ۲۱۲, ۲۱۳, ۳۰۸, ۳۶۵,
 تایلنڊ, ۲۳۰,
 تبعه, ۲۴,
 تحميلي جگه, ۱۸۷, ۳۱۵, ۳۷۵,
 تحول, ۲۵, ۳۸, ۱۰۱, ۱۴۵, ۱۹۷, ۲۲۹, ۲۴۵, ۲۵۹,
 ۲۸۹, ۲۹۳, ۳۵۲,
 تحول او تداوم, ۲۴, ۲۲۹, ۲۴۵, ۲۵۹, ۲۹۳, ۳۵۲,
 ۴۰۴,
 تداوم, ۱۸۹, ۱۹۶, ۲۲۹, ۲۴۵, ۲۵۹, ۲۹۳, ۳۵۲,
 تذکره, ۱۷۲, ۲۹۸,
 ترافيڪ, ۷۵,
 ترانزيت, ۷۹, ۹۵, ۱۱۴, ۱۱۵, ۱۶۸, ۲۱۶, ۲۲۵,
 ۲۶۴, ۲۸۳, ۲۹۲, ۳۱۴, ۳۱۹, ۳۶۱, ۳۶۳,
 ترانسپورٽ, ۷۹, ۸۰, ۱۲۶, ۱۶۸, ۲۱۴, ۲۲۲,
 ترڪمنستان, ۷۹, ۸۴, ۲۲۲, ۳۳۲, ۳۶۳,
 ترڪيه, ۷۸, ۷۹, ۸۰, ۱۰۰, ۱۲۱, ۱۲۷, ۱۴۴, ۳۳۲,
 ۳۵۳,
 ترهگر, ۲۱۸, ۲۸۴

٤١٢ | د جمهوررئيس غني ويناوي

٢١٦, ٢٢٠, ٢٢١, ٢٢٢, ٢٨٤, ٢٩٢, ٣٢٢, ٣٢٣,
٣٦٤, ٣٣٢, ٣٢٤

ج

جاپان, ٣٦, ١٠٤, ١١٩, ١٨٧

جرمي اقتصاد, ٣٥, ٢١٤, ٣٣٣, ٣٧٦

جرمي شبكه, ١٠١, ٢٨١

جغرافيايي موقعيت, ٣١, ٥٩, ٩٦, ١٠٣, ١١٥, ١٦٧,

٢٢٨, ٢٩٢, ٣١٢, ٣١٣, ٣٣٤

جگړه, ٣٤, ٨٨, ٩٠, ١٠٠, ١٠٢, ١٢٥, ١٢٧, ١٩١,

١٩٧, ٢٥٢, ٢٧٨, ٣١٦, ٣٣٣, ٣٦٠, ٣٦٢, ٣٦٥,

٣٧٦, ٣٧٧, ٣٧٨, ٣٧٩, ٣٩٥

جگړيز مأموريت, ١٧٤, ١٨٢, ١٨٦, ٢١٣

جمهوررئيس, ٥٣, ٢٦٠, ٣١٧, ٣١٨

جمهوري رياست, ٢٨, ٥٣, ٢٩٠

جهاد, ٢٥, ٤٨, ٥٢, ٣١٢, ٣٧٨

خ

خارنوالي, ٢٨, ١٢٣, ٢٣٣

خلولاري, ٧٩, ٩٣, ٩٤, ١٠١, ١٢٢, ١٥٢, ١٦٧,

٢١٦, ٢١٨, ٢٨٣, ٣٣٩, ٣٦١

ح

حامد كرزى, ٢٣, ٢٨, ٣٠, ٣٥, ٣٦, ٤٣, ٨٠, ١٠١,

١٢٢, ١٢٧, ١٣٧, ٢٣٠, ٢٣١, ٢٥٢, ٣٥٢, ٣٥٢,

٣٦٥, ٣٧١, ٣٧٥, ٣٨٧

حزب اسلامي, ٣٤

حساب ورکونه, ٢٨, ٣٧, ٧٠, ٧٤, ١٠٥, ١٣١, ١٦٧,

١٧٠, ١٧٩, ١٩٠, ١٩٧, ٢٠٣, ٢٤٦, ٢٨١, ٢٩١,

٣١١, ٣١٧, ٣٢٠, ٣٦٦

حفظ او مراقبت, ٦٦, ٧٤

حکومتولي, ٢٤, ٢٦, ٢٩, ٩١, ١٠٣, ١٣٨, ١٧٢,

٢٠٢, ٢١٠, ٢٤٦, ٢٦٤, ٣١٧, ٣٩٤

حلقوي سړک, ٧١, ٩٥

خ

خادم, ٣٨, ١٠٤, ٢١٠, ٢٦٠, ٢٦٣, ٢٩٢, ٢٩٦,

٣٢٣, ٣٧٦

خاموش اکثريت, ١٠٤, ٢٠٠, ٢١١

خاوره پيژندنه, ٧١

ختيځه آسيا, ٨٤, ٩٣, ١١٥, ١٢١, ١٢٢, ١٦٠, ١٦١,

١٦٦, ١٩٩, ٢١٦, ٢٣٤, ٢٨٣

خصوصي سکتور, ٢٨, ٣١, ٣٢, ٥٧, ٦٧, ١٠٣,

١٠٩, ١١٣, ١١٥, ١١٦, ١٢٤, ٢١٥, ٢١٧, ٢٩٩,

٣١١

خليج, ٣٧, ٩٢, ١٤٤

خ

خان بسيابنه, ٩٦, ٢٠٣

خمکنی بشپړتيا, ٣٦١, ٣٧٩

خمکه, ١٠٣, ١٦٧, ٣١١, ٣١٢, ٣١٣

خواب وینه, ٢٤, ٢٨, ٦٨, ٢٢٠, ٢٢٩, ٢٨٩, ٣٢٠,

٣٠, ٣٤, ١٠٤, ١٢٠, ١٣٤, ٢٠١, ٢٥٧,

٢٧١, ٢٩٣, ٢٩٤, ٢٩٩, ٣٠٧, ٣٤٠, ٣٦٥, ٣٦٨,

٣٧٩

خورونه, ٢٥٠, ٢٥١, ٢٥٤, ٢٥٥, ٢٥٧, ٢٥٨, ٢٥٩,

٢٧٩

چ

چابهار بندر, ٢٩٢

چاپېريال ساتنه, ٨٦, ١٣٨, ٢٢١

چيلي, ٩٦, ١٠٨

چين, ٣٧, ٨٣, ٨٤, ٨٥, ٨٦, ٨٨, ٨٩, ٩١, ٩٤, ٩٦,

٩٧, ١٠٨, ١١٠, ١١٢, ١١٤, ١٢٠, ١٢١, ١٢٢,

١٢٤, ١٢٦, ١٢٧, ١٥٨, ١٥٩, ١٦٠, ٢١٢,

- د ټکنالوژۍ پارک, ١٢٠
- د جگړې ډگر, ١٢٧, ١٩١, ٢٢٨, ٢٥٧, ٢٦٣, ٢٨٣
- د جمهوري رياست د چارو اداره, ٢٨, ٢٩٠
- د ځمکو خپلواکه اداره, ٣٥٤
- د ځوانانو ځواکمنتيا, ١٨٧, ٢٠١
- د حذف سياست, ٤٨, ١٠١, ١٠٢, ١٦٥
- د حکومتولۍ نړيوال نظام, ١٩٢, ٢٨١
- د رقابت منلو شاخص, ١٥٩
- د سوداگرۍ خونه, ١٠٨, ١١٠, ١١١, ١١٦
- د سولې عالي شورا, ٢٥٢
- د شانگهای همکاريو سازمان, ٩٠
- د شتمنيو ثبت, ٢٢٩
- د شفافيت نړيوال سازمان, ٢٢٤
- د شهيدانو وارثين, ٣٣, ٢٨٠
- د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی, ٦٠, ١٥٧, ٢٣٣,
- ٣٠٨, ٣٥٣, ٣٩٣, ٣٩٤
- د ښځو پوهنتون, ١٤٣
- د ښځو ځواکمنتيا, ١٨٧, ٢٠١, ٢٣٣
- د ښځو مشارکت, ١٤٠, ١٤٢, ٣٩٤
- د ښوونکو ښارگوټی, ٥٧
- د طبيعي پښو پر وړاندې د مبارزې ملي اداره,
- ٣٩٨
- د عامې روغتيا وزارت, ٣٥٤, ٣٩٩
- د غويي کودتا, ١١٨, ١٧٤
- د قانون حاکمیت, ٢٧, ٣٢, ٣٣, ١٣٨, ١٧٠, ١٧٢,
- ١٧٩, ٢٢٣, ٢٢٩, ٢٣٣, ٢٤٦, ٢٥٧, ٢٧٩, ٢٨٤,
- ٣١٥, ٣٦٦, ٣٦٣
- د قواوو تفکیک, ٢٩٠, ٣٠٢
- د قوې مشروع استعمال, ٣٢, ٣٦, ٤٢, ٤٤, ١٣٠,
- ١٣٧, ١٦٦, ١٩١, ٢١٣, ٢٣٦, ٢٥١, ٢٧٧, ٢٧٩,
- ٢٨٤, ٣٦٢, ٣٧٧, ٣٧٨
- د قوې مشروع انحصار, ٢٧٧, ٢٧٩, ٣٧٧, ٣٨٠,
- د کار, ټولنيزو چارو شهيدانو او معلولينو وزارت,
- ٣٩٩
- د ابوظبی خپلواک صندوق, ٩٢
- د اتباعو حقوق, ١٣٨
- د ارزښت زنجير, ٨٥, ١١٠, ٢٣٠
- د افغانستان - چين دوستي, ١١١
- د افغانستان د ښځو توليد, ٢٣٣
- د اقتصاد نړيوال فورم شاخص, ١٥٩
- د امريکا متحده ايالات, ٣٦, ٤٤, ٨٤, ١١٩, ١٢٦,
- ١٤١, ١٧٦, ١٨٧, ١٩٥, ١٩٨, ٢٣٦, ٢٤٦, ٢٥٠,
- ٣٠٢, ٣٢٤, ٣٣١, ٣٣٢, ٣٣٨, ٣٦١
- د امنيتي ځواکونو د وضعيت هوکړه ليک, ١٨٧,
- ٢١٠
- د امنيتي مسؤوليتونو لپړد, ٣٢, ١٣٠, ١٣٧, ١٨٨,
- ١٨٩, ١٩٦, ٢١٤, ٢٢٦, ٢٧٦, ٢٧٧, ٢٨٥, ٣٣٩,
- ٣٤٤, ٣٦٢
- د انرژۍ دهلېز, ١٥٢
- د اوبو مديريت, ٢١٦, ٢١٧, ٣١٣, ٣٦٤, ٤٠١
- د ايران اسلامي جمهوريت, ٩٥, ٣٩٧
- د آسيا زړه, ٣٧, ٧٩, ٩٣, ١٠٤, ١٠٦, ١٢٠, ١٢٧,
- ١٥١, ١٦٦, ٢٨٣, ٢٩٢
- د آسيا زړه کنفرانس, ١٢١
- د آسيا همپالنه, ٨٤, ٨٥, ٨٦, ٨٩
- د آسيايي انکشاف بانک, ٣٨, ١١٩
- د آمو سيند نفتي حوزه, ١١٤
- د بازار موندنې زنجير, ١١٠
- د بشري حقونو خپلواک کميسيون, ٢٥٢, ٢٥٧
- د بشري حقونو کميسيون, ٢٣٢
- د بشري حقونو نړيواله اعلاميه, ٢٥٧
- د بيان آزادۍ, ٢٧٩
- د پروژې مديريت, ٣١٠
- د پيسو نړيوال صندوق, ٣٨
- د تحول لسيزه, ١٠٢, ١٠٥, ١٣١, ١٨٩
- د تفتيش عالي اداره, ١٢٣

٤١٤ | د جمهوررئيس غني ويناوې

د کانونو او پتروليم وزارت، ٣١٤
 د کليو د بيارغاونې او پراختيا وزارت، ٣٩٨
 د گازو نلليکه، ٨٤، ٩٥، ١٥٢، ٣٦٣
 د مارچ اتمه، ٣٥١
 د مارشال قسيم فهميم پوهنتون، ٣٧٩
 د مالکيت حقوق، ٨٥، ٢٠٢، ٢١٥
 د مرکزي آسيا سيمه ييزو اقتصادي همکاريو
 سازمان، ٩٠
 د راپور ورکونه، ٢٩١
 راستنېدونکي، ٣٠٦
 رسنۍ، ٦٧، ٢٧٩، ٣٣١، ٣٦٧
 رشوت، ٣٢، ٢٨٤
 رقابتي اقتصاد، ١٩٠، ٢٠٣
 رواني جگړه، ٣٧٨
 روسيه، ٨٤، ٨٥، ٨٩، ٩٣، ١٦١
 رېل پټلۍ، ٧٩، ٨٥، ٩٠، ٩٤، ١١٢، ١١٤، ١٢٢،
 ١٦٨، ٣٦٣
 ريښتر کچه، ٧١

د ملگرو ملتونو پريکړه ليک، ٢٣٦
 د ملگرو ملتونو سازمان، ٣٨، ١١٩، ٣٩٨
 د ملگرو ملتونو سازمان امنيت شورا، ٣٦، ٤٢
 د ملي امنيت مشاوريت، ٣٩٨
 د ناکامو دولتونو بيارغاونې، ٢١٠
 د نفوسو وده، ١١٦
 د واک لېږد، ٢٣، ٢٤، ٨٠، ١٠١، ١٩٥، ٢٣١، ٣٦٠
 د ورېښمو لار، ٨٤، ٨٦، ٨٧، ٨٨، ٨٩، ٩١، ٩٥، ٩٧،
 ١١٣، ١١٥، ١٢٢، ٣٢٣
 د ورېښمو لاري کمربند، ٩١، ٩٧، ٢٢١
 د وسله والو ځواکونو اعلي سر قوماندان، ١٠٣، ١٨٨،
 ١٩٦، ٢٤٦، ٣٦٢، ٣٧٤، ٣٧٥، ٣٧٨
 دارالامان، ٧٠، ٣١١
 داعش، ١٥١، ٣٣١، ٣٣٢، ٣٦٠
 داووس غونډه، ٢١٤
 درې گوني قواوې، ٢٦، ٢٨٩، ٣٠٣، ٣٦٠، ٣٦٦
 دولت، ٣٥، ٣٦، ٣٧، ٤٢، ٤٤، ٧٣، ١٠٣، ١٠٤، ١٠٥،
 ١٠٨، ١٠٩، ١٢٥، ١٣٤، ١٥٨، ١٦٧، ٢٠٩، ٢١٨،
 ٢٣٢، ٢٥٠، ٢٥٧، ٢٦٠، ٢٨١، ٢٨٩، ٢٩٠، ٣٠٥،
 ٣٠٩، ٣١٠، ٣١٤، ٣٥٣، ٣٧٦، ٣٩٧
 دولتداري، ٢٦، ٢٩، ٥٣، ٦٩، ٣٠٥، ٣٧٦
 دولتي نظام، ١٠١، ١٢٥، ١٥٨، ١٦٥، ٢١٨
 دوه رقمي وده، ١١٦

ر

د راپور ورکونه، ٢٩١
 راستنېدونکي، ٣٠٦
 رسنۍ، ٦٧، ٢٧٩، ٣٣١، ٣٦٧
 رشوت، ٣٢، ٢٨٤
 رقابتي اقتصاد، ١٩٠، ٢٠٣
 رواني جگړه، ٣٧٨
 روسيه، ٨٤، ٨٥، ٨٩، ٩٣، ١٦١
 رېل پټلۍ، ٧٩، ٨٥، ٩٠، ٩٤، ١١٢، ١١٤، ١٢٢،
 ١٦٨، ٣٦٣
 ريښتر کچه، ٧١

د ملگرو ملتونو پريکړه ليک، ٢٣٦
 د ملگرو ملتونو سازمان، ٣٨، ١١٩، ٣٩٨
 د ملگرو ملتونو سازمان امنيت شورا، ٣٦، ٤٢
 د ملي امنيت مشاوريت، ٣٩٨
 د ناکامو دولتونو بيارغاونې، ٢١٠
 د نفوسو وده، ١١٦
 د واک لېږد، ٢٣، ٢٤، ٨٠، ١٠١، ١٩٥، ٢٣١، ٣٦٠
 د ورېښمو لار، ٨٤، ٨٦، ٨٧، ٨٨، ٨٩، ٩١، ٩٥، ٩٧،
 ١١٣، ١١٥، ١٢٢، ٣٢٣
 د ورېښمو لاري کمربند، ٩١، ٩٧، ٢٢١
 د وسله والو ځواکونو اعلي سر قوماندان، ١٠٣، ١٨٨،
 ١٩٦، ٢٤٦، ٣٦٢، ٣٧٤، ٣٧٥، ٣٧٨
 دارالامان، ٧٠، ٣١١
 داعش، ١٥١، ٣٣١، ٣٣٢، ٣٦٠
 داووس غونډه، ٢١٤
 درې گوني قواوې، ٢٦، ٢٨٩، ٣٠٣، ٣٦٠، ٣٦٦
 دولت، ٣٥، ٣٦، ٣٧، ٤٢، ٤٤، ٧٣، ١٠٣، ١٠٤، ١٠٥،
 ١٠٨، ١٠٩، ١٢٥، ١٣٤، ١٥٨، ١٦٧، ٢٠٩، ٢١٨،
 ٢٣٢، ٢٥٠، ٢٥٧، ٢٦٠، ٢٨١، ٢٨٩، ٢٩٠، ٣٠٥،
 ٣٠٩، ٣١٠، ٣١٤، ٣٥٣، ٣٧٦، ٣٩٧
 دولتداري، ٢٦، ٢٩، ٥٣، ٦٩، ٣٠٥، ٣٧٦
 دولتي نظام، ١٠١، ١٢٥، ١٥٨، ١٦٥، ٢١٨
 دوه رقمي وده، ١١٦

ز

زده کړه، ٥٩، ٦٢، ١٢٠، ٣٠٨، ٣١٦، ٣٥٢، ٣٨٤
 زعفران، ١١٠، ١١١
 زېربنا، ٧٤، ٨٤، ٨٥، ٨٩، ٩١، ١١٣، ١٦٠، ١٦٨،
 ١٨٧، ٢٢٢، ٢٧٢، ٣١٤، ٣١٦، ٣١٩، ٣٦٤، ٣٩٤

زده کړه، ٥٩، ٦٢، ١٢٠، ٣٠٨، ٣١٦، ٣٥٢، ٣٨٤
 زعفران، ١١٠، ١١١
 زېربنا، ٧٤، ٨٤، ٨٥، ٨٩، ٩١، ١١٣، ١٦٠، ١٦٨،
 ١٨٧، ٢٢٢، ٢٧٢، ٣١٤، ٣١٦، ٣١٩، ٣٦٤، ٣٩٤

ژ

ژبه، ٥٩، ٢٧٢، ٣٨٦

س

ساتنه او خازنه، ٣١٠
 ساختماني صنعت، ١٦٠، ١٦٨
 سارک، ١٦٤، ١٦٥، ١٦٦، ٢٦٢
 سپټمبر، ٢٠٠١، ١٧٤، ٢٣٠

ډ

ډاکټر عبدالله عبدالله، ٢٤، ٣٨، ٤٩، ١٠١، ١٢٤،

موضوعي ليڪلر | ٻٽ١٥

سياسي ڀانگهه، ١٨٩، ١٩٨، ٢٠٩، ٢١٠، ٢٨٩
 سياسي لڀوڊ، ١٠١، ١٦٧، ١٩٥، ٢٧٧، ٢٨٥، ٢٨٦
 سياسي مخالف، ١٠٢، ١٢٦
 سياسي مذاڪرات، ٣٤
 سيمه ييز اتصال، ٨٨، ١٩٩
 سيمه ييزه اجماع، ٣٧، ١٩١، ٢٩٢
 سيمه ييزه حڪومتولي، ٢٩
 سيمه ييزه همپالنه، ٨٤، ١٥٩، ٢٣١
 سيمه ييزه همڪاري، ٣٥، ٨٠، ١٦٨، ١٩٩، ٢٥٨،
 ٣١٤، ٣٣٩، ٣٦٥

ش

شتمني، ١٠٣، ١١٦، ٢٢٥، ٣٠٥، ٣٠٨، ٣١٣، ٣١٤
 شفافيت، ٧٤، ٧٥، ١٣١، ١٤٤، ١٧٠، ١٧٢، ١٧٩،
 ١٩٠، ٢٤٦، ٢٨١، ٣٤٠، ٣٦٦
 شمالي آمريڪا، ١٠٤، ١٨٣، ١٨٧
 شوروي، ٢١٨، ٣٣٤، ٣٧١
 شهيد، ٢٧٨، ٢٨٠، ٢٨٤، ٣٠٤، ٣١٢، ٣١٦
 شهيد عبدالعلي مزارى، ٤٠٣
 شيرپور، ٧٠
 شيڪاگو ڪنفرانس، ٤٣، ١٠٢، ١٣١، ١٨٨، ١٨٩،
 ٢٤٦

ڀٺي

ڀٺار، ٧٢، ٣١١، ٣١٣
 ڀٺارجوڙونه، ٣١١
 ڀٺاروالي، ٦٧، ٦٨، ٦٩، ٧٣، ٣١٩
 ڀٺاروند، ٢٩، ٦٦، ٦٧، ٦٨، ٧٢، ٧٥، ١٠٢، ١٠٣،
 ١٠٤، ١٠٥، ١٥٨، ١٦٧، ١٩٧، ٢٠٠، ٢٠٢، ٢٠٣،
 ٢١٠، ٢١٥، ٣٣٣، ٣٣٤، ٣٦٣، ٣٧٦
 ڀٺڻو چارو وزارت، ٣٥٣
 ڀٺڻي، ٣٠، ٣٣، ٦٠، ١٠٤، ١٣٨، ١٤٠، ١٤١، ١٤٢،

ستراتيژيڪ ترون، ٢٣٦
 ستره محڪمه، ٢٧، ١٢٣، ١٤٢، ١٩٠، ١٩٨، ٢٣٢،
 ٢٣٣، ٣٦٧، ٣٦٦، ٢٣٣
 سرحدي ولسوالي، ٣٠٥، ٣٠٦، ٣١٦
 سره مياشت، ٣٩٨
 سريلاٺڪا، ٢٥٧
 سعودي عربستان، ١١٨، ١٢٧، ٢٣٠، ٣٠٦
 سنگاپور، ٥٢، ٩٢، ٩٦، ١٠٨، ١٥٩، ٢٢١
 سوڊاگر، ٨٨، ١٠٩، ١١٠، ١٢١، ١٢٣
 سوڊاگرڀ مڀرمڻي، ١٤٣، ١٤٤، ٢٣٣
 سوڊاگرڀ، ٩٠، ٩٥، ١٠٣، ١٠٨، ١٠٩، ١١٦، ١٢٢،
 ٢٢٤، ٢٢٥، ٢٨٣، ٣١٤
 سوڊاگرڀز حقوق، ١٢٣
 سوريه، ١٢٥، ٢١٨، ٣٣٣، ٣٦٠
 سوله، ٢٦، ٣٤، ٣٧، ٤٥، ٤٨، ٥٢، ٦٣، ٧٩، ١٠٢،
 ١٠٦، ١٢١، ١٢٤، ١٢٦، ١٣٤، ١٣٦، ١٥٨، ١٦٥،
 ١٦٧، ١٧٤، ١٧٥، ١٨٨، ١٩٠، ١٩١، ١٩٧، ٢٠١،
 ٢١٢، ٢١٣، ٢٢٨، ٢٣٦، ٢٣٧، ٢٤٧، ٢٥١، ٢٥٢،
 ٢٥٩، ٢٦٥، ٢٦٦، ٢٧٨، ٢٨٣، ٢٨٤، ٢٨٨، ٢٩٧،
 ٢٩٩، ٣٠٥، ٣١٤، ٣١٥، ٣١٦، ٣٢٤، ٣٣١، ٣٣٣،
 ٣٣٩، ٣٤٦، ٣٦٤، ٣٦٥، ٣٧١، ٣٧٩، ٣٨٠، ٣٩٤،
 ٤٠٥، ٤٠٦
 سويل ختيڙه آسيا، ١٦١
 سويلي آسيا، ٨٤، ٩٣، ٩٥، ١٠٥، ١١٥، ١٢٠، ١٢٢،
 ١٥١، ١٥٦، ١٥٧، ١٥٨، ١٥٩، ١٦٠، ١٦١، ١٦٦،
 ١٨٩، ١٩٩، ٢١٦، ٢٢١، ٢٣٤، ٢٥٧، ٢٨٣، ٣٣٣،
 ٣٦٤
 سياسي اجماع، ٥٣، ١٢٧، ١٨٧، ١٩٥، ٢٤٥، ٢٨٥،
 ٣٠٣، ٣٣٢
 سياسي اختلاف، ٣٤، ١٠٢، ١٢٦، ١٦٦، ١٩١، ٢٦٦،
 ٢٩٩
 سياسي اراده، ٥٣، ٩١، ١٦٦، ١٩٠، ١٩٨، ٢٠٩،
 ٢٤٥، ٢٥٨، ٢٨٤
 سياسي اقتصاد، ١٢٢

٤١٦ | د جمهوررئيس غني ويناوې

علماوو شورا، ١٩٧، ٢٥٢، ٣٦٢
عواید، ٧٣، ٧٤، ١٢٤، ١٧٦، ١٨٨، ١٨٩، ٣٢٠

١٤٣، ١٤٤، ١٩٠، ٢٠٠، ٢٠١، ٢١١، ٢٣٢، ٢٣٣،
٢٣٤، ٢٥٧، ٢٧٨، ٣٠٥، ٣٠٨، ٣٣٠، ٣٤٠، ٣٥١،
٣٥٢، ٣٥٣، ٣٥٤، ٣٦٥، ٣٦٨، ٣٧٧، ٣٨٦،
٣٩٣، ٣٩٤

غ

غصب، ٥٧، ٣١١، ٣١٢
غنم، ٣١٠، ٣١٣، ٤٠١
غوڅ ملاتړ مأموریت، ١٠٢، ١٣٠، ١٨٦، ١٩١،
١٩٢، ١٩٦، ٢٢٦، ٣٣١، ٣٣٢، ٣٧٩
غیر پلائي سیمې، ٧٢، ٧٣، ٧٤
غیر قانوني وسله وال، ٣٢

بنوونځی، ٥٩، ٦٠، ٦٢، ١٨٧، ٣٨١، ٣٨٤، ٣٨٧،
٣٨٨، ٣٨٩
بنوونکی، ٥٦، ٥٧، ٥٨، ٥٩، ٦٢، ٣١٦، ٣٨١، ٣٨٥
بنوونه او روزنه، ٢٠٢، ٢٦٦، ٢٧١، ٣٤٠، ٣٨٦
بڼه حکومتولي، ٢٨، ٥٢، ٥٣، ١٩٠

ص

صادرات، ١٠٨، ١١١، ١٩٠، ٣١٢
صادرونکي، ١٠٨، ١١٤، ٢٩٣، ٣١٢
صنعتکار، ١٠٩، ١١٠
صنعتي پارک، ١٢٠

ف

فرانسه، ٢٠١
فرهنگ، ٨٨، ١٠٣، ١٠٤، ٢٠١، ٢١٨، ٢٣٤
فرهنگي پانگه، ٣١٤
فرهنگي ميراث، ٣١٥
فرهنگ، ٣٦، ١٤٢، ٢٥٩، ٢٧٢، ٢٧٣، ٣٠٥، ٣٠٦،
٣١٤، ٣١٨، ٣٥١، ٣٥٢، ٣٨٦، ٣٨٧، ٣٩٤، ٤٠٥
فساد، ٢٧، ٢٩، ٣٢، ٣٤، ٣٧، ٥٨، ١٠٢، ١٠٩، ١٦٥،
١٩٠، ١٩٨، ٢٢٠، ٢٩١، ٣١٨، ٣٦٦، ٣٦٨

ط

طالبان، ٣٤، ١٠٢
طبيعي پانگه، ٢٩٣
طبيعي پيښې، ٣٥٠، ٣٥٩، ٣٩٨، ٣٩٩، ٤٠٠
طبيعي سرچيني، ٩٦، ١٣١، ١٣٨، ٣٣٤
طبيعي منابع، ٢٨٣

ق

قاجاق، ١٢٤، ١٢٥، ٣١٦
قاره يي اقتصاد، ٨٣، ١٥٠، ١٦٦، ١٩١، ١٩٩
قانون، ٢٨، ٥٣، ٦٨، ٧٠، ٩١، ١٧٠، ١٧٢، ٢٢٦،
٢٣١، ٢٣٢، ٢٣٣، ٢٥٦، ٢٦٠، ٢٧٩، ٣١٤، ٣١٥،
٣٦٦، ٣٦٧
قباله، ٧٣، ٧٤
قرغيزستان، ٢١٦
قزاقستان، ١٠٠، ١٢١
قضائيه قوه، ٢٧، ١٤٣، ٣٠٣
قطر، ١٢٨
قومي مشران، ٣٣، ٣٤، ٢٥٥، ٢٦٥، ٢٩٤، ٣٠٤، ٣٠٥

ع

عدالت، ٧٣، ١٦٥، ٢٥٨، ٣١٥، ٣١٨، ٣٧٦، ٣٩٤
عدلي او قضايي بنسټونو، ١٠٣
عدلي او قضايي څار، ٢٢٨، ٢٣٢
عدلي وزارت، ٣٦٦، ٣٦٦
عراق، ١٢٥، ٢١٨، ٣٣٣، ٣٦٠
عربي هېوادونه، ١٩٠
علما، ٣٣، ٣٤، ٥٣، ١٧٢، ١٨٠، ٢٥٥، ٢٥٧، ٢٦٥،
٢٧٨، ٢٨٥، ٢٩٤، ٣٠٤، ٣٠٧، ٣٣١، ٣٦٥، ٣٧٦،
٣٨٦، ٣٨٧، ٣٩٧

٤١٨ | د جمهوررئيس غني ويناوې

متوازن انكشاف, ٢٩, ١٢٤, ١٧٢, ٣٢٠	ملي امنيت شورا, ٥٧, ١٢٤, ٣٩٨
ميټروپوليټن, ٧٣	ملي پوليس, ٣٢, ٣٣, ٦٩, ٧٢, ١٢٦, ١٣٥, ١٧٥,
محروم ولايتونه, ٥٩, ٣٢٠	٢٢٦, ٢٧٨, ٣٧٧, ٣٩٨, ٣٩٩, ٤٠٠
مخابرات, ٩٦, ٢٧٢	ملي پيوسټون, ٧١, ٣١٣
مخابراتي شركتونه, ١٢٤, ١٦٨	ملي حاكميت, ٣١, ٤٢, ١٣٠, ٢٥١, ٢٧٦, ٢٧٨,
مدرسه, ٣٣, ٦٠, ٢٧٨	٢٨٥, ٣٦١
مديني ټولنه, ٢٨, ٣٣, ٦٧, ١٧٠, ١٧٢, ٢٥٥, ٢٥٧,	ملي دفاع وزارت, ٢٨٠, ٢٩٣
٢٧٨, ٢٧٩, ٢٨٥, ٣٠٥	ملي راډيو - ټلويزيون, ٣١٤, ٣٨٧
مديني حقونه, ٢١٥	ملي زېربنايي پلان, ١١٢, ١١٣, ١٢١, ١٢٤, ١٦٨,
مركزي آسيا, ٨٤, ١٠٠, ١١٥, ١٢٢, ١٥١, ١٦٠,	٢١٦, ٣١٧, ٣٦٤
١٦٦, ١٦٧, ١٦٨, ١٩٩, ٢١٦, ٢١٨, ٢٨٣,	ملي شورا, ١٢٤, ١٤٤, ١٧٠, ١٧٥, ١٧٨, ١٧٩,
٣٢٣, ٣٣٢, ٣٨٦	١٨٧, ١٩٠, ١٩٥, ٢٨١, ٣٠٣, ٣٠٤, ٣٠٦, ٣٢٠,
مركزي بانك, ٣١٢	٣٦٥, ٣٦٦, ٣٦٧, ٣٩٤
مرمر ډبرې, ٩٤, ١١٠, ١١١, ١١٤	ملي گټې, ٤٢, ٤٤, ١٠٦, ١٢٨, ٢٠٠, ٣٦١
مس, ٩٤, ١١٤	ملي وحدت, ٤٨, ٥٢, ٦١, ٧٢, ١٢٥, ٢٦٤,
مسجد, ٣٣, ٤٢, ١٨٧, ٢٧٨, ٣٠٤	٢٨٤, ٢٨٩, ٢٩٢, ٣٠٣, ٣٦٠, ٣٧١, ٣٧٨,
مشاركت, ٧٢, ١١٦, ١٣٧, ١٧٥, ١٩٨, ٢٢٣, ٣٠٤,	٣٨٠, ٣٨٦, ٤٠٣
٣١٨, ٣١٩, ٣٣٤, ٣٤٥	ملي وحدت حكومت, ٢٤, ٢٩, ٢٩, ٤٩, ١٠١, ١١٩,
مشرانو جرگه, ١٤٣, ١٧٥, ٢٩٠, ٣٠٣	١٢٧, ١٣٦, ١٤٢, ١٥١, ١٦٧, ١٧٠, ١٧٥, ١٧٤,
مشورتي لويه جرگه, ٤٤, ١٧٥, ١٨٧	١٧٦, ١٧٨, ١٧٩, ١٨٠, ١٨٧, ١٩٥, ١٩٧, ١٩٨,
مصرفي اقتصاد, ٣١	٢٠٠, ٢٥٨, ٢٦٠, ٢٨٥, ٣٠٤, ٣٣٢, ٣٥٩, ٣٦٥,
معلولين, ١٥٧, ٣٠٦	٣٦٨, ٣٩٤
معلوماتي ټكنالوژي, ٢٤, ١١٢	ملي هويت, ٢٧٢
مقننه قوه, ٢٦, ٣٠٣, ٣٠٥, ٣١٤, ٣٦٠	منځنۍ ختيځ, ١٠٠, ١٦٠, ١٨٩, ٣٦٠
ملت, ٤٨, ٥٩, ٦١, ١٧٤, ١٨٨, ٢٥١, ٢٧٧, ٣٨٦,	منطقه يي اقتصاد, ١٥٢
٤٠٤	منطقه يي همپالنه, ١٦٠
ملت جوړونه, ٢٧٩	موازي حكومت, ٢٦, ١٠٢
ملكيت, ٧٢, ٧٣, ٢٠٢, ٣١٢, ٣١٣	مونيخ امنيتي كنفرانس, ٣٣٣
ملي اتل, ٣٧٠	
ملي اجماع, ٤٨, ١٣٥, ٢١٢, ٣٦٠, ٣٨٠	
ملي اراده, ٢٥٨, ٢٨٣, ٢٨٥, ٢٩٩	
ملي اردو, ٣٢, ٣٣, ١٢٦, ١٢٧, ١٣٥, ١٧٥, ٢٢٦,	
٣٣١, ٣٧٥, ٣٧٦, ٣٧٧, ٣٨٠, ٣٩٩, ٣٩٩, ٤٠٠	
ملي اقتدار, ٣١, ٢٨٥	
ملي امنيت, ٣٢, ١١٥, ١٢٦, ١٧٥, ٣٧٧	

ن

ناتو, ٤٣, ١٠٢, ١٠٤, ١١٩, ١٣٠, ١٣١, ١٣٥, ١٣٧,
١٧٦, ١٨٢, ١٨٣, ١٨٦, ١٨٧, ١٩١, ١٩٢, ١٩٤,
١٩٥, ١٩٨, ٢١٠, ٢١٤, ٢١٣, ٢٣٦, ٢٤٢, ٣٠٢,
٣٣١

Statements by President Ghani

Volume 1

Statements by President Ghani

(Collection of President Mohammad Ashraf Ghani's Statements)

Volume 1

Office of Chief of Staff for the President

Deputy of Strategic Communications & Media

Media Directorate

2018

Alemi, Sayed Hassan, 1983

Statements by President Ghani = بیانات رئیس جمهور غنی

Collection of President Mohammad Ashraf Ghani's Statements. Volume 1 – 2014 / Sayed Hassan Alemi
– Hashmatullah Hameed; Sayed Hassan Alemi; Hezbollah Atal. – Kabul, Afghanistan: Media
Directorate, Office of Chief of Staff for the President, 2018.

Image, 17×25cm

Office of Chief of Staff for the President
Deputy of Strategic Communications & Media
Media Directorate

Statements by President Ghani

Collection of President Mohammad Ashraf Ghani's Statements – 2014

Compiled by: Sayed Hassan Alemi

English Translator and Editor: Hashmatullah Hameed, Abulahad Katwazai

Dari Editor: Sayed Hassan Alemi

Pashtu Editor: Hezbollah Atal

Cover Design: Nosratullah Radmehr

First Edition – Summer 2018 / Kabul, Afghanistan

Circulation: 1000

ISBN: 978-9936-631-00-7

Email: media@ocs.gov.af

www.ocs.gov.af

[f ocs.afg](https://www.facebook.com/ocs.afg) [t OCS_AFG](https://twitter.com/OCS_AFG) [i ocs.afg](https://www.instagram.com/ocs.afg)

Contents

Lecture by President Mohammad Ashraf Ghani at Xinhua University	7
4 th Ministerial Conference of the Istanbul Process on Afghanistan	25
Session with Chinese and Afghan Investors and Traders	35
Joint Press Conference with NATO Secretary General Jens Stoltenberg ..	45
Joint Press Conference with Prime Minister of Pakistan Nawaz Sharif....	57
India Today Roundtable	65
18 th SAARC Summit	73
Joint Press Conference with NATO Secretary General Jens Stoltenberg and Chief Executive Abdullah Abdullah	81
Meeting of NATO Foreign Ministers	85
London Conference on Afghanistan – 2014	93
Conversation on Fixing Failed States; From Theory to Practice.....	107
51 st Munich Security Conference	137

Lecture by President Mohammad Ashraf Ghani at

Xinhua University

Beijing, China | October 29, 2014

Related Sectors: _____

Foreign Policy, Economy

Key Points: _____

- **The Silk Road**
- **Regional integration and obstacles to achieving it**
- **The Silk Road and its connection with globalization**
- **Role of Afghanistan in heart of Asia**

Synopsis: _____

Cultural, political and economic integration made European war inconceivable, but the Asia long war is still going on. If we focus on continental-wide integration, we will see establishment of Asian continental economy within the next 50 years. There are seven major obstacles to achieving this integration; first, South Asia is the least integrated region in the world; second, Asia lacks an integrated energy market; third, China, India and Russia need vast infrastructures; fourth, China lacks adequate access to raw materials; fifth, there are limitations in people's

8 | Statements by President Ghani

access to property rights in South Asia; sixth, the trend – in Asia – is negative for solving environmental problems; and seventh, urban population is growing in Asia. Therefore, an Asian-wide coordination is required to solve these obstacles.

The Silk Road plays an inevitable role in this integration. Reviewing the Silk Road, it is understood how it can connect to “globalization”. The Silk Road was a sophisticated financial system as well as conflict resolution system; there were nodal and key cities on its way, and Chinese networks connected us together. Integrated transportation network and commercially oriented culture were other characteristics of the road. As globalization is a network-centered phenomenon in which individuals become networked and connect, the inheritors of the old Silk Road are great at networking. It also needs to be reminded that war and conflict do not represent our connectivity because four thousand Afghan merchants in China are currently providing the grounds for our connectivity. Thus, we need to promote from concept to reality, understand the stakeholders in the Silk Road, and map our assets.

Another part we need to consider is to identify the constraints on this integration. Leaders of Asia need to get together under on a convergent vision, and remove non-physical obstacles. Also, through knowledge, we have to move out of thinking along national boundaries to regional, continental and international cooperation. On governance, we have to arrive at rules that allow us to bring the physical infrastructure and the political will through mechanisms of cooperation. Political will is required to build a multi-stakeholder coalition for realization of the Silk Road in the Silk Road Belt because it is in that multi-stakeholder coalition that a dream becomes reality. Looking into economic initiative in southern China, economic growth of Singapore, 20/20 vision of Malaysia, and the Abu Dhabi Sovereign Fund, it is understood that Afghanistan will also be able to emerge as a roundabout in the heart of Asia.

21st century for us is a century of reconnecting, because we now have the vision, will and resources. To achieve this connectivity, we need a railway system in order to share our resources. In addition, Afghanistan, except for China, provides water to every single one of its neighbors, and we will be the center for trading energy. The mentality must change to see Afghanistan as a center of new economic activities as well as a center of telecom cooperation regionally and a center of financial transactions. We first want to focus on our location then we want to harness our mineral resources. We can look into short, medium and long-term (even very long-term) horizons with China as our strategic partner. Making the new Silk Road happen, the Silk Road Belt becomes a reality that would be a fundamental step in transformation of the region, and it will be a legacy that the leadership of both China and Afghanistan can be proud of.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks:

In the name of God the Compassionate, the Merciful

President Chen¹, distinguished faculty members, students!

It is always a pleasure to be with the student body. The presidency is a much easier job compared to teaching, so I hope you'll be easy on me. It has been a while since I have been lecturing. [Laughter]

The topic that I would like to focus on is the forthcoming "Asian Continental Integration" and the role of the "Silk Route" in this.

Europe and Asia have been haunted by specter of war for 500 years. During 19th century and most the first half of 20th century, we saw two long wars; the European long war that ended effectively with the end of World War II, but the Asian long war unfortunately is still with us.

The second half of the 20th century saw the Asian Continent, particularly East Asia, becomes a battle ground. The first decade of the 21st century is seen that "West Asia" still be the battle ground. The European war ended with a concept – very modest concept – initially that was the community of coal and steel. But it became successfully transformed into "European Community" and then the "European Union". Conflict within mainland Europe – not the periphery we are reminded of Ukraine – is inconceivable today because economic integration, political and cultural were all aligned.

If we look into the next 50 years, what do we see? Transformation of Asia

¹ Chen Jining, President of Xinhua University (February 2012 – January 2015)

10 | Statements by President Ghani

from a concept into a continental-wide economy!

21st century hopefully will be the century where Asia in general and China and India, the two global powers of 16th to 18th century would again be the center of the world economy. In the next 20 years, it is very possible that 40 per cent of the world economy would be produced by China and India. So we now need to think through Asian continental integration. What are examples? The example is the United States. And there is a precise year, the year was 1869. In 1869 America was transformed from a geographical entity in a political organization into a continental economy. The key to that was the railway. The continental railway of the United States would join the Pacific and the Atlantic were linked together. In the same year the Suez Canal was completed, thereby, bringing a global integration that allowed for a range of interactions that gave us the dynamic of the 20th century.

Today, we must think back as to how Asia will be transformed from a series of distinctive state's economies and geographical spaces into a continental wide economically integrated continent. This continent is going to be the center of economic gravity in the world, and hopefully, of course, being the center of a series of cultural that have given us our ancient civilizations that are now in dialogue.

How does the Silk Route fit into this, and what does Afghanistan have to do with this? First in order to understand the issue, we must first understand the obstacles towards the Asian integration. What are 7 key obstacles in the way of Asian integration?

First, – South Asia is still one of the least integrated regions of the world. East Asia's internal integration is proceeding very rapidly as measured by connectivity and by inter-governmental trade, but south Asia is one of the

least integrated areas, and the heart of it is conflict between Pakistan and India.

Second – East Asia and South Asia are net importers of energy. Without the energy of Central Asia being linked both to South Asia and East Asia, the dynamic that is required - because energy is the infrastructure of infrastructure. The recent deal between China and Russia over of 40 billion gas pipeline is a very very important development that marks this. The proposed pipeline from Turkmenistan through Afghanistan to Pakistan and India is going to be the next critical landmark. Without an integrated energy market in Asia, our collective growth is going to be slowed down or made hard.

Third – China, India and Russia are each continental-scale economies in their own way with vast infrastructure requirements. Each time this infrastructure is built, it is another step towards Asian integration. The issue is at times with very little effort a national project can become a regional project. And what we need is to move just from a national view to a regional and international view. Adding at times 50km of railway or highway pushes integration a lot more, and planning needs to move just from a national scope to a more regional and international scope and infrastructure.

Fourth – China is what England was in 19th century, the workshop of the world. But this workshop needs raw material, steel, coal, iron, everything conceivable round the world, is needed. And that is where again Afghanistan comes. We have 30 per cent of our geology is worth at least \$1 – 3 trillion. Feeding this workshop requires 21st century value chains, without 21st century value chains and connectivity, both, the workshop

12 | Statements by President Ghani

would slow down and the region; I am enormously impressed by the vision of President Xi¹ who is opening up the region to China's growth. We need to think this together so we see how China's growth becomes an engine not just for sustaining China's growth, but the regional growth.

Fifth – a large majority of the Asian population still lives in poverty. Despite our immense growth, we still are a continent where the absolute majority of the poor in the world live. And the fundamental issue is that most of our people still have no property rights or very weak property rights. Without firm property rights and China of course has taken huge steps in this regard, the dynamic that is inherent in Asia will be limited. Because the entrepreneurial energies of the Asians is second to none, but the obstacles in the way of property rights are quite significant.

Sixth – environment is a threat. Each time global environmental patterns change, we are exposed. Floods, earthquakes, natural disasters are something that have threatened the Asia continuously but unfortunately the trend is negative, as is emission of carbon, so we need to cooperate on environment and probably the environment will provide to us what the community of steel and coal provided for Europe. Environmental disasters do not respect national boundaries; they need to be dealt with internationally and continental-wise.

And Seventh – if you read “The Good Earth” Pearl S. Buck’s book on China, it describes a rural population. Our image still is of a rural population but Asia is becoming a majority of urban population. China of course is adding a number dozens of cities of a million people every year. This urban dynamism creates both its own opportunities and its own challenges.

¹ Xi Jinping, President of the People’s Republic of China

Bringing these seven issues together means simple thesis: Without Asian wide coordination, we cannot solve these problems within national boundaries. And this means that Asian integration is not against globalization, but a hub of cooperation because a lot of these issues simultaneously require cooperation at the global level.

Now, what has “Silk Route” got to do with all this, and why would the President of China to President of Afghanistan articulate the same issue? In order to do this, let me first describe to you what the old Silk Route was. Among my other things, I am a historian, and I spent 14 years of my life studying the last 500 years. The image of the Silk Route is a series of caravans riding slowly from Nepal to Beijing, but that image hides a very sophisticated reality. What is the reality?

First – paper money in Yuan dynasty was invented in China and covered all this area. So, the first issue, the Silk Route was a sophisticated financial system you could either transfer it during the Yuan dynasty; unfortunately during the Ming dynasty paper money disappeared. But bills of exchange for over a thousand years united this part of the world. You didn't need to transfer physical money. There was a very sophisticated system of banking in effect that connected this area. And that meant bills of exchange were honored from one part to another. We have Ibn Battuta's travel logs in Guangzhou and Persian songs – songs in Farsi – were being sung in Guangzhou at that time, as well as Chinese merchants going through.

Second – there was a dispute resolution system. Conflicts among merchants were actually resolved through a very sophisticated dispute resolution system. In the Muslim world, there was one system of rules through which adjudication could take place. But in addition, there were

14 | Statements by President Ghani

courts from merchants belonging regardless of what religion they belong to or which country that adjudicated disputes among them.

Third – there were nodal and key cities that became the hubs of trade. For instance, Kabul of 16th century, Babur, the Emperor, who found the Moghul empire in India writes that east and west, south and north unite in Kabul and merchants are not satisfied with 200 per cent profit.

Fourth – we had very sophisticated Chinese networks in the city of Kabul in 16th century uniting us, and back and forth.

Fifth – there was an integrated transport network. Despite the obstacles, the caravan trade provided some very sophisticated connectivity.

Most significantly, sixth; there is commercially oriented culture. One reason China rose so rapidly after Mr. Deng Xiaoping launched the new initiative, is because the entrepreneurial energies of Chinese is a long-term asset. Those parts that were under the Soviets for seventy years lost that energy but Chinese, Indians, Afghans, Pakistanis are all inheritors of a culture of entrepreneurialism that needs to be understood. The long-term inheritance of the Silk Route is this entrepreneurial energy.

How does the Silk Route connect to “globalization”? Globalization is a network centered phenomenon. The age prior to globalization, or globalization 1, because we had globalization 1.0 which was the 19th century globalization ending in the great depression of 1929. We are dealing with globalization 2.0 which came to its current phase in 2008. Now we are dealing with globalization 3.0 which is semi globalization, because the states are back in. Globalization is network-centered. Individuals become networked and connect. We, the inheritors of the old Silk Route, are great at networking. Because of that, globalization actually suits the

Asian entrepreneurial culture. It needs to connect with the right hierarchy meaning state structures to make it function fully. But it is a fundamental basis. When I look at Afghans, I ask two questions when I go to Afghan village: “How many of you have been abroad?” and “How many of your relatives are abroad?” You know, the answer is usually above 60 per cent. So what we want to bring back to your attention is that our image of conflict or war does not represent our connectivity. We have right now at least 4,000 merchants of our entrepreneurs in China trading and connecting, and it’s not that they are just connecting to Afghanistan; they are connecting China to rest of Asia. The new Silk Route – the 21st century Silk Route – has to provide the ground for this opportunity.

How do we move towards this, and then what can Afghanistan do and particularly with China's assistance. How do we move from concept to reality?

First, we must understand the existing terrain. What is there? The first thing is to understand the stakeholders. Who is a stakeholder in the Silk Route? The stakeholders are governments, corporations, individual entrepreneurs, and people. In other words, all of us in this room are stakeholders in the Silk Route because our mutual prosperity depends on becoming stakeholders in the Silk Route. Without this government-to-government cooperation, corporation-to-corporation, merchant-to-merchant, people-to-people; we will lose sight of how important this is.

Second is asset mapping. The Silk Route is not an idea. The Silk Route is a rolling program of action. China, Russia and India alone are spending over a trillion dollars on infrastructure every year. So, as we speak, the Silk Route is being put together. Every investment, like the energy, the \$40 Billion

16 | Statements by President Ghani

deal, that is being made is bringing us closer together.

In the next 20 years, global investment in infrastructure is estimated from 36 to 70 trillion dollars, and a significant part of this investment is going to take place in Asia because investment is taking place, the question is not persuading governments to invest; it is to make them persuade to invest in a manner that reinforces everybody's connectivity.

Third is to identify constraint. The constraint is two-fold. One is: will the political elites understand the need for cooperation? Second is: will the existing infrastructure be permitted to be used to maximum effectiveness?

In other words, there are two obstacles:

One – getting all the leaders of Asia to come together on a convergent vision.

Second – will the non-physical obstacles be removed?

What is a nonphysical obstacle? A visa, use of permission for use of existing railways, etc.

In other words, what is the conclusion for this? If there was political convergent of vision, the existing trade with the existing physical infrastructures could still be multiplied multi-fold. Trade between Pakistan and India is one example; seven years ago it was \$1 billion, now it is 7, it could increase to \$40 billion annually very easily. Trade between central Asia and its neighbors could massively increase, so we need to understand that regional organizations like the Shanghai Cooperation Organization, CAREC¹ and others have a very important role to help us remove the

¹ Central Asia Regional Economic Cooperation

obstacles.

The third is knowledge and governance constraints.

Knowledge – particularly here Xinhua comes as a distinguished world leader. We have to move out of thinking along national boundaries to regional and continental and international cooperation.

In the second decade of the 21st century, state-to-state conflict is a lose-lose proposition. The only way forward is cooperative advantage. Cooperation can have very very significant advantages, while conflict can have many many disadvantages. And because of this our intellectual centers, like Xinhua, need to take the lead in articulating what are the benefits and how to align the careers of their students – the future leaders of their region – towards cooperation. I hope that you will be having many seminars, President Chen, where you bring all the young Asian leaders, entrepreneurs and political leaders together to think through these dimensions.

Governance means we have to arrive at rules that allow us to bring the physical infrastructure and the political will through mechanisms of cooperation, for instance that we have dispute resolution; dispute resolutions that are continental wide, financial instruments that are accepted easily from country to country. Here is an area of immense innovation that is possible.

Lastly the area where everybody has focused up on, are gaps in physical infrastructure. There are significant gaps in physical infrastructure that even though it is seen to be the most significant is a reflection of the earlier one. When there is political will and a view, then we can come together and

18 | Statements by President Ghani

move forward. This means we have to build a multi-stakeholder coalition for realization of the “Silk Route” in the “Silk Route belt” because it is in that multi-stakeholder coalition that a dream becomes reality. Is this just a pipe dream? Because we have to ask the question. No! Why?

First – look at transformation of China. In 1979, who could have predicted that when southern China was opened for the new economic initiative, the transformation would be so sustainable? During the decade of the 1990s, when I had the honor and privileges of working on large-scale projects in China, the question always was, ‘the double-digit growth will stop next year’. China showed the world that there is no stopping, with will, energy and imagination.

Second – read “The Asian Drama”. Gunnar Myrdal¹ was the leading expert of his day and the Noble Prize winner. You know what he said about Singapore in 1965? He predicted that Singapore will explode in conflict. Of course, Singapore exploded in growth. [Audience’s laughter]

Then, look at Malaysia. The former prime minister of Malaysia Mahathir² went to a conference, and they sat him next to Malawi’s because they both were very poor, and people did not know the difference between Malawi and Malaysia. He came – because he is an ophthalmologist – with the “twenty-twenty vision”.³ Everybody thinks that 20/20 vision is about the year “2020”. It is not, it is about the perfect eyesight! Malaysia invented future planning. Every single cooperation in the world, every country,

¹ Swedish Economist and Politician

² Mahathir bin Mohamad – Fourth prime minister of Malaysia (1981 – 2003)

³ “Wawasan 2020” or “vision 2020” was launched by Mahathir Mohamad, former prime minister of Malaysia, in 1990. It was announced as the New Economic Policy (NEP) and a long-term goal of the country becoming a “fully developed country” from economic, political, social, spiritual, psychological and cultural perspectives. Generally, the vision is referred as twenty-twenty, which according to Mahathir is connected to having perfect vision of 20/20.

every city is following 20/20 visioning.

In other words, Asia has shown remarkable ingenuity to solve its problems.

And look at the Gulf. The Gulf today is the center of money. [Indiscernible] The Abu Dhabi sovereign fund is one of the largest players in the world. I was just in Riyadh. 55 billion Riyals – a dollar is about 17 Riyals – has been invested just in the city of Riyadh. It is not known that 1/4 of Riyadh has more telecom companies in all of Dubai. In other words, we have the possibilities. Now, we must unite together to improve existing assets, connect existing assets and adopt existing assets, and scale up.

Now let me come to Afghanistan so that we connect back to my homeland. We are at the heart of Asia. People ask us: Are you Central Asian? Are you West Asian? Are you South Asian or East Asian? And our answer is, all of the above. [laughter] We are the hub of connectivity between four parts of Asia. Arnold Toynbee, the British historian, had two terms; a “roundabout” and a “cul-de-sac”. A “roundabout” is a place where all ideas flow into and flow out of. A “cul-de-sac” is a place where an idea comes and gets strapped; it cannot leave. Afghanistan throughout the ages has been a roundabout. You know, we are very proud that Buddhism came through us to you. Because of two Chinese pilgrims, we know things about the city of Bamyán, the hub of our Buddhist culture that we did not know otherwise.

The great religion of Islam brought us to a world civilization. In 15th century, we had an embassy to China. It profoundly transformed our art. One of the greatest living artists of the Muslim world is a man called

20 | Statements by President Ghani

“Behzad”¹ whose miniature style affected the Ottoman, the Safavid, the Mogul, and every other court for 300 years. He came to China. His style of painting as a result of this interaction changed profoundly.

How did this “roundabout” turn into a “cul-de-sac”, and into an area of conflict? The reason was western imperials. In 19th century, the two empires, the British Empire and the Russian Empire competed because we have a mountain chain called the “Hindukush” which is the extension of the Himalayas that divides northern Afghanistan which is a third of country from southern Afghanistan, and the struggle was over this. Each wanted a boundary; each of the empires wanted to reach the mountain.

We, Afghans, have a history; coming to our country is easy, leaving is extremely difficult [laughter] because people who come at invitation are received with hospitality, but the people who come with hostile intention are faced with resistance, as we share this with the Chinese, again, a long established tradition.

Because of this competition, a central roundabout was turned into isolation. We were deprived of global infrastructure. There was a moment in 1880 where the railway connecting Europe to Asia, was possible. But then the railway would have meant loss of our independence, so the Afghan ruler refused. Because of that, we went to isolation, and 20th century was a century of isolation.

21st century for us is a century of reconnecting. Afghanistan has the vision now, the will and the resources to become again the center of this connectivity.

¹ Kamaledin Behzad, Herati painter

Our first thing is a railway that will join all the existing railway systems of Asia together. And this is what we have proposed for its feasibility studies and for its technical help, with the Chinese government. And Afghanistan that has 5000KM of railways will be the hub of connectivity.

We have the potential; we have the actuality that in the next 10 years we'll become the largest producer of copper and iron in the world. The workshop of the world – China – needs these; the railway system will underline this. We have enough marble just to give you as indication, because some of our wealth, we are so indifferent to, to last the region 400 years. But again, it is heavy. The fundamental issue is that most of our products are very heavy. And because of that, without a railway, we cannot move forward.

Second – Afghanistan, except for China, provides water to every single one of its neighbors. Every single one of our neighbors lives from our water. We only use 10 per cent of our water in a modern way. I had the honor of working with Chinese minister of water resources. At that time, in mid 1990s, your minister had 8 million employees. [Laughter] And my great dream, of course, always was to ride on the Grand Canal, and finally, I think it was 1992 that I took an entire day to ride in the Grand Canal. One has to see the Grand Canal to understand China's imagination. And of course, I have been to the Great Walls (of China); also both the requirements have been met.

Water resource is fundamental, not just for us, but for the future of the region.

Third – pipelines. Afghanistan has adequate oil; day by day, it's improving major gas resources. And gas pipelines are going to be one of the key

22 | Statements by President Ghani

instruments of the new Silk Route because it is clean energy that becomes the key as well as water.

The reason we are interested now in water is that we re-envision Afghanistan to be the center for trading of power - energy. South Asia is starving for power; central Asia is the great producer; Afghanistan hopefully can put 2000MW of power just from water resources on the table. This will transform us and connect us together.

Then, of course, we envision ourselves as a transit hub. We have just been talking to Iranians that with connecting of our ring road, trade between Iran and China will be opened through us.

In sum, our image of Afghanistan is that we are for cooperation with everybody because our future lifting from poverty to prosperity requires cooperation. We are for ourselves, but not at the expense of our neighbors. But the mentality must change to see Afghanistan as a center of new economic activities.

In that regard, the other thing that we are envisioning is Afghanistan as a center of telecom cooperation regionally and a center of financial transactions.

We have a choice. Do we value our location more or do we value our mineral resources? My answer with my colleagues fundamentally is that we first want to focus our location. And the reason is very simple. Compare Congo and Singapore; in the last 50 years, Congo has added one billion dollars to its GDP. Singapore has increased its GDP about 44 times. Singapore has no natural resources, but it has human resources and governance capability. Congo is one of the richest natural resource countries on earth, but it is cursed with the curse of natural resources. So

we first want to become a Singapore-like entity that lives from its ingenuity and its location, then we want to become Norway or Chili, where our natural resources are harnessed for not just current generation but future generations.

Let me come back again to China. Next year we are going to celebrate the 60th anniversary of our friendship with China. We want this to become a major cultural event, university to university, mosque to mosque, temple to temple, people to people, merchant to merchant and state to state. So, our people who have had 60 years of cooperation can now look into medium, long and very long horizons.

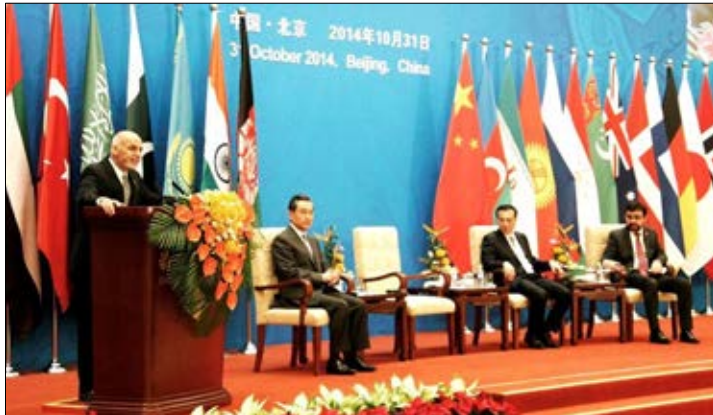
China is a strategic partner for us on multiple levels; this trip is based on the previous foundations, but it is about deepening and broadening of this relationship.

Making the new Silk Route happen, the “Silk Route Belt” becomes a reality would be a fundamental step in transformation, a legacy that both the leadership of China and Afghanistan can be proud of.

Thank you. [Applause]

4th Ministerial Conference of the Istanbul Process on Afghanistan

Beijing, China | October 31, 2014

Related Sectors: _____

Economy, Governance, Security, Foreign Policy

Key Points: _____

- **Afghanistan's potential to transform into the Asian Roundabout**
- **Political transition and formation of the National Unity Government**
- **Inter-Afghan peace dialogue with political oppositions**
- **Economic transition**
- **Afghanistan's foreign policy**

Synopsis: _____

Interpenetration of destructive politics and criminality gives criminal networks speediness and flexibility, and tackling this requires a collective and coordinated response of the state system. Upon establishment of the National Unity Government, Afghanistan's political transition was taken place properly, and Afghanistan defined peace with political oppositions as its highest priority. However, our economic transition poses stark challenges. Afghanistan is determined

26 | Statements by President Ghani

to apply its potentials namely location, water, lands, mineral resources and entrepreneurial energies of its people. Geography has placed Afghanistan at the heart of Asia making it an intersection of contending powers and ideas. Our goal is to provide a solid platform for collaboration among five circles of international relations. Afghanistan counts on the active engagement of the People's Republic of China in promoting peace, prosperity and stability in Afghanistan and the region.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks:

Excellency Prime Minister Li, distinguished Foreign Ministers and Heads of Delegations, ladies and gentlemen,

It is a pleasure to be in Beijing, again, where version 3.0 of globalization is being changed to version 4.0, a version where the people of all continents will hopefully become stakeholders and shareholders in our interconnected world. East Asia's epic journey from conflict and poverty to stability and prosperity provides lessons in overcoming the past.

President Erdogan, my dear friend, articulated the Istanbul process during his premiership. We gratefully acknowledge his stewardship of the Heart of Asia-Istanbul Process and his and the Government of Turkey's resolute support for peace and stability in his new office. We also appreciate the leadership of President Nazarbayev and the Government of Kazakhstan in hosting the previous meeting of this distinguished group.

Turkey and Kazakhstan each have demonstrated that clear vision and leadership can transform countries in West Asia and Central Asia into roundabouts, places of meeting of people, intersection of ideas and hubs for movement of goods and building of networks of connectivity.

West Asia, however, otherwise known as Middle East is again haunted by

specter of conflict. The long Asian war, now active now dormant, has entered a new phase of destructiveness. As the international system depends on each constituent state fulfilling the rights and obligations of statehood, failure of politics in several states puts a strain on the entire state system. Failing or weak states, in turn, provide the breeding ground both for nihilistic politics and criminal networks. The interpenetration of destructive politics and criminality, presenting the ugly side of globalization, give these networks a speediness and flexibility that severely tests the capacity of hierarchical organizations to respond. The remedy, surely, lies in the collective and coordinated response of the state system against the threat posed by non-state actors and disavowal of all states to resorting to or supporting non-state actors dedicated to the destruction of states.

Having been the first country to be plunged into the vicious circle of conflict in 1978, we, the Afghan people and Government of National Unity, are determined to be the first country to initiate the virtuous circle of peace, prosperity and stability through consolidation of the democratic process as enshrined in our constitution.

Facing four critical and simultaneous transitions, we are committed to turn the coming decade into a period of sustainable transformation for our people by transforming our country into an Asian Roundabout and cross road again, renewing our period of ancient glory of the Silk Route, as the Prime Minister Li mentioned.

Our political transition is well underway. Eschewing the mentality of winner take all that would have eventuated into a politics of exclusion, we have a government of national unity to honor the epic participation of all

28 | Statements by President Ghani

Afghan citizens in the election that has resulted in the first transfer of authority from one elected president to another through the direct will of the people. My colleague and partner, Dr. Abdullah, the broad spectrum of the public and the political elite, and I honor President Karzai for his historic role in permitting transition and facilitating the transition to take place. Our work in this sphere has just commenced, for we are determined to bring all political actors into the legitimate sphere of politics and put an end to notions of parallel government(s).

“Peace” is our highest priority. We invite the “political oppositions”, particularly the Taliban, to join an inter-Afghan dialogue and ask all our international partners to support an Afghan led and Afghan-owned peace process. We must not and will not permit groups pursuing grand illusions to use our country as the battleground or launching pad against the international system.

As our will for reform has been clearly demonstrated during the month since the inauguration, there should be no doubt that we are delivering on our promises to our masters, the Afghan citizens. Determined to address corruption, exclusion, and injustice, we stand ready to resolve political differences through political means.

Our quest for peace, however, is a reflection of strength derived from the desire of the citizenry and all-volunteer armed forces dedicated to fulfilling their patriotic duty to safeguard and defend our homeland and motherland. On December 31, 2014, as originally scheduled, the combat role of international forces will end and the Afghan National Defense and Security Forces (ANDSF) will take sole responsibility for the security of our country.

Let me take this opportunity to pay tribute to the sacrifices of all our partner countries in NATO-ISAF, particularly the brave young men and women, who along with their Afghan comrades, paid the ultimate sacrifice with their lives.

Permit me to thank President Obama and the leaders of countries committed to NATO's resolute mission for affirmation of the commitments made in Lisbon and Chicago to support the Afghan National Defense and Security Forces during the decade of 2014-2024. As Commander-in-Chief, I am determined to forge deep bonds of trust between our citizens, security forces, and the state. To ensure that the weight does not unevenly fall on the shoulders of our brave men and women in uniform, we are committed to carry out a comprehensive reform of our legal and judicial, governance, economic and cultural institutions.

Our "economic transition" poses stark challenges. We have taken office at a time when the national exchequer faces a serious shortfall in the collection of projected revenue, thereby confronting us with a significant budget deficit. More ominously, we have lacked an economic outlook to enable us to confront and overcome the criminal, illegal, and informal components of our economy.

To overcome these obstacles and create a sustainable fiscal foundation for a functioning state, we are determined to forge an economic system that would permit us to meld our location, our water, land and mineral resources, the entrepreneurial energies of our people and the significant sums of money accumulated by individuals, families and firms into a system that can generate legitimate wealth and first class services for our people. Our intense dialogue with our private sector and our determined

30 | Statements by President Ghani

efforts to reform our revenue organizations and security forces should create the confidence among Afghan and international firms that our country is truly open for business.

We do not ask the international community for charity. We are determined first to do what is essential to put our house in order but we greatly appreciate President Xi and Prime Minister Li commitment to help Afghanistan and we hope others will follow the suit in terms of matching our reform efforts and supporting them.

The youth, women and the poor constitute three numerical majorities that have hitherto occupied the roles of economic and political minorities. As the election, put an end to the notion of the silent majority, our fourth and most significant transition is to change the culture of the state and the relation between the citizen, as the principal, and the state, as the agent. Empowerment of the youth, women, and the poor, therefore, is central both to the credibility and sustainability of reforms and stability and social harmony. Fortunately, our youth, as demonstrated in sports, have shown that we can aspire to and attain the highest standards. The same applies to the energies of our women and the dignity of our poor, who almost always prefer honest work to charity.

We truly need to learn to fish, not be given fish.

Ladies and Gentlemen,

Geography has placed us at the heart of Asia and history has made us a pivotal intersection of contending powers and ideas. Foreign policy, therefore, is intrinsically connected with domestic policy for us. Recognizing that we are at the intersection of five circles of international relations, our goal is to provide the platform for collaboration of these

states, organizations, powers and networks of virtue.

Our immediate six neighbors form our first circle. The Islamic world forms our second circle. North America, Europe, Japan, Australia, and members of NATO-ISAF form our third circle. Asia, being transformed into a continental economy, forms our fourth circle. And international development organizations, the UN, multinational firms, and international civil society and non-governmental organizations form our fifth circle.

As the complexity is the result of history, we have no choice but to grasp it conceptually and lead and manage it in a principled yet pragmatic manner. In the interest of time, I will articulate some guiding principles:

First, believing firmly in the cooperative advantages between and among states, firms and international organizations and virtuous networks, we intend to provide a solid platform for collaboration among governments and organizations in our five intersecting circles.

Second, we have our ability to bring collaboration between China and the United States and NATO and ISAF is just an example as well as with China and South Asia initiative that we will be undertaking together. Our vision of the transformation decade and the program of action for its realization is being defined, owning and leading the process. Our interactions with our partners, however, will be based on productive dialogues and mutual respect, avoiding blame games.

Third, we will articulate and implement a comprehensive reform program to create institutions accountable to our people and a state that fulfills the rights and obligations incumbent on states. We will, however, request our partners to make their assistance and support conditional on clear

32 | Statements by President Ghani

outcomes and benchmarks rather than notions of best practice regarding untested processes. Experiences have shown that budget support is the most important way of producing reform processes and creating bonds between the citizens and the state. We request a system of accountability that is second to none and we are intended to implement it.

Fourth, we will never permit anyone to use our territory against another state or legitimate organization, expecting full reciprocity in return.

Fifth, we view our foreign policy as a bundle of relations, the thickness or thinness of which depends on mutual trust and respect for our sovereign right to make choices that serve the interests of our people, the region and the world.

Sixth, we are determined to lead and own the peace process through an inter-Afghan dialogue. We ask our neighbors and partners to assist us in this critical process by honestly and clearly communicating whether they have the capacity and the will to be of assistance.

Seventh, we will measure and benchmark our efforts by the degree of our success in achieving our four simultaneous transitions. We ask our partners to join us in dialogue and action.

Ladies and Gentlemen,

My first appearance as the elected leader of my nation at a conference could have not been at a more auspicious occasion than in a Heart of Asia Conference in Beijing. I want to thank President Xi, Prime Minister Li and Government of China for inviting me to be the State guest of this great nation and for having honored me to open this important conference. Let me conclude by thanking the People's Party, the Government and the People of China for their gracious hospitality and hosting the 4th

4th Ministerial Conference of the Istanbul Process on Afghanistan |33

Ministerial Conference. I commend their excellent stewardship in co-chairing the process since the Almaty ministerial conference.

We count on the active engagement of the People's Republic of China in promoting peace, prosperity, and stability in Afghanistan and in the region. We, the Afghan people are gratified by the attention and support, and look forward to the outcomes.

We are determined to overcome the history; all we need is your assistance to do so.

Thank you. [Applause]

Session with Chinese and Afghan Investors and Traders

Beijing, China | October 31, 2014

Related Sectors: _____

Economy, Foreign Policy

Key Points: _____

- Afghanistan's move to transform into a producing country
- Afghanistan-China economic cooperation
- Activities of Afghan entrepreneurs in China
- Joint-venturing and available opportunities
- Value chain and marketing chain

Synopsis: _____

One of the key goals of Afghanistan is to turn into a producing and exporting country which requires Afghan merchants to become industrialists. We will achieve our economic goals with joint-venturing of industrialist international partners as well as changing money to capital. Afghan entrepreneur confronts the challenge of having no value chain, and China's cooperation is needed to identify with Afghans those commodities that would have a marketing chain. Market development would be possible with taking two products, and subsequently an export-oriented strategy and import-oriented strategy can be formed. In mutual business

36 | Statements by President Ghani

relationships, it is extremely important area that Afghan businessmen feel secure to invest in China and to have the right regime, and it is noteworthy that none of the businessmen poses a security risk to China. An enabling environment should be provided for Afghan entrepreneurs and businessmen, which is the key for expanding relations between Afghanistan and China. There are also opportunities in Afghanistan for Chinese business. China is invited to help Afghanistan prepare "National Infrastructure Plan" so that an environment of trust is created and Afghanistan would have developed its required infrastructures within the next five years. Furthermore, Afghanistan is committed to creating a secure environment for business in Afghanistan. Afghanistan of the future will be a hub of connectivity between West Asia, Central Asia, South Asia and East Asia.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks:

Mr. Wong, distinguished ambassador, members of the All-China Industry and Commerce, members of the Afghan delegation!

It gives me great pleasure to be with you today. Because we are bringing the engine that is going to transform Afghanistan.

The engine of growth or the economic [Inaudible word] or unless this engine functions to full speed, we are not going to have the mutual benefits that our countries require.

So, let me put some general issues, then come specifically to the cooperation between Afghanistan and China.

First, our goal is an exporting nation. Experience of China, Singapore, Korea, Malaysia, and Chile and others makes one thing clear; competitiveness cannot be achieved through protective measures alone. You have to put a national competitive strategy in place in order to be able to export. Once we meet the China's standards of import, we will be able to fulfill our own domestic national market. So this is a very important

principle.

Today, the balance between our imports and exports is 19 to 1; we cannot function like that. We must simply change the way the government and the business relate each other.

Second, the government and business relation cannot be parasite. We want to compact between the government and private sector. Our fundamental problem is that we are fantastic merchants who make 200-400% profit, but our industrialist cannot be in sustainable profit of 10%. We want to change, and invite our merchant to become industrialist. It is only when our merchant becomes industrialist that we will be able to achieve our first object. Because of this, all government policy is going to be directed to make sure that Afghanistan becomes a center of production and not as a center of consumption.

Now, our private sector is in immense difficulties working with the government. We do not want to just focus on enabling environment the way it's become standard. We want a compact between the government and private sector. A compact where there is trust, mutual confidence and constant interaction. We are creating a National Economic Council as a mechanism of cooperation between our private sector and our public sector. And, it is here that the enabling mechanism for turning our merchants into industrialists is going to be provided.

The days of unregulated imports are over. We are not going to tolerate. We want to make sure that the private sector is not forced to pay for corrupt government officials or that the private sector will not have a voice in policy. They are going to have a central voice and their form of the legal and

38 | Statements by President Ghani

judicial sector that we have started is going to provide the enabling environment and the instrument for delivery of this compact.

I wanted to start with these general principles so we can assure our distinguished colleagues.

Today the sad fact is that they are taking their money and they are investing everywhere except in their own country whether they are free exceptions; we want to turn this around! And, this means that there will be an intense dialogue between Afghan investors and the Afghan Government so that all investors can feel secure. I want to assure you of one thing. Anyone who kidnaps an Afghan businessman, he is going to be confined from 20-25 years in prison or executed [Applause]. I have just reversed the clemency that was awarded under which a number of kidnappers would have been freed. Canceled! They are not going to be permitted. Business security is a primary purpose of government, and we want to make sure that we work with you so that you can understand that your life, your property, your investments are secured, and this is extremely important.

The other key principle for us is we want to make sure that our international colleagues, companies, and partners joint-venture with Afghans. This again is an extremely important principle for us, because China's very successful experience shows that without joint-venturing and bringing international experience and national knowledge and money, you cannot make things work. So, this would again in all sectors we want to make sure that there is the principle of joint-venture, but based on the assumption that each international partner is going to bring skills and markets.

Market is key. So, now let me turn to the market. The first thing is that Afghan public really understand the market. If you tell an Afghan to

change from apricots to apples or apples to apricots, they would do it like this (The president snaps his fingers to show the audience that it is very easy for Afghans to cultivate different types of fruit). We are like the Chinese. We are entrepreneurial people. The problem is we do not have the value chain.

So, Mr. Wong, What is extremely important for us is a two-way beneficial relationship. Our request to the All-China Chamber of Industry and Commerce is to identify with us those commodities that would have a marketing chain. We have mentioned saffron yesterday, I have been exploring. You know, I am not the first salesman of the country, they don't pay me. Thank God. I can represent them, but yesterday we have been exploring the marble marketing changer. Unfortunately, we don't have the ladies, but we do have lady entrepreneurs. Next time, they have to ensure that there is more gender balance so there are some very significant Afghan woman entrepreneurs. [Audience laughter]

But, the key to us is that every one of these gentlemen would be able to identify export areas from Afghanistan to China. And, what is very important for us, because you are the key to making sure that Afghan will earn the type of benefit that would enable our farmers and our factories to go from \$2 a day or \$1 dollar a day to \$4 or \$6 a day.

So, let's take two commodities at first saffron and marbles, and develop the market. And afterwards, I propose that our chamber and our entrepreneurs identify ten key items where an export-oriented strategy and import-oriented strategy with China can be formed. This is going to be extraordinary important.

40 | Statements by President Ghani

Next year, we have this great advantage that we are celebrating the 60th anniversary of relations among us. And, we have already named 2015 as the year of Afghanistan-China friendship. We want to devote at least four months of the year to business-to-business cooperation. Celebrating the theme that China's market is the key to the prosperity of Afghans.

This would allow us to have visit from you, to have exhibitions, but particularly to form company-to-company relationship and business-to-business relationship that would allow us to move forward.

The second issue is we have four thousand, at least, Afghan entrepreneurs working in China and investing in China today. I have already discussed this with Prime Minister Lee. There is going to be a review with the Foreign Ministry. The prime minister has kindly instructed the Foreign Ministry to review their visa regime and their investment initials. This again is an extremely important area that Afghan businessmen feel secure to invest in China and to have the right regime.

We want to make sure, on the other hand, as president that none of them poses a security risk or engages in activities that are illegal. Anyone who engages in such activities will be barred from business in Afghanistan. I want to make it sure to you, and assure you. Because any Afghan businessman that risks the reputation of the Afghan business community will be losing his license for business in Afghanistan. It is essential that we cooperate.

But, we want the enabling environment in China for these entrepreneurs. They are the key to linking our countries and ensuring that there is two-way mutually beneficial relationship.

I now come to the opportunities in Afghanistan for Chinese business. The

first is that I requested President Xi and Prime Minister Li, and they have graciously accepted a special task force will be sent to Afghanistan – the prime minister informed me this morning – that will focus on a comprehensive national infrastructure plan. So, Chinese firms are going to be invited, Chinese statehood companies and private to help us prepare a national infrastructure plan that would be with power, with water, with railway, highways and construction. These five sectors are initially identified.

Additionally, we have asked the Chinese government and the business graciously agreed to this to create a series of special enterprise zones in Afghanistan. We would do this along the border with China, but we are also asking for a joint technology part with India. As part of China-India cooperation, there is great opportunity to see Afghanistan as the center of a new information technology enterprise, and this again will move forward and make sure that those happen.

Once the national infrastructure plan is put together, we will change the budget process to a three-year process where our scope is going to be national, so all our private sector and our international partners will know exactly what international projects we are arranging. This will reduce uncertainty and bring us to a coherent plan. And, in this regard, there are a lot of opportunities for Chinese companies to come and join us in the implementation. Part of the fund will come from the Chinese grants, but the rest will come from international sources, but we are also very keen to explore, build, and operate and transfer in modern world, and in phase two, explore linkages with the export bank of China.

We are keen to make sure that in the next five years, Afghanistan has the

necessary infrastructure through which it will become again a new center of the Silk belt road in the new Silk Road so as part of this, there will be significant opportunities and again based on the principle that joint-ventures will become a critical instrument of mutual learning and benefit, we will promote. But, the principle is anyone who comes with a joint-venture has to guarantee to us that within three years they have trained the Afghan counterparts to the standard. We can move on. The first phase of activities will be followed by new sets, as our infrastructure plan is implemented that you can move on to new opportunities.

Let me deal with couple of other issues.

One is there are Chinese companies that have invested in Afghanistan, both in the Aynak and Amu Darya oil and gas. We first appreciate your commitment. These are significant commitments and we appreciate the commitment. Some problems have been on our side, like security. I want to assure you that I have instructed the relevant security ministries under the able leadership of Mr. Atmar, our National Security advisor, to review both the security of Aynak mine and Amu Darya, both in northern Afghanistan and in the Logar province, you will be witnessing actions that will change the security environment fundamentally for the better.

Second, there are set of community relations and are illogical issues that we will deal with. But, in return, the commitment to the railway is central to us. We must make sure that the railway from Aynak to northern Afghanistan and to Pakistan is built. The railway is not just for Aynak. We are going to be a commodity exporting nation, and the next 20 years, we will be the largest producer of copper and iron in the world. Marble, alone, will bring us \$500 million to a billion dollars a year. Our commodities are heavy, so we need the integrated railway plan, and as part of that, we must

make sure that the railway system is built. It is first and foremost cargo railway-based system, and we are in discussions and hoping China railway companies will join us in drawing the national plan and the feasibility studies as well as the power sector.

Legal agreements must be implemented, and we must have clear mechanisms of dispute resolution for which we are very keen.

On the oil, I am very pleased to inform you as my colleagues and the Afghan private sector is willing, ready and able to joint-venture in production of a refinery. We want to create a refinery inside Afghanistan at the soonest possibility, and a group of Afghans is ready to make it as larger commitment as \$600 million. Please do not ask us to solve problems that are not within our power to solve. We are very keen to improve our relations with Uzbekistan; it is a key partner, but the system is slow. The refinery inside Afghanistan is a very significant step forward, and we hope that you will join us. If your firms do not, Korean firms are ready, so we have alternatives. But, creating the conditions of refinery would be essential to our national security and our national economic would be, and we invite you to participate with the private sector.

Let me just conclude by our vision. Ancient Afghanistan was the center of the Silk Road. And the Silk Road was a complex system as I explained the other day. Afghanistan of the future is a hub of connectivity between West Asia, Central Asia, South Asia and East Asia. We want to make sure that we live from our location and from our entrepreneurship. So, we see ourselves as center of pipelines, as a center of power transmission lines, as a center of air connectivity, cargo facilities and others. And here again, contrary to our image, let me bring some significant facilities. During the

44 | Statements by President Ghani

ISAF, NATO presence, some major airports have been built in Afghanistan that were first used for military purposes. Our airport in Shorab in Hilmand is one of the largest in the region, and can become the hub of a major cargo set of facilities and trading systems.

So, we need to look in ways that we can connect, not just in terms of commodity trade, but the new set of relationship. And, in that regard, what is extremely important in our visit to Tianjin, where I have visited after nineteen years and saw the transformation with my own eyes, is that example of Chinese success need to be understood by our private sector, and public private partnership at work needs to be demonstrated. We are very keen to ask the Chinese to joint-venture with our state sector or production of prefabs. The housing market must move very rapidly and we are very keen to create those conditions.

Let me again conclude by; first of all, thanking you Mr. Wong, my very able minister of Finance and my national security advisor, Mr. Alokozai and all our businessmen for having created this forum. Let me assure you, you will find a willing and ready partner to problem solving. We need to focus pragmatically on solving the key problems of the business community and the key problems of international investors. Afghanistan, let me assure you, is open for business.

Legitimate generation of wealth is key to lifting us from poverty. We are looking to replicate China's experience, we need double digit growth because without double digit growth, our population growth alone eat up all our accomplishments. I am confident that your conversations between the two chambers will be productive. I am grateful that you gave me the opportunity. Thank you. [Applause]

Joint Press Conference with NATO Secretary General

Jens Stoltenberg

Kabul, Afghanistan | November 6, 2014

Related Sectors: _____

Security

Key Points: _____

- **Transition of security responsibilities to Afghanistan National Defense and Security Forces**
- **The Resolute Support Mission**

Synopsis: _____

Afghanistan National Defense and Security Forces have successfully assumed security responsibilities after completion of 5 phases of transition within 3 years. By the end of NATO's combat mission on 31 Dec. 2014, the Resolute Support Mission will begin in the areas of strengthening, training and mobilizing ANDSF, and the commitments made in Chicago Conference will continue during the "Transformation Decade".

Remarks delivered by President Mohammad Ashraf Ghani:

[Translated from Dari and Pashtu]

In the name of Allah, the Compassionate, the Merciful

I am honored to have the NATO Secretary General Mr. Stoltenberg¹ here in Afghanistan.

Firstly, I would like to thank him and all the NATO partner countries that stood shoulder to shoulder with us. Several thousands of NATO's civilian and military personnel have lost their lives and around 30,000 of them have been wounded in Afghanistan. We will always hold them in our memory.

Thank you!

And particularly, NATO has invested immensely in the last 5 years to strengthen Afghanistan National Defense and Security Forces.

This investment resulted in a highly successful process which is transition of security responsibilities. Today, while expressing our gratitude to the secretary general, we want to assure Mr. Secretary General, the NATO member and partner countries as well as their people that their combat mission will come to a successful end on December 31, 2014. Congratulations to them and to Afghanistan National Defense and Security Forces. Within the last three years, Afghan forces assumed the responsibility to defend their homeland and to protect Afghanistan national territory through completion of 5 phases of transition.

After December 31, 2014, only Afghan forces will have the responsibility of

¹ Former prime minister of Norway

using weapon in Afghanistan.

December 31, 2014 doesn't mean that our cooperation with NATO comes to an end, but we are entering a new phase of partnership. Our new Resolute Support Mission will strongly start as of January 1, 2015, and I want to thank Mr. Secretary General in this regard.

What differs in this mission is that they will be assisting us in strengthening, training, and providing enablers. Commitments are clear in this area. We will jointly work on details and will reach our desired outcome.

In the meantime, I am grateful to all the presidents and heads of state within the framework of NATO. They have reaffirmed to fulfill what they committed in Chicago Conference for the next decade that we called it the "Transformation Decade".

Afghanistan National Defense and Security Forces will bravely defend their country, but unfortunately, we still face financial shortages, so we need to be assured of the financial support that they clearly reiterated today. Meanwhile, we need to understand that unless we build a robust economy through which we can financially support our forces from national resources, this would be impossible to build Afghanistan's future. We are determined to build our economy in Afghanistan so that our country can stand on its own feet. Standing on our own feet doesn't mean that we are separated from the world; in contrast, it indicates that our economic relations with the world will be reinforced day by day.

At the end, [addressing Mr. Stoltenberg] not as the secretary general of NATO, but as a distinguished politician of Norway who have served as the prime minister of Norway, I want to say that Norway is the only country in

48 | Statements by President Ghani

the world that, in spite of having access to natural resources, wasn't hunted to spend its resources in vain.

Norway was the only country that established a fund for its future generations and prevented waste of money, so Norway is an example for Afghanistan. Our country is rich in natural resources. We want to harness these resources in such a way that the future generations of Afghanistan can benefit from them on a transparent and accountable manner. And, as the former prime minister of Norway, we request you to spare no efforts to cooperate in this area.

[Addressing NATO Secretary General] Welcome to Afghanistan. This is not your first visit, but it is the first one as the secretary general of NATO. This invigorates us that you have chosen to visit Afghanistan at the beginning of your work in order to open a new chapter of cooperation, and complete the previous chapter with honor and dignity.

Thank you.

Remarks delivered by Mr. Jens Stoltenberg, Secretary General of NATO:

Good afternoon. First of all, I'd like to express that I am very pleased to be here in Kabul and also to be together with the president. And thank you so much, President Ghani, for the warm welcome and for the excellent meeting. It lasted a bit longer than planned but that's just an expression of the close relationship we are developing between Afghanistan and NATO, and we are building on the relationship we have developed for so many years. I am also grateful to the Chief Executive Officer Dr. Abdullah for our

very productive meeting earlier today.

And you have both shown great leadership in setting up the National Unity Government. And you have both shown your commitment to a partnership on behalf of the Afghan people. And I salute your leadership. And I strongly welcome your commitment. These are key for the democratic, and united, and stable development of Afghanistan.

NATO and our partners have stood with Afghanistan for more than a decade. The ISAF mission brought together 50 nations – the largest coalition in recent history. And that’s great for all of us that we have been able to work so close together. And together, we have done what we set out to do. Our nations are safer. And Afghanistan is stronger. We owe this to the courage and the sacrifice of our troops. We have made our nations safer by pursuing the international terrorists who used Afghanistan as a safe haven to launch horrific attacks. And we have made Afghanistan stronger by helping building capable national security forces.

And together, we have created the conditions for a better future for Afghan men, women and children. This progress has come at a great cost to NATO, to our partners, and to Afghanistan. We will hold those who lost their lives in our memory. And we must honor by remaining committed to our joint efforts all those who lost their lives, and which we are going to honor by staying committed to our common cause. At the end of this year, Afghan forces will assume full responsibility for the security of this country. And I am confident that they are ready. I have seen some of your commando units today – and they are very impressive. And you can be truly proud of them. And of all the three hundred and fifty thousand soldiers and police who will continue to protect Afghanistan every day. Next year, we will open a

50 | Statements by President Ghani

new chapter. The future of Afghanistan will be in Afghan hands.

But our support will continue. We will start a new mission to train, advise and assist Afghan forces. We will also continue our financial support. And, as President Ghani and I discussed, we want to further develop our long-term partnership with Afghanistan. At the same time, we count on our Afghan partners to play their part. And to live up to the commitments they made.

I look forward to the timely completion of the parliamentary process of our Status of Forces Agreement. And to further progress on good governance, the rule of law, and human rights, including the rights of women.

And I commend you, Mr. President, for your strong personal leadership as you move forward on all these vital issues. I invited you, Mr. President, to our NATO ministerial meeting in the beginning of December. And I am honored to announce that you have accepted our invitation, and that the President will join us at our NATO ministerial meeting on the 2nd of December. I also invited the Chief Executive Officer Dr. Abdullah to attend the same meeting

The Afghan people have chosen the path of peace and democracy. And I am here to confirm NATO's continued commitment to stand with you. So, thank you so much Mr. President, and also thanks to Chief Executive Dr. Abdullah, for welcoming me today. I wish you well. And I look forward to working closely together with both of you at this decisive time of Afghanistan.

Thank you.

Q & A Part:

Question 1

Mr. President, you will soon have to deal with the insurgency by yourself. What do you see as the biggest challenges and for how long do you expect the NATO to support you?

President Ghani: Well, what's the biggest opportunity? Let me turn your question around. The biggest opportunity is that this government, that represents the absolute majority of the people, is enabled to turn the Afghans who hitherto have seen themselves as being subjects into citizens – carriers of rights, and carriers of obligations. When we are united, and when we are determined to overcome obstacles, history has shown that nothing can prevent us. There are lots of small obstacles, but let me assure you of our capabilities. Afghanistan is here to endure, the way we've endured for 5,000 years. We are a people of psychological certitude. We know who we are, and we are determined to be who we are. We are also very much a people living at the 21st century. Thirty-six per cent of our women voted. They are keen to change the old image into the new. We are a young country, while ancient. Our youth want opportunities, they welcome globalization. Our desire is for peace – sustainable peace – so that peace will be enduring. We see ourselves as the roundabout of Asia. We are a people determined and a government to make sure that forces – that are otherwise good forces, that are otherwise seen as contention – meet on a platform of cooperation. So I see the opportunities. We will overcome the challenges no matter what they are.

Question 2

[Translated from Pashtu to English] Thank you very much Mr. President. First of all, we welcome the secretary general of NATO to Afghanistan. Two or three days ago, Chief Commander of NATO and American Forces in Afghanistan Gen. John Campbell in an interview with foreign media said you have promised him that you will remove all those restrictions on the way of operations against Taliban which was imposed by the former president, Hamid Karzai. I mean, launching overnight and arbitrary operations was a controversial issue during the presidency of Hamid Karzai. What kind of promise did you make with Gen. Campbell?

President Ghani: [Translated] Ensuring security requires taking measures. I have ordered our Defense and Security Forces to present the best approach which on one side, ensures protection of civilians, and on the other side, prevents casualties among ANA and Police, so based on that we will decide. They are working on it and we will make decisions after conducting a precise review.

Question 3

[Translated from Pashtu to English] Mr. President. These days, the security condition is being aggravated in many provinces, and you have been witnessing that during the previous years at this time, security issues were decreasing. In your opinion, how appropriate would it be that NATO troops leave Afghanistan by the end of December 2014?

President Ghani: [Translated] Thank you. I absolutely believe it is an appropriate time for withdrawal of NATO troops because, during our ancient history, this was the only time that we – Afghans – reached to a consensus that international troops be deployed in Afghanistan and assist

us.

Now, by God's grace, as our people's determination implies, all forces at the rank of both ANA and ANP are volunteer. Who has been forced to join ANA or ANP? [Addressing the journalist] If our forces didn't serve voluntarily, youth like you would serve in army now.

So, Afghans have strong determination. I thank all our security forces who serve voluntarily. We are witnessed of those people who have extended their contracts for the fourth time as a volunteer officer. In other words, it doesn't mean that the international community leaves us alone. The NATO's mission will change on January 1st, 2015 in the areas of financing, training and equipping our forces. Therefore, this is a new chapter based on which we will move forward.

The current unrest which the Middle East and the Islamic world are facing is due to a change in ecology [of terror]. No country is separated from another. These threats will change so we must not be worried. We are strongly determined to not only ensure security through a coherent and comprehensive plan, but to develop economy and ultimately establish peace which is essential.

The government of national unity is strongly determined to bring peace in Afghanistan, and we need to thoughtfully and gradually reach this national goal within the upcoming months.

Question 4

President Ghani, your predecessor was not certainly best friend with the former Secretary General. But now you're both in a honeymoon period, you're forging a new partnership. How would you describe your personal

relationship?

And Secretary General Stoltenberg, what is the furthest NATO is prepared to go, if things get worse, in backing Afghan forces in the sky, in targeting Taliban leaders, and with a commitment to when, to 2016, to 2024?

Secretary General Stoltenberg: We are going to do what we have planned to do, and what we have agreed to do. And that is to first of all, to end the ISAF mission in an orderly and responsible way. And then we are focusing on how we are going to launch the Resolute Support mission on the 1st of January.

And that is an important mission because that's the way we are going to continue to be present in Afghanistan by training, advising and assisting Afghan forces and Afghanistan. Making them even more able to take full responsibility for their own security. Then, in addition, as the president said, we are going to finance, we are going to make good on our pledges, promises on financial contributions to the Afghan National Security Forces and we are looking into the long-term relationship, how we can develop a long-term partnership. So we are ending the combat mission, meaning that we are not going to be engaged in combat operations anymore.

So we are starting a new chapter. A chapter where the responsibility for the future of Afghanistan is in the hands of the Afghans. And we can do that because we have done what we set out to do. Our nations are safer, Afghanistan is stronger, and that's the reason why we are able to move into this new chapter, where we are going to focus on train, assist and advice.

When it comes to the duration of the Resolute Support mission, there has not been any decision taken on the duration. So that's something we are going to discuss later on. But our main focus now is to launch the Resolute

Support mission as planned on the 1st of January, being the mission which aims at training, assisting and advising.

President Ghani: Let me first thank the Secretary General for having invited me to the NATO Ministerial meeting at the beginning of December, which would be just before the London Conference. I am honored to accept.

And I begin with that because we need to form a new discourse. A new way of relating, and new mechanisms for our cooperation. President Karzai's relation with NATO was not personal. It took place in the context of immense use of force, and whenever immense force is used, it leads to complications. And containing of those was the reason that President Karzai so graciously asked me to lead the security transition. And I think history will bear witness that the security transition, not once got to your press pages. Because we were focused on a clear objective, delineating a very clear process that I had the honor of suggesting and persuading, and thirdly, we adjusted to each other's changing contexts.

So we have a recipe for cooperation. This is not a question of a honeymoon; it is a question of creating a sustainable partnership. Honeymoons come and go, sustainable partnerships endure. [Laughter] Our relation with NATO countries, first of all, derives from a sense of mutual threat. Afghanistan is the front-line where NATO country citizens can either live peaceful lives or their lives can be disrupted.

Globalization both has enormously good aspects, but it also has ugly aspects. And the ugly aspect of globalization means that there are no fortresses. No country can be turned into a fortress, no continent can be turned into a fortress. Europe cannot be a fortress, nor can the United States.

56 | Statements by President Ghani

We share a common fate that threats have brought us. But the threats were a negative driver of our partnership.

Now we are focusing on value propositions that would bring us forth to sustain and deepen and broaden this; rights of women, rights of citizens, rule of law, democratic governance, well-being, governing of our natural resources, and cooperating on environmental issues. So I see a very rich field and no-one better suited than my good friend Mr. Stoltenberg to initiate and further this. Both of us are beginning with jobs, so give us please a break. [Laughter] So that we can...

Secretary General Stoltenberg: [Continued - Answer to question 4]

And let me just add one thing related to the question of our personal relationship. And that is that I agree with President Ghani, that to use the phrase “honeymoon” is not – what shall I say – a very precise way of describing our relationship. Honeymoon is something which is very nice, and that’s good to have. But it’s not the right way of describing our relationship partly because the honeymoon is when you start a relationship. But we have had a relationship for many years. There are two – what shall I say – grown-up men who are working on a long-term relationship and we are developing that together.

And I really appreciate to be able to develop my relationship with President Ghani in his new capacity as president, and my new capacity as Secretary General of NATO. But we have been working together, we have met before, and we know each other from our previous capacities. And that makes it even better, and I’m even more certain that we will be able to have a close, good working relationship in our two new capacities.

President Ghani: Thank you.

Joint Press Conference with Prime Minister of Pakistan

Nawaz Sharif

Islamabad, Pakistan | November 15, 2014

Related Sectors: _____

Foreign Policy, Security

Key Points: _____

- **Policies of Afghanistan's government and five circles of its foreign policy**
- **Agreements between Afghanistan and Pakistan**
- **Role of Afghanistan and Pakistan in Asian Economic Integration**

Synopsis: _____

Afghanistan and Pakistan are jointly determined to put an end to suffering of their people as consolidation of democratic processes in the Muslim world is a sign that the Islamic world is on the move against ISIS and other threats. The policies of the National Unity Government are united and focused to ensure that five circles of foreign policy are all aligned in a single vision where Pakistan continuously is our partner.

Furthermore, we welcome the enormous steps which have been taken recently to achieve progress on economy. We have agreed on a shared vision where Afghanistan and Pakistan will

58 | Statements by President Ghani

serve as the heart of Asia to ensure economic integration in Asia, and where Afghanistan becomes a roundabout and a corridor of energy.

Afghanistan and Pakistan began a comprehensive dialogue on security so that benchmarked processes can be arrived to build confidence, and we overcome the past. We are going to shape a narrative that is going to define our future in stable and peaceful countries. Our common understanding of new threats will enable us to delineate pathways where actions will be concrete and will speak louder than words and it is this focus and renewed attention on ensuring that whatever we agree on is implemented consistently. We look upon to take even more gigantic steps and study systematically in order to move forward in the region.

Prime Minister Nawaz Sharif:

I am delighted to welcome our special guest and dear brother, President Ashraf Ghani, to Pakistan – his second home!

I offer to President Ghani, and the distinguished members of his delegation, the most cordial greetings of the people of Pakistan.

We hold President Ashraf Ghani in the highest esteem for his bold vision and transformational leadership. We recognize his immense contribution to Afghanistan's progress in the past, and the vital role he is destined to play in its future.

I take this opportunity to reiterate our warm felicitations to President Ghani and the Afghan people on the peaceful transfer of power and the formation of the national unity government. This outcome owes much to the statesmanship of the new Afghan leadership and would further strengthen Afghanistan's stability and national unity.

President Ghani has assumed office at a crucial juncture – as Afghanistan goes through security, political and economic transitions. He has already embarked on a comprehensive domestic reform program – centering on

good governance, state accountability to citizens, social justice, poverty reduction and public welfare.

Successful completion of these transitions would ensure the emergence of a secure and prosperous Afghanistan, which we all support. We have no doubt that his resolve and determination, President Ghani will succeed, In Shaa Allah!

The bonds between Pakistan and Afghanistan are special. Our fraternal ties are fortified by common faith, kinship and shared history. We have common woes and common joys. We grieve together and rejoice together. Our security and future prosperity remain interlinked.

I have consistently emphasized Pakistan's foremost priority of building a "peaceful neighborhood". As its fundamental element, I have vision of a strong, comprehensive and enduring partnership between Pakistan and Afghanistan – contributing to the security and prosperity of our two nations, and reinforcing efforts for peace and development in the region. I am gratified that President Ghani has a similar vision.

We both recognize that we have a historic opportunity to work together and build a stronger relationship – based on mutual respect for sovereignty and territorial integrity, and marked by mutual trust, understanding and close cooperation.

Our two countries face formidable challenges – including extremism and terrorism, a precarious security environment, and trans-national crimes. I am convinced that we can effectively meet them, through common resolve and common endeavors.

The opportunities are immense. We have yet to fully realize the vast

60 | Statements by President Ghani

potential of our peoples, and of our bilateral cooperation. This is an opportune moment to make a determined beginning in that direction.

President Ghani and I have had in-depth consultations on all these issues today.

I reaffirmed that a peaceful, stable, united and prosperous Afghanistan is in Pakistan's vital national interest.

I also reaffirmed Pakistan's support for the intra-Afghan reconciliation process that the new government is initiating. This process, we agreed, must be fully Afghan-led and Afghan-owned.

I underlined Pakistan's commitment to comprehensively upgrade cooperation in all fields – including border security and defence, Afghanistan's reconstruction and rehabilitation, capacity building, parliamentary exchanges, and cultural, educational and sports links.

We reaffirmed our resolve to forge a robust economic partnership – by expanding trade, promoting investment, improving infrastructure, building road and rail links and enhancing energy collaboration. The two Finance ministers have signed the document that advances the realization of this vital goal.

We also agreed that connectivity and regional economic cooperation are the indispensable elements of our engagement. We envision trade, energy and communications corridors through trans-regional initiatives like CASA 1000 and TAPI Gas Pipeline.

Afghanistan is about to commence the "transformation decade". At this pivotal moment, I assure the brotherly people of Afghanistan that Pakistan will stand by them and support their endeavors for peace and progress.

I thank you. I now invite President Ashraf Ghani to make his remarks.

President Mohammad Ashraf Ghani:

نحمده ونصلى على رسوله الكريم واما بعد، اعوذ بالله من الشيطان الرجيم، بسم الله الرحمن الرحيم¹.

Excellency Prime Minister, distinguished members of Pakistan's government, the Press,

First of all, let me convey the heartfelt sympathies of the Afghan people for the tragedy in Waga. I called you on that day; I again extend our deepest sympathies. As people were constantly suffering the impact of conflict, we feel your pain and the pain is shared, and our determination, joint determination to put an end to the suffering of our people, should not be doubted. We therefore welcome your assurance that a peaceful, stable Afghanistan is pivotal to enabling Asia to realize its historic opportunity of forming the continental economy.

I want to also congratulate your Excellency on ensuring that democracy is being consolidated in the Muslim world, the all parties' consensus regarding consolidation of the democratic processes in Pakistan, and our successful elections in Afghanistan and formation of the government of national unity are signs that the rest of the world needs to understand that the Islamic world is on the move against ISIS and other threats and the focus

¹ President Mohammad Ashraf Ghani started his remarks by reciting three sentence from Islamic verses in Arabic that express passing regards to the Prophet of Islam, seeking protection in Allah, and beginning by the name of the Compassionate and Merciful God.

should be on consolidation of democracy in Pakistan and Afghanistan.

I also bring you the greetings of my partner in the government of national unity and all its members, particularly Dr. Abdullah Abdullah. The policies of the government of national unity are united, focused to ensure that five circles of our foreign policy - the neighborhood, the Islamic world, our Western NATO-ISAF, the Asian world and international organizations and private capital – are all aligned in a single vision and that vision, Mr. Prime Minister, is where Pakistan continuously is our partner and I want to welcome the enormous steps that have been taken in the last three days to achieve progress on the economy. We have overcome obstacles of thirteen years in three days, thank you! And I want to thank Minister Dar, Minister Khan and Minister Zakhilwal for enormous achievement in this regard.

What we have agreed on is a shared vision where Pakistan and Afghanistan will serve as the heart of Asia to ensure that economic integration in Asia becomes a reality and does not remain a dream. And today we have taken fundamental steps to ensure that South Asia connects with Central Asia and Central Asia connects to South Asia. Our Vision of Afghanistan as a “roundabout” and as a “corridor of energy”, not just through electricity and power but also gas pipelines and oil pipelines all relate back to regional economic integration. And I think, you and I together and our governments and our people can take enormous steps in this.

We also discussed that we must overcome the past, we will not permit the past to destroy the future, because of it we began a comprehensive dialogue on security so that all dimensions of our mutual security can be discussed, can be delineated, benchmarked processes can be arrived to build confidence. The most fundamental part, Mr. Prime Minister, for which I thank you, is that:

We, the governments and people of Afghanistan and Pakistan, are going to shape the narrative - the narrative that is going to define our future and that in this narrative, our people, particularly the poorest of our people, the most neglected of our people are going to become stakeholders in a prosperous economy and in stable and peaceful countries. Our fates are linked because terror knows no boundaries. Any instability in Pakistan, affects us and any stability in Afghanistan affects you and that's where, I think, our common understanding of new threats will enable us to delineate pathways where actions will be concrete and will speak louder than words, and it is this focus, this renewed attention on ensuring that whatever we agree on is implemented and implemented consistently that is the core difference.

I want to thank you for your gracious hospitality, for enabling my team and I to visit Islamabad in a wonderful time to ensure that we lay down the foundation of what our people desire most-peace, security, prosperity.

I am looking very much forward to receiving you in Kabul. I know you look at Kabul with far memories, it is extraordinarily empowering to hear about Qargha and Paghman and the nice days of... The only difference is that you won't have to now go to watch certain movies in Kabul, they will be accessible elsewhere too. [Laughter] We look upon your next visit to prepare and to take even more gigantic steps, study systemically, and with a clear sense of direction and vision, we will move forward in the region and the world would be much richer as a result of our common endeavors and understanding.

Thank you, Mr. Prime Minister!

India Today Roundtable

Kathmandu, Nepal | November 25, 2014

Related Sectors: _____

Economy, Foreign Policy

Key Points: _____

- **Definition of backwardness and its causes**
- **Market integration in the region**
- **Regional connectivity**

Synopsis: _____

In order to overcome the past, we need to grasp “backwardness” as a process and understand its underlying causes. Backwardness is a condition when poverty and inequality could be solved, but aren’t solved. We need to focus on regional integration in order to eliminate backwardness. Furthermore, according to economic and competitive indexes of the World Economic Forum, not a single state in South Asia has promoted from factor-driven level to efficiency and innovation. Despite India’s phenomenal growth, there is enormous amount remains for it to get to China and Singapore because there are limitations of space which even in movement of ideas, the nature of linkages has not focused on fundamental debates.

We still have incipient movement but not fundamental shift. The key in the future lies in

66 | Statements by President Ghani

“market integration” and prosperity, and there is an immense room for enhancing market integration. Therefore, we need to come to three propositions; the market is underdeveloped; second, market is not just national, but regional; third, there is no contradiction between competing at the global stage and enhancing regional economic integration.

On connectivity, our main obstacle is infrastructure while energy and natural resources are its drivers. Central Asia today is in moment where it is awaiting connectivity, and it is a historical opportunity that would turn Afghanistan into a central space. If we want to realize this moment, we need to think about region-wide projects, so what is critical is an approach that can stitch the existing elements into a system.

President Mohammad Ashraf Ghani’s Remarks:

Good afternoon,

Thank you for that very generous introduction Ms. Malhotra.

It is a pleasure to be back in Katmandu, it is a city I know well, and it is a country where I have the pleasure of being many times. What I like to talk about is to frame the “advantages of backwardness”.

In history, there are rare moments where agency, thought, ideas, strategy can overcome structure, space, geography and the weight of the past. South Asia is a region where we are, on the one hand, blessed with the weight of very important ideas – noble ideas – but on the other hand, it is a region that seventy years after partition, still has not overcome the sense of the past. If we are to have the opportunity and the imagination to grasp the openness of today, we must be willing to overcome the past, and requiring the past requires that we grasp “backwardness” as a process, understand its underlying causes and not just deal with replication, repetition or planning, but a new sense of design and a new sense that we can reframe the problems. In this moment, in order to allow for our conversation, I will not

focus on Afghanistan; I will focus in general.

What does it mean to be backward? It is a condition when poverty and inequality could be solved, but aren't. Afghanistan is a backward country. 36 per cent of our population lives below poverty that no human-being could endure or should endure.

Backwardness is violence. As I was preparing for this talk, my young children in Paktika were blown up in a soccer field. I had to go straight from writing to the military hospital where I received bodies of eighteen children wounded in various ways and one of whom died on the flight. That night, our trauma unit performed 33 operations.

Every day in South Asia, we deal with one or another form of violence; violence against women, violence against children, violence against the disabled, but the greatest violence is against the poor. Despite our phenomenal growth in this region, we are still home to the worst form of poverty imagined, and that is not tolerable. South Asia is also the least economically integrated region on earth. We trade more with every other region of the earth than with ourselves.

Backwardness is also a global condition. Inequality now has become special where one is born, largely has determined one's life chances, and within the countries special differences again are a fundamental driver of inequality. Because of it, despite the demonstration that wealth creation has no limit, we persist on reproducing poverty and inequality on a global scale.

The fundamental contradiction of our global moment is that, on the one hand, the last phase of the globalization... We have had three phases of globalization; globalization 1.0 that was centered on colonials, in Asia

roughly from 1850 to 1914 and Asia was forced into structural backwards. Globalization 2.0 from 1980 to 2005 which was the heyday of liberal openness with the states retreating to the background. But, during the second moment, Asia produced its middle classes. Now both China and India – thanks to their phenomenal growth – have changed, for the first time since 1800, the balance of global inequality. Post 2008, we are dealing with a different world. Prior to 2008, the prevalent notion was that the market knew best the “hidden hand”¹ could not be questioned. After 2008, we are finding a new balance between the market and the state, but more importantly than anything else, we are finding a new balance with citizens. And South Asia in this regard is a beacon of hope.

All across South Asia citizens’ movements are changing history. The other side, however, is the state systems are under attack by violence and ideology, and the state systems are being judged by their weakest points, not by their strongest. We in Afghanistan know all too well what it is like to become the subject of a series of confluences that daily deprive us of what is normal.

What is normal, is not normal for us. What is normal is to walk to school or ride a bike and think as a young person, and think that you can return home. Two days ago, I had to greet these bodies. The week before that, I had to deal with a young woman, fourth year of college who was again blown up by a suicide bomber. The sense of abnormality is what we need to deal with as our first challenge because as long as the state system in South Asia does not focus on the fundamental issue of peace and security

¹ The invisible hand (hidden hand) is a term used by Adam Smith to describe the unintended social benefits of individual actions. The phrase was employed by Smith with respect to income distribution (1759) and production (1776). The exact phrase is used just three times in Smith’s writings, but has come to capture his notion that individuals’ efforts to pursue their own interest may frequently benefit society more than if their actions were directly intending to benefit society.

for our citizens, pejoratively called the ordinary people... They are the extraordinary heroes, and I hope that we can all understand them. And because of it, citizens' movements are rejecting traditional elite bargains, and are demanding a space at the table.

I will just articulate quickly two main propositions, so then we can have time for questions. How should we focus on regional integration? The first is; if you look into the World Economic Forum's index, economic index, or competitiveness index, you see on one column it says factor productivity, then is transition, then is efficiency, then it's innovation. They call them stages, but they are not stages because they exist simultaneously. What is the condition of all of South Asian states? Factor-driven production. Not a single state in South Asia or country in South Asia is at the level of efficiency or at the level of innovation, and this is where we both see our inheritance and yet the possibility.

India's phenomenal growth has lifted all of South Asia and opened up the possibility, but enormous amount remains to get to the level of either China to the type of strategies of China or that of Singapore.

Here we come to the limitations of the space. Our region is such that you could have breakfast in Delhi, lunch in Lahore, dinner in Kabul and be next day in Dushanbe or Tashkent all by road, but can you imagine how many obstacles there are? How many border points you need to cross? How many papers you need to fill? How many forms you must contend? Same. Take any direction of movement; movement of people, movement of goods. They are all constraints.

Where we have freedom, of course, is a movement of ideas, and that means

all of us can watch Bollywood. [Audience laughter]

Even in movement of ideas, the nature of linkages has not focused on fundamental debates. If you look at European integration, political party networks that were cross-national and transatlantic networks were important to this.

Here, we still have incipient movement but not fundamental shift. Because of it, the key in the future lies in market integration and prosperity. There is an immense room for enhancing market integration. In here, we need to come to three propositions; the market is underdeveloped. There is an enormous range of market instruments that can be put to work without embracing market fundamentalism. Second that the market is not just national, but regional. And, third that there is no contradiction between competing at the global stage and enhancing regional economic integration. The European Union trades much more since its formation within and with the rest of the world without facing this contradiction.

One of the most important parts of our dis-connectivity is our infrastructure both in terms of its effectiveness but also in terms of its construction. If you look into the construction industry in all of south Asian countries during the last 20 years, but particularly during the last 10, you will find enormous fluctuations. The construction industry and poverty may look very far apart, but are actually the most important set of relationship that we can find, because it's the effectiveness of the construction industry that changes space, geography and turns it into space of connectivity. It's here that a series of choices are open, and now I want to speak from the position of a country that is between. [Inaudible word]

Afghanistan is South Asian, Central Asian, small border with China which

makes us connected to the East Asia, and of course Middle Easter. What is the choice? Energy is the driver, and South Asia is the largest deficit. There are 600 trillion cubic meters gas in the Caspian; it is the largest supply of gas anywhere in the world. The smallest amount of trade between South Asia as a region is now with Central Asia. And, this is the storage choice. Will South Asia, as its history of 10th to 19th century and earlier shows, connect to Central Asia through networks of energy, gas, oil, or will South Asia be forced to reintegrate with South-east Asia and with use of old carbon fossil fuels? Central Asia today is in moment where it is awaiting connectivity, but when you look at Europe's energy plans, where do they focus? Central Asia. If you look at East Asia's focus; where do they focus? Central Asia. If you focus on Russia's energy systems, where do they focus?

From South Asia, we have been dreaming, but not acting. It is this historical opportunity that would turn a place like Afghanistan that from every perspective has been marginal in the last hundred years into a central space.

We need a different way of proceeding, a different way of looking at things in order to make a difference. And, that means, first of all, that we cannot do development in the usual manner. Project by project, small endeavor by small endeavor. If we want to realize this moment, then we need to think about region-wide projects. We need to mobilize financial resources very differently, we need to mobilize human resources differently. All of the possibilities exist, what is critical is an approach that can stitch the existing elements into a system. I hope that we have this possibility, and that we would be able to move from type of politics and type of ideas that were based on command and control to collaboration and communication.

Sa'di, one of our poets, said, "Deep in the sea are riches beyond compare,

72 | Statements by President Ghani

but if you seek safety it is on the shore."¹

I lead a landlocked nation, but Afghanistan will be finding its future in that sea.

Thank you.

¹ "The Sufis" Book by Idries Shah, page 216.

18th SAARC¹ Summit

Kathmandu, Nepal | November 26, 2014

Related Sectors: _____

Foreign Policy, Economy, Security

Key Points: _____

- **Regional integration and role of SAARC in regional cooperation**
- **Addressing root causes of violence by states**
- **Economic vision of the region**

Synopsis: _____

Deeper integration for peace and prosperity is an imperative. Reliance on networks of violence and using them as proxies in competitions will destabilize the state system. Therefore, integration within SAARC requires honesty in facing the various degrees of hostility and genuine commitment to address the root causes of violence, and it should be accepted that political disagreements must be dealt with politically. In addition, an Asian “continental” economy is in the process of emerging. As Afghanistan is located in the heart of Asia, becoming the Asia Roundabout will bring peace and prosperity for it as well as the region so that a new

¹ South Asia Association for Regional Cooperation.

74 | Statements by President Ghani

economic vision can be determined for the region. Meanwhile, SAARC with formation of a commission on infrastructure and connectivity will be able to explore and demonstrate the advantages of regional cooperation.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks::

Excellency Prime Minister Sushil Koirala¹, distinguished heads of state and government, foreign ministers, excellencies, ladies and gentleman,

I am delighted to be here in Nepal, where peace through democratic consensus is being established and where regional cooperation is being practiced. I express our deep appreciation to the government and people of Nepal for the excellent arrangements and the warm hospitality. I wish to join my other distinguished colleagues, Prime Minister Koirala, on your election as the Chairperson of SAARC. We look forward to your energetic leadership of our organization. I assure you of Afghanistan's full support and cooperation.

I wish to thank His Excellency the President of Maldives² for his excellent stewardship of SAARC as the outgoing chairman. I also commend our Secretary-General and his team for their commitment and tireless efforts.

Deeper integration for peace and prosperity, our theme, is an imperative. Threats to our daily routines and national security come from networks of violence without passports. And constraints and opportunities conditioning the life chances of our citizens are defined by the ability of leaders in government, business and civil society to shape the regional and global environment for collaboration and cooperation. The test of

¹ Prime Minister of Nepal from 11 February 2014 to 10 October 2015.

² Abdulla Yameen Abdul Gayoom.

leadership is, therefore, to change the rules of the game and the playing field among the nations from confrontation to cooperation.

I lead a country marked by recurrent acts of terror against the innocent. The tragedy of Yahya Khel on Sunday, where 57 of our citizens were murdered in cold blood during a game of volleyball is a reminders, as is the earlier tragedy of Wagah in Pakistan. To hold wounded children in one's arms in a hospital, as I was late Sunday evening, is to feel the depth of our fall from our sense of shared humanity and the values of our great religions.

Firms, networks, and states provide the connecting tissues of our interconnected world. While functioning states enable legitimate firms and virtuous networks to thrive, collapse or failure of states results in emergence of ungoverned spaces that provide the breeding ground for criminal enterprises and violence to form symbiotic relationship. The relation becomes lethal when state actors embrace and sponsor these non-state actors, providing them with resources and sanctuaries, and use them as proxies in their competition against other states.

Regardless of the rationale for the genesis of the symbiotic relationship that produced reliance on non-state actors by states as instruments of competition, it should be clear that such measures have blowback effects, destabilizing the state system as such. Deeper integration within SAARC, therefore, requires honesty in facing the various degrees of hostility, now covert and now overt, between and among our countries and making genuine commitment to address the root causes of violence within and across our countries and forging instruments of cooperation to bring lasting peace to our people and societies. The humane and tolerant values of our civilizations and religions should enable us to articulate visions of inclusion

and participation to the poor and the excluded from within our cultural discourses to heal the wounds of conflict.

Deeper integration for peace also requires acknowledgment of failures of governance, such as corruption, exclusion, and injustice on the part of the rich and powerful. Legitimate use of force and the quest for claiming legitimate monopoly of force by the states requires that political disagreements must be dealt with politically. Every problem must not be viewed as a nail to be hit with the hammer of force. Pursuit of peace through political means is, therefore, the other side of our determination to confront terrorism.

Deeper integration for prosperity is an even more of an imperative for our countries. India's steady growth, followed by others in SAARC, has shown that we have the capability not to be home to the largest number of the poor and the least economically integrated region on earth. Yet we have been unable to muster the sense of urgency to translate the discourse of cooperation into reality. The constraint is in political will and in perceived interests of certain segments of our economic and political elites, requiring different ways of seeing to move to walking the talk.

An Asian continental economy is in the process of emerging. But whether the energy resources of the Caspian basin and Central Asia – estimated at 600 trillion cubic meters of gas and tens of thousands of megawatts of electricity, will power SAARC's transformation from factor-driven growth to efficiency and innovation-driven growth depends on our collective will. As we speak, Europe is planning and investing in the smart grids to connect to the Caspian and Central Asia. [indiscernible word] As time does not stand still, each country is forced to make decisions on regional and global outreach that will create path dependencies. It will not be geography or

history but economic ties that will determine the orientation, life chances and, therefore, the sense of identification of our young people with Southeast Asia, East Asia or West Asia.

Located as we are in the heart of Asia, we, in Afghanistan, register and are affected by the movements and tremors of all parts of Asia. Driven by the vision of becoming the Asian Roundabout, where goods, ideas and people will flow in all directions — as was the case for two millennia prior to advent of colonialism — we are determined to bring peace, stability and prosperity to the region and ourselves. We offer platforms of cooperation for the five intersecting sectors of our foreign relations: our neighbors; the Islamic world; North America, Australia, Europe, and Japan; Asia; and development organizations, regional and global firms, and regional and global civil society networks.

We will not allow our territory to be used against any of our neighbors, and we will not permit anybody to conduct proxy wars on our soil either.

Having completed the first democratic transfer of authority from one elected president to another, we shut the prevalent practice of winner take all and formed a Government of National Unity, from all of whose members Dr. Abdullah and the vice-presidents and President Karzai, I bring greetings to all of you distinguished leaders and colleagues.

As bringing peace to our country is our top priority, we are steadily creating the national, regional and global enabling environment for it.

We have moved CASA 1000 – the first, we hope, of many projects to bring energy from Central Asia to SAARC – by breaking the deadlock over the tariff. We are determined to make TAPI a reality to translate our latent

78 | Statements by President Ghani

assets – location, water and land, mineral and hydrocarbon, money and entrepreneurial energies of our people – into wellbeing for our people, we are determined to create systems of accountabilities that will result into a compact between citizens and the state and the state and our international partners, particularly within the SAARC.

Looking at Afghanistan as a fulcrum point within a regional network rather than as a national economy in isolation, we can see the prospects of a new regional economy. To the north there are pipelines that extend deep into Central Asia. To the west is access to oil and employment. To the south we can extend transport and improve transit. Seeing Asia as a single region opens up entire horizons for re-thinking our strategies for growth and development.

Looking south, we see areas where focus on early wins could open up the prospects for deepening and broadening regional cooperation. Generation, transmission and trading in power – building on CASA – are an obvious first. Gas and oil pipelines, telecom and fiber optics networks and satellites, and railways and highways will follow. The breakthrough, however, will not be in ensuring connectivity but in innovations in designing, financing, building and using, and operating and maintaining the infrastructure that will be the precondition and result of our cooperation.

The construction industry – a significant driver of growth in efficiency and innovation driven economies – has been having erratic growth in our region.

Were SAARC to form a Commission on Infrastructure and Connectivity to explore and demonstrate the advantages of regional cooperation to key groups of stakeholders and the public at large, we might be able to align

vision and delivery. Embarking on Afghanistan's National Infrastructure Plan, we invite innovators from the region to join us in creating world-class facilities.

Mr. Chairman, having been plunged into conflict in 1978, we are determined to create a virtuous circle of peace, stability and prosperity.

As the President of Afghanistan and as a servant of the people – my masters, I am committing our country to deeper integration for peace and prosperity.

Thank you.

Joint Press Conference with NATO Secretary General Jens Stoltenberg and Chief Executive Abdullah Abdullah

Brussels, Belgium | December 1, 2014

Related Sectors: _____

Foreign Policy, Security

Key Point: _____

- **Combat mission of NATO will end, and Afghanistan and NATO are entering a new phase of partnership**

Synopsis: _____

Afghanistan and NATO will enter a new phase of partnership on January 1, 2015. Afghan forces are ready to defend their homeland and to safeguard the world. The new phase of partnership has been earned through ultimate sacrifices in battle fields, and we are paying tribute to them. Afghanistan is in the front line of the struggle as a result of which Europe and North America has been safe. What brings us together is a compelling case of mutual interest, and Afghanistan is looking very much forward to implementing the SOFA with NATO.

NATO Secretary General Jens Stoltenberg's Remarks:

I am really glad and very grateful to be able to welcome President Ghani and Chief Executive Abdullah here to the NATO Headquarters shortly after we met in Kabul just some few weeks ago.

And I think their presence here at NATO Headquarters is a great expression of the strong partnership between NATO and Afghanistan.

And for over a decade, NATO Allies and partners have stood shoulder to shoulder with the Afghan people helping to turn Afghanistan from a safe haven for international terrorists into a country that holds its head up high in the world.

I salute your leadership in forming the National Unity Government, and I warmly welcome the ratification of the security agreements with NATO and with the United States.

We now have in place what we need to move forward with our new mission, the Resolute Support to train, advise and assist the Afghan National Security Forces from the first of January 2015 and build on our common achievements, as Afghans take responsibility for their security.

We will continue to help finance the Afghan National Security Forces. And we will develop our enduring partnership, so I really look forward to working with you for the benefit of Afghanistan, and global peace and security.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks:

Compelled by tragedy and cemented by sacrifices, NATO and Afghanistan

are entering a new phase of our partnership. On December 31, 2014, the combat mission of NATO will end. Afghan Security Forces are ready and willing to assume our patriotic duty to defend our country and to safeguard the world.

On January 1, 2015, we look to the new phase of a partnership which has been earned through much sacrifice and shared responsibility. I pay tribute to more than 3,400 NATO personnel who did the ultimate sacrifice of losing their lives, more than 30,000 who have been injured and more than hundreds of thousands who have been veterans of combat. Our people have sacrificed to greater extent. What brings us together is a compelling case of mutual interest.

Afghanistan is in the front line of struggle, but the NATO commitment to that struggle has meant that Europe and North America have been safe. We hope that the new phase will bring stability and prosperity to our people and security to the world.

Mr. Secretary General! We are very pleased to be here when the government of national unity represents absolute majority of the people, and the people of Afghanistan through their elected representatives have expressed our consent and consensus regarding this partnership. We look very much forward to implementing it.

Chief Executive Abdullah's Remarks:

Thank you Mr. Secretary General!

We are pleased to have this opportunity and thank you for providing this

opportunity. I think it is a new phase in Afghanistan, the formation of National Unity Government, ratification of SOFA and BSA, and also I should mention that last night, President Ghani signed the SOFA so that now the legal framework is fully there, and I would like to thank NATO countries who have contributed to stabilization of Afghanistan and helping our institutions.

And as a result of cooperation, the NATO support, the international community support, Afghanistan is a different place. It is not a terrorist hub, and terrorist groups have lost the capacity to launch attacks like 9/11, but we need your continued support. With the new spirit of cooperation that you will see from the National Unity Government, the scope for changing the environment, not only for Afghanistan but for the region as well as for the world peace is much greater than we can imagine. Thank you Mr. Secretary General.

Meeting of NATO Foreign Ministers

Brussels, Belgium | December 2, 2014

Related Sectors: _____

Security, Foreign Policy

Key Points: _____

- **Resolute Support Mission**
- **Self-reliance Strategy**
- **Afghanistan and NATO are facing common threats**

Synopsis: _____

We welcome the Resolute Support Mission as a new phase of partnership with NATO. Afghanistan has national and political consensus on the partnerships with the USA and NATO. Security, unfortunately, is still our top priority, and our people grasping the nature of imposed conflict are extending full support to their patriotic security forces. We are committed to implement reforms and allocate more than the agreed share of resources to support of our national security forces, but we need enduring support of NATO in this regard. Meanwhile, we are determined to implement the self-reliance strategy which includes seven principles; generating political capital, having political will, promoting good governance, creating competitive export-driven economy, engaging neighbors in a dialogue on peace, providing

86 | Statements by President Ghani

platform for global cooperation and ensuring stability for our people.

Peace is our national priority, and we are decisive to launch, lead and own an inclusive Afghan peace process. We will not permit anyone to use our country as a battlefield for pursuit of illusory ideas, and it should be clear that such measures have blowback effects destabilizing the state system. We need to notice the reality that the threats that brought NATO to our country are not only still present but also constantly morphing into new forms so that NATO's gaze must be global. Let us, therefore, use the opportunity of the launching of the Resolute Support Mission and expand our strategic relationship that requires strategic understanding, patience and delivery.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks:

In the name of God, the Compassionate, the Merciful

Mr. Secretary General, distinguished foreign ministers, ladies and gentlemen,

Compelled by tragedy and cemented by mutual sacrifice, the partnership between Afghanistan and NATO is entering a new phase. We welcome the end of the combat mission but more significantly, we welcome the noncombat mission.

Our forces are ready to assume their patriotic duty of defending our homeland but our trust and performance of that duty is enhanced by the knowledge that through the Resolute Support Mission, our forces will be helped in training, supporting and assistance.

NATO's combat mission has demanded immense sacrifice in blood and treasure. Over 3,400 personnel have been killed in action, over 30,000 wounded in actions, and hundreds of thousands of veterans live with memories of war in our country. We pay tribute to the fallen, the wounded and the veterans. May God protect and comfort them and their loved ones.

We have a political and social consensus on our strategic partnership with the United States and NATO, acting on the mandate provided by the election and the Consultative Loya Jirga, our first act as the government of national unity was to sign the Bilateral Security Agreement with the US and the Status of Forces Agreement with NATO. The ratification of both agreements by the two houses of Parliament, which I had the honor of signing into law on November 30 is further proof of the value that our people and government attach to our partnership with NATO.

On behalf of our masters- the people of Afghanistan, Dr. Abdullah, the CEO and I express appreciation for NATO's ongoing steadfast support, emphasizing the importance of NATO's contribution to our security efforts.

During NATO's decade of presence in Afghanistan, North America, Europe, Australia, Japan and other troop-contributing countries have been safe from massive acts of terrorism, thank God.

Our people – whether children or adults, civilians, military – and our public places – whether mosques, markets, schools, homes or critical infrastructures – have been and are subject to heinous acts of senseless terror routinely. To hold the mangled body of a child from a volleyball field or speak to the father of a young girl blown to pieces on her way to college is to experience the depth of our fall from the values of tolerant Islamic civilization.

We had fervently hoped that NATO's presence would enable our people to live in safety and security, enabling our society to focus on elimination of poverty, and empowerment of our women and youth. Security,

unfortunately, is still our top priority. Fortunately, our people grasping the nature of imposed conflict on us, while yearning for peace, are extending full support to our security forces, enabling us, the leaders of the government of national unity, to identify with, take pride in and lead and manage our security forces.

I am proud to be the Commander-in-Chief of such a patriotic force and fully identify with and represent them. The ANDSF – Afghan National Defense and Security Forces – are a young but credible force, having grown from a division to a professional force of 350,000 during the last 13 years.

Having had the privilege of leading the security transition before the elections, I know the conditions of our soldiers, non-commissioned officers and commissioned officers first then, as I have been to their barracks and training centers in all 34 provinces of our country.

Knowing their commitment and concerns, we are committed to implement the necessary reforms to create systems of accountability, management, and personnel to ensure the trust of the men and the women in uniform in their officers and leaders. The flower of our youth is fighting and dying to build a new nation. God willing, we will prevail and overcome the past.

Despite our limited revenues, we are allocating more than the agreed share of our resources to support of our national security forces. When the support for the Directorate of National Security is included, which was omitted in Chicago, our contribution for 2015 will be \$750 million, exceeding the agreed figure of \$500 million by 50 per cent.

Having been in the lead for security operations for two years, our forces are now ready to assume full responsibility for national security starting next year. This is a remarkable achievement in four years, after the articulation

of the notion of transition in the Chicago summit.

Despite our firm commitment, we are not yet able to do everything alone. Your continued support will, therefore, be key in ensuring that our collective gains of the 13 years will be enduring.

Specifically, we need your help to build the processes and systems necessary to ensure the long-term sustainability of our forces and to honor your financial commitments made in the Chicago summit during the forthcoming decade of transformation.

Meeting the gap in numbers for the Resolute Mission is critical, as is the presence of framework nations across the critical areas of our country to create a sense of balance and trust.

Our security expenditure is nearly 2.5 times our national revenues. Neither wanting nor expecting your indefinite support. We are determined to implement a strategy of self-reliance. Our actions since my inauguration and the formation of the government of national unity should speak louder than our words that we are delivering on our commitment of forming a compact between the people and the state and the government of Afghanistan and our partner governments and international organizations. Permit me to articulate some of the foundational principles of our strategy of self-reliance:

Generating and utilizing political capital is our first principle. We have taken the rare step in South Asia and middle-east to form a government of national unity that represents the absolute majority of the population, this should establish full trust in our capacity to focus on delivery to our people and make sure that we can deliver.

Second, we have political will and have demonstrated that political will will be used to create facts on the ground. Our signing of Bilateral Security Agreement and SOFA are one indication but Kabul Bank – the symbol of corruption in our country on the second day is another. I am glad to report that the Supreme Court has affirmed the judgment of the appellate court and Kabul Bank will be dealt with through the rule of law. Approval of the agreements by parliament again is a critical indication that political will will result in generation of partnership.

Promoting good governance from a perspective of the whole of the state and whole of the government is our third principle. We are committed to ensure that reforms are driven by us, owned by us and implemented by us, but of course, we want to make sure that our partners and we are aligned. We know that there is an international fatigue with aid, we are keen to win not only governments and parliaments of our partner countries but the public and we are keen to work with you to align delivery with communication.

Rights of women are critical to us and we are committed to bringing at least four women which would be 16 per cent of our cabinet. In the coming two to four weeks, the cabinet will be formed from new faces based on the principles of competence, commitment, accountability and transparency.

Creating a competitive export-driven economy is our fourth principle. We intend to use all our key assets to create an economy that would answer the needs of both our security and the eradication of poverty.

Engaging neighbors in a dialogue on peace, stability and prosperity is our fifth principle. Our actions in the last two months should be clear in this regard. Yesterday, we were in Azerbaijan and again we have had a

breakthrough, as well as with our other neighbors and the Arab world. We intend to produce a regional consensus that a stable and peaceful Afghanistan is essential for regional security and prosperity and for the emergence and consolidation of an Asian continental economy.

Providing a platform for global cooperation is our sixth principle. Instead of being at the center of a vicious circle of conflict, we intend to be at the center of a virtuous circle of cooperation.

Ensuring stability for our people is the seventh and most significant principle of our strategy of self-reliance. Sustaining security generated through use of legitimate force requires that it should be embedded in a stable order. Hence, our determination for sustaining the political consensus and consent of the people through our comprehensive reform program, especially those of security forces.

As peace is our national priority, we are dedicated and determined to launch, lead and own an inclusive Afghan peace process. Political differences must be resolved politically, but we will not permit anyone to use our country as a battlefield for pursuit of illusory ideas, arenas of criminal networks or spaces of breeding. Terror is supported by networks of criminality and violence but the most significant enabling condition are those governments that in a short-sighted manner decide to tolerate these networks or use them as measures of state practice.

We must realize that regardless of the rationale for the genesis of the symbiotic relations that produce reliance on non-state actors by states as lethal instruments of competition, it should be clear that such measures have blow-back effects, destabilizing the state system as such.

As Afghanistan and NATO mark the Resolute Support Mission, we need to notice that the threats that brought NATO to our country are not only still present but also constantly morphing into new forms. NATO's gaze must, by necessity, be global, taking stock of its neighborhoods in the world, focusing on strengthening the international state system as a system of rights and obligations, and striving to persuade states not to support or adopt behavior characteristic of malign non-state actors, however, will have multiple benefits for the safety and stability of our interconnected world.

We, the people and government of Afghanistan, are committed and determined to overcome history and form value-based compacts with our partners and interlocutors. Let us, therefore, use the opportunity of the launching of the Resolute Support Mission to articulate and agree on the principles of enduring partnership. We have a strategic relationship that requires strategic understanding, strategic patience and strategic delivery.

Mr. Secretary General, we look very much forward to our continued partnership, and be assured that there is a new spirit of partnership in Kabul that will drive the process forward.

Thank you.

London Conference on Afghanistan – 2014

London, Britain | December 4, 2014

Related Sectors: _____

Governance, Security, Economy

Key Points: _____

- **Political and Security Transitions**
- **Transformations in governance**
- **The government's future performance**
- **Self-reliance program of the National Unity Government**

Synopsis: _____

People of Afghanistan have reached political and social consensus on partnerships with the world and international partners. In spite of all predictions of doom, we could get political and security transitions right. The process of state formation and consolidation and political consensus in Afghanistan is irreversible, and collapse of the government because of security is only an illusion. We welcome the non-combat mission of NATO and consider it as a vote of confidence that we have achieved. We will not concede defeat and will overcome the threats. We consider peace a national priority and are determined to end political disagreements politically, but we won't be forced out of the path that we have chosen and out of the obedience

94 | Statements by President Ghani

to our constitution and our values.

We have five key points on transformation: a vision has been created in which the government is the servant of the citizens; we have built political capital and translated it to political will; we have gotten partnership right and its spirit has been created; we have gotten regional cooperation right; and we are implementing a program of action that we have agreed upon.

In terms of delivery, we will focus on improvement of our institutions. We have also focused on empowerment of three numerical majorities of our country namely women, youth and the poor. Furthermore, we will do development differently where bringing reforms is a priority. We need assistance of our partners to translate the programs into mechanisms of delivery so we invite them to agree with us on the best system of accountability. Our self-reliance is going to come to embrace the world in a competitive economy. We want to propose our partners to change the modality from projects to payment for results so that the mechanism will ensure that both sides are happy and have a meaningful way forward.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks:

Prime Minister Cameron, Prime Minister Sharif, His Highness¹, His Excellency Dr. Abdullah, Secretary Kerry, excellencies, ladies and gentlemen,

On behalf of Dr. Abdullah, myself, the government of national unity and the people of Afghanistan, it gives me great pleasure to thank you Mr. Prime Minister for hosting this event.

Let me take this opportunity first to pay tribute to over 3,400 NATO personnel who lost their lives in Afghanistan, over 30,000 who were wounded and hundreds of thousands of the veterans of the war who remember our deserts, our valleys and our mountains and are marked by it for their life.

¹ His Highness the Aga Khan.

I want to thank President Obama, Secretary Kerry, all the members of NATO-ISAF countries for your commitment and for your leadership and for your sacrifices during the last 13 years, particularly during the last ten years with us.

I want to also pay tribute to children, men and women, Afghans of all walks who against all odds have embraced this partnership. There should be no doubt that we have a social consensus and a political consensus in Afghanistan on our partnership with the world in general, and those who've stood with us shoulder to shoulder, in particular. The overwhelming vote of the two houses of our Parliament, if there was ever proof on approving the Bilateral Security Agreement and the Status of Forces Agreement should leave no doubt.

A 99.9 per cent Muslim country is proud of its partnership and happy to stand by it. This is unique and all the leaders need to be complimented for having won the consensus of our people to this partnership. We, particularly Dr. Abdullah and I, are committed to this partnership and intend to act upon the will of our people.

2014 was a year in which we the Afghans defied the odds. If you took bets at the beginning of 2014 or the end of 2013, I think almost every newspaper around the world predicted doom. They said, well they will not, they have three transitions, how will they get one of them right. Well, we have gotten two of them right, and we are about to get the third right. The first one was the "political transition". For the first time in our history, we faced the prospect of transferring of authority, not power from one elected leader to another. I hope that the partnership that His Excellency Dr. Abdullah and I have formed is a tribute to the wisdom of our people. The government of

national unity represents the absolute majority of the people of Afghanistan. And what this transition means is that the process of state formation and consolidation and political consensus in Afghanistan is irreversible.

Let our friends celebrate and let our detractors note that history will not be repeated, that we have overcome the past, we face the future with full unity and with confidence.

The second transition was “security”. Again, there was all kind of speculations four years ago when we launched the security transition that we will not hold together. Well, the Afghan National Security Forces, I am proud to indicate as their Commander-in-Chief, are assuming their patriotic duty of defending our homeland.

If there is any sense that the state is about to collapse because of security, that’s an illusion. Our national security forces again with support from our friends and partners are fulfilling and capable. The capabilities that have been achieved in the last four years are unprecedented and I want to thank all our partners for investing in the Afghan national security forces. Your continued support for Afghanistan as manifested yesterday in agreement on the Resolute Support Mission gives us the confidence that you would be standing next to us, though in a non-combat role.

This transition from combat to non-combat is welcome. The assurance that train, advice and assist will continue is a vote of confidence and again thank you for your financial commitments to both your security and ours. I speak of your security and ours because we are joined by common interests to face common threats and we are determined to overcome that.

Acts of terror are vile. Yes, our children are dying and when I hold those

bodies, my heart breaks. Each time I make a call to the father of a girl who has been on her way to college or hold or embrace the father of a child who has been killed while playing volleyball, only God knows, but we are not elected to lead in order to break down. We will face these threats and we will overcome them. It needs to be clear.

Simultaneously peace is our national priority and we are determined to bring political disagreements to end politically but we will not be forced out of the path that we have chosen and out of the obedience to our constitution and our values.

Islam, our holy religion, is a civilization of tolerance. These acts as our Council of Ulema said have no place within our history, they do not have any ground and we ask all our partners and neighbors to stand with us because no country is a fortress and we all need to join forces.

The third transition is “economic”. We articulated this, we have not done well but that is the challenge that we have been inherited and we will face it. So, let me speak now of transformation. Two out of three, I think it is a good record. But the fundamental issue that I want to highlight, I want to highlight quickly five points:

One, in the two months, the government of national unity has got the vision right. I hope that you have been convinced of the paper that we know where to go and how to go there and how to get there. And our vision, Mr. Prime Minister, is to be the servants of our citizens. The vision of the government of national unity is to fundamentally change the relation between the governed and the government. The governed are the “principle”, the government are the “agents”. This means our accountability to our citizens

because the citizens that voted for the government of national unity braved all odds and stood in lines for many hours, overcame many threats.

Dr. Abdullah and I are determined to deliver to them as their chief servants and I hope that this transformation would mark the beginning of a virtuous circle that would enable us to overcome the past thirty five years.

Second, we've demonstrated how to build "political capital". The government of national unity represents the will of the absolute majority of the people and you've seen with the formation of the government quickly public consensus has come. Yesterday, Dr. Abdullah and I were speaking to a group of our diaspora here and we told them that we have come with message of unity. Each time in the past, we came, they used to give us the message, "You go and get united in Kabul." Now we are telling them, "We are united! Come back and help us!" and fortunately dozens of young men and women immediately offered to return and to serve their country.

We have not only gathered political capital, we have translated political capital into political will. We signed the bilateral security agreement and the SOFA on our first day in office and on the second day, we tackled the grave risk to the reputation of Afghanistan, called the Kabul Bank. I am pleased to say that yesterday the Supreme Court of Afghanistan affirmed the judgment of the Appellate Court. Within a month, there is a month that the culprits will have to make payments otherwise criminal proceedings can start against them.

We have not shown hesitation in tackling our problems. I hope that our paper is one of the most honest prepared by a developing country with immense potential and with immense problems. We know our problems, we own them. Our dialogue with the international community is changed.

You, our partners, do not need to remind us that corruption is a problem or institutions-building is the objective. We own those and we will deliver and now our dialogue will shift from “why” to “how”.

Our third issue is “partnership”. We have gotten partnership right. I hope that the new spirit of partnership that is coming from Kabul becomes infectious, and your presence here, every single one of you, is a vote of confidence in a stable and peaceful Afghanistan; we deeply thank each one of you.

Note please that this government respects the opinions of the partners regarding structural short-comings and we want honest discussions, focused discussions and more than discussions, actions that would get us to overcome those problems.

The fourth issue that we have gotten right in these two months is regional cooperation. We have started an active engagement with our neighbors and we are very pleased with the nature of the dialogue. Thank you, Prime Minister Sharif for indicating that a new strategic opportunity has opened up. We hope that this deep strategic opportunity will be consolidated and that we can act mutually to create full sovereign equality between two sovereign states whose cooperation is essential to the prospects of getting the Asian continental economy on the road.

We have a choice, we either become the lynchpin of Asian integration where only roads will come through our countries and go out of our countries to connect Central Asia, South Asia, West Asia and East Asia or we will become the cul-de-sac - the forgotten piece of history, because time will not wait. We’ve mustered a sense of urgency. This is the moment

100 | Statements by President Ghani

where the third phase of globalization can lift us out of poverty in the region. It behooves us to seize that moment to cooperate fully so that we can curve a new future for our people.

Fifth, we have a program of action that we have shared with you and we are implementing. Dr. Abdullah who began chairing this conference must have informed you that we intend to form a cabinet within 2 to 4 weeks of returning. We are determined to bring people of competence, commitment, integrity and transparency to lead the program of the government of national unity.

I was delighted with the comment that Dr. Abdullah made to the president of Azerbaijan. He said he and I agree on so many things that he now wonders why we ran against each other. [Addressing Dr. Abdullah:] Thank you for joining me brother. [Laughter]

And that consensus cuts across the board , we are not agreeing on smaller things merely, we are agreeing on the big and small, and our mode of operation which is unprecedented in the region, we hope, becomes the norm, namely that putting national interest above overcoming legacies of division, is essential to the empowerment of our citizens.

My fourth and last point is on “delivery”. We’ve gotten the discourse right; we’ve gotten the talk right, and thank you for your support based on that. But our people will not judge us by the talk, they will judge us by our capacity to deliver because they expect us to deliver, our partners expect us to deliver and the world expects us to deliver.

So, I will make three brief points here.

First, the focus of the government of national unity is institutions. Let me repeat what Dr. Abdullah said yesterday. We want to make sure that the

government of national unity leaves a legacy of making the constitution a daily reality, that we are not ever going to disregard the constitution, that we are going to get electoral reforms right, we are going to get the Loya Jirga right, and all other aspects because with the legacies there will be some adjustments in these moments but those, we hope, would be the last sets of adjustments and it is extremely important.

What we want to be judged by, excellencies, colleagues, friends, is the Afghanistan of today versus the Afghanistan of five years from now. The people of Afghanistan are going to judge us, the world and then ultimately, God almighty is going to be judging us by delivering on this mandate and God willing, we will deliver.

Second, there are three numerical majorities in our country that are economic, political and social minorities. We have to get their empowerment right.

First: Women; our women a key to our future. Citizenship cannot be gotten right by depriving half the society, but here our request to all of you, particularly advanced economies and emerging economies; please open up your markets to our women. Five-day training programs do not do good. Let us deal fundamentally with the skills of our women, let money flow to their pockets.

I asked the French Foreign Minister yesterday for a partnership with French Fashion houses to design the textiles that our women can produce. Today they have great skills but their products are only sold at the hospital auctions. We want to work with you, help us form the first women's university in Afghanistan, help us form a series of women's colleges across

102 | Statements by President Ghani

the board junior colleges where with the culture norms, we can have the right empowerment. Make your training programs available. Allow women to women contacts.

So it is extremely important to get this issue right, with the understanding that since this is the oldest problem in history, it is going to require sustained effort and the effort needs to pay. We must be culturally sensitive but our culture allows enormous accommodation and we must take cultural change seriously.

Second is our youth. The absolute majority of our population is under 30. Three generations have lived with war. We hope that our first generation will live in peace and not only live in peace but lead the process of peace and stability and prosperity. Investing in our youth is critical not just to our stability but to global stability, and we hope that the empowerment of the youth, that the government of national has begun, it is going to become consolidated and we ask you here for the opportunities for our youth that would not give them merely education but the skills, capabilities, management and leadership that they would be able to lead a proud Afghanistan and a prosperous Afghanistan and that is within our reach.

And the third is our poor. Poverty has stubbornly remained at 36 per cent. To live with a dollar twenty five cents a day is not to live in dignity. If it were not for our diaspora, if it were not for major efforts, the poor would be even more of a problem. You know we build a bridge with \$2 million; a young boy of fourteen paid \$50 blows it up. Poverty is a driver of instability. Recruitment into criminal gangs globally is part of the problem. The narcotics problem, you know they pay fourteen to seventeen dollars a day while the best public works program pays two dollars a day.

We need to focus on the issue of poverty and its eradication as a fundamental problem and that is critical to the agenda of citizenship. An inclusive society requires stakeholders. We are going to begin with our urban property reforms, so that every Afghan can literally own a piece of the country with the right documents, with full property rights, that their education will be meaningful after 6 years or 9 years, giving them a job, not literacy in two or three languages.

So delivery of services becomes critical to this inclusive society because fortunately we have now created inclusive politics. Inclusive politics can create now the inclusive economy and then inclusive society that we desire.

That's my last point. We need to do development differently. When a government does not reform, parallel institutions are created, marked projects are created, technical assistance is created because it ignores the government, because when a government does not reform, the partners feel right to protect their things, but global experience has made one point very simple – parallel organizations do not work. Haiti is the best example but there are multiple others. So we ask our partners to join us in the months to come to translate the program that we have presented to you into concrete mechanisms of delivery.

We want to invite you – the best treasuries in the world that are sitting around – to agree with us on the best system of accountability but let it be coherent on the best set of program designs, judging sequence and capacity together so we can create a narrative of steady accomplishment.

Afghanistan has the potential to be self-supporting, enhanced our paper on self-reliance but our self-reliance is not the old fashioned to ourselves

against the world. Our self-reliance is going to come to embrace the world in a competitive economy so creation of a legal economy that can drive the citizenship agenda and ensure that we can pay for our security is essential.

We are determined to do business differently. Now we hope that our partners will be joining us in a spirit of full partnership and give and take, and hearing, listening and then agreeing to move forward so we want to propose to you. Let us change the modality from projects to payment for results. Let us agree on results. You pay us after we rightly accomplished them and then the next set. That mechanism will ensure that we are all happy and have a meaningful way forward.

Let me, in conclusion, again. Thank you, Mr. Prime Minister for your personal friendship, for your repeated visits to Afghanistan. I recall the first time that you were leader of the opposition, that you went to Helmand, you got a detailed briefing and the sun was so hot that nobody else could bear it but you stood and I hear that there was an officer who had not had a willing audience so he gave you a real description but your legendary patience, your willingness to both listen to that officer, to listen to your Afghan counterparts and to lead in the global stage are all immense marks of a leader. We appreciate the role that you have played in facilitating dialogues and persuading other world leaders to pay attention to Afghanistan and in hosting this conference.

Again on behalf of Dr. Abdullah, myself, the government and people of Afghanistan, let me thank you, Mr. Prime Minister, Highness, Mr. Secretary, all excellencies, ladies and gentlemen for a very successful conference, for your vote of confidence in the future of Afghanistan. We, the people of Afghanistan are grateful and hope that with you, all of us will be more secure and that you will achieve the objective that we have all

sacrificed so much for; a stable, peaceful and prosperous Afghanistan.

Thank you.

Conversation on Fixing Failed States¹; From Theory to Practice

Chatham House², London, Britain | December 4, 2014

Robin Niblet:

Ladies and gentlemen, welcome to Chatham House. Delighted you could all join us this evening. I hope that you will join me and my colleagues at Chatham House in giving a very warm welcome to Dr. Ashraf Ghani, president of the Islamic Republic of Afghanistan. It's a pleasure to have you back here with us today. The last time you were here was 2008 actually, the last time you spoke here, in a very different capacity. So we're all the more pleased to be able to welcome you here today.

Let me just say a word or two about the format, which we've been working with as we walked down to the room here. I think the format that the

¹ Name of the book written by Dr. Mohammad Ashraf Ghani and Clare Lockhart.

² "Chatham House" is both the name of the building in which it is based and the name by which "The Royal Institute of International Affairs" is widely known.

president has agreed to undertake is actually the ideal one, which is that he is going to be in conversation with my colleague, Michael Keating, rather than giving us a prepared statement, and then taking questions. I think this way certainly we'll have the opportunity to make the most out of this evening.

I'm especially pleased to be able to do it because Michael Keating is the co-director of our project, a two-year project running right now, on 'Opportunity in Crisis'. I think the title, as Michael has noted to me before, was maybe bold and even a gamble a year and a half ago, but captures that element of opportunity in crisis. I think the way we've been able to get to this moment of having you here today – the conference taking place in London, the agreement after the recent elections – there is a moment of opportunity, even if it is still a period of great difficulty in Afghanistan. We look forward to hearing your remarks on this.

Our project has been running for about a year, thinking about how we can contribute in our small way toward supporting you and others to think about peace, reconciliation, development, security in Afghanistan. A series of papers we've had a chance to put out, and you can find them all on our website if you wish to follow up there.

I want to remind everyone this is on the record, and it is also being live-streamed. So welcome to our members and guests who are joining us in that particular way.

I think although, Mr. President, you are well known to all here, it is worth me saying just a couple of words in terms of introduction, as well for those who haven't had the opportunity to hear you speak before. Dr. Ashraf Ghani was brought up in Afghanistan but, like many, had to leave for his

education outside the country. Held a distinguished career academically both in anthropology and in political science. Took those skills over into the World Bank, where he specialized in international development, working in South Asia. Following the fall of the Taliban in 2001, he returned to Afghanistan. He advised then interim President Hamid Karzai and was the finance minister in the transitional government of Afghanistan in that period. Having not joined the government in 2004, he co-founded (very importantly, with Clare Lockhart) the Institute for State Effectiveness. I think it was probably in that capacity that you joined us in 2008. He also served as chancellor of Kabul University and on many commissions looking into issues of dealing with failed states and transitions, the issues that you'll be discussing with us today. He went back to Afghanistan, served as chairman of the Transition Coordination Commission in 2010, and carried on in that position until he resigned to run for the presidency in 2013. And now, being declared winner on 22 September.

So enough of the introduction. Here's an opportunity for us to turn over to you, to hear your insights and your thoughts about the future, and for me to hand over to Michael. I want to mention and also recognize his colleagues Matt Waldman and Mina Bahadur, who have both been working tirelessly on this project with our colleagues in Norway, the United States and Afghanistan. We're so pleased to be able to follow up on those ideas. Over to you, Michael, and thank you all for coming today.

Interview:

Michael Keating:

110 | Statements by President Ghani

Mr. President, may I echo Robin in saying what a privilege and pleasure it is for us to have you here. I know how busy you are while you're in London. There's a cricketing expression called a googly, which is when a ball is bowled at you which you weren't expecting. And you just bowled one at me, because –

President Ghani:

You've done that repeatedly to me, so what's new? [Laughter]

Michael Keating:

– Because you're not going to make prepared remarks, we're going to have a conversation. What I'm going to do is open the floor up after a while, because I know there are a lot of people bursting to ask you questions. I think the first obvious question to ask you is: when is the next edition of your book coming out? Because you wrote it eight years ago and it's very rare to have the author of the manual actually managing a state and implementing, as it were, your own theories. Have you learnt a lot even since the time that you wrote the book with Clare Lockhart, six or seven years ago?

President Ghani:

In the name of God, the compassionate, the merciful: first of all, thank you for having me. I was so looking forward to Chatham House Rules being applied in Chatham House [Audience laughter], but of course, I'd love a public conversation. Thank you for those kind words.

Yes, because learning is a continuous process. Let me just make a couple of framing questions. The first thing I've learned is how to create political capital. What the technical discussions ignore is fundamentally that all

processes of state formation are political and moral. You need a moral compass in order to put the country above yourself. That means you have to generate political capital, not political division. The act that my colleague and friend Dr. Abdullah, our VPs, our all friends, were able to take in Afghanistan required both moral courage and determination and a sense that divisive politics would lead to denial of opportunities to the absolute majority of the people. Hence, that's the first point.

The second is, there is a lot of discussion of political will in the literature, but it's not grounded in anything. So they say, well, they either have political will or they don't. What's the dynamic of creating political will? The first basis of having political will is to have political capital, because then you calculate how much of it you're willing to use and how will you renew it.

This means going back to one of the critical issues that we put in *Fixing Failed States*, that the purpose of the state – if you still speak in that kind of moral language – is to serve the citizens. I'm a servant, and as servant, I know who my masters are. My masters are the citizens of Afghanistan. So we need to be able to generate the decisions that allow this dynamic. We have taken hard decisions. It has resulted in temporary depletion of our political capital, but because they were based on well-thought-through actions, the capital got enhanced.

The other is: governing, unlike academic thinking, is relentless. Time does not wait for you. Had we not confronted the Kabul Bank on the second day, I would not have the political capital to speak to the world or to our people. Had we not taken the decision to approve the bilateral security agreement, sign the bilateral security agreement and the status of forces agreement, we

would not have had the consensus. So these are part of the issue.

The other is: theory, if it's to be translated to practice, needs focus. Focus means you have to acknowledge what you inherit, and what you inherit is both dysfunctionality and pockets of excellence. It requires determination to define what the problem is and building the processes of the state. Owning the problem is fundamental to solving it. If you are in denial that we have a problem, we cannot formulate the vision.

Michael Keating:

The opinion polls about you in Afghanistan are truly extraordinary. You must be the most popular person since opinion polls started in Afghanistan, but certainly you're riding very high. You mentioned managing expectations. Yet you face a number of very serious challenges, economic, security, political and so on.

How can you continue to meet those expectations and manage those expectations? You talk of focus, which presumably means priorities as well. Should priorities be set on the basis of popular expectations?

President Ghani:

Well. There are two things. Don't take opinion polls seriously. [Audience laughter] They will come and they will change. The key is to have a compass. If you don't have a compass and you shift with the winds, you're not going to deliver to the people. I'm not elected to be popular; I'm elected to be effective. People are going to judge me by effectiveness, by delivery. We got the talk right; it's the doing that creates the sense of confidence.

But second, the people of Afghanistan have shown enormous wisdom. I bow to that wisdom. Look, 38 per cent of our women participated in the

election. Women who had not gotten out the house for 30 years of their lives, got into cars with their husbands who previously would not allow them or their children, and went and voted. What do they want? Why did they come out? From the remotest corners of the country – you know, I had no money. I had no official backing, etc. But why did people come out with such massive numbers? Because they want profound change.

It's that sense now, the people – we had to have a notion, very common in political science and other places – the silent majority. The Afghans are not silent. We have a voice, and the voice is very loud and clear. So things they want are not things for themselves. People want a different life for their children, a profound overcoming of the last 35 years. So my priorities are those of the people. It's the sense of balancing those on a daily basis, on a weekly basis, on a monthly basis, that guides me. I think we will be able to overcome because we have no other choice.

Michael Keating:

One of the interpretations of the elections was that people were voting against insecurity. They were voting for a right to choose. They were voting for a safer future. Yet at the moment, we're facing a horrendous – and please accept our commiserations for all the violence that is taking place – a horrendous spike in violence, in terms of civilian casualties, in terms of police and soldiers losing their lives or being injured, in terms of people being displaced, IDPs. What do you think explains this spike in violence? Is it a trend or is it a spike? At a time when security is the top priority for everyone, how can this be addressed?

President Ghani:

First, let me put it in comparative perspective. Every movement of violence, before coming to peace, spikes up. Look at every single peace agreement in the world. Prior to reaching peace, there has been an upswing, because it is about negotiating space. It's about demonstrating relevance.

Second, attacks on civilians are a sign of weakness; they are not a sign of strength. Who but a coward kills people in a volleyball field? Children! For God's sake, is that the depths in which we have fallen? The Islamic civilization defined humanity at large. We translated the Greeks, we translated the Indians, we translated the Chinese, and gave them to the world. Now, killing the children in a volleyball field is going to deter me? We need to understand that this is a sign of weakness; it is not a sign of strength.

Thirdly, if they feel or anyone else feels that the Afghan state is about to collapse, I have news for you: we have lived 5,000 years; we are going to be there for another 5,000. Don't misjudge us! [Applause]

The other thing is: we're determined. We have a national consensus on peace as our priority. Violence is directed to detract us from the path of peace. We will not be detracted. Political problems must be solved politically, but that segment that is dedicated to violence for the sake of violence will be isolated. The water within which they were swimming, the pond is going to be dried. Let us be clear.

And our security forces, I want to pay tribute to them. They've done the job 150,000 ISAF and NATO troops were doing, and against all predictions of four years ago. Both friends of Afghanistan and detractors of it – we are meeting our security targets. On the 31st of December, the combat mission

of ISAF/NATO will end. Afghans again will be in charge of the legitimate use of force. All decision-making regarding the legitimate use of force is going to be based in the Afghan government. This will change the dynamic and the narrative. The narrative was that foreigners are here, foreigners are in occupation, foreigners will never leave. It's over. We have taken charge and we are an elected government. Besides being elected, we are a government of national unity, and that should count for something.

Michael Keating:

Mr. President, I think you've lifted the spirits of many Afghans by talking about the priority you give to bringing peace. At the SAARC meeting recently you talked about just how high a priority this is for you. You've just said that before peace processes start; there is often a burst in violence. Does this mean that you see a peace process as fairly imminent and that you see a peace process as a fundamental element in bringing that violence to an end?

President Ghani:

The peace process is fundamental to bringing it to an end. I'm not going to conduct public diplomacy regarding the peace process. It must be a deliberate process. We intend to deliver; we don't intend to talk about delivering. Give us the space and the time and you will see the results.

Michael Keating:

You've just come from a very successful conference in which the formation of the government of national unity has been hailed as a terrific opportunity for the country. You mentioned the three transitions: the economic transition, the political transition and the security transition. I think you

were saying that the economic, in a way, is perhaps the most pressing and the most difficult, and where least progress has been made. That's partly because of the immediate cash flow problem and the long-term structural deficit and so on. How are you going to tackle that, given the number of priorities and given your well-known commitment to creating jobs and so on? How are you going to get into that one?

President Ghani:

First, the economy got distorted because ISAF/NATO became the largest economic actor in the country. So the unintended presence of a very large military organization was a major economic distortion. It's totally unintended. For instance, the transport sector grew to account for an amazing almost 22 per cent of GDP, because trucking was Afghan for supplies. The construction sector. Every year the percentage of agriculture in the GDP has declined. A lot of cash came but it did not become capital. Also, we have a section of our economy that got heavily criminalized, which is part of global criminal networks. The global criminal economy is \$1.7 trillion a year (Davos estimation). The bulk of the profits from the criminalized drug economy goes to the international mafia.

So given all this, when we started the security transition, I wrote a paper arguing that the economy would face very significant challenges. Unfortunately our colleagues in the development community did not buy my argument. They were very optimistic, and their projections, if you look at them. I argued that the rate of growth could come down to 2 per cent or approach zero, and that's where we've reached.

Michael Keating:

Yes, 1.5, I think.

President Ghani:

Exactly, 1.5. So now what do we do? The first issue is market-building has been very weak. The international development community talks about the private sector as though it's an organic phenomenon and it exists everywhere. Market-building is an historical process. You in Great Britain, the first [indiscernible] on citizenship was about how freedoms came as a result of removing restrictions on guilds. Civil rights preceded political. We need to look at those problems that the market can solve. There is an immense potential. For instance, 75 per cent of Kabul's residents are estimated to have informal property rights rather than full property rights. In 1978, probably not more than 5 per cent was informal. Next year we intend to begin a massive program of giving full property rights to people *in situ*. Figuring this out, I think we have figured it, is going to be a breakthrough.

Michael Keating:

This has been tried in Latin America.

President Ghani:

It has been tried in Latin America but on a very small scale. I think we are going to do it with a combination of learning from Latin America and others. DeSoto, my friend, has put the theory. I think with his help and others, we can really do it on a scale that will be very significant.

The second element is to look at Afghanistan's assets. At first blush, everybody wants to talk about our minerals. I want to reverse the process. We want to first talk about our location. For 200 years, our location has been a disadvantage. In the next 20 years, it's going to become solid gold. All

118 | Statements by President Ghani

roads between South Asia and Central Asia can only lead through us. We can become the transfer point with East Asia.

Michael Keating:

The roundabout.

President Ghani:

The roundabout, the Asian roundabout. So we are beginning with the first national infrastructure program, to connectivity. This will generate the capabilities. We've moved from theory to practice. Central Asia/South Asia 1000 (CASA-1000): it's a project that takes electricity from Kyrgyzstan to Tajikistan to Afghanistan to Pakistan. It's been signed into law and into an agreement, and \$1.2 billion of financing is already there. We are moving to turn our first major river into a source of generation of electricity and creating the connectivities.

Our second asset is water. We have five river basins. Except for China, we provide water to every one of our neighbors, yet we only use 10 per cent of our water in modern management. We lose 800 million to 1.5 billion to floods and then another one to droughts. Managing our water is critical now. So 20 dams, all from internal rivers, that have not been completed would be the driver of this.

The third is we have money. But money is not capital, because firm formation has not been attempted. So how you get – it's not the private sector in abstraction, it's formation of firms, small, medium and large. We are turning the budget into an instrument. Our budget is 40 per cent of our GDP but it has not been used to generate economic activities because it's been an abstract relationship between supply and demand. It's these sets of connectivities.

Lastly and immediately, we want to create one of the most labor-intensive programs after the New Deal: building on those sets of things and combining it with a lot of approaches that we've learned from others, so we can tackle the question of giving jump-starting the economy.

Michael Keating:

The neighbors of Afghanistan, after 36 years of more or less continuous conflict, must need some persuasion that Afghanistan, as you put it, is a resource not only for the people of Afghanistan but also as a resource for them, and a place they can safely invest in. Do you think it's going to be easy to turn around those anxieties and perceptions and long-held views of Afghanistan as a difficult neighbor, rather than one that is a common resource?

President Ghani:

There are several aspects to that. First, we are not the only source of danger.

Michael Keating:

That's true.

President Ghani:

What the last experience has shown now is that our fates are bound. If you look into the state system, states are the constitutive units of the international system. When one state breaks out or a group of them break out to behave like non-state actors, the entire system weakens.

Second, a collapsing state or a failing state exposes the weak points, the soft underbelly of the system. Exposure becomes very wide. We are in one of

120 | Statements by President Ghani

those moments, with Syria, with Iraq, with Libya, with Yemen. So this phenomenon – now the risks can no longer be ignored. You could have had attitudes before that there are good and bad terrorists, their support. It's this dawning of the realization that the threats are common and the response cannot be by single country. You cannot build a fortress around a state or around a continent. As a result of this, I see a new opening.

The second is that the dissolution of the Soviet Union, the take-off of Central Asia now, is opening up a set of possibilities regarding resources that just previously were not there. We are reconnecting to our remote past. There's a fantastic book by Fred Starr, let me plug it: it's called *Lost Enlightenment*. It's about Central Asia from the 3rd century BCE to the 12th century. It shows how connected the area was, how the connectivities culturally and economically – that culture and the economy interplayed. So we have very deep structures and [indiscernible] that allow us now to resume.

So the story we are saying of the roundabout is not new. This, I think, is being realized and that gives us an opportunity to connect.

Michael Keating:

You mentioned Syria and Ukraine. One of the things that's struck me and was reinforced by listening to some of the words at today's conference is just how strong the confluence of international interest is in the success of the government of national unity. You cannot say this about the governments of many other countries that are –

President Ghani:

There has been such national division; ours is a government of national unity. (Laughter)

Michael Keating:

Yes. And you have also said just a minute ago that it's not by your words that you will be judged, but by what you actually do. You've come out of the starting blocks at a cracking pace in terms of Kabul Bank and the BSA and so on. But this country has some experience of trying to keep coalition governments together. It's not easy. What do you think the biggest challenges are going to be in terms of maintaining that unity, given the very difficult decisions that you face ahead?

President Ghani:

I think the risks are much less with us. Your strength is you have institutions; your weakness is that you have institutions. Because when you have established institutions, it's very difficult to agree on reforms.

Michael Keating:

So it's about making institutions accountable and functional?

President Ghani:

It's about making institutions accountable and functional. Both of us – Dr. Abdullah ran on a program of zero tolerance of corruption. That's what we are bringing together. The other is, the risks that you outline, the threats that we face, force us to focus on the essential and not on the superficial. So I'm quite optimistic that we can solve the problem.

Then let me confront the famous question: there is no Ashraf Ghani temper; I hope it's been shown. (Laughter)

Michael Keating:

I am going to open the floor up in a minute, so I hope everyone will get ready with their questions. I'm most grateful to you for being willing to take them.

Q & A Part:

Michael Keating:

There are some questions that have come in, because your presence was obviously advertised, and some questions have come in. One is on the importance you attach to China, in terms of the success of the government of national unity and in addressing the challenges that you face, both security and economic. So I thought that was a question I might pass to you.

President Ghani:

Afghanistan is at the confluence of five intersecting circles: neighbors; the Islamic world; the west, Australia, Japan; Asia; international organizations and international firms. China sits in two of those. China and India are an unprecedented story in human annals of history. Hundreds of millions of people have been lifted out of poverty. There's a 400-million Chinese middle class. There's a 90-million Indian middle class. We are in the middle of 3 billion people. Afghanistan's economic growth must, by any way, be oriented towards this market. So it just makes immense sense.

Two, the Silk Belt project of President Xi Jinping, with whom I had the pleasure of detailed discussion, opens up the neighborhood to the Chinese growth. When you look south, none of the countries of South Asia has come out of factor-driven growth. Growth is divided in three phases: factor-

driven, efficiency-driven, innovation-driven. None of the countries, including India, has come out to efficiency-driven. China is efficiency-driven, Singapore is innovation-driven. This allows us the diversification, because the value chains with our mining world, in our agriculture and other resources that we do, China is a factor in.

Second, China is an immediate neighbor.

Michael Keating:

Just. Don't ruin the Wakhan Corridor, Mr. President, please.

President Ghani:

Don't ruin my economic future. Look, people like you – I apologize for the expression, 'people like you' – are so good about preaching to us but destroying your own environment. Please stop polluting the world and then tell me to preserve the Wakhan Corridor. The deal I propose to you: buy some of our sun and give us some of your rain.

Michael Keating:

We can probably organize that.

President Ghani:

No, I mean, we will preserve, rightly. Of course we are absolutely keen on preserving the Wakhan Corridor. But the connectivity is important. We need to be able. The pipelines from Turkmenistan and ultimately the Caspian to China are a fundamental story and we are positioning ourselves in that regard.

China also has immense experience in infrastructure. The way, if you look

124 | Statements by President Ghani

at infrastructure in the next 20 years, \$36 to 70 trillion is going to be invested in infrastructure globally. A significant part of this is going to be spent in Asia. We want to get our national infrastructure right and the Chinese are going to come and help. Then our mineral wealth requires both, because the transport corridors need to work.

Michael Keating:

One of the things you often emphasize is that Afghanistan's greatest asset is its human capital, particularly its women.

President Ghani:

Yes.

Michael Keating:

Some would argue that the experience of Chinese investment in Africa, for example, has not been as advantageous as it could have been in terms of strengthening human capital. Sometimes it's even marginalized it.

President Ghani:

I'm looking at China's investment in Latin America and it's very productive. We're not going to be an African country because we are going to determine our fate. We don't give anyone the right to determine our economic fate. We determine it. It's a partnership. Mining companies in the west did horrors everywhere in the world and we are learning from those. Look at some of the same companies, now they talk of corporate responsibility, but their histories are written in blood and toil. We want to avoid all of this, because our key goal is essential. So it's not which companies come from where, it's under which discipline they will work with us. We are keen to develop those.

Michael Keating:

That goes to the rule of law as well.

President Ghani:

It goes to the rule of law, which is absolutely essential.

Michael Keating:

Let me open the floor up. With your indulgence, I'll take two or three questions.

Question 1

William Patey:¹

Mr. President, it gives me great pleasure to call you that. Congratulations on your election. Nothing has given me more cause for optimism since I left Afghanistan than your election. Please accept my heartiest congratulations. One of the things I get asked about here when I'm talking about Afghanistan, and I try to continue with my enduring optimism, is the importance of international assistance to Afghanistan to help you achieve your own goals. You've just come from the London Conference, which was designed to reinforce previous commitments. Are you satisfied with the outcome and are you confident that you'll get the necessary levels of international support over the coming five to ten years, to enable you to achieve what you want to achieve?

President Ghani:

¹ William Patey served as UK Ambassador to Kabul (2010-2012).

Thank you Sir William! It's a great pleasure to see you. Thank you for your service both to your country and to mine. We remember you very fondly. Please come again. [Audience laughter] I cannot impose on you to become UK's ambassador but you can come as my friend, always. We remember you very fondly, your successors and predecessors.

Yes, I'm satisfied about the reaffirmation of commitments. I'm very satisfied about the overwhelming vote of confidence that we've received in both the political course that we've adopted and the course of reforms that we've embarked on. The future depends on our delivery. It's not a one-sided relationship. Let's acknowledge the fundamental fact. The citizens of advanced countries, aid donors, have a fatigue. If two years from now, god forbid, Afghanistan ranks at the bottom of Transparency International, there will be no fresh aid. Nobody will have the patience. If we are not effective in delivering on our promises, the amount will not be forthcoming.

So we understand. This is why I'm saying we need to own the problem. We, the government, are going to drive reform. Very soon, I think aid organizations are going to be running after us, saying: we'll give you more, please stop the reform process. No, more seriously.

The second is: aid has not made a single country rich. It's investment and trade. It's getting the institutions right that changes. With our poverty, living below \$1.25, it's 36 per cent of the population. It remains stubbornly so in the last eight years. The divide is intolerable. How can you live under \$1.25 when some of our citizens spend \$2 million on a wedding? And they do.

So wealth has to become legitimate. That's our first goal and we'll create it.

But to repeat: it's a virtuous circle. Reforms, delivery, ensuring that we widen the size of the pie, we increase the value of the proposition regarding Afghanistan. In other words, let me use a bad word: it's a branding issue. Today our brand has become – yesterday, our brand was difficult; today, it's acquired a new luster. We need to burnish this image by continuous delivery. If you do that, I think aid will come. But more than that, investment, transit and trade will come.

The key to prosperity is not in foreign aid, it's in regional economic integration. That's what we are focused on.

Question 2

You talked about your very impressive-sounding reform program, President Ghani.

President Ghani:

When one says 'impressive-sounding', I know what's going to come next.
[Audience laughter]

Question 2 [Continued...]

It made me tired just listening to all the things you're going to do. But isn't it fairly fundamental to have a cabinet before you do implement things?

President Ghani:

Two to four weeks – we have announced it. It will be in two to four weeks.

Question 2 [Continued...]

Okay. The second thing I wanted to ask you was: you mentioned Iraq and the difficulties there. We've seen the spike in attacks in Afghanistan in the

128 | Statements by President Ghani

last couple of weeks. Do you think that the international community is leaving too early or do you think they're actually leaving you enough assets and resources to deal with the security situation?

President Ghani:

The international community is leaving according to schedule, but the international community is not leaving. We had agreed – I was responsible for heading the security transition. Sir William was there. We are totally on schedule. The Resolute Support Mission was agreed to yesterday in Belgium, in Brussels. We are entering into a new relationship, and this relationship is several-fold. One, there is a commitment to providing financial resources for the Afghan security forces. This has been affirmed. It's also a non-combat mission of training, advising and assisting. If you look into our history, the last 13 years are totally unusual. It was we, the Afghans, who provided security to others in the past, not needing. Now the security institutions have been built to sufficient strength to enable us to do our patriotic duty. Just one simple fact: every member of the army, every member of the police, is a volunteer Afghan. No one is compelled to be in the army and the police.

Yes, the casualties are enormously difficult. But our police, when it comes to enforcement of law, may have problems, but we've had incredibly brave policemen who have embraced a suicide bomber in not one or two – we had a notable number – to save the lives of others. That speaks to an immense sense of patriotism, and that's what I'm counting on.

We will get it right. But of course, there will be skepticism. Four years ago, a lot of journalists wrote that Afghanistan would collapse today. We have not collapsed and we are not going to.

Question 3

What is the difference between your government now and the previous government, and what are you going to do – something the previous government didn't do? Most importantly, the opium, the heroin – obviously, as you know, the raw materials for it – how are you going to control it as you are the biggest supplier to the world?

Question 4

I've just been at the conference where David Cameron and John Kerry were praising the steps you've taken to tackle corruption, particularly the reopening of the prosecution of Kabul Bank. When are we going to see the government holding a senior minister or official to account, as the next step in ending the culture of impunity? Because over the last 13 years, there's not been a single senior member of the government prosecuted or otherwise punished for corruption.

Question 5

I'd like to welcome you, first of all, Dr. Ghani to London and coming to talk to the Chatham House members. I'd like to ask you a question about the geostrategic position of Afghanistan. To what extent do you think the traditional policy of neutrality of Afghanistan has been compromised by signing a bilateral security agreement with the USA and another agreement with the NATO? This might indeed reduce the voice of Afghanistan in the world – neutrality being a principled and strong position, and you're exchanging it for a weak one.

President Ghani:

Let me begin in reverse order. Afghanistan is going to provide a platform for cooperation. Neutrality is a term from the 1950s. Does it still really have an application to 2014? So I think you should take the question back, in terms of deliberation, because it's a different world. We're an intersecting point. We want to make sure we're not a battlefield, and we're not indifferent: we are dying on a daily basis. You think that is from neutrality? We need to make sure that the world becomes whole. Our interconnected world is not into spheres of neutral or left or right, or red or green. It is an integrated approach that is required to our interconnected world. We are very strong advocates of a regional compact on peace, on stability and prosperity. Our position as the intersection point of Asia forces us to think through. The intersection of the negative side, that soft belly of globalization, again forces us to have alliances, and these are to protect our people and to protect your people in the world.

So it's a new context, and in this context we want to make sure, one, that our territory is not used against any of our neighbors. And I can assure you that it would not. But second, we are not going to permit anybody to use our territories as a ground for proxy battles. We are not the playing field of anyone. We have earned the right to peace and we are going to ensure that no one looks at us as a playing field for any of their ideas, and negative ideas. Positively, we are ground for cooperation and that, I think, we will ensure.

Secondly, prosecution of high-ranking officials – it depends on people bringing. We have just passed the law on public information. Citizens' movements have the right to take people to court. But let's understand the critical issue. The critical issue is carving a future with accountability, not

going to the 35 years of the past. Reformists who have gotten the balance wrong between transformation and continuity have brought the whole house down. I do not want to engage in the Lenin tango: one step forward, three steps backward. We are going to be determined: every member of the new government from day one is going to disclose their assets, be accountable, update them and make sure. The process of reckoning with the past is part of building the rule of law, and that's what we are steadily focusing. But don't ask me to deliver miracles on a single day. We need to maintain our focus and ensure that we move forward.

Narcotics has three components: consumers, transitters and producers, and processers. Yes, we acknowledge we are the largest producer and processer. Who in the room will raise their hand as to where the largest consumers are? The price of an ounce is \$1.10 in Afghanistan, \$1.15 in Iran, \$42 in London, \$46 – around that – in Amsterdam. These are global chains. Let us deal with the issue together. We need an alliance without blame games.

If there is a will in the consumer countries to legalize drugs, we have no comparative advantage. Any hothouse will grow it. If there is not that political will, then let us come to solve the problems together.

Where is the solution? The key to the solution is transformation of Afghanistan's agriculture. Drug dealers pay \$17 a day for labor, unskilled labor. The largest public program pays \$2 a day. Where do you think unemployed people make their choice? In theory we have access to the markets of advanced industrial countries. In practice, we don't, because we don't have the knowledge, the value chain. Who can help us most? Tesco, Wal-Mart, the consortium of supermarket chains that know how to

organize supply and demand.

The other is we are looking very much forward to persuading Saudi Arabia, the United Arab Emirates and others to link their food security with long-term investment in our agriculture, because that transformation is fundamental. Without this – and the history of drug eradication in Thailand and others should be an example.

Where do we differ? One area where we differ fundamentally is in the focus on the economy, in our regional economic integration and that. Our worthy president, President Karzai, whom I still call my president, took responsibility under a very difficult set of circumstances. There was no paradigm for him or for the world after the tragedy of 9/11. He did what he could. It's a difficult balancing act. The judgment needs to be made by history. But he is going to earn a place in history by being the first person in our 5,000 years of recorded craftsmanship to have transferred authority according to the rule of law to his elected successor. For that he deserves praise and appreciation and we want to make sure that that space is created.

Our program contrast and I will be taking a direct managerial role in economic issues and issues of regional integration, for which I have spent a lifetime preparing. I hope the results will speak for everyone.

Question 6

I wanted to ask how great of a barrier or facilitator do you see Pakistan as in the future political and economic development of Afghanistan.

Question 7

We haven't talked about human rights this evening, so I have two very quick questions. One is, I'm wondering when we can look forward to seeing

a release of the Human Rights Commission's mapping report. The second question is, I'm wondering if you'll order prosecutions of government officials who have engaged in the systematic and widespread torture that the United Nations has documented.

Question 8

Mr. President, can you tell us your plans for the future emancipation of women in Afghanistan?

President Ghani:

Pakistan and Afghanistan are facing an historic choice together. Do we become the cul-de-sac that stops Asia's economic integration, or do we become the lynchpin of this economic integration? We are vital to each other. The dialogue we have started is promising. We are cautiously optimistic. It is essential both to our mutual security, to Asia's future and to global security that we share a common understanding of the problem and reach common solutions.

The Human Rights Commission can release its report; it does not depend on me. They are an independent commission. I have said that – I have had a commitment during the campaign which I will honor, that you would like our human rights record every year to be evaluated by the Human Rights Commission. We will take their findings very seriously and act on them.

Prosecution is up to the court system, not up to the government. With current law, it is clear – the law that parliament had passed, parliament would have to change the law for that. But individuals as individuals are free to bring cases. Muslim law makes a very clear distinction between the right of God and the right of man. The right of God can be forgiven by the

134 | Statements by President Ghani

state. The right of man can never be – or right of person, because Islam is not sexist actually. It's a human being who translates literally 'man' or 'woman'. That is always a retained right that no one can take away and the constitution guarantees.

Women, absolutely central. Thank you for that question. In terms of legal issues – I need to leave, otherwise I would love to take ten minutes to describe that – a number of documents are critical to establishing the legal personality of the woman: birth record, marriage record, divorce when they are divorced (because now they are frequent) and inheritance. We want to make sure legal personality is established because this is the base of legal rights.

Second is that the court system – and I'm honored here that our acting chief justice is with us, Mr. Rashid Rashid, a man known for his integrity and judgment. It was, again, one of my first acts – it's going to fall to me to appoint two judges of the Supreme Court this year and three next year. That is a phenomenal responsibility. We are going to interview, personally I'm going to interview, dozens of judges to arrive at this. Reform of the Supreme Court and the court system, the prosecutors, the attorney general's office, is critical. Rule of law is the fundamental part of empowerment of the women, so the rights that they have, both under Sharia and under civil law and criminal law, are accorded to them.

But what is really fundamental is economic empowerment of the women. Here, my request to all the international community: please stop two-day training courses. What I asked the French foreign minister yesterday I'm extending to all of you: if you really want to help our women, get the designers in London, Frankfurt, Paris, New York and Tokyo together to design a 'Made by Afghan Women' label. Open up your department stores

to our women's products. Give us real credit, not micro-credit, for women's entrepreneurship. Let's think grand-scale. The west loves to talk about the rights of women – could you match it, please, with some practice with us? We are willing – will you partner so that we get real empowerment of women?

The image of the empowered woman is that of my grandmother. She had six sons and none of them dared cull the couple of thousand acres of land that she had in her own right and from her husband ever. She has been dead for 40 years; they are still not dividing it, still called real estate. The reason was twofold. One, she was educated. She had been educated in exile, in India, and then returned. Two, she had property. Without the economic basis, the legal rights do not translate. It is fundamentally important to get that part.

A lot of violence against women unfortunately is on economic grounds. Poverty breeds violence. So we need to tackle this. Urban women, particularly poor urban women, are the most vulnerable. Poor rural women at least have access to food, and equal, because they are the agents.

The last issue is cultural change. Women consciously – it's been studied across South Asia – wherever the system of inheritance is paternal, women enforce patriarchy, in the sense that they prefer their male sons to eat first because ultimately their protection in old age depends on men. This is a fundamental shift, so that they can see – East Asia has changed this in major ways, where the earnings of women have changed the dynamic and we hope that we would engage with this.

But this is the toughest of the nuts to crack, because it's the oldest division

136 | Statements by President Ghani

in humanity. So it cuts across rich, poor, up, down, south, north, and west. But we are very keen and I'm always inspired by my grandmother.

Michael Keating:

Mr. President, I am delighted that your passion for empowerment of women has made you late.

President Ghani:

Thank you.

Michael Keating:

You have said, Mr. President, you've earned the right for peace and you're determined to achieve it. Thank you so much.

51st Munich Security Conference

Munich, Germany | February 8, 2015

Related Sectors: _____

Foreign Policy, Security

Key Points: _____

- **The Resolute Support Mission**
- **Ecology of Terror**
- **Regional Diplomacy of Afghanistan**
- **Deep Networks of Criminality**

Synopsis: _____

Terror has become a system in a distinctive ecology. Daesh [ISIS] is fast moving to stage four of its classic pattern. The threat of this ecology is global and Afghanistan is the meeting ground of this global ecology, so lest we forget this and take our eyes elsewhere, there will be consequences. We are taking our responsibility and the reform programs that we have embarked on are substantial and focused. Political consensus is the first basis of moving forward, and we are moving forward and have engaged the region and all members of five circles of our foreign policy.

138 | Statements by President Ghani

On ecology of terror, our focus needs to be on understanding the ecological system rather than country by country. Our response system is slow because we really don't understand networks. We need to take the threats systemically, not individually, and it is important not to isolate the events from Syria, Iraq, Yemen, Libya and South Asia from what is unfolding in Afghanistan.

Furthermore, deep networks of criminality, worth \$1.7 trillion a year, are a driver of conflict, but without understanding the deep roots of financing the conflict, we cannot understand this phenomenon. In terms of response, we need compacts for stability and prosperity on four levels; national, regional, Islamic and global. People of Afghanistan has paid ultimate prices for aspiring to generate and contribute to order, and they are ready not just to open a new page but a new book; a book of cooperation, understanding and engagement.

President Mohammad Ashraf Ghani's Remarks:

In the name of God, the Compassionate, the Merciful

Ambassador Ischinger¹ distinguished ladies and gentlemen,

I am the elected president of a 99.9 percent Muslim country; a country where 38 percent of the electorate were women, where in order to participate, people had to face cutting of their fingers.

I bring, first, couple of stories to you and then connect to the themes of the conference. On June 14th, 2014, a man [Indiscernible] who would not allow his woman to get out of his house for 40 years took forty trips on a tractor to get the women to vote. Why? Because legitimacy in my country now comes from the ballot. On December 16th, 2014, our children playing volleyball were massacred in cold blood and when I called on their parents, they told me they have the resolve of steel to stand up to the threats of terror, that they want peace; a peace to enable their children to go to school

¹ Wolfgang Ischinger – Chairman of the Munich Security Conference since 2008.

and become like me. [Indiscernible] with the word, firmly anchored in our great civilization, and committed to equal rights.

Two weeks ago, we had 4000 Ulemma – these are religious scholars. Uniformly, they supported the Afghan National Army and endorsed our security compact with the United States and our Status of Forces Agreement with NATO. We, ladies and gentlemen, speak for true Islam, for the beliefs of people and for the aspirations of the future generations. Daesh¹, al-Qaida and the rest of the networks are aberrations, and we must have the courage to be able to speak for the absolute majority, but in order to speak for them, we must deliver. Before that, let me first, Ambassador Ischinger, thank you and thank the members of NATO-ISAF, particularly the United States, European colleagues and others. Over four thousand of your citizens – men and women – lost their lives in our country and close to a million people served in rotations. We honored that sacrifice and that sacrifice is not going to be in vain.

The Resolute Support Mission that began on January 1, 2015 has been approved by the majority of the two Houses of the Parliament of Afghanistan and it's a platform for future cooperation. Together, there is substantial amount that we can do. What is the nature of the threat? I would like to speak of the ecology of terror; Terror has become a system in a distinctive ecology. And unfortunately, Afghanistan – where our successes, fortunately, have made us not be headlines, because when will the media report on a success? – is still the focal point of the meeting of this ecology.

Pakistan's operations in North and South Waziristan have had a

¹ ISIS.

displacement effect where the center of gravity has shifted to Afghanistan. Daesh is fast, moving to stage four of its classic pattern namely; organizing, orienting, deciding and acting. The threat of this ecology is global but Afghanistan is the meeting ground of this global ecology. Lest we forget this and take our eyes elsewhere, there will be consequences. This is not to say that we are not committed. The world does not owe us; we must first take the responsibility to reorganize and we are.

The reform programs that we have embarked on are substantial, focused, and their key goal is to honor the electorate. In terms of the area, we have done what has been unprecedented, namely a victor in an election not claiming the prize, but forming a government of national unity so that all the electorate would be represented.

Political consensus is the first basis of moving forward and we are moving forward. Second, we have engaged the region. Our active diplomacy has brought a series of trilateral relationship, the most significant of which has been China, United States and Afghanistan. Equally, our engagement with Pakistan has been intense, comprehensive and hopefully in quiet. We do not make announcements, we look for outcomes. And we are hopeful that there will be outcomes that will make results that will be game changers in our part of the world.

We have engaged our Central Asian neighbors, and soon we will have witnessed the birth of the Lapis Lazuli route, a route that would connect Afghanistan to Europe via Turkmenistan, Azerbaijan, Georgia and Turkey. We have engaged all members of five circles of our foreign policy, and here particularly again I would like to thank the United States and the framework nations of Germany, Italy, Turkey, UK and other members who are contributing to the Resolute Support Mission.

On the ecology of terror, our focus is country by country rather than on understanding the ecological system. Our response system is slow, because we really don't understand networks. We take the threats individually rather than systemically. And it is very important not to isolate the events from Syria, Iraq, Yemen, and Libya from what is unfolding in Afghanistan and South Asia, because the threats from the network perspective are becoming stronger, the state response is, unfortunately, weaker.

I am glad to see the concept of hybrid warfare make it into Munich Security Conference's vocabulary. We have suffered from this practice, so I'd like to call attention to one feature that is not part of the vocabulary yet, "criminality". Deep networks of criminality are a driver of conflict. Most of the time when we focus on peace, we focus on the ideologues, on the discourse, on formation of networks of discursive understanding. The key question is who finances the conflict and who benefits from it. It is not that the discourse discursive part is unimportant, but without understanding the deep roots of financing...

The global criminal economy is worth 1.7 trillion a year, and the criminalization of part of Afghanistan's economy is certainly among the top 20 contributors to this. So, in terms of response, we need compacts for stability and prosperity and this must address four levels.

One is at the national level. What enables terrorism to thrive and instability to prevail, is when the citizen is not in the center stage. The Afghan citizen does not live in the 16th century, 18th or 19th. She lives in the 21st century and aspirations of the 21st century. Her participation in the election must be honored by honoring the election and the democratic system and not

dismissing. Of course, it is taking a long time for one of the poorest countries on earth to become fully stable, but the intention in the engagement of the citizenry must be taken.

Second, regional – in the region we have had a practice, where states, if provided sanctuary to non-state actors, or where they have sponsored non-state actors deliberately to undermine the security of a neighbor. I hope that it becomes clear that those days are over.

Third, the Islamic level – there is a struggle for the soul of Islam, for who speaks for this great civilization, and we must not remain silent. Silence is no longer an option in face of the barbarity of killing the Jordanian soldier or the Japanese hostage or others.

And fourth is global – our global institutions are slow. They are product of mid-20th century, geared to response to conditions of the 20th century. Without a global architecture that responds to the conditions of 2015, we will always be not two steps behind, Mr. Eliasson¹, but ten steps behind. So we do hope that at the global level, we can reorient.

But my last message, and thank you for the opportunity, is one of hope. We will overcome all these difficulties, because Afghans have a unique space in Islamic history. No one in the 20th century has paid a higher price, sacrificed as much, and suffered as much for defending our faith against the Soviet invasion for standing for what is right, for aspiring to generate and contribute to order. Based on that record, now the people of Afghanistan are ready, not to just open a new page, but to begin a new book; a book of cooperation, understanding and engagement. Our location, our water resources, our mineral resources, our entrepreneurial energies,

¹ Deputy Secretary General of the United Nations (2012 – 2016).

all allow us to hope for a different day. We hope that you will remain engaged, and committed and that we all together can participate in an inclusive global order where we will all benefit.

Thank you.